

НЭЭЛТТЭЙ

БОНД

2022

ҮНДСЭН АНДЕРРАЙТЕР:

ULZII & Co
CAPITAL

ТУСЛАХ АНДЕРРАЙТЕР:

Golomt
Capital®
Delivering diversity

RHINOS
Investment

A handwritten signature in black ink, appearing to be "B. J. H.", located at the bottom center of the page.

A handwritten signature in black ink, appearing to be "L. J. H.", located at the bottom right of the page.

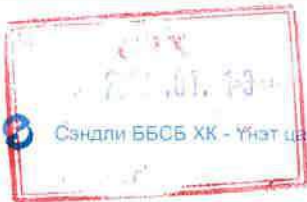

АГУУЛГА

АГУУЛГА	1
НЭР ТОМЬЕОНЫ ТАЙЛБАР	6
ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР	6
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧДЫН АНХААРАЛД	7
ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХАД ОРОЛЦСОН БАЙГУУЛЛАГУУД	8
ҮНЭТ ЦААСНЫ ТУХАЙ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	9
ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХ ТУХАЙ ТОГТООЛ	10
НЭГ. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТУХАЙ	15
1.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТУХАЙ	15
1.1.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	16
1.1.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН БҮРТГЭЛ ХАЯГ	19
1.1.3 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БИЗНЕСИЙН ТҮҮХЭН ЗАМНАЛ	20
1.1.4 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ЭЗЭМШИЖ БУЙ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ	21
1.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД	22
1.2.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИЙН БҮТЭЦ	22
1.2.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТОЛГОЙ КОМПАНИ	23
1.2.3 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ЗЭРГЭЛДЭЭ КОМПАНИУД	24
1.3 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ	30
1.3.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БҮТЭЦ	30
1.3.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮД	30
1.4 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	35
1.4.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	35
1.4.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН НИЙГМИЙН ХАРИУЦЛАГА	48
1.5 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН САНХҮҮГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ	51
1.5.1 2022.10 САРЫН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНД ӨГСӨН АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ	51
1.5.2 СҮҮЛИЙН 3 ЖИЛИЙН НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ХУРААНГУЙ	51
1.5.3 АШИГТ АЖИЛЛАГАА, ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖ	54
1.5.4 ЗЭЭЛИЙН АКТИВЫН ЧАНАР БА ЭРСДЭЛИЙН САНГИЙН ХҮРЭЛЦЭЭ	56
1.5.5 ЭХ ҮҮСВЭРИЙН БҮТЭЦ БА САНХҮҮГИЙН ХӨШҮҮРЭГ	57
1.5.6 МӨНГӨН УРСГАЛ БА ХӨРВӨХ ЧАДВАР	59
1.5.7 САНХҮҮГИЙН ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦААНЫ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	60
1.6 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ИХ ХЭМЖЭЭНИЙ БА СОНИРХЛЫН ЗӨРЧИЛТЭЙ ХЭЛЦЭЛ	62
1.7 ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА	63
1.8 НОГДОЛ АШГИЙН БОДЛОГО	67
ХОЁР. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БИЗНЕС ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	69

Олзулбал

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

2.1 МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОЙМ	70
2.1.1 МОНГОЛ УЛСЫН ЗЭЭЛЖИХ ЗЭРЭГЛЭЛ	70
2.1.2 ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ	71
2.1.3 ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ	79
2.2 ЗАХ ЗЭЭЛИЙН СУДАЛГАА	81
2.2.1 БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ЗАХ ЗЭЭЛ	81
2.2.2 МӨНГӨН ГҮЙВУУЛГЫН ЗАХ ЗЭЭЛ	88
2.2.3 ЗЭЭЛИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ	97
2.2.4 НИЙТ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН БАГТААМЖ	108
2.3 ӨРСӨЛДӨГЧИЙН СУДАЛГАА	110
2.3.1 БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ӨРСӨЛДӨГЧИД	110
2.3.2 МӨНГӨН ГҮЙВУУЛГЫН ӨРСӨЛДӨГЧИД	112
2.3.3 SWOT ШИНЖИЛГЭЭ	116
2.4 САНХҮҮГИЙН ТААМАГЛАЛ	118
2.5 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ДУНД ХУГАЦААНЫ БИЗНЕС ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	124
ГУРАВ. ҮНЭТ ЦААСНЫ ТУХАЙ	130
3. ҮНЭТ ЦААСНЫ ТУХАЙ	130
3.1 НИЙТЭД САНАЛ БОЛГОХ ҮНЭТ ЦААСНЫ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	131
3.1.1 БОНДЫН НЭРЛЭСЭН ҮНЭ, ХУГАЦАА НӨХЦӨЛ	131
3.2 ӨРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХҮҮ ТОГТООСОН ҮНДЭСЛЭЛ	132
3.3 БОНДЫН БАРЬЦАА, БАТЛАН ДААЛТ	133
3.4 ТАТАН ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ХӨРӨНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ	135
3.5 ӨРИЙН БИЧГЭЭР ГЭРЧЛЭГДЭХ ЭРХ, ҮҮРЭГ	135
3.6 ҮНЭТ ЦААСЫГ АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛД БАЙРШУУЛАХ ТУХАЙ	137
ДӨРӨВ. ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХ АЖИЛЛАГААНД ОРОЛЦОГЧИД	140
4.1 ҮНДСЭН АНДЕРРАЙТЕРИЙН КОМПАНИЙН ТАНИЛЦУУЛГА	141
4.2 ТУСЛАХ АНДЕРРАЙТЕРИЙН КОМПАНИЙН ТАНИЛЦУУЛГА	143
4.3 АУДИТЫН КОМПАНИЙН ТАНИЛЦУУЛГА, ДҮГНЭЛТ	146
4.5 ХУУЛИЙН КОМПАНИЙН ТАНИЛЦУУЛГА, ДҮГНЭЛТ	147
ХАРААТ БУС ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ ЭТГЭЭДҮҮДИЙН ДҮГНЭЛТ	149
АНДЕРРАЙТЕРИЙН ДҮГНЭЛТ	149
АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ	159
ҮНЭЛГЭЭНИЙ ДҮГНЭЛТ, НЭМЭЛТ ТОДРУУЛГА	230
ХУУЛИЙН ДҮГНЭЛТ	281
ХАВСРАЛТ-1 Бондын гэрээ	347
ХАВСРАЛТ-2 Барьцаа, батлан даалт гаргагчийн тогтоол, гэрээ	353
ХАВСРАЛТ-3 Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ	362

Handwritten signature in blue ink.

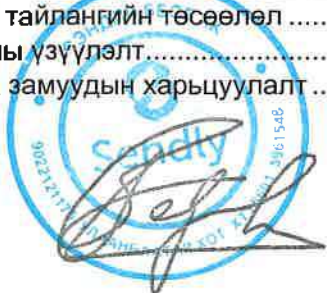

ХАВСРАЛТ-4	Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээ.....	364
ХАВСРАЛТ-5	“Монголын финтек групп” хаалттай ХК-ийн санхүүгийн тайлан.....	370
ХАВСРАЛТ-6	Батлах хуудас.....	408

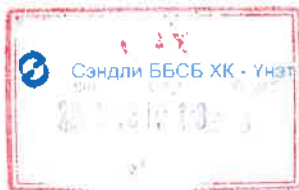

ХҮСНЭГТ

Хүснэгт 1: Үнэт цаас гаргагчийн тусгай зөвшөөрөл.....	21
Хүснэгт 2: Хувьцаа эзэмшигчид.....	22
Хүснэгт 3 Зээлийн багц.....	35
Хүснэгт 4: Мерчант зээл.....	36
Хүснэгт 5: Зээлийн бүтээгдэхүүний хүртээмж.....	37
Хүснэгт 6: Зээлийн эрх ба багцад эзлэх хувь.....	37
Хүснэгт 7: 2022.10.31-ний өдрийн байдлаарх зээлийн багц, бүтээгдэхүүний төрлөөр, сая төгрөг.....	45
Хүснэгт 8: Санхүү байдлын тайлан.....	51
Хүснэгт 9: Орлого үр, дүнгийн тайлан.....	52
Хүснэгт 10: Мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	53
Хүснэгт 11: Өр төлбөрийн харьцаа үзүүлэлт.....	58
Хүснэгт 12: Санхүүгийн зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүд.....	60
Хүснэгт 13: Зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлт.....	64
Хүснэгт 14: Монгол Улсын зээлжих зэрэглэл.....	70
Хүснэгт 15: Монгол Улсын эдийн засгийн голлох үзүүлэлтүүд.....	71
Хүснэгт 16: Эдийн засгийн өсөлтийн төсөөлөл.....	73
Хүснэгт 17: Уул уурхайн гаралтай гол нэрийн бүтээгдэхүүний экспорт.....	74
Хүснэгт 18: Инфляцыг өдөөж болзошгүй эрсдэлүүд.....	75
Хүснэгт 19: Уламжлалт ба финтек ББСБ.....	82
Хүснэгт 20: ББСБ-ын тоо, хөрөнгийн хэмжээ.....	83
Хүснэгт 21: ББСБ-ын салбарын харилцагчдын хүн ам зүйн шинж байдал.....	85
Хүснэгт 22: ББСБ ба банкны салбарын үндсэн үзүүлэлтийн харьцуулалт.....	86
Хүснэгт 23: Аппликейшнээр зээл олгож буй компаниуд.....	87
Хүснэгт 24: Гадаадад оршин суугаа Монгол иргэд, хүйсээр.....	95
Хүснэгт 25: Мөнгөн гуйвуулгын зах зээлийн багтаамж.....	96
Хүснэгт 26: Банк болон ББСБ-ын худалдааны салбарт олгосон зээл, (2021 он).....	97
Хүснэгт 27: Жижиглэн худалдааны газруудын тоо, (2020).....	103
Хүснэгт 28: Худалдааны газрын ангилал, (2020 он).....	103
Хүснэгт 29: Худалдаа үйлчилгээний төвийн түрээслэгчдийн тоо.....	104
Хүснэгт 30: Сэндли ББСБ компанийн мерчантын зээл авах боломжит зах зээл.....	106
Хүснэгт 31: Хөдөлмөрийн зах зээлийн үзүүлэлтүүд.....	107
Хүснэгт 32: Сэндли ББСБ-ын үйл ажиллагаа явуулж буй зах зээлийн нийт багтаамж.....	108
Хүснэгт 33: Сэндли ББСБ-ын зорилтот зах зээлийн нийт багтаамж.....	109
Хүснэгт 34: ББСБ-ын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчид, өрсөлдөгчдөөр.....	111
Хүснэгт 35: Цахим үйлчилгээ үзүүлэгч ББСБ-уудын үйлчилгээний харьцуулсан үзүүлэлт.....	111
Хүснэгт 36: Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ үзүүлэгч компаниудын мэдээлэл.....	112
Хүснэгт 37: ББСБ-уудын орон нутаг дахь тархац.....	113
Хүснэгт 38: Санхүү байдлын тайлангийн төсөөлөл.....	118
Хүснэгт 39: Орлого, үр дүнгийн тайлангийн төсөөлөл.....	120
Хүснэгт 40: Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн төсөөлөл.....	121
Хүснэгт 41: Зохистой харьцааны үзүүлэлт.....	122
Хүснэгт 42: ATL, BTL, TTL арга замуудын харьцуулалт.....	129

Handwritten signature

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

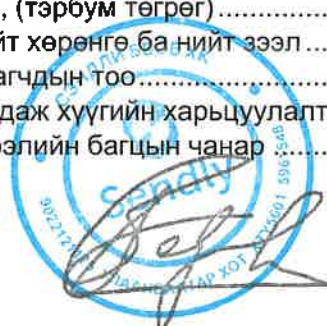

ЗУРАГ

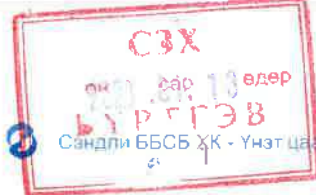
Зураг 1: Сэндли ББСБ ХК-ийн хамт олон.....	16
Зураг 2: “SENDLY” мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний түүх.....	21
Зураг 3: Хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц.....	22
Зураг 4: Толгой компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц.....	24
Зураг 5: Бүтэц зохион байгуулалт.....	30
Зураг 6: Сэндли ББСБ ХХК салбар нэгжийн байршил.....	45
Зураг 7: Мерчантын зээлийн хэрэгцээ, зах зээл.....	106
Зураг 8: Финтекийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийн нэгдсэн матриц.....	110

ГРАФИК

График 1: Зээлийн үзүүлэлтүүд.....	35
График 2: Зээлдэгчийн хүйс.....	35
График 3: Зээлийн бүтээгдэхүүн.....	36
График 4: Төгрөгийн гуйвуулга.....	38
График 5: Ам.долларын гуйвуулга.....	38
График 6: Автсрали долларын гуйвуулга.....	39
График 7: Япон иенийн гуйвуулга.....	39
График 8: Еврогийн гуйвуулга.....	39
График 9: Гуйвуулгын тоо.....	39
График 10: 2022.10.31-ний өдрийн байдлаарх зээлийн багцын бүтээгдэхүүний төрөл.....	46
График 11: Нийт харилцагч ба зээлдэгчдийн тоо.....	46
График 12: Нийт зээлийн үлдэгдэл, сая төгрөг.....	47
График 13: Зээлийн багцын чанар.....	47
График 14: Үндсэн үйл ажиллагааны нийт цэвэр орлогын бүтэц.....	54
График 15: Цэвэр ашиг ба нийт цэвэр орлогын харьцуулалт.....	55
График 16: Нийт хөрөнгийн өгөөж ба өөрийн хөрөнгийн өгөөж, хувиар.....	55
График 17: Цэвэр хүүгийн орлогын маржин.....	56
График 18: Зээлийн активын чанар.....	56
График 19: Зээлийн эрсдэлийн сан.....	57
График 20: Өрийн эх үүсвэрийн бүтцийн өөрчлөлт.....	57
График 21: Нийт хөрөнгийн бүтэц, эх үүсвэр талаас.....	58
График 22: Үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ.....	59
График 23: Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний задаргаа, (сая төгрөг).....	59
График 24: Бодит ДНБ-ий өсөлт, (2015 оны зэрэгцүүлэх үнээр).....	72
График 25: Гадаад худалдааны нөхцөл, (тэрбум ам.доллар).....	73
График 26: Инфляцын түвшин.....	75
График 27: Мөнгөний нийлүүлэлт, (тэрбум төгрөг).....	76
График 28: Төлбөрийн тэнцэл, (сая ам.доллар).....	77
График 29: Гадаад валютын албан нөөц, (сая ам.доллар).....	78
График 30: Валютын сарын дундаж ханш, (төгрөг).....	78
График 31: Зах зээлийн үнэлгээ ба ЗЗҮ/ДНБ харьцаа.....	79
График 32: Үнэт цаасны гүйлгээ ба ТОП-20 индекс.....	80
График 33: Арилжааны үнийн дүн, (тэрбум төгрөг).....	80
График 34: ББСБ-ын салбарын ийт хөрөнгө ба нийт зээл.....	81
График 35: ББСБ-ын тоо, харилцагчдын тоо.....	81
График 36: Зээлийн жигнэсэн дундаж хүүгийн харьцуулалт.....	82
График 37: ББСБ-ын салбарын зээлийн багцын чанар.....	83

Signature

Сандли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

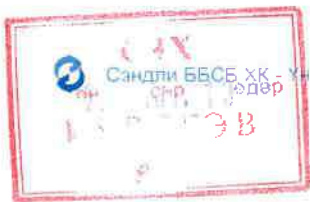

График 38: Хуулийн этгээдэд олгосон зээл, бүтээгдэхүүний төрлөөр, (хувиар)..... 84
График 39: Иргэдэд олгосон зээл, бүтээгдэхүүний төрлөөр, (хувиар)..... 84

График 40: ББСБ-ын салбарын эх үүсвэрийн бүтэц, (тэрбум төгрөг).....	84
График 41: ББСБ-ын салбарын ашигт ажиллагаа ба нийт орлого, зардал (тэрбум төгрөг).....	85
График 42: ББСБ-уудын эрхэлж буй үйл ажиллагаа, төрлөөр.....	86
График 43: Дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ, (тэрбум ам.доллар).....	88
График 44: Дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ, тэрбум ам.доллар.....	89
График 45: Хүлээн авсан мөнгөн гуйвуулгаар тэргүүлэгч бага, дунд орлоготой улс.....	89
График 46: Хүлээн авсан мөнгөн гуйвуулгаар тэргүүлэгч бага, дунд орлоготой улс, ДНБ-д эзлэх хувиар.....	89
График 47: Мөнгөн гуйвуулгын өсөлт, хувиар.....	90
График 48: 200 ам.доллар шилжүүлэхэд гарах зардал, (2021-2022).....	90
График 49: Дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын төсөөлөл.....	91
График 50: Хүлээн авсан мөнгөн гуйвуулга, (мянган ам.доллар).....	92
График 51: Шилжүүлсэн мөнгөн гуйвуулга, (мянган ам.доллар).....	92
График 52: Гадаад оршин суугаа Монгол Улсын иргэдийн тархалт.....	93
График 53: Гадаадад оршин суугаа хүн амын тоо.....	93
График 54: Гадаад улсад оршин суугаа иргэдийн хувь, насны бүлгээр, (2020 он).....	94
График 55: Дотоод мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ.....	94
График 56: Гадаадад суугаа Монгол иргэдийн тоо, насны бүлгээр.....	96
График 57: Худалдаан салбарын борлуулалт, (их наяд төгрөг).....	98
График 58: Банкны салбарын зээлийн бүтэц, хувиар.....	98
График 59: Банкны системийн зээлийн чанаргүйдэл, харьцуулалт.....	99
График 60: Банкны салбарын зээлийн чанаргүйдэл, салбараар.....	99
График 61: ББСБ-ын салбарын шинээр зээл олголт, салбараар.....	99
График 62: Мөрчантуудын санхүүжилтийн эх сурвалж ба санхүүжилтийн зарцуулалт.....	100
График 63: Мөрчантуудад шаардлагатай зээлийн хэмжээ.....	100
График 64: Мөрчантууд банкнаас зээл авахад тулгардаг асуудал.....	101
График 65: Улсын дундаж цалин.....	107
График 66: Нийт өр төлбөрийн санхүүжилтийн эх үүсвэр, хувиар.....	119
График 67: Цэвэр зээлийн багц, (тэрбум төгрөг).....	119
График 68: Нийт цэвэр орлого, цэвэр ашгийн төсөөлөл.....	120
График 69: Нийт хөрөнгийн өгөөж ба Өөрийн хөрөнгийн өгөөж.....	123
График 70: Санхүүгийн хөшүүргийн харьцаа.....	123
График 71: Төгрөгийн, 12 сарын хугацаатай хадгаламжийн хүү.....	133

Handwritten signature and the number 5.

НЭР ТОМЬЁОНЫ ТАЙЛБАР

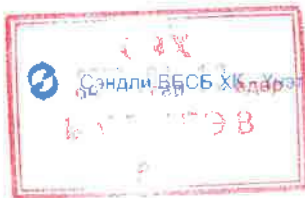
Унэт цаас гаргагч	Унэт цаасаа олон нийтэд худалдахаар санал болгож буй компани
Финтек	Санхүүгийн үйлчилгээг технологитой хамтатгасан бизнесийн загвар
Бичил зээл	Бага хэмжээтэй хэрэглээний зээл
Аппликейшн	Гар утсанд суулгаж ашигладаг программ
Андеррайтер	Унэт цаасыг олон нийтэд санал болгох үйл ажиллагааг зохион байгуулагч компани
Их хэмжээний хэлцэл	Компанийн өөрийн хөрөнгийн 25 хувиас дээш хэмжээтэй гэрээ, хэлцэл
Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Компанийн тухай хуулийн 89 дүгээр зүйлд заасныг ойлгоно.
Анхдагч зах зээл	Анх удаа олон нийтэд үнэт цаасаа худалдаж байгаа арилжаа
Арилжаа	Унэт цаас худалдах, худалдан авах ажиллагаа
Мерчант	Жижиглэнгийн худалдаа эрхлэгч
Хиймэл оюун ухаан	Өөрийгөө хөгжүүлж байдаг программ
Лиценз	Зохиогчийн эрх ашиглуулах онцгой эрх
Корпораци	Хувь нийлүүлсэн байгууллага; эвлэл, нэгдэл
Синержи	Хамтын ажиллагаа
4G интернэт	Өндөр хурд, их хэмжээний багтаамж бүхий, чанарын түвшинг сайжруулсан хөдөлгөөнт холбооны дараа үеийн технологи

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

ББСБ	Банк бус санхүүгийн байгууллага
ХК	Хувьцаат компани
ҮЦК	Унэт цаасны компани
ХЭХ	Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал
ТУЗ	Төлөөлөн удирдах зөвлөл
СЗХ	Санхүүгийн зохицуулах хороо
МХБ	Монголын хөрөнгийн бирж
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар
ААНОАТ	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар
ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
IT	Information Technology (Мэдээллийн технологи) товчилсон үг
ҮСХ	Үндэсний статистикийн хороо
МБ	Монгол банк
ГВАН	Гадаад валютын албан нөөц
СТОУС	Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт
ҮЦТХТ	Унэт цаас төвлөрсөн хадгаламжийн төв
ХБУЦ	Хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас

Олзийтөгс

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧДЫН АНХААРАЛД

“Сэндли ББСБ” ХК /цаашид “Үнэт цаас гаргагч”, “Компани” гэх/ нь Монгол улсын “Компанийн тухай хууль”, “Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль”, “Санхүүгийн Зохицуулах Хороо” болон “Монголын Хөрөнгийн Бирж” ТӨХК-ийн холбогдох журмын дагуу олон нийтэд өрийн хэрэгсэл (цаашид “бонд” эсхүл “өрийн бичиг” гэх) нээлттэй санал болгон гаргаж байгаа болно.

“ЭНЭХҮҮ ТАНИЛЦУУЛГАД ТУСГАСАН БОНДЫГ САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО БОЛОН МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЖ БҮРТГЭСЭН НЬ УГ ҮНЭТ ЦААСАНД ГАРГАСАН АЛИВАА БАТАЛГАА БИШ БӨГӨӨД ТҮҮНИЙ АГУУЛСАН АЛИВАА МЭДЭЭЛЛИЙН ҮНЭН ЗӨВ, БҮРЭН БҮТЭН БАЙДЛЫГ ХОРОО БОЛОН БИРЖ ХАРИУЦАХГҮЙ! ҮНЭТ ЦААСЫГ ХУДАЛДАН АВАХ ЗАМААР ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ ХИЙХ НЬ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧ ТАНЫ ХУВЬД ЯМАГТ ЭРСДЭЛТЭЙ ҮЙЛДЭЛ БАЙДГИЙГ ОНЦГОЙЛОН АНХААРЧ, БОНДЫН ТАНИЛЦУУЛГА, БОНД ГАРГАХ АЖИЛЛАГААГ САЙТАР СУДАЛСНЫ ҮНДСЭН ДЭЭР ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ШИЙДВЭРЭЭ ГАРГАХЫГ ЗӨВЛӨЖ БАЙНА.”

Үнэт цаасны танилцуулгад хөрөнгө оруулагч таны бонд худалдан авах шийдвэр гаргалтад туслах, шаардлагатай гэсэн бүхий л мэдээллийг оруулахыг зорилоо. Таны шийдвэр гаргалтад танилцуулгад тусгагдсан мэдээллээс илүү дэлгэрэнгүй мэдээлэл шаардлагатай болох буюу лавлах тодруулах нэмэлт зүйл гарвал Үнэт цаас гаргагч “Сэндли ББСБ” ХК болон Андеррайтер “Өлзий энд Ко капитал ҮЦК” ХХК, “Райнос инвестмент ҮЦК” ХХК, “Голомт Капитал ҮЦК” ХХК-д хандана уу.

ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХАД ОРОЛЦСОН БАЙГУУЛЛАГУУД

АНДЕРРАЙТЕР

"ӨЛЗИЙ ЭНД КО КАПИТАЛ ҮЦК" ХХК

- 📍 Монгол улс, Улаанбаатар хот 14200, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Сити тауэр, 25 давхар, 2506 тоот
- ✉ info@ucc.mn
- ☎ +976 7777 6377
- 🌐 www.ucc.mn

ТУСЛАХ АНДЕРРАЙТЕР

"РАЙНОС ИНВЕСТМЕНТ ҮЦК" ХХК

- 📍 Монгол улс, Улаанбаатар хот 14200, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Д.Сүхбаатарын талбай-2, Сэнтрал Тауэр, 13 давхар, 1308Б тоот
- ✉ info@rhinosinvest.mn
- ☎ +976 7510 0575
- 🌐 www.rhinosinvest.mn

ТУСЛАХ АНДЕРРАЙТЕР

"ГОЛОМТ КАПИТАЛ ҮЦК" ХХК

- 📍 Монгол улс, Улаанбаатар 14200, СБД, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө, Парк Плейс оффис, 403 тоот
- ✉ info@golomtcapital.com
- ☎ +976 7012 1530
- 🌐 www.golomtcapital.com

ХУУЛИЙН ФИРМ

"ӨМГӨӨЛЛИЙН ЭМ ДИ ЭС ЭНД ХААНЛЕКС" ХХН

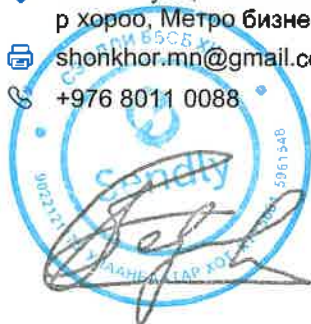
- 📍 Монгол улс, Улаанбаатар хот 14200, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Д.Сүхбаатарын талбай-2, Сэнтрал Тауэр, 13 давхар, 1301 тоот
- 🌐 www.mdsa.mn
- ☎ +976 11 330048
- ☎ +976 11 330049

АУДИТЫН КОМПАНИ

"ШОНХОР ҮНЭЛГЭЭ АУДИТ" ХХК

- 📍 Монгол улс, Улаанбаатар 14200, Сүхбаатар дүүрэг, 6-р хороо, Метро бизнес төв, 6 давхар, 603 тоот
- ✉ shonkhor.mn@gmail.com
- ☎ +976 8011 0088

Олзийтөгс

Сэндли ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

МОНГОЛЫН ХЭРЭНГИЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

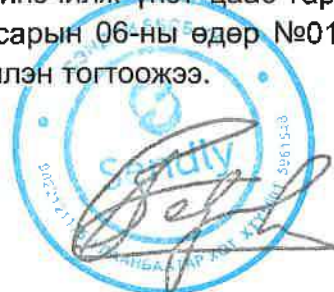
БҮРТГЭВ-02

ҮНЭТ ЦААСНЫ ТУХАЙ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Үнэт цаас гаргагч	Сэндли ББСБ ХК
Үнэт цаасны төрөл	Энгийн хүүтэй бонд
Бондын арилжаа	Монголын хөрөнгийн биржээр олон нийтэд нээлттэй хүрээнд
Биржид бүртгүүлэх бондын тоо ширхэг	85,000 (наян таван мянга) ширхэг
Бондын нэрлэсэн үнэ, (ширхэг)	100,000 (зуун мянга) төгрөг
Татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн нийт хэмжээ	8,500,000,000 (найман тэрбум таван зуун сая) төгрөг
Бондын хугацаа	18 сар
Бондын хүү	19.2 (арван ес аравны хоёр) хувь, жилийн
Хүүгийн төлөлт	Улирал тутам
Үндсэн төлбөр төлөлт	Хугацааны эцэст
Бондыг хугацаанаас өмнө буцаан худалдах бонд эзэмшигчийн эрх	Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа Бондыг үнэт цаас гаргагчид эргүүлэн худалдах эрхтэй.
Бондыг эргүүлэн худалдан авах үнэ	Бонд гаргагч нь бондын үндсэн төлбөрийг нэрлэсэн үнээр худалдан авч, хуримтлагдсан хүүг төлнө. (Бондыг эргүүлэн худалдан авах дэлгэрэнгүй нөхцөлийг энэхүү үнэт цаасны танилцуулгын "Үнэт цаас гаргах тухай тогтоол" хэсгээс харна уу.)
Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн зарцуулах зориулалт	Зээлийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлнэ.
Үнэт цаасны хүүгийн орлогын татвар	5.0 хувь
Бондын барьцаа, батлан даалт	Толгой компани нь өөрийн эзэмшиж буй үнэт цаас гаргагчийн хувьцааг холбогдох журмын дагуу барьцаалуулж, батлан даалт гаргасан болно.
Бондын хадгалалт, төлбөр тооцоо	Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв

ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХ ТУХАЙ ЭРХ БҮХИЙ ЭТГЭЭДЭЭС ГАРГАСАН ШИЙДВЭР

"Сэндли ББСБ" ХК-ийн 2022 он 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн №22/07 тоот тогтоолоор Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан олон нийтэд нээлттэй өрийн хэрэгсэл санал болгох замаар хөрөнгө оруулалт татан төвлөрүүлж, зээлийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлэхээр шийдвэрлэсэн байна. Мөн тус тогтоолыг шинэчилж үнэт цаас гаргагчийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдөр №01 тогтоолоор нөхцөл, татан төвлөрүүлэх хөрөнгийг шинэчлэн тогтоожээ.

Олзийтгал

ҮНЭТ ЦААС ГАРГАХ ТУХАЙ ТОГТООЛ

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2022 оны 12 сарын 22-ны өдөр

№ 22/04

Улаанбаатар хот

Нээлттэй өрийн хэрэгсэл гаргах тухай

Компанийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.3 дахь хэсэг, 76 дугаар зүйлийн 76.1.5, 76.1.18 дахь хэсгүүд, 41 дүгээр зүйл, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх хэсэг, 16 дугаар зүйл, "Сэндли ББСБ" ХК (цаашид "Компани" гэх)-ийн дүрмийн 8 дугаар зүйлийн 8.6.23 дахь заалт, 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх хэсэг, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хурлын 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн тэмдэглэлийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

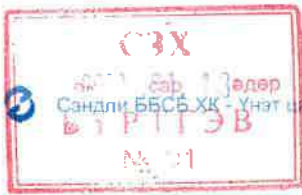
1. Компани нь нийт 10'000'000'000.0 (арван тэрбум) төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгслийг (цаашид "Бонд" гэх) Монголын Хөрөнгийн Биржээр дамжуулан 2023 оны 1 дүгээр улиралд багтаан олон нийтэд нээлттэй санал болгон арилжаалахаар гаргасугай.

2. Бондын нөхцөлийг дор дурдсанаар баталсугай.

Бондын арилжаа	Монголын Хөрөнгийн Биржээр олон нийтэд нээлттэй хүрээнд
Бондын төрөл	Энгийн хүүтэй бонд
Бондын нийт үнийн дүн	10'000'000'000.0 /Арван тэрбум/ төгрөг
Нэгж бондын нэрлэсэн үнэ	100'000.0 /Нэг зуун манга/ төгрөг
Бондын нийт тоо, ширхэг	100'000.0 /Нэг зуун мянга/ ширхэг
Бондын хугацаа	18 сар
Бондын жилийн хүүгийн түвшин	19.2 /Арван ес аравны хоёр/ хувь
Хүү төлөгдөх давтамж	Улирал тутам
Бондыг хугацаанаас өмнө буцаан худалдах Бонд эзэмшигчийн эрх	Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 дахь сараас хойш Бондыг үнэт цаас гаргагчид эргүүлэн худалдах эрхтэй
Бондын барьцаа	Толгой компани нь өөрийн эзэмшиж буй үнэт цаас гаргагчийн хувьцааг холбогдох журмын дагуу барьцаалуулна
Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийг зарцуулах зориулалт	Эзэлийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлнэ
Бондын хадгалалт, төлбөр тооцоо	Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв

10

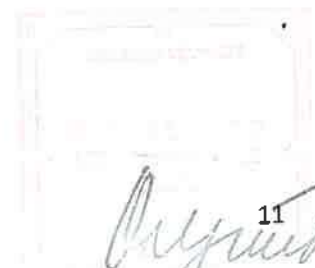
Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

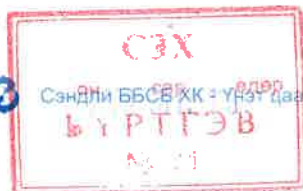

3. Энэхүү тогтоолын дагуу нээлттэй хүрээнд Бонд гаргахтай холбоотойгоор "Өмгөөллийн Эм Ди Эс энд Хаанлелс" ХХН-ийг Хууль зүйн үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагаар, "Өлзий энд Ко Капитал ҮЦК" ХХК-ийг Үндсэн Андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагаар, "Голомт Капитал ҮЦК" ХХК, "Райнос инвестмент ҮЦК" ХХК-ийг Туслах Андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагаар, "Шонхор үнэлгээ аудит" ХХК-ийг аудитын дүгнэлт гаргах байгууллагаар тус тус сонгосугай.

4. Энэхүү тогтоолын дагуу Бондыг олон нийтэд санал болгож, мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэх байгууллагуудтай гэрээ байгуулах, холбогдох үйл ажиллагааг зохион байгуулахыг Гүйцэтгэх захирал /Б.Одгэрал/-д үүрэг болгосугай.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2023 оны 01 сарын 06 -ны өдөр

№ 01

Улаанбаатар хот

Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай

Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.5, 76.1.18 дахь хэсгүүд, "Сэндли ББСБ" ХК (цаашид "Компани" гэх)-ийн дүрмийн холбогдох заалтыг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн "Нээлттэй өрийн хэрэгсэл гаргах тухай" 22/07 тоот тогтоолын Бондын нийт үнийн дүн, бондыг эргүүлэн худалдан авах үнэ, нөхцөл, бондын барьцааны хэсэгт өөрчлөлт оруулан, хавсралт 1-ээр баталгаажуулсугай.

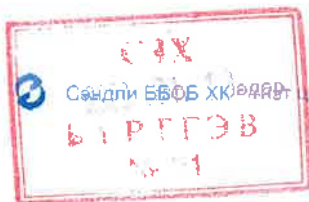
2. Энэхүү тогтоолын 1-д заасны дагуу Бонд гаргахтай холбоотойгоор "Бонд эргүүлэн худалдан авах нөхцөл"-ыг хавсралт 2-оор баталсугай.

3. Бондын нөхцөл өөрчлөгдсөнтэй холбогдуулан "Бондын гэрээ"-нд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай гэрээ байгуулах, холбогдох үйл ажиллагааг зохион байгуулахыг Гүйцэтгэх захирал /Б.Одгэрэл/-д үүрэг болгосугай.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Handwritten signature and the number '12' in the bottom right corner.

Сэндли ББӨБ ХК-ийн цаасны танилцуулга

БҮРТГЭВ

№ 1

МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 1 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 01 тоот тогтоолын Хавсралт J

БОНДЫН НӨХЦӨЛ

Бондын арилжаа	Монголын Хөрөнгийн Биржээр олон нийтэд нээлттэй хүрээнд
Бондын төрөл	Эвгийн хүүтэй бонд
Бондын нийт үнийн дүн	8'500'000'000.0 /Найман тэрбум таван зуун сая/ төгрөг
Нэгж бондын нэрлэсэн үнэ	100'000.0 /Нэг зуун мянга/ төгрөг
Бондын нийт тоо, ширхэг	85'000.0 /Наян таван мянга/ ширхэг
Бондын хугацаа	18 сар
Бондын жилийн хүүгийн түвшин	19.2 /Арван ес аравны хоёр/ хувь
Хүү төлөгдөх давтамж	Удирал тутамд
Хүүгийн талбэр тооцоолох аргачлал	Жилийн хүүг 365 хоногоор тооцох ба бондын хоёрдогч арилжаа эхэлсэн өдрөөс хойш 3 сарын дараах мөн өдөр төлнө. Хүү төлөх өдөр амралтын өдөр таарвал дараагийн ажлын өдөр төлөх бөгөөд энэ тохиолдолд амралтын өдрүүдэд хүүг нэмж тооцохгүй ба дараагийн хүүг мөн өдрөөс эхлэн тооцно
Бондыг хугацаанаас өмнө буцаан худалдах Бонд эзэмшигчийн эрх	Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа Бондыг үнэт цаас гаргагчид эргүүлэн худалдах эрхтэй
Бондын эргэн төлөлт хийгдэх	Бондын хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлсэн өдрөөс хойш 18 дахь сарын мөн өдөр төлнө. Хэрэв амралтын өдөр таарвал дараагийн ажлын өдөр төлнө
Бондыг эргүүлэн худалдан авах үнэ	Бондын үндсэн төлбөр (нэрлэсэн үнээр) болон хуримтлагдсан хүүгийн төлбөрийн нийлбэр дүн байна
Бондын барьцаа	Бондын эргэн төлөлтийн баталгааг тус компанийн толгой компани "Монголын финтек групп" ХК-ийн эзэмшиж буй 111,785,000 (нэг зуун арван нэгэн сая долоон зуун наян таван мянга) ширхэг буюу 16.8 тэрбум төгрөгийн үнэлгээ бүхий энгийн хувьцаагаар бондын хүүгийн болон үндсэн төлбөрийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангана
Бондын батлалт даалт	"Монголын финтек групп" ХК нь Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан олон нийтэд нээлттэй санал болгох 8,500,000,000 (Найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийн үнийн дүн бүхий Бондын үндсэн болон хүүгийн төлбөрийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор батлалт даалт гаргана
Таган төвлөрүүлсэн хөрөнгийг зарцуулах зорилго	Зээлийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлнэ
Бондын хадгалалт, төлбөр тооцоо	Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв

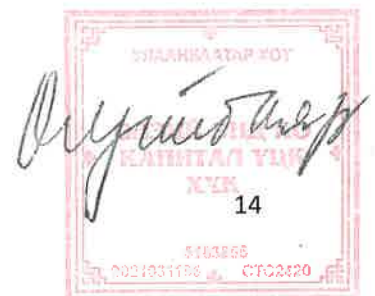
13

Төлөөлөн үзэгдэх зөвлөлийн 2023 оны 1 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 01 тоот тогтоолын Халсралт 2

Бонд эргүүлэн худалдан авах нөхцөл

Бондыг хугацаанаас өмнө буцаан худалдах Бонд эзэмшигчийн эрх	Компани нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа Бонд эзэмшигчийн хүсэлтийн дагуу Бондыг эргүүлэн худалдан авна
Бондыг эргүүлэн худалдан авах үнэ	Бондын үндсэн төлбөр болон хуримтлагдсан хүүгийн төлбөрийн нийлбэр дүн байна
Бондыг эргүүлэн худалдан авах хугацаа	Компани нь бонд эзэмшигч хүсэлт гаргасан тохиолдолд Бондын үнийн дүнгээс хамааран дараах хугацаанд бондыг эргүүлэн худалдан авна. <ul style="list-style-type: none">- 50,000,001 (тавин сая нэг) төгрөгөөс дээш үнийн дүнтэй бол Бонд эзэмшигч мэдэгдэл ирүүлснээс хойш ажлын 10 хоногийн дараа;- 50,000,000 (тавин сая) хүртэл төгрөгийн үнийн дүнтэй бол мэдэгдэл ирүүлсэн тухайн өдөр;
Бондын татвар	Бонд гаргагч нь Бонд эзэмшигчийн бондтой холбоотойгоор олсон хүүгийн орлогын үнийн дүнгээс татварт ногдох 5 хувийг суутган шилжүүлж, Бонд эзэмшигчийн нэрийн өмнөөс төсөвт шилжүүлэн тайлагнана
Арилжааны шимтгэл	Бондыг худалдах, худалдан авах арилжааны шимтгэлийг талууд тус бүрдээ хариуцна

НЭЭЛТТЭЙ >
БОНД

Нэг.

Үнэт цаас

гаргагчийн тухай

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'D. J. P.' or similar, located below the text 'гаргагчийн тухай'.

1.1.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

“Сэндли ББСБ” ХК нь 2015 оны 5 дугаар сард “Гялс кредит” нэртэйгээр үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд Санхүүгийн зохицуулах хорооноос олгосон зээл, цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулга, гадаад валютын арилжаа, итгэлцэл, факторинг, төлбөрийн баталгаа гаргах тусгай зөвшөөрөлтэйгээр үйл ажиллагаа явуулж буй банк бус санхүүгийн байгууллага юм.

Зураг 1: Сэндли ББСБ ХК-ийн хамт олон

Үнэт цаас гаргагч нь финтек технологид суурилсан, “Sendly” гар утасны аппликейшнээр дамжуулан олон улсын мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг 2020 оны 5 дугаар сард зах зээлд амжилттай нэвтрүүлж, Америкийн нэгдсэн улс, Австрали, Япон зэрэг улсад, 2022 оны 6 дугаар сараас Европын холбооны улсад оршин суугаа Монгол улсын иргэдэд түргэн шуурхай, олон улсын стандартын дагуу, хямд өртөгтэй мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг үзүүлж байна.

“Sendly” мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ нь гадаад болон дотоодын зах зээлд өөрийн гэсэн өнгө төрх, брэндийг бий болгож, хэрэглэгч үйлчлүүлэгчдэдээ таниулах зорилгоор 2021 оны 12 дугаар сард компанийн оноосон нэрийг “Сэндли ББСБ” ХХК хэмээн өөрчилсөн бөгөөд Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022 оны 08 сарын 10-ны өдрийн 413 тоот тогтоолоор үнэт цаас гаргагчийн нийт хувьцааны 29.97 хувьтай тэнцэх хэмжээний 67,000,000 ширхэг энгийн хувьцааг нэмж гаргах, нийтэд санал болгон худалдахыг зөвшөөрсөн билээ.

Олзийтөгс
16

Сэндли ББСБ ХК нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны зөвшөөрлийн дагуу 2022 оны 09 сарын 26-ны өдрөөс 09 сарын 30-ны өдрийг дуустал Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан компанийн нийт хувьцааны 29.97 хувьтай тэнцэх 67 сая ширхэг энгийн хувьцааг нэг бүрийг нь 150 төгрөгөөр нийтэд санал болгон нийт 10,050,000,000 төгрөгийг амжилттай татан төвлөрүүлж, 3,000 гаруй хувьцаа эзэмшигчтэй, нээлттэй хувьцаат компани болсон билээ.

Алсын хараа

Харилцагчид санхүүгийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хамгийн хурдан, хамгийн бага зардлаар хүргэх дэлхийн стандартад нийцсэн санхүүгийн эко дэд бүтцийг бий болгох.

Эрхэм зорилго

Ажилтан бүрийн чин сэтгэлээр санхүүгийн хүртээмжтэй үйлчилгээг хэрэглэгч бүрт найдвартай хүргэнэ.

Үнэт зүйлс

Мэргэжлийн өндөр ур чадвартай баг хамт олон, харилцагч, технологи, мэдээллийн аюулгүй байдал, харилцагчийн үйлчилгээ

Давуу тал

- Мэргэжлийн боловсон хүчин
- МУ даяар хамгийн өргөн сүлжээг бий болгосон, ОУ-д нэвтэрсэн үйлчилгээ
- Өөрсдийн хөгжүүлсэн IT систем

Олзийт Мөр
17

Сэндли ББСБ ХК нь 2022 оны 11 сард БНСУ-д ажиллаж амьдарч буй Монгол улсын иргэдэд Монголын хөрөнгийн зах зээлд гадаад улсаас оролцох боломж, хэрхэн хамгийн оновчтой хөрөнгө оруулалтыг хийх талаар мэдлэг, мэдээллийг хуваалцах зорилго бүхий “Open invest 2022 Korea” арга хэмжээнд хамтран зохион байгуулагчаар оролцож, компанийн өнөөгийн үйл ажиллагаа, давуу тал, цаашид зорьж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг амжилттай танилцуулсан билээ.

Сэндли ББСБ ХК нь “Open invest 2022 Korea” арга хэмжээнд оролцох үедээ тус улсын хөрөнгийн зах зээлд олон жил үйл ажиллагаа явуулж буй “Шинхан Секьюритис” компанитай 2025 онд тус улсын KOSDAQ хөрөнгийн бирж дээр нээлттэй хувьцаа буюу DR/deposit receipt/ гаргах үйл ажиллагаанд үндсэн зөвлөхөөр ажиллах гэрээ байгуулсан билээ. Шинхан Секьюритис компани нь БНСУ-даа хоёрдугаарт жагсдаг Шинхан группийн охин компани бөгөөд 2009 оноос хойш хамгийн олон гадаад компанийг Солонгосын хөрөнгийн биржид гаргасан туршлагатай тэргүүлэх үнэт цаасны компаниудын нэг юм.

цаасжуулан арилжаалах боломж олгодог санхүүгийн хэрэгсэл юм.

DR (Depository Receipt) буюу Хадгаламжийн сертификат гэдэг нь аль нэг компани хувьцаагаа гадаадын хөрөнгийн бирж дээр санал болгохын тулд нийтэд үнэт цаасаа санал болгон бүртгүүлэх процессыг эхнээс нь туулахгүйгээр, дотоодын зах зээлд гаргасан хувьцаагаа гадаадын зах зээлд давхар борлуулах боломжтойгоор үнэт

Signature
18

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

МОНГОЛЫН ХЭРЭНГЭЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

Сэндли ББСБ ХК нь олон нийтэд хувьцаагаа санал болгон амжилттай арилжаалж, нээлттэй компани болж буйтай холбогдуулан анхны хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаа 2022 оны 11 сарын 17-ны өдөр "Blue Sky Tower"-н Emerald танхимд зохион байгуулж, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн ердийн болон хараат бус нийт 9 гишүүдийг сонгож, нээлттэй хувьцаат компанийн дүрмээ баталсан билээ.

1.1.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН БҮРТГЭЛ ХАЯГ

Хуулийн этгээдийн нэр "Сэндли ББСБ" ХК
Үйл ажиллагааны төрөл

- Зээлийн үйл ажиллагаа
- Гадаад валютын арилжаа
- Цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ
- Факторинг үйлчилгээ
- Итгэлцлийн үйлчилгээ
- Төлбөрийн баталгаа гаргах

Үүсгэн байгуулагдсан огноо 2015/05/04
Улсын бүртгэлийн дугаар 9007001010
Регистрийн дугаар 5961548
Хаяг Чингэлтэй дүүрэг, 2-р хороо, 40,50 мянгат Бакула ренбүчи гудамж 8/4
Утас +976 7017-7700
Цахим шуудан info@sendly.mn
Цахим хаяг www.sendly.mn

Handwritten signature
19

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

№: 001

1.1.3 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БИЗНЕСИЙН ТҮҮХЭН ЗАМНАЛ

“SENDLY” үйлчилгээний үүсэл

Үнэт цаас гаргагчийн үүсгэн байгуулагчид нь 2016 онд Монгол Улсын гадаад төлбөр тооцооны системд шинэ гарцыг эрэлхийлэх, и-коммерс буюу онлайн худалдааг хөгжүүлэх, дэлхий даяарх төлбөр тооцооны цахим шилжилтэд хөл нийлүүлэн алхах зорилгоор АНУ-ын “ACI WORLDWIDE” компанитай хамтран ажиллах болжээ.

Төслийн эхэн үед зөвхөн төлбөрийн системийн шийдэлд анхаарч байсан бол хэрэгжүүлэх явцад зах зээлд бат бөх байр сууриа эзлэхийн тулд өөрийн компанийн бусдаас ялгарах онцлог, давуу талыг бий болгох бизнесийн шийдлүүд байгааг олж харсан. Ингээд гадаадад амьдарч байгаа Монгол иргэдийн мөнгөн гуйвуулгын зардлыг бууруулах, гадаадад амьдарч байх хугацаандаа өөрийн эх орондоо ипотекийн зээл, сайн дурын нийгмийн даатгалын үйлчилгээнд хамрагдах, Монгол улс руу гаднаас орох валютын урсгалыг нэмэгдүүлэх боломжийг бий болгожээ.

“SENDLY” үйлчилгээний тухай

Сэндли төсөл эхэлснээр Лондон, Сингапур, Люксембург зэрэг олон улсын санхүүгийн төвүүдэд оффис нээх, тухайн улсуудын хуулийн дагуу тусгай зөвшөөрлийг авах зэрэг цаг хугацаа, хичээл зүтгэл их шаардагдсан ажлын ард чадварлаг хамт олныхоо хүчин чармайлтаар амжилттайгаар гарсан билээ.

Үнэт цаас гаргагчийн Англи улс дахь охин компани болох MonRemit Limited нь 2021 онд тус улсын Санхүүгийн зохицуулах хороо (FCA буюу Financial Conduct Authority)-оос Англи болон Европын холбооны орнуудад үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрлийг авч чадсан байна.

Сэндли ББСБ ХК нь 2020 оны 5 дугаар сард буюу Монгол Улс FATF (Financial Action Task Force буюу Олон улсын санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага)-ийн “саарал жагсаалт”-д ороод байх үед АНУ-ын 31 мужид албан ёсоор үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрөл бүхий XXX компани (харилцагчийн хүсэлтээр нэрийг нууцалсан болно) -тай хамтарч эхэлсэн. Эхэн үедээ тус улсаас Монгол Улс руу мөнгөн гуйвуулга хийхэд шаардагддаг 14 хоногийг 30 минут болгон товчилж чадсан бол өнөөдөр энэ хугацаа 10 минутад хүрээд байна.

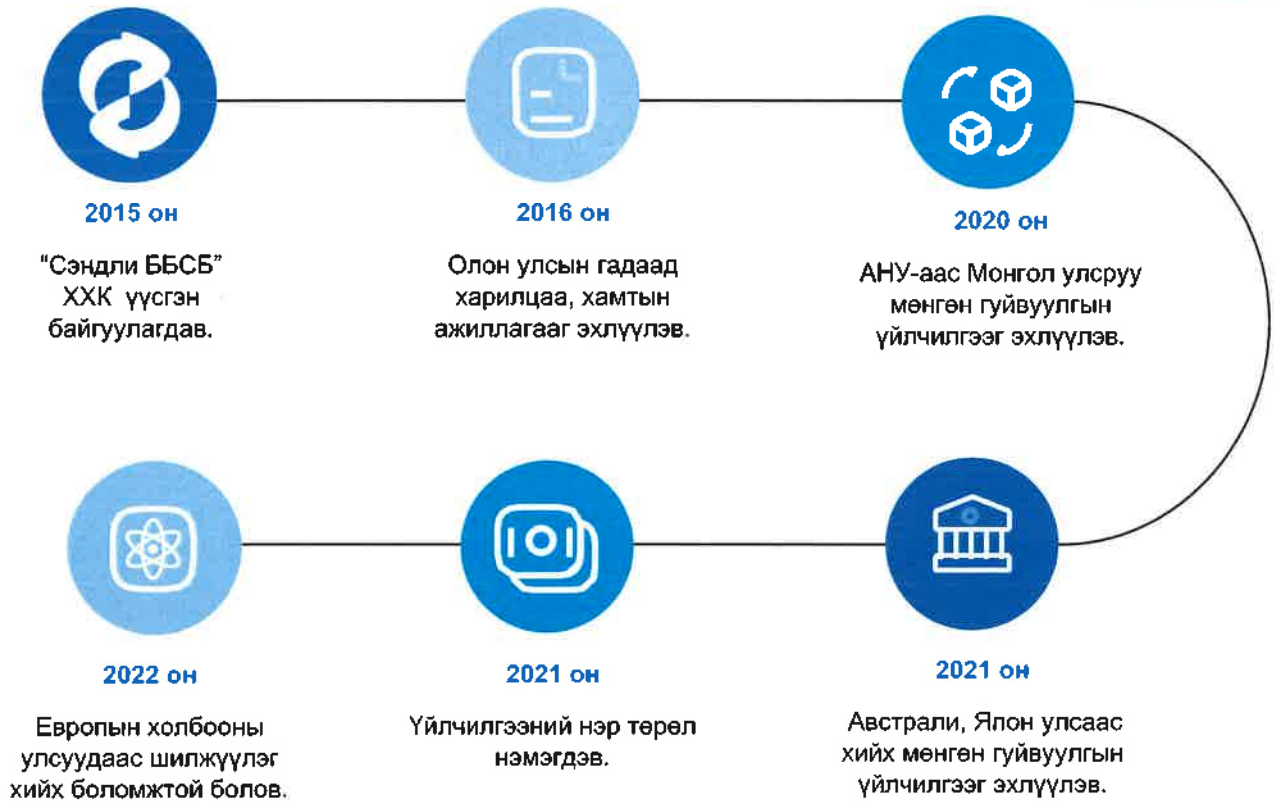
2021 онд WechatPay үйлчилгээний Монгол Улс дахь албан ёсны түнш болсноор БНХАУ-ын иргэд Монгол Улсад аялан ирэхдээ Улаанбаатар хот доторх худалдаа, үйлчилгээний газруудад тусгайлан байршуулсан QR-ийг wechat аппликейшнээр уншуулснаар төлбөр нэн даруй хийгдэх боломжтой болсон юм.

Олзийт 20

Зураг 2: "SENDLY" мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний түүх

1.1.4 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ЭЗЭМШИЖ БУЙ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Үнэт цаас гаргагч нь СЗХ-ны 2015 оны 7 дугаар сарын 03-ны өдрийн 318 дугаар тогтоолоор банк бус санхүүгийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан. Одоогоор зээл, гадаад валютын арилжаа, цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ, факторинг, итгэлцэл, төлбөрийн баталгаа гаргах зэрэг тусгай зөвшөөрөлтэй үйл ажиллагаа явуулж байна.

Хүснэгт 1: Үнэт цаас гаргагчийн тусгай зөвшөөрөл

Д/д	Үйл ажиллагааны төрөл, хэлбэр	Олгосон огноо	Олгосон шийдвэрийн дугаар
1	Зээл	2015.07.03	№318 тогтоол
2	Гадаад валютын арилжаа	2018.02.07	№62 тогтоол
3	Цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ	2018.02.07	№62 тогтоол
4	Факторинг	2021.10.13	№441 тогтоол
5	Итгэлцэл	2021.10.13	№441 тогтоол
6	Төлбөрийн баталгаа гаргах	2021.10.13	№441 тогтоол

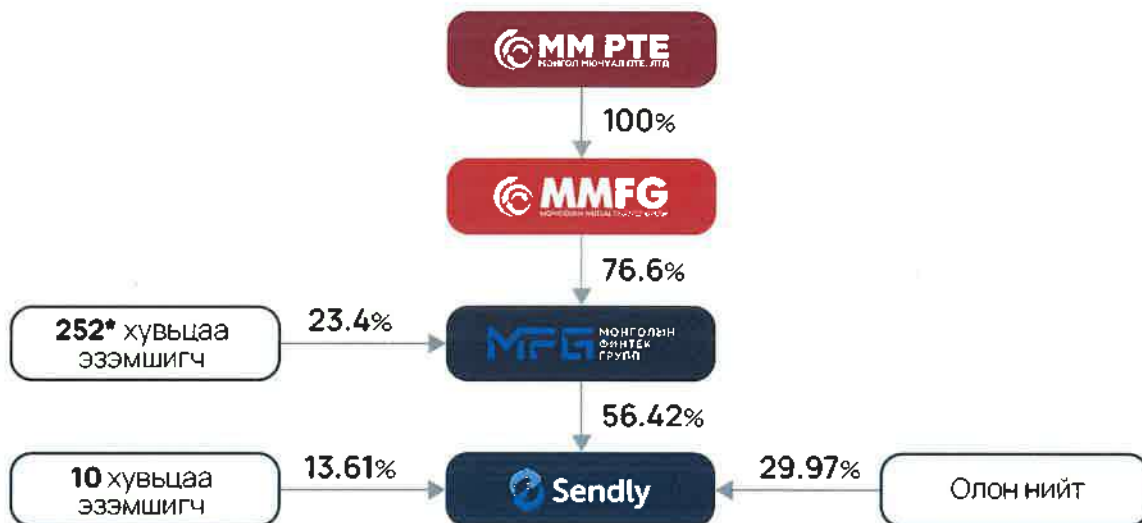
Signature
21

1.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД

1.2.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИЙН БҮТЭЦ

Зураг 3: Хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц

* (давхардсан захиалгын тоогоор)

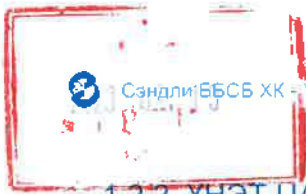
“Сэндли ББСБ” ХК-ийн хамгийн том хувьцаа эзэмшигч нь Монголын финтек групп хаалттай ХК нийт 56.42 хувийг эзэмшдэг бөгөөд олон нийт 29.97 хувь, 8.95 хувийг “Сэндли Эмплоие” ХХК, 3.58 хувийг Б.Наранбат, 0.77 хувийг “Sendly” аппликейшнийг хөгжүүлэгч Радикс технологийн компани, үлдсэн 0.32 хувийг компанийн 7 ажилчид тус тус эзэмшиж байна.

Хүснэгт 2: Хувьцаа эзэмшигчид

№	Хувьцаа эзэмшигчийн нэр	Эзэмшиж буй хувьцааны тоо ширхэг	Эзэмшиж буй хувьцааны хувь
1	Монголын финтек групп ХК	126,141,700	56.42%
2	Олон нийт	67,000,000	29.97%
3	Сэндли Эмплоие ХХК	20,000,000	8.95%
4	Б.Наранбат	8,000,000	3.58%
5	Радикс технологи ХХК	1,714,200	0.77%
6	Батдорж Нямжаргал	285,700	0.13%
7	Зургаа Цолмон	107,100	0.05%
8	Чойжоо Дашсүрэн	71,400	0.03%
9	Лхагважав Нарантуяа	71,400	0.03%
10	Охиндоо Нямдэлэг	71,400	0.03%
11	Ганхуяг Саруул-Од	71,400	0.03%
12	Гантөмөр Гантуяа	35,700	0.02%
	НИЙТ	223,570,000	100.00%

Олун нийт

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

1.2.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТОЛГОЙ КОМПАНИ

MFG МОНГОЛЫН ФИНТЕК ГРУПП ХК

“Монголын финтек групп” хаалттай ХК нь финтек технологид суурилсан бизнес эрхлэгч өөрийн охин компаниудыг гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчидтай холбох, олон улсад тэдгээрийн бизнесийг таниулах, өргөжүүлэн тэлэх гүүр нь буюу “Санхүүгийн Холдинг” компани болох зорилгоор байгуулагдсан билээ.

Тус компани нь санхүү, үл хөдлөх хөрөнгө зуучлал, хөрөнгийн зах зээл зэрэг салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй өөрийн охин компаниуддаа дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлж, үйл ажиллагааг нь удирдлагаар ханган ажиллаж байна. Тус компанийн нийт хувьцааны 76.6 хувийг “Монголиан мючуал финанс групп” ХХК, үлдсэн 23.4 хувийг 252 (давхардсан захиалгын тоогоор) хувь хүн болон байгууллагууд эзэмшиж байна.

“МОНГОЛИАН МЮЧУАЛ ФИНАНС ГРУПП” ХХК

“Монголиан мючуал финанс групп” ХХК нь 2017 оны 10 дугаар сарын 05-ны өдөр Монгол улсын санхүүгийн болон технологийн салбарт шинэлэг, шуурхай үйлчилгээг нэвтрүүлэхэд хувь нэмрээ оруулах үндсэн зорилготойгоор үүсгэн байгуулагджээ.

Тус компани нь худалдаа үйлчилгээ, санхүү, үл хөдлөх хөрөнгийн зуучлалын салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй өөрийн охин компаниуддаа дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлж, харилцагч үйлчлүүлэгчдийнхээ найдвартай хамтрагч нь болох замаар зах зээлд эзлэх байр суурь, өрсөлдөх чадвар, үнэ цэнийг нь нэмэгдүүлэхэд удирдлагаар ханган ажиллаж байна.

“МОНГОЛ МЮЧУАЛ” ПТЕ.ЛТД

“Монголиан мючуал финанс групп” ХХК-ийг Сингапур улсад бүртгэлтэй “Монгол Мючуал” Пте.Лтд компани 100 хувь эзэмшдэг. Монгол Мючуал Пте.Лтд-ийн 70 хувийг Монгол Улсын иргэн Б.Наранбат, 30 хувийг М.Цолмон нар эзэмшиж байна.

Тус компани нь 2019 оны 4 дүгээр сарын 18-ны өдөр байгуулагдсан ба АНУ, Англи, Япон, Солонгос, Сингапур зэрэг өндөр хөгжилтэй орнуудтай төлбөр тооцоог саадгүй гүйцэтгэх боломжтой төлбөрийн системийн платформыг хөгжүүлэх, хамтран ажиллах, дэлхийн зах зээлд өөрийн охин компаниудыг сурталчлах, гадаадын хөрөнгө оруулалтыг татах үндсэн зорилготойгоор үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

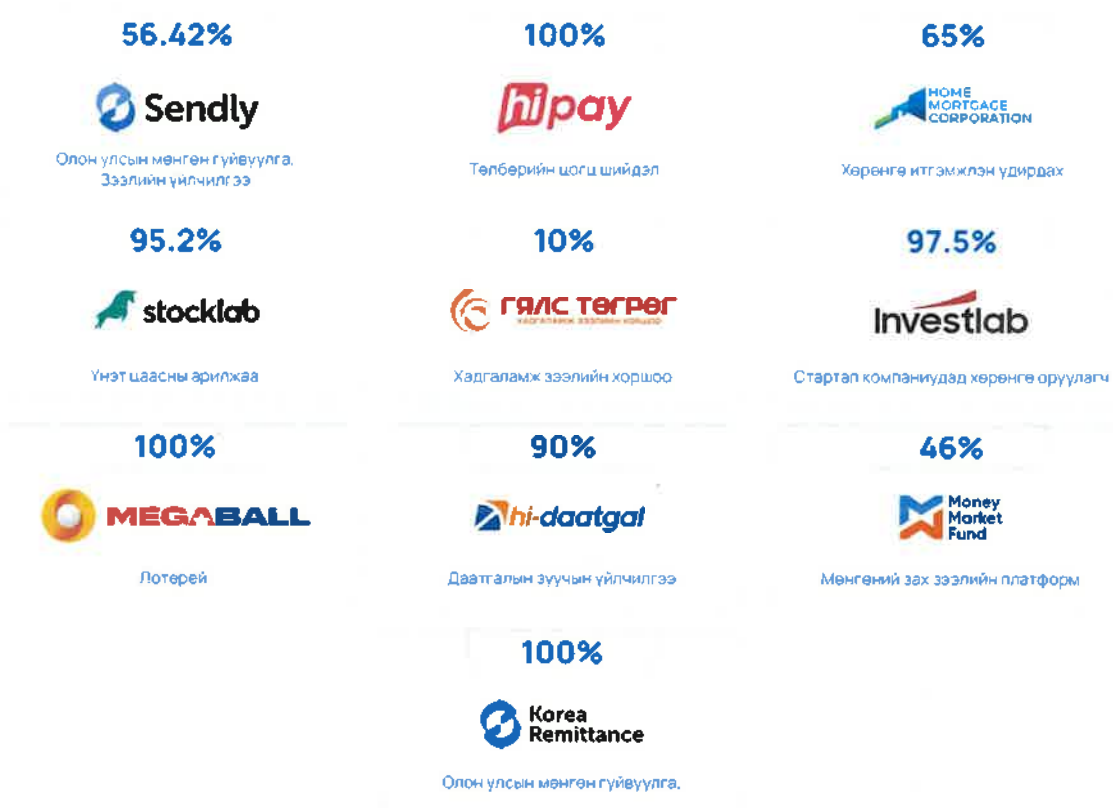

Signature
23

ТОЛГОЙ КОМПАНИЙН ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН БҮТЭЦ

Зураг 4: Толгой компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц

1.2.3 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ЗЭРГЭЛДЭЭ КОМПАНИУД

HiPay ХАЙ ПЭЙМЭНТ СОЛЮШНС ХХК

“Хай пэймэнт солюшнс” ХХК нь 2018 оноос эхлэн Монгол Улсад цахим төлбөр тооцооны иж бүрэн, найдвартай экосистемийг нэвтрүүлэх зорилготойгоор үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд финтек технологид суурилсан “Hi-Pay” гар утасны аппликэйшнийг хөгжүүлж, төлбөр тооцооны цогц шийдлийг бий болгохоор ажиллаж байна.

“Хай пэймэнт солюшнс” ХХК нь Монгол Улсад анх удаа “E-commerce payment gateway” төлбөрийн системийг нэвтрүүлж, дэлхийн жишигт нийцсэн төлбөр тооцоо гүйцэтгэх боломжийг “HiPay” аппликэйшнээр дамжуулан хэрэглэгчдэд хүргэж байна. Мөн, дэлхийн топ 19

Signature
24

Сэндли ББСБ ХХК - Үнэт цаасны танилцуулга

МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

банкны хэрэглэгчдийн картын мэдээллийг хүлээн авах, хадгалах, аюулгүй байдлын стандартын технологийг нийлүүлэгч "ACI WorldWide" компанитай хамтран ажиллаж байна.

"Хай пэймэнт солюшнс" ХХК 2022 оны жилийн эцсийн байдлаар 360 мянга гаруй хэрэглэгчтэйгээр 110 тэрбум төгрөгийн картын гүйлгээ, 10 тэрбум цахим мөнгөний гүйлгээ хийн үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

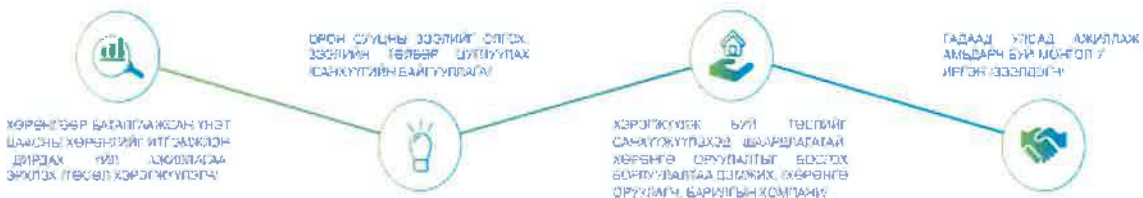
"Гялс төгрөг" ХЗХ нь 2016 онд үүсгэн байгуулагдсан ба 2021 оны эцсийн байдлаар нийт 15,395 гишүүнтэй болоод байна. Гялс төгрөг нь Улаанбаатар хот болон хөдөө орон нутагт нийт 45 салбар нэгжээр дамжуулан 12 төрлийн хадгаламж, зээлийн үйлчилгээг уламжлалт болон онлайн хэлбэрээр хослуулан хүргэж, салбартаа өөрийн байр суурийг эзлэн, дэвшилтэт технологийг амжилттай нэвтрүүлж чадсан хоршоо юм.

2018 онд олон улсын зээлжих зэрэглэл тогтоогч "Micro Finanza Rating" байгууллага Гялс төгрөг ХЗХ-ны санхүүгийн чадавхад үнэлгээ хийн "BB" зэрэглэл тогтоосон нь тус хоршооны үйл ажиллагааг хөгжүүлэх, гадаадын хөрөнгө оруулалтыг татахад чухал ач холбогдол үзүүлжээ. Тус хоршоо нь 2022 оны 3-р улирлын байдлаар 28.2 тэрбум төгрөгийн актив хөрөнгөтэй, 18.9 тэрбум төгрөгийн зээлийн багц, 19.7 тэрбум төгрөгийн хадгаламжийн багцтай үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

ХӨҮМ МОРГЕЙЖ КОРПОРАЙШН ХХК

"Хөүм моргейж корпорэйшн" ХХК нь 2011 онд үүсгэн байгуулагдсан, хөрөнгө итгэмжлэн удирдах тусгай зөвшөөрөл бүхий компани юм. Тус компани нь гадаад улсад ажиллаж, амьдарч буй Монгол улсын иргэдэд санхүүгийн хүртээмжийг бий болгож, эх орондоо орон сууц худалдан авах боломжийг www.1home.mn вэб сайтаар дамжуулан олгох зорилготойгоор үйл ажиллагаа явуулж байна.

"Хөүм моргейж корпорэйшн" нь хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргаж, өөрийн зэргэлдээ компани болох Сэндли ББСБ-ын аппликейшнээр дамжуулан гадаад улсад амьдарч буй Монгол Улсын иргэд орон сууцны зээл авах, зээлийн төлөлтийг саадгүй төлөх үйл ажиллагааг зохион байгуулан ажиллаж байна.

Handwritten signature

Унэт цаасны танилцуулга

hi-daatgal МАСТЕР ШИЙДЭЛ ХХК

Мастер шийдэл ХХК нь 2014 онд байгуулагдаж, 2015 оны 01 дүгээр сард “Даатгалын зуучлагч”-ын тусгай зөвшөөрлийг авснаар үйл ажиллагаагаа эхлүүлжээ. Тус компани нь “Нiray” аппликейшнээр дамжуулан даатгалын гэрээг онлайнаар зуучлан борлуулах “Hi-daatgal” платформыг хөгжүүлж буй даатгалын зуучлагч компани юм.

2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар, Мастер шийдэл ХХК нь “Hi-daatgal” платформоор дамжуулан 234.5 сая төгрөгийн үнийн дүн бүхий 5,660 ширхэг даатгалын гэрээг амжилттай зуучлан борлуулсан байна.

Investlab ИНВЕСТЛАБ ВИ СИ ХХК

“Инвестлаб ви си” ХХК нь 2021 оны 04 дүгээр сарын 09-ний өдөр байгуулагдсан, гарааны бизнест шаардлагатай санхүүжилтийг олгож, хууль эрх зүй, технологийн чиглэлийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх зорилготой, олон улсын “Venture capital fund”-н үйл ажиллагааны зарчмаар ажиллаж буй компани юм. Одоогийн байдлаар “Инвестлаб ви си” ХХК - ийн хөрөнгө оруулалтын багцад 10 гаруй гарааны бизнес нэгдээд байна.

Тэдгээр компаниудаас онцлох төслүүд нь “Дижитал вэндинг” ХХК ийн “Hi-charge” зөөврийн цэнэглэгч түрээс, “Эко кэш” хог хаягдал төлбөртэй хүлээн авах автомат машин, “Зочил” онлайн худалдааны платформ зэрэг төслүүд багтаж байна.

Digital Vending

Зөөврийн powerbank түрээсийн үйлчилгээ

Zochil

Онлайн худалдааны цахим платформ

Wings Pos

Эмнэлэгийн програмын цогц шийдэл

Зочлох үйлчилгээний салбарын цогц шийдэл

Хог хаягдал төлбөртэй хүлээн авах машин

stocklab
SECURITIES

СТОКЛАБ СЕКЬЮРИТИЗ ҮЦК ХХК

“Стоклаб секьюритиз ҮЦК” ХХК нь 2021 онд Санхүүгийн зохицуулах хорооны тусгай зөвшөөрлөө авч, Монгол Улсынхаа хөрөнгийн зах зээлийн хөгжил дэвшилд өөрийн хувь нэмрээ оруулж, мэргэжлийн өндөр ёс суртахуун, ур чадварыг баримтлан түргэн шуурхай Гадаад улсад ажиллаж амьдарч буй болон Улаанбаатар хот, орон нутгийн харилцагчдадаа дэвшилтэт технологид суурилсан, төлбөрийн уян хатан нөхцөлтэй, хамгийн бага шимтгэлтэйгээр хөрөнгийн зах зээлийн зуучлалын үйлчилгээ”-г үзүүлж байна.

Гадаад улсад ажиллаж, амьдарч буй Монгол Улсын иргэдэд хөрөнгийн зах зээлд оролцох боломжийг бий болгох, хөрөнгө оруулалтын бааз суурийг нэмэгдүүлэх, санхүүгийн салбарт цахим мөнгөний хэрэглээг нэмэгдүүлэх боломжийг хамтран бүрдүүлэх зорилгоор 2022 оны 1 дүгээр сарын 19-ны өдөр “Монголбанк”, “Санхүүгийн зохицуулах хороо”-ны дэмжлэгтэйгээр “Стоклаб секьюритиз ҮЦК” ХХК, “Хай пэймэнт солишнс ХХК”, “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ХХК нар хамтран ажиллах санамж бичиг байгуулсан бөгөөд анх удаа гадаад улсад ажиллаж, амьдарч буй Монгол иргэд үнэт цаасны данс нээх, түүгээрээ дамжуулан Эрдэнэс тавантолгой компанийн 1072 хувьцааныхаа ногдол ашгаа авах, Монголын хөрөнгийн биржийн арилжаанд оролцох, бусад брокерын компанид байгаа үнэт цаасаа шилжүүлэн, удирдах боломжийг нээж өгсөн юм.

Тус компани харилцагч нь гар утасны апп ашиглан авах боломжтой дараах төрлийн үйлчилгээнүүдийг хөгжүүлээд байна. Үүнд:

- Үнэт цаасны данс онлайнаар нээх.
- Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламж төв дэхь бэлэн мөнгөний дансаа цэнэглэх.
- Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв дэх бэлэн мөнгө, ногдол ашиг, бондын данснаасаа мөнгө хүсэх.
- Монголын хөрөнгийн бирж дээр зарлагдсан анхдагч зах зээлийн арилжаанд оролцох.
- Хоёрдогчийн арилжаанд оролцох
- Бусад брокерын компанид байгаа үнэт цаасаа шилжүүлэн авах, удирдах.
- Өөрийн дансанд хүүхдийн дэд дансаа нээн хөрөнгийн зах зээлд оролцох
- Үнэт цаасны үлдэгдэл болон өгөөжийн тооцооллоо харах.
- Биржийн бус зах зээлийн арилжаанд зуучлах

2022 оны 3 улирлын байдлаар, “Стоклаб секьюритиз ҮЦК” нь Үнэт цаасны апп-аар дамжуулан нийт 7,838 харилцагчид шинээр данс нээж, анхдагч зах зээлийн арилжаанд давхардсан тоогоор 2,232 харилцагч 3.9 тэрбум төгрөгийн, хоёрдогч зах зээлийн арилжаанд давхардсан тоогоор 9,293 харилцагч 844.5 сая төгрөгийн арилжаанд оролцсон байна.

Олзийтмар

АРТ КРЕДИТ ХХК

Арт кредит ХХК нь 2017 оны 10 сарын 02-ны өдөр байгуулагдсан бөгөөд 2020 оны 11 сарын 25-ны өдөр Сангийн яамнаас “Эд мөнгөний хонжворт сугалаа гаргах” тусгай зөвшөөрлийг авсан билээ. Тус компани нь тусгай зөвшөөрөл авсанаас хойш 2 жилийн хугацаанд лотерейн зах зээлийн судалгаа, тохирлын машин үйлдвэрлэгчтэй холбогдож техник хэрэгслийг судлах зэрэг бэлтгэл ажлыг хангасан байна.

Дэлхийн стандарт, жишигт нийцсэн лотерейг Монгол улсад нэвтрүүлж, сугалааны талаарх олон нийтийн ойлголтыг үндсээр нь өөрчилж, Монгол улсын АНХНЫ шударга, ил тод, тогтвортой, хариуцлагатай үйл

ажиллагаа бүхий лотерей болох зорилготой тус компанийн анхны тохирол нь 2022 оны 12 сарын 18-нд явагдсан бөгөөд одоог хүртэл нийт 3 удаагийн тохиролоор 3,366 азтан тодорсон байна. Лотерейн тохирол нь тогтмол 7 хоногт 2 удаа олон нийтийн телевизийн сувгуудаар шууд дамжуулагддаг болно.

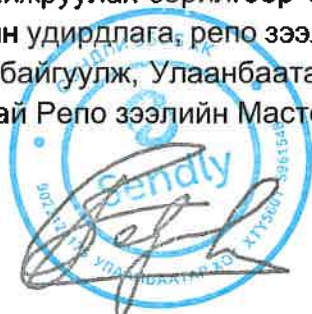

МОНИ МАРКЕТ ФАНД ХХК

Мони маркет фанд нь 2021 оны 6 дугаар сард дөрвөн хувьцаа эзэмшигчтэйгээр үүсгэн байгуулагдсан. Тус компани нь сул чөлөөтэй, богино хугацаат эх үүсвэрийг нэгдсэн платформын тусламжтай, харилцан ашигтайгаар банк бус санхүүгийн байгууллагуудын хооронд зуучлах, тэдгээрийг холбох, цаашлаад мөнгөний зах зээлийн хамтын санг олон улсын жишигт нийцүүлэн байгуулах эрхэм зорилготойгоор үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Мөнгөний захын оролцогчдын тоог нэмэгдүүлэх, санхүүгийн байгууллагын ажилтнуудын ур чадварыг сайжруулах зорилгоор санхүүгийн зах зээлийн олон улсын практик, актив пассивын удирдлага, репо зээлийн талаар танхимын болон онлайн сургалтуудыг зохион байгуулж, Улаанбаатар хотын болон орон нутгийн нийт 40 томоохон ББСБ-уудтай Repo зээлийн Мастер гэрээг байгуулсан.

Олзийтөгс

Мони Маркет Фанд ХХК нь биржийн бус зах зээлд анхны богино хугацаат бондыг гарган арилжаалж, санхүүгийн байгууллагуудын улирлын нөлөөллийн онцлогоос хамаарсан богино хугацаат мөнгөний эрэлтийг хангаж ажилласан бөгөөд 2021 оны 12 сарын 21-ний өдөр Мөнгөний захад Repo зээлийн анхны арилжаа явагдаж эхэлснээс хойш 2022 оны эцэс хүртэл нийт 455 удаагийн хэлцлээр 69.7 тэрбум төгрөгийн Repo зээлийн арилжааг хийж гүйцэтгэсэн байна.

Korea Remittance

КОРЕА РЕМИТАНС ХХК

Гадаад улсад ажиллаж, амьдарч байгаа нийт Монгол иргэдийн 30 орчим хувь нь буюу 50 мянга орчим иргэд БНСУ-д ажиллаж, амьдарч байна. Монгол Улсаас тус улсад хөдөлмөр эрхлэх иргэдийн тоо жил ирэх тусам өсөн нэмэгдэж байгаа бөгөөд тухайн иргэдэд зориулсан албан ёсны мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг бий болгох зорилготойгоор “Кореа ремитанс” ХХК нь байгуулагдсан билээ. Тус компани нь Монгол болон Солонгос улсын хооронд “Sendly” аппликейшнээр дамжуулан мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг нэвтрүүлэх зорилгоор “Gmoney Transfer” компанитай хамтран ажиллаж байна.

Одоогийн байдлаар “Кореа ремитанс” ХХК нь БНСУ-д “Сэндли Монголиа” хэмээх охин компаниа байгуулж, тус улсын Санхүүгийн зохицуулах хорооноос мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ үзүүлэх тусгай зөвшөөрөл авахаар ажиллаж байгаа бөгөөд энэхүү үйлчилгээг нэвтрүүлснээр БНСУ-д ажиллаж, амьдарч буй Монгол иргэд хэрэглэхэд хялбар, цаг хугацаа хэмнэсэн, албан ёсны эрхтэй, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг авах боломжтой болох юм.

БУСАД ҮҮСГЭН БАЙГУУЛСАН КОМПАНИУД:

Үнэт цаас гаргагчийн толгой компани нь өөрийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэх зорилгоор “Сэндли эмплойе” ХХК, “Гялс пропертиз” ХХК, “Датапүүл Монголиа” ХХК, “Хай лоялти” ХХК нарыг үүсгэн байгуулсан байгаа боловч идэвхитэй үйл ажиллагаа явуулж эхлээгүй байна.

Олзуунтөгс
29

1.3 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

1.3.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БҮТЭЦ

Зураг 5: Бүтэц зохион байгуулалт

1.3.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮД

ЕРДИЙН ГИШҮҮД

Б.Наранбат
 ТУЗ-ийн дарга
 Санхүүч

Банк санхүүгийн салбарт 15 жил ажилласан

Туршлага

2021 - одоо Монголын финтек групп ХК, Үүсгэн байгуулагч, Гүйцэтгэх захирал
2018 - одоо Хай пэймэнт солиушнс ХХК, Үүсгэн байгуулагч, Гүйцэтгэх захирал
2016 - одоо Гялс төгрөг ХЗХ, Үүсгэн байгуулагч, Гүйцэтгэх захирал

2015 - 2016 Төрийн банк, Гүйцэтгэх захирлын орлогч
2014 - 2015 Төрийн банк, Хөрөнгө зохицуулалтын газрын захирал
2007 - 2013 Сангийн яам: Санхүү эдийн засгийн бодлогын газар мэргэжилтэн

Б.Эрдэнэ
ТУЗ-ийн гишүүн
Санхүүч

Туршлага

2018 - одоо Техбокс ХХК, Гүйцэтгэх захирал
2017 - 2018 Төрийн банк, Актив, пассивын удирдлагын газрын захирал

Банк санхүүгийн салбарт 15 жил ажилласан

2007 - 2015 Сангийн яам, Эрсдэлийн удирдлага дотоод аудитын газар
Ахлах мэргэжилтэн

М. Цолмон
ТУЗ-ийн гишүүн
Санхүүч

Туршлага

2021 - одоо Монголын финтекс групп ХК, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга
2017 - одоо Монгол алт ХК, Гүйцэтгэх захирал

Банк санхүүгийн салбарт 10 жил
Хөдөө аж ахуй, уул уурхайн салбарт 5 жил ажилласан

2014 - 2016 Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан, Гүйцэтгэх захирал
2008 - 2012 Сангийн яам, Санхүү эдийн засгийн бодлогын газар мэргэжилтэн

Н.Билгүүн
ТУЗ-ийн гишүүн,
Санхүүч

Туршлага

2022 - одоо Инвестлаб Ви Си ХХК, Гүйцэтгэх захирал
2020 - 2022 Дэлхийн банкны Төсөв, санхүүгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх төслийн зөвлөх

Банк санхүүгийн салбарт 9 жил ажилласан

2018 - 2020 Селус Номадс ХХК-ийн ерөнхий менежер
2013 - 2018 Сангийн яам, Санхүүгийн бодлогын газар мэргэжилтэн

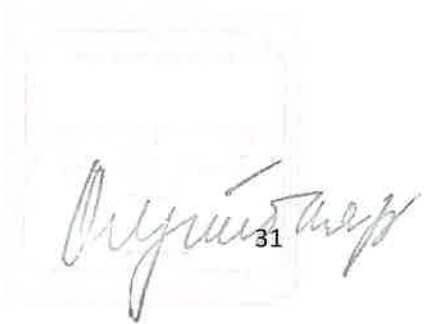
Н.Цэвэгмид
ТУЗ-ийн гишүүн,
Эдийн засагч

Туршлага

2021 - одоо Райнос инвестмент ҮЦК ХХК, Дэд захирал
2016 - 2021 Мирэ Эссет Секьюритис Монгол ҮЦК ХХК, Гүйцэтгэх захирал

Хөрөнгийн зах зээлд 13 жил ажилласан

2014 - 2016 Дэү Секьюритис Монгол ҮЦК ХХК, Хөрөнгө оруулалтын менежер
2009 - 2014 Гаүли ҮЦК ХХК, Дэд захирал

Л.Нарантуяа
ТУЗ-ийн гишүүн
Хуульч

Туршлага

2022 - одоо Монголын Финтек Групп ХК-ийн Хууль, эрх зүй хариуцсан захирал
2018 - 2022 Монголиан Мючуал Финанс Групп ХХК, Хууль, эрх зүй хариуцсан захирал

Банк санхүүгийн салбарт 15 жил ажилласан

ХАРААТ БУС ГИШҮҮД

Б.Анужин
ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн
Аудитын хорооны дарга

Туршлага

2021- одоо Central TV, Бизнес хөгжил хариуцсан захирал
2018 - 2021 Австралын худалдааны танхим, Гүйцэтгэх захирал
2015 - 2018 Эрнст энд янг монголиа аудит ХХК, Ахлах аудитор

Банк санхүүгийн салбарт 10 жил ажилласан

2013 - 2015 Азийн сан, мэргэжилтэн, төслийн зохицуулагч, төслийн зөвлөх
2012 - 2013 Азийн сан, мэргэжилтэн

Б.Цэлмэг
ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн,
Эрсдлийн удирдлагын хорооны дарга

Туршлага

2022 - одоо Ашид Ассет Менежмент ҮЦК ХХК, Хөрөнгө оруулалт хариуцсан захирал
2018 - 2022 Хас Банк, Санхүү газрын захирал

Санхүүгийн зах зээлд 14 жил ажилласан

2015 - 2018 "Ээс Ээм Би Си" авиашн капитал, Санхүү төслийн менежер
2008 - 2015 "Жэй Пи Морган" Хөрөнгө оруулалтын сан, Татварын ахлах зөвлөх

Ц.Саруултуяа
ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн,
Нэр дэвшүүлэх, Цалин урамшууллын хорооны дарга

Туршлага

2021 - одоо МУИС- БС, Ахлах багш
2017 - 2019 Голомт Банк, Бизнес хөгжлийн менежер

Боловсролын салбарт 7 жил ажилласан

2012 - 2017 Тайвань, АИС ШУТИХ, Судалгааны төсөл
2007 - 2009 Голомт Банк, Судалгааны менежер

Б.Мөнхцэцэг
ТУЗ-ийн нарийн бичиг
Эрх зүйч

Туршлага

2022.11 – одоог Сэндли ББСБ ХК, ТУЗ-ийн нарийн бичиг
2022.06 – одоог Монголын Финтек групп ХК, ТУЗ-ийн нарийн бичиг

2021.03 – 2022.06 Хай Пэймэнт Солюшнс ХХК, Хуулийн мэргэжилтэн

Үнэт цаасны танилцуулга

1.3.3 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН УДИРДЛАГЫН БАГ

Б.Одгэрэл
ТУЗ-ийн гишүүн, Гүйцэтгэх захирал
Санхүүч

Банк санхүүгийн салбарт 16 жил
ажилласан

Туршлага
2021 - одоо Сэндли ББСБ ХК,
Гүйцэтгэх захирал
2016 - 2021 Гялс төгрөг ХЗХ, Үйл
ажиллагаа хариуцсан дэд захирал

2013 - 2016 Төрийн банк, Орон
нутгийн зээлийн хэлтсийн захирал
2011 - 2013 Хадгаламж банк, Орон
нутгийн зээлийн хэлтсийн захирал

Х.Ичинхорлоо
Ерөнхий зохицуулалт хариуцсан
захирал
Нягтлан бодогч

Банк санхүүгийн салбарт 18 жил
ажилласан

Туршлага
2021 - одоо Сэндли ББСБ ХК,
Ерөнхий зохицуулалт хариуцсан
захирал
2016 - 2021 Гялс төгрөг ХЗХ,
Ерөнхий нягтлан бодогч

2015 - 2016 Төрийн банк,
Харилцааны менежер, мэргэжилтэн
2009 - 2014 Төрийн банк, Салбарын
Ерөнхий нягтлан бодогч

П.Болорчулуун
Салбарын удирдлага хариуцсан
захирал
Санхүүч

Банк санхүүгийн салбарт 18 жил
ажилласан

Туршлага
2021 - одоо Сэндли ББСБ ХК,
Салбарын удирдлага хариуцсан
захирал
2013 - 2021 Төрийн банк, Тооцооны
төвийн захирал

2010 - 2013 Хадгаламж банк, Дотоод
аудитын газар, Ахлах аудитор
2004 - 2010 Монголшүүдэн банк,
Эдийн засагч

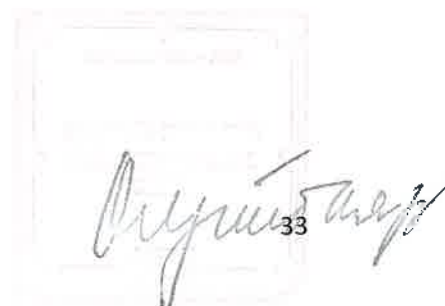

Д. Баярбат
Эрсдэл хяналт хариуцсан захирал
Санхүүч

Банк санхүүгийн салбарт 15 жил
ажилласан

Туршлага
2022 - одоо Сэндли ББСБ ХК,
Эрсдэл, хяналт шалгалт хариуцсан
захирал
2017 - 2022 Гялс төгрөг ХЗХ,
Эрсдэл, хяналт шалгалт хариуцсан
захирал

2010 - 2017 Төрийн банк, Хяналт
шалгалтын газрын ахлах хянан
шалгагч

Унэт цаасны танилцуулга

М.Мөнхгэрэл
Санхүү хариуцсан захирал
Эдийн засагч

Санхүүгийн салбарт 10 жил
ажилласан

Туршлага
2022 - одоо Сэндли ББСБ ХК,
Санхүү хариуцсан захирал
2020 - 2021 НҮБ-ийн Хөгжлийн
хөтөлбөр, Санхүүгийн ажилтан

2012 - 2017 Эрнст энд Янг Монголиа
Аудит, Ахлах аудитор

И.Түвшинзуул
Мэдээлэл технологи хариуцсан
захирал
Эдийн засагч

Банк санхүүгийн салбарт 20 жил
ажилласан

Туршлага
2022 - одоо Сэндли ББСБ ХК,
Мэдээллийн технологи хариуцсан
захирал
2017 - 2021 Тээвэр хөгжлийн банк,
Иргэдийн банкны газрын захирал

2011 - 2015 Төрийн банк, Программ
ашиглалтын хэлтсийн ахлах
мэргэжилтэн

Э.Мөнхдэлгэр
Бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлт хариуцсан
захирал
Эдийн засгийн кибернетик

Банк санхүүгийн салбарт 12 жил
ажилласан

Туршлага
2022 - одоо Сэндли ББСБ ХК,
Бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлт хариуцсан
захирал
2016 - 2021 Гялс төгрөг ХЗХ, Ахлах
менежер

2013 - 2016 Төрийн банк, Хүний
нөөцийн газар, Сургалт хөгжлийн
ахлах мэргэжилтэн

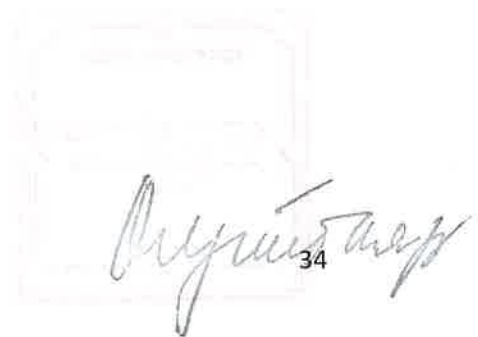

Б.Нямжаргал
Мөнгөн гуйвуулга хариуцсан дэд
захирал
Эдийн засагч

Банк санхүүгийн салбарт 12 жил
ажилласан

Туршлага
2022 - одоо Сэндли ББСБ ХК,
Мөнгөн гуйвуулга хариуцсан
захирал
2022 - одоо Монголын ББСБ-уудын
холбоо, Мэргэжлийн комплаенсийн
хорооны дарга

2017 - 2018 Дэлхийн банк: Экспортыг
дэмжих төсөл : Бизнес
хөгжүүлэлтийн ажилтан

1.4 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

1.4.1 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Үнэт цаас гаргагч нь олон улсын мөнгөн гуйвуулга болон зээл, санхүүгийн бусад үйлчилгээ гэсэн хоёр үндсэн чиглэлд үйл ажиллагаа явуулж байна.

Зээлийн үйл ажиллагаа

Харилцагчийн тоо
 7084

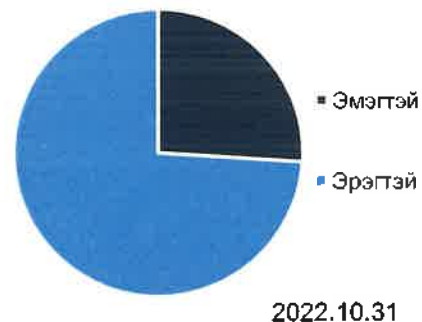
Дундаж зээл олголт
 2.8 сая төгрөг

Үнэт цаас гаргагч нь финтек шийдэлд суурилсан бүтээгдэхүүн үйлчилгээг хөгжүүлж зорилтод зах зээлд нийлүүлдэг билээ. 2021 онд жижиг дунд үйлдвэрлэгч, бичил бизнес эрхлэгчид зориулсан бүтээгдэхүүнээ зах зээлд нэвтрүүлсэн бол 2022 онд тогтмол орлоготой иргэдэд зориулсан хэрэглээний зээлийг шинээр зах зээлд гарган hiрау аппликейшнээр дамжуулан харилцагчдад хүргэсний үр дүнд тус компанийн нийт зээлийн 90.5 хувийг цахим зээл эзлэж байна.

График 1: Зээлийн үзүүлэлтүүд

График 2: Зээлдэгчийн хүйс

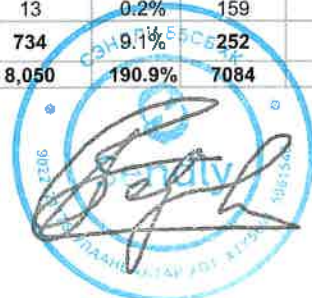

Зээлийн багц

2022 оны 10 дугаар сарын 31 өдрийн байдлаар 8,078-н харилцагчид 21.9 тэрбум төгрөгтэй тэнцэх зээлийн эрх олгосны үр дүнд үнэт цаас гаргагчийн зээлийн багц 16.3 тэрбум төгрөгт хүрсэн ба зээлтэй харилцагчийн тоо 7,002 болсон байна. Өнгөрсөн жилийн эцэстэй харьцуулахад зээлийн багц 103% буюу 8.3 тэрбум төгрөгөөр өсч, харилцагчийн тоо 76% нэмэгдэж 8,966 болсон байна.

Хүснэгт 3: Зээлийн багц

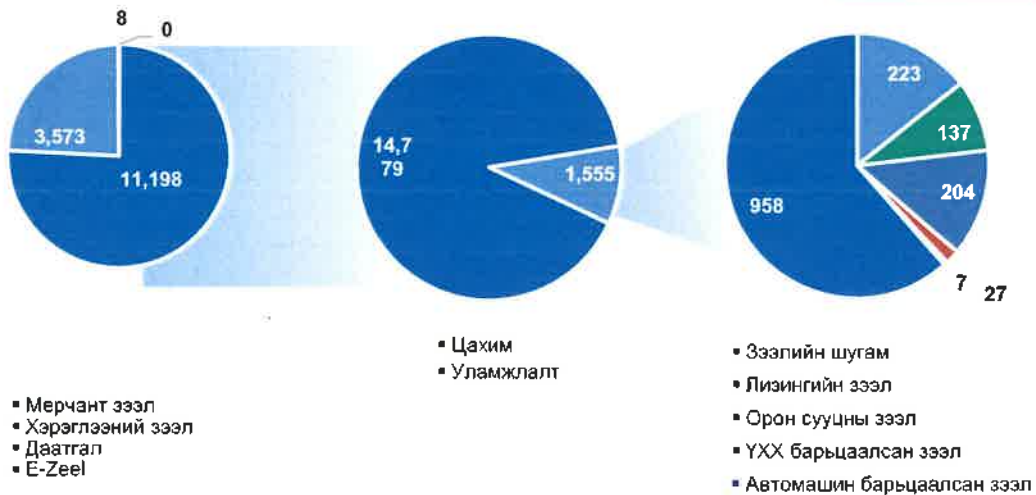
№	Бүтээгдэхүүн нэр (сая төгрөг)	12/31/2021			10/31/2022			Өөрчлөлт	
		Зээлийн тоо	Үлдэгдэл сая.төг	Эзлэх хувь	Зээлийн тоо	Үлдэгдэл сая.төг	Эзлэх хувь	Дүн	Хувь
1	Цахим	3019	7,316	90.9%	6832	14,779	90.5%	7,463	102.0%
1.1	Мерчант зээл	2766	7,301	90.7%	3923	11,198	68.6%	3,896	53.4%
1.2	Хэрэглээний зээл	2	1	0.0%	2750	3,573	21.9%	3,572	261340.4%
1.3	Бусад	251	13	0.2%	159	8	0.1%	(5)	-36.6%
2	Уламжлалт	133	734	9.1%	252	1,555	9.5%	821	111.8%
	Дүн	3152	8,050	190.9%	7084	16,334	100.0%	8,284	102.9%

35

График 3- Зээлийн бүтээгдэхүүн

Мерчант зээлийн төрөл

Жижиг дунд үйлдвэрлэгч, бичил бизнес эрхлэгчид зориулсан зээлийн 85% нь хүнс үйлдвэрлэл, худалдаа, бөөний болон жижиглэн худалдаа эрхэлдэг зээлдэгчид байгаа нь энэ салбарт богино хугацааны хөрөнгө оруулалт, бараа татан авалтын эргэлт шаардлагатай байдгийг харуулж байна.

Хүснэгт 4: Мерчант зээл

№	Бизнесийн салбар	12/31/2021		10/31/2022		Эзлэх хувь
		Тоо	Үлдэгдэл	Тоо	Үлдэгдэл	
1	Хүнс болон жижиглэн худалдаа	2,029.00	5,746,793.97	2,689.00	8,331,587.45	78.7%
2	Байр сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	133.00	462,130.78	195.00	651,477.58	6.3%
3	Машин мотоциклийн засвар үйлчилгээ	58.00	151,290.40	62.00	164,636.48	2.1%
4	Боловсруулах үйлдвэрлэл	53.00	147,900.81	47.00	154,463.25	2.0%
5	Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	45.00	69,030.81	108.00	181,242.27	0.9%
6	Хүний эрүүл мэнд, нийгмийн үйл ажиллагаа	21.00	43,664.66	38.00	82,567.50	0.6%
7	Барилга	19.00	39,766.18	36.00	143,765.42	0.5%
8	Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	4.00	26,509.67	8.00	49,592.61	0.4%
9	Боловсрол	7.00	11,990.00	10.00	41,128.82	0.2%
10	Бусад	397.00	602,215.33	730.00	1,397,168.94	8.2%
	Нийт мерчантын зээл	2,766.00	7,301,292.60	3,923.00	11,197,630.32	100.0%

Handwritten signature and the number 36.

Үнэт цаас гаргагч нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж буй бизнес эрхлэгчид хүрч үйлчлэх зорилтын хүрээнд Улаанбаатар хотод 6, орон нутагт 48 салбар нэгжээр дамжуулан зээлийн хүсэлтийг судалж, олголт хийж ажилласан байна.

Хүснэгт 5: Зээлийн бүтээгдэхүүний хүртээмж

№	Бүс	12/31/2021			10/31/2022			Өөрчлөлт	
		Зээлийн тоо	Үлдэгдэл	Эзлэх хувь	Зээлийн тоо	Үлдэгдэл	Эзлэх хувь	Дүн	Хувь
1	ТӨВ	261	484,291	6.0%	179	1,170,901	7.2%	686,611	142%
2	УБ	2163	5,534,598	68.8%	2529	6,323,242	38.7%	788,645	14%
3	ОН	728	2,031,215	25.2%	4376	8,840,025	54.1%	6,808,809	335%
Дүн		3152	8,050,104	100.0%	7084	16,334,168	202.9%	8,284,065	102.9%

Мөн зээлийн эрхийн хэмжээгээр нийт зээлийн зээлийн багцад эзэлж буй хувь хэмжээг харахад 1-5 сая төгрөгийн зээлийн эрхтэй харилцагч 47%, 5-9 сая төгрөгийн зээлийн эрхтэй харилцагч 15%, 9-10 сая төгрөгийн зээлийн эрхтэй харилцагч 38% тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 6: Зээлийн эрх ба багцад эзлэх хувь

Интервал, төгрөг	Тоо	Зээлийн эрх	Багц		Ашиглалтын хувь
			Үлдэгдэл	эзлэх хувь	
1-2 сая	1,913.0	2,321.1	1,746.4	15.6%	75%
2-3 сая	523.0	1,493.0	1,178.7	10.5%	79%
3-4 сая	185.0	708.8	571.9	5.1%	81%
4-5 сая	460.0	2,273.9	1,775.4	15.9%	78%
5-7 сая	178.0	1,104.7	901.9	8.1%	82%
7-9 сая	116.0	943.0	769.3	6.9%	82%
9-10 сая	548.0	5,476.7	4,254.1	38.0%	78%
Дүн	3,923.0	14,321.2	11,197.6	100.0%	78%

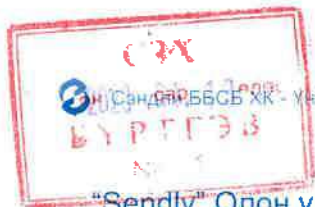
Жендерийн тэгш байдал

Нийт зээлдэгчийн 26 хувь эрэгтэй, 74 хувь нь эмэгтэйчүүдэд зээл олголт хийж дэмжлэг үзүүлсэн байна.

Хүйс	12/31/2021		10/31/2022	
	Тоо	Үлдэгдэл	Тоо	Үлдэгдэл
Эмэгтэй	2,463	6,138,315	5,260	11,817,577
Эрэгтэй	685	1,896,631	1,820	4,259,434
Хуулийн этгээд	4	15,158	5	257,231
Нийт зээл	3,152	8,050,104	7,085	16,334,243

Handwritten signature: *Олзийт*

"Sendly" Олон улсын мөнгөн гуйвуулга

Үнэт цаас гаргагч нь олон улсын мөнгөн гуйвуулга хийх "Sendly" гар утасны аппликейшнийг 2020 оны 5 дугаар сард зах зээлд амжилттай нэвтрүүлсэн бөгөөд энэхүү аппликейшнээр дамжуулан дэлхийн өнцөг булан бүрд ажиллаж, амьдарч буй Монгол улсын иргэд мэдээллийн аюулгүй байдал, олон улсын стандартыг хангасан түргэн шуурхай мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг авах боломжтой болсон юм. Тус компанийн зүгээс дараах орнуудаас Монгол Улсын хооронд шилжүүлэг гүйцэтгээд байна.

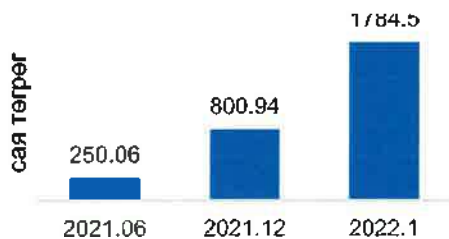

"Sendly" үйл ажиллагааны үзүүлэлт

Үнэт цаас гаргагч нь Sendly аппликейшнээр дамжуулан 2022 оны 10-р сарын байдлаар нийт 8.08 сая ам.доллар буюу 25.4 тэрбум төгрөгтэй тэнцэх хэмжээний валютын гүйлгээг хүлээн авсан байна. Үнэт цаас гаргагч нь 2021 онд 19.6 мянган ширхэг гүйлгээ хүлээн авсан нь арилжааны банкуудын нийт хүлээн авсан 42.4 мянган ширхэг SWIFT гүйлгээний 46.2 хувьтай тэнцэж байна.

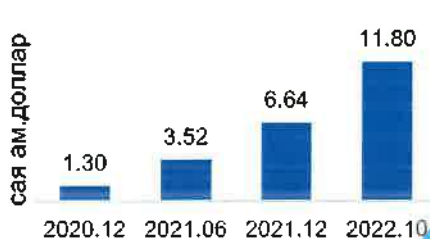
2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар мөнгөн гуйвуулгын тоо болон үнийн дүнг валют тус бүрээр (өссөн дүнгээр) тооцвол:

График 4: Төгрөгийн гуйвуулга

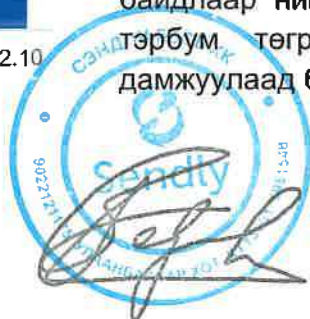

Sendly аппликейшн нь Монгол Улсаас АНУ руу шилжүүлэх мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг 2021 оны 03 дугаар сард анх нэвтрүүлсэн бол 2022 оны 10-р сарын байдлаар нийт 1.78 тэрбум төгрөгийн гүйлгээг дамжуулаад байна.

График 5: Ам.долларын гуйвуулга

Sendly аппликейшн нь АНУ-аас Монгол Улс руу шилжүүлэх мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг 2020 оны 05 дугаар сард анх нэвтрүүлсэн бол 2022 оны 10-р сарын байдлаар нийт 11.8 сая ам.доллар, 36.6 тэрбум төгрөгийн гүйлгээг амжилттай дамжуулаад байна.

Signature

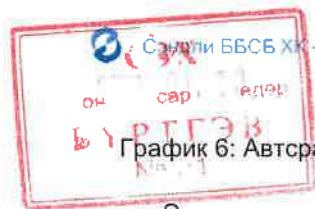

График 6: Австрали долларын гуйвуулга

График 7: Япон иенийн гуйвуулга

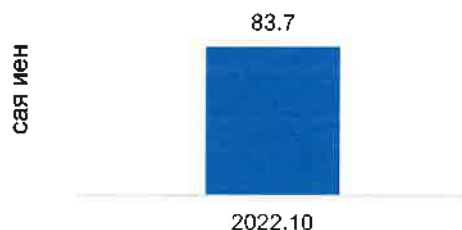
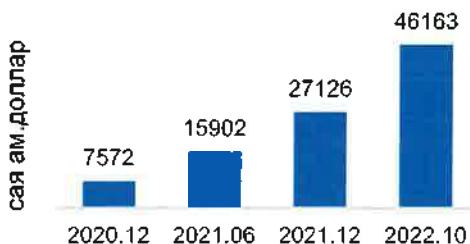

График 8: Еврогийн гуйвуулга

График 9: Гуйвуулгын тоо

Sendly аппликейшн нь Австрали улсаас Монгол Улс руу шилжүүлэх мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг 2021 оны 05 дугаар сард анх нэвтрүүлсэн бол 2022 оны 10-р сарын байдлаар нийт 1.05 сая австрали долларын гүйлгээг амжилттай дамжуулаад байна.

Sendly аппликейшн нь Япон улсаас Монгол Улс руу шилжүүлэх мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг 2021 оны 11 дүгээр сард анх нэвтрүүлсэн бол 2022 оны 10-р сарын байдлаар нийт 83.7 сая иений гүйлгээг амжилттай дамжуулаад байна.

Sendly аппликейшн нь Европын холбооны 27 улсаас Монгол Улс руу шилжүүлэх мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг 2022 оны 6 дугаар сард анх нэвтрүүлсэн бол 2022 оны 10-р сарын байдлаар нийт 152 мянган еврогийн гүйлгээг амжилттай дамжуулаад байна.

Sendly аппликейшнийг нэвтрүүлсэнээс хойш 2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар өссөн дүнгээр нийт 46.2 мянган гүйлгээг амжилттай дамжуулаад байна.

Гадаадад ажиллаж, амьдарч буй Монгол иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэх зорилгоор үнэт цаас гаргагч нь дараах нэмэлт үйлчилгээнүүдийг мобайл аппликейшн дотор санал болгон ажиллаж байна.

1. Орон сууцны зээл – 2022 онд АНУ-д ажиллаж байгаа хэрэглэгч өөрийн нэр дээрх орон сууцыг Монгол улсдаа худалдан авч, сар бүрийн зээлийн төлбөрийг Сэндлигээр дамжуулан төлж байна.
2. Онлайн дэлгүүр - 2022 оны 3 дугаар сард Хайпэй аппликейшнтэй хамтран Сэндли ашиглаж буй харилцагч хаанаас ч хамаагүй өөрийн дуртай онлайн дэлгүүрт нэвтрэн худалдан авалт хийх бүрэн боломжтой байдлаар 8 онлайн дэлгүүрийг нэвтрүүлээд байна.
3. Сайн дурын нийгмийн даатгал – Гадаад улсад амьдарч буй Монгол иргэн нийгмийн даатгалын ерөнхий газартай Сайн дурын нийгмийн даатгалын гэрээ

Орлолтоо
39

байгуулагдсан тохиолдолд сар бүрийн төлөлтийг Сэндлигээр дамжуулан хийх боломжтой.

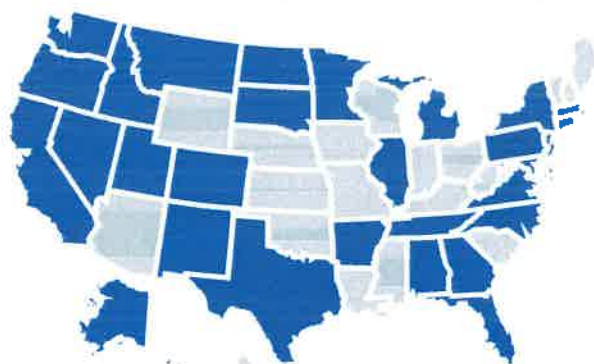
4. Дэлхийн Монголчуудын Төгөл – 2022 оны 7 дугаар сард Үндэсний цэцэрлэгт хүрээлэн, Зөвийг шүгэлдэгчид ТББ нартай хамтран Үндэсний цэцэрлэгт хүрээлэн дотор гадаадад ажиллаж амьдарч буй Монгол иргэд өөртөө, эсхүл хэн нэгэнд зориулан мод захиалан тарих боломжтой төгөлийг байгуулахаар шав тавьсан төдийгүй 10 дугаар сард анхны тариалалтыг эхлүүлээд байна.

“Sendly” Америкийн нэгдсэн улсад

Анх 2020 оны 5 дугаар сард АНУ-ын 33 мужаас Монгол улс руу мөнгөн гуйвуулга хийх боломжтой болсноор Sendly мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг эхлүүлсэн бөгөөд Сэндли ББСБ ХК нь одоогийн байдлаар АНУ-д мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий Golden Transfer, Prabhu Money Transfer, Moneytun зэрэг компаниудтай хамтран ажиллаж байна.

“Sendly” үйлчилгээ нэвтэрсэн АНУ-ын 33 муж

Sendly аппликейшнийг Америкийн нэгдсэн улсаас дансаа бүртгүүлэхэд аливаа хүндрэл гаргахгүй байхаар загварчилсан бөгөөд Plaid систем дэмжин ажиллаж байна. Энэхүү систем нь Sendly аппликейшнийг АНУ-д үйл ажиллагаа явуулж буй 5,000 орчим банктай холбогдож ажиллах боломжоор хангадаг байна.

Plaid: Энэхүү систем нь АНУ-ын арилжааны банкуудын нэгдсэн систем ба системд нэгдсэн дурын банкны аппликейшн руу нэвтрэн гүйлгээ хийх боломжтой, аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан найдвартай банкны цогц систем юм. Энэ нь Sendly аппликейшнээр гүйлгээ үүсгэсэн харилцагч өөрийн ашигладаг интернэт банкны аппликейшн руу давхар нэвтрэх шаардлагагүйгээр шууд өөрийн ашигладаг банкны аппликейшнээр дамжуулан мөнгөн гуйвуулга хийх боломжийг бүрдүүлсэн, хялбар, цаг хугацааг хэмнэх боломжтой дэвшилтэт шийдэл болсон юм.

Олзийтөгөл
40

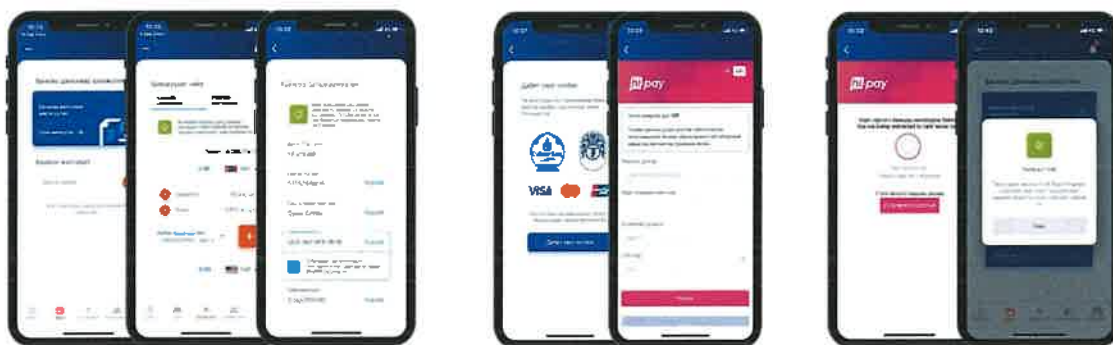

Картын шилжүүлэг хийхэд олон улсын PCI DSS стандартыг хангасан Америкийн Tabaray Inc компанитай хамтран ажилладаг бөгөөд Visa, Mastercard, American Express, Discover, Star, NYCE, Accel cards зэрэг өргөн хэрэглээнд ашиглагддаг бүх картыг дэмждэг байна.

Монгол улсаас АНУ-руу шилжүүлэх мөнгөн гуйвуулга

Sendly мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ нь 2021 оны 3 дугаар сараас эхлэн Монгол Улсаас АНУ руу мөнгөн гуйвуулга хийх шугамыг нээсэн бөгөөд шилжүүлэг хийгдэх хугацаа нь АСН буюу АНУ-ын цахим гүйлгээ, төлбөр тооцооны системээс хамааран 1-3 өдөрт хийгддэг билээ. Шимтгэлийн хувьд хамгийн хямд буюу 1.0 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүнгийн 1.25 хувь, 1.0 сая төгрөгөөс доош тогтмол 12,500 төгрөг байдаг буюу нэг удаагийн шилжүүлгээр дээд тал нь 8.0 сая төгрөгийг гуйвуулах боломжтой байдаг юм.

Монгол улсаас 1-3 өдөрт хамгийн хямд

Sendly Австрали улсад

Австрали улсаас шилжүүлэг хийхэд мөнгөн гуйвуулгын програм хангамж нийлүүлэгч Flexewallet болон Австрали, Шинэ Зеланд улсын мөнгөн гуйвуулгын нэгдсэн систем болох POLi Payments зэрэг компаниудаар дамжуулан харилцагчийн шилжүүлгийг найдвартай дамжуулан ажиллаж байна.

Орзуулсан

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

POLi төлбөр тооцооны аюулгүй систем

Sendly Япон улсад

Сэндли ББСБ ХК нь мөнгөн гуйвуулгын City Express компанийн Япон дахь салбартай хамтран ажилладаг бөгөөд 2021 оны 11 дүгээр сараас эхлэн Япон улсаас Монгол улс руу мөнгөн гуйвуулга хийж эхэлсэн билээ. Япон улсад мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрлийг гурван төвшинд олгодог бөгөөд хамтран ажиллагч City Express компани нь 2 дугаар төвшний зөвшөөрөлтэй компани болно.

Japan Post банкны 30,000 гаруй
КИОСК машиныг ашиглан
шилжүүлэг хийх боломжтой

Sendly Европт

Сэндли ББСБ ХК-ийн Англи улс дахь охин компани болох MonRemit Limited нь 2021 онд Англи улсын Санхүүгийн зохицуулах хороо болох FCA /Financial Conduct Authority/-с Англи болон Европын холбооны орнуудад үйл ажиллагаа явуулах API /Authorized Payment Institution/ тусгай зөвшөөрлийг авсан бөгөөд 2022 оны 5 дугаар сард багтаан Европын холбооны орнуудад үйлчилгээгээ нэвтрүүлэхээр ажиллаж байна.

WeChat Pay хамтын ажиллагаа

Сэндли ББСБ ХК нь өнгөрсөн 2021 онд БНХАУ-ын "WechatPay" үйлчилгээний Монгол Улс дахь албан ёсны түнш байгууллага болсон бөгөөд "WechatPay" төлбөр тооцооны үйлчилгээг нэвтрүүлснээр Монгол Улсад суугаа Хятад улсын иргэд төлбөрийн хялбар систем ашиглах, Монгол Улсын бизнес эрхлэгчид бараа бүтээгдэхүүнээ БНХАУ-д худалдаалан төлбөр тооцоогоо хийх боломжийг бүрдүүлсэн байна.

Signature
42

QR Code
Payment

Web
Payment

In-App
Payment

Mini
Program

Official
Account

Sendly Зээлийн үйлчилгээ

Сэндли ББСБ ХК нь зээлийн үйл ажиллагааны уламжлалт арга барилыг орчин үеийн технологитой хослуулсан цахим зээлийн үйлчилгээг үзүүлж байгаа билээ. 2021 онд жижиг дунд бизнес эрхлэгч, үйлдвэрлэгчдэд зориулсан богино хугацааны эргэлтийн хөрөнгийг санхүүжүүлэх зорилготой зээлийн үйлчилгээг зах зээлд нэвтрүүлсэн бөгөөд энэхүү үйлчилгээ нь зэргэлдээ компани болох "Хай пэймэнт солюнс" ХХК-ийн зах зээлд нэвтрүүлсэн "HiPay" болон "HiPay-Merchant" аппликейшнээр дамжин хэрэглэгчдэд хүрч байна.

Sendly цахим зээлийн үйлчилгээ

Хэрэглэгч, харилцагчдынхаа санхүүгийн хэрэгцээг хангах зорилгоор сар бүр тэнцүү төлбөр хийх нөхцөлтэй 12 сарын хугацаатай зээлийн шугамын эрх, "HiPay" аппликейшн дахь бүтээгдэхүүн үйлчилгээний төлбөрийг төлөх боломжтой "E-zeel" үйлчилгээ, даатгалын зээл зэрэг Sendly цахим зээлийн үйлчилгээг "HiPay" болон "HiPay-Merchant" аппликейшнээр дамжуулан гар утаснаасаа авах боломжийг нэвтрүүлээд байна. Үүнээс гадна уламжлалт аргаар авсан орон сууцны

зээл, лизинг, хөрөнгө барьцаалсан зээл гэх мэт бусад төрлийн зээлүүдийнхээ үлдэгдлийг хянах, эргэн төлөлтөө хийх зэрэг зээл олголтоос бусад үйлчилгээг "HiPay" болон "HiPay-Merchant" аппликейшнийн "Sendly зээл" дэд цэсээр дамжуулан авах боломжтой юм.

Сэнди ББСБ ХК - Үнэт цаасны ганилцуулга

Өм Сэр Өдөр

БҮРТГЭВ

Sendly Мерчант зээлийн үйлчилгээ

МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

Жижиг дунд бизнес эрхлэгч, үйлдвэрлэгчдэд зориулсан богино хугацааны эргэлтийн хөрөнгийг санхүүжүүлэх зорилготой мерчант зээлийн үйлчилгээний хэрэглэгч болсноор тухайн бизнес эрхлэгчдэд 1.0 сая төгрөг хүртэлх зээлийн шугам нээгдэхээс гадна тухайн бизнес эрхлэгчдэд нэмэлт үнэлгээ, судалгаа хийгдсэнээр 10.0 сая хүртэлх төгрөгийн зээлийг 12 сарын хугацаанд шугамаар авч ашиглах боломжтой эрх олгох, хялбар, шуурхай давуу талыг бий болгосон үйлчилгээ юм. Мөн энэхүү аппликейшнээр дамжуулан дараах нэмэлт үйлчилгээг авах боломжийг хэрэглэгч, харилцагчиддаа үзүүлж байна.

**Санхүүгээ хянах
боломж**
Өдөр тутмын орлогоо
хянах, бизнесээсээ
удирдах

**Цахим зээлийн
үйлчилгээ**
Эргэлтийн хөрөнгөө
санхүүжүүлэх шуурхай

И-баримт
Мерчант нь
үйлчлүүлэгчдээ НӨАТ-
ын баримт олгох

Автомат төлөлт
Нірау Аппликейшнд картаа
холбосон бол зээл төлөхдөө
үйлдэл хийх шаардлагагүй

QR төлбөр
Шуурхай төлбөр
тооцоо

Мерчантын зээлийн онцлог

- Боломжит эрхийн хэмжээнд хүссэн үедээ зээл авах
- Зээл авах бүрт төлбөрийн хуваарь 30 хоногийн хугацаанд өдөр бүр төлөх нөхцөлтэйгээр шинэчлэгдэх
- Өдөр бүр бага дүнгээр төлбөр хийх нь харилцагчийг санхүүгийн ачаалалд өртөхгүй байхаас хамгаалах
- Зээл төлөлтийн гүйлгээг Нірау аппликейшнд холбосон картнаас автоматаар төлүүлэх
- Харилцагч аппликейшн ашиглан цахим хэтэвч, эсвэл арилжааны банк дах картын данснаасаа зээлээ шууд төлөх
- Зээлээ хугацаандаа төлбөл хүү тооцохгүй зэрэг онцлог давуу талтай

Зээлийн үйлчилгээний уламжлалт аргачлалыг технологитой хослуулснаар хэрэглэгчид илүү хялбар, хямд өртөгтэй, цаг хугацаа, зардал хэмнэсэн үйлчилгээг авах боломжтой болж байна.

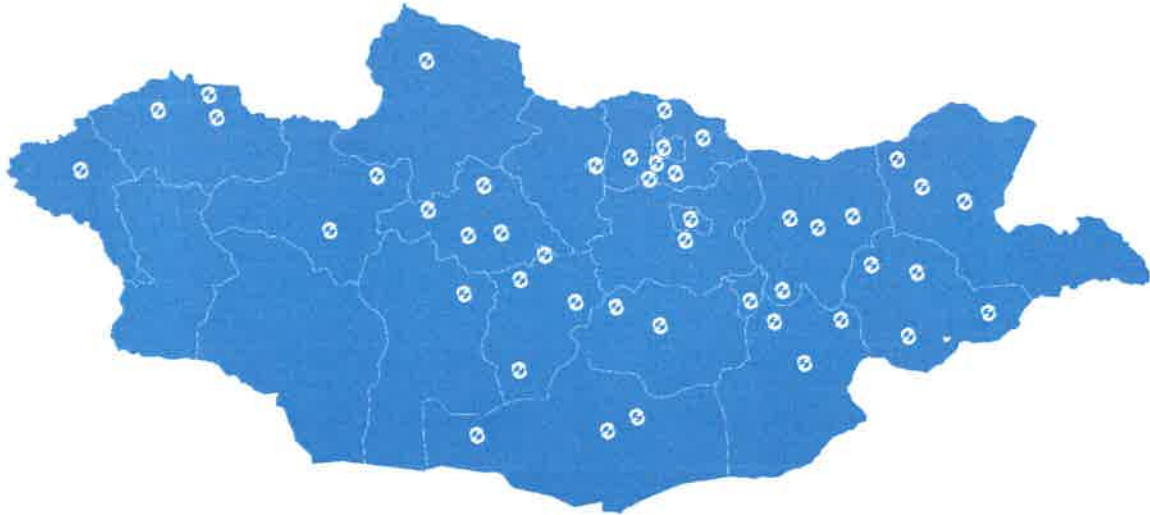

Олзийтөгс
44

Сэндли ББСБ ХК нь Монгол орны өнцөг булан бүрт суугаа харилцагчиддаа илүү ойр хүрч ажиллах зорилгоор Улаанбаатар хотод 6, орон нутагт 48, нийт 54 салбар нэгжээр үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Зээлийн эрх олгох судалгааг салбар нэгжээрээ дамжуулан хэрэгжүүлж байгаа нь зээлийн эрсдэлийг бууруулах гол хүчин зүйлийн нэг болж байна.

Зураг 6: Сэндли ББСБ ХК салбар нэгжийн байршил

Зээлийн үлдэгдлийн мэдээлэл

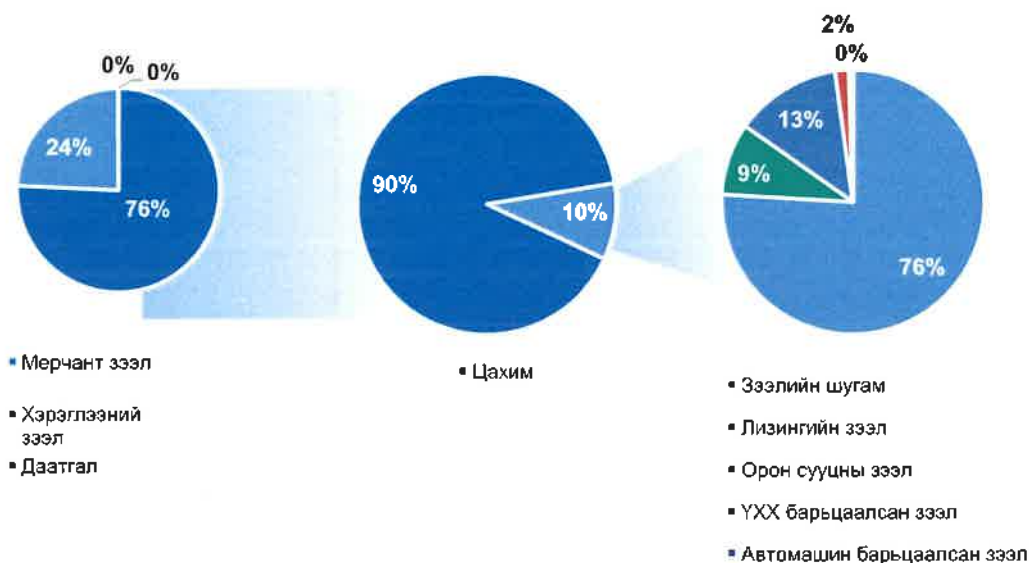
Хүснэгт 7: 2022.10.31-ний өдрийн байдлаарх зээлийн багц, бүтээгдэхүүний төрлөөр, сая төгрөг

№	Төрөл	Бүтээгдэхүүний нэр	10/31/2022		Эзлэх хувь	
			Зээлийн тоо	Үлдэгдэл		
1	Уламжлалт	Зээлийн шугам	87	1,180.87	7.23%	9.52%
		Лизингийн зээл	159	137.02	0.84%	
		Орон сууцны зээл	2	203.55	1.25%	
		ҮХХ барьцаалсан зээл	3	26.58	0.16%	
		Автомашин барьцаалсан зээл	1	7.23	0.04%	
2	Цахим	Мерчант зээл	3923	11,197.63	68.55%	90.48%
		Хэрэглээний зээл	2750	3,573.02	21.87%	
		Даатгал	153	7.99	0.05%	
		E-Zeel	6	0.28	0.00%	
Дүн			7084	16,334.17	100.0%	100.00%

Олзийтөгс
45

График 10: 2022.10.31-ний өдрийн байдлаарх зээлийн багцын бүтээгдэхүүний төрөл

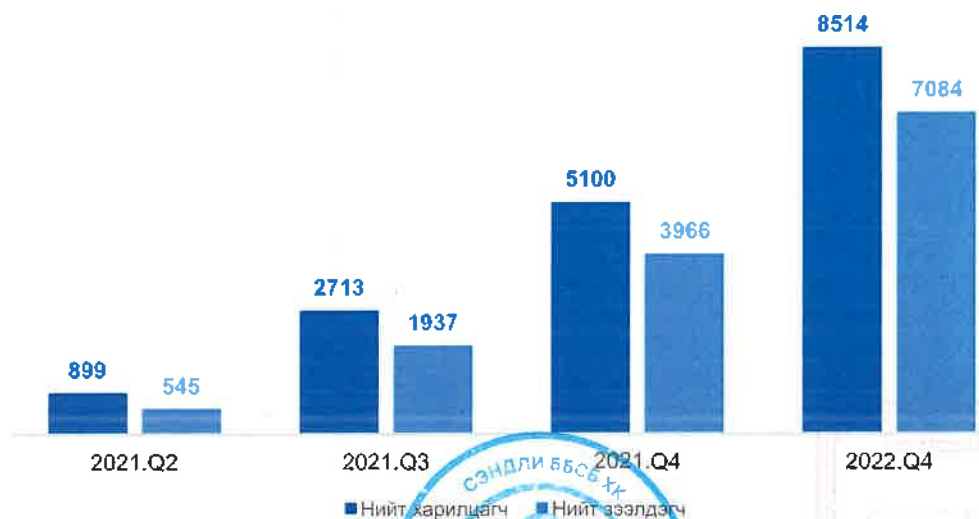

2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар нийт зээлийн багцын 90.5 хувь цахим, 9.5 хувийг уламжлалт хэлбэрээр олгосон зээл эзэлж байна. Цахимаар олгосон зээлийн багцын 68.5 хувийг мерчантын зээлийн багц эзлэж байна.

Нийт зээлийн үйл ажиллагаа

Сэндли ББСБ ХК нь 2021 оны 4 дүгээр сараас эхлэн зээлийн үйлчилгээг эхлүүлсэн бөгөөд харилцагчдын тоо улирал тутамд тасралтгүй нэмэгдсээр 2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар нийт 8,514 харилцагчтай болсон ба эдгээр харилцагчдийн 7,084 нь зээлийн үйлчилгээг ашиглаж байна.

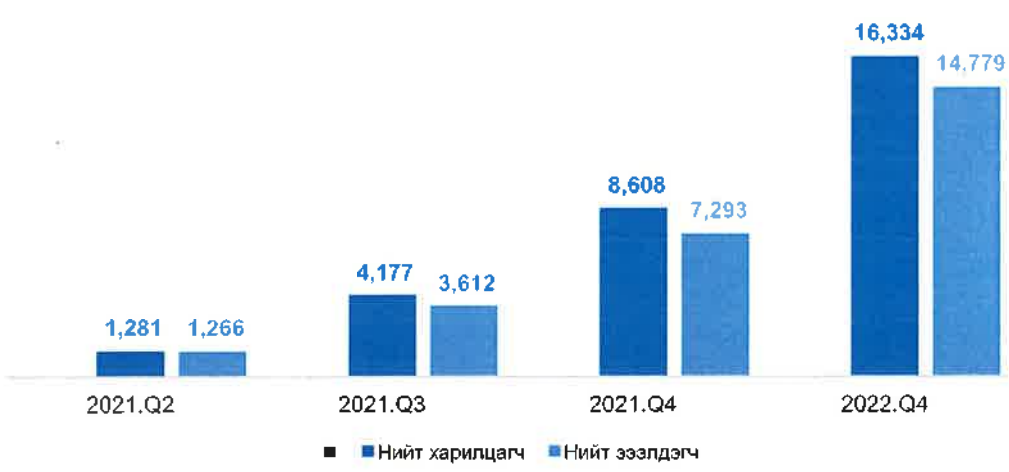
График 11: Нийт харилцагч ба зээлдэгчдийн тоо

Олзийтөгс
 46

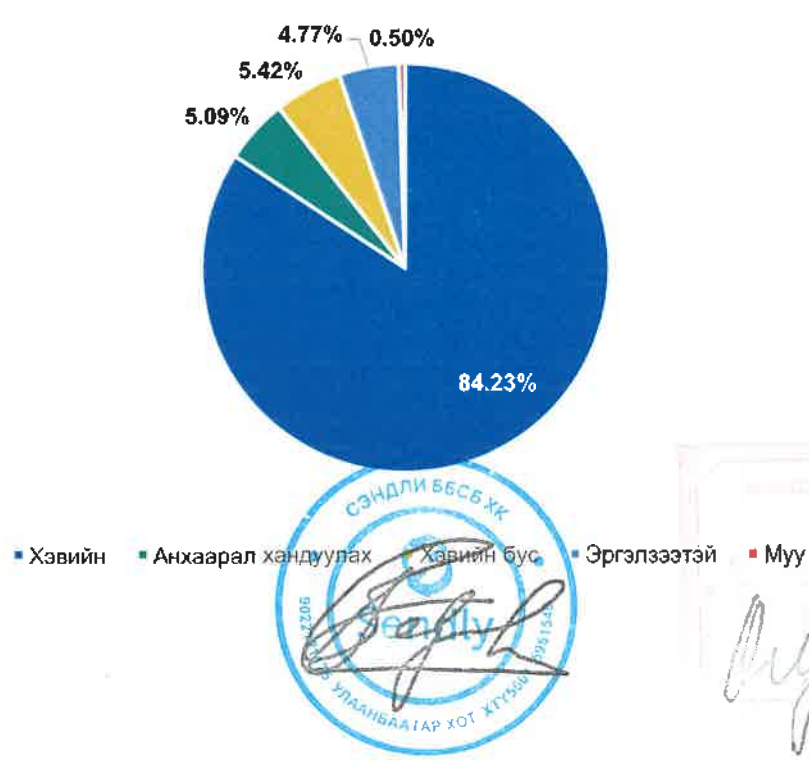
Сэндли ББСБ ХК-ийн нийт зээлийн багцын хэмжээ 2021 оны жилийн эцсээс 67.0% дахин нэмэгдэж жилийн эцсийн байдлаар 8.28 тэрбум төгрөгт хүрч 100% өссөн үзүүлэлттэй байна. Зээлийн үлдэгдлийг олгосон хэлбэрээр нь хуваан авч үзвэл цахимаар олгосон зээл 90.5 орчим хувийг эзэлж байгаа бол уламжлалт буюу салбар нэгжээр дамжин олгогдсон зээлийн хэмжээ 9.5 орчим хувийг эзэлж байна.

График 12: Нийт зээлийн үлдэгдэл, сая төгрөг

Үнэт цаас гаргагчийн нийт олгосон зээлийн 84.2 хувь хэвийн ангилалтай бол хугацаа хэтэрсэн зээлийн төвшин 5.1 хувьтай, чанаргүй зээлийн хэмжээ 10.6 хувь байна. 2022 оны 3-р улирлын байдлаар ББСБ-ын салбарын дундаж хэвийн зээл 90.5 хувь, хугацаа хэтэрсэн зээлийн хэмжээ 4.2 хувь, чанаргүй зээлийн хэмжээ 7.3 хувь байна.

График 13: Зээлийн багцын чанар

Handwritten signature and the number 47.

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

БҮРТГЭВ

№01

1.4.2 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН НИЙГМИЙН ХАРИУЦЛАГА

МОНГОЛЫН ХЭРЭНГИЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

Үнэт цаас гаргагч компанийн хэрэгжүүлж буй төсөл хөтөлбөрүүд нь нийгмийн хариуцлагын хүрээнд нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагаа эрхлэх, эрүүл мэндийн байгууллагын эмч мэргэжилтнүүд, иргэдийн боловсролд тогтмол анхаарч, дэмжихэд чиглэсэн байдаг.

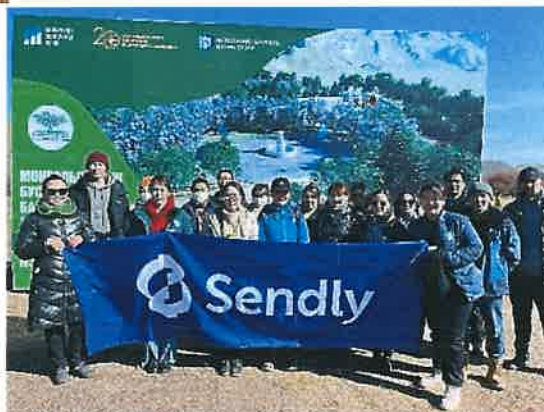
Байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагаа

ширхэг мод тарихаар батламжилсан.

Үндэсний цэцэрлэгт хүрээлэн, “Sendly Money Transfer”, “Зөвийг Шүгэлдэгчид” ТББ-аас гадаадад ажиллаж, амьдарч буй монголчууддаа зориулан хэрэгжүүлж буй “Дэлхийн Монголчуудын төгөл” төсөлд Сэндли ББСБ ХК нь хамтран ажиллаж байна.

Сэндли ББСБ нь уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөлөөллийг бууруулах, цөлжилт, газрын доройтолтой тэмцэх, ой мод, ойн санг нэмэгдүүлэх, усны эх үүсвэр, нөөцийг хамгаалах, экологийн тэнцвэрт байдлыг хангах зорилтыг дэмжин “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнд хамт олны санаачлагаар нэгдэж 2030 он хүртэл 1,500,000

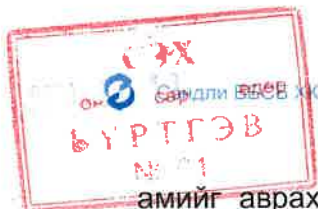
Хорт хавдрын эсрэг аян

Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд Үнэт цаас гаргагч нь зээлийн хүүгийн орлогын 1.0 хувийг хавдрын эсрэг сайн үйлсийн аян болон хавдрын эсрэг эмч мэргэжилтнүүдийг мэргэжил дээшлүүлэхэд зориулдаг. Энэ хүрээнд Хавдар судлалын үндэсний төвийн ерөнхий захирал, Эрүүл хүнс, хавдаргүй иргэн ТББ, “Элэг нэгт монголчууд” ТББ-н тэргүүн Ж.Чинбүрэнтэй хамтран ажиллаж байна. Эрүүл хүнс, Хавдаргүй иргэн төрийн бус байгууллагаар дамжуулан “Монгол улсад амьд донороос элэг шилжүүлэн суулгах төсөл”-д нийт 124.8 сая төгрөг хандивлаж, 9 хүний алтан

Signature 48

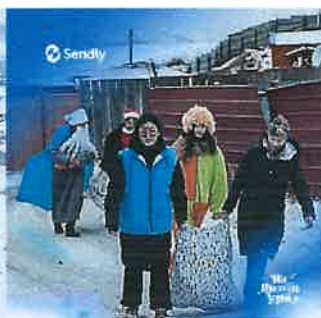
амийг аврах үйлсэд хувь нэмэр оруулжээ. Мөн түүнчлэн Хавдар судлалын үндэсний төвийн 49 эмч, ажиллагсдыг гадаад улсад мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулахад зардлыг бүрэн хариуцсан байна.

Монголын Аутизмын холбооны хамтын ажиллагаа

Үнэт цаас гаргагч нь 2021 оны 6 дугаар сард Монголын аутизмын холбоотой хамтран ажиллах санамж бичиг байгуулсан бөгөөд хамтын ажиллагааны хүрээнд 2021 онд мөнгөн гуйвуулгын шимтгэл бүрт 1000 төгрөг, 2022 онд мөнгөн гуйвуулгын гүйлгээний шимтгэлийн орлогын 2 хувийг уг холбоонд хандивлаж олон нийтэд аутизмыг таниулах, ойлгуулах, боловсролын хүртээмж, сургалт мэдээлэл, зөвлөгөө өгөх чиглэлд дэмжин ажилласан байна.

Хүүхдийн эрхийг хамгаалах үйл ажиллагаа

Хүүхдийн эрхийг хамгаалах чиглэлээр 10 дахь жилдээ үйл ажиллагаа явуулж буй Лантуун дохио ТББ-ийн жил бүр зохион байгуулдаг “Ид шидийн уут” 2022 арга

хэмжээнд оролцож, алслагдсан дүүргүүдийн 100 хүүхдэд дулаан хувцас, гарын бэлгийг хүргэж ажиллаа.

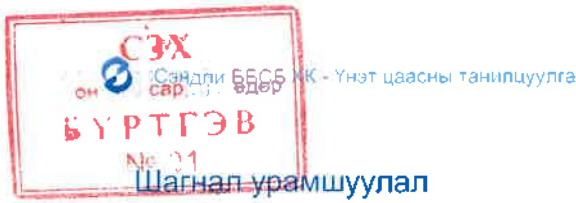
Олон нийтийн эрүүл мэнд, биеийн тамирын үйл ажиллагаа

“Улаанбаатар Марафон 2022” олон улсын гүйлтийн тэмцээнд Сэндли ББСБ ХК нь ивээн тэтгэгчээр хамтран ажилласан бөгөөд энэхүү арга хэмжээнд 20 мянга гаруй хүн бүртгүүлж, тэдний дотор Монгол Улсын нэр хүндтэй тамирчид болон гадаадын 26 орны 150 гаруй гүйгч, тамирчид оролцсон юм.

Handwritten signature 49

Монголын Банк Бус Санхүүгийн Байгууллагуудын Холбооны 2020 оны “Шилдэг бүтээгдэхүүн үйлчилгээтэй ББСБ” болж “Алтан од” цомыг хүртсэн юм.

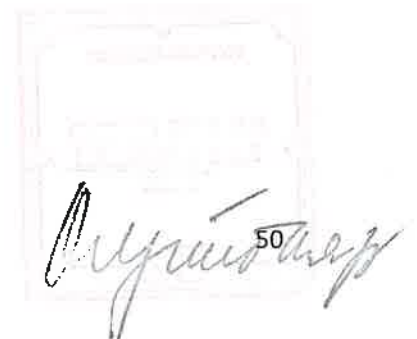
2021 оны 12 дугаар сард "Global Banking & Finance Review" сэтгүүлээс жил бүр тодруулдаг "Fastest Growing FinTech Company In Central Asia 2021" буюу "Төв Азийн хамгийн хурдацтай хөгжиж буй Финтек компани 2021" шагналыг "Sendly" аппликейшн хүртсэн юм.

2021 оны 12 дугаар сард Монгол Улсын хөгжилд бодит хувь нэмэр оруулж, бизнесийн салбарт хүлээн зөвшөөрөгдсөн шилдгүүдийг тодруулдаг "Bloomberg TV Mongolia Awards"-с High Payment Solutions маань амжилттай оролцож "Best Solution Of The Year" шагналын эзэн болсон.

2021 оны 12 дугаар сард "Forbes Mongolia Finance Awards 2021"-ийн "Шилдэг мөнгөн гуйвуулгын аппликейшн" шагналыг хүртсэн.

1.5.1 2022.10 САРЫН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНД ӨГСӨН АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ

“Шонхор үнэлгээ аудит” ХХК нь “Сэндли ББСБ” ХК-ийн 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх Санхүүгийн тайланд аудит хийж дараах дүгнэлтийг гаргасан байна.

Бид “Сэндли ББСБ” ХК-ийн 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгон бэлтгэсэн санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүнгийн тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн, мөнгөн гүйлгээний холбогдох тайлан, сонгон авсан тайлбар тодруулгад аудит хийлээ. Бидний дүгнэлтээр “Сэндли ББСБ” ХК-ийн 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүн, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ нь бүхий л материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлэгдсэн байна.” хэмээн дүгнэсэн байна.

Илүү дэлгэрэнгүй мэдээллийг Аудитын компаниас гаргасан “Аудитын дүгнэлт”-ээс уншиж танилцана уу.

Мөн “Шонхор үнэлгээ аудит” ХХК нь “Сэндли ББСБ” ХХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрөөр тасалбар болгон бэлтгэсэн санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүнгийн, өмчийн өөрчлөлтийн, мөнгөн гүйлгээний холбогдох тайлан, тодруулгад аудит хийлээ. Бидний дүгнэлтээр “Сэндли ББСБ” ХХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүн, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээг бүхий л материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн байна.” гэж дүгнэжээ.

Илүү дэлгэрэнгүй мэдээллийг Аудитын компаниас гаргасан “Аудитын дүгнэлт”-ээс уншиж танилцана уу.

1.5.2 СҮҮЛИЙН 3 ЖИЛИЙН НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ХУРААНГУЙ

Хүснэгт 8: Санхүү байдлын тайлан

Мянган төгрөг	2019	2020	2021	2022.10*
Хөрөнгө				
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	1,403,679	1,812,909	10,395,001	27,753,501
Мөнгөн хөрөнгө	33,467	925,009	1,169,363	6,175,961
Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт (цэвэр)	-	-	-	1,252,427
Нийт зээл	1,061,134	707,053	8,608,223	16,334,168
Зээлийн эрсдэлийн сан	(44,000)	(44,000)	(7,793)	(731,588)
Бусад авлага	353,078	221,145	505,485	4,020,796
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	-	3,701	119,722	701,736
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ	447,050	76,528	209,635	352,793
Үндсэн хөрөнгө (цэвэр)	25,213	16,678	168,745	201,675
Биет бус хөрөнгө (цэвэр)	344,287	59,850	40,890	151,118
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	77,549	-	-	-

Аудитын дүгнэлт
51

2023-01-10

НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,850,729	1,889,437	10,604,636	28,106,294
Өр төлбөр ба эздийн өмч				
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	467,415	333,839	3,457,431	7,678,598
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	467,415	333,839	3,457,431	7,678,598
Богино хугацаат өр төлбөр	-	-	100,000	1,812,575
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	-	-	2,580,000	5,238,448
Мөнгөн гуйвуулгын өглөг	-	-	726,844	-
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	467,415	333,839	50,587	627,574
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	-	-	-	-
ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ	1,383,314	1,555,599	7,147,205	20,427,697
Энгийн хувьцаа	1,428,500	1,428,500	6,428,500	7,828,500
Бусад хөрөнгө	-	-	-	9,634,800
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	(45,186)	127,099	718,705	2,944,660
Нийгмийн хөгжлийн сан	-	-	-	19,737
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ	1,850,729	1,889,437	10,604,636	28,106,294

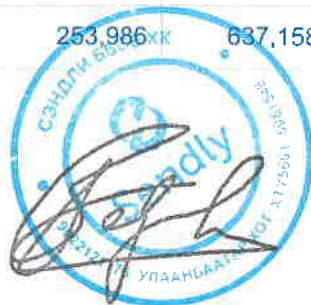
Хүснэгт 9: Орлого үр, дүнгийн тайлан

Мянган төгрөг	2019	2020	2021	2022.10*
Хүүгийн орлого	119,562	444,601	558,316	3,041,995
Хүүгийн зардал	-	-	1,437	362,579
Цэвэр хүүгийн орлого	119,562	444,601	556,879	2,679,416
Хүүгийн бус орлого	601	328,768	1,808,592	6,083,893
Арилжааны цэвэр орлого	-	286	69,771	166,486
Ханш болон үнэлгээний тэгшитгэлийн орлого	339	248,333	241,172	1,385,022
Санхүүгийн үйлчилгээний шимтгэл	262	80,149	1,497,649	4,532,384
Хүүгийн бус зардал	346,457	537,273	1,706,888	5,661,529
Болзошгүй эрсдэлийн зардал	-	-	7,793	723,795
Үндсэн үйл ажиллагааны ашиг (алдагдал)	(226,294)	236,097	650,790	2,377,985
Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого	-	222	-	-
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал	4,043	30,806	30,346	66,992
Ердийн үйл ажиллагааны ашиг (алдагдал)	(230,337)	205,513	620,444	2,310,993
Татварын өмнөх ашиг (алдагдал)	(230,337)	205,513	620,444	2,310,993
Орлогын татварын зардал	-	12,906	45,236	249,831
Цэвэр ашиг (алдагдал)	(230,337)	192,607	575,208	2,061,162

Орлого үр
52

Мянган төгрөг	2019	2020	2021	2022.10*
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	(226,524)	254,384	274,701	2,054,718
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн орлого	119,824	773,370	2,199,392	9,125,888
Зээлийн хүүгийн орлого	119,480	444,575	558,316	3,040,665
Гадаад валютын арилжааны орлого	-	286	59,386	166,486
Гадаад валютын ханшийн зөрүү	-	-	84,041	1,385,022
Мөнгөн гуйвуулгын орлого	-	80,149	260,028	237,566
Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлого	262	-	1,237,622	4,284,596
Бусад үндсэн үйл ажиллагааны орлого	82	248,359	-	11,551
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	346,348	518,986	1,924,691	7,071,170
Банк санхүүгийн байгууллагаас авсан зээлийн хүүгийн зардал	-	-	-	362,579
Үндсэн ба нэмэгдэл цалин	118,372	112,184	380,426	1,074,334
Ажилтнуудад олгосон нөхөн олговор, тэтгэмж	-	375	-	2,387
Нийгмийн даатгал, эрүүл мэндийн даатгалын зардал	11,637	5,723	43,510	133,419
Албан томилолт, сургалтын зардал	-	978	8,545	31,659
Ашиглалтын зардалд төлсөн мөнгө	-	-	131,949	176,270
Шатахуун, холбоо, интернет, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө	8,880	4,250	47,544	62,273
Бичиг хэргийн зардал, ариун цэврийн зардал	2,654	1,198	14,416	34,612
Татвар, даатгалын төлсөн мөнгө	20,322	1,000	-	957
Зар сурталчилгаанд төлсөн мөнгө	790	10,949	176,223	429,746
Зээл болон түүнтэй холбоотой авлагыг барагдуулахтай холбогдон гарсан мөнгө	-	9,851	275	100
Итгэлцлийн үйлчилгээ болон түүнтэй холбогдон гарсан мөнгө	-	-	27,826	839,253
Санхүүгийн түрээсийн үйл ажиллагаатай холбогдон гарах мөнгө	-	9,000	-	-
Аудитын төлбөр, мэргэжлийн зөвлөгөө үйлчилгээний мөнгө	150,097	256,341	275,647	280,656
Зохицуулалтын үйлчилгээний хураамжид төлсөн мөнгө	1,980	2,320	-	4,100
Ногдол ашгаар олгосон мөнгө	-	-	-	-
Бусад үйлчилгээнд төлсөн мөнгө	31,616	104,817	818,329	3,638,824
Үндсэн бус үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	253,986	637,158	(30,346)	(66,992)

Орүшнэвэр
 53

Үндсэн бус үйл ажиллагааны мөнгөн орлого	258,029	667,964		
Үндсэн бус үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	4,043	30,806	30,346	66,992
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	27,463	891,542	244,354	1,987,726
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	6,005	33,467	925,009	4,188,236
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	33,467	925,009	1,169,363	6,175,961

*Тайлбар: Санхүүгийн тайлан нь оронгийн нарийвчлалаас шалтгаалан 1,000.0 төгрөгөөс доош дүнгээр зөрж болно.

1.5.3 АШИГТ АЖИЛЛАГАА, ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖ

Компанийн үндсэн үйл ажиллагаа буюу мөнгөн гуйвуулга, арилжаа болон зээлийн үйл ажиллагааны нийт цэвэр орлогын хэмжээг өмнөх оны эцэстэй харьцуулахад 2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар 3.7 дахин буюу 6.4 тэрбумаар нэмэгджээ. Үндсэн үйл ажиллагааны орлого ийнхүү өсөхөд үнэт цаас гаргагчийн итгэлцлийн үйлчилгээгээр татан төвлөрүүлсэн эх үүсвэр 122.1 хувиар буюу 3.1 тэрбум төгрөөр өссөн болон банк, санхүүгийн байгууллагаас татсан санхүүжилт 1.7 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

График 14: Үндсэн үйл ажиллагааны нийт цэвэр орлогын бүтэц

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

Цэвэр ашгийн үзүүлэлт 2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар 2,061.2 сая төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны жилийн эцсээс 258.3 хувиар өссөн үзүүлэлт бөгөөд нийт эх үүсвэрийн хэмжээ өнгөрсөн оноос 165.0 хувиар өсөж санхүүжилтийн хэмжээ өргөжсөнтэй холбоотой юм. (Тайлбар: 2022 оны компанийн санхүүгийн үзүүлэлтүүдийг тус оны 10 дугаар сарын байдлаарх аудитлагдсан санхүүгийн гүйцэтгэлээр тооцов.)

Орлого
 54

График 15: Цэвэр ашиг ба нийт цэвэр орлогын харьцуулалт

ЦЭВЭР АШИГ | ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ЦЭВЭР ОРЛОГО

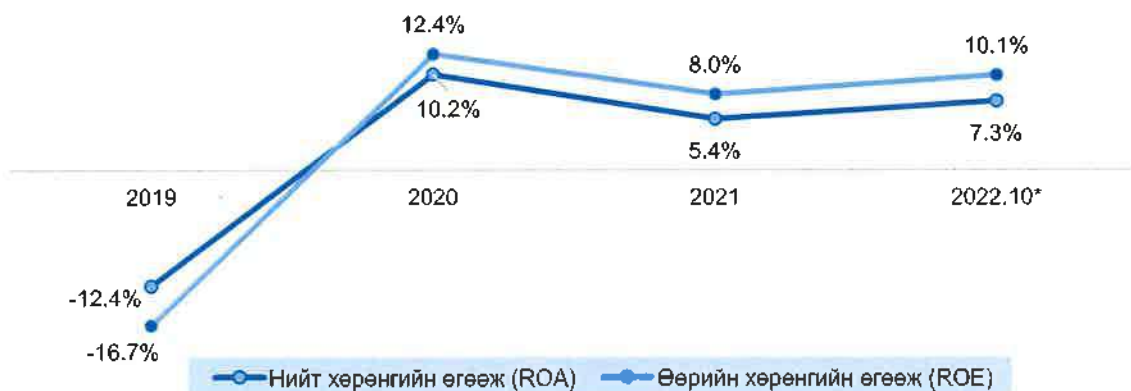

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

Нийт хөрөнгийн өгөөжийг 2021 оны жилийн эцсийн тайланд үндэслэн тооцоход 7.3 хувь буюу компанийн нийт хөрөнгийн ашиглалт 2020 оноос 2022 оны 10 дугаар сар хүртэл дунджаар 7.7 хувь байна. Өөрийн хөрөнгийн өгөөжийн түвшин энэ оны эхний 10 сарын байдлаар 10.1 хувь болж өссөн нь цэвэр ашгийн дүн 2021 оны жилийн эцсээс даруй 258.3 хувиар өссөнтэй холбоотой юм.

График 16: Нийт хөрөнгийн өгөөж ба өөрийн хөрөнгийн өгөөж, хувиар

НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖ | ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ӨГӨӨЖ

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар Сэндли ББСБ-ын цэвэр хүүгийн орлогын ахиуц 13.8 хувьд хүрч, 2021 оны жилийн эцсээс 4.9 пунктээр өссөн үзүүлэлттэй байна. Цэвэр хүүгийн орлогын ахиуц өсөхөд Монголбанкнаас бодлогын хүүг 6.0 хувиас нэг дахин өсгөж 13.0 хувьд хүргэсэн нь хүүгийн орлогыг нэмэгдүүлжээ.

55
(Handwritten signature)

График 17: Цэвэр хүүгийн орлогын маржин

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

1.5.4 ЗЭЭЛИЙН АКТИВЫН ЧАНАР БА ЭРСДЭЛИЙН САНГИЙН ХҮРЭЛЦЭЭ

Компанийн цэвэр зээлийн багц нь 2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар нийт хөрөнгийн 55.5 хувийг бүрдүүлж байна. Тус хугацаанд нийт зээлийн багцыг 13.8 тэрбум төгрөгийн хэвийн зээл, 0.8 тэрбум төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн зээл, 1.7 тэрбум төгрөгийн чанаргүй зээлийн багц тус тус эзэлж байна. Чанаргүй зээлийн эзлэх хэмжээ өссөн нь авлага цуглуулалт удаашралтай байгааг харуулах хэдий ч, жилийн эцэс ойртоход зээлдэгчдийн баярын улирал дахь борлуулалтын орлого нэмэгдэж зээлийн эргэн төлөлт эргэн сайжирдаг байна.

График 18: Зээлийн активын чанар

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

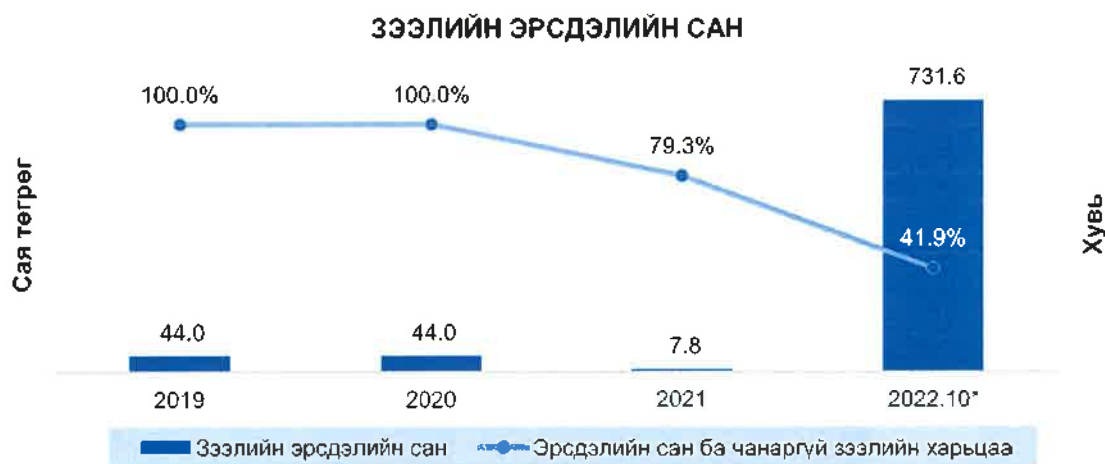

56

Эрсдэлийн санг чанаргүй зээлийн хэмжээнд харьцуулсан харьцаа нь тухайн зээл олгогчийн чанаргүй зээлийн болзошгүй эрсдэлээс хэр сайн урьдчилсан сэргийлж байгаа түвшинг илтгэдэг. Компанийн хувьд эрсдэлийн сан ба чанаргүй зээлийн харьцаа 2022 оны 10 дугаар сарын эцэст 41.9 хувь байна. Зээлийн эрсдэлийн сангийн хэмжээ 731.6 сая төгрөгт хүрч 2021 оны жилийн эцсээс 93.8 дахин өсчээ.

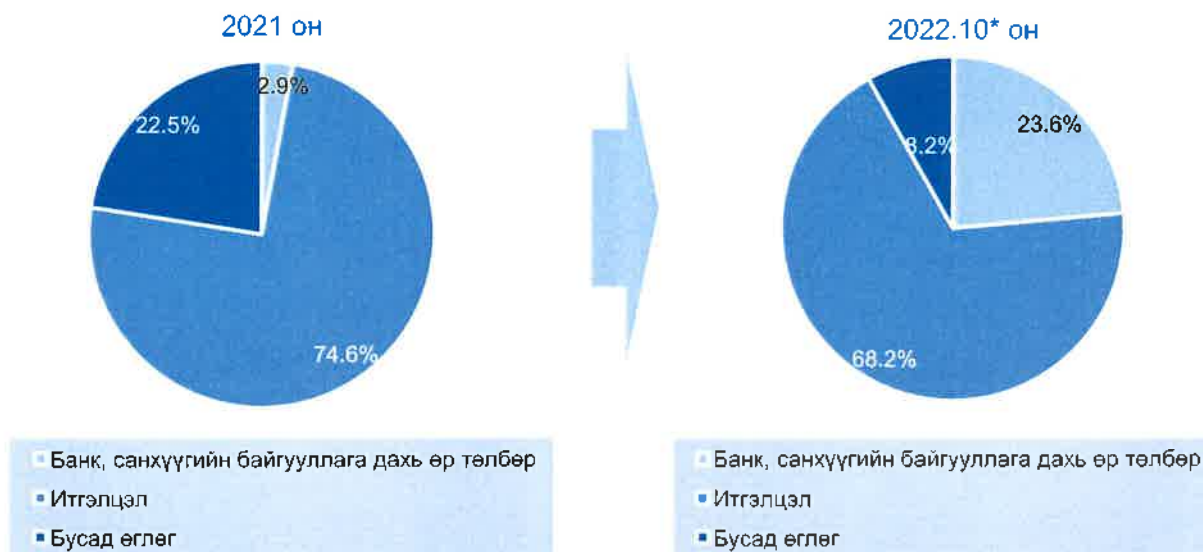
График 19: Зээлийн эрсдэлийн сан

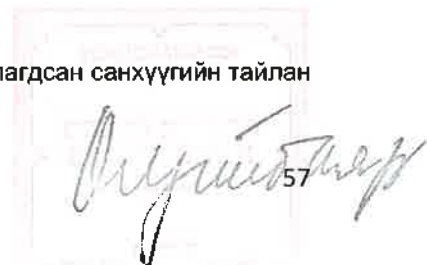
Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

1.5.5 ЭХ ҮҮСВЭРИЙН БҮТЭЦ БА САНХҮҮГИЙН ХӨШҮҮРЭГ

График 20: Өрийн эх үүсвэрийн бүтцийн өөрчлөлт

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

2022 оны 10 дугаар сарын байдлаарх өрийн эх үүсвэрийн бүтцэд итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг 68.2 хувь буюу 5.2 тэрбум төгрөг, банк, санхүүгийн байгууллага дахь богино хугацаатай өр төлбөрийн дүн 23.6 хувь буюу 1.8 тэрбум төгрөг, бусад өглөг 8.2 хувь буюу 0.6 тэрбум төгрөгийг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 11: Өр төлбөрийн харьцаа үзүүлэлт

Харьцаа үзүүлэлтүүд	2019	2020	2021	2022.10*
Санхүүгийн хөшүүрэг, (Өр төлбөр**/Эздийн өмч)	0.0%	0.0%	37.5%	34.5%
Нийт хөшүүрэг, (Нийт хөрөнгө/Эздийн өмч)	133.8%	121.5%	148.4%	137.6%
Өр төлбөрийн хувь, (Нийт өр төлбөр/Эх үүсвэр)	25.3%	17.7%	32.6%	27.3%

Тайлбар: **-Өр төлбөр гэдэгт итгэлцэл ба богино хугацаат банк, санхүүгийн байгууллагын зээлийг оруулж тооцов.

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

Санхүүгийн хөшүүрэг 2022 оны 10 дугаар сард буурсан нь эздийн өмчийн дүн 7.1 тэрбум төгрөгөөс 185.8 хувиар өсөж 20.4 тэрбум төгрөгт хүрсэнтэй холбоотой юм. Эздийн өмчийн энэхүү өсөлт нь хувьцаат капиталын 21.8 хувиар буюу 1.4 тэрбум төгрөгөөр, бусад өөрийн хөрөнгө 9.6 тэрбум төгрөгөөр өссөн нь нөлөөлсөн.

График 21: Нийт хөрөнгийн бүтэц, эх үүсвэр талаас

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

Сэндли ББСБ-ын нийт хөрөнгө 2019 оноос хойш тасралтгүй өссөөр 1.8 тэрбум төгрөгөөс 2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар 28.1 тэрбум төгрөгт хүрч 15.1 дахин нэмэгджээ. Энэхүү өсөлтөд эздийн өмч өмнөх онын эцсээс 2.8 дахин өссөн нь нөлөөлж, тус компанийн эх үүсвэрийн бүтцэд өөрийн хөрөнгийн хэмжээ давамгайлж байна. Үнэт цаас гаргагч нь 2022 оны 9 дүгээр сард олон нийтэд хувьцаагаа санал болгож 10.05 тэрбум төгрөгийг татан төвлөрүүлсэн нь эздийн өмч, зээлийн багц, мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийг өсгөжээ.

Оршил 58

График 22: Үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

2021 онд үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн орлогын 25.4 хувийг зээлийн орлого эзэлж байсан бол 2022 оны 10 дугаар сард 2.5 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэж 3.0 тэрбум төгрөгт хүрчээ. Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлого өнгөрсөн оны эцсээс 3.5 дахин өсөж нийт үндсэн мөнгөн орлогын 4.2 тэрбум төгрөгийг бүрдүүлж байна. Мөн гадаад валютын ханшийн зөрүүний мөнгөн орлого 1.4 тэрбум төгрөг бөгөөд үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн орлогын 15.2 хувь юм.

График 23: Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний задаргаа, (сая төгрөг)

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

Олзулбал
59

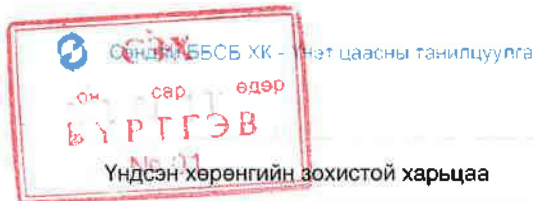

Хүснэгт 12: Санхүүгийн зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүд

Зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлт, 2022 оны 10 дугаар сар	Байвал зохих	Утга	Биелсэн эсэх
Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээний үзүүлэлт			
Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн нийт активын харьцаа	10%-аас доошгүй	79.2%	Тийм
Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн нийт активын харьцаа	20%-аас доошгүй	79.3%	Тийм
Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, нийт активын харьцаа	10%-аас доошгүй	72.6%	Тийм
Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцаа			
Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцаа	8%-аас дээш	87.6%	Тийм
Актив хөрөнгийн төвлөрлийн үзүүлэлт			
Хөрөнгө (актив)-ийн эрсдэлийн сангийн хүрэлцээ (+илүү, -дууу)	733,097.1	731,587.6	(1,509.6)
Нэг зээлдэгч болон холбогдох этгээдэд олгосон зээл, зээлтэй адилтган тооцох бусад актив хөрөнгө, төлбөрийн баталгааны зохистой харьцаа	30%-аас хэтрэхгүй	1.3%	Тийм
ББСБ-аас гаргасан төлбөрийн баталгааны зохистой харьцаа	70%-аас хэтрэхгүй	0.0%	Тийм
ББСБ-ын хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ, Гүйцэтгэх захирал, ажилтан холбогдох этгээдэд олгосон зээл, зээлтэй адилтган тооцох бусад актив хөрөнгө, төлбөрийн баталгааны нийлбэр дүнгийн зохистой харьцаа	25%-аас хэтрэхгүй	4.7%	Тийм
ББСБ-ын хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ, Гүйцэтгэх захирал, ажилтан, холбогдох нэг этгээдэд олгосон зээл, зээлтэй адилтган тооцох бусад актив хөрөнгө, төлбөрийн баталгааны зохистой харьцаа	10%-аас хэтрэхгүй	4.7%	Тийм
Үнэт цаасны эзэмшил өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	50%-аас хэтрэхгүй	6.1%	Тийм
Компанийн хувьцаа, өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	20%-аас хэтрэхгүй	0.0%	Тийм
Монголын хөрөнгийн биржийн "I", "II" ангиллын нэг компанийн гаргасан хувьцаанаас худалдаж авах зохистой харьцаа	20%-аас хэтрэхгүй	0.0%	Тийм
Компанийн өрийн бичиг өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	20%-аас хэтрэхгүй	0.0%	Тийм
Бусад үнэт цаас, үнэт цаасны эзэмшлийн зохистой харьцаа	10%-аас хэтрэхгүй	0.0%	Тийм
Гадаад валютын ханшийн эрсдэл			
Гадаад актив, пассивын зөрүү өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	(+/-40%)	17.1%	Тийм
Бусдаас татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн үзүүлэлтүүд			
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	80%-аас хэтрэхгүй	25.6%	Тийм
Өрийн бичгийн зохистой харьцаа	50%-аас хэтрэхгүй	0.0%	Тийм

Handwritten signature
60

	15%-аас хэтрэхгүй	0.7%
Өгөөж		
Хөрөнгө (актив)-ийн өгөөж		13.5%
Өөрийн хөрөнгийн өгөөж		18.7%

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ХҮРЭЛЦЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

Өөрийн хөрөнгийн үзүүлэлт нь банк бус санхүүгийн байгууллагын санхүүгийн болон үйл ажиллагааны эрсдэлээс гарах алдагдлыг хаахад хүрэлцэхүйц хэмжээний өөрийн хөрөнгөтэй байгаа эсэхийг тодорхойлсон үнэлгээ илэрхийлэх ба компанийн хувьд 2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар хангалттай үнэлгээтэй байна.

ТӨЛБӨР ТҮРГЭН ГҮЙЦЭТГЭХ ЧАДВАРЫН ХАРЬЦАА

Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын үзүүлэлт нь бусдаас татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийг харилцагчийн анхны шаардлагаар буцаан олгох чадварыг илэрхийлдэг. Тус үзүүлэлтийг тооцохдоо түргэн борлогдох активын дүнг бусдаас татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн дүнд харьцуулж тооцдог. Үнэт цаас гаргач нь 2022 оны 10 дугаар сард энэхүү харьцааг зохих түвшинд хангаж байна.

АКТИВЫН ХӨРӨНГИЙН ТӨВЛӨРЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Актив хөрөнгийн эрсдэл гэдэг нь тухайн активыг нэг этгээдэд их хэмжээгээр төвлөрүүлснээр хүү, төлбөрийг эргүүлэн төлөх чадахгүйд хүрэхэд учрах эрсдэлийг томъёолдог. Тус эрсдэлийн улмаас банк бус санхүүгийн байгууллага санхүүгийн хүндрэлд орох эрсдэлтэй байдаг ба тус үзүүлэлтийг үнэт цаас гаргач бүрэн ханган ажиллаж байна.

ГАДААД ВАЛЮТЫН ХАНШИЙН ЭРСДЭЛ

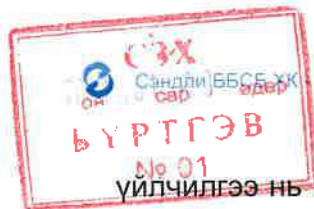
Гадаад валютын ханшийн эрсдэл нь төгрөгийн гадаад валюттай харьцах ханш хэлбэлзэхэд алдагдал хүлээх эрсдэл юм. Үнэт цаас гаргагчийн хувьд гадаад валютын актив, пассивын зөрүү өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа нь бүрэн хангагдаж байна.

БУСДААС ТАТАН ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН ХӨРӨНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Санхүүгийн байгууллага нь бусдаас хөрөнгө татан төвлөрүүлэхдээ санхүүгийн хөшүүргийг зүй зохистой түвшинд, эрсдэлийн тодорхой хязгаарлалтан дунд ашиглах ёстой байдаг. Өөрийн бичиг буюу компанийн бонд болон итгэлцлийн

Олзийтөгс
61

Үнэт цаасны танилцуулга

МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЭ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

үйлчилгээ нь ББСБ-ын эх үүсвэр бүрдүүлэх банкнаас ялгарах гол суваг болдог. Бусдаас татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн зохистой харьцаануудаас дүгнэхэд компани нь өрийн бичиг гаргаж санхүүжилт татах орон зай өндөр байна.

ҮНДСЭН ХӨРӨНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Банк, санхүүгийн байгууллага нь өөрийн хөрөнгийн бүтэц, төрөлжүүлэлтээ зохион байгуулахдаа хөрвөх чадвараа хадгалж байхыг эрмэлздэг. ББСБ-ын хувьд үндсэн хөрөнгөд хэт их хөрөнгөө байршуулах нь богино хугацаанд түргэн борлогдох хөрөнгийн хувь хэмжээг багасгаж эрсдэл үүсгэдэг. Үнэт цаас гаргагч нь үндсэн хөрөнгөө зохистой харьцаанд бүрдүүлж чадсан байна.

Үнэт цаас гаргагч Сэндли ББСБ нь 2022 оны 9 дүгээр сард хувьцаагаа олон нийтэд санал болгох замаар 10.05 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг амжилттай татан төвлөрүүлсэн. Энэхүү үйл явдал нь компанийн өөрийн хөрөнгийг нэмэгдүүлж, СЗХ-ноос тавьж буй өр төлбөрийн эрсдэлийг даах чадамжийг өсгөсөн ба энэ хэрээр өрийн бичиг, итгэлцлийн үйлчилгээний цар хүрээгээ тэлж эх үүсвэрээ нэмэгдүүлэх боломжтой гэж үзэж байна.

1.6 ҮНЭТ ЦААС ГАРГАГЧИЙН ИХ ХЭМЖЭЭНИЙ БА СОНИРХЛЫН ЗӨРЧИЛТЭЙ ХЭЛЦЭЛ

Хуулийн дүгнэлтийн хэсгээс:

Сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийн талаар:

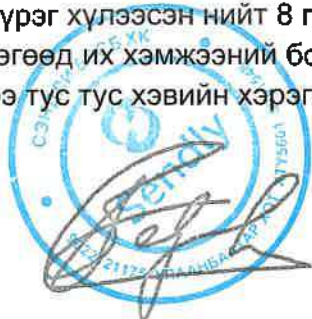
Компани сүүлийн 3 жилд сонирхлын зөрчилтэй 31 хэлцэл хийсэн бөгөөд тус гэрээнүүдээс 11 хэлцэл хэрэгжиж дууссан, 20 хэлцэл дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар бүгд хэвийн хэрэгжиж байгаа ба ямар нэгэн зөрчил маргаан гараагүй байна.

Их хэмжээний хэлцлийн талаар:

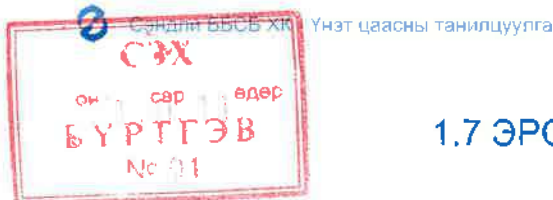
Компанийн их хэмжээний хэлцлийн хувьд нийт 2 хэлцэл одоогоор хэрэгжиж байна. Дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар ямар нэгэн зөрчил маргаан гараагүй болно. Үнэт цаас гаргагч нь их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл байгуулах талаар Компанийн тухай хуульд заасан журмыг мөрдөж ажилласан гэж дүгнэв.

Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн тав болон түүнээс дээш хувьтай тэнцэх хэмжээний үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн гэрээний талаар:

Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн тав болон түүнээс дээш хувьтай тэнцэх хэмжээний үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн нийт 8 гэрээ байгуулсан. Тэдгээрээс 1 хэлцэл хэрэгжиж дууссан бөгөөд их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийг оруулан нийт 7 гэрээ тус тус хэвийн хэрэгжиж байна.

62

1.7 ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА

Үнэт цаас гаргагч нь Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 22/09 дугаартай тогтоолоор “Эрсдэлийн удирдлагын бодлого”-ыг баталсан байна. Тус эрх зүйн баримт бичигт эрсдэлийн удирдлагын тодорхойлолт, зорилт, үндсэн зарчим, төрөл, ангилал, хэрэгжүүлэх үе шат, шинжилгээ, тайлагнал, хяналт хариуцлагын талаар тусган үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж байна.

Мөнгө угаах терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны хүрээнд “Мөнгө угаах терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх, харилцагчийг таньж мэдэх журам” болон “Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх дотоод хяналтын болон эрсдэлийн удирдлагын хөтөлбөр”-ийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 3 дугаар сарын 24-ний өдрийн 06 тоот тогтоолоор, “Дотоод хяналтын үйл ажиллагааны журам”-ыг Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 3 дугаар сарын 24-ний өдрийн А/10 тоот тушаалаар шинэчлэн баталсан байна.

Дотоод хяналт шалгалтыг газар дээрх болон зайны гэсэн хэлбэрээр зээл, нягтлан бодох бүртгэл, салбарын үйл ажиллагаа, мэдээлэл технологи, комплаенс, бусад гэсэн хүрээнд гүйцэтгэж байна.

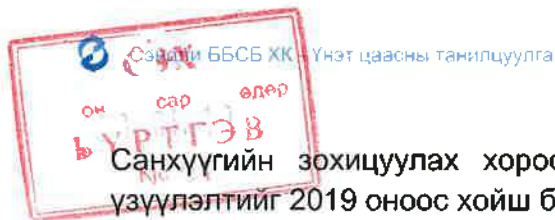
Сэндли ББСБ нь Covid-19 цар тахлын тархалт, дэгдэлтийн хугацаанд зээлдэгчийн бизнесийн үйл ажиллагаанд болон ББСБ-д учирч болох эрсдэлийг тооцон түүний сөрөг нөлөөг бууруулах, зайлсхийх эрсдэлийн удирдлагын цогц арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн. Үүнд:

- Байгууллагын дотоод сүлжээ, серверт зайнаас хандаж онлайн горимоор ажиллах боломжийг fortclient программ ашиглан орон нутгийн бүх салбар, нэгжийн хүрээнд бүрдүүлсэн.
- Гамшгаас хамгаалах аюулгүй ажиллагааны зааврыг боловсруулан бүх нэгжид мөрдүүлсэн.
- 2021 онд нийт 295 мерчант зээлийн нэмэгдүүлсэн хүүг тэглэсэн.
- Цар тахлын нөлөө, барааны хомсдол, тээврийн үнийн өсөлт зэргээс шалтгаалан зээлдэгчийн бизнесийн үйл ажиллагаа доголдсон, зээлийн гэрээний хугацаа сунгах хүсэлт гаргасан 74 зээлдэгчийн 210 сая төгрөгийн зээлийн гэрээний бүтцэд өөрчлөлт оруулсан.

Сэндли ББСБ-ын зээлийн эрсдэлийн бодлогын хүрээнд нэг зээлдэгчид олгох зээлийн дээд дүнг бага байлгах, төвлөрлийн эрсдэлийг боломжит доод түвшинд барих бөгөөд 2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар нэг зээлдэгчид ногдох зээлийн дүн 2.8 сая төгрөг байна. Чанаргүй зээлийн эзлэх хувь 2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар нийт зээлийн багцын 10.7 хувийг эзэлж байна.

Signature 63

Санхүүгийн зохицуулах хорооноос баталсан зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг 2019 оноос хойш бүрэн хангаж ажиллажээ.

Хүснэгт 13: Зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлт

Зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлт	Байвал зохих	2019	2020	2021	2022.10*
Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, Эрсдэлээр жигнэсэн нийт активын харьцаа	10%-аас доошгүй	69.40%	72.80%	70.60%	79.2%
Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн нийт активын харьцаа	20%-аас доошгүй	69.40%	72.80%	70.60%	79.30%
Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, нийт активын харьцаа	10%-аас доошгүй	74.50%	82.30%	67.40%	72.60%
Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцаа	8%-аас дээш	8%	277%	34.00%	87.60%
Нэг зээлдэгч болон холбогдох этгээдэд олгосон зээл, зээлтэй адилтан тооцох бусад актив хөрөнгө, төлбөрийн баталгааны зохистой харьцаа	30%-аас хэтрэхгүй	19.80%	17.40%	4.20%	1.30%
ББСБ-ын хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ Гүйцэтгэх Захирал ажилтан, Холбогдох нэг Этгээдэд олгосон зээл, адилтан тооцох актив, бусад актив хөрөнгө, төлбөрийн баталгааны зохистой харьцаа	10%-аас хэтрэхгүй	2.50%	0.00%	0.00%	4.70%
Гадаад актив, пассивын зөрүү өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	(+/-40%)	2.20%	54.20%	4.70%	17.10%

Эх сурвалж: Аудитлагдсан санхүүгийн тайлан

Эрсдэлийн удирдлагын бодлогын баримт бичиг:

“Сэндли ББСБ” ХК нь эрсдэлийг тодорхойлохдоо өөрийн стратегийн хэрэгжилт, үйл ажиллагаанд тодорхойгүй сөрөг байдал үүсэх магадлал болон түүний нөлөөллөөр хэмжихээр тогтоожээ.

Эрсдэлийг удирдахдаа хараат бусаар үнэлгээ хийх, тогтмол сайн тайлагналтай байх, байнга сайжруулалт хийж байх, эрдсэл нь хэмжигдэхүйц байх, баримтжуулсан байх зэрэг зарчмыг мөрдөнө.

Эрсдэлийн төрөл, тэдгээрийг удирдах зарчим

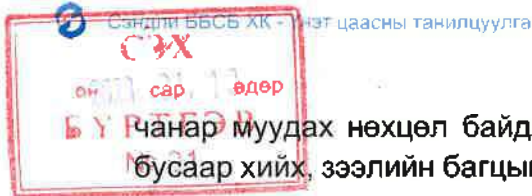
“Сэндли ББСБ” ХК-ийн үйл ажиллагаанд учирч болох үндсэн эрсдэлүүдийг дараах байдлаар ангилсан байна. Үүнд:

Зээлийн эрсдэл:

Зээлийн үйл ажиллагаанаас учрах эрсдэл болон хүлээгдэх өгөөжийг хамгийн оновчтой түвшинд байлгахад зээл төлөгдөхийг баталгаажуулсан хангалттай нотолгоо, итгэл үнэмшлийг олж авсны эцэст зээлийг олгох, аливаа зээлийн

Signature 64

чанар муудах нөхцөл байдлыг эрт илрүүлэх, эрсдлийн шинжилгээг хараат бусаар хийх, зээлийн багцыг тархаан байршуулах зэрэг зарчмыг баримтлана.

Зах зээлийн эрсдэл:

Зах зээлийн таагүй нөхцөл байдлын улмаас үүсэх хохирлыг хамгийн бага түвшинд барин ажиллана. Ингэхдээ зах зээлийн өөрчлөлтийг ажиглаж, мэдрэх, мэдээллийн тасралтгүй солицох урсгалыг компани дотроо бий болгох, тогтоосон хязгаарт эрсдэлийг хамгийн бага түвшинд барьж ажиллахыг эрмэлзэнэ. Эрсдэлийн түвшин зөвшөөрсөн хязгаараас давсан тохиолдолд залруулах арга хэмжээг шуурхай авна. Зөвшөөрсөн эрсдэлийн хязгаарт хяналтыг байнга тавьж, тайлан боловсруулж эрх бүхий албан тушаалтанд тогтмол танилцуулна.

Үйл ажиллагааны эрсдэл:

Ажилтны санаатай, санамсаргүй үйлдэл, дотоод үйл ажиллагааны доголдол, алдаатай эсхүл дутуу зохицуулсан үйл явц, журам, заавар, мөн автоматжуулсан системийн доголдол, гадаад хүчин зүйлийн сөрөг нөлөөллийн улмаас хохирол хүлээх эрсдэлийг тодорхойлжээ. Уг эрсдэлтэй холбогдох удирдлагын хэрэгжүүлэхдээ ажилтан бүр, нэгж, алба тус бүр эрдэлийг цаг алдалгүй илрүүлэх, бүртгэх, тодорхойлох, урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээг авч ажиллана.

Хөрвөх чадварын эрсдэл:

Энэ төрлийн эрсдэлийн гол удирдлагын хувьд зах зээлийн хэвийн, хэвийн бус нөхцөлд аливаа гуравдагч этгээдийн өмнө гэрээгээр хүлээсэн бүрэн гүйцэтгэж чадахуйц бэлэн мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрвөх чадвартай хөрөнгийн зохистой нөөцтэй байх, түүнчлэн компанийн ашигт ажиллагааг зохистой түвшинд барихад анхаарна. Хөрвөх чадварыг богино, дунд, урт хугацаанд ангилж шинжлэх, макро эдийн засгийн судалгаа, хүндрэл учирсан үед авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулан баталж, шаардлагатай үед шинэчилж ажиллана.

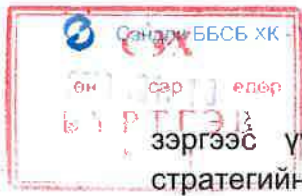
Нэр хүндийн, стратегийн болон комплаенсийн эрсдэл:

Компанийн нэр хүндэд хохирол учруулж, улмаар санхүүгийн тайланд сөрөг нөлөө үүсэх эрсдэлийг хүндийн эрсдэл хэмээн хэлэх бөгөөд ажилтан бүр ёсзүйн дүрмийг чандлан дагаж, харилцагчтай харилцах харилцаа, үйлдэл, үйл ажиллагааг хянаж компанийнхаа нэр хүндийг ямагт хамгаалах үүрэгтэй.

Байгууллагын нөөцийг үр ашиггүй зарцуулснаас үүдэх бизнесийн болон үйл ажиллагааны зорилгодоо хүрч чадахгүйд хүрэх, бизнес төлөвлөгөөний хэрэгжилт тааруу, зах зээлийн өөрчлөлттэй дасан зохицох чадвар бага

Олзийт 65

зэргээс үүдэн бизнесийн өсөлт буурах, алдагдал хүлээх эрсдэлийг стратегийн эрсдэлд хамааруулна.

Компанийн үйл ажиллагаанд хамаарах, мөрдөгддөх хууль тогтоомж, журам, зааварт нийцүүлж үйл ажиллагаа явуулах чадамж алдагдах эрсдэлийг комплаенсийн эрдэл гэж ойлгох бөгөөд эрсдэл, хяналтын тогтолцоонд хамгаалалтын гурван шугамын загварыг үйл ажиллагаанд мөрдлөг болгоно.

Эрсдэлийн удирдлагын процесс:

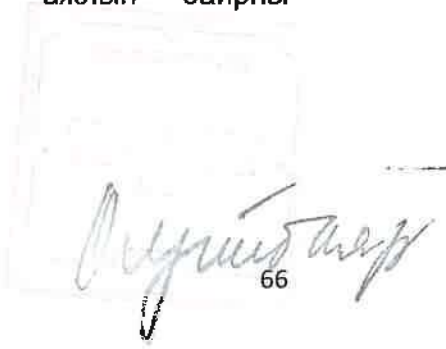

Эрсдэлийн удирдлагын хэрэгжүүлэлт

Эрсдэлийн удирдлагыг компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТУЗ), Дотоод хяналт шалгалтын чиг үүрэг хариуцсан албан тушаалтан, Гүйцэтгэх удирдлага болон компанийн бусад ажилтнууд дараах байдлаар хэрэгжүүлнэ.

Хяналт, хариуцлага

1. Компанийн үйл ажиллагаанд гарч болох эрсдэлийг бууруулах зорилгоор шат дараалсан болон хөндлөнгийн хяналтын тогтолцоог хэрэгжүүлж, хяналтыг компанийн холбогдох албан тушаалтнууд батлагдсан чиг үүргийн хүрээнд гүйцэтгэнэ.
2. Компанийн ажилтан Монгол Улсын хууль тогтоомж, Компанийн дүрэм, бодлого, журам, заавар, гарын авлага, аргачлалын дагуу ажил үүргээ гүйцэтгэж үнэнч шударгаар ажиллана. Мөн компани хамт олны үнэт зүйл, эрхэм зорилт, ёс зүйн үндсэн зарчим, хэм хэмжээг хатуу баримтална.
3. Компанийн ажилтны эрх, үүрэг, хариуцлагыг Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль, журам, банкны хэмжээнд хэрэглэж буй журам, заавар, компанийн газар, нэгжийн дотоод үйл ажиллагааны журам, ажилтантай байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээ болон ажилтны ажлын байрны тодорхойлолтоор зохицуулна.

1.8 НОГДОЛ АШГИЙН БОДЛОГО

Үнэт цаас гаргагчийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн хурлын №22/03 дугаартай тогтоолын хавсралтаар баталсан “Ногдол ашгийн бодлого”-ын баримт бичигт дараах агуулгыг тусгасан байна.

Ногдол ашиг хуваарилах нөхцөл

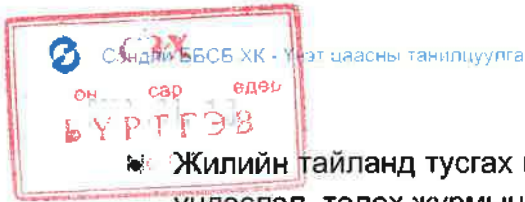
- Нэг төрлийн нэгж хувьцаанд адил хэмжээний ногдол ашиг хуваарилна;
- Компани дор дурдсан тохиолдолд ногдол ашиг хуваарилж болно. Үүнд:
 - ✓ компанийн тухайн жилийн цэвэр ашгийг тухайн жилийн дундаж өөрийн хөрөнгөнд харьцуулсан харьцаа 20 хувиас багагүй байх;
 - ✓ шийдвэр гаргах өдрийн байдлаарх зээлийн багцын чанар байдал;
 - ✓ ногдол ашиг төлсний дараа компани төлбөрийн чадвартай байх;
 - ✓ ногдол ашиг төлсний дараа компанийн өөрийн хөрөнгө нь давуу эрхийн хувьцааны төлөгдөөгүй ногдол ашиг, татан буулгах үед төлөх дүн, компанийн дүрэмд заасан хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээний нийлбэрээс илүү байх;
 - ✓ компани хувьцаа эзэмшигчдийн шаардлагаар хувьцаагаа эргүүлэн авах нөхцөл байдал үүссэн, өрийн бичгээ эргүүлэн худалдан авах хугацаа болсон бол эдгээр үнэт цаасыг бүрэн эргүүлэн авсан, эсхүл бүрэн худалдан авахад шаардагдах хөрөнгөтэй байх;
 - ✓ Компанийн дүрэм, эсхүл хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын шийдвэрт заасан тусгай зориулалтын сангуудад зориулсан хуваарилалтыг бүрэн хийсний дараа хуваарилагдаагүй цэвэр ашиг үлдэж байгаа;
- Компани нээлттэй хувьцаат компани болсон үеэс хойш нэг жилийн дараагаас эхлэн ТУЗ-ийн тогтоолоор татварын дараах цэвэр ашгийн 20 болон түүнээс дээш хувийг ногдол ашиг болгон хувьцаа эзэмшигчдэд хуваарилна.

Ногдол ашиг хуваарилах тухай шийдвэр

- Ногдол ашиг хуваарилах шийдвэрийг тухайн жилийн санхүүгийн тайланг хөндлөнгийн аудитаар баталгаажуулснаас хойш 50 хоногийн дотор ТУЗ гаргана. ТУЗ шийдвэртээ нэг хувьцаанд ногдох ашгийн хэмжээ, ногдол ашиг олгох хэлбэр, ногдол ашиг авах эрхтэй хувьцаа эзэмшигчдийн нэрсийн жагсаалт гаргах бүртгэлийн өдөр болон ногдол ашиг төлөх өдрийг тогтоож, энэ талаар хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд зориулсан мэдээлэлтэй хамт мэдээлэл хүргүүлнэ.
- Ногдол ашгийг бэлэн мөнгө, түүнчлэн компанийн болон бусад этгээдийн үнэт цаас хэлбэрээр төлж болно.
- Ногдол ашиг хуваарилах эсэх тухай ТУЗ-ийн шийдвэрийг нийтэд мэдээлж, хувийг Санхүүгийн зохицуулах хороо, Хөрөнгийн биржийн мэдээллийн нэгдсэн санд хүргүүлнэ.

Signature
67

- Жилийн тайланд тусгах мэдээлэлд ногдол ашгийн хэмжээг тодорхойлсон үндэслэл, төлөх журмын талаар бүрэн тусгана.
- Компани ногдол ашиг хуваарилахгүй байхаар шийдвэрлэсэн бол энэ тухайгаа хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хуралд заавал тайлагнах бөгөөд тайлбартаа ногдол ашиг хуваарилах боломжгүй байдалд хүрсэн шалтгаан, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тухай тайлбарлана.

Ногдол ашиг хуваарилах, тайлагнах

- Ногдол ашиг төлөх хэлбэр, олгох хугацаа, журам нь хувьцаа эзэмшигчдэд аль болох тохиромжтой байна.
- Хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр ногдол ашгийг ТУЗ-өөс тогтоосон хугацаанд төлөөгүйгээс компанид учирсан хохирлыг гүйцэтгэх захирал болон холбогдох бусад албан тушаалтнууд хариуцна.
- Ногдол ашиг хуваарилах тухай ТУЗ-ийн шийдвэр гарсан бол төлбөл зохих ногдол ашгийн хэмжээг хувьцаа эзэмшигчдэд төлөх өр болгон нягтлан бодох бүртгэлд тусгах бөгөөд ногдол ашиг хуваарилж эхэлсэн улирлын эцэст ногдол ашгаа аваагүй байгаа хувьцаа эзэмшигч бүрийн нэрээр тусгайлан өглөгийн бүртгэл хөтөлнө.
- Ногдол ашгийг “Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв” ТӨХК дахь хувьцаа эзэмшигчийн дансанд шилжүүлэх бодлого баримтална.
- Ногдол ашиг хуваарилж эхэлсэн улирлын санхүүгийн тайлан гаргах үед “Ногдол ашгийн хуваарилалтын тайлан”-г гаргаж Санхүүгийн зохицуулах хороо, Монголын хөрөнгийн биржид хүргүүлэх бөгөөд хувьцаа эзэмшигчдийн жилийн ээлжит хуралд өмнөх жилийн ногдол ашиг хуваарилалтын тайланг танилцуулна.

68

НЭЭЛТТЭЙ >
БОНД

Хоёр.

Үнэт цаас гаргагчийн
бизнес төлөвлөгөө

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Dajh', written over a faint circular stamp.

2.1 МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТОЙМ

2.1.1 МОНГОЛ УЛСЫН ЗЭЭЛЖИХ ЗЭРЭГЛЭЛ

Улсын зээлжих зэрэглэл гэдэг нь гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчдаас тухайн улсад олгосон зээллэгийн хүүгийн болон үндсэн төлбөрийг эргэн төлөх чадвар, зээлдэгчийн ерөнхий эрсдэлийг илтгэдэг үзүүлэлт юм. Олон улсад Эс энд Пи (S&P), Фитч (Fitch), Мүүдис (Moody's) гэсэн зэрэглэл тогтоогч 3 агентлаг нийт зах зээлийн 95 орчим хувийг хамран үйл ажиллагаагаа явуулдаг байна.

Монгол Улсын зээлжих зэрэглэлийг 1999 оноос эхлэн Сангийн яам болон Монгол банкны зүгээс олон улсад нэр хүндтэй, бие даасан зээлжих зэрэглэл тогтоогч S&P Global Ratings, Fitch Ratings болон Moody's Investors Service агентлагуудтай гэрээ байгуулсны үндсэн дээр тогтоолгож эхэлсэн.

Сүүлийн байдлаар манай улсын зээлжих зэрэглэлийг S&P болон Fitch агентлаг нар В тогтвортой, Moody's агентлаг В3 тогтвортой хэмээн үнэлж байгаа нь хөрөнгө оруулалтын эрсдэлтэй зэрэглэлд ангилагдаж буйг харуулж байна.

Хүснэгт 14: Монгол Улсын зээлжих зэрэглэл

Ангилал		S&P	Moody's	Fitch
Хамгийн өндөр зэрэглэл		AAA	Aaa	AAA
Өндөр зэрэглэл	Хөрөнгө оруулахад тохиромжтой ангилал	AA+	Aa1	AA+
		AA	Aa2	AA
		AA-	Aa3	AA-
Төлбөрийн өндөр чадамжтай	Хөрөнгө оруулахад тохиромжтой ангилал	A+	A1	A+
		A	A2	A
		A-	A3	A-
Төлбөрийн чадамжтай	Хөрөнгө оруулахад тохиромжтой ангилал	BBB+	Baa1	BBB+
		BBB	Baa2	BBB
		BBB-	Baa3	BBB-
Эрсдэлтэй	Хөрөнгө оруулахад тохиромжтой ангилал	BB+	Ba1	BB+
		BB	Ba2	BB
		BB-	Ba3	BB-
Өндөр эрсдэлтэй	Хөрөнгө оруулахад тохиромжтой ангилал	B+	B1	B+
		B	B2	B
Маш өндөр эрсдэлтэй	Хөрөнгө оруулахад тохиромжтой ангилал	B-	B3	B-
		CCC+	Caa1	CCC+
		CCC	Caa2	CCC
Дампуурхад ойр	Хөрөнгө оруулахад тохиромжтой ангилал	CCC-	Caa3	CCC-
		CC	Ca	CC
Дампуурсан	Хөрөнгө оруулахад тохиромжтой ангилал			C
		SD	C	SD
		D		DD
				D

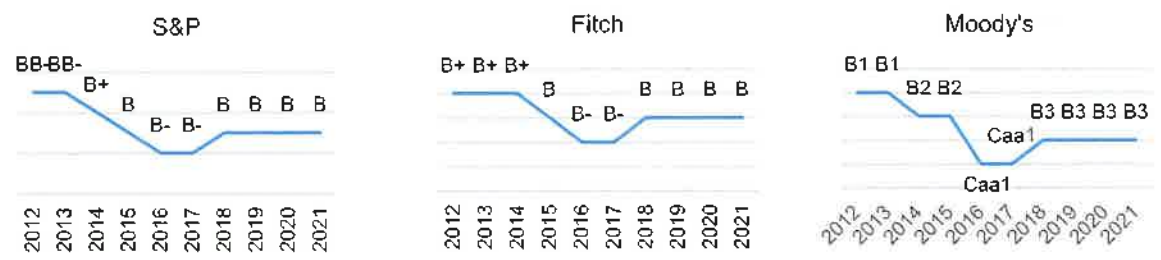
Эх сурвалж: S&P, Moody's, Fitch агентлагуудын вэб сайт

Олзийтгэл
 70

Түүхэн өгөгдлийг авч үзвэл S&P агентлаг 2007-2013 онуудад Монгол Улсын зээлжих зэрэглэлийг хамгийн өндөр буюу "BB-" түвшинд үнэлж байсан. Харин 2016-2017 онд Moody's агентлаг түүхэндээ хамгийн муу буюу "Caa1" түвшинд үнэлж байжээ. 2018 оноос хойш манай улсын зээлжих зэрэглэл одоогийн байгаа түвшинд тогтвортой хадгалагдсаар байна.

Эх сурвалж: Монгол банк

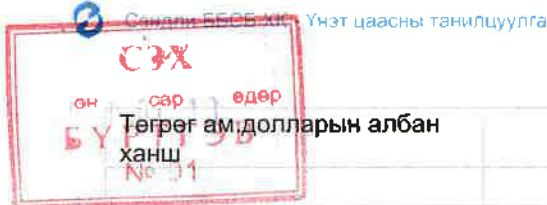
2.1.2 ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

Хүснэгт 15: Монгол Улсын эдийн засгийн голлох үзүүлэлтүүд

Үзүүлэлт	нэгж	2018	2019	2020	2021	2022.III
Үндэсний тооцоо						
ДНБ, оны үнээр	их наяд төг	32.4	36.8	36.9	43.5	35.2
ДНБ, 2015 оны зэрэгцүүлэх үнээр	их наяд төг	26.4	27.9	26.6	27	20.2
ДНБ-ний бодит өсөлт	хувь	7.70%	5.60%	-4.60%	1.50%	3.7%
Нэг хүнд ногдох ДНБ, оны үнээр	сая төг	10.3	11.6	11.4	12.6	14.3
Мөнгө санхүү						
Мөнгө M1	их наяд төг	4	3.9	4.1	6.5	6.2
Мөнгө M2	их наяд төг	19.4	20.8	24.2	27.8	27.5
Нэгдсэн төсвийн орлого	их наяд төг	10	11.9	10.4	14.2	12.5
Нэгдсэн төсвийн тэнцэл	их наяд төг	0.0	-0.6	-4.5	-2.9	-0.9
Гадаад валютын албан нөөц	тэрбум ам.дол	3.5	4.3	4.5	4.3	2.9
Засгийн газрын гадаад өр	тэрбум ам.дол	7.1	7.8	8.6	8.4	7.6
Экспорт	тэрбум ам.дол	7.0	7.6	7.5	9.2	8.9
Импорт	тэрбум ам.дол	5.8	6.1	5.2	6.8	6.3
Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт	тэрбум ам.дол	2.7	3.1	2.6	2.7	1.3*
Хүүгийн түвшин						
Бодлогын хүү	%	11.00%	11.00%	6.00%	6.00%	13.00%
Инфляцийн түвшин	%	8.10%	5.20%	2.30%	13.40%	14.50%
Хадгаламжийн хүү, жилээр	%	11.20%	10.60%	8.30%	8.70%	8.80%
Зээлийн хүү, жилээр	%	16.90%	16.90%	15.80%	14.30%	15.60%

Handwritten signature

	төг	2,644	2,734	2,849	2,849	3,344
Банкны салбар						
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	их наяд төг	17.2	18	17.6	20.7	22.9
Хугацаа хэтэрсэн зээл	%	4.90%	4.60%	7.10%	4.50%	5.06%
Чанаргүй зээл	%	10.40%	10.10%	11.20%	9.90%	11.15%
Зээлийн хүү, сараар	%	1.30%	1.30%	1.30%	1.20%	1.30%

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо, Монголбанк, Санхүүгийн Зохицуулах Хороо
Тайлбар: (*) - 2022 оны 2-дугаар улирлаар тайлагнасан статистик мэдээлэл

Бодит сектор

Монгол Улсын бодит эдийн засгийн өсөлт 2020 оны цар тахлын дараа аажмаар сэргэж, 2021 онд 1.6 хувиар өссөн бол 2022 оны эхний есөн сард 3.7 хувь өсчээ. 2022 онд манай улсын эдийн засаг сэргэхэд цар тахлын үед хумигдсан байсан тээвэр, худалдаа, үйлчилгээний салбарын идэвхжил эерэгээр нөлөөлсөн.

График 24: Бодит ДНБ-ий өсөлт, (2015 оны зэрэгцүүлэх үнээр)

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

2022 оны эхний есөн сард ДНБ 3.7 хувиар өсөхөд дотоодын хөл хорионы дэглэмийг сулруулж, үйлдвэрлэл үйлчилгээний салбар ковидын өмнөх энгийн цагийн горимоор ажиллах болсон зэрэг Монгол Улсын Засгийн газраас авч хэрэгжүүлсэн зохицуулалтын арга хэмжээ суурь нөхцөл болжээ. Тайлант жилийн хоёрдугаар хагаст улсын хэмжээнд барилга угсралтын ажил идэвхждэг, мөн газар тариалан, ургац хураалт, хөдөө аж ахуйн салбарын нийт үйлдвэрлэл нэмэгддэг учраас эдийн засгийн өсөлт цаашид хадгалагдах төлөвтэй байна.

Азийн хөгжлийн банкнаас Монгол Улсын эдийн засгийн өсөлт дунд хугацаанд нам түвшинд хадгалагдах урьдчилсан тооцоог 9 дүгээр сарын тайландаа шинэчлэн танилцуулсан. Тус тайланд дурдсанаар 2022 оны эдийн засгийн

Оршил

өсөлтийг 2.3 хувиас бууруулж 1.7 хувьд хүргэж доошлуулсан. Эдийн засгийн ирээдүйн төлөв байдалд Олон улс дахь эрчим хүчний хямрал, хэрэглээний үнийн өсөлт, тээвэр логистикийн саатал хамгийн их нөлөөлөхөөр байна.

Хүснэгт 16: Эдийн засгийн өсөлтийн төсөөлөл

Институт	2022Т
Дэлхийн Банк	2.4%
Олон Улсын Валютын Сан	2.5%
Азийн Хөгжлийн Банк	1.7%
Монголбанк	3.0%
Дундаж	2.4%

Эх сурвалж: Олон улс болон дотоодын эдийн засгийн институцийн 3-дугаар улирлын тайлан, мэдэгдэл

Гадаад сектор:

2022 оны эхний 11 сарын байдлаар Монгол Улсын нийт экспорт 11.1 тэрбум ам.долларт хүрч, өмнөх оны жилийн эцсээс 20.6 хувиар, харин импортын бараа, үйлчилгээ 7.9 тэрбум ам.долларт хүрч 16.1 хувиар өссөн байна. 2022 онд гадаад худалдааны тэнцэл 3.3 тэрбум ам.долларын ашигтай гарсан бөгөөд үүнд олон улсын таваарын зах зээл дээр түүхий эдийн үнэ өндөр байсан нь хил, гаалийн саадаас үүссэн биет хэмжээний бууралтыг нөхсөн байна.

График 25: Гадаад худалдааны нөхцөл, (тэрбум ам.доллар)

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

2022 оны эхний арван нэгэн сарын уул уурхайн голлох бүтээгдэхүүний экспортыг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад зэсийн баяжмал 2.7 хувиар, нүүрс 74.2

Олзийтгэл

2023-01-10

Хувиар алт 9.3 хувиар тус тус өссөн бол төмрийн хүдэр болон боловсруулаагүй газрын тосны экспорт тус бүр харгалзан 38.1 ба 50.1 хувиар буурчээ. Нүүрсний экспортын борлуулалтын орлого өмнөх оны мөн үеэс 119.7 хувиар өсч, өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 1.2 дахин нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 17: Уул уурхайн гаралтай гол нэрийн бүтээгдэхүүний экспорт

Барааны нэр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ		Өсөлт	Борлуулалтын орлого, сая ам.доллар		Өсөлт
		2021.I-XI	2022.I-XI		2021.I-XI	2022.I-XI	
Зэсийн баяжмал	мян.т	1,256.7	1,291.0	+2.7%	2,835.3	2,476.2	-12.7%
Нүүрс	сая.тн	15.6	27.2	+74.2%	2,613.6	5,743.1	+119.7%
Алт	т	15.9	17.4	+9.3%	924.8	993.9	+7.5%
Төмрийн хүдэр, баяжмал	мян.т	7,091.9	4,388.4	-38.1%	950.6	369.9	-61.1%
Боловсруулаагүй газрын тос	мян.барр	4,348.9	2,171.9	-50.1%	273.4	208.9	-23.6%

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Инфляц ба Мөнгөний бодлого:

Монгол Улсын жилийн инфляц 2022 оны 11 дүгээр сарын байдлаар улсын хэмжээнд 14.5 хувьд хүрээд байна. Монголбанкнаас улирал тутам гаргадаг 9 дүгээр сарын "Инфляцын тайлан"-д дурдсанаар импортын бараа, бүтээгдэхүүний инфляцид үзүүлэх шууд нөлөө нийт үнийн өсөлтийн тал орчим хувийг тайлбарлаж байна. Инфляцын өсөлтөд дараах хүчин зүйлс нөлөөлж байна. Үүнд:

- Хил, гаалын хорио цээрийн дэглэм нь импортын бүтээгдэхүүний нийлүүлэлтийг сааруулж үнэ өсөх нөхцөл болсон
- Ковидын хөл хорио, Украины хямралаас үүдэлтэй эрчим хүчний хомсдол, тээврийн зардал өсөлт нь үнэ өсөхөд шууд нөлөөлсөн
- Ажиллах хүчний зардал, түүхий эдийн хомсдол, үнийн шокууд нь эцсийн бүтээгдэхүүний үнэ өсөхөд нөлөөлж байна.

Уул уурхайн
74

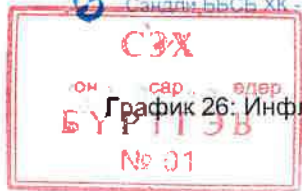

График 26: Инфляцын түвшин

ИНФЛЯЦЫН ТҮВШИН

Эх сурвалж: Монголбанк

Монголбанкны 2022 оны 9 дүгээр сарын “Инфляцын тайлан”-д инфляцын хүлээлт энэ онд буурч, 2023 онд эргэн өсөх төлөв ажиглагдаж байгааг онцолжээ. 2022 оны инфляцын төсөөлөл буурахад шатахууны үнэ буурсан нь голлон нөлөөлсөн. Ирэх онд хүнсний үнийн өсөлт нэмэгдэх, геополитикийн хурцадмал байдал, импортын барааны үнийн өсөлт нэмэгдэнэ гэх мэт суурь хүчин зүйлс хэвээр хадгалагдахаар төсөөлөгдөж байна. Инфляцын өсөлт нь өрхийн хэрэглээнд сөргөөр нөлөөлж байгаа бөгөөд эдийн засгийн тогтвортой орчныг бүрдүүлэх зорилгоор мөнгөний хатуу бодлогыг Төв банкнаас хэрэгжүүлж байна.

Хүснэгт 18: Инфляцыг өдөөж болзошгүй эрсдэлүүд

Эрсдэл, тодорхой бус байдал	Магадлал	Нөлөө
Эрчим хүч, шатахууны үнийн өсөлт нь импортын бараа бүтээгдэхүүний тээврийн зардлыг өсгөж, өртөг нэмэгдсэнээр инфляц өсөх	Өндөр	Өндөр (Өсгөх)
Бараа, бүтээгдэхүүний үнэ түүхий эдийн нийлүүлэлтийн тасалдлын улмаас өсөх	Дунд	Өндөр (Өсгөх)
Хил, гаалийн хязгаарлалт үргэлжилж, худалдааны эргэлт удааширснаар импортын бүтээгдэхүүний үнэ өсөх	Дунд	Дунд (Өсгөх)
Геополитикийн асуудлууд нь түүхий эдийн үнийг өсгөж, улмаар бараа бүтээгдэхүүний үнээр дамжин инфляцыг нэмэгдүүлэх	Өндөр	Өндөр (Өсгөх)

Эх сурвалж: Судлаачийн тооцоолол

Энэ онд бодлогын хүүг Монголбанкнаас 5 удаа өсгөсөн бөгөөд оны эхнээс нэг дахин нэмэгдүүлж 13.0 хувьд хүргээд байна. Энэхүү үнийн өсөлттэй тэмцэх мөнгөний хатуу бодлого нь инфляцыг нам дор түвшинд барих бодлогын хэрэгсэл болж байгаа хэдий ч эдийн засгийн өсөлтийг удаашруулах, мөнгөний нийлүүлэлт багасах макро хүчин зүйл болсон. Олон улсын валютын сангийн мэдээллээр 2022 оны Монгол улсын инфляцын төсөөллийг 14.7 хувьд хүрнэ гэж таамаглаж байна.

Олунтүвшин

2022 оны 3-дугаар улиралд мөнгөний нийлүүлэлт өмнөх оны мөн үеэс 0.8 хувиар өсөж, 27.5 их наяд төгрөгт хүрсэн байна. M2 мөнгөний өсөлтөд валютын хадгаламжийн 10.9 хувиар, валютын харилцах 89.4 хувиар, төгрөгийн харилцах 12.8 хувиар өссөн нь тус тус эерэг нөлөө үзүүлсэн. Төгрөгийн хадгаламж өнгөрсөн оны 3-дугаар улиралтай харьцуулахад 17.9 хувиар буурсан бол төгрөгийн харилцах данс 12.8 нэгж хувиар өссөн байна.

2022 оны 9 дүгээр сарын эцсийн байдлаар төгрөгийн харилцах оны эхнээс 3.7 хувиар, төгрөгийн хадгаламж 16.4 хувиар буурчээ. Мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтөд валютын хадгаламж 16.3 хувиар, валютын харилцах 74.9 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

График 27: Мөнгөний нийлүүлэлт, (тэрбум төгрөг)

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

2022 онд макро эдийн засгийн эрсдэлтэй орчноос үүдэж арилжааны банкуудын зээл гаргалт удааширсан нь мөнгөний нийлүүлэлт буурах гол нөхцөл болсон. Мөн ам.долларын эсрэг төгрөгийн ханш оны эхнээс 20.7 орчим хувиар суларсан нь иргэдийн дунд харилцах, хадгаламжаа ам.доллараар байршуулах эрэлтийг нэмэгдүүлж, улмаар төгрөгт итгэх итгэлийг сулруулж байна.

Төлбөрийн тэнцэл

2022 оны эхний хагас жилийн урьдчилсан гүйцэтгэлээр төлбөрийн тэнцэл 104.4 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан ба урсгал дансны тэнцэл 879.8 сая ам.долларын алдагдалтай, санхүүгийн данс 499.6 сая ам.долларын алдагдалтай гарлаа.

БНХАУ-ын Ковид-19 хөл хорио, хил гаалийн хязгаарлалтын дэглэмүүд нь уул уурхай экспортын хэмжээг бууруулж, төлбөрийн тэнцэлд дарамт үзүүлж байна. Төлбөрийн тэнцлийн алдагдал 2022 оны 2-дугаар улиралд өмнөх улирлын 953.6 сая ам.доллараас буурч 104.4 сая ам.долларт хүрсэн. Монгол Улсын экспортын орлого буюу валютын орох урсгалын гол суваг БНХАУ-ын дотооддоо баримталж

Signature

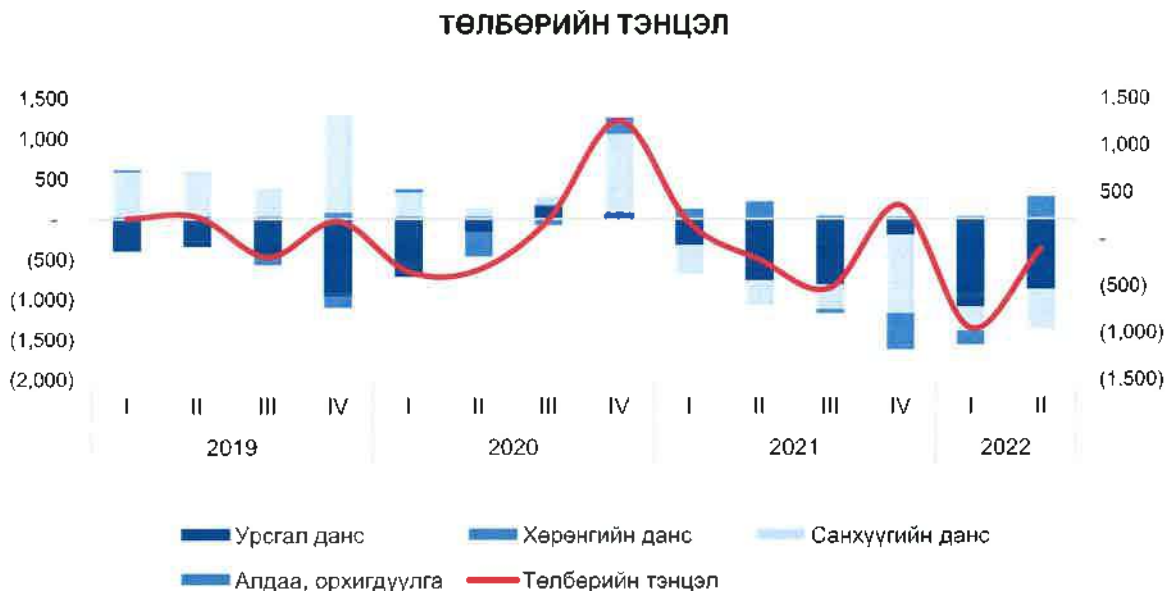
СЭХ

2023-01-10

буй цар тахлын эсрэг бодлого нь манай улсын экспортын орлого, төлбөрийн тэнцлийн алдагдалд шууд нөлөөлж байна.

Дотоодын эрэлт үнийн өсөлтөөс шалтгаалан буурах хандлагатай байгаа хэдий ч импортын үнийн дүн экспортын үнийн дүнгээс хэтээрч, цэвэр дүнгээр валютын гадагш чиглэсэн гарах урсгал өсч байна. Монгол Улсын Засгийн газраас хилийн боомтуудыг үе шаттайгаар нээх, хөрш орнуудын тавьж буй эрүүл ахуйн шаардлагыг хангаж ажиллах замаар экспортын хэвийн урсгалаа тогтвортой байлгахыг зорьж байна.

График 28: Төлбөрийн тэнцэл, (сая ам.доллар)

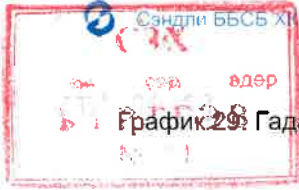
Эх сурвалж: Монголбанк

Валютын ханш:

2022 оны 9 дүгээр сарын байдлаар Гадаад валютын албан нөөц 2,794.6 сая ам.долларт хүрч 2021 оны жилийн эцсээс 35.9 хувиар буурсан байна. 2021 оны 1-дүгээр улиралд Гадаад валютын албан нөөц сүүлийн гурван жилд хамгийн өндөр түвшинд буюу 4,774.6 сая ам.долларт хүрч байсан. Энэ онд Гадаад валютын албан нөөц эрс буурснаар Монголбанкны зүгээс оны эхнээс алт худалдан авалтаа нэмэгдүүлэн, 2022 оны 11 дүгээр сарын байдлаар 19,868.8 кг алт худалдан аваад байна. Тус үзүүлэлт нь өнгөрсөн жилийн мөн үеэс 158.7 кг алтаар буурсан үзүүлэлт болж байна. Экспортын саатал, хил гаалийн хязгаарлалт нь манай улсын экспортоос олох валютын орлого буурахад нөлөөлж байгаа бөгөөд Төв банкнаас ам.долларын эсрэг төгрөгийн ханшийг тогтворжуулах боломжийг улам бүр хумьж байна.

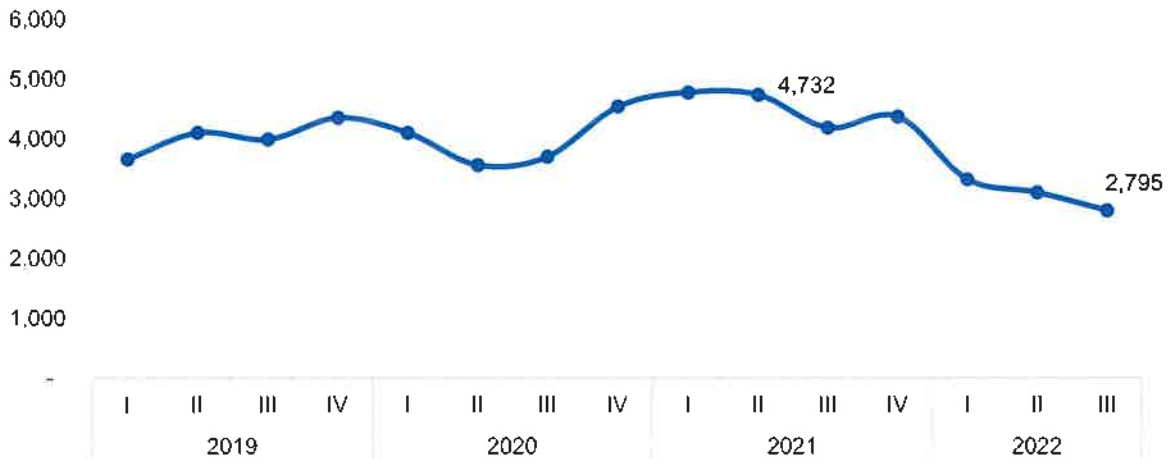
Олзийтбаяр

Сэндли ББСБ ХТ - Үнэт цаасны танилцуулга

График 29: Гадаад валютын албан нөөц, (сая ам.доллар)

ГАДААД ВАЛЮТЫН АЛБАН НӨӨЦ

Эх сурвалж: Монголбанк

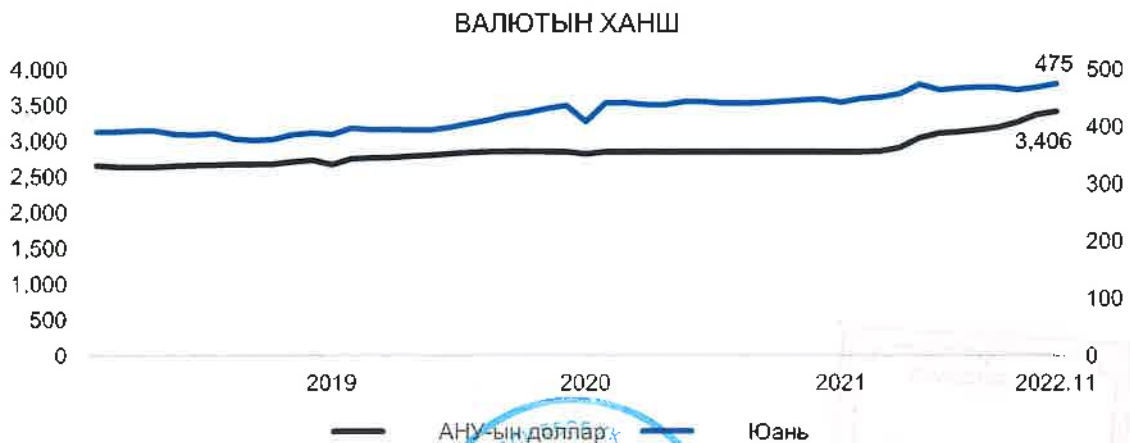
Ам.долларын ханш:

2022 онд төгрөгийн ам.доллартой харьцах ханш эрс суларч, 2022 оны 11 дүгээр сарын дундаж ханш оны эхнээс 19.6 хувиар сулраад байна. 2022 оны 11 сарын 30-ны өдрийн байдлаар өмнөх сараас төгрөгийн ам.долларын эсрэг ханш 1.1 хувь суларчээ.

Хятадын юанийн ханш:

Төгрөгийн юаньтай харьцах ханш 2022 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдрийн байдлаар Монголбанкнаас зарласан дундаж албан ханш 474.52 төгрөг байсан нь өнгөрсөн сарын мөн үеэс 1.3 хувиар суларсан үзүүлэлт болж байна.

График 30: Валютын сарын дундаж ханш, (төгрөг)

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Handwritten signature

2.1.3 ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ

Хөрөнгийн зах зээлийн үнэлгээ

Монгол Улсын хөрөнгийн зах зээлийн нийт үнэлгээ 2022 оны 11 дүгээр сарын байдлаар 5.4 их наяд төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оноос 8.4 хувиар буурсан үзүүлэлт юм. Хөрөнгийн зах зээлийн нийт үнэлгээ 2021 оноос эхлэн 5.0 их наяд төгрөгөөс дээш түвшинд хүрэхэд 2.0 их наяд төгрөг хүртэлх дүн бүхий “Эрдэнэс Тавантолгой” бондын арилжаа, хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас, компанийн нээлттэй бондууд гэх мэт үнэт цаасны төрлүүд, хөрөнгийн зах зээлээс санхүүжилт босгох сонирхол нэмэгдсэн нь нөлөөлжээ.

График 31: Зах зээлийн үнэлгээ ба ЗЗҮ/ДНБ харьцаа

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

2022 оны 2-дугаар хагас жилд Монгол Улсын системийн нөлөө бүхий 5 банкны IPO эхэлсэн бөгөөд Төрийн банк нь хөрөнгийн зах зээлээс 25.4 тэрбум төгрөг, Голомт банк 118.8 тэрбум төгрөгийг амжилттай татан төвлөрүүлж Монголын хөрөнгийн зах зээлд хувьцаагаа нээлттэй арилжаалж эхэлсэн. Энэхүү түүхэн үйл явдал нь Монголын хөрөнгийн зах зээлийн идэвхжлийг нэмэгдүүлсэн. Ирэх онд үлдсэн 3 банк хувьцаагаа олон нийтэд нээлттэй арилжаалах үйл явц үргэлжлэх учраас хөрөнгийн зах зээлийн арилжааны үнийн дүн өндөр хэвээр байх хүлээлттэй байна.

Монголын хөрөнгийн биржийн ТОП-20 индекс энэ оны 11 дүгээр сард 34,323 хүрч өмнөх сараас 1.1 хувиар өсчээ. Монголбанкны зүгээс инфляцыг онилсон мөнгөний хатуу бодлого хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд бодлогын хүүг энэ онд нэг дахин нэмэгдүүлж 13.0 хувьд хүргэсэн нь хувьцааны үнэлгээг бууруулах хүчин зүйл болсон юм. Иймд хөрөнгө оруулагчдын хувьд тодорхой нөхцөлтэй, банкны хадгаламжаас өндөр хүүтэй, татвар бага хөрөнгө оруулалтын хэрэгслийг идэвхтэй сонирхож байна. Компаниудын хувьд Монголын хөрөнгийн бирж дээр хөрөнгө оруулагчдын энэхүү хэрэгцээ шаардлагад тохирсон тогтмол өгөөжтэй үнэт цаасыг амжилттай гаргаж, хөрөнгө оруулалт татсаар байна.

Handwritten signature
 79

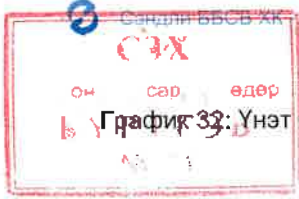
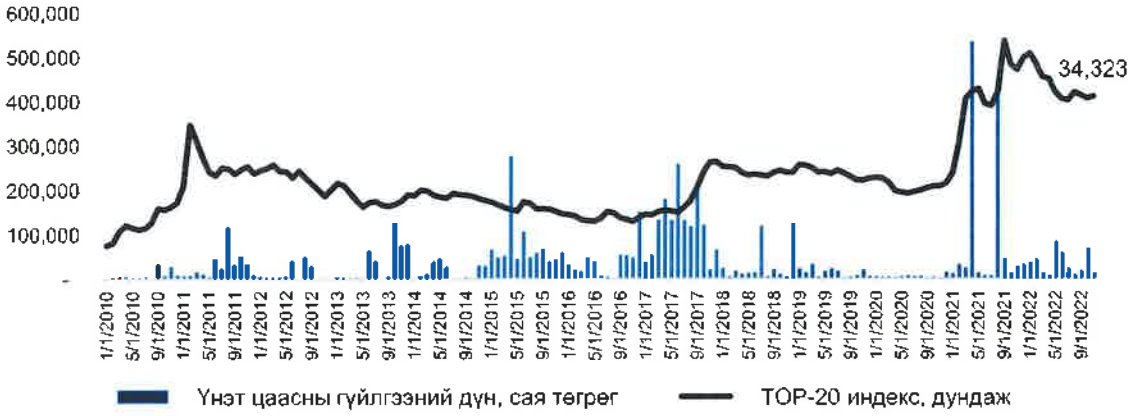

График 32: Үнэт цаасны гүйлгээ ба ТОП-20 индекс

ҮНЭТ ЦААСНЫ ГҮЙЛГЭЭ | ТОП-20 ИНДЕКС

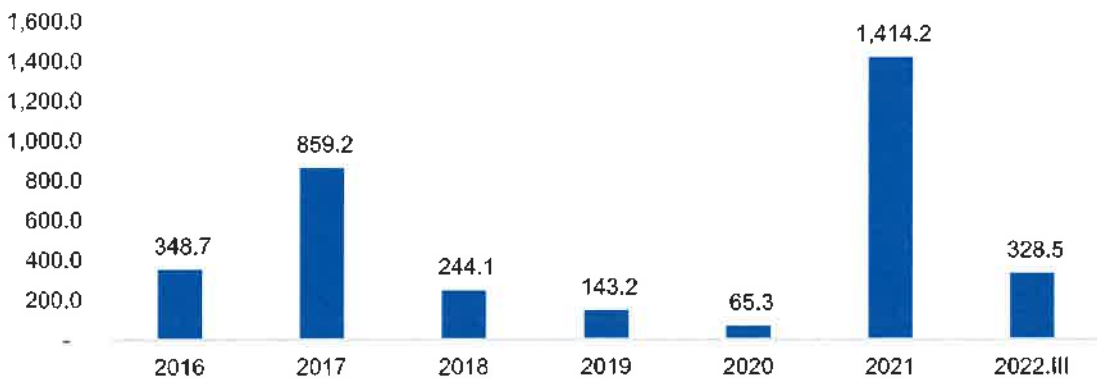
Эх сурвалж: Монголын хөрөнгийн бирж

Хөрөнгийн зах зээлийн идэвхжил

2022 оны эхний гурван улирлын Монголын хөрөнгийн биржийн нийт арилжааны дүн 328.5 тэрбум төгрөг болж өнгөрсөн оны арилжааны дүнгээс буурсан хэдий боловч системийн нөлөө бүхий банкууд хувьцаагаа нээлттэй арилжаалах чухал үйл явц эхэлсэн болон хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас, компанийн нээлттэй бондуудын гаргалт нэмэгдэж байна.

График 33: Арилжааны үнийн дүн, (тэрбум төгрөг)

Арилжааны идэвх

Эх сурвалж: Монголын хөрөнгийн бирж

Handwritten signature and the number 80.

2.2.1 БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ЗАХ ЗЭЭЛ

ББСБ-уудын нийт активын хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 940.6 тэрбум төгрөгөөр буюу 38.2 хувиар өсөж 3.4 их наяд төгрөгт хүрсэн нь банкны салбарын 8.2 хувьтай тэнцэж байна. Активын өсөлтийн 93.0 хувийг цэвэр зээлийн өсөлт, пассивын өсөлтийн 53.0 хувийг өр төлбөрийн өсөлт бүрдүүлж байна.

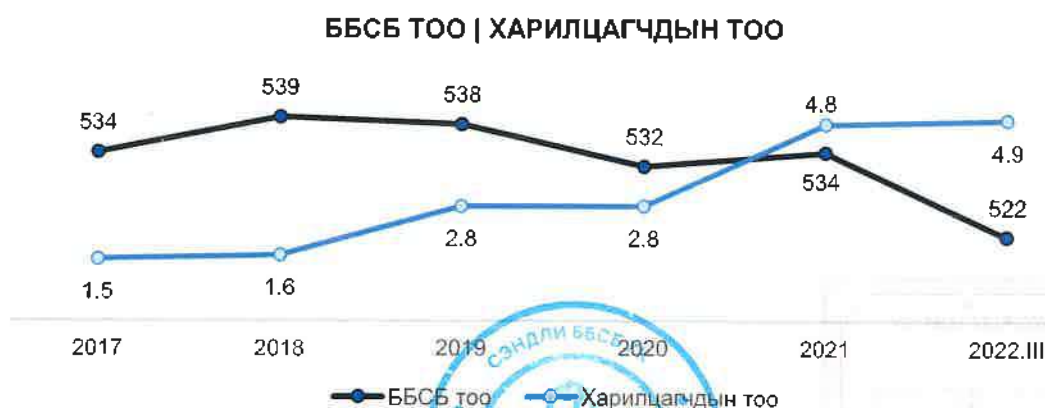
График 34: ББСБ-ын салбарын ийт хөрөнгө ба нийт зээл

Эх сурвалж: СЭХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

2022 оны 3-дугаар улирлын байдлаар 522 банк бус санхүүгийн байгууллага 10 төрлийн үйл ажиллагааг тусгай зөвшөөрөлтэй эрхэлж байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад нийт зээлдэгчдийн давхардсан тоо 5.2 хувиар өсөж 1.6 саяд хүрчээ. Аппликейшн ашиглан бага дүнтэй, богино хугацаатай хэрэглээний зээл олгодог ББСБ-ууд нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор зээлдэгчдийн тоо ийнхүү огцом өссөн байна. Мөн иргэд, жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийн санхүүгийн яаралтай хэрэгцээг ББСБ-ын түргэн шуурхай үйлчилгээ нөхөж чадаж байгаа юм.

График 35: ББСБ-ын тоо, харилцагчдын тоо

Эх сурвалж: Санхүүгийн салбарын тойм 2021, СЭХ

81
(Handwritten signature)

Финтек зээлийн үйлчилгээг 2022 оны 3-дугаар улирлын байдлаар 36 банк бус санхүүгийн байгууллага үзүүлж байгаа бөгөөд үүний 5 нь зөвхөн онлайн зэрлийн үйлчилгээг санал болгож байгаа бол 31 ББСБ нь уламжлалт болон дэвшилтэт технологийг хослуулсан зээлийн үйл ажиллагаа эрхэлж байна. Мөн валютын арилжаа явуулдаг 4 аппликейшн байна.

2022 оны 3-дугаар улирлын байдлаар аппликейшнээр зээл олгодог эдгээр банк бус санхүүгийн байгууллагууд нь нийт 1.4 сая зээлдэгчийн 346.8 тэрбум төгрөгийн зээлийн үлдэгдэлтэй байгаа бөгөөд нэг зээлдэгчид дунджаар 237.5 мянган төгрөгийн зээл олгосон байна. Энэхүү нэг зээлийн хэмжээ нь нийт зээлийн дунджаас 6 дахин, уламжлалт хэлбэрээр олгож байгаа зээлийн дунджаас 53 дахин бага байна.

Хүснэгт 19: Уламжлалт ба финтек ББСБ

	Цэвэр зээл /тэр.төг/	Эзлэх хувь	Зээлдэгчийн тоо	Эзлэх хувь	Харилцагчдын тоо	Эзлэх хувь	Дундаж зээл /мян.төг/
Уламжлалт	2,319.3	87.0%	184,047	11.2%	374,364	7.6%	12,601.8
Финтек	346.8	13.0%	1,460,376	88.8%	4,523,211	92.4%	237.5
Нийт	2,666.1		1,644,423		4,897,575		1,621.3

Эх сурвалж: СЗХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

2022 оны 3-дугаар улирлын байдлаар нийт зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 51.0 хувь буюу 900.2 тэрбум төгрөгөөр өсөж 2.6 их наяд төгрөгт хүрсэн. Мөн түүнчлэн нийт 142.1 тэрбум төгрөгийн эрсдэлийн сан байгуулж, 2.5 их наяд төгрөгийн цэвэр зээлийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

График 36: Зээлийн жигнэсэн дундаж хүүгийн харьцуулалт

Эх сурвалж: СЗХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

Оршимоор
 82

2023-01-10

он сар өдөр
БҮРТГЭВ
№ 31

Хүснэгт 20: ББСБ-ын тоо, хөрөнгийн хэмжээ

Үзүүлэлт	Нийт хөрөнгийн дүн (тэрбум.төг)	ББСБ тоо	Нийт хөрөнгөөр салбарт эзлэх хувь
5.0 тэрбумаас дээш	2,552.0	107	75.0%
2.5-5.0 тэрбум	487.9	149	14.3%
1.9-2.5 тэрбум	253.2	117	7.4%
1.4-1.9 тэрбум	55.7	34	1.6%
0.6-1.4 тэрбум	24.9	25	0.7%
0.6 тэрбум хүртэлх	27.2	90	0.8%

Эх сурвалж: СЗХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

Салбарын нийт хөрөнгийн 89.3 хувь нь 2.5 тэрбум төгрөг ба түүнээс дээш хөрөнгөтэй 256 ББСБ байгаа бол 7.4 хувь нь 1.9-2.5 тэрбум төгрөг хүртэлх хөрөнгөтэй 117 ББСБ байна. Нийт салбарын хөрөнгийн 3.1 хувийг нь 1.9 тэрбум төгрөг хүртэлх активтай 149 ББСБ бүрдүүлж байна.

График 37: ББСБ-ын салбарын зээлийн багцын чанар

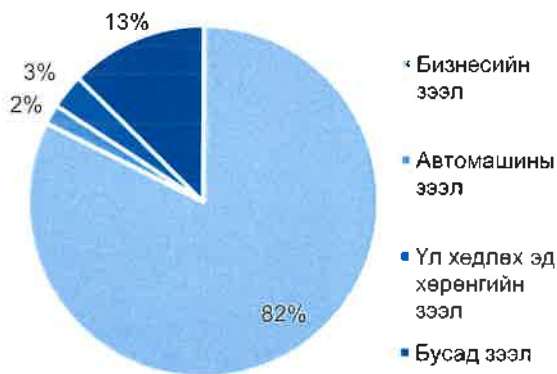

Эх сурвалж: СЗХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

2022 оны 3-дугаар улиралд ББСБ-ууд 3.4 их наяд төгрөгийн зээлийг 3.1 хувийн жигнэсэн дундаж хүүтэйгээр олгож, 2.7 их наяд төгрөгийн зээл эргэн төлөгдсөн. Тус тайлант хугацаанд ББСБ-ын салбар нь 1.6 сая зээлдэгчийн 2.6 их наяд төгрөгийн зээлийн үлдэгдэлтэй байна. Банк бус санхүүгийн байгууллагуудын олгосон зээлийн 92.1 хувийг иргэдийн зээл эзэлж байгаа бол үлдсэн 7.9 хувийг хуулийн этгээдэд олгосон зээл эзэлж байна. Нийт олгосон зээлийн 71.4 хувийг иргэдийн хэрэглээний зээл бүрдүүлж байгаа ба бизнесийн зээл 6.5 хувийг бүрдүүлж буй үзүүлэлттэй байна.

83
Олголт

Эх сурвалж: СЭХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

Тайлант улиралд олгосон 3.4 их наяд төгрөгийн зээлийг хугацааны хувьд ангилбал 1-2.5 жилийн хугацаатай олгосон зээл 24.5 хувийг, 6-12 сарын хугацаатай олгосон зээл 18.6 хувийг тус тус эзэлж байна.

График 40: ББСБ-ын салбарын эх үүсвэрийн бүтэц, (тэрбум төгрөг)

ЭХ ҮҮСВЭРИЙН БҮТЭЦ

Эх сурвалж: СЭХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

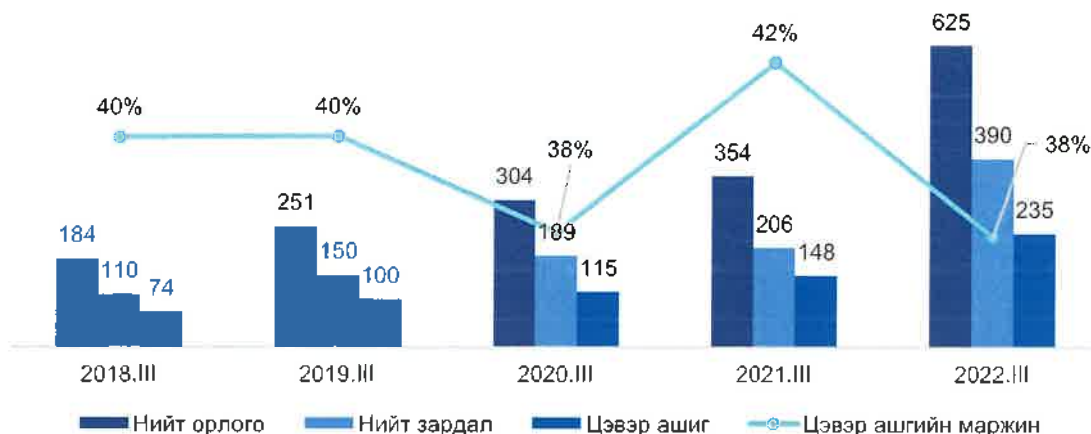
Сүүлийн 3 жилийн үзүүлэлтийг харвал салбарын нийт хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ 2019 оны эцэст 1.2 их наяд төгрөг байсан бол 2022 оны 3-дугаар улиралд 68.5 хувиар өсөж 2.1 их наяд төгрөгт хүрч, нийт өр төлбөрийн дүн 1.2 их наяд төгрөгт хүрсэн байна. Өр төлбөрийн дүн 2019 оны эцсээс 2.7 дахин өссөн нь ББСБ-уудад Биржийн бус зах зээл, богино хугацаат мөнгөний захын репо санхүүжилт, Монголын хөрөнгийн бирж дээр хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргах гэх мэт эх үүсвэрийн шинэ боломжууд гарч ирсэнтэй холбоотой.

О.Уянга
 84

График 41: ББСБ-ын салбарын ашигт ажиллагаа ба нийт орлого, зардал (тэрбум төгрөг)

АШИГТ АЖИЛЛАГАА

Эх сурвалж: СЗХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

2022 оны 3-дугаар улирлын байдлаар нийт ББСБ-ууд 624.8 тэрбум төгрөгийн орлого олж, 389.7 тэрбум төгрөгийн зардал гаргаж, 235.0 тэрбум төгрөгийн ашигтай ажилласан байна. Өмнөх оны мөн үеэс орлогын хэмжээ 76.5 хувь буюу 270.6 тэрбум төгрөгөөр, зардлын хэмжээ 88.8 хувиар буюу 183.3 тэрбум төгрөгөөр, ашиг 58.7 хувь буюу 87.3 тэрбум төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

ББСБ-ын нийт харилцагчийн тоо сүүлийн өмнөх оны мөн үеэс 8.1 хувиар өсөж 4.9 саяд хүрсэн нь финтект суурилсан үйлчилгээний цар хүрээ, ББСБ-уудын тоо нэмэгдсэнтэй шууд холбоотой юм.

Хүснэгт 21: ББСБ-ын салбарын харилцагчдын хүн ам зүйн шинж байдал

Үзүүлэлт	Дүн	Уламжлалт	Финтек
Нийт харилцагчдын тоо	4,897,575	374,364	4,523,211
Эрэгтэй	2,857,346	198,036	2,659,310
Эмэгтэй	2,036,219	172,892	1,863,327
Зээлдэгчдийн насжилт	1,642,794	324,502	1,318,292
18-35 насны	529,848	178,372	351,476
36-45 насны	961,640	87,559	874,081
46-55 насны	118,100	44,997	73,103
55-аас дээш	33,206	13,574	19,632
Зээлдэгчдийн боловсрол	1,642,794	324,502	1,318,292
Дээд	1,157,313	189,076	968,237
Тусгай дунд	188,655	39,848	148,807
Бүрэн дунд	214,976	73,499	141,477
Дунд	55,508	10,908	44,600
Бага	26,342	11,171	15,171

Эх сурвалж: СЗХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

85
 [Handwritten signature]

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

Хүснэгт 22: ББСБ ба банкны салбарын үндсэн үзүүлэлтийн харьцуулалт

Үзүүлэлтүүд	2021.III	2022.III	Өсөлтийн хувь
Нийт хөрөнгө	2,460.1	3,400.8	38.2%
Банкны салбартай харьцуулахад, хувиар	6.2%	8.2%	2.0%
Нийт өөрийн хөрөнгө	1,682.1	2,124.7	26.3%
Банкны салбартай харьцуулахад, хувиар	52.1%	53.4%	1.3%
Нийт хувь нийлүүлсэн хөрөнгө	1,078.4	1,275.5	18.3%
Банкны салбартай харьцуулахад, хувиар	100.5%	80.5%	-20.0%
Нийт зээл	1,765.9	2,666.1	51.0%
Банкны салбартай харьцуулахад, хувиар	8.6%	11.4%	2.8%

Эх сурвалж: СЗХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

Тайлант улиралд нийт ББСБ-уудын 92.7% буюу 484 ББСБ зээлийн үйл ажиллагаа эрхэлж байна. ББСБ-ын салбарын нийт зээлийн багц нь банкны салбарын зээлийн багцын 11.4%-тай дүйцэж байна.

График 42: ББСБ-уудын эрхэлж буй үйл ажиллагаа, төрлөөр

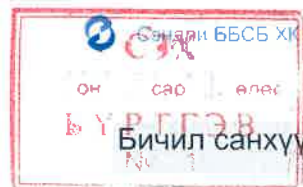
ББСБ-УУДЫН ЭРХЭЛЖ БУЙ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Эх сурвалж: СЗХ, 2022 оны 3-дугаар улирлын ББСБ салбарын тайлан

86

Бичил санхүүгийн зах зээлд гарч буй технологийн дэвшил

Санхүүгийн үйлчилгээг иргэдийн амьдралд илүү хүртээмжтэй, хялбар, зардал багатай хүргэх санхүүгийн үйлчилгээний технологийн шийдэл болсон “финтек” зах зээл манай улсад хүчтэй нэвтэрч байна. Дэлхий дахинд Ковид-19 цар тахлын нөлөө нь хүмүүсийн амьдралын хэв маягийг өөрчилж, технологитой илүү ойр байх шаардлагыг үүсгэсэн юм. Манай улсын хувьд мөн адил 3G интернэтийн сүлжээ хэрэглэгчдийн тоо 2021 онд 3.5 сая, 4G хэрэглэгчид 2.8 саяд хүрсэн нь ухаалаг гар утасны хэрэглээг нэмэгдүүлж байна¹. Хэрэглэгчдийн зан төлвийн хувьд хялбар, гар утсанд ойр шийдлийг илүүтэй дэмжин ашиглаж байна. СЗХ-ноос мэдээлснээр финтек харилцагчдын тоо 2022 оны 3-дугаар улиралд давхардсан тоогоор 4.5 саяд хүрчээ. Өнөөдрийн байдлаар Аппликейшн ашиглан цахим зээл олгож байгаа компани Монгол Улсын хэмжээнд 36 компани байна.

Хүснэгт 23: Аппликейшнээр зээл олгож буй компаниуд

№	Финтек	Апп нэр	№	Финтек	Апп нэр
1	Мобифинанс	Monpay	19	Ньюстар финанс	Nsf.mn, Lite+
2	Тус финтек	TUS Fintech	20	Шинэхэн инвест	www.bayan.mn
3	Эм Пи Эс Си	Toki	21	Очир ундраа ОМЗ	Opay
4	Инвексор хэтэвч	Pocket	22	Грийн финтек	t finance green fintech
5	Кэйш флов финанс	Tugrug app	23	Зээл Эм Эн платформ	Zeel.mn
6	Ашид капитал	Simple, Simple Agent	24	Жи Эс Би Капитал	GSB Prime
7	Лэндмн	LendMN	25	Грийн-Инвестмент	Gate.mn
8	Таван богд финанс	PayOn.mn	26	Цогзолфинанс	Pocket
9	Нөмөр кредит	numur	27	Начин заан финанс	Naizly
10	Соно финтек	Sono Mongolia	28	Нанокapитал	Nano Capital
11	Ард кредит	Ard	29	Мөнгөнзоос кредит	Pocket
12	Сэндли	Hi-PayMerchant, Hipay, Sendly	30	Хас хаан	ХАСХААН
13	Омни капитал	Moni Digital	31	Монголиа импакт финанс	Qmoni
14	Бизнес-Инвест девелопмент	БИД app	32	Фин экспресс	Finex
15	Говьфинанс	CashOne Lite, CashOne	33	Смарткапитал фонд	My Credit
16	Хатан суудал инвест	Zeely	34	Нэмэх төгрөг	Most Money
17	Нэт капитал финанс корпораци	Net app	35	Өсөх ундарга финанс	ufinance
18	Энт кредит инвестмент	EntcreditMN	36	Солонго капитал	100k.mn

Эх сурвалж: СЗХ, ББСБ-уудын 2022 оны 3-дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэл

¹ Харилцаа холбооны зохицуулах хороо, 2021 оны “Үүрэн холбооны дата” мэдээллийн сан

Олзийт 87

2.2.2 МӨНГӨН ГҮЙВУУЛГЫН ЗАХ ЗЭЭЛ

Үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаа явуулж буй уламжлалт болон цахим зээл, гадаад мөнгөн гуйвуулга, мерчант зээлийн зах зээлийн олон улсын болон дотоодын нөхцөл байдал, цаашдын чиг хандлага болон боломжит зах зээлийн багтаамжийг энэ бүлэгт оруулсан болно.

Дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын өнөөгийн байдал

Олон улсын валютын сангийн тодорхойлсноор мөнгөн гуйвуулга гэдэг нь гадаад улсад түр хугацаагаар ажиллаж амьдарч буй хүмүүсийн хийж буй бизнесийн бус шинж чанартай мөнгөн шилжүүлэг юм.

Дэлхийн банк болон KNOMAD байгууллагын 2022 оны 11 дүгээр сард нийтлэгдсэн хамтарсан судалгаагаар 2021 онд 781.0 тэрбум ам.долларын мөнгөн гүйлгээ хийгдсэн ба энэхүү мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ 2022 онд 794.0 тэрбум ам.долларт хүрч 1.6 хувиар өсөх төлөвтэй байна. 2016-2021 онуудад дэлхийн даяарх мөнгөн гуйвуулгын дүн жилд дунджаар 5.6 хувиар тэлж байна.

График 43: Дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ, (тэрбум ам.доллар)

Эх сурвалж: Дэлхийн банк ба KNOMAD хамтарсан судалгаа, 2022/11

Дэлхийн банкны судалгаанд тайлагнасан олон улсын мөнгөн гуйвуулгын дүнг бүс нутгаар харвал өмнөд хөрш БНХАУ-ын мөнгөн гуйвуулгын дүн тасралтгүй буурч 2022 онд өнгөрсөн оноос 3.8 хувиар буурах тооцоо гарчээ. Зүүн Ази ба Номхон далайн бүс нутгийн мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ 2022 онд 0.8 хувиар өсөх төлөвтэй байна. Харин 2023 онд Зүүн Ази, Номхон далайн бүс нутгаас бусад бүс нутгуудад мөнгөн гуйвуулгын дүн дунджаар 3.3 хувиар өсөх тооцоололтой байна.

88

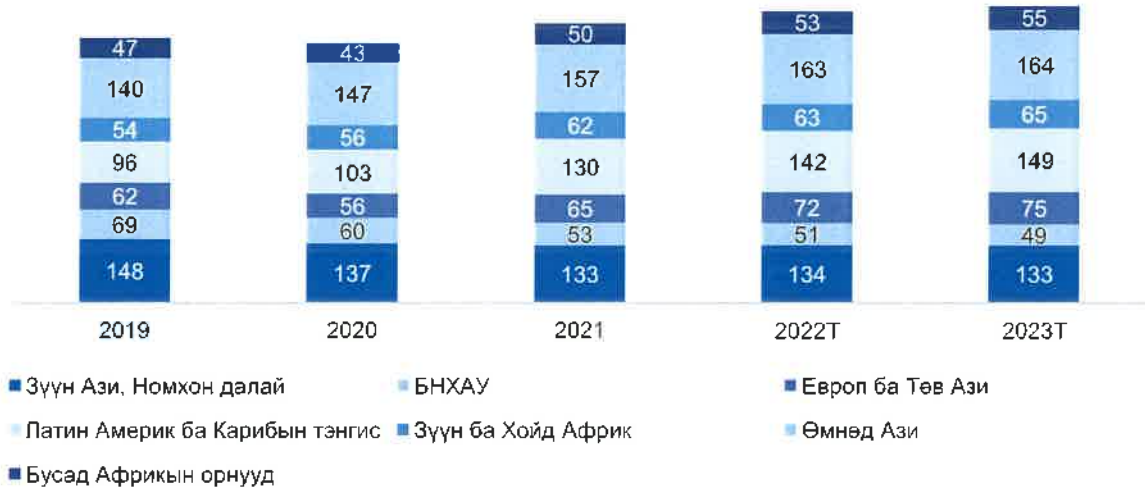
Сэнли ББСБ ХК - Гэт цаасны танилцуулга

он сар өдөр

График 44: Дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ, тэрбум ам.доллар

ДЭЛХИЙН МӨНГӨН ГУЙВУУЛГА, БҮС НУТГААР

Эх сурвалж: Дэлхийн банк ба KNOMAD хамтарсан судалгаа, 2022/11

Мөнгөн гуйвуулга нь хүлээн авагч болон илгээгч гэсэн хоёр талд хуваагддаг ба мөнгөн гуйвуулгын урсгал нь орлогын түвшин өндөртэй улс орнуудаас орлогын түвшин дунд болон бага улс орнууд руу чиглэлтэй байдаг.

График 45: Хүлээн авсан мөнгөн гуйвуулгаар тэргүүлэгч бага, дунд орлоготой улс

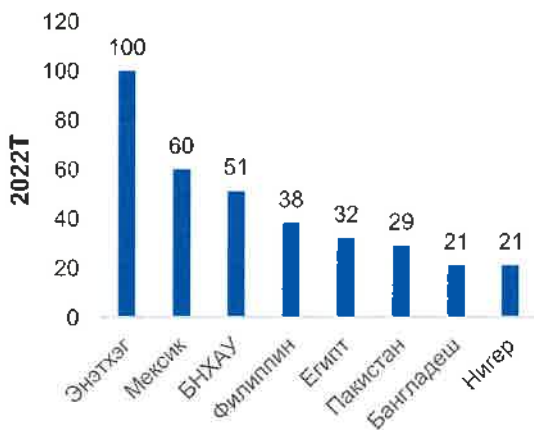
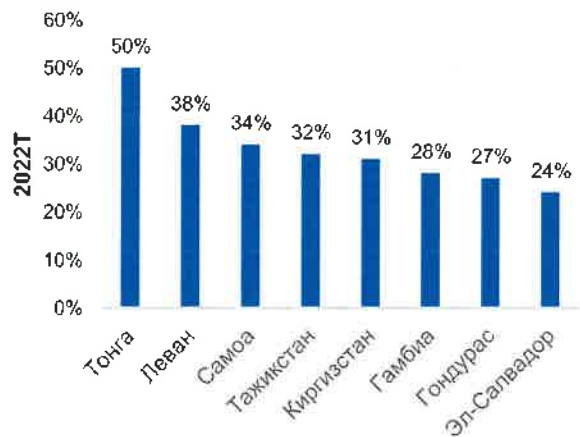
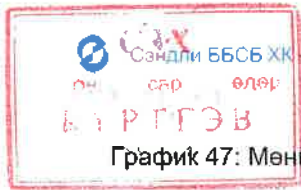

График 46: Хүлээн авсан мөнгөн гуйвуулгаар тэргүүлэгч бага, дунд орлоготой улс, ДНБ-д эзлэх хувиар

Эх сурвалж: Дэлхийн банк ба KNOMAD хамтарсан судалгаа, 2022/11

Үнэт цаасны танилцуулга

График 47: Мөнгөн гуйвуулгын өсөлт, хувиар

МӨНГӨН ГУЙВУУЛГЫН ӨСӨЛТ, БҮС НУТГААР

Эх сурвалж: Дэлхийн банк ба KNOMAD хамтарсан судалгаа, 2022/11

Мөнгөн гуйвуулгын өсөлтийг бүс нутгаар харуулбал Монгол Улсын нутаг дэвсгэр оршдог Зүүн Азийн бүс нутагт олон улсын мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ 2022 онд 3.7 хувь, 2023 онд 0.8 хувиар өсөх хүлээлттэй байна. Бага, дунд орлоготой улс орнуудын мөнгөн гуйвуулгын өсөлт 2022 онд 4.9 хувь байх бол ирэх онд 2.0 хувь орчимд өсөх хандлагатай байна. Дэлхийн банкнаас гаргасан судалгаанд 2022 оны 2-дугаар улирлын байдлаар 200 ам.доллар шилжүүлэх зардал Өмнөд Азид харьцангуй бага буюу 4.1 хувь байгаа бол Африкийн бүс нутаг, Европ ба төв Азид олон улсын дунджаас өндөр шилжүүлгийн зардал гарч байна.

График 48: 200 ам.доллар шилжүүлэхэд гарах зардал, (2021-2022)

200 АМ.ДОЛЛАР ШИЛЖҮҮЛЭХ ЗАРДАЛ, БҮС НУТГААР

Эх сурвалж: Дэлхийн банк ба KNOMAD хамтарсан судалгаа, 2022/11

Handwritten signature and the number 90.

Дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын цаашдын төсөөлөл

Уламжлалт мөнгөн гуйвуулга нь банкууд болон хувь хүмүүс, Western Union, Money Gram зэрэг мөнгөн гуйвуулгын компаниуд дээр тогтож ирсэн бол орчин цагт технологи хурдтай хөгжиж, санхүүгийн салбарт ахиц өөрчлөлтүүд гарснаар мөнгөн гуйвуулгын салбар дижитал хэлбэр рүү эрчимтэй шилжиж байна. Дижитал мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ нь олон сая хүмүүст зардал багатай, аюулгүй шилжүүлгийг түргэн шуурхай хийх боломжийг олгодгоороо онцлогтой. Allied Market Research судалгааны байгууллагын тайланд дурдсанаар 2020 оны байдлаар дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын зах зээл 705.5 тэрбум ам.доллаароор үнэлэгдэж байсан ба 2015-2024 оны хооронд дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын зах зээлийн хэмжээг жилд дунджаар 2.9 хувь өсөхөөр төсөөлсөн байна. Энэ нь 2024 он гэхэд 881.0 тэрбум ам.доллар хүрэх төлөвтэй байгааг харуулж байна.

График 49: Дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын төсөөлөл

Эх сурвалж: Allied Market Research, The World Migration Report 2022

Дэлхийн хэмжээнд гадаадад ажиллаж амьдарч буй хүмүүс нь “The World Migration Report 2022” тайланд дурдсанаар 2020 оны байдлаар 280.5 сая хүн байгаа бөгөөд түүхэн өсөлтийн дунджийг тооцоход жилд 2.8 хувиар өсөж байна. Энэхүү төсөөллөөр тооцоход 2024 онд дэлхий дахинаа гадаадад ажиллаж амьдарч буй хүмүүсийн тоо 313.9 саяд хүрэх төлөвтэй байгаа ба технологийн шилжилтийн нөлөөгөөр дижитал мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний эрэлт хэрэгцээ нэмэгдэх хандлагатай байна.

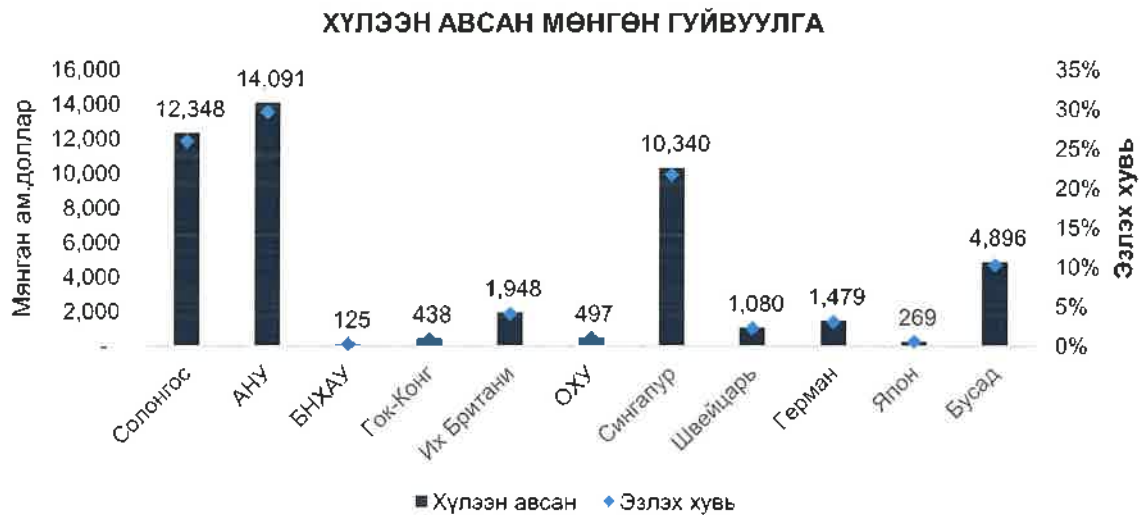

Олзийтгал

Дотоодын мөнгөн гуйвуулгын өнөөгийн байдал

Монгол Улсын хэмжээнд 2022 оны хоёрдугаар улиралд гадаадад ажиллаж амьдарч буй Монгол иргэдээс хүлээн авсан мөнгөн гуйвуулга 2021 оноос 7 хувиар, гадаад руу шилжүүлсэн мөнгөн гуйвуулга 25 хувиар тус тус буурч, цэвэр дүнгээр 34 сая ам.долларын эерэг валютын урсгал орж ирсэн.

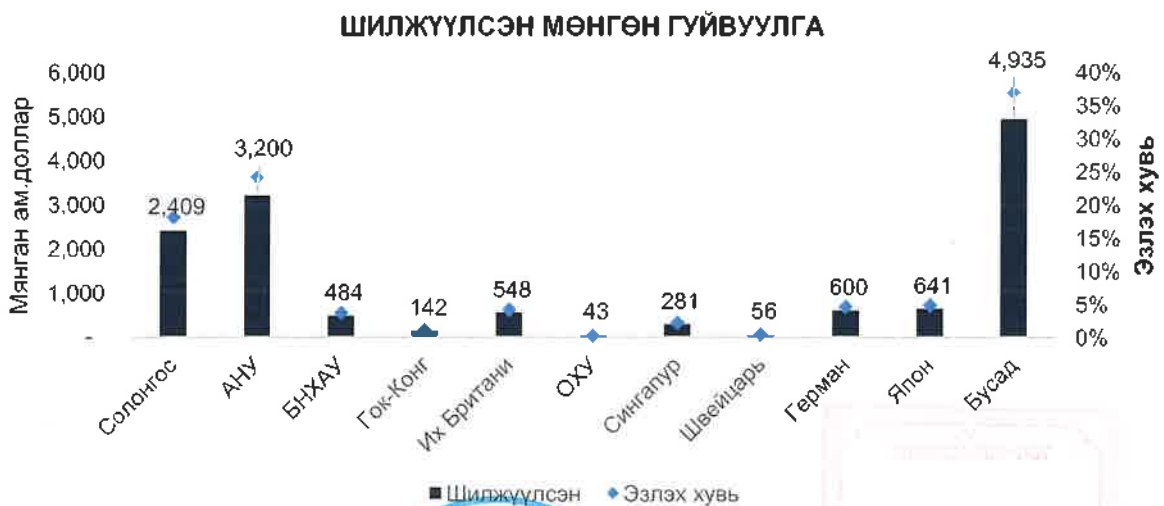
График 50: Хүлээн авсан мөнгөн гуйвуулга, (мянган ам.доллар)

Эх сурвалж: Монголбанк, Гадаад секторын статистик

Өмнөд Солонгос улсаас хүлээн авсан валютын нийт урсгал энэ оны 2 дугаар улиралд 12.3 сая ам.доллар, АНУ-аас 14.1 сая ам.доллар, Сингапур улсаас 10.3 сая ам.доллар буюу хамгийн өндөр валютын орлого хүлээж авсан. Шилжүүлсэн мөнгөн гуйвуулгын хэмжээг харвал Өмнөд Солонгос улс руу 18 хувь, АНУ руу 24 хувь тус тус эзэлж байна.

График 51: Шилжүүлсэн мөнгөн гуйвуулга, (мянган ам.доллар)

Эх сурвалж: Монголбанк, Гадаад секторын статистик

Олзийт
92

2023-01-10

БҮРГЭВ-02

СЭХ
МОНГОЛ
БҮРГЭВ

Манай улсаас гарч буй мөнгөн гуйвуулгын шилжүүлэг нь Өмнөд Солонгос, АНУ гэх мэт Монгол Улсын иргэдийн хамгийн ихээр зорчдог, оршин суудаг улс орнууд байна. Эдгээр улс орнууд нь манай улсын хувьд онлайн худалдан авалт, сургалтын төлбөрийн зардал, хэрэглээний зардлын шилжүүлэг гэх мэт эдийн засгийн харилцаа идэвхтэй байдаг орнууд юм.

График 52: Гадаад оршин суугаа Монгол Улсын иргэдийн тархалт

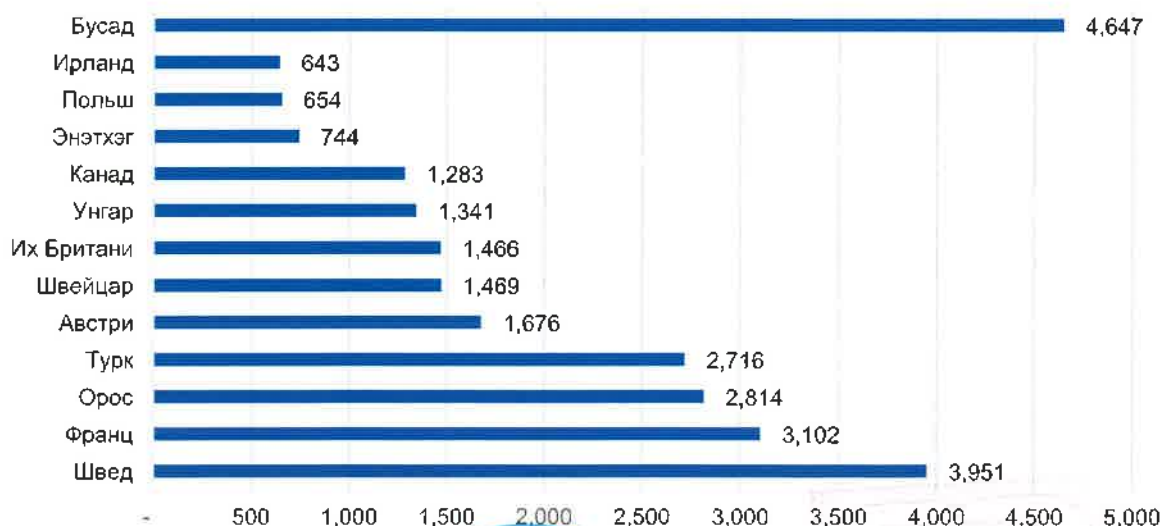

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Монгол улсын “Хүн ам, орон сууцны 2020 оны улсын ээлжит тооллого”-ын нэгдсэн тайланд Өмнөд Солонгос улсад ажиллаж, амьдарч байгаа Монгол Улсын 39,982 иргэд, АНУ-д 19,170 иргэд хамгийн олноор суурьшиж байна.

График 53: Гадаадад оршин суугаа хүн амын тоо

ГАДААДАД ОРШИН СУУГАА ХҮН АМЫН ТОО

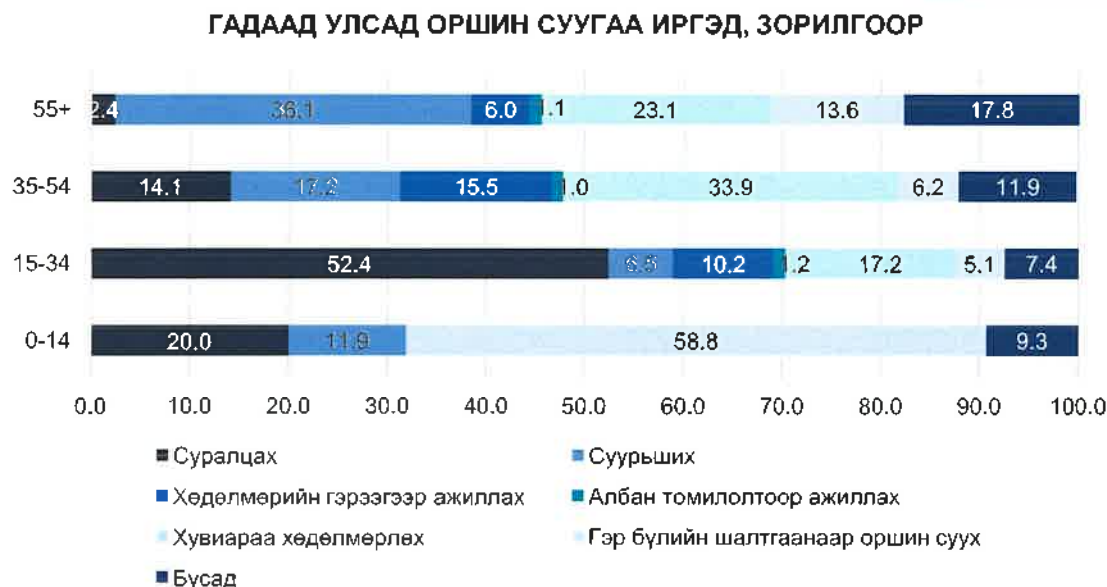

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо, “Хүн ам, орон сууцны 2020 оны улсын ээлжит тооллого”

Handwritten signature

График 54: Гадаад улсад оршин суугаа иргэдийн хувь, насны бүлгээр, (2020 он)

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Үндэсний Статистикийн хорооноос мэдээлснээр гадаад оршин суугаа 15-34 насны иргэдийн 52.4 хувь нь суралцах зорилгоор гадаад улсад амьдарч байна. Харин 35-54 насны иргэд суурьших, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллах, хувиараа хөдөлмөрлөх зорилгоор суурьшиж буй шалтгаан давамгайлж байна.

График 55: Дотоод мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ

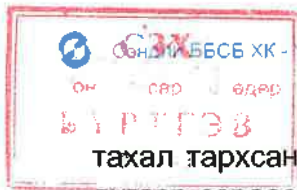
Эх сурвалж: Монголбанк, Гадаад секторын статистик

Монгол Улсын хүлээн авсан мөнгөн гуйвуулга 2021 оны жилийн эцсээр 198.2 сая ам.доллар, гадаад улс руу шилжүүлсэн мөнгөн гуйвуулга 78.1 сая ам.доллар байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 15.4 хувь болон 13.2 хувиар тус тус буурсан үзүүлэлт юм.

Дотоодын мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ сүүлийн жилүүдэд буураад байгаа нь Монгол улсад FATF - аас (Дэлхийн мөнгө угаах терроризмтой тэмцэх байгууллага) 2017 оноос эхлэн хатуу хяналт тавьж сануулга өгч эхэлсэн, 2019 онд Монгол улс саарал жагсаалтад орсон, мөн дэлхий дахинаа Ковид-19 цар

94

Үнэт цаасны танилцуулга

тахал тархсан зэрэг нөхцөл байдлуудтай холбоотой байсан юм. 2020 оны 10 дугаар сараас Монгол улс саарал жагсаалтаас гарч, дотоод дахь Ковид-19 цар тахлын нөлөөлөл буурч эхэлсэн нь иргэдийн хэрэглээг идэвхжүүлж, мөнгөн шилжүүлгийн тоог өсгөж байна.

Цар тахлын нөлөөлөл ороогүй буюу 2019 оныг хүртэлх хүлээн авсан мөнгөн гуйвуулгын жилийн дундаж өсөлт 3.6 хувь, шилжүүлсэн мөнгөн гуйвуулгын жилийн дундаж өсөлт 5.7 хувь байна. Энэхүү төсөөллөөр цаашдын өсөлтийг тооцож үзэхэд, Монгол улс 2024 онд 220.7 сая ам.долларын гуйвуулга хүлээн авах, 92.1 сая ам.долларын шилжүүлэг хийх төлөвтэй байна.

Мөнгөн гуйвуулгын зах зээлийн багтаамж

Мөнгөн гуйвуулгын зах зээлийн багтаамжийг тооцоолохдоо гадаадад суугаа Монгол иргэдийн тоо, мэдээлэл, Үнэт цаас гаргагчийн мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ нэвтэрсэн буюу АНУ, Австрали, Япон улсуудын нэг сарын дундаж шилжүүлгийн дүн дээр үндэслэн зах зээлийн багтаамжийг тооцоолов. Үндэсний Статистикийн хорооны 2020 оны хүн ам, орон сууцны сүүлийн тайлангаар гадаадад ажиллаж амьдарч байгаа Монгол иргэдийн тоог нас хүйс, зорилгоор нь авч үзвэл

Хүснэгт 24: Гадаадад оршин суугаа Монгол иргэд, хүйсээр

Зорилго	Эр		Эм		Нийт
Албан томилолт	737	1.30%	460	0.70%	1,196
Бусад	5,003	8.83%	6,565	10.00%	11,567
Гэр бүлийн шалтгаанаар	7,042	12.43%	8,363	12.74%	15,406
Суралцах	19,359	34.17%	22,464	34.22%	41,823
Суурьших	5,694	10.05%	8,650	13.18%	14,346
Хөдөлмөрийн гэрээгээр	7,314	12.91%	5,462	8.32%	12,776
Хувиараа ажиллах	11,507	20.31%	13,681	20.84%	25,187
Нийт	56,656	100.00%	65,645	100.00%	122,301

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Нийт гадаад улсад суугаа Монгол иргэдийн дийлэнх хувийг суралцах зорилгоор оршин суугаа иргэд бүрдүүлж байгаа бол албан томилолтоор оршин суугаа иргэд хамгийн бага хувийг бүрдүүлж байна. Албан томилолт, бусад зорилгоорх хүмүүсийг мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг хэрэглэх хандлага багатай гэж үзэн нийт тооноос хасаж тооцвол мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг идэвхтэй хэрэглэх хандлагатай 109,538 иргэн байна. Үнэт цаас гаргагчаар дамжуулан хийсэн нэг харилцагчийн сарын дундаж мөнгөн гуйвуулгын хэмжээ 370.4 ам.доллар байгаа бөгөөд энэхүү тоонд суурилан зорилгоор нь ангилж авч үзвэл сарын 40.5 сая ам.долларын багтаамжтай ба жилийн 486.0 сая ам.доллар болж байна.

Гадаад улсад оршин суугаа Монгол иргэд – Насны бүлгээр авч үзвэл

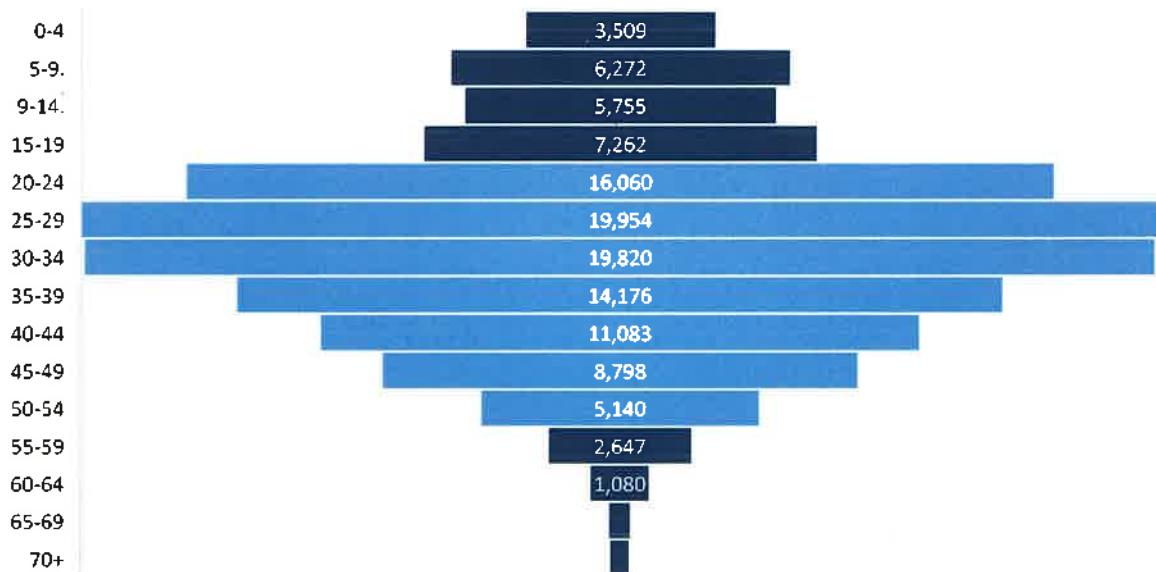
2020 оны байдлаар нийт 122,301 Монгол иргэд гадаад улсад оршин суугаа бөгөөд үүнээс Sendly аппликейшн идэвхтэй хэрэглэх хандлагатай 15-54 насны

Signature 95

102,293 хүн байгаа нь нийт гадаад улсад суугаа Монгол иргэдийн 83.0 хувийг бүрдүүлж байна.

График 56: Гадаадад суугаа Монгол иргэдийн тоо, насны бүлгээр

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Үүнээс Үнэт цаас гаргагчийн мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ ашиглах боломжтой Монгол иргэдийн тоо 102,293, Үнэт цаас гаргагчийн нэг харилцагчийн сарын дундаж шилжүүлгийн дүн 374.0 ам.доллаароор тооцож үзвэл сард 38.3 сая ам.доллар, жилд 459.0 сая ам.долларын зах зээлийн багтаамжтай байна.

Хүснэгт 25: Мөнгөн гуйвуулгын зах зээлийн багтаамж

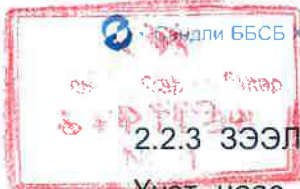
Мөнгөн гуйвуулгын зах зээлийн багтаамж тооцсон арга	Дүн / сая ам.доллар/
Гадаадад оршин сууж буй зорилгоор	486.0
Гадаадад оршин сууж буй улс орнуудаар	148.8
Гадаадад оршин сууж буй хүмүүсийн насанд суурилсан	459.0
Дундаж шилжүүлгийн хэмжээ	364.6
Дундаж /төгрөгөөр/	1.1 их наяд ₮

Эх сурвалж: Андеррайтерийн тооцоолол

Үнэт цаас гаргагчийн мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг ашиглах боломжтой гадаад улсад оршин суугаа иргэдийн зорилго, улс орон, насанд суурилсан тооцооллоос харахад дунджаар 364.6 сая ам.доллар буюу 1.1 их наяд төгрөгийн гадаад гуйвуулгын зах зээлийн багтаамж байна гэсэн дүгнэлтэд хүрч болохоор байна.

Signature
96

2.2.3 ЗЭЭЛИЙН ЗАХ ЗЭЭЛ

Үнэт цаас гаргагч нь цахим хэлбэрээр мерчантын болон хэрэглээний зээл олгодог ба зах зээлийн багтаамжийг тодорхойлохын тулд тус компанийн гол хоёр бүтээгдэхүүний зах зээлд төвлөрч шинжилгээ хийсэн болно.

Мерчантын зээл, багтаамж

Мерчант зээлийн үйлчилгээ нь жижиг дунд бизнес эрхлэгчдэд зориулсан богино хугацаатай эргэлтийн хөрөнгийг санхүүжүүлэх зорилготой бүтээгдэхүүн бөгөөд бараа татан авалт, яаралтай бэлэн мөнгөний шаардлага үүсдэг худалдаа наймаа эрхлэгчид болон үйлчилгээ эрхлэгчид, цахим худалдаа хийдэг хүмүүсийн эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн бүтээгдэхүүн юм.

Мерчантын зээлийн салбарыг судлахын тулд эхлээд худалдааны салбарын нөхцөл байдлын талаар судалж үзсэн ба тус салбарт зээл олгодог банк болон ББСБ-ын тоо баримтаас харахад дараах үр дүн гарч байна.

Хүснэгт 26: Банк болон ББСБ-ын худалдааны салбарт олгосон зээл, (2021 он)

Худалдааны зээл		Олгосон зээл	Зээлдэгч	Дундаж хугацаа	Дундаж хүү /жил/
Банк	А.а.нэгж	788 тэрбум төг	6,021	17 сар	12%
	Иргэд	167 тэрбум төг	31,966	45 сар	16%
Бусад	ББСБ	332 тэрбум төг	-	1 сараас 5 жил	33%
	ХЗХ	11 тэрбум төг	-	-	27%
Нийт		1.3 их наяд төг	-	-	22%

Эх сурвалж: Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо

Худалдааны салбарт Банк болон ББСБ, ХЗХ олгосон зээлийн дүн 2021 онд нийт 1.3 их наяд төгрөг байсан ба дундаж хүү нь 22 хувь байжээ. Банкны хувьд иргэдэд олгосон худалдааны зориулалттай зээлийн хэмжээ 167 тэрбум төгрөг, зээлдэгчийн тоо 31 мянга байгаа бол аж ахуйн нэгжид олгосон худалдааны зээл 788 тэрбум төгрөг, зээлдэгчийн тоо 6 мянга байв. ББСБ болон ХЗХ зөвхөн худалдааны зориулалттай олгосон зээлийн дундаж хугацаа 1 сараас 5 жилийн хугацаатай байдаг байна.

Худалдааны салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй маш олон аж ахуйн нэгж, хувь хүн, хувиараа бизнес эрхлэгчид байдаг маш том салбарын нэг юм.

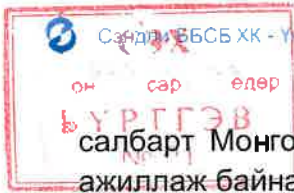
Монгол Улсад хүнсний худалдааны чиглэлээр 14,769² худалдааны газар үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас 6,519 нь Улаанбаатар хотод байрладаг энэ тоонд лангуу түрээслэгчид, түргэн үйлчилгээний цэг, худалдааны төвүүдэд ил задгай худалдаа эрхлэгчид ороогүй болно.

2021 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 15.7 хувь, үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгжүүдийн 38 хувийг бүрдүүлж байна. Мөн тус

² Хүнс, Хөдөө Аж Ахуй, Хөнгөн Үйлдвэрийн Яамны дотоод худалдааны салбарын 2020 оны тоо баримт

Handwritten signature and the number 97.

салбарт Монгол Улсын нийт ажиллах хүчний 13 хувь буюу 143.5 мянган хүн ажиллаж байна.

2021 оны байдлаар худалдааны салбарын нийт борлуулалт 32.4 их наяд төгрөгтэй тэнцсэн ба үүнээс 20.5 их наяд төгрөгийн борлуулалт буюу 63.3 хувийг жижиглэнгийн худалдааны салбар эзэлж байна.

График 57: Худалдаан салбарын борлуулалт, (их наяд төгрөг)

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

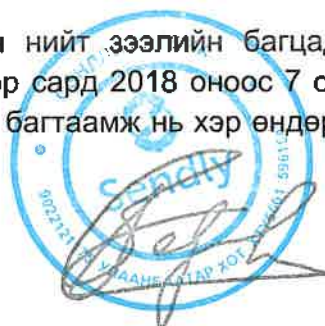
Харин тус салбарт олгосон арилжааны банкны зээлийн нөхцөл байдлын талаар судалж үзэхэд 2022 оны 11-дүгээр сарын байдлаар арилжааны банкны нийт зээлийн үлдэгдлийн 21 хувь буюу 4.7 их наяд төгрөгийн зээлийг худалдааны салбар эзэлж байна.

График 58: Банкны салбарын зээлийн бүтэц, хувиар

Эх сурвалж: Монголбанк

Арилжааны банкны системийн нийт зээлийн багцад худалдааны салбарын зээлийн дүн 2022 оны 11 дүгээр сард 2018 оноос 7 орчим пунктээр нэмэгдсэн байгаа нь энэ салбарын өсөлт, багтаамж нь хэр өндөр түвшинд байгааг илтгэж

Орчимпүрэв
98

байна. Худалдааны салбарын зээлийн чанаргүйдэл бусад салбаруудтай харьцуулахад бага байгаа нь Монгол Улс дотооддоо коронавирусийн тархалтыг хумьж, худалдаа үйлчилгээний салбарыг бүрэн нээсэнтэй холбоотой юм. Мөн Монгол Улс нь хөгжиж буй орон бөгөөд өрхийн хэрэглээ өндөр учраас худалдааны эргэц түргэн, хөдөлмөрийн насны идэвхтэй залуу хүн ам зонхилсон хүн ам зүйн бүтэцтэй зэрэг хүчин зүйлс эерэгээр нөлөөлж байна.

График 59: Банкны системийн зээлийн чанаргүйдэл, харьцуулалт

Эх сурвалж: Монголбанк

Банкны салбарын зээлийн багцын үлдэгдлийг худалдааны салбар ба системийн хэмжээнд харьцуулбал худалдааны салбарын зээлийн эргэн төлөлт харьцангуй сайн, зээлээ хугацаанд нь найдвартай төлөх мөнгөн урсгал бий болгох чадамжтай салбар гэдэг нь харагдаж байна.

График 60: Банкны салбарын зээлийн чанаргүйдэл, салбараар

График 61: ББСБ-ын салбарын шинээр зээл олголт, салбараар

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо, СЗХ

Худалдааны салбар нь мөнгөн урсгал, ашигт ажиллагаа, зээлийн чанар, үйл ажиллагааны эргэцийн хурд бусад салбараас илүү өндөр байдаг нь тус салбарт богино хугацаатай зээл олгох тохиромжтой салбар болохыг илтгэж байна. Иймд Сэндли ББСБ нь худалдааны салбар, тэр дундаа мерчантайн зээлийн бүтээгдэхүүнийг харилцагчдад хүргэж эхэлсэн байна.

Handwritten signature

СЭХ

Мерчантийн зээлийн салбарт тулгамдаж буй асуудал

он сар өдөр
БҮРТГЭЭ

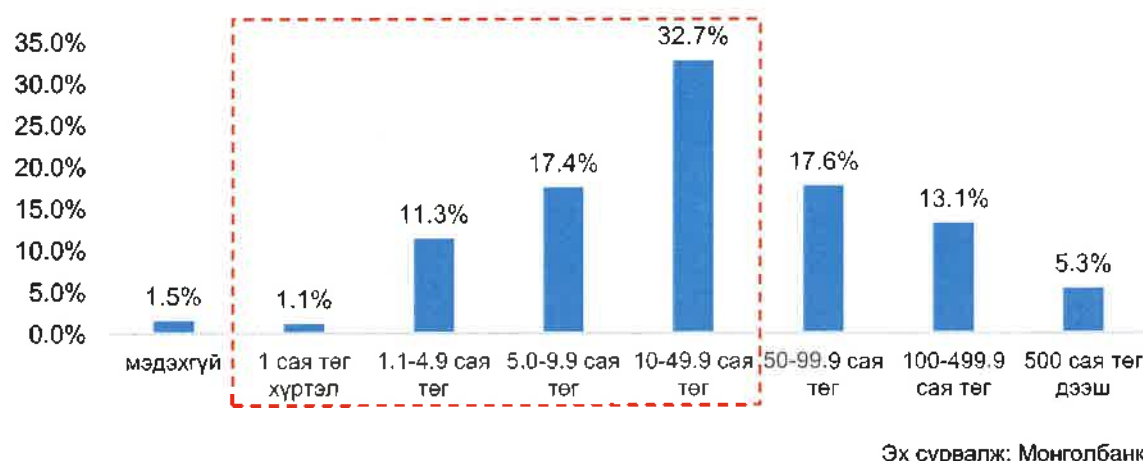
Мерчантийн зээлийн салбарт тулгамдаж буй асуудал болон түүнийг шийдвэрлэх бүтээгдэхүүн үйлчилгээг Үнэт цаас гаргагч нэвтрүүлэх болсон үндэслэлийг судалж үзэхэд дараах үр дүн гарсан болно.

График 62: Мерчантуудын санхүүжилтийн эх сурвалж ба санхүүжилтийн зарцуулалт³

Мерчантуудын хувьд ихэвчлэн банкнаас зээл авдаг гэж 81 хувь нь хариулсан бол бусад эх үүсвэрээс буюу 7 хувь нь ББСБ, 12 хувь нь найз нөхөд, хөнгөлөлттэй зээл болон бусад эх үүсвэрээс авдаг гэсэн байна. Зарцуулалтын хувьд 64 хувь нь эргэлтийн хөрөнгийн санхүүжилт хэлбэрээр ашигладаг гэж хариулжээ.

График 63: Мерчантуудад шаардлагатай зээлийн хэмжээ

Монгол банкнаас жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийн дунд явуулсан судалгаанаас харахад 1-50 сая төгрөгийн санхүүжилт шаардлагатай гэж 62.5 хувь нь хариулжээ.

³ Монголбанкны жижиг дунд үйлдвэрлэл хөгжил, санхүүжилтийн байдал 2017 тайлан

100

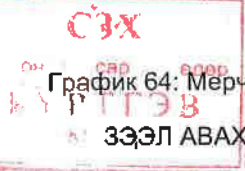
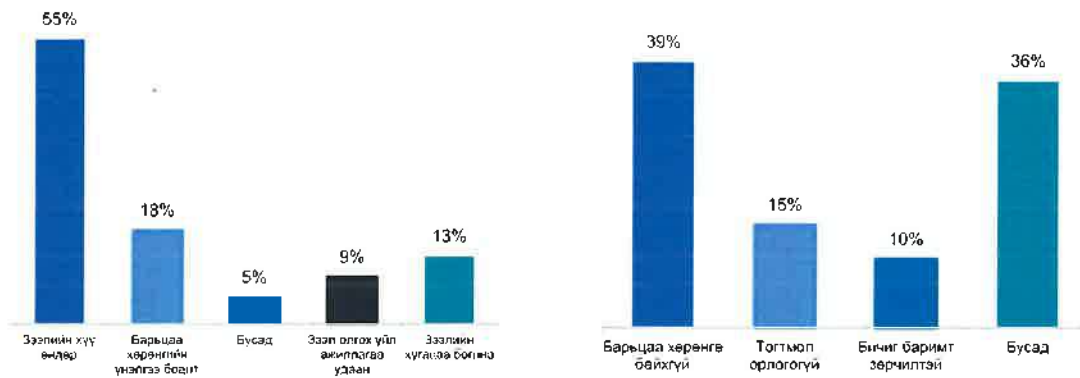

График 64: Мерчантууд банкнаас зээл авахад тулгардаг асуудал

ЗЭЭЛ АВАХ НӨХЦӨЛ ХАТУУ БАЙСАН ШАЛТГААН

ЗЭЭЛИЙН НӨХЦӨЛ ХАНГААГҮЙ ШАЛТГААН

Эх сурвалж: Монголбанк

Дээрх түүвэр судалгааны үр дүнгээс харахад зээлд хамрагдаж чадахгүй байгаа жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийн хамгийн том хүндрэл нь барьцаа хөрөнгийн бэрхшээл байдаг аж. Худалдаа эрхлэгчид ихэвчлэн лангуу түрээслэн бараа материал борлуулдаг учир лангуу түрээсийн гэрээ болон борлуулж буй бараа материалыг банкууд зээлийн барьцаа болгодоггүй байна.

Төгрөг-АТМ

Энэ салбарт банк болон банк бус санхүүгийн байгууллагаас гадна өдрийн зээл олгодог “Төгрөг-АТМ” буюу “Т-АТМ” нэртэй иргэний үнэмлэх, хурууны хээ уншуулан зээл олгодог үйлчилгээ зах худалдааны төвүүдэд идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулдаг байна. Нарантуул, Хархорин захуудад долоо хоногийн 10 хувь, 14 хоногийн 20 хувь, 21 хоногийн 30 хувийн хүүтэй зээл олгодог ба тухайн худалдаа эрхлэгчийн борлуулж буй бараа бүтээгдэхүүн зэргийг барьцаалбар болгон авдаг энэ төрлийн мөнгө зээлдүүлэгчид тус салбарын хамгийн том асуудал болоод байна.

Монголын Худалдаачдын Холбооноос авсан мэдээллээр албан бус 300 гаруй мянган худалдаа эрхлэгчдийн 70 гаруй хувь нь яаралтай бэлэн мөнгөний хэрэгцээ үүсэхэд өдрийн зээл авдаг тухай дурдсан ба ямар нэг татвар, бүртгэл мэдээллийн системээс гадуур хийгддэг энэ төрлийн үйлчилгээ нь маш том өрийн сүлжээ үүсгэж, улмаар өндөр хүүний дарамтад худалдаа эрхлэгчдийг оруулдаг тухай дурдсан болно.

Өдрийн зээл олгодог хувь хүмүүс нь худалдаа эрхлэгчдэд байдаг яаралтай, бага хэмжээний, богино хугацаатай бэлэн мөнгөний эрэлт хэрэгцээнд үндэслэн өндөр

Олзийт

2023-01-10

хүүтэй, торгуультай, ил тод бус зээл олгодог гэсэн дүгнэлтэд хүрч болохоор байна. Мерчантын салбарт тулгамдаж буй эдгээр асуудлуудыг шийдвэрлэж, ил тод, бүртгэлтэй, сахилга баттай, таатай нөхцөлтэй бүтээгдэхүүн үйлчилгээ энэ салбарт нэн шаардлагатай байна.

Сэндли ББСБ компанийн шийдэл

Сэндли ББСБ компани нь худалдаа эрхлэгчдийн эрэлт хэрэгцээнд нийцүүлэн технологийн шийдэлд суурилсан, таатай нөхцөлтэй мерчантын зээл олгож эхэлснээр энэ салбарт тулгамдаад байгаа ил тод бус байдал болон өндөр хүүний дарамтыг бууруулахад хувь нэмэр оруулж эхлээд байна.

Гар утас ашиглан цахимаар зээл авах боломж нь харилцагч өөрийн боломжит зээлийн нөхцөл, үлдэгдэл, эргэн төлөлтөө хянах боломж олгохоос гадна харилцагч санхүүгийн сахилга баттай байх, нөгөө талаас хүмүүс хооронд хийгддэг байсан бүртгэлгүй зээлийг ил тод болгон бүртгэлжүүлж буй нь банк санхүүгийн салбарт хийж буй томоохон шийдэл болж байгаа юм.

Мөн Үнэт цаас гаргагчийн зэргэлдээ компани болох Хай Пэймэнт Солюшнс ХХК-ийн Hi Pay төлбөр тооцооны шийдлээр дамжуулан худалдаа эрхлэгчид төлбөр тооцоогоо хийх, гадаад мөнгөн гуйвуулга хийх зэрэг нэмэлт үйлчилгээнүүдэд холбогдох боломжийг олгож байна.

Сэндли ББСБ нь мерчантын зээл олгохдоо худалдаа үйлчилгээ эрхлэгчийн лангууны түрээслэгч гэдгийг нотлох гэрээ, бизнесийн орлого нотлох, зээлийн сангийн мэдээлэл зэрэгт үндэслэн зээлийн эрхийг тооцдог байна. Мөн Улаанбаатар хотод 6 салбар, хөдөө орон нутагт байрлах 48 салбараар дамжуулан худалдаа үйлчилгээ эрхэлж буй төлбөрийн чадвартай, байнгын бизнесийн орлоготой мерчантуудад хүрч байна. Сэндли ББСБ компани үйлчилгээ үзүүлдэг салбар нэгжийн тоогоороо банк бус санхүүгийн байгууллагын салбартаа эхэнд ордог бол санхүүгийн байгууллага дундаа Хаан банк болон Төрийн банкны дараа ордог байна.

Мерчантын зээлийн үйлчилгээ үзүүлэх боломжит зах зээл

Монгол Улсын Хүнс, Хөдөө Аж Ахуй, Хөнгөн Үйлдвэрийн Яамнаас хийсэн “Жижиглэн худалдааны газар, түүний үйлчилгээ, ерөнхий шаардлага” MNS 5021-1:2019⁴ стандартын 4 дүгээрт заасан нэр томъёоны төрлөөр үйл ажиллагаа

⁴ ХХААХҮЯ: <https://mofa.gov.mn/exp/blog/10/181>

Олзийтөгс 102

2023-01-10

он сар өдөр
БҮР
№

Явуулж буй жижиглэн худалдааны газруудын тоог судалж үзэхэд 15,763 гарсан байна.

Хүснэгт 27: Жижиглэн худалдааны газруудын тоо, (2020)

№	Ангилал	Дэлгүүрийн төрөл	Хүчин чадлын хэмжээ м.кв		Нийт
			Улаанбаатар	Аймагт	
1.	Том	Хайпермаркет	33	10	43
2.	Дунд	Супермаркет	142	175	317
3.	Багавтар	Минимаркет	670	574	1244
4.		Ая тухтай дэлгүүр	84	70	154
5.	Бага	Хүнсний дэлгүүр	3,638	6,332	9,970
6.		ШТС-ын дэргэдэх дэлгүүр	30	69	99
7.		Мухлаг	1,669	82	2,251
8.	Хүнсний бус худалдаа	Төрөлжсөн барааны дэлгүүр	520	1,048	1568
9.		Аутлет	30	3	63
10.		Бутик	53	1	54
Нийт			6,899	8,864	15,763

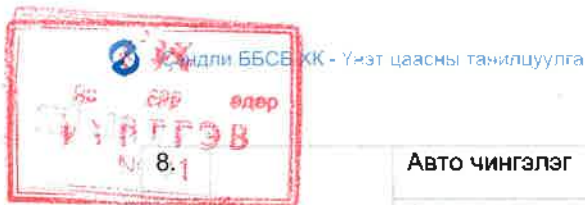
Эх сурвалж: ХХААХҮЯ

Хүснэгт 28: Худалдааны газрын ангилал, (2020 он)

№	Ангилал	Дэлгүүрийн төрөл	Хүчин чадлын хэмжээ м.кв		Нийт
			Улаанбаатар	Аймагт	
1.	Бөөний худалдаа	Бөөний худалдааны төв	18	129	147
2.		Агуулах дэлгүүр	12	22	34
Нийт			30	151	181
3.	Ерөнхий нэршил	Зах (хүнсний лангуу)	22/6650	39/3410	61/9960
4.		Худалдааны төв	81	69	150
Нийт			103/6550	108/3410	211/9960
5.	Дэлгүүрийн төрөл	Их дэлгүүр	3	6	9
6.		Үйлдвэрийн нэрийн дэлгүүр	15	54	69
7.		Хуучин барааны дэлгүүр	74	178	252
Нийт			92	238	330

Олзийтөгс
103

8.1		Авто чингэлэг	397	149	546
9.		Автомат	2	1	3
10.	Дэлгүүрийн бус худалдаа	Цахим	-	11	11
11.		Шууд	-	8	8
12.		Үүргийн	-	9	9
13.		ТҮЦ	1091	22	1113
		Нийт	1490	200	1690
14.	Худалдааны агуулах	Худалдааны агуулах	59	48	107
15.		Төрөлжсөн агуулах	41	51	92
		Нийт	100	99	199
16.		Ил задгай хүнсний худалдаа	129	35	164
		Бүгд дүн (16 чиглэлээр)	1944/6550	831/3410	2775/9960

Эх сурвалж: ХХААХҮЯ

Дээрх тоон үзүүлэлтээс харахад Сэндли ББСБ компанийн мерчантын зээлийн үйлчилгээ үзүүлэх боломжит зах зээлд зах худалдааны төв, хуучин барааны дэлгүүр, түргэн үйлчилгээний цэг, ил задгай хүнсний худалдаа, минимаркет, мухлаг, хүнсний жижиг дэлгүүрүүдийг оруулан тооцож болохоор байна. Мөн зах худалдааны төвийн лангуу түрээслэгчдийн тоог гаргаж ирэх зорилгоор "Монголын Худалдаа Эрхлэгчдийн Холбоо"-ноос тодруулахад дараах үр дүн гарав.

Хүснэгт 29: Худалдаа үйлчилгээний төвийн түрээслэгчдийн тоо⁵

№	Худалдаа, үйлчилгээний томоохон төвүүд	Худалдаа эрхлэгч, түрээслэгчдийн тоо (албан бус)
Чингэлтэй дүүрэг		
1.	"Бөмбөгөр-1" худалдааны төв	2,400
2.	"Бөмбөгөр-2", "Содон" худалдааны төв	4,000
3.	"Алтжин бөмбөгөр" худалдааны төв	3,800
4.	"Шонхор зах"	2,100
5.	"Нарантуул-2" худалдааны төв	1,800
Баянзүрх дүүрэг		
6.	"Нарантуул" худалдааны төв	10,000
7.	"Өгөөмөр" техникийн зах	
8.	Шөнийн зах	
9.	"Дүнжингарав" худалдааны төв	3,400
10.	"Сандэй плаза" худалдааны төв	4,200
11.	"Баянзүрх" худалдааны төв/хойд/	500
Сүхбаатар дүүрэг		

⁵ www.facebook.com/Монголын-Худалдаачдын-Холбоо

104

2023-01-10

БҮРТГЭЭ-03

12.	100 айл орчмын барилгын материалын бүх дэлгүүр	4,000
13.	"Меркури" худалдааны төв	
Баянгол дүүрэг		
14.	"Барс" худалдааны төв	1,800
15.	"Хар хорин" худалдааны төв	6,200
Хан-Уул дүүрэг		
16.	"Мишээл экспо" худалдааны төв	1,100
Нийт		45,300
Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй мерчантуудын тоо ⁶		
17.	18 аймагт хийсэн судалгаа	52,000
Улсын хэмжээнд нийт		97,300

Эх сурвалж: Монголын худалдаачдын холбоо

Мерчантын зээл олгох боломжтой томоохон худалдааны төвүүдийн лангуу түрээслэгч, худалдаа эрхлэгчийн тоо 45,300 гарч байна. Мөн Сэндли ББСБ компаниас хийсэн зах зээлийн судалгааны үр дүнгээс харахад 18 аймагт 52,000 орчим мерчантууд байгаа гэсэн үр дүн гарчээ.

Сэндли ББСБ компанийн зүгээс мерчантын зээл олгох боломжит зах зээл нь эдгээр жижиг дунд бизнес эрхлэгчид болон лангуу түрээсэлдэг худалдаа эрхлэгчид байх боломжтой.

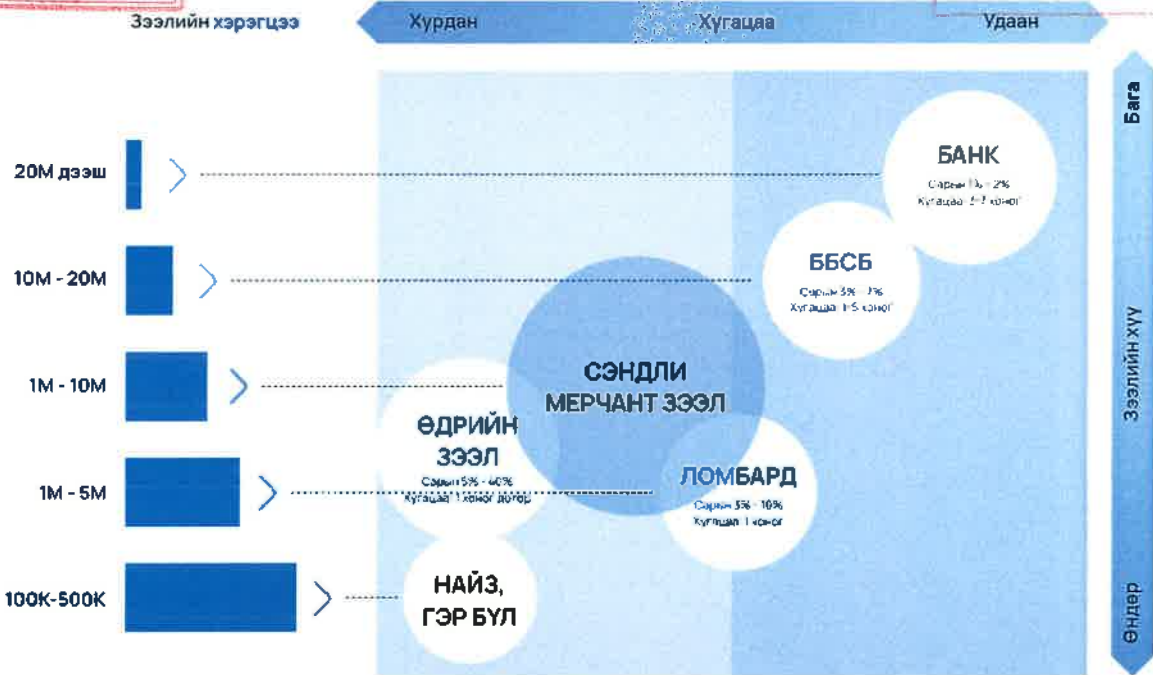
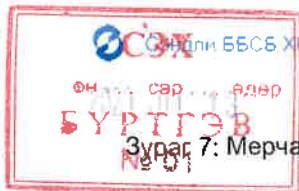
Мерчантын зээлийн зах зээлийн багтаамж

Мерчантын зах зээлийг судалж үзэхэд жижиг дунд бизнес эрхлэгчид, зах худалдааны төвийн лангуу түрээслэгчид, худалдаа эрхлэгчдийн тоо албан бусаар Улаанбаатар хотын лангуу түрээсэлдэг томоохон худалдааны төвүүдэд 45,300 орчим, хөдөө орон нутагт 52,000 орчим гарч байна. Эдгээр худалдаа эрхлэгчдэд сард дунджаар 1 сая төгрөгийн мерчантын зээл олгоно гэж үзэхэд, Улаанбаатар хотын томоохон худалдааны төвүүдэд 543 тэрбум төгрөг, орон нутагт 624 тэрбум төгрөг буюу нийт 1.2 их наяд төгрөгийн зах зээл байхаар харагдаж байна.

⁶ Сэндли ББСБ компанийн зах зээлийн судалгааны үр дүн

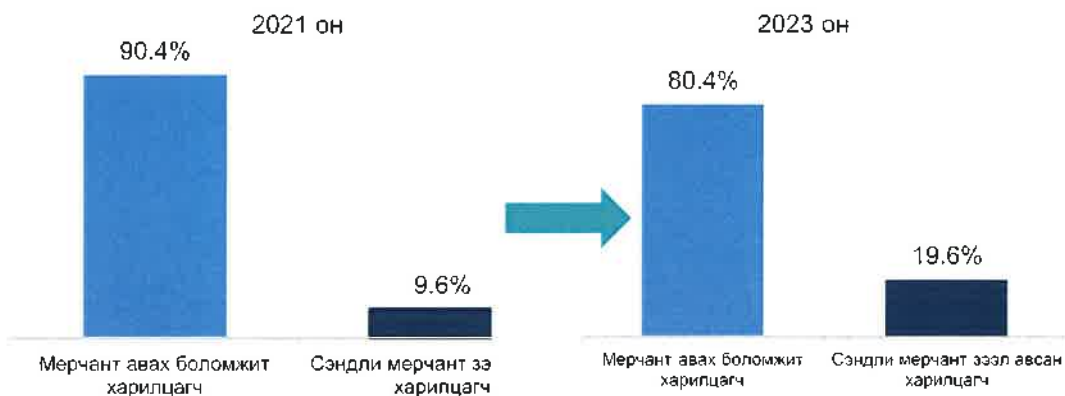
Signature
105

Эх сурвалж: Андеррайтерийн зураглал

Одоогоор Сэндли ББСБ компанийн хувьд Улаанбаатар хотын нийт боломжит зах зээл болох 45,300 хэрэглэгчийн 10 орчим хувьд буюу 4,348 харилцагчид мерчантын зээл олгоод байгаа ба 2023 онд Улаанбаатар хотын боломжит зах зээлийн 20 хувьд хүрнэ гэж үзвэл 8,900 орчим мерчантын харилцагчтай болохоор байна.

Хүснэгт 30: Сэндли ББСБ компанийн мерчантын зээл авах боломжит зах зээл

Эх сурвалж: Андеррайтерийн тооцоолол

Хэрэглээний зээл, багтаамж

Хэрэглээний зээлийн тооцооллыг хийхдээ 2021 оны цалин хөлс, ажил эрхлэлт болон финтек зээлийн дундаж үзүүлэлт зэргийг ашиглан зах зээлийн багтаамжийг тооцоолов.

Сүхбаатар
106

Сэндли ББСБ -ийн зээлийн бүтээгдэхүүн хэрэглэгчдийг насны бүлгээр авч үзвэл 20-39 насныхан дийлэнх хувийг эзэлдэг. Цаашид тус компани нь энэ сегментэд хамаарах насны иргэдэд үйлчилгээ хүргэхээр зорьж байна. Эдгээр зорилтот насны бүлгийн хүн амын тоо улсын хэмжээнд 1,066,742 буюу нийт хүн амын 31.3 хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 31: Хөдөлмөрийн зах зээлийн үзүүлэлтүүд

Үзүүлэлт	2017	2018	2019	2020	2021
Ажиллах хүч (мян.хүн)	1,357.4	1,358.6	1,273.9	1,250.6	1,226.5
Ажиллагчид (мян.хүн)	1,238.3	1,253.0	1,146.2	1,162.9	1,127.1
Ажилгүй иргэд (мян.хүн)	119.1	105.6	127.7	87.7	99.3
Ажиллах хүчнээс гадуурх хүн ам (мян.хүн)	863.0	868.0	832.2	877.5	878.1
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин (%)	61.1	61.0	60.5	57.0	58.3
Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшин (%)	55.8	56.3	54.4	54.6	53.6
Ажилгүйдлийн түвшин (%)	8.8	7.8	10.0	7.0	8.1

Эх сурвалж: 1212.mn

2021 оны байдлаар Монгол улсын нийт ажиллах хүчний хэмжээ 1.2 сая, нийт ажиллагсдын тоо 1.1 сая байна. Сэндли ББСБ-н зүгээс нийт хөдөлмөр эрхлэгч 1.1 сая иргэдэд Sendly аппликейшнээр дамжуулан хэрэглээний зээлийн үйлчилгээг хүргэхээр төлөвлөж байна.

График 65: Улсын дундаж цалин

УЛСЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН

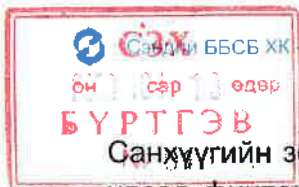
Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

2021 оны жилийн эцсийн байдлаар Улаанбаатар хотод дундаж цалин хамгийн өндөр буюу 1.5 сая төгрөг, баруун бүсэд хамгийн бага буюу 1.0 сая төгрөг, улсын дундаж цалин 1.4 сая төгрөг байна.

Финтекийн зээлийн үлдэгдэл

Олзийт
107

Сэндли ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

он сар өдөр
БҮРТГЭВ

Санхүүгийн зохицуулах хорооноос гаргасан 2021 оны тоон мэдээллээр Монгол улсад финтекээр зээлийн үйлчилгээ авсан 1.35 сая иргэн байгаа ба дунджаар нэг иргэн 228.0 мянган төгрөгийн зээлийн үлдэгдэлтэй байна.

Үүнээс хэрэглээний зээлийг тооцоход:

Үндэсний статистикийн хорооноос гаргасан цалин хөлсний улсын дундаж дүнтэй харьцуулбал иргэд орлогынхоо 16 хувийг сар бүр цахим зээлийн төлбөрт зориулж, жилд 2.1 сая төгрөгийн зээл авч ашиглаж байна. Дээрх дүнг Хөдөлмөр эрхэлж буй иргэдийн тоо, Үндэсний статистикийн хорооноос гаргасан цалин хөлсний улсын дундаж статистик мэдээлэлтэй харьцуулах замаар цахим зээлийн зах зээлийн багтаамжийг тооцвол 2.3 их наяд төгрөг байна.

2021 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт хөдөлмөр эрхлэгчдийн тоо 1.1 сая хүн байна. Нэг иргэний сарын дундаж финтек зээлийн хэмжээ 228.0 мянган төгрөг гэж тооцоход сард 256.9 тэрбум төгрөг буюу жилийн 3.0 их наяд төгрөгийн зах зээлийн багтаамжтай байна.

2.2.4 НИЙТ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН БАГТААМЖ

Сэндли ББСБ-ын үйлчилгээ явуулж буй дараах үндсэн 3 сегментээр ангилан зах зээлийн багтаамжийг тооцооллоо.

- Мөнгөн гуйвуулга
- Хэрэглээний зээл
- Мерчантын зээл

Хүснэгт 32: Сэндли ББСБ-ын үйл ажиллагаа явуулж буй зах зээлийн нийт багтаамж

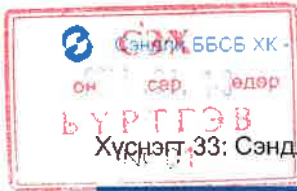
Боломжит нийт зах зээлийн багтаамж	Дүн /төгрөг/
Мөнгөн гуйвуулгын зах зээл	1.1 их наяд
Мерчантын зээлийн зах зээл	1.2 их наяд
Хэрэглээний зээлийн зах зээл	3.0 их наяд
Нийт боломжит зах зээл	5.3 их наяд

Эх сурвалж: Андеррайтерийн тооцоолол

Хэрэв Сэндли ББСБ нь дотоодын мөнгөн гуйвуулгын зах зээлийн 50 хувь, мерчантын зах зээлийн 20 хувь, хэрэглээний зээлийн зах зээлийн 5 хувийг эзлэх юм бол дараах үр дүн гарч байна.

Signature and date 108

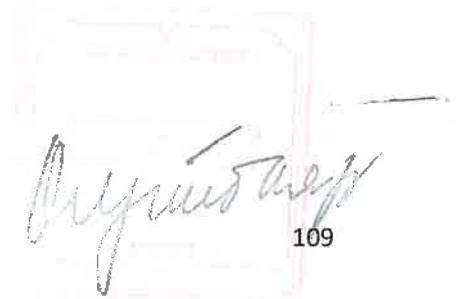
Хүснэгт 33: Сэндли ББСБ-ын зорилтот зах зээлийн нийт багтаамж

Зорилтот зах зээлийн багтаамж	Дүн /төгрөг/
Мөнгөн гуйвуулгын зах зээл	550 тэрбум
Мерчантын зээлийн зах зээл	240 тэрбум
Хэрэглээний зээлийн зах зээл	150 тэрбум
Нийт боломжит зах зээл	940 тэрбум

Эх сурвалж: Андеррайтерийн тооцоолол

Зах зээлийн судалгааны үр дүнгээс харахад Сэндли ББСБ үйл ажиллагаа явуулж буй мөнгөн гүйлгээ, мерчант болон хэрэглээний зээлийн зах зээлийн нийт багтаамж 5.3 их наяд төгрөг байна. Компанийн үйл ажиллагааны цар хүрээ, санхүүгийн нөөц, бүтээгдэхүүн үйлчилгээний онцлогоос хамаарч боломжит нийт зах зээлд эзлэх орон зай тодорхойлогдох болно.

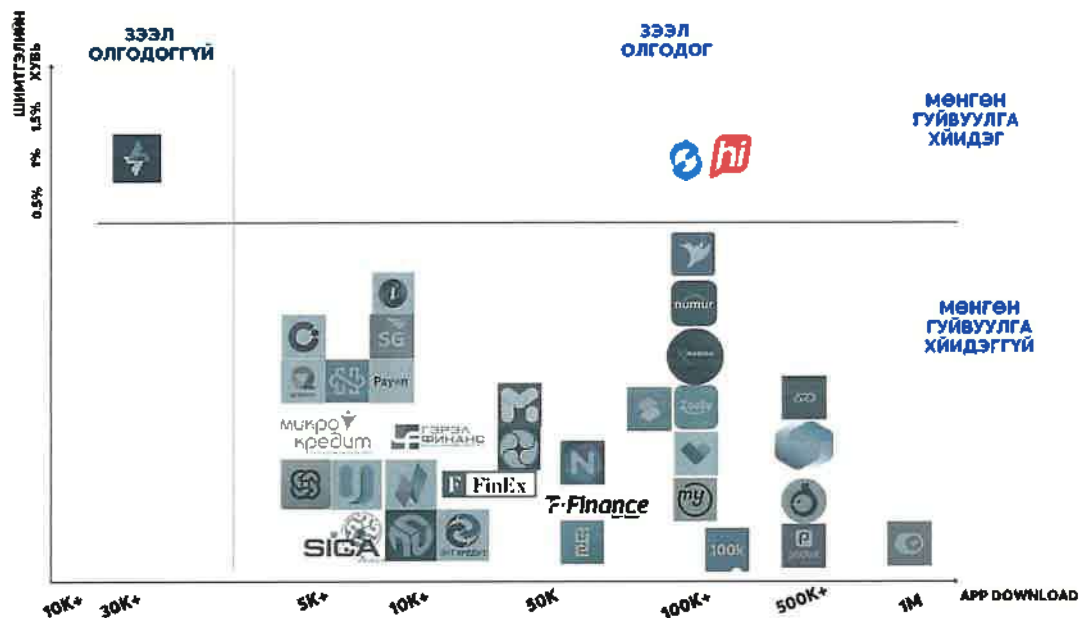

2.3 ӨРСӨЛДӨГЧИЙН СУДАЛГАА

2.3.1 БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ӨРСӨЛДӨГЧИД

2022 оны 3-дугаар улирлын байдлаар цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын тусгай зөвшөөрөлтэй 37 ББСБ, онлайн зээлийн үйлчилгээ эрхэлдэг 36 ББСБ үйл ажиллагаа явуулж байна. Онлайн зээлийн үйлчилгээ үзүүлэгч ББСБ-уудыг дотор нь ангилж үзвэл зөвхөн онлайн зээлийн үйлчилгээ үзүүлдэг 11 ББСБ, онлайн болон уламжлалт зээлийн үйлчилгээг хослуулан хүргэдэг 15 ББСБ байна.

Зураг 8: Финтекийн үйлчилгээ үзүүлэгчдийн нэгдсэн матриц

Эх сурвалж: App store, Play store, 2022 оны 5 дугаар сарын байдлаар

Дээрх матрицаас харвал Үнэт цаас гаргагч Сэндли ББСБ нь цахим зээл олгодог, онлайнар мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг хийдэг цорын ганц өрсөлдөөний давуу тал бүхий компани юм.

Финтек ББСБ салбарын өрсөлдөгч компаниуд

Үнэт цаас гаргагч нь харилцагчдад цахимаар зээлийн эрх олгохоос гадна салбар нэгжээс уламжлалт байдлаар зээл авсан харилцагчийн зээлийн үлдэгдлийг аппликейшнд харуулах, аппликейшн ашиглаж зээлээ төлөх, хянах боломжийг хангасан. Мөн зээлийн эргэн төлөлтийг харилцагчийн арилжааны банкны картаас автомат таталт хийж болдгоороо бусад ижил төрлийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг ББСБ-аас өрсөлдөөний хувьд маш том давуу талтай юм.

Signature
110

Тусгай зөвшөөрөл	ББСБ тоо	Sendly	lendmn	ARD	InvestCore	sendmn
Зээл	493	+	+	+	+	+
Факторинг үйлчилгээ	38	+	+		+	
Төлбөрийн баталгаа гаргах	22	+			+	
Төлбөр тооцооны хэрэгсэл гаргах	5		+			
Цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ	35	+	+	+		+
Гадаад валютын арилжаа	147	+	+	+		+
Итгэлцлийн үйлчилгээ	46	+	+	+	+	
Богино хугацаат санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулалт хийх	18			+	+	
Хөрөнгө оруулалт санхүүгийн чиглэлээр зөвлөгөө мэдээлэл өгөх	39		+	+	+	

Эх сурвалж: СЭХ

Финтекийн салбарт дээрх 36 ББСБ-аас гадна арилжааны 12 банк, 2 оператор компани үйл ажиллагаа явуулж байна. Үүнээс МХБ-д бүртгэлтэй ЛэндМН ББСБ, Ард Кредит ББСБ, Инвескор ББСБ-уудаас гадна СэндМН ББСБ нар финтек салбартаа тэргүүлж байна. Эдгээр ББСБ-уудтай харьцуулбал Сэндли ББСБ нь мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг технологийн шийдэлтэй хослуулан зах зээлд нэвтрүүлснээрээ онцлогтой.

Хүснэгт 35: Цахим үйлчилгээ үзүүлэгч ББСБ-уудын үйлчилгээний харьцуулсан үзүүлэлт

	Sendly	lendmn	pocket	ARD CREDIT NBFJ	simple	storepay	sendmn
Зээл олгох	√	√	√	√	√		√
Шилжүүлэг хийх	√	√	√	√	√		√
Цахим мөнгөний үйлчилгээ		√					

Signature

ОН	сар	өдөр					
БҮРТГЭЭ	Оноо	✓	✓	✓			✓
Муглуулах	Төлбөр	✓	✓	✓			✓
тооцоо хийх	Онлайн худалдаа	✓	✓	✓			✓
Гадаад мөнгөн гуйвуулга		✓					✓
Картын төлбөрийн систем							✓
Харилцагчийн тоо / Апп таталт	13,000+	1,000,000+	500,000+	500,000+	100,000+	100,000+	10,000+

Эх сурвалж: app store, play store

2.3.2 МӨНГӨН ГУЙВУУЛГЫН ӨРСӨЛДӨГЧИД

Үнэт цаас гаргагчийн үзүүлж буй мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээтэй өрсөлдөхүйц нэгэн төрлийн үйлчилгээ үзүүлдэг компаниудын шилжүүлгийн дүн, шилжүүлгийн шимтгэлийн дүнг доор харууллаа.

Хүснэгт 36: Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ үзүүлэгч компаниудын мэдээлэл

Компани	Улсууд	Валют	Шимтгэл	Байгуулагдсан он	Байршил
 MoneyGram	Дэлхийн 200 гаруй оронд байрлах 347,000 салбар нэгжүүдээс мөнгө гуйвуулах, мөнгө хүлээн авах боломжтой	50+	- Тухайн улсаас хамааран 2 хүртэл хувийн шимтгэлтэй	1980 он	АНУ, Техас муж
 Western Union	Дэлхийн 200 гаруй орон руу мөнгө гуйвуулах, мөнгө хүлээн авах боломжтой	170+	- Тухайн улсаас хамааран 1-2 хувийн шимтгэлтэй	1851 он	АНУ, Колорадо муж
Swift	Дэлхийн 200 гаруй оронд байрлах 11,000 салбар нэгжүүдээс мөнгө гуйвуулах, мөнгө хүлээн авах боломжтой	200+	- Тухайн улсаас хамааран 0.1-1.5 хувийн шимтгэлтэй	1973 он	Белги улс, Ла Холли муж
 sendmn	Бэлнээр дэлхийн 170 гаруй орон, Онлайнаар Австрали, Япон, Солонгос зэрэг ази номхон далайн бүсийн 11 орон дээр нь Пакистан, Орос, Турк зэрэг улсууд	10+	- Тухайн улсаас хамааран 0.1-1.5 хувийн шимтгэлтэй	2016 он	Монгол улс, Улаанбаатар хот
 PUBLIC CREDIT	Дэлхийн 160 гаруй улсын 400,000 гаруй салбар нэгжээр дамжуулан бэлнээр мөнгө шилжүүлэх боломжтой.	4	1.5-2.5%	2016 он	Монгол улс, Улаанбаатар хот

Signature
112

Хувь хүн	Бэлэн, Онлайн аль аль нь болно.	-	Нэгдсэн нэг шимтгэлийн дүн гэж байхгүй, шимтгэл багатай ч ханш өндрөөр бодогддог.	-	-
----------	---------------------------------	---	---	---	---

Эх сурвалж: Андеррайтерийн тооцоолол

Монгол улсын 21 аймагт үйл ажиллагаа явуулж буй нийт 181 ББСБ байгаа бөгөөд, үүнээс Орхон аймагт хамгийн олон, харин Говь-Алтай аймагт хамгийн цөөн ББСБ-ын салбар нэгж байдаг байна. Одоогийн байдлаар Сэндли ББСБ нь нийт 18 аймагт өөрийн салбар нэгжийг байгуулаад байна.

- **Хамгийн их улс руу шилжүүлдэг байгууллага:** MoneyGram, Western Union, Swift
- **Хамгийн олон валютын төрлөөр гүйлгээ хийдэг байгууллага:** Western Union
- **Хамгийн их хэрэглэгчтэй байгууллага:** MoneyGram, Western Union
- **Шууд гүйлгээ буцаадаг байгууллага:** MoneyGram, Western Union, Finabl

Хүснэгт 37: ББСБ-уудын орон нутаг дахь тархац

Аймаг	ББСБ-ын тоо	Сэндли ББСБ	Лэнд.мн	Ард	Инвескор
Архангай аймаг	3	3	-	-	-
Баян-Өлгий аймаг	7	1	-	-	-
Баянхонгор аймаг	8	1	-	-	-
Булган аймаг	2	1	-	-	-
Говь-Алтай аймаг	1	-	-	-	-
Говьсүмбэр аймаг	4	2	-	-	-
Дархан-Уул аймаг	18	3	-	-	-
Дорноговь аймаг	8	4	-	-	-
Дорнод аймаг	13	3	-	-	-
Дундговь аймаг	4	2	-	-	-
Завхан аймаг	3	2	-	-	-
Орхон аймаг	20	1	-	-	1
Өвөрхангай аймаг	15	6	-	-	-
Өмнөговь аймаг	12	3	-	-	-
Сүхбаатар аймаг	8	4	-	-	-
Сэлэнгэ аймаг	11	4	-	-	-
Төв аймаг	18	1	-	-	-
Увс аймаг	7	3	-	-	-
Ховд аймаг	4	-	-	-	-
Хөвсгөл аймаг	8	-	-	-	-
Хэнтий аймаг	7	4	-	-	-
Дүн	181	48	-	-	1

Эх сурвалж: Санхүүгийн зохицуулах хороо

Signature
113

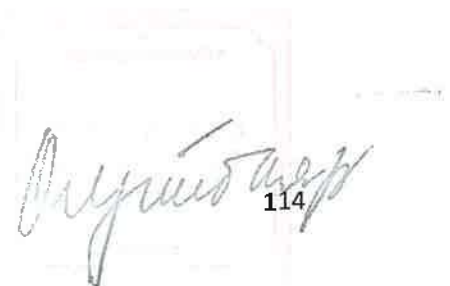
Хувь хүнээр дамжуулах мөнгөн гуйвуулга:

Хувь хүнээр дамжин хийгдэх мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг хамгийн анхны олон улсын мөнгөн гуйвуулга хийх арга гэж хэлж болох ба зөвхөн итгэлцэл дээр явагддаг хуулийн зохицуулалтгүй гуйвуулгын үйлчилгээ юм. Энэ төрлийн гуйвуулгад дамжуулж байгаа хувь хүн нь гуйвуулгын шимтгэл, валютын ханш, хугацаа зэргийг өөрийн ашиг сонирхолд тохируулан тогтоодог сул талтай.

Банкаар дамжуулах мөнгөн гуйвуулгын зураглал:

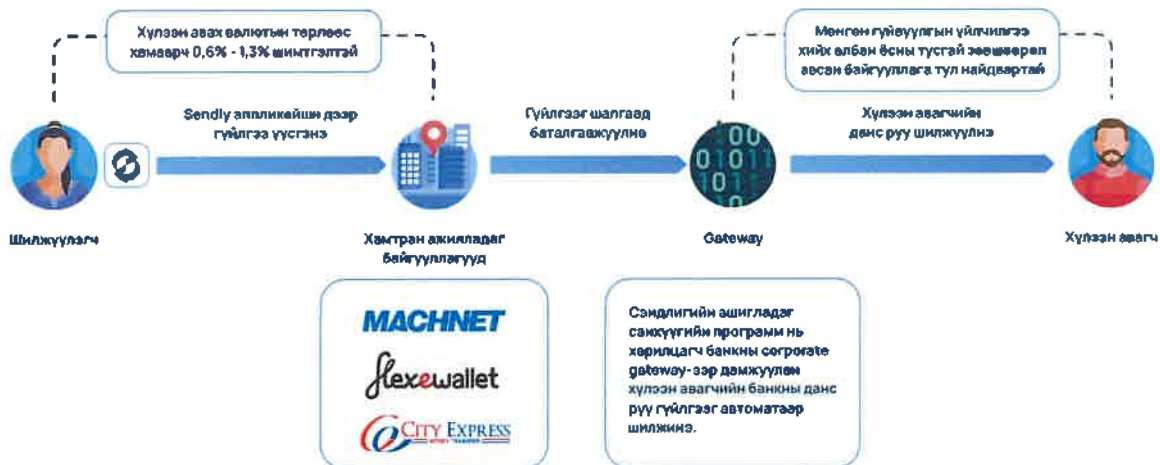
SWIFT олон улсын мөнгөн гуйвуулгын системийг ашиглан гүйлгээг дамжуулдаг хамгийн найдвартай хууль ёсны арга юм. Зөвхөн харилцагч банкуудаар дамжуулан гүйлгээ хийгддэг тул харилцагч биш банк руу гүйлгээ шилжүүлсэн тохиолдолд дамжуулагч банкийг оролцуулдаг байна. Шилжүүлэгт оролцож буй бүх банк үйлчилгээнийхээ шимтгэлийг авдаг тул шимтгэлийн зардал хамгийн өндөр байдаг.

Sendly аппликейшний мөнгөн гуйвуулгын зураглал:

Олон улсын мөнгөн гуйвуулга хийх тусгай зөвшөөрлийг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу авсан байгууллагуудаар дамжуулан хийгддэг албан ёсны үйлчилгээ юм. Шимтгэл бага, хурдан шуурхай найдвартай үйлчилгээг харилцагчдад санал болгодог.

115

Сэндли ББСБ ХК - үнэт цаасны танилцуулга

он сэр едөр

БҮРТГЭВ

2.3.3 SWOT ШИНЖИЛГЭЭ

МОНГОЛЫН ХӨРӨНҮЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

Сэндли ББСБ-ын одоогийн нөхцөл байдлыг тодорхойлох зорилгоор дараах SWOT шинжилгээ хийлээ.

Давуу тал	Сул тал
<ul style="list-style-type: none">- Хамгийн олон салбар нэгж: Сэндли ББСБ нь Улаанбаатар хотод 6, орон нутагт 48 салбартай. Монголын хамгийн олон салбартай ББСБ юм.- Анхдагч ББСБ: Мөнгөн гуйвуулга хийх улс орнуудын зохицуулагч байгууллагаас "Олон улсын мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөл" авч финтек технологи ашиглан Монгол Улсад үйлчилгээ үзүүлж буй анхдагч ББСБ юм.- Анхдагч үйлчилгээ: Хилийн чандад байгаа Монгол иргэдэд орон сууцны зээлийн үйлчилгээ, үнэт цаасны арилжаанд орох, сайн дурын нийгмийн даатгал, онлайн худалдаа гэх мэт нийгмийн хэрэгцээ шаардлагыг хангасан үйлчилгээг аппликейшнээр дамжуулан хүргэдэг анхны ББСБ юм.- Экосистем: Хай Пэймент Солюшн ХХК, Радикс технологи ХХК-тай хамтран өөрсдийн бизнес модель, зээлийн коре системдээ тулгуурлан Сэндли экосистемийг бүрдүүлж байна.- Токен сервис: Гадаадын банкны данс болон картын мэдээллийг Sendly аппликейшн дээр тодорхой хугацаанд сануулж болох тул гүйлгээ хийх тоолонд картын мэдээлэл оруулах шаардлагагүй.- Аюулгүй байдал: Картын төлбөрийг аюулгүй дамжуулах (PCI DSS) олон улсын стандартыг хангасан.- Синержи: Sendly аппликейшнээр HiPay дансаа цэнэглэн аппликейшн доторх үйлчилгээг авах боломжтой.- Найдвартай: Олон улсын стандартыг хангасан найдвартай, албан ёсны мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг хэрэглэгчдэд санал болгодог.- WeChat-тай хамтардаг: WeChat-тай интеграц хийгдэж Монголын финтек компаниудад төлбөрийн шийдлийг нэвтрүүлсэн.- ACH: Зээл олголтыг тухайн хэрэглэгчийн хүссэн банкны дансруу HiPay системээр дамжуулан Монголбанкны ACH-р шууд хийж гүйцэтгэдэг.- Автомат таталттай: HiPay-ийн карт хүлээн авах зөвшөөрөл, карт хадгалах токен сервис үйлчилгээг ашиглан зээлдэгчийн	<ul style="list-style-type: none">- Танигдаж эхэлж байгаа: Зах зээлд шинээр нэвтэрч буй тул хэрэглэгчдэд бүрэн танигдаагүй.- Шинэ үйлчилгээ нэвтрүүлэх хугацаа: Шинэ үйлчилгээгээ хэрэглэгчдэд таниулахад хугацаа их зарцуулдаг.- Шаардлага өндөр: Харилцагчийг таньж мэдэх стандарт нь шат дараалсан хяналттай тул шинэ харилцагчид тавигдах шаардлага өндөр.- Цаг хугацаа: Үйлчилгээгээ шинээр нэвтрүүлж буй улсуудын зохицуулагч байгууллагын дүрэм стандартаас шалтгаалж тусгай зөвшөөрлийг авахад цаг хугацаа, зардал их зарцуулдаг.- Иргэдийн технологийн чадавч: нийт зээлийн багцын дийлэнх хувийг эзэлдэг орон нутгийн зээлдэгч нар нь ухаалаг утас, шинэ технологийг хэрэглэх чадвар сул байдгаас зээл олгох, зээлийн эргэн төлөх үйл ажиллагаанд ажилтнууд цаг их зарцуулдаг.

116
Олзуулбал

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

СЗХ

он сар өдөр

БҮРТГЭВ

Эргэн төлөлтийг автоматаар буюу recurring payment-ээр төлдөг.
Чанаргүй зээлийн багц: Эргэн төлөлтийг автоматжуулснаар чанаргүй зээлийн багц 2021 оны жилийн эцсээр 0.1 хувь буюу салбарын дунджаас 7 дахин бага.

Аюул

- **Өрсөлдөөн их:** Финтекийн салбар хурдацтай хөгжиж байгаа учир дотоод өрсөлдөөн их.
- **Хууль эрх зүй:** Шинээр мөрдөгдөх СЗХ-ны "ББСБ-ын зээлийн үйл ажиллагааны журам"-ын дагуу Финтек ББСБ-уудад тавигдах шаардлага өндөр болсон
- **Тогтворгүй байдал:** Хэрэв Монгол Улс дахин саарал жагсаалтад орох тохиолдолд өөр улсад мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг шинээр нэвтрүүлэхэд хязгаарлалтад орох эрсдэлтэй.
- **Давагдашгүй хүчин зүйлс:** Цар тахал, байгалийн гамшиг, давагдашгүй хүчин зүйлсийн нөлөөгөөр тодорхойгүй нөхцөл байдал болсон тохиолдолд зээлийн үйл ажиллагаа доголдох эрсдэлтэй.
- **Эдийн засаг удаашрах:** Инфляцын дарамт 2022 оны 11 дүгээр сарын байдлаар үргэлжилж байгаа бөгөөд инфляцын өндөр түвшин цаашид хадгалагдах хүлээлт эдийн засагт үүссэнээр, хэрэглээ буурч, эдийн засгийн өсөлт удаашрах эрсдэлтэй.
- **Орлуулах бүтээгдэхүүн:** Зах зээл дээр хямд өртөгөөр гадаад гуйвуулга хийх ижил төстэй аппликейшнүүд, бизнес модель түгээмэл болж байна. Иймд гадаад мөнгөн гуйвуулгын зах зээл дээр өрсөлдөөн ширүүсэх эрсдэлтэй.

Боломж

- **Тэргүүлэх:** Сэндли ББСБ нь Хөгжингүй орнуудын санхүүгийн зохицуулагч байгууллагууд, компаниудтай хамтран ажилласнаар компанид шинэ инновац нэвтрүүлж салбартаа тэргүүлэх боломжтой.
- **UnionPay:** UnionPay картын системийг ашиглан тухайн сүлжээ нэвтэрсэн бүх улс, оронд мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ эрхлэх боломжтой.
- **Шинэ бүтээгдэхүүн:** Мөнгөн гуйвуулга нэвтэрсэн улс орнуудад ажиллаж амьдарч байгаа Монгол Улсын иргэдэд шинэ төрлийн санхүүгийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг нэвтрүүлэх боломжтой.
- **Зардлыг бууруулах:** Орон нутгийн 48 салбараар дамжуулан санхүүгийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, нэгж бүтээгдэхүүнд ногдох зардлыг бууруулах боломжтой.
- **Олон улсын санхүүжилт:** Сэндли ББСБ нь гадаадын биржүүдэд бүртгүүлэх, улмаар нэмэлт эх үүсвэр бүрдүүлэх, хөрөнгө оруулагчдыг татах бүрэн боломжтой.

Олзийтөгс

Сэндли ББСБ ЖК - Үнэт цаасны танилцуулга

өн сэр өдөр

БҮРТГЭВ

2.4 САНХҮҮГИЙН ТААМАГЛАЛ

МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН ЗИРХ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

Хүснэгт 38: Санхүү байдлын тайлангийн төсөөлөл

Сая төгрөг	2022Т	2023Т	2024Т	2025Т
Хөрөнгө				
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	33,563	62,756	81,698	94,944
Мөнгөн, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	3,612	5,027	9,941	14,070
Нийт зээл	31,102	58,596	74,335	85,588
Эрсдэлийн сан	(1,313)	(3,383)	(5,810)	(8,414)
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага	131	2,030	2,606	2,983
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	32	487	626	716
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ	280	325	294	205
Үндсэн хөрөнгө (цэвэр)	239	284	253	164
Биет бус хөрөнгө (цэвэр)	41	41	41	41
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	-	-	-	-
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	33,843	63,081	81,992	95,149
Нийт өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийн дүн				
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	10,786	28,753	32,865	27,901
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	1,058	8,058	13,058	8,058
Банк, санхүүгийн байгууллагаас татсан эх үүсвэр	4,700	3,700	700	-
Өрийн бичиг*	-	10,000	10,000	10,000
Бусад өр төлбөр	5,028	6,995	9,106	9,843
ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ	23,057	34,328	49,127	67,248
Энгийн хувьцаа	17,429	17,429	17,429	17,429
Тайлант үеийн ашиг (алдагдал)	4,897	11,271	14,799	18,121
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал), эхний үлдэгдэл	732	5,629	16,900	31,699
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал), эцсийн үлдэгдэл	5,629	16,900	31,699	49,820
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	33,843	63,081	81,992	95,149

Тайлбар: (*)-Компани 2024 онд нэмэлтээр дахин 10.0 тэрбум төгрөгийн бондын эх үүсвэр татах төлөвлөгөөтэй байна.

Эх сурвалж: Компанийн дотоод үйл ажиллагааны тайлан, төлөвлөгөө

Үнэт цаас гаргагчийн санхүү байдлын тайлангийн төсөөллөөс дүгнэхэд нийт активын өсөлтийн хувьд 2023 онд 63.1 тэрбум төгрөгт хүрэх төлөвлөгөөтэй байгаа бол 2025 он гэхэд 95.1 тэрбум төгрөг хүрэх тооцоололтой байна. Сэндли ББСБ нь 2023 онд 10.0 тэрбум төгрөгийн компанийн өрийн бичгийн үлдэгдэлтэй байх бол, 2024 оноос өрийн бичгийн эргэн төлөлт хийгдсэний дараа итгэлцлийн үйлчилгээгээр татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн хэмжээ нэмэгдэх төлөвтэй байна. Санхүү байдлын тайлангийн төсөөллөөс харвал 2024 онд дахин өрийн хэрэгслээр 10.0 тэрбум төгрөгтэй дүйцэх санхүүжилт татах ажээ. Харин 2023 онд нийт 10.0 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг татах зорилготой юм.

118
Олзуулбал

2023-01-10

Нийт хөрөнгийг эх үүсвэрийн бүтцээр задалж авч үзвэл өөрийн хөрөнгийн хэмжээ энгийн хувьцаа гаргалтаар нэмэгдэхгүй гэдэг нь харагдаж байна. Харин хуримтлагдсан ашгийн нөлөөгөөр эздийн өмчийн дүн 67.2 тэрбум төгрөг буюу нийт хөрөнгийн 70.7 хувийг эзлэх төлөвтэй байна.

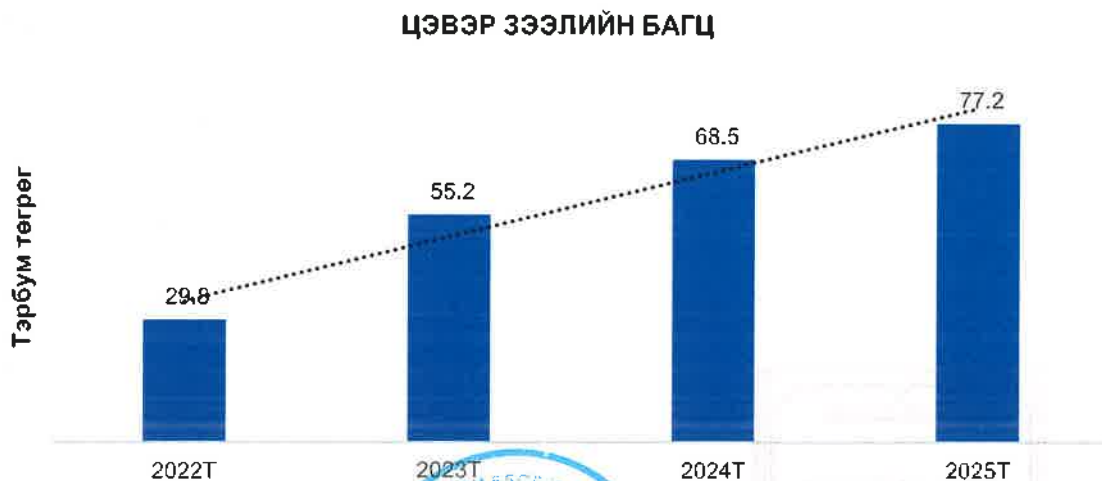
График 66: Нийт өр төлбөрийн санхүүжилтийн эх үүсвэр, хувиар

Эх сурвалж: Компанийн дотоод үйл ажиллагааны тайлан, төлөвлөгөө

Дээрх графикаас харахад Сэндли ББСБ нь итгэлцлийн үйлчилгээ, банк, санхүүгийн байгууллагаас татан төвлөрүүлсэн эх үүсвэрээр нийт хөрөнгөө нэмэгдүүлэх хандлагатай байна. Санхүүгийн байгууллагын хувьд бэлэн мөнгө, зээл олгох санхүүжилтийн хэрэгцээ бусад бизнесийн салбаруудтай харьцуулахад өндөр байдаг. Хэрэв компанийн хувьд хөшүүргийг оновчтой ашиглаж чадвал эрсдэлийг дагаж борлуулалтын орлого, ашигт ажиллагаа нэмэгдэх үндсэн том хүчин зүйл болох юм.

График 67: Цэвэр зээлийн багц, (тэрбум төгрөг)

Эх сурвалж: Компанийн дотоод үйл ажиллагааны тайлан төлөвлөгөө

Оршил 119

Сэндли ББСБ-ийн цэвэр зээлийн багц 2022 оны 10 дугаар сарын байдлаар 15.6 тэрбум төгрөг байсан ба нийт хөрөнгийн 55.5 хувийг эзэлж байна. Хэрэв зээл олголтын санхүүжилтээ төлөвлөсний дагуу нэмэгдүүлж, амжилттай эх үүсвэр татаж чадвал 2023-2025 оны хооронд цэвэр зээлийн багцын нийт хөрөнгөд эзлэх хувь дунджаар 84.1 хувьд хүрэх төсөөлөлтэй байна.

Хүснэгт 39: Орлого, үр дүнгийн тайлангийн төсөөлөл

Сая төгрөг	2022Т	2023Т	2024Т	2025Т
Зээлийн бүтээгдэхүүний орлого	11,407	25,467	32,874	37,392
Зээлийн бүтээгдэхүүний зардал	(3,294)	(5,999)	(7,258)	(7,236)
Зээлийн бүтээгдэхүүний цэвэр орлого	8,113	19,468	25,616	30,156
Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний орлого	1,136	2,450	3,417	4,383
Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний зардал	(780)	(1,390)	(1,839)	(2,287)
Мөнгөн гуйвуулгын шимтгэлийн зардал	(607)	(1,217)	(1,666)	(2,114)
Апп-ын зардал	(96)	(96)	(96)	(96)
Платформ ашигласны төлбөр	(77)	(77)	(77)	(77)
Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний цэвэр орлого	356	1,060	1,578	2,096
Нийт цэвэр орлого	8,469	20,528	27,194	32,252
Үйл ажиллагааны зардал	(3,013)	(4,857)	(6,134)	(6,616)
Хүү татвар, элэгдэл, хорогдлын өмнөх ашиг (EBITDA)	5,456	15,671	21,060	25,636
Элэгдлийн зардал	(59)	(81)	(89)	(89)
Хүү, татварын өмнөх ашиг (EBIT)	5,397	15,590	20,971	25,547
Хүүгийн зардал	-	1,600	1,600	1,600
Татварын өмнөх ашиг (алдагдал)	5,397	13,990	19,371	23,947
Татварын зардал	(500)	(2,719)	(4,572)	(5,826)
Цэвэр ашиг (алдагдал)	4,897	11,271	14,799	18,121

Эх сурвалж: Компанийн дотоод үйл ажиллагааны тайлан, төлөвлөгөө

Үнэт цаас гаргагч нь 2022 онд 4.9 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай ажиллах хүлээлттэй байгаа бол 2025 он гэхэд тус үзүүлэлт 3.7 дахин өсөж 18.1 тэрбум төгрөгт хүрэхээр бизнес төлөвлөгөөнд тусгажээ.

График 68: Нийт цэвэр орлого, цэвэр ашгийн төсөөлөл

Эх сурвалж: Сэндли ББСБ

Signature
120

Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн төсөөллийн хувьд 2022 оны 10 дугаар сарын эцсийн тайлант хугацаанд үнэт цаас гаргагчийн олон нийтэд хувьцаагаа нээлттэй санал болгох замаар өмчийн эх үүсвэр татсан нь мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийг 6.1 тэрбум төгрөгт хүрэхэд нөлөөлжээ. 2023 онд үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн өсөж, мөн итгэлцэл, өрийн үнэт цаасанд төлсөн төлбөрийн бууралтаар 5.0 тэрбум төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй байх төсөөлөлтэй байна. 2024 оноос мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 9.9 тэрбум төгрөгөөс 14.0 тэрбум төгрөг болж нэмэгдэх төлөвтэй байна.

Хүснэгт 40: Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн төсөөлөл

Сая төгрөг	2022Т	2023Т	2024Т	2025Т
Үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ				
Цэвэр ашиг	4,897	11,271	14,799	18,121
Элэгдлийн зардал	59	81	89	89
Ажлын капиталын өөрчлөлт:	(16,462)	(25,810)	(11,916)	(8,380)
Үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(11,507)	(14,459)	2,972	9,829
Хөрөнгө оруулалтын мөнгөн гүйлгээ				
Үндсэн хөрөнгө худалдаж авсан	(8)	(126)	(58)	-
Хөрөнгө оруулалтын цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(8)	(126)	(58)	-
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ				
Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргасан	4,700	5,000	2,000	-
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн	(100)	(6,000)	(5,000)	(700)
Итгэлцлийн үйлчилгээ гаргасан	1,058	10,000	15,000	10,000
Итгэлцлийн үйлчилгээний төлбөр төлсөн	(2,580)	(3,000)	(10,000)	(15,000)
Хувьцаа гаргасан	11,000	-	-	-
Бонд гаргасан	-	10,000	10,000	10,000
Бонд төлсөн	-	-	(10,000)	(10,000)
Бусад	(121)	-	-	-
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	13,957	16,000	2,000	(5,700)
Нийт цэвэр мөнгөн гүйлгээ	2,442	1,415	4,914	4,129
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,169	3,612	5,027	9,941
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,612	5,027	9,941	14,070

Эх сурвалж: Компанийн дотоод үйл ажиллагааны тайлан, төлөвлөгөө

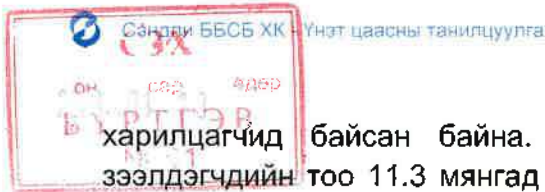
Үнэт цаас гаргагч нь 2024 онд нэмж 10.0 тэрбум төгрөгийн бонд гаргах төлөвлөгөөтэй байгаа ба тус онд өмнөх оны бондын эргэн төлөлтдөө зориулж 10.0 тэрбум төгрөгийг үндсэн төлбөрт гаргах юм. Мөн финтек бизнесийн тэлэлтэд зориулж 2023, 2024 онд зээл болон харилцагчдадаас татах итгэлцлийн үйлчилгээний эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх байдлаар үйл ажиллагаагаа санхүүжүүлэхээр төлөвлөж байна.

Зээлдэгчдийн тоо

Сэндли ББСБ нь 2021 оны эцсийн байдлаар нийт 3.9 мянган зээлдэгчтэй байсан ба үүний 70 орчим хувь буюу 2.7 мянган харилцагч нь цахим зээлийн

Олунтүвшин 121

харилцагчид байсан байна. 2022 оны жилийн эцэс гэхэд нийт цахим зээлдэгчдийн тоо 11.3 мянгад хүрэхээр төсөөлсөн ба 2022 оноос цааш цахим зээлийн харилцагчдын тоо жилд дунджаар 30 орчим хувиар нэмэгдэхээр төсөөлжээ.

Зээлийн багцын хэмжээ

HiPay аппликэйшнээр дамжуулан Сэндли ББСБ-ын цахим зээлийн үйлчилгээг 2021 оны 4-дүгээр сараас зах зээлд нэвтрүүлсэн. 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт зээлийн эрхтэй харилцагчдын 61.5 хувь нь зээл авсан бөгөөд тэдгээрийн дундаж зээлийн хэмжээ 4.3 сая төгрөг байсан байна.

Компани 2025 он гэхэд 95.1 тэрбум төгрөгийн нийт хөрөнгөтэй болж өсөхөөр төсөөлж байгаа ба үүнээс 90.0 хувийг буюу 85.8 тэрбум төгрөг нь нийт зээлийн багцыг бүрдүүлэхээр тооцоолж байна. Зээлийн багцын 90.0-ээс дээш хувийг цахим зээл үлдсэн 10.0-аас ихгүй хувийг уламжлалт маягаар олгосон зээл эзлэхээр төлөвлөж байна. Компанийн зүгээс нийт хөрөнгийн 91.2 хувийг нийт зээлийн багц дээр барьж ажиллахаар төлөвлөж байна.

Хүснэгт 41: Зохистой харьцааны үзүүлэлт

Зохистой харьцаа	2023Т	2024Т	2025Т
Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээний үзүүлэлт			
1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө/Эрсдэлээр жигнэсэн нийт актив	55%	60%	71%
Өөрийн хөрөнгө/Эрсдэлээр жигнэсэн нийт актив	55%	60%	71%
1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө/Нийт актив	54%	60%	71%
Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвар			
Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцаа	17%	30%	50%
Актив хөрөнгийн төвлөрлийн үзүүлэлт			
Эрсдэлийн сангийн хүрэлцээ	132%	128%	126%
Бусдаас татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн үзүүлэлтүүд			
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	23%	27%	12%
Үндсэн хөрөнгийн үзүүлэлт			
Үндсэн хөрөнгийн зохистой харьцаа	0.5%	0.4%	0.2%
Өгөөж			
Хөрөнгө /актив/-ийн өгөөж	18%	18%	19%
Өөрийн хөрөнгийн өгөөж	33%	30%	27%

Эх сурвалж: Сэндли ББСБ

Үнэт цаас гаргагчийн бизнес төлөвлөгөө, санхүүгийн төсөөлөлд үндэслэсэн ББСБ-ын зохистой харьцааг 2023-2025 оны хооронд тооцоолоход өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ, төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвар, хөрөнгийн төвлөрлийн харьцаанууд хангалттай түвшинд байхаар харагдаж байна.

Signature

График 69: Нийт хөрөнгийн өгөөж ба Өөрийн хөрөнгийн өгөөж

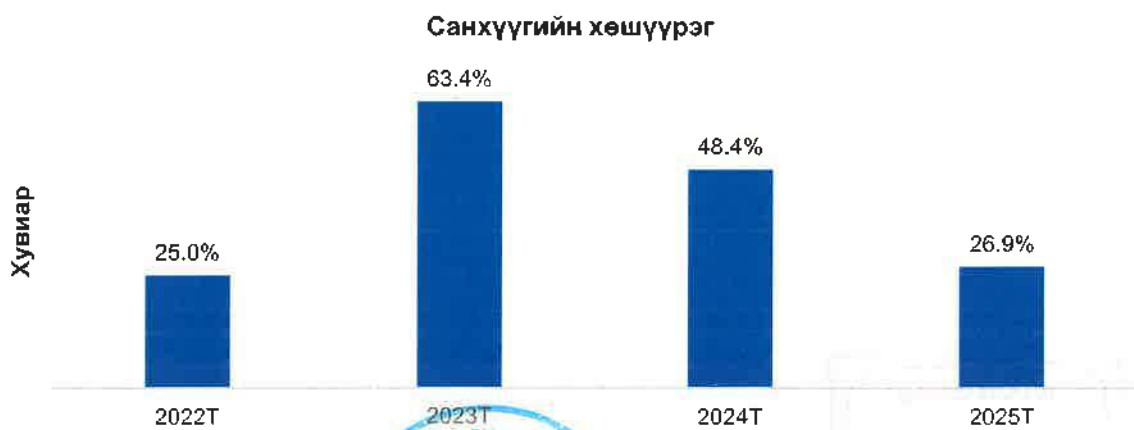
Эх сурвалж: Сэндли ББСБ

Өөрийн хөрөнгийн өгөөж (Return on equity) болон нийт хөрөнгийн өгөөж (Return on asset) тус бүр харгалзан 2022 оны эцэст 21.2 хувь, 14.5 хувь байх бол 2025 оны байдлаар 26.9 хувь, 19.0 хувь болохоор төлөвлөсөн байна. Үүнд зардал багатайгаар олон харилцагчдыг хамрах финтек бизнесийн тэлэлт болон зардлын тогтворжилт хүчтэй нөлөөлөх юм.

Санхүүгийн хөшүүрэг

2023 оноос өр төлбөрийн санхүүжилтийг нэмэгдүүлснээр өр төлбөр нь эздийн өмчийн дүнтэй харьцуулахад 46.2 хувьд хүрэх төсөөлөлтэй байна. 2025 он гэхэд энэхүү хөшүүргийн харьцаа буурч өөрийн хөрөнгийн дүн өр төлбөрийн дүнг давснаар өр төлбөр нь өөрийн хөрөнгийн 26.9 хувьтай тэнцэх төлөвтэй.

График 70: Санхүүгийн хөшүүргийн харьцаа

Эх сурвалж: Сэндли ББСБ

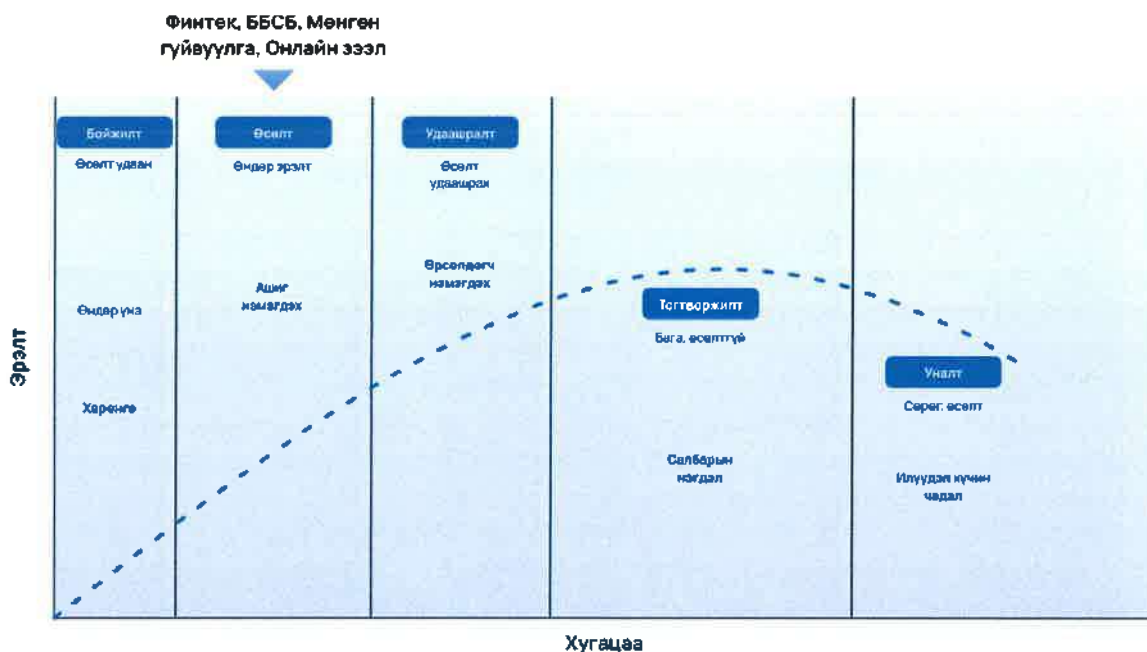
Handwritten signature
123

Үйл ажиллагааны дунд хугацааны стратеги

Сэндли ББСБ хувьд олон нийтэд танигдаж эхэлж байгаа энэ үед салбарын амьдралын мөчлөгийг тодорхойлох замаар үйл ажиллагаа, маркетингийн стратегийг боловсруулан ажиллаж байна.

Салбарын амьдралын мөчлөг

Сэндли ББСБ-ын үйл ажиллагаа явуулж буй салбарын амьдралын мөчлөгийг Хилл энд Жонесийн аргачлалыг ашиглан тодорхойлов. Тухайн аргачлалаар тодорхойлоход салбарын амьдралын мөчлөг өсөлттэй үе дээр байна. Мөнгөн гуйвуулга, зээлийн үйлчилгээ нь финтек рүү шилжиж байгаатай холбоотой олон улс, Монгол Улсад маш хурдан салбартаа өсөлтийг үзүүлж байна. Салбарын өсөлттэй үед эрэлт хурдацтай нэмэгдэж, ашигт ажиллагаа нэмэгдэж, үнэ буурч, салбар компаниудын харьцангуй бага өрсөлдөөнөөр тодорхойлогдоно. Салбарт шинэ өрсөлдөгч орж ирэхэд харьцангуй амархан байдаг.

Эх сурвалж: Зүраг 2.4, Хилл энд Жонес (2008)

Сэндли ББСБ хувьд салбарын өсөлттэй байгаа үед дараах стратегийг баримталж ажиллаж байна.

- Монгол Улсын иргэд хамгийн их оршин суудаг бүс нутгуудад мөнгөн гүйлгээний үйлчилгээгээ нэвтрүүлэх.

Signature
 124

- Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний зах зээлийн хувь хэмжээгээ нэмэгдүүлэхийн тулд хэрэглэгчийн санхүүгийн боловсролыг сайжруулах, хэрэглэгчдэд танигдах үйл ажиллагааг тогтмол хийх.
- Шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хөгжүүлж зах зээлийн шинэ сегментэд нэвтрэх.
- Эрэлт, ашгийн тогтвортой байлгахын тулд шимтгэл, хүүгийн зохистой хэмжээг барьж ажиллах.

Олон улсын мөнгөн гуйвуулга

Олон улсын мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ нь гадаад улсад сурч, ажиллаж, амьдарч буй Монгол иргэдэд үйл ажиллагаагаа нэвтрүүлээд буй бөгөөд цаашид үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэн, үйл ажиллагаагаа шинэ улсуудад нэвтрүүлэх, таниулах ажлуудыг шат дараалалтайгаар төлөвлөн гүйцэтгэж байна.

Дээрх зах зээлүүдэд нэвтрэхийн тулд Үнэт цаас гаргагч нь зорилтот зах зээл болох хувиараа ажиллаж буй, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллаж буй, суурьшиж буй, суралцаж буй болон гэр бүлийн шаардлагаар гадаад улсуудад оршин сууж буй 15 – 54 насны 100,000 орчим иргэдэд чиглэсэн үйл ажиллагааг таниулах, хэрэглээг идэвхжүүлэх төлөвлөгөөт маркетингийн ажлуудыг шат дараалалтайгаар авч хэрэгжүүлэхээр бэлтгээд байна.

Цаашид Sendly аппликейшнийг зөвхөн Монгол Улс ба бусад улсын хооронд мөнгөн гуйвуулга хийх бус олон улс хооронд мөнгөн гуйвуулга хийх платформ болгохоор зорин ажиллаж байна. Энэ зорилгын хүрээнд нийт хийгдэж буй гадаад мөнгөн гуйвуулгын дүнгээр дэлхийд хоёрт ордог Арабын Нэгдсэн Эмират улс руу үйл ажиллагаагаа тэлэхээр зохих зах зээлийн судалгаа болон тусгай зөвшөөрөл авах ажлуудыг эхлүүлээд байна.

Үнэт цаас гаргагч нь зорилтот зах зээлд, хамгийн хямд үнээр бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээ санал болгох буюу cost focus стратегийг баримтлан ажиллахын хажуугаар нэмэлт үйлчилгээнүүдийг нэвтрүүлснээр өрсөлдөгч байгууллагуудаас ялгарах буюу differentiation focus стратегийг давхар баримталж, одоогийн байдлаар албан ёсны тусгай зөвшөөрөлтэйгөөр олон улсын мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг хамгийн хямд буюу дунджаар 1.33 хувийн шимтгэлтэйгээр хэрэглэгчдэд санал болгож байна. Цаашид үнэт цаас гаргагч нь cost focus стратегийг differentiation focus стратегитай хослуулан баримталж, зах зээл дээрх өрсөлдөх чадвараа нэмэгдүүлэн ажиллахаар зорьж байна.

Зээлийн үйлчилгээ

Үнэт цаас гаргагч нь уламжлалт болон дижитал сувгуудаар дамжуулан зээл олгодог ба эдгээр сувгууд нь тус бүр өөр өөрийн гэсэн зорилтот зах зээлд хүрэх зорилготойгоор ажиллаж байна. Дижитал зээл буюу мерчантын зээлийн зорилтот зах зээл нь жижиг дунд бизнес эрхлэгчид байдаг бол уламжлалт зээлийн үйлчилгээг хөдөө орон нутагт байршилтай салбаруудаар түлхүү олгож байна.

Үнэт цаас гаргагч нь зээлийн үйлчилгээндээ differentiation focus стратегийг түлхүү баримталж, хэрэглэгчдэд хүртээмжтэй, түргэн шуурхай, технологид суурилсан шийдлүүдийг ашиглах стратегийг баримтлан ажиллаж байна. Компани нь

Олзийт 125

хамгийн олон орон нутгийн салбартай давуу талаа ашиглан орон нутгийн жижиг дунд бизнес эрхлэгч нарт зориулсан мерчантын зээлийн бүтээгдэхүүнийг санал болгох замаар зах зээлийн эзлэх хувиа нэмэгдүүлэхээр төлөвлөж байна.

Зах зээлд нэвтрэх стратеги

Sendly аппликейшн нь 2021 оны жилийн эцсээр нийт 13,300 гаруй таталт, 5,300 гаруй идэвхтэй хэрэглэгчтэй байна.

2022 онд маркетингийг идэвхжүүлж аппликейшний таталтын тоог 50,000-с дээш хүргэх, идэвхтэй хэрэглэгчдийн тоог 15,000-с дээш хүргэх зорилттой ажиллаж байгаа ба хэрэглэгчдээс бүтээгдэхүүн үйлчилгээтэй холбоотой судалгааг байнга авч, санал хүсэлтийг маркетингийн үйл ажиллагаанд тусган ажиллаж байна.

Зорилтот улсууд

Үнэт цаас гаргагч нь Үндэсний статистикийн хорооноос хийсэн хамгийн сүүлийн буюу 2020 оны Монгол Улсын хүн ам, орон сууцын тооллогыг харгалзан үзэж Монгол иргэд хамгийн ихээр суурьшсан улсуудад мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ болон бусад санхүүгийн үйлчилгээг /Орон сууцны зээл, Онлайн дэлгүүр, Сайн дурын нийгмийн даатгал/ таниулах, үүний зэрэгцээ Монгол болон олон улсын зах зээлд брендийн нэр хүндийг өсгөхөд онцгой анхаарал хандуулан ажиллаж байна. 2022 онд багтаан эхний ээлжид дараах улсуудад үйлчилгээгээ нэвтрүүлэхээр зорьсон билээ. Үүнд:

Улс	Оршин суугаа иргэдийн тоо	Нэвтрэх хугацаа	Үйл явц
Европын холбооны 27 улс	22,000	2022.05.31	Нэвтэрсэн
Өмнөд Солонгос улс	40,000	2022-2023	Бэлтгэл ажил хангасан
БНХАУ	5,000	2022-2023	Бодит орчинд тестлэхэд бэлдэж байгаа
Их Британи	1,400	2022.08.31	Нэвтэрсэн

Signature
126

Зах зээлд танигдах ажлын хүрээнд европын холбооны улсуудад ажиллаж амьдарч байгаа Монгол иргэддээ зориулсан санхүүгийн үйлчилгээг мөнгөн гуйвуулгын аппликейшнээр дамжуулан үзүүлэх үйлчилгээг танилцуулах арга хэмжээг 2022 онд төлөвлөсөн хэдий ч уулзалт, өдөрлөгийг Европын орнуудад хийгээгүй юм. Гэсэн хэдий ч 2022 онд нэвтрүүлэхээр төлөвлөж байсны дагуу Европын 27 оронд мөнгөн гуйвуулгыг хэвийн гүйцэтгэж байна.

Цаашид Sendly аппликейшнийг зөвхөн Монгол Улс ба бусад улсын хооронд мөнгөн гуйвуулга хийх бус олон улс хооронд мөнгөн гуйвуулга хийх платформ болгохоор зорин ажиллаж байна. Энэ зорилгын хүрээнд нийт хийгдэж буй гадаад мөнгөн гуйвуулгын дүнгээр дэлхийд хоёрт ордог Арабын Нэгдсэн Эмират улс руу үйл ажиллагаагаа тэлэхээр зохих зах зээлийн судалгаа болон тусгай зөвшөөрөл авах ажлуудыг эхлүүлээд байна.

Байршуулалтын стратеги

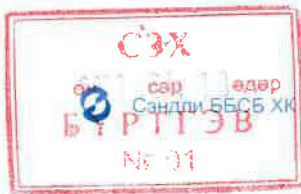
Sendly олон улсын мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний сегмент нь 200 мянга гаруй иргэд Sendly үйлчилгээгээр дамжуулан нийт 35 тэрбум төгрөгийн гүйлгээг амжилттай шилжүүлжээ. Үүний 46.7 хувь нь суралцахаар, 29.4 хувь нь хөдөлмөрийн гэрээгээр, 11.9 хувь нь гэр бүлийн шалтгаанаар гадаадад амьдарч байна.

Бид нийт гадаад улсад ажиллаж амьдарч байгаа Монголчууд болон Монгол улсад суугаа тэдний дотны хэн нэгэнд өөрсдийн үйлчилгээг таниулах зорилгоор өөрсдийн маркетинг, сурталчилгаагаа дотоодын зах зээл болон гадаад улсад суугаа Монголчууд хэмээн хуваагаад байна.

Гадаад улсад ажиллаж буй сегментэд хүрэхэд тухайн орны Монголчуудын төлөөлөл бүхий холбоо, тухайн улсад ажиллаж амьдардаг хүмүүсийн төлөөлөл, олны танил мөн нийгмийн хариуцлагын ажлууд зэрэг аргуудаар дамжуулан өөрсдийн үйлчилгээг албан ёсны, хурдан шуурхай, аюулгүй гэх мессежийн дор хүргэдэг. Бидний нэг томоохон амжилттай өрнөсөн кампанит ажлуудаас дурдвал АНУ-д оршин суугаа хэрэглэгчид рүүгээ ил захидлууд илгээх, Монгол Улсад суугаа гэр бүлд нь хэрэглэгчдийг төлөөлөн бэлэг хүргэх, гүйлгээний шимтгэлийн тодорхой хувийг "Монголын Аутизмын Холбоо"-нд хандивлах зэрэг нийгмийн хариуцлагын хүрээнд олон маркетингийн ажлууд хийгээд байна.

Signature 127

Унэт цаасны танилцуулга

Харин Монгол улсад суугаа гэр бүл болон нийтэд өөрсдийн үйлчилгээг мөн адил 3 мессеж болох албан ёсны, хурдан шуурхай, аюулгүй мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ гэх санааг хүргэснээр Гадаад улсад суугаа Монголчуудад бидний үйлчилгээг санал болгодог. Бид өөрсдийн үндсэн сувгууд болон сошиал медиа руу маркетингийн мессеж хүргэх замаар энэхүү ойлголтоо таниулан хоногшуулдаг.

Сурталчилгааны стратеги

Цогц маркетингийн харилцаа холбоо (IMC) Маркетингийн стратегийг өөрсдийн сурталчилгааны стратегид бид ашигладаг. Энэхүү стратегийг бид зурааснаас дээш, зурааснаас доош болон зураас дундуур гэсэн 3 хэсэгт задлан хувааж авч үздэг. Тухайн ангиллын тусламжтайгаар сурталчилгааны стратегийг нарийвчлан тодорхойлдог билээ.

Зурааснаас дээш буюу Above The Line - ATL

Өргөн хүрээг хамарсан, зорилтот сегмент, хэрэглэгчийн персонаг үл хамааран нийтийг хамарсан маркетингийн арга хэрэгслийг ашиглан хийж буй маркетингийг Зурааснаас дээш буюу ATL маркетинг гэж нэрлэдэг. ATL маркетинг нь зар сурталчилгаа, маркетингийн сувгуудаар дамжуулан урт хугацаанд брэнд хоногшуулах, таниулах зорилготой байдаг ба ихэвчлэн телевиз, радио, сонин/сэтгүүлийн сурталчилгаа нь энэхүү арга хэрэгсэлд хамаарна.

Зурааснаас доош буюу Below The Line - BTL

Зорилтот сегмент болон хэрэглэгчийн персонаг тодорхойлсны дараагаар тодорхойлсон сегмент рүү хамгийн боломжит, шууд үр дүн, хариу үйлдэлд суурилсан маркетингийн арга хэрэгслээр дамжуулан хүрэх маркетингийн аргыг BTL маркетинг гэж нэрлэдэг. BTL маркетинг нь и-мейл маркетинг, хайлтын системийн оновчлол, үзэсгэлэн худалдаа зэрэг аргаар зорилтот хэрэглэгч руу шууд хүрэх арга хэрэгслүүд хамаарна.

Зураас дундуур буюу Through The Line - TTL

Энэхүү маркетингийн арга зам нь ATL, BTL 2 арга замыг нийлүүлсэн буюу брэнд танигдалт болон хариу үйлдэл дээр суурилсан цогц маркетингийн арга хэрэгслээр дамжуулан хүрэхийг TTL маркетинг гэж нэрлэдэг. Ихэвчлэн хосолсон аргаар зорилтот болон макро түвшинд хүрэхүйц ажлууд байдаг ба ТВ реклам дундуур QR уншуулах сурталчилгаа, сошиал медиа маркетинг зэрэг арга хэрэгслүүд хамаарч болно.

128

Хүснэгт 42: ATL, BTL, TTL арга замуудын харьцуулалт
№ 01

2023-01-10

Зурааснаас дээш буюу ATL	Зурааснаас доош буюу BTL	Зураас дундуур буюу TTL
· Макро хэмжээг хамарсан	· Микро хэмжээг хамарсан	· Микро, макро аль аль хэмжээг хамарсан
· Масс медиа цацалт	· Зорилтот сегмент руу чиглэсэн	· Нийтийг болон зорилтот сегментэд зэрэг хүрч болдог
· Өргөн цар хүрээтэй	· Үр дүнг хэмжихэд хялбар	· Ихэвчлэн нийтийн онлайн сүлжээний платформ Фейсбүүк, Сошиал медиа зэрэг нь энэхүү ангилалд багтдаг
· Брэнд хоногшуулалт болон танигдалтад тохиромжтой	· Борлуулалт болон ашиг нэмэхэд тохиромжтой	
· Нийт хүрсэн хүмүүсийн тоо болон бусад мэдээлэл авах боломжгүй	· Нийт хүрсэн хүмүүсийн тоо болон бусад мэдээлэл авч хэмжихэд хялбар	

Handwritten signature

НЭЭЛТТЭЙ >

БОНД

Гурав.
Үнэт цаасны
тухай

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Bajh'.

СЭНДЛИ ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

3.1 НИИТЭД САНАЛ БОЛГОХ ҮНЭТ ЦААСНЫ ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

3.1.1 БОНДЫН НЭРЛЭСЭН ҮНЭ, ХУГАЦАА НӨХЦӨЛ

Үнэт цаас гаргагч	"Сэндли ББСБ" ХК
Үнэт цаасны төрөл	Энгийн хүүтэй бонд
Бондын арилжаа	Монголын хөрөнгийн биржээр олон нийтэд нээлттэй хүрээнд
Биржид бүртгүүлэх бондын тоо ширхэг	85,000 (наян таван мянга) ширхэг
Нэгж бондын нэрлэсэн үнэ	100,000 (зуун мянга) төгрөг
Татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн нийт хэмжээ	8,500,000,000 (найман тэрбум таван зуун сая) төгрөг
Бондын хугацаа	18 сар
Бондын хүү	19.2 хувь (арван ес аравны хоёр), жилийн
Хүүгийн төлөлт	Улирал тутам
Үндсэн төлбөр төлөлт	Хугацааны эцэст
Бондыг хугацаанаас өмнө буцаан худалдах бонд эзэмшигчийн эрх	Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа Бондыг үнэт цаас гаргагчид эргүүлэн худалдах эрхтэй.
Бондыг эргүүлэн худалдан авах үнэ	Бонд гаргагч нь бондын үндсэн төлбөрийг нэрлэсэн үнээр худалдан авч, хуримтлагдсан хүүг төлнө. (Бондыг эргүүлэн худалдан авах дэлгэрэнгүй нөхцөлийг энэхүү үнэт цаасны танилцуулгын "Үнэт цаас гаргах тухай тогтоол" хэсгээс харна уу.)
Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн зарцуулах зориулалт	Зээлийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлнэ.
Үнэт цаасны хүүгийн орлогын татвар	5.0 хувь
Бондын барьцаа, батлан даалт	Толгой компани нь өөрийн эзэмшиж буй үнэт цаас гаргагчийн хувьцааг холбогдох журмын дагуу барьцаалж, батлан даалт гаргасан болно.
Бондын хадгалалт, төлбөр тооцоо	Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв

Signature
131

3.2 ӨРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХҮҮ ТОГТООСОН ҮНДЭСЛЭЛ

Үнэт цаас гаргагч нь өрийн хэрэгслийн хүүгийн түвшинг тогтоохдоо дотоодын эдийн засгийн нөхцөл байдал, хөрөнгө оруулагчдын хүлээлт, банкны хадгаламжийн хүү, ижил төрлийн өрийн хэрэгслийн хүү зэргийг харгалзан бонд эзэмшигчдэд жилийн 19.2 хувийн хүүг санал болгож байна.

Төв банкны үнэт цаасны хүү

Монголын хөрөнгийн биржээр арилжаалагддаг Засгийн газрын үнэт цаас (ЗГҮЦ)-ны хүү нь компанийн бондын эрсдэлгүй нэрлэсэн хүүгийн суурь түвшин болдог хэдий ч Засгийн газрын өрийн удирдлагын бодлогын хүрээнд ЗГҮЦ-ыг 2017 оны 10 дугаар сарын 24-ний өдрөөс хойш арилжаалахыг зогсоосон. Хамгийн сүүлд арилжаалагдсан 6 сарын хугацаатай ЗГҮЦ-ны хүү 11.805% байсан.

Бодлогын хүү ба инфляц

Монголбанкнаас бодлогын хүүг 2018 оноос 2020 оны 3 дугаар сар хүртэл 11.0 хувь орчимд хадгалсаар ирсэн. Харин 2020 оны 3 дугаар сард 10.0 хувь, 4 дүгээр сард 9.0 хувь, 9 дүгээр сард дахин бууруулж 8.0 хувь болгож бууруулсан. Ийнхүү Төв банкнаас мөнгөний зөөлөн бодлогыг сүүлийн 2 гаруй жилийн хугацаанд тууштай баримталсан нь цар тахлын хүндрэлийг даван туулах, зээл олголтыг дэмжих, хамгийн гол нь эдийн засгаа сэргээх зорилготой байв.

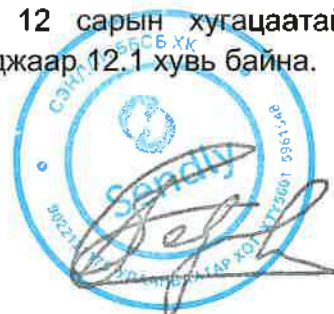
Гэсэн хэдий ч инфляцын түвшин 2022 оны 11 дүгээр сарын байдлаар улсын хэмжээнд 14.5 хувьд хүрсэн нь бодлогыг хүүг эргэн нэмэгдүүлэх суурь нөхцөл бүрдэв. 2022 он гарснаас хойш оны эхэнд 6.0 хувь байсан бодлогын хүү 12 дугаар сарын байдлаар 13.0 хувьд хүрч нэг дахин нэмэгдсэн. Энэхүү бодлогын хүүгийн нэг дахин өсөлт нь хөрөнгө оруулагчдын хүлээлтийг өөрчилж, бондын хүүгийн өгөөжийг өсгөх хүлээлтийг хөрөнгийн зах зээл дээр бий болгоод байна.

Эрсдэлийн урамшуулал

Монгол улсын төгрөгийн ханшийн савалгаа, Засгийн газрын өрийн дарамт, хэрэглээний үнийн өсөлт, худалдааны түнш орнуудын улс төрийн хурцадмал байдал, үйлдвэрлэлийн зардлын өсөлт зэрэг нь дотоодын эдийн засгийн тогтвортой байдлыг алдагдуулж, тодорхой бус байдлыг нэмэгдүүлсээр байна. Эдгээр сөрөг хүчин зүйлс нь компаниудын гаргаж буй төгрөгөөр нэрлэсэн бондын эргэн төлөлтийн эрсдэлийг нэмэгдүүлж байгаа ба бондын хүүг тодорхой түвшинд өсгөх нь хөрөнгө оруулагчдад эрсдэлийн урамшуулал болж байгаа юм.

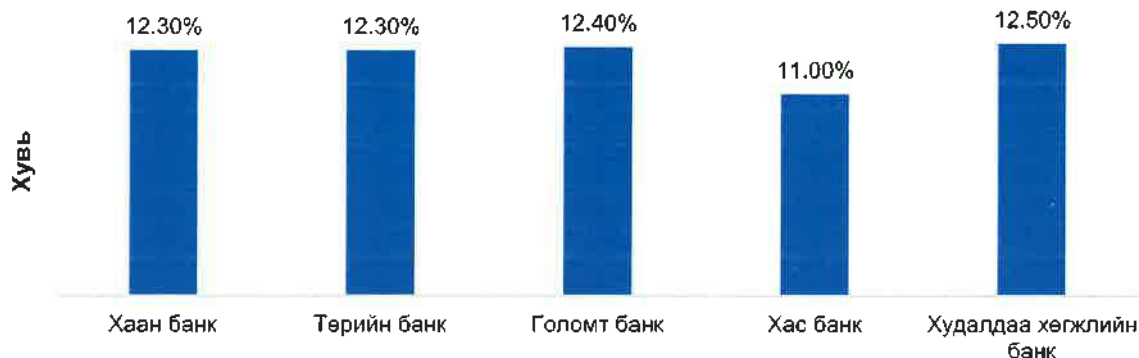
Банкны хадгаламжийн хүү

2022 оны 11 дүгээр сард банкуудын шинээр татсан 10-12 сарын хугацаатай хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү 12.7 хувь байна. Монголбанкнаас 9 болон 12 дугаар сард бодлогын хүүгээ 3 нэгжээр нэмэгдүүлж 13.0 хувьд хүргэсэн нь шинээр татаж байгаа хадгаламжийн хүүг өсөх нөхцөл болжээ. Монгол Улсын системийн 5 банкны 12 сарын хугацаатай хадгаламжийн зарласан хүүг харьцуулж харвал дунджаар 12.1 хувь байна.

Оршимогдор
132

БАНКУУДЫН ТӨГРӨГИЙН, 12 САРЫН ХУГАЦААТАЙ ХАДГАЛАМЖИЙН ХҮҮ

Эх сурвалж: Банкуудын вэб хуудас

Нээлттэй бонд, ХБҮЦ-ны хүүгийн харьцуулалт

Зах зээл дээр нээлттэй арилжаалагдаж байгаа бондуудын хүүгийн түвшинг харвал бодлогын хүүгийн өсөлт, инфляцын өсөлттэй уялдуулж банкны хадгаламжийн хүүтэй өрсөлдөхүйц түвшинд тогтоож байна. Хамгийн сүүлд Монголын хөрөнгийн биржээр нээлттэй арилжаалагдсан "Инвекор бонд 2.0"-ын хүүгийн түвшин жилийн 18.0 хувь байна.

№	Бонд, ХБҮЦ-ны нэр	Бүртгэсэн огноо	Хүү (жилийн)
1	Бичил Глобус ХБҮЦ	2022.11.15	17.50%
2	Инвекор бонд	2022.10.21	18.00%
3	ЛэндМН актив ХБҮЦ	2022.10.07	17.00%
4	Нөмөр кредит ассет ХБҮЦ	2022.09.29	17.50%
5	Бэрс ХБҮЦ	2022.08.15.	16.80%
6	Симпл ассет ХБҮЦ	2022.06.16	15.00%
7	Омни актив ХБҮЦ	2022.01.28	14.50%

Эх сурвалж: Монголын хөрөнгийн бирж

3.3 БОНДЫН БАРЬЦАА, БАТЛАН ДААЛТ

Үнэт цаас гаргагчийн толгой компани болох "Монголын финтек групп" хаалттай ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн хурлын 31 дугаартай тогтоол, 2023 оны 01 дүгээр сарны 06-ны өдрийн хурлын 01 дугаартай тогтоолын дагуу өөрийн эзэмшиж буй "Сэндли ББСБ" ХК-ийн нийтэд санал болгон гаргах нийт 8,500,000,000 (найман тэрбум таван зуун сая)

Олзийтөгс
133

төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгсэл (хүү болон үндсэн төлбөр)-ийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор дор дурдсан хувьцааг Үндсэн андеррайтер “Өлзий энд Ко капитал ҮЦК” ХХК-д өрийн хэрэгслийн үндсэн болон хүүгийн төлбөр төлөгдөж дуусах хүртэл холбогдох журмын дагуу барьцаалуулсан болно. Барьцааны зүйлийн үнэлгээг талууд “Гэрэгэ эстимэйт” ХХК-ийн гаргасан хөндлөнгийн хараат бус үнэлгээний тайлан (энэхүү үнэт цаасны танилцуулгын “Үнэлгээний дүгнэлт, нэмэлт тодруулга” хэсгээс үзнэ үү.) болон 2023 оны 01 дүгээр сарын 09-ний өдрийн нэмэлт тодруулга албан бичиг (энэхүү үнэт цаасны танилцуулгын “Үнэлгээний дүгнэлт, нэмэлт тодруулга” хэсгээс үзнэ үү.)-т үндэслэсэн болно.

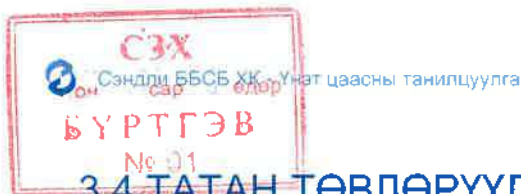
№	Барьцаа хөрөнгө	Барьцаалуул агч	Тоо ширхэг	Нэгжийн үнэ, ₮	Барьцаа хөрөнгийн үнийн дүн	Үүргийн гүйцэтгэл хангуулах хувь	Барьцааг аар хангагдах үүргийн гүйцэтгэлийн дүн, ₮
1	"Сэндли ББСБ" ХК-ийн энгийн хувьцаа	"Монголын финтек групп" хаалттай ХК	111,785,000	150.0	16,767,750,000	70.0%	11,288,000,000

*Тайлбар: Үнэт цаас гаргахтай холбоотой зардал багтсан дүн

Үнэт цаас гаргагчийн Биржээр арилжаалагдаж буй энгийн хувьцааны хоёрдогч зах зээлийн арилжаа 2022 оны 10 дугаар сарын 06-ны өдөр эхэлсэн бөгөөд 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн байдлаар “Сэндли ББСБ” ХК-ийн энгийн хувьцааны нийт 56 арилжааны өдрийн хаалтын ханшаар тооцсон жигнэсэн дундаж ханш 169.84 төгрөг байгаа бол тухайн өдрийн турш арилжигдсан ханшаар тооцсон жигнэсэн дундаж ханш 168.71 төгрөг байна. СЗХ-ны “Өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам”-ын 2.7-д заасны дагуу барьцаалах нэгж хувьцааны үнийг тогтоохдоо сүүлийн 6 сарын жигнэсэн дундаж ханшийг харгалзан тогтоохоор заасан байдаг. Үнэт цаас гаргагчийн энгийн хувьцаа нь холбогдох журамд заасан хугацаанд арилжаалагдаагүй байгаа учраас 56 арилжааны өдрийн жигнэсэн дундаж ханшийг барьцааны үнэлгээнд ашиглах нь тохиромжгүй гэж андеррайтеруудын зүгээс дүгнэсэн. Иймд 56 арилжааны өдрийн жигнэсэн дундаж ханш болон хөндлөнгийн үнэлгээний компанийн дүгнэлтээр гарсан хувьцааны ханшийн аль багаар нь барьцаа хөрөнгийн дүнг тооцов. Мөн СЗХ-ны “Өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам”-ын 2.6-д “Бонд гаргагч нь нээлттэй хувьцаат компани бол тухайн компанийн хувьцаа эзэмшигч нь өөрийн эзэмшлийн хувьцаагаар батлан дааж болох бөгөөд батлан даах хувьцаа нь бонд гаргагчийн нийт гаргасан энгийн хувьцааны 50 хувиас дээшгүй байна.” гэсний дагуу толгой компани “Монголын финтек групп” хаалттай ХК нь бондын үндсэн төлбөр болон хуримтлагдсан хүүгийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор батлан даалт гаргасан болно.

Анхбаяр

3.4 ТАТАН ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ХӨРӨНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ

Үнэт цаас гаргагч нь 85,000 (наян таван мянга) ширхэг, нэг бүр нь 100,000 (зуун мянга) төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй, эргэн худалдах нөхцөлтэй бондыг олон нийтэд санал болгож нийт 8,500,000,000 (найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийг татан төвлөрүүлэхээр төлөвлөж байгаа билээ. Энэхүү олон нийтээс татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийг үнэт цаас гаргагч нь бизнесийн үндсэн үйл ажиллагаа болох зээлийн үйл ажиллагаагаа санхүүжүүлэхэд зарцуулах юм.

№	Эх үүсвэрийн зарцуулалтын төлөвлөгөө	Мөнгөн дүн (төгрөг)
1	Зээлийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх	8,500.0 сая

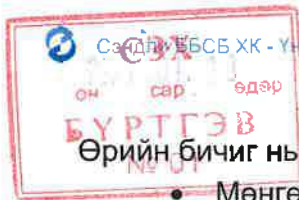
3.5 ӨРИЙН БИЧГЭЭР ГЭРЧЛЭГДЭХ ЭРХ, ҮҮРЭГ

Өрийн бичиг нь түүний эзэмшигчийн дараах эрхийг гэрчилнэ:

- Үнэт цаас эзэмшигч, түүний хамтран эзэмшигч нь компанийн санхүүгийн тайлан, үнэт цаасны танилцуулгыг хөрөнгө оруулалтын зорилгоор судлан үзэж, бүрэн танилцсаны үндсэн дээр өрийн бичгийг худалдан авч, хөрөнгө оруулалт хийх шийдвэрийг бие даан гаргах эрхтэй;
- Үнэт цаас эзэмшигч, түүний хамтран эзэмшигч нь өрийн бичгийн хоёрдогч зах зээлийн үнийн мэдээлэлтэй танилцах эрхтэй;
- Өрийн бичгийг бирж дээрээс үнэт цаасны компаниараа дамжуулан чөлөөтэй худалдан авах, хоёрдогч зах зээл дээр худалдах эрхтэй;
- Өрийн бичиг эзэмшигч, түүний хамтран эзэмшигч нь хугацааны эцэст өрийн бичгийг нэрлэсэн үнээр Үнэт цаас гаргагчид эргүүлэн худалдах, худалдан авахыг шаардах, хуримтлагдсан хүүг төлөхийг шаардах эрхтэй;
- Үнэт цаас гаргах тухай шийдвэрт зааснаар үнэт цаасны өгөөж буюу хүүг улирал тутамд төлөхийг шаардах эрхтэй;
- Хэрэв үнэт цаас гаргагч нь дээрх 4, 5-д дурдсан үүргээ биелүүлээгүй буюу зохих ёсоор биелүүлээгүй бол андеррайтераар дамжуулан барьцаалуулагч-толгой компаниас үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах арга хэмжээ авахыг шаардах эрхтэй;
- Өрийн бичиг гаргагч төлбөрийн чадваргүй болсон буюу үүргийн гүйцэтгэлийг хангах эд хөрөнгийн хэмжээ багассан, эсхүл эд хөрөнгөгүй болсон бол өрийн бичиг эзэмшигч нь тогтоосон хугацаанаас өмнө үүргээ нэн даруй гүйцэтгэхийг түүнээс шаардах (Иргэний хуулийн 208.6) эрхтэй;
- Барьцаалуулагчийн талаарх мэдээлэлтэй танилцах (Компанийн өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам) эрхтэй;
- Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа бондыг Үнэт цаас гаргагчид эргүүлэн худалдах, бондын үндсэн төлбөр болон хуримтлагдсан хүүг төлөхийг Үнэт цаас гаргагчаас шаардах эрхтэй;

[Handwritten signature]
135

Өрийн бичиг нь түүний эзэмшигчийн дараах үүргийг гэрчилнэ:

- Мөнгөн хөрөнгөө урьдчилан байршуулах нөхцөлөөр өөрийн захиалсан өрийн бичгийн төлбөрийг төлөх, тийнхүү төлөөгүй бол захиалсан өрийн бичгийг ҮЦК худалдах эрхтэйг хүлээн зөвшөөрөх;
- Үнэт цаас эзэмшигч, түүний хамтран эзэмшигчийн өрийн бичгийн төлбөрт төлсөн мөнгөн хөрөнгө нь түүний хууль ёсны үйл ажиллагаанаас олсон орлого бөгөөд "Мөнгө угаах, терроризмтой тэмцэх тухай хууль"-ийн дагуу холбогдох шалгуурыг хангасан, эрх зүйн аливаа доголдолгүй, маргаангүй мөнгөн хөрөнгө болохыг бүрэн баталж, эрсдэл болон өгөөжийг бүрэн тооцоолж хөрөнгө оруулалтын шийдвэрийг бие даан гаргасан талаар баталгаа гаргаж ҮЦК-аас гаргасан анхан шатны маягтыг үнэн зөв мэдээлэх болон түүнд орсон өөрчлөлтийг тухай бүр мэдэгдэх үүрэгтэй.

Үнэт цаас гаргагчийн үүрэг

- Үнэт цаас гаргагч нь өөрийн санхүү болон бусад бодит байдлын талаар үнэн зөв мэдээлэх үүрэгтэй;
- Өрийн бичгийн үүргийн гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал үүссэн тохиолдолд Хувьцааны барьцааны гэрээний дагуу зохих арга хэмжээг авч үнэт цаас эзэмшигчийн хүү болон үндсэн төлбөрийг барагдуулах;
- Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийг үнэт цаасны танилцуулгад тусгагдсаны дагуу үр ашигтай захиран зарцуулах;
- Үнэт цаасны танилцуулгад тусгагдсаны дагуу улирал тутамд хүүгийн төлбөрийг төлөх, хугацааны эцэст үндсэн төлбөрийг төлөх үүрэгтэй. Энэхүү үүргээ биелүүлэхэд шаардлагатай бүхий л арга хэмжээг авч ажиллах;
- Үнэт цаас гаргагч нь холбогдох гэрээнүүд дээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлээгүйн улмаас үнэт цаас эзэмшигчид учруулсан аливаа хохирлыг төлж барагдуулах үүрэгтэй;
- Үнэт цаас гаргагч нь үндсэн болон хүүгийн төлбөрийг төлбөр хийгдэх өдрөөс ажлын 3 хоногийн өмнө ҮЦТХТ-д байрших өөрийн дансанд шилжүүлнэ. Шилжүүлсэн дүнг ҮЦТХТ нь хөрөнгө оруулагчийн үнэт цаасны данс руу үндсэн болон хүүгийн төлбөр хийгдэх өдөр татна;
- Холбогдох хууль тогтоомж болон журамд заасны дагуу мэдээллийн ил тод байдлыг тогтмол хангах, хөрөнгө оруулагчдын өмнө хүлээсэн үүргээ хэрэгжүүлж ажиллах;
- Баталгаа гаргагчийн талаар хөрөнгө оруулагчдад тодорхой үнэн зөв мэдээллийг өгөх;
- Үнэт цаас гаргагч нь компанийн үйл ажиллагааны талаарх мэдээллийг үнэн зөв, агуулгын хувьд хоёрдмол утгагүй, бүрэн гүйцэд, тодорхой байх зарчмаар буюу хөрөнгө оруулалтын шийдвэр гаргахад хангалттай байдлаар хүргэх;

Орчимбол
136

- Үнэт цаас гаргагч нь бондын үнэ ханшид нөлөөлж болохуйц аливаа үйл явдлын мэдээллийг нэн даруй олон нийт, Хороо, арилжаа эрхлэх байгууллагад хүргүүлэх;
- Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийг үнэт цаасны танилцуулгад тусгагдсаны дагуу үр ашигтай захиран зарцуулах;
- Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа бондыг эргүүлэн худалдан хүсэлт гаргасан тохиолдолд “Нээлттэй өрийн хэрэгсэл гаргах тухай” тогтоол болон холбогдох журмын дагуу худалдан авах үүрэгтэй.
- Үнэт цаас гаргагч буюу нээлттэй бонд гаргагч нь дараах тохиолдолд зохих мэдээллийг Хороо, арилжаа эрхлэх байгууллагад хүргүүлж, олон нийтэд тухайн үйл явдал болсноос хойш ажлын гурван өдрийн дотор мэдээлнэ.
 - ✓ Бондын танилцуулгад заасан үйл ажиллагааны чиглэл, төсөл болон төслийн хэрэгжилтийн явцад өөрчлөлт орсон;
 - ✓ Бонд гаргах шийдвэрт заасны дагуу өрийн гаргасан бондыг төлөгдөх хугацаанаас өмнө эргүүлэн худалдан авахаар шийдвэрлэсэн;
 - ✓ Бусад санхүүгийн байгууллага, хөрөнгө оруулагчаас зээл авсан, тэдний өмнө хүлээсэн нэмэлт үүрэг үүссэн;
 - ✓ Төлөөлөн удирдах зөвлөл, гүйцэтгэх удирдлагын бүтцэд өөрчлөлт орсон;
 - ✓ Хяналтын багц бүхий хувьцаа эзэмшигчийн бүтцэд өөрчлөлт орсон;
 - ✓ Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр бонд гаргагчийн хөрөнгийг битүүмжилсэн, эсхүл хураасан;
 - ✓ Бонд гаргагч тусгай зөвшөөрөлтэй үйл ажиллагаа эрхлэх болсон, хугацааг сунгуулсан, эсхүл түүнийг түдгэлзүүлсэн, хүчингүй болгосон;
 - ✓ Бонд гаргагч нь гуравдагч этгээдийн өмнөөс баталгаа, батлан даалт гаргасан;

3.6 ҮНЭТ ЦААСЫГ АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛД БАЙРШУУЛАХ ТУХАЙ

Анхдагч зах зээлд байршуулах төлөвлөгөө, хуваарь

Signature
137

СЗХ

ом сар өлөр

2023-01-10

Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 12.1-т заасны дагуу нийтэд санал болгохыг зөвшөөрсөн үнэт цаасны бүртгэл болон хөрөнгийн биржийн бүртгэлтэй аль алинд нь бүртгэгдсэн үнэт цаасыг үнэт цаасны анхдагч зах зээлд худалдана. Тус хуулийн 12.2-т зааснаар Үнэт цаасны анхдагч зах зээлд үнэт цаасыг арилжих зөвшөөрлийг Санхүүгийн зохицуулах хороо олгох бөгөөд Хороо нь уг зөвшөөрлийг хөрөнгийн биржийн бүртгэлд бүртгэсэн болон холбогдох бэлтгэлийг хангасан тухай хөрөнгийн биржээс гаргасан тодорхойлолт, үнэт цаас гаргагчийн хүсэлтэд үндэслэн олгох бөгөөд Монголын хөрөнгийн биржийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2018 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдрийн 15 тоот тогтоолоор баталсан “Үнэт цаасны анхдагч зах зээлийн арилжааны журам”-д заасны дагуу Үнэт цаас гаргагч болон Андеррайтер нь өрийн хэрэгслийг анхдагч зах зээлд байршуулах дэлгэрэнгүй төлөвлөгөөг танилцуулна.

Үнэт цаас гаргагчийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн 22/07 дугаартай тогтоолын дагуу нийт 85,000 (наян таван мянга) ширхэг нэг бүр нь 100,000 (нэг зуун мянга) төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий компанийн өрийн хэрэгслийг Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан олон нийтэд нээлттэй санал болгон арилжаалах бөгөөд биржийн Анхдагч зах зээлийн арилжааны тогтоосон үнийн аргыг ашиглан олон нийтэд санал болгохоор шийдвэрлэсэн болно.

Үнэт цаас гаргагчийн олон нийтэд санал болгож буй бондын худалдан авах захиалгын хугацааг Санхүүгийн зохицуулах хороо зөвшөөрөл олгосны дараа Үнэт цаас гаргагч болон Андеррайтерууд харилцан зөвшилцсөний үндсэн дээр шийдвэрлэнэ.

Тогтоосон үнээр санал болгох арилжааны арга

Монголын хөрөнгийн биржийн 2018 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдрийн 15 дугаартай тогтоолоор баталсан “Үнэт цаасны анхдагч зах зээлийн арилжааны журам”-д заасны дагуу үнэт цаас гаргагчийн тогтоосон тодорхой үнэ (өгөөж)-ээр цаг хугацааны ахлах дарааллаар санал болгон арилжих арга юм.

Үнэт цаасны хоёрдогч зах зээлийн арилжаа

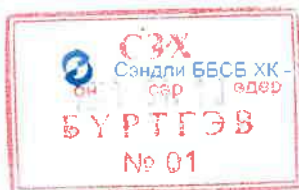
Андеррайтер нь анхдагч зах зээлийн арилжаа явагдаж дууссанаас хойш ажлын гурван өдөрт багтаан анхдагч зах зээлийн арилжааны тайланг СЗХ-нд хүргүүлнэ. СЗХ нь уг тайланг хүлээн авч аливаа зөрчил гараагүй, амжилттай болсон гэж үзвэл үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн байгууллагад өмчлөх эрхийн бүртгэл хийх, арилжаа эрхлэх байгууллагад хоёрдогч зах зээлийн арилжааг эхлүүлнэ. Энэ өдрөөс эхэлж бондын хүү тооцогдож эхэлнэ.

Бонд худалдан авах заавар

Хөрөнгө оруулагч нь үнэт цаас худалдан авах мөнгөн хөрөнгийг дараах 2 аргаас сонгон дансандаа байршуулах боломжтой. Хэрэв үнэт цаасны дансгүй бол МХБ-д бүртгэлтэй аль нэг үнэт цаасны компаниас сонгон данс нээлгэнэ. Данс бүрэн баталгаажихад 1-2 хоног шаардлагатай байдгийг та тооцно уу.

Оршигбаяр
138

Сэндли БЭСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

1. Дурын банкнаас бонд авах мөнгөн дүнг дараах зааврын дагуу байршуулаад өөрийн үйлчлүүлдэг брокерийн компанийн аппликейшнийг ашиглан захиалгаа оруулах эсхүл брокертоо мэдэгдэж захиалгаа баталгаажуулна.

Банкны нэр: Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв

Дансны нэр: Таны өөрийн нэр

Дансны дугаар: **** * (өөрийн брокероос лавлах)

Гүйлгээний утга: регистрийн дугаар, нэр, утасны дугаар

2. Дурын данснаас өөрийн үйлчлүүлдэг үнэт цаасны компанийн номинал дансанд байршуулаад цахимаар болон утсаар захиалгаа баталгаажуулах боломжтой.

Банкны нэр: ҮЦК-ийн номинал данс байршиж буй банкны нэр

Дансны нэр: Үнэт цаасны компанийн нэр

Дансны дугаар: Үнэт цаасны компанийн номинал дансны дугаар

Гүйлгээний утга: регистрийн дугаар

Арилжааны шимтгэл

Хөрөнгө оруулагч нь өөрийн үйлчлүүлдэг үнэт цаасны компанийн тогтоосон арилжааны шимтгэлийг үнэт цаас авах мөнгөн дүн дээр нэмж байршуулна. Уг шимтгэлд зохицуулагч байгууллагуудын шимтгэл багтсан байна.

Албан татвар

Хөрөнгө оруулагч нь хувь хүн бол ХХОАТ-ын хуулийн 16.1.4-т заасан хүүгийн орлогын нийт дүнгээс, 17.1.3-т заасан хувьцаа, үнэт цаас борлуулсны орлогоос худалдан авсан үнийн дүнг хассан зөрүүнээс тус хуулийн 21.5-т заасан 5 хувийн татвар төлнө.

Хөрөнгө оруулагч нь хуулийн этгээд бол ААНОАТ-ын хуулийн 18.6.3-т заасан ногдол ашгийн орлогын нийт дүнгээс, 18.3-т заасан хувьцаа, үнэт цаас борлуулсны орлогоос худалдан авсан үнийн дүнг хассан зөрүүнээс тус хуулийн 20.2.5-д заасан 5 хувийн татвар төлнө.

Олзийт

НЭЭЛТТЭЙ >

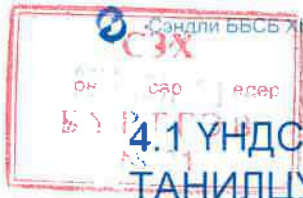
БОНД

Дөрөв.

Үнэт цаас гаргах

ажиллагаанд оролцогчид

A handwritten signature in black ink, appearing to be "B. B. B." or similar, located below the main text.

4.1 ҮНДСЭН АНДЕРРАЙТЕРИЙН КОМПАНИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

Байгууллагын нэр: "ӨЛЗИЙ ЭНД КО КАПИТАЛ ҮЦК" ХХК

Үйл ажиллагааны чиглэл: Брокер, Дилер, Андеррайтер

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот, 14200, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Сити Тауэр, 25 давхар, 2506 тоот

Утас: +976 7777 6377

Цахим шуудан: info@ucc.mn

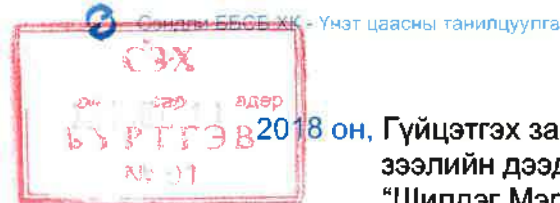
Өлзий энд Ко капитал ҮЦК ХХК нь Монголын тэргүүний үнэт цаасны компаниудын нэг бөгөөд хөрөнгө оруулалтын банкны үйлчилгээг үзүүлэх үндсэн зорилготойгоор 2007 онд байгуулагдсан билээ. Тус компани нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны үнэт цаасны зах зээл дээр брокер, дилер болон андеррайтерийн мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөлтэй, Монголын хөрөнгийн бирж болон Монголын үнэт цаасны арилжаа эрхлэгчдийн холбооны гишүүн байгууллага юм.

Өлзий энд Ко капитал ҮЦК ХХК нь Монголын хөрөнгийн биржийн арилжаанд онлайнаар оролцох боломжийг харилцагч нарт олгож, мэдээ мэдээлэл, зөвлөгөөг өгч ажилладаг ба дотоодын үнэт цаасны арилжаа төдийгүй Хонгконг, Лондон, Австрали, НьюЙоркийн хөрөнгийн биржийн арилжаанд бодит цагийн горимоор хувьцаа болон бусад үнэт цаасыг худалдах, худалдан авахад зуучилдаг ба энэхүү үйлчилгээг Монголд анх удаа нэвтрүүлсэн.

Хөгжлийн цоо шинэ шатандаа гарч байгаа Монголын компаниудад хөрөнгийн зах зээлээс хөрөнгө оруулалт татаж бизнесээ өргөжүүлэх боломжийг таниулан, бизнес болон санхүүгийн мэргэжлийн зөвлөгөө өгч хамтран ажилладаг. Мөн түүнчлэн салбартаа тэргүүлэгч томоохон компаниудын үнэт цаас гаргах үйл ажиллагаанд андеррайтерийн мэргэжлийн үйлчилгээг үзүүлж байна.

- 2008 он, Брокер дилер андеррайтерийн тусгай зөвшөөрөл авсан.
- 2009 он, Лондонгийн хөрөнгийн бирж болон АНУ-н банк Bank New York Mellon-той хөрөнгө босгох боломжтийн талаарх форумыг анх удаа зохион байгуулсан.
- 2010 он, Монголд анх удаа HKEX, LSE, ASX, NYSE зэрэг биржүүдийн гадаадын арилжаанд оролцох үйлчилгээг нэвтрүүлсэн.
- 2010 он, Bank of China International-тай түншлэв.
- 2011 он, Шилдэг брокерийн компани
- 2011 он, Монголын Үнэт Цаасны Арилжаа Эрхлэгчдийн Холбооны гишүүн
- 2013 он, Монголын хөрөнгийн зах зээлийн дээд шагнал Grand Bull Awards "Шинийг санаачлагч байгууллага"
- 2015-2018 он, Япон улсын JICA хамтын ажиллагааны байгууллагад макро эдийн засгийн зөвлөх
- 2016 он, Австралийн CPS Capital ҮЦК-ийн Монгол дахь төлөөлөгч.
- 2018 он, МҮОНТ-ийн "Ногоон сум" реалити шоуны ялагч

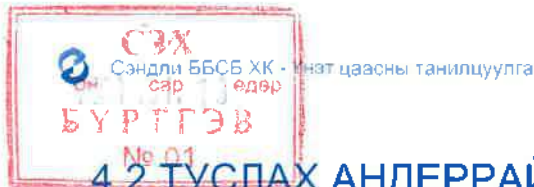
- 2018 он, Гүйцэтгэх захирал Б.Өлзийбаяр нь Монголын хөрөнгийн зах зээлийн дээд шагнал Grand Bull Awards “Шилдэг Мэргэжилтэн”
- 2019-2020 он, Үнэт цаасны арилжаанд голлох байр суурьтай оролцож, МХБ-ийн ТОП-5 ҮЦК-д багтсан.
- 2019 он, “Ард Кредит ББСБ” ХК-ийн IPO-д үндсэн андеррайтераар ажиллаж хөрөнгийн зах зээлийн түүхэнд анх удаа захиалгын бүртгэлийн аргыг ашиглан, эрэлтэд үндэслэн хувьцааны үнийг тогтоов.
- 2020 он “ЛэндМН” ББСБ ХК-ийн нээлттэй бондын Үндсэн андеррайтер
- 2020 он, Монголын Үнэт Цаасны Клирингийн төвийн шууд гишүүн
- 2020 он, МҮОНТ-н “Цагийн хүрдийн баатар”
- 2020 он, Европын сэргээн босголт хөгжлийн банкны брокер
- 2021 он, Биржийн бус зах зээл /ОТС/-ийн анхны гишүүн байгууллага
- 2021 он, Монгол банк, СЗХ, Сангийн яамны хамтарсан тушаалаар баталсан “Sandbox” төслийн анхны бүтээгдэхүүн болох “Монпэй” бондын андеррайтер
- 2021 он, Биржийн бус зах зээлийн /ОТС/-ийн анхны “БИД” бондын андеррайтер
- 2022 он, Биржийн бус зах зээл /ОТС/-д гаргасан “Ашид капитал ББСБ” ХХК хаалттай бондын Үндсэн андеррайтер
- 2022 он, Симпл ассет ТЗК-ийн хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасыг Монголын хөрөнгийн биржээр нээлттэй гаргах үйл ажиллагаанд Үндсэн андеррайтер
- 2022 он, МҮОНТ-ийн орон даяарх “Ногоон сум” аянд хамтрагч компани
- 2022 он, “Төрийн банк” ХК-ийн IPO-д Үндсэн андеррайтераар ажиллаж, системийн нөлөө бүхий банкууд нээлттэй хувьцаат болох эхлэлийг тавьсан
- 2022 он, “Сэндли ББСБ” ХК-ийн IPO-д Үндсэн андеррайтер
- 2022 он, “ЛэндМН” ХБҮЦ-д хамтрагч андеррайтер

Өнөөгийн байдлаар “ӨЛЗИЙ ЭНД КО КАПИТАЛ ҮЦК” нь:

“Мобифинанс ББСБ”, “М-Си-Эс Инвестмент” ХХК, “Капитрон банк”, “Ай Си Ти групп”, “Сүү ХК”, “Төрийн банк”, “БИД ББСБ”, “Ашид капитал ББСБ”, “Монголчех Метал”, “ОНДО”, “Монголын финтек групп”, “Эрхэт Монгол групп” гэх зэрэг дотоодын тэргүүлэгч банк, банк бус санхүүгийн байгууллагууд болон уул уурхай, үйлдвэрлэл, харилцаа холбоо, барилга, технологийн салбарын компаниудад андеррайтерийн болон зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэн нийт 200.0 гаруй тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг татан төвлөрүүлээд байна.

Уршилбаяр

4.2 ТУСЛАХ АНДЕРРАЙТЕРИЙН КОМПАНИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

🏠 Байгууллагын нэр: "РАЙНОС ИНВЕСТМЕНТ ҮЦК" ХХК

🏢 Үйл ажиллагааны чиглэл: Хөрөнгө оруулалтын зөвлөх, Брокер, Дилер, Андеррайтер

📍 Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот 14240, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Централ Тауэр, 13 давхар, 1308Б тоот

☎ Утас: +976 7510 0575

✉ Цахим шуудан: Info@rhinosinvest.com

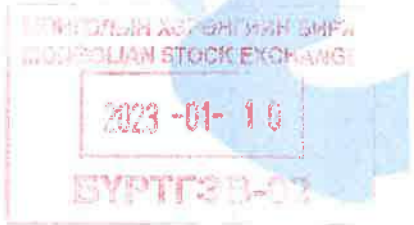
"Райнос Инвестмент ҮЦК" ХХК нь БНСУ-ын хуулийн этгээд Райнос Эссет Менежмент ХХК-ийн 100 хувийн хөрөнгө оруулалттайгаар 2019 онд анх үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд Монгол улсын хөрөнгийн зах зээлд амжилттай үйл ажиллагаагаа явуулахаар зорин ажиллаж байна. "Райнос Инвестмент ҮЦК" ХХК нь Брокер, Дилер, Хөрөнгө оруулалтын зөвлөх, Гадаад улсын зах зээлд үнэт цаас худалдах, худалдан авахад зуучлах, Номинал дансаар дамжуулан үнэт цаасны брокерын цогц үйлчилгээг Санхүүгийн зохицуулах хорооноос олгосон тусгай зөвшөөрлийн дагуу эрхэлж байгаа бөгөөд гадаадын хөрөнгийн зах зээлд бонд зуучлах, хөрөнгө оруулалтын зөвлөх үйлчилгээг үзүүлж эхлээд байна. Үйл ажиллагаа явуулж эхлээд удаагүй боловч манай компани гадаадын зах зээлд арилжаалагдаж буй Монгол Улсын Засгийн Газрын Бонд болон санхүүгийн байгууллагын бондуудад гадаадын хөрөнгө оруулагчдыг амжилттай зуучлаад байна.

"Райнос Инвестмент ҮЦК" ХХК-ийн толгой компани болох Райнос Эссет Менежмент компанийн Монголд хийсэн томоохон хөрөнгө оруулалтууд:

- Монголын анхны финтек компани болон "ЛэндМН" ББСБ-ын IPO-д стратегийн хөрөнгө оруулалтыг гадаадын мэргэжлийн хөрөнгө оруулагчийн хувиар хийсэн.
- Монголын хөрөнгийн зах зээлийн түүхэнд анх удаа "АНД Системс" ХХК-ийн санхүүжилтэд зориулж хувьцаа барьцаалсан солилцох бондын 7 тэрбум төгрөгийн санг амжилттай байгуулсан.
- 2017 оноос хойш БНСУ-ын хөрөнгө оруулалтын сантай хамтран нийт 14 сая ам.долларын хөрөнгө оруулалт хийж, Монголын компаниудыг өсөлт үзүүлэхэд нь дэмжиж ажилласаар ирсэн.
- Монголын Хөгжлийн Банкны гаргасан хадгаламжийн сертификатын (CD) бүтээгдэхүүнд 2017-2019 онуудад хуримтлагдсан дүнгээр нийт 210.0 сая ам.долларын хөрөнгө оруулалт хийжээ.
- 2021 онд Технологийн салбарын старт-ап компанид 2.0 сая ам.долларын хөрвөх бондын санхүүжилт хийсэн байна.
- 2022 онд "Сэндли ББСБ" ХК-ийн IPO-д туслах андеррайтер, "ЛэндМН" ХБҮЦ-д Үндсэн андерратераар тус тус ажилсан.

Улаанбаатар
143

Бүтээгдэхүүний нэр: "ГОЛОМТ КАПИТАЛ ҮЦК" ХХК

Үйл ажиллагааны чиглэл: Хөрөнгө оруулалтын зөвлөх, Брокер, Дилер, Андеррайтер

Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот 14240, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Парк Плейс оффис, 4 давхар, 403, 404 тоот

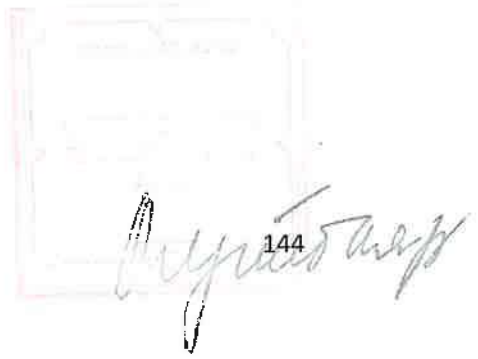
Утас: +976 7012 1530

Цахим шуудан: info@golomtcapital.com

Голомт Капитал ҮЦК ХХК нь 2011 онд Голомт Банк ХХК-ийн 100 хувийн хөрөнгө оруулалттайгаар байгуулагдсан. Тус компани нь СЗХ-оос 2011 онд брокерын үйлчилгээ, 2014 онд хөрөнгө оруулалтын зөвлөх үйлчилгээ, 2015 онд андеррайтерийн үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг тус тус авч иргэд, аж ахуйн нэгжүүдэд хөрөнгө оруулалтын цогц үйлчилгээг үзүүлж байна.

Голомт Капитал ҮЦК ХХК нь 2018 онд Торонтогийн Хөрөнгийн Биржид бүртгэлтэй "Эрдэнэ Ресурс Девелопмент Корпорэйшн" ХК-ийн давхар бүртгэлд (FPO) хамтран андеррайтераар, даатгалын зах зээлд тэргүүлэгч "Мандал Даатгал" ХК-ийн IPO Үндсэн андеррайтераар, 2019 онд шувууны аж ахуйн салбарт тэргүүлэгч "Түмэн Шувуут" ХК-ийн IPO Үндсэн андеррайтераар, эрүүл мэндийн шингэн хүнсний үйлдвэрлэлийн зах зээлд тэргүүлэгч "Монос Хүнс" ХК-ийн IPO Үндсэн андеррайтераар, 2021 онд конвiniес дэлгүүрийн зах зээлд тэргүүлэгч "Сэнтрал Экспресс Си Ви Эс" ХК-ийн IPO Үндсэн андеррайтераар, 2022 онд "Инвескор ББСБ" ХК-ийн FPO үндсэн андеррайтер, "Голомт Банк" ХК-ийн IPO туслах андеррайтер, Монголын Хөрөнгийн Бирж ТӨХК-ийн туслах андеррайтераар ажилласан IPO андеррайтерийн зах зээлд нийт 204.7 тэрбум төгрөгийг татан төвлөрүүлээд буй тэргүүлэгч компани юм.

Түүнчлэн Голомт Капитал ҮЦК ХХК нь 2015 онд Монголын анхны даатгагдсан бонд болох "Эрчим" бонд, 2017 онд анхны нээлттэй бонд болох "Сүү" бонд, 2020 онд анхны хайбрид бонд болох "Мастер" бонд, анхны банкны баталгаат бонд болох "Нөмөр" бонд, 2021 онд анхны биржийн бус зах зээлийн бонд болох "Монкон" бондын андеррайтераар тус тус ажилласан туршлагатай хамт олон юм. Голомт Капитал ҮЦК нь Бонд, ХБҮЦ-ны зах зээлд нийт 200 гаруй тэрбум төгрөгийг татан төвлөрүүлж, зах зээлд тэргүүлж байна.

АНДЕРРАЙТЕРИЙН ГЭРЭЭГЭЭР ХҮЛЭЭСЭН ЭРХ, ҮҮРЭГ:

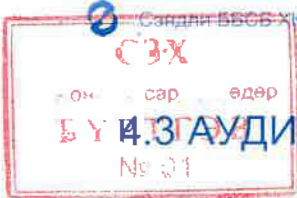

Андеррайтер нь үнэт цаас гаргагчийн Монголын хөрөнгийн биржээр нээлттэй бонд гаргах ажлыг зохион байгуулах, Санхүүгийн зохицуулах хороо болон Монголын хөрөнгийн биржийн “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам”-д заасны дагуу үнэт цаасны танилцуулга, холбогдох материалыг бэлтгэх, хөрөнгө оруулагчдад санал болгох, арилжааг зохион байгуулах, эрх бүхий байгууллагуудтай харилцах гэх мэт талуудын хоорондын харилцааг зохицуулна.

- Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, СЗХ болон МХБ “Үнэт цаасны бүртгэлийн журам” болон үнэт цаас гаргах бэлтгэл ажлыг хангахад дагаж мөрдөх шаардлагатай холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн мөргөжлийн өндөр түвшинд зохион байгуулна.
- Андеррайтер нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 41.4.3 дугаарт заасны дагуу Хөрөнгө оруулагчид тухайн үнэт цаасыг танилцуулах замаар түүнийг худалдахад шаардлагатай бүх хүчин чармайлт гаргах хэлбэрээр ажиллана.
- Андеррайтер тус бүр нь энэхүү гэрээ болон ажил гүйцэтгэх төлөвлөгөөнд заасан үүргээ зохих ёсоор биелүүлэх үүрэгтэй бөгөөд андеррайтер тус бүр төлөвлөгөөнд заасан ажлыг заасан хугацаанд гүйцэтгэх үүрэгтэй.
- Үнэт цаас гаргагч нь андеррайтерийг шаардлагатай бүхий л мэдээ мэдээллээр үнэн зөв, түргэн шуурхай хангаж ажиллах үүрэгтэй.
- Андеррайтер тус бүр төлөвлөгөөнд заасан ажлыг шударга ёсоор, төлөвлөгөөнд заасан хугацаанд гүйцэтгэнэ.
- Үнэт цаас гаргагч, түүний эрх бүхий этгээд нь бонд гаргах үйл ажиллагааг амжилтгүй болгоход хүргэх аливаа үйлдэл хийсэн гэж Андеррайтерууд үзсэн тохиолдолд андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлэхээс татгалзах эрхтэй.
- Андеррайтерууд зөвшилцсөний дагуу бондыг анхдагч зах зээлд байршуулах, хуваарилалт хийх зарчмыг тогтоох, хуваарилалтыг хийх эрхтэй.

Олзуулбалдор
145

- 📍 Байгууллагын нэр: "ШОНХОР ҮНЭЛГЭЭ АУДИТ" ХХК
- 👥 Үйл ажиллагааны чиглэл: Аудитын үйлчилгээ
- 📍 Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар 14200, Сүхбаатар дүүрэг, 6-р хороо, Метро бизнес төв, 6 давхар, 603 тоот
- 📞 Утас: +976 8011 0088
- ✉ Цахим шуудан: shonkhor.mn@gmail.com

"Шонхор үнэлгээ аудит" ХХК нь 2014 онд байгуулагдсан. 2017 оноос Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд заасны дагуу Санхүүгийн зохицуулах хорооны үнэт цаасны зах зээлд үйлчилгээ үзүүлэх аудитын байгууллагын бүртгэлд хамрагдаж эхэлсэн. Мөн 2018 оноос Даатгалын байгууллагад аудит хийх эрхтэй болсон. Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт болон Монголын мэргэшсэн үнэлгээчдийн институтын гишүүн байгууллага юм. Бид өнгөрсөн хугацаанд Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулдаг томоохон компаниуд, санхүүгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулдаг олон аж ахуйн нэгжүүдэд аудит, хөрөнгийн болон бизнесийн үнэлгээний чиглэлийн үйлчилгээг зохих хууль, дүрэм, журмын дагуу үзүүлсээр ирсэнийг дурдахад таатай байна. Тухайлбал 2022 онд буюу 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар авч үзэхэд "MCS групп" компаниуд, "Монре даатгал", "Simple asset" ТЗК, "Гүүдсек" ХХК зэрэг томоохон болон олон нийтийн ашиг сонирхол бүхий 200 орчим аж ахуйн нэгжид аудитын үйлчилгээ үзүүлсэн байна.

Манай компани мэргэшсэн нягтлан бодогч, аудитор, татварын итгэмжлэгдсэн нягтлан бодогч, хөрөнгийн үнэлгээчин гэх мэт мэргэжлийн зэрэг цол, туршлагатай ажилтнуудаа түшиглэхээс гадна шинэ тутам хөгжиж буй салбаруудын талаарх мэдлэгээ үргэлж дээшлүүлэхийг хичээн ажилладаг.

Бидний энэ удаагийн үйлчилгээний гэрээний зорилго бол "Компанийн тухай хууль", "Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль", "Аудитын тухай хууль", "Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль", "Банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагааны тухай хууль"-иудыг удирдлага болгон СЗХ, санхүүгийн зах зээлийн мэргэжлийн байгууллагуудаас батлан гаргасан холбогдох дүрэм, журам, зааврыг анхаарч үзсэний үндсэн дээр үнэт цаас гаргагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрөөр тасалбар болгосон санхүүгийн тайланд АОУС-ын дагуу санхүүгийн тайлангийн аудит хийж, тайлан дүгнэлт гаргахад оршиж байгаа юм.

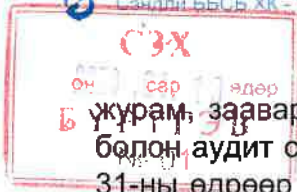
Бид "Сэндли ББСБ" ХК-ийн бэлтгэн гаргасан санхүүгийн тайлан холбогдох хууль, журам, СТОУС-ын дагуу бэлтгэгдсэн эсэхэд холбогдох дүгнэлтийг өгөхөөс гадна цаашид анхаарч ажиллах асуудлуудынх нь талаарх зөвлөмжийг хүргүүлсэн болно.

Аудитын үйлчилгээний гэрээгээр хүлээсэн эрх үүрэг:

Энэхүү гэрээний зорилго нь Монгол Улсын "Иргэний хууль" "Нягтлан бодох бүртгэл" "Аудитын тухай хууль" болон бусад холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм,

146
Олзийтөгс

журам, заавар, олон улсын хэмжээнд дагаж мөрддөг санхүүгийн тайлагналын болон аудит стандартын дагуу үнэт цаас гаргагчийн 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ны өдрөөр тасалбар болсон завсар үеийн санхүүгийн тайланд аудит хийж, тайлан дүгнэлт гаргахад оршино.

- Үйл ажиллагааны баримтжуулалт, нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, санхүүгийн тайлан гаргалтын талаар мэргэжлийн зөвлөгөө өгч ажиллана.
- Үйлчлүүлэгч байгууллагаас ирүүлсэн тайланг үндэслэн баримт, холбогдох мэдээ, мэдээлэлд тулгуурлан шалгаж баталгаажуулах ба шаардлагатай гэж үзвэл нэмэлт баримт материалыг шаардаж авах, биечлэн үзэх, тайлбар нотолгоог бичгээр гаргуулан авах эрхтэй.
- Тайланг шалгаж баталгаажуулахдаа нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн талаарх хуульчилсан акт, дүрэм, журам, заавар, стандарт, аргачлалыг удирдлага болгон ажиллана.

4.5 ХУУЛИЙН КОМПАНИЙН ТАНИЛЦУУЛГА, ДҮГНЭЛТ

 Байгууллагын нэр: "ӨМГӨӨЛЛИЙН ЭМ ДИ ЭС ЭНД ХААНЛЕКС" ХХН

 Үйл ажиллагааны чиглэл: Хуулийн зөвлөгөө

 Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Сүхбаатарын талбай, Сентрал Тауэр, 13 давхар, 1301 тоот

 Утас: +976 11 330048

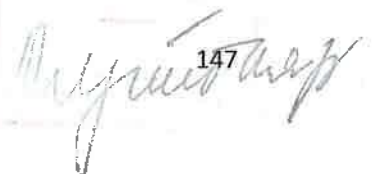
 Факс: +976 11 330049

 Вэб хуудас: www.mskhanlex.mn

 Цахим шуудан: info@mdsa.mn

"Өмгөөллийн Эм Ди Эс энд Хаанлекс" ХХН нь 2011 онд байгуулагдсан цагаасаа хойш гадаад, дотоодын бизнесийн байгууллагуудад дэлхийн стандартад нийцсэн хууль зүйн үйлчилгээг дотоодын туршлага, ур чадвартай хослуулан хүргэдэг. "Өмгөөллийн Эм Ди Эс энд Хаанлекс" ХХН нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 33.2.1-т заасан үнэт цаасны зах зээлд хууль зүйн зөвлөгөө өгөх үйл ажиллагаа эрхлэх этгээдээр бүртгэгдсэн, үнэт цаасны зах зээлийн зохицуулалттай этгээд бөгөөд тус зах зээл дээр хөрөнгө босгож буй компаниудтай хамтран ажиллаж байсан арвин туршлагатай. Тухайлбал, "Эрдэнэс Тавантолгой" ХК-ийн Монгол, Хонг Конг, Лондонгийн хөрөнгийн бирж дээр хувьцааг нийтэд анх удаа санал болгох "Wolf" төслийн Монголын хууль тогтоомжтой холбоотой зөвлөгөөг өгөх, эрх зүйн магадлан шалгалт хийх, хууль зүйн дүгнэлтийн төсөл боловсруулах; "Монгол Улсын Хөрөнгийн Бирж" дээр гаргасан анхны 100% даатгагдсан "Эрчим бонд" гаргах ажилд хууль зүйн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх, хууль зүйн магадлан шалгалт хийх, хууль зүйн дүгнэлт гаргах; "ЛэндМН" ББСБ ХК-ийн IPO, 2 удаа бонд гаргаж олон нийтэд санал болгох төсөл; "Инвескор ББСБ" ХК-ийн IPO, бонд, хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гарган

 147

СЭХ

олон нийтэд санал болгох, нэмж хувьцаа гарган олон нийтэд санал болгох төслүүд, “Түмэн шувуут” ХК-ийн IPO гаргах төсөл; “Хөвсгөл Алтандуулга” ХК-ийн нэмэлт хувьцаа гаргах төсөл; “Сүү” ХК-ийн нэмэлт хувьцаа гаргах төсөл; “Монголын Ипотекийн Корпораци” ХХК-ийн 1-13, 21, 23, 24, 28, 29 дэх орон сууцны ипотекийн зээлээр баталгаажсан үнэт цаас гаргах төслүүд; “Сэндли ББСБ” ХХК, “Төрийн банк” ХХК, “Монголын хөрөнгийн бирж” ТӨХК-ийн IPO төсөл, “ЛэндМН актив ТЗК” ХХК болон “Бэрс актив ТЗК” ХХК-ийн автомашины фидуци бүхий хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гарган олон нийтэд санал болгох төслүүд дээр хууль зүйн дүгнэлт гаргаж ажилласан. Түүнчлэн биржийн бус зах зээлд “Ай си рэйт” ХХК-ийн өрийн хэрэгсэл гаргахад хууль зүйн дүгнэлт гаргасан туршлагатай.

Хуульч, хуулийн фирмүүдийн чансаа тогтоодог AsiaLaw сэтгүүл Өмгөөллийн Эм Ди Эс Энд Хаанлекс ХХН-ийг “2021 оны Монгол улсын шилдэг хуулийн фирм”-ээр шалгаруулсан бөгөөд тус фирмийн хөрөнгийн зах зээлд үзүүлсэн үйлчилгээг онцлон тэмдэглэсэн байна.

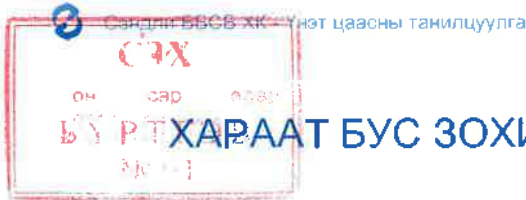
Хууль зүйн зөвлөх үйлчилгээний гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүрэг:

Энэхүү гэрээний зорилго нь Үнэт цаас гаргагч үнэт цаас гаргахтай холбоотой үйл ажиллагаанд хуулийн зөвлөх нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, эрх бүхий байгууллагаас баталсан журмын дагуу үнэт цаасны танилцуулгад тусгагдсан мэдээлэл үнэн зөв, хуульд нийцсэн эсэх талаар хууль зүйн дүгнэлт гаргах, үнэт цаасыг Санхүүгийн зохицуулах хороо, Монголын хөрөнгийн биржид бүртгүүлэхтэй холбогдсон асуудлаар хууль зүйн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

- Хуулийн зөвлөх нь Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор, Гэрээнд заасан хугацаанд, бүрэн гүйцэд гүйцэтгэх;
- Хуулийн зөвлөх нь гаргасан хөндлөнгийн шинжилгээний тайлан, хуулийн дүгнэлттэй холбогдуулан шаардлагатай тохиолдолд зөвлөмж гаргах, шалгасан материалын хүрээнд тайлбар, тодруулга өгөх, танилцуулга хийх;
- Гэрээнд заасны дагуу үйлчилгээ үзүүлэхдээ үнэн бодит мэдээллээр хангах, үйлчилгээ үзүүлсэн талаар бүртгэл хөтлөх, тайлан гаргах, Үйлчлүүлэгчийн нууцыг чандлан хадгалах.
- Үнэт цаас гаргагчтай харилцах, мэдээлэл өгөх ажилтныг томилон ажиллуулах;
- Үйлчилгээг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд, мэргэжлийн түвшинд, чанартай үзүүлж, хуулийн дүгнэлтийг аливаа доголдолгүй, бүрэн гүйцэд гаргах.
- Хуулийн дүгнэлт болон зөвлөх үйлчилгээний үнэн зөв, хууль ёсны байдлыг хариуцах.
- Хуулийн зөвлөх нь энэ Гэрээний 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсэгт заасан үйлчилгээг үзүүлэхдээ Үнэт цаас гаргагч болон Андеррайтертай үйл ажиллагаагаа уялдуулж, тэдгээрт ажлын явц, үр дүнгийн талаар тогтмол танилцуулж байх;

Сүхийн Төр
148

ХАРААТ БУС ЗОХИЦУУЛАЛТАЙ ЭТГЭЭДҮҮДИЙН ДҮГНЭЛТ

АНДЕРРАЙТЕРИЙН ДҮГНЭЛТ

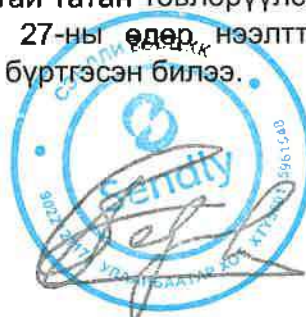
“Өлзий энд Ко капитал ҮЦК” ХХК (Үндсэн андеррайтер гэх), “Райнос инвестмент ҮЦК” ХХК (Туслах андеррайтер гэх), “Голомт Капитал ҮЦК” ХХК (Туслах андеррайтер гэх) нар нь Үнэт цаас гаргагч “Сэндли ББСБ” ХК (РД: 5961548) -тай 2022 оны 12 сарын 22-ны өдөр, АГ-22/23 дугаартай “Андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ”-г байгуулж, Үнэт цаас гаргагчийн нэг бүр нь 100,000 төгрөгийн үнэтэй, 85,000 ширхэг бондыг Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан олон нийтэд нээлттэй санал болгож нийт 8,500,000,000 (найман тэрбум таван зуун сая) төгрөг татан төвлөрүүлэх үйл ажиллагаанд хамтран ажиллаж байгаа билээ.

Андеррайтерууд нь энэхүү үйл ажиллагаанд Монгол Улсын макро эдийн засгийн орчин, ирээдүйн төлөв, үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаа явуулж буй зах зээл, салбарын чиг хандлага, үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаа, стратеги, бизнес төлөвлөгөө, санхүүгийн төсөөлөл зэргийг судалсны үндсэн дээр үнэт цаасны танилцуулгыг боловсруулан бэлтгэж, Андеррайтерийн мэргэжлийн дүгнэлтийг дараах агуулгын хүрээнд танилцуулж байна.

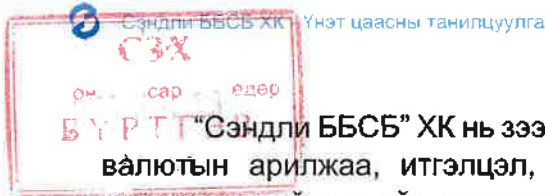
1. Үнэт цаас гаргагчийн тухай
2. Үйл ажиллагаа явуулж буй зах зээлийн төлөв
3. Бизнес төлөвлөгөө, санхүүгийн төсөөлөл
4. Хүүгийн түвшин тогтоосон үндэслэл
5. Татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн зарцуулалтын тухай
6. Эрсдэлийн бодлого
7. Хөрөнгө оруулалтын боломж
8. Хөрөнгө оруулагчдад зөвлөх нь

1. Үнэт цаас гаргагчийн тухай

Үнэт цаас гаргагч нь 2015 онд үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд “Гео финанс” ХХК, “Гялс кредит ББСБ” ХХК нэртэйгээр үйл ажиллагаа явуулж иржээ. Компанийн оноосон нэрийг өөрийн брэнд бүтээгдэхүүний нэрээр буюу “Сэндли ББСБ” ХХК хэмээн өөрчилснийг СЗХ-ны даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 10-ны 328 тоот тушаалаар зөвшөөрч, 2021 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр Улсын бүртгэлд бүртгэсэн байна. Тус компани нь хувьцаагаа олон нийтэд МХБ-ээр дамжуулан санал болгож 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдөр нийт 10.05 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг амжилттай татан төвлөрүүлсэн юм. Үнэт цаас гаргагч нь 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдөр нээлттэй хувьцаат компанийн гэрчилгээг авч, Улсын бүртгэлд бүртгэсэн билээ.

Олзий энд Ко
149

“Сэндли ББСБ” ХК нь зээл, цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулга, гадаад валютын арилжаа, итгэлцэл, факторинг, төлбөрийн баталгаа гаргах тусгай зөвшөөрөлтэйгээр үйл ажиллагаа явуулж байна. Үнэт цаас гаргагч нь өөрийн компанийн бусдаас ялгарах онцлог, давуу тал нь Олон улсын мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ болон жижиглэн худалдаа эрхлэгч буюу мерчантын зээлийн үйлчилгээ юм.

Салбартаа анх удаа олон улсын мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг нэвтрүүлснээр гадаадад суугаа Монгол иргэд зардал багатайгаар мөнгөн гуйвуулга хийх, түүнчлэн эх орондоо орон сууц худалдаж авах, сайн дурын нийгмийн даатгалын үйлчилгээнд хамрагдах боломжтой болсон байна. Цаашлаад Монгол Улсад орох валютын урсгал ч нэмэгдэх таатай нөхцлийг бүрдүүлснийг 2021 онд “Сэндли ББСБ” ХК-ийн хүлээн авсан мөнгөн гуйвуулгын тоо нь арилжааны банкуудын нийт хүлээн авсан SWIFT гүйлгээний тооны 46.2 хувьтай тэнцэж байгаагаас харж болохоор байна.

Үнэт цаас гаргагч нь 2021 онд жижиг дунд бизнес эрхлэгчдэд зориулсан богино хугацааны эргэлтийн хөрөнгийг санхүүжүүлэх зорилготой мерчантын зээлийн үйлчилгээг нэвтрүүлсэн нь банкны барьцаа хөрөнгийн шаардлагыг хангаж чадахгүй байгаа жижиглэн худалдаа эрхлэгчдийг өндөр хүүтэй өдрийн зээл, далд эдийн засгийн харилцаанаас сэргийлсэн чухал ач холбогдолтой үйл явдал байв.

“Сэндли ББСБ” ХК нь үйлчилгээ үзүүлдэг салбар нэгжийн тоогоороо банк бус санхүүгийн салбартаа тэргүүлдэг бөгөөд орон нутагт 48, Улаанбаатар хотод 6 нийт 54 салбараар уламжлалт болон цахим зээлийн үйлчилгээг үзүүлж байна. Монгол Улсад бизнес эрхэлж буй жижиглэн худалдаа эрхлэгчдийн богино хугацааны эргэлтийн хөрөнгийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн бүрэн цогц экосистемийн хүрээнд бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ амжилттай хүргэж байна.

“Сэндли ББСБ” ХК нь 2022 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр БНСУ-ын “Шинхан секьюритис” компанитай хамтын ажиллагааны гэрээг Сөүл хотноо байгуулсан нь “Дэлхийг хэрэх” уриатай санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн олон улсын зах зээлд бизнесээ тэлэх чухал дэвшил боллоо. “Сэндли ББСБ” ХК нь 2025 онд Солонгосын KOSDAQ хөрөнгийн бирж дээр нээлттэй хувьцаа буюу DR (Deposit receipt) гаргахад “Шинхан секьюритис” нь үндсэн зөвлөхөөр ажиллахаар болсон. DR гаргаснаар валютын ханш болон хувьцааны үнийн хэлбэлзлээс хамааран KOSDAQ болон Монголын хөрөнгийн бирж хооронд шилжин арилжаалах бололцоо хоёр орны хөрөнгө оруулагчдад бүрдэх юм.

Үнэт цаас гаргагчийн толгой компани нь өөрийн охин компаниудын зах зээлд эзлэх байр суурь, өрсөлдөх чадвар, үнэ цэнийг ямагт нэмэгдүүлэхэд удирдлагаар ханган ажилладаг бөгөөд зэргэлдээ компани хоорондын синержи үүсгэн, харилцан бие биенээ дэмжин ажилладаг. Компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүд болон гүйцэтгэх удирдлага нь банк, санхүүгийн салбарт олон жил ажилласан туршлагатай, мэргэшсэн, ирээдүйн тогтвортой өсөлтийг бүрэн хангах чадвартай хэмээн үзэж байна.

Олзийтөгс
150

2. Үйл ажиллагаа явуулж буй зах зээлийн төлөв

- Макро эдийн засгийн ерөнхий төлөв:

Монгол Улсын ДНБ-ий өсөлт 2022 оны 3-дугаар улирлын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 3.7 хувийн бодит өсөлттэй гарсан. 2020-оос 2021 оны хооронд дотоодод үргэлжилсэн Ковид-19 цар тахлын хөл хорио, хязгаарлалтын дэглэм нь эдийн засгийн үйл ажиллагааг бүхэлд нь агшихад хүргэсэн билээ. Энэхүү цар тахлын хөл хорионд хамгийн хүчтэй нэрвэгдсэн салбарууд нь худалдаа, үйлчилгээний салбарууд байсан юм. Гэвч Монгол Улсын Засгийн газраас авч хэрэгжүүлсэн хариу арга хэмжээний хүрээнд хөл хориог цуцалж иргэд аажмаар хэвийн амьдрал руу шилжиж байна. Энэхүү цар тахлын дараах эдийн засгийн сэргэлтэд жижиглэн болон бөөний худалдаа, хоол, зочлох үйлчилгээний салбарын өсөлт хамгийн их эерэг нөлөө үзүүлж байгааг ҮСХ-ноос мэдээлсэн.

Улсын инфляцын түвшин 2022 оны 11 дүгээр сарын байдлаар 14.5 хувь байсан нь 6-дугаар сараас эхлэн 9-дүгээр сар хүртэл дөрвөн сар дараалан буураад байсан үнийн өсөлт дахин идэвхжсэнийг харуулав. Инфляцын өсөлтийн 50 орчим хувийг импортын бараа, бүтээгдэхүүний үнийн өсөлт эзэлж байгааг Монголбанкнаас гаргасан 9 дүгээр сарын "Инфляцын тайлан"-д онцолсон байна. Инфляцын хүлээлтийн хувьд Украины дайнтай холбоотой геополитикийн хурцадмал байдал, тээвэр логистикийн саатал, урд хөрш БНХАУ-ын цар тахлын дэгдэлт нэмэгдсэн зэрэг нь инфляц дунд хугацаанд өндөр түвшинд хадгалагдах хүлээлт бий болгож байна.

Инфляцын өндөр түвшин нь эрэлтийг бууруулах, үйлдвэрлэлийн өртгийг өсгөх, зээлийн хүүгийн түвшинг нэмэгдүүлэх зэрэг эдийн засгийн тогтвортой өсөлтийг алдагдуулах хүчин зүйл болдог. Иймд инфляцыг барихын тулд Монголбанкны зүгээс мөнгөний бодлогын хүүг 2022 онд 5 удаа, оны эхнээс 7 нэгжээр өсгөж өнөөдрийн байдлаар 13.0 хувьд хүрсэн байна.

Институт	2023 E	
	Инфляц	Эдийн засгийн өсөлт
Олон Улсын Валютын Сан	12.30%	4.00%
Азийн хөгжлийн банк	9.30%	4.90%
Монгол Банк	7.80%	4.00%
Дундаж	9.80%	4.30%

- Салбарын төлөв:

Үнэт цаас гаргагчийн голлох үйл ажиллагааны чиглэл нь мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ болон зээлийн үйлчилгээ билээ. 2022 оны 3-дугаар улирлын байдлаар Мөнгөн гуйвуулгын тусгай зөвшөөрөлтэй 37 ББСБ, финтек шийдлийг ашиглан иргэдэд санхүүгийн үйлчилгээ хүргэж буй тогтворжсон 36 ББСБ, валютын арилжаа явуулдаг 4 ББСБ үйл ажиллагаа явуулж байна. Финтек

Олзийт 151

шийдлээр аппликейшн ашиглан зээл олгодог 36 банк бус санхүүгийн байгууллагын зээлийн үлдэгдэл нь 346.8 тэрбум төгрөг буюу нийт ББСБ-ийн салбарын зээлийн үлдэгдлийн 13.0 хувийг эзэлж байна. Зээлдэгчдийн тоогоор авч үзвэл финтек ББСБ-уудын нийт зээлдэгчдийн тоо 1.46 саяд хүрчээ. Энэ нь ББСБ салбарын нийт зээлдэгчдийн 88.8 хувийг бүрдүүлж байгаа бөгөөд нэг зээлдэгчид дунджаар 237.5 мянган төгрөгийн зээл олгосон байна. Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг финтек шийдэл ашиглан хүргэж буй 2 ББСБ үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас Үнэт цаас гаргагч нь зээлийн үйлчилгээ, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг хослуулан хүргэж буй анхны финтек компани юм.

- Мөнгөн гуйвуулгын зах зээлийн төлөв:

Дэлхийн мөнгөн гуйвуулгын зах зээл 2022 онд 794 тэрбум ам. доллараар хэмжигдэнэ гэсэн урьдчилсан төсөөллийг Дэлхийн банкнаас энэ оны 11 дүгээр сард гаргасан. Мөн түүнчлэн мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний өсөлт 2023 онд манай улсын оршиж буй Зүүн Азийн бүс нутагт 0.8 хувь байх бол бага, дунд орлоготой улс орнуудын хувьд 2.0 хувь байна гэж Дэлхийн банкны мөнгөн гуйвуулгын судалгааны тоймоос гарчээ. Дэлхий дахинд 200 ам.долларын мөнгөн гуйвуулга хийх зардал 6.0 хувь байгаа бол Үнэт цаас гаргагч нь мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээндээ 0.6-1.3 хувийн шимтгэл авч үйлчилгээ үзүүлж байна.

- Зах зээлийн багтаамж:

“Сэндли ББСБ” ХК-ийн үйлчилгээг мөнгөн гуйвуулга, хэрэглээний зээл, мерчантын зээл гэсэн үндсэн 3 сегментээр ангилан зах зээлийн багтаамжийг тооцоолов. Хэрэв “Сэндли ББСБ” ХК нь дотоодын мөнгөн гуйвуулгын зах зээлийн 50 хувь, мерчантын зах зээлийн 20 хувь, хэрэглээний зээлийн зах зээлийн 5 хувийг эзлэх юм бол дараах үр дүн гарч байна.

Сэндли ББСБ-ийн зах зээлийн нийт багтаамж

Зах зээл		Сэндли	
Боломжит нийт зах зээлийн багтаамж	Дүн /төгрөг/	Зорилтот зах зээлийн багтаамж	Дүн /төгрөг/
Мөнгөн гуйвуулгын зах зээл	1.1 их наяд	Мөнгөн гуйвуулгын зах зээл	550 тэрбум
Мерчантын зээлийн зах зээл	1.2 их наяд	Мерчантын зээлийн зах зээл	240 тэрбум
Хэрэглээний зээлийн зах зээл	3.0 их наяд	Хэрэглээний зээлийн зах зээл	150 тэрбум
Нийт боломжит зах зээл	5.3 их наяд	Нийт зорилтот зах зээл	940 тэрбум

Эх сурвалж: Андеррайтерийн тооцоолол

Зах зээлийн судалгааны үр дүнгээс харахад Сэндли ББСБ үйл ажиллагаа явуулж буй мөнгөн гүйлгээ, мерчант болон хэрэглээний зээлийн зах зээлийн нийт багтаамж 5.3 их наяд төгрөг байна. Үнэт цаас гаргагч нь боломжит нийт зах зээлд эзлэх байр сууриа нэмэгдүүлэх стратеги хамтын ажиллагаа, санхүүгийн хүчин чадлаа өсгөх, олон улсын байгууллагуудтай хамтрах гэх мэт бүхий л талаар ажиллаж байна.

3. Бизнес төлөвлөгөө, санхүүгийн төсөөлөл

Олзийт
152

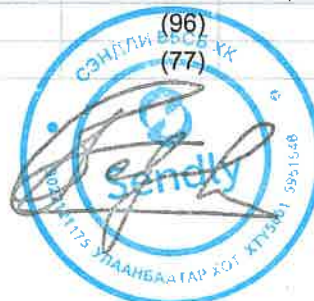
2023-01-10

“Сэндли ББСБ” ХК байдлын тайлангийн төсөөллөөс дүгнэхэд нийт активын өсөлт 2023 онд 63.1 тэрбум төгрөг хүрэх төлөвлөгөөтэй байгаа бол 2025 он гэхэд 95.1 тэрбум төгрөг хүрэх тооцоололтой байна. Үнэт цаас гаргагч нь бизнес төлөвлөгөөний дагуу зээлийн үйлчилгээг идэвхжүүлж, санхүүгийн хөшүүргийг оновчтой ашигласнаар санхүүгийн үзүүлэлтээ ханган ажиллах бүрэн боломжтой хэмээн дүгнэж байна.

Сая төгрөг	2022Т	2023Т	2024Т	2025Т
Хөрөнгө				
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	33,563	62,756	81,698	94,944
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	3,612	5,027	9,941	14,070
Нийт зээл	31,102	58,596	74,335	85,588
Эрсдэлийн сан	(1,313)	(3,383)	(5,810)	(8,414)
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага	131	2,030	2,606	2,983
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	32	487	626	716
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ	280	325	294	205
Үндсэн хөрөнгө (цэвэр)	239	284	253	164
Биет бус хөрөнгө (цэвэр)	41	41	41	41
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	-	-	-	-
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	33,843	63,081	81,992	95,149
Нийт өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмчийн дүн				
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	10,786	28,753	32,865	27,901
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	1,058	8,058	13,058	8,058
Банк, санхүүгийн байгууллагаас татсан эх үүсвэр	4,700	3,700	700	-
Өрийн бичиг	-	10,000	10,000	10,000
Бусад өр төлбөр	5,028	6,995	9,106	9,843
ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ	23,057	34,328	49,127	67,248
Энгийн хувьцаа	17,429	17,429	17,429	17,429
Тайлант үеийн ашиг (алдагдал)	4,897	11,271	14,799	18,121
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал), эхний үлдэгдэл	732	5,629	16,900	31,699
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал), эцсийн үлдэгдэл	5,629	16,900	31,699	49,820
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	33,843	63,081	81,992	95,149

Хүснэгт 1. Үнэт цаас гаргагчийн санхүү байдлын тайлангийн төсөөлөл

Сая төгрөг	2022Т	2023Т	2024Т	2025Т
Зээлийн бүтээгдэхүүний орлого	11,407	25,467	32,874	37,392
Зээлийн бүтээгдэхүүний зардал	(3,294)	(5,999)	(7,258)	(7,236)
Зээлийн бүтээгдэхүүний цэвэр орлого	8,113	19,468	25,616	30,156
Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний орлого	1,136	2,450	3,417	4,383
Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний зарлага	(780)	(1,390)	(1,839)	(2,287)
Мөнгөн гуйвуулгын шимтгэлийн зардал	(607)	(1,217)	(1,666)	(2,114)
Апп-ын зардал	(96)	(96)	(96)	(96)
Платформ ашигласны төлбөр	(77)	(77)	(77)	(77)

153
[Handwritten signature]

Мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээний цэвэр орлого	356	1,060	1,578	2,096
Нийт цэвэр орлого	8,469	20,528	27,194	32,252
Үйл ажиллагааны зардал	(3,013)	(4,857)	(6,134)	(6,616)
Хүү татвар, элэгдэл, хорогдлын өмнөх ашиг (EBITDA)	5,456	15,671	21,060	25,636
Элэгдлийн зардал	(59)	(81)	(89)	(89)
Хүү, татварын өмнөх ашиг (EBIT)	5,397	15,590	20,971	25,547
Хүүгийн зардал	-	1,600	1,600	1,600
Татварын өмнөх ашиг (алдагдал)	5,397	13,990	19,371	23,947
Татварын зардал	(500)	(2,719)	(4,572)	(5,826)
Цэвэр ашиг (алдагдал)	4,897	11,271	14,799	18,121

Хүснэгт 2. Үнэт цаас гаргагчийн орлого үр дүнгийн тайлангийн төсөөлөл

Сая төгрөг	2022Т	2023Т	2024Т	2025Т
Үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ				
Цэвэр ашиг	4,897	11,271	14,799	18,121
Элэгдлийн зардал	59	81	89	89
Ажлын капиталын өөрчлөлт:	(16,462)	(25,810)	(11,916)	(8,380)
Үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(11,507)	(14,459)	2,972	9,829
Хөрөнгө оруулалтын мөнгөн гүйлгээ				
Үндсэн хөрөнгө худалдаж авсан	(8)	(126)	(58)	-
Хөрөнгө оруулалтын цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(8)	(126)	(58)	-
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ				
Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргасан	4,700	5,000	2,000	-
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн	(100)	(6,000)	(5,000)	(700)
Итгэлцлийн үйлчилгээ гаргасан	1,058	10,000	15,000	10,000
Итгэлцлийн үйлчилгээний төлбөр төлсөн	(2,580)	(3,000)	(10,000)	(15,000)
Хувьцаа гаргасан	11,000	-	-	-
Бонд гаргасан	-	10,000	10,000	10,000
Бонд төлсөн	-	-	(10,000)	(10,000)
Бусад	(121)	-	-	-
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	13,957	16,000	2,000	(5,700)
Нийт цэвэр мөнгөн гүйлгээ	2,442	1,415	4,914	4,129
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	1,169	3,612	5,027	9,941
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	3,612	5,027	9,941	14,070

Хүснэгт 3. Үнэт цаас гаргагчийн мөнгөн гүйлгээний тайлангийн төсөөлөл

“Сэндли ББСБ” ХК-ийн зээлийн багц 2022 оны эцсийн байдлаар 31.1 тэрбум төгрөг байх ба нийт хөрөнгийн 91.9 хувийг эзлэхээр байна. Хэрэв зээл олголтын санхүүжилтээ төлөвлөсний дагуу нэмэгдүүлж, амжилттай эх үүсвэр татаж чадвал 2023-2025 оны хооронд нийт зээлийн багцын нийт хөрөнгөд эзлэх хувь дунджаар 91.2 хувьд хүрэх төсөөлөлтэй байна.

154
Олзийт өвөр

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

СЭНДЛИ ББСБ ХК
БҮРТГЭВ
№ 31

МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ № 31

4. Хүүгийн түвшин тогтоосон үндэслэл

Үнэт цаас гаргагч нь өрийн хэрэгслийн хүүгийн түвшинг тогтоохдоо дотоодын эдийн засгийн нөхцөл байдал, хөрөнгө оруулагчдын хүлээлт, банкны хадгаламжийн хүү, ижил төрлийн өрийн хэрэгслийн хүү зэргийг харгалзан бонд эзэмшигчдэд жилийн 19.2 хувийн хүүг санал болгож байна.

ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ХҮҮГИЙН ХАРЬЦУУЛАЛТ

5. Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн зарцуулалтын төлөвлөгөө

Үнэт цаас гаргагч нь 85,000 (наян таван мянга) ширхэг, нэг бүр нь 100,000 (зуун мянга) төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй, эргэн худалдах нөхцөлтэй бондыг олон нийтэд санал болгож нийт 8,500,000,000 (найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийг татан төвлөрүүлэхээр төлөвлөж байгаа билээ. Үнэт цаас гаргагч нь энэхүү олон нийтээс татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийг зээлийн үйл ажиллагаагаа санхүүжүүлэхэд зарцуулах юм.

№	Эх үүсвэрийн зарцуулалтын төлөвлөгөө	Мөнгөн дүн (төгрөг)
1	Зээлийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх	8,500.0 сая

6. Эрсдэлийн бодлого

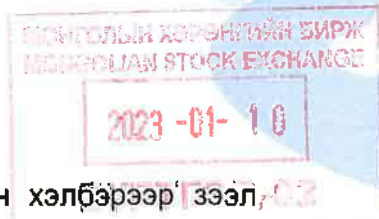
Үнэт цаас гаргагч нь "Эрсдэлийн удирдлагын бодлого"-ыг баталж эрсдэлийн удирдлагын тодорхойлолт, зорилт, үндсэн зарчим, төрөл, ангилал, хэрэгжүүлэх үе шат, шинжилгээ, тайлагнал, хяналт хариуцлагын талаар тусган үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж байна. Мөн мөнгө угаах терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны хүрээнд "Мөнгө угаах терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх, харилцагчийг таньж мэдэх журам" болон "Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх дотоод хяналтын болон эрсдэлийн удирдлагын хөтөлбөр", "Дотоод хяналтын үйл ажиллагааны журам"-ыг тус тус баталсан.

155

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

Дотоод хяналт шалгалтыг газар дээрх болон зайны гэсэн хэлбэрээр зээл, нягтлан бодох бүртгэл, салбарын үйл ажиллагаа, мэдээлэл технологи, комплаенс, бусад гэсэн хүрээнд гүйцэтгэж байна. Сэндли ББСБ нь Covid-19 цар тахлын тархалт, дэгдэлтийн хугацаанд зээлдэгчийн бизнесийн үйл ажиллагаанд болон ББСБ-д учирч болох эрсдэлийг тооцон түүний сөрөг нөлөөг бууруулах, зайлсхийх эрсдэлийн удирдлагын цогц арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн. Үүнд:

- ✓ Байгууллагын дотоод сүлжээ, серверт зайнаас хандаж онлайн горимоор ажиллах боломжийг fortclient программ ашиглан орон нутгийн бүх салбар, нэгжийн хүрээнд бүрдүүлсэн.
- ✓ Гамшгаас хамгаалах аюулгүй ажиллагааны зааврыг боловсруулан бүх нэгжид мөрдүүлсэн.
- ✓ 2021 онд нийт 295 мөргч зээлийн нэмэгдүүлсэн хүүг тэглэсэн.
- ✓ Цар тахлын нөлөө, барааны хомсдол, тээврийн үнийн өсөлт зэргээс шалтгаалан зээлдэгчийн бизнесийн үйл ажиллагаа доголдсон, зээлийн гэрээний хугацаа сунгах хүсэлт гаргасан 74 зээлдэгчийн 210 сая төгрөгийн зээлийн гэрээний бүтцэд өөрчлөлт оруулсан.

Эрсдэлийн удирдлагыг компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТУЗ), Дотоод хяналт шалгалтын чиг үүрэг хариуцсан албан тушаалтан, Гүйцэтгэх удирдлага болон компанийн бусад ажилтнуудын түвшинд хэрэгжүүлж компанийн эрсдэлийн удирдлагын хяналт, хариуцлагын тогтолцоог дараах зохих дотоод журмын дагуу ханган ажиллаж байна. Үүнд:

- ✓ Компанийн үйл ажиллагаанд гарч болох эрсдэлийг бууруулах зорилгоор шат дараалсан болон хөндлөнгийн хяналтын тогтолцоог хэрэгжүүлж, хяналтыг компанийн холбогдох албан тушаалтнууд батлагдсан чиг үүргийн хүрээнд гүйцэтгэнэ.
- ✓ Компанийн ажилтан Монгол Улсын хууль тогтоомж, Компанийн дүрэм, бодлого, журам, заавар, гарын авлага, аргачлалын дагуу ажил үүргээ гүйцэтгэж үнэнч шударгаар ажиллана. Мөн компани хамт олны үнэт зүйл, эрхэм зорилт, ёс зүйн үндсэн зарчим, хэм хэмжээг хатуу баримтална.
- ✓ Компанийн ажилтны эрх, үүрэг, хариуцлагыг Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль, журам, банкны хэмжээнд хэрэглэж буй журам, заавар, компанийн газар, нэгжийн дотоод үйл ажиллагааны журам, ажилтантай байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээ болон ажилтны ажлын байрны тодорхойлолтоор зохицуулна.

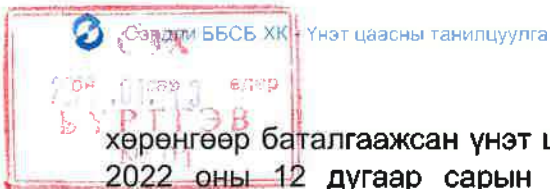
7. Хөрөнгө оруулалтын боломж

- Өндөр өгөөж

Үнэт цаас гаргагч нь хөрөнгө оруулагчдад 19.2 хувийн хүүг санал болгож байгаа нь 2022 онд Монгол хөрөнгийн бирж дээр нээлттэй арилжаалагдсан бонд,

[Handwritten signature]
156

хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас (ХБҮЦ)-аас харьцангуй өндөр хүүтэй байна. 2022 оны 12 дугаар сарын Монголбанкны Мөнгөний бодлогын зөвлөлийн хурлаар бодлогын хүүг нэг нэгжээр өсгөж 13.0 хувьд хүргэх шийдвэр гаргасан нь зах зээл дээр шинээр гарч буй тогтмол хүүтэй үнэт цаасны суурь хүүг өсгөж байна. Мөн хөрөнгийн зах зээл дээр хамгийн сүүлд нээлттэй арилжаалагдсан "Инвекстор Бонд 2.0" нь жилийн 18.0 хувийн хүүтэй гарсан ба тус бондын өгөөжөөс 1.2 пунктээр өндөр байгаа нь хөрөнгө оруулагч нарт хөрөнгөө илүү өндөр өгөөжтэй удирдах боломжийг олгож байгаа юм.

- Арилжааны боломж

Үнэт цаас гаргагчийн компанийн бонд нь Монгол хөрөнгийн биржийн систем дээр нээлттэй байршиж, олон нийтэд арилжаалагдах учраас бонд эзэмшигч нь хэрэгцээтэй үедээ худалдан авсан бондоо хоёрдогч зах зээл дээр борлуулах, худалдан авах бүрэн боломжтой байна. Бондыг эзэмшиж буй хөрөнгө оруулагч нь зах зээл дээр хадгаламжийн хүү буурах эсвэл бондын эргэн төлөлтийн хугацаа дөхөх тусам бондын үнэ өссөнөөр (the pull to par effect) ханшийн зөрүүнээс ашиг хүртэх боломжтой. Мөн Үнэт цаас гаргагчийн зүгээс хөрөнгө оруулагч нартаа бондын хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 дахь сараас хойш бондыг үнэт цаас гаргагчид эргүүлэн худалдах эрхтэй байхаар таатай нөхцөлийг санал болгож байна.

- Эргэн төлөгдөх барьцаа, батлан даалттай бонд

"Сэндли ББСБ ХК"-ийн Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан олон нийтээс санхүүжилт татах зорилгоор гаргаж буй 8,500,000,000 (найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийн үнийн дүн бүхий нээлттэй бондын үндсэн төлбөр ба хүүгийн төлбөрийн эрсдэлийг бууруулж, хөрөнгө оруулагчдыг эрсдэлээс хамгаалах зорилгоор Үнэт цаас гаргагч ба Андеррайтерууд нь харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр толгой компани нь өөрийн эзэмшиж буй үнэт цаас гаргагчийн хувьцааг холбогдох журмын дагуу барьцаалуулна. Мөн СЗХ-ны "Өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам"-ын 2.6-д заасны дагуу толгой компани "Монголын финтек групп" хаалттай ХК нь өөрийн эзэмшиж буй үнэт цаас гаргагчийн хувьцаагаар батлан даалт гаргасан болно.

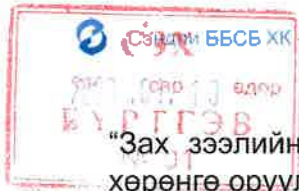
8. Хөрөнгө оруулагчдад зөвлөх нь

Хөрөнгө оруулагч нь үнэт цаас гаргагчийн танилцуулгын бизнес төлөвлөгөө, санхүүгийн төсөөллүүд нь ирээдүйн макро эдийн засгийн орчин, хөрөнгийн зах зээлийн төлөв байдлын судалгаанд үндэслэсэн таамаглалууд дээр суурилж байгаа учраас нийгэм, эдийн засгийн урьдчилан таамаглах боломжгүй гэнэтийн шокуудын улмаас өөрчлөгдөж болно гэдгийг анхаарах нь зүйтэй.

Иймд хөрөнгө оруулагч нь хөрөнгө оруулалтын шийдвэр гаргахдаа Үнэт цаасны танилцуулгад тусгагдсан "Эрсдэлийн удирдлага", "Бизнес төлөвлөгөө",

Орзуулсан 157

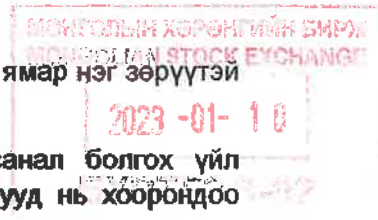
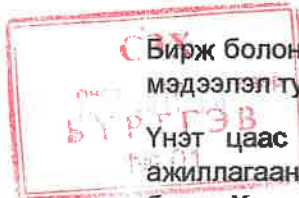
Үнэт цаасны танилцуулга

"Зах зээлийн судалгаа" хэсгүүдтэй сайтар уншиж, танилцсаны үндсэн дээр хөрөнгө оруулалтын шийдвэрээ гаргахыг зөвлөж байна.

Handwritten signature and the number '158'.

Бирж болон Хороонд хүргүүлж байгаа танилцуулга нь адил бөгөөд, ямар нэг зөрүүтэй мэдээлэл тусгагдаагүй болно.

Үнэт цаас гаргагчийн олон нийтэд нээлттэй өрийн хэрэгсэл санал болгох үйл ажиллагаанд оролцогч мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагууд нь хоорондоо болон Үнэт цаас гаргагчтай аливаа сонирхлын зөрчилгүй болно.

Үнэт цаасны танилцуулгад тусгагдсан мэдээлэл үнэт зөв болохыг батлав.

Овог нэр: **Б.НАРАНБАТ**

Албан тушаал: Үнэт цаас гаргагч "Сэндли ББСБ" ХК-ийн ТУЗ-ийн дарга

Гарын үсэг: (Тамга/тэмдэг)

Овог нэр: **Б.ОДГЭРЭЛ**

Албан тушаал: Үнэт цаас гаргагч "Сэндли ББСБ" ХК-ийн гүйцэтгэх захирал

Гарын үсэг: (Тамга/тэмдэг)

Овог нэр: **М.МӨНХГЭРЭЛ**

Албан тушаал: Үнэт цаас гаргагч "Сэндли ББСБ" ХК-ийн Санхүү хариуцсан захирал

Гарын үсэг: (Тамга/тэмдэг)

Овог нэр: **Х. ИЧИНХОРЛОО**

Албан тушаал: Үнэт цаас гаргагч "Сэндли ББСБ" ХК-ийн ерөнхий нягтлан бодогч

Гарын үсэг: (Тамга/тэмдэг)

Овог нэр: **Б.ӨЛЗИЙБАЯР**

Албан тушаал: Андеррайтерийн "Өлзий энд Ко капитал ҮЦК" ХХК -ийн Гүйцэтгэх захирал

Гарын үсэг: (Тамга/тэмдэг)

Овог нэр: **Н.ЦЭВЭГМИД**

Албан тушаал: Андеррайтерийн "Райнос инвестмент ҮЦК" ХХК -ийн Дэд захирал

Гарын үсэг: (Тамга/тэмдэг)

Овог нэр: **С. ГАН-ЭРДЭНЭ**

Албан тушаал: Андеррайтерийн "Голомт капитал ҮЦК" ХХК -ийн Гүйцэтгэх захирал

Гарын үсэг: (Тамга/тэмдэг)

СЗХ

сгор: сар: адис:

БҮРГЭЭ

Үнэт цаасны танилцуулга

АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ

/2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх аудитын тайлан/

“Сэнди ББСБ” ХК-ийн
хувьцаа эзэмшигчидэд

“ШОНХОР ҮНЭЛГЭЭ АУДИТ” ХХК

Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
6 дугаар хороо, Metro бизнес оффис,
6 дугаар давхар 603 тоот

Утас: 78110001, 40116098
Шалгах хаяг: www.shonkhor.mn
И-мэйл: shonkhor.mn@gmail.com

2023.12.30-ийн 22/157

төгрөг _____ -ийн 76 _____ -т

АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Дүгнэлт

Бид “Сэнди ББСБ” ХК-ийн 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгон бэлтгэсэн санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүнгийн тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн, мөнгөн гүйлгээний холбогдох тайлан, сонгон авсан тайлбар тодруулгад аудит хийлтэ.

Бидний дүгнэлтээр “Сэнди ББСБ” ХК-ийн 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүн, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ нь бүхий л материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагмалын Олон Улсын Стандартын дагуу үнэн мөв, бодитой илэрхийлэгдсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэсэлэл

Бид энэхүү аудитыг Аудитын Олон Улсын Стандарт (АОУС)-ийн дагуу хийж гүйцэтгэсэн болно. Энэ стандартын дагуу бидний хүлээх үүрэг хариуцлагыг энэхүү дүгнэлтийн санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүдээх үүрэг хариуцлага хэсэгт харуулсан. Бид санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн шаардлагуудын дагуу үйлчлүүлэгчээс хараат бус байх, эдгээр шаардлагуудын дагуух ёс зүйн бусад үүрэг хариуцлагуудыг мөрдөж ажилласан.

Аудитын ажигч санхүүгийн тайлангийн дүн болон тодруулгуудын талаар аудитын нотолгоо олж авах горьнуудыг гүйцэтгэх ажигч багтаав.

Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтэнд хангалттай, зохистой үндэсэлэл болж чадсан гэдэгт бид итгэлтэй байна.

Handwritten signature and the number 159.

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

БҮРТГЭВ
№ 01

МОНГОЛЫН ХЭРЭНГИЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

Харват бус аудитын дүнгэмгийн үргэлжлэл

Өмнөт асуудал

2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөр буюу НББОУС 34-ийн дагуу бэлтгэгдсэн санхүүгийн тайлан тул өмнөх үеийн зэрэгцүүлэх мэдээллийг 2021 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөр авч үзсэн.

Аудитын гол асуудлууд

Аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй асуудлууд юм. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эгцээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба асуудал тус бүрээр тусад нь дүгнэлт гаргаагүй болно. Бидний хувьд үйлчлүүлэгчийн санхүүгийн тайланд голлох нөлөөллийг үзүүлж байгаа эзэл, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын дүнгийн тооцооллыг аудитын гол асуудалд оруулсан. Бид эзэл болон түүнтэй адилтгах хөрөнгүүдийн үнэ цэнийн бууралтыг давтан тооцоолж үзэхэд тооцоолсон эзэлийн болзошгүй эрсдэлийн сан санхүүгийн тайланд тусгагдсан дүнгээс хэтрэхээргүй байна. Мөн 2022 онд "Сэндли ББСБ" ХК-д нэгдсэн "Гэгээн алтан од ББСБ" ХХК-ийг нэгтгэх шийдвэр болон холбогдох нягтлан бодох бүртгэлийн бичиглүүдийг шалгасан. Түүнчлэн 2022 онд хийгдсэн олон нийтэд санал болгон хувьцаа гаргасантай холбоотой үйл явдлыг авч үзсэн.

Удирдлага ба Засаглах удирдлагын санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа СТОУС-ын дагуу бэлтгэх ба үнэн зөв толилуулах нь удирдлагын үүрэг хариуцлага байдаг. Энэхүү хариуцлагад нягтлан бодох бүртгэлийн зохистой бодлогуудыг сонгон авч хэрэглэх, тайланг нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын арга, санаатай зальт үйлдэлээс үүсэлтэй материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх, толилуулахын туха дотоод хяналтыг бий болгох, хэрэгжүүлэх, тогтмол хэрэглэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ компанийн татан буулгах, үйл ажиллагааг нь зогсоох, эсвэл үүнээс өөр боломжит сонголт байхгүй байдлаас бусад тохиолдолд Удирдлага компанийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадамжийг үнэлэх, тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг баримтлах санхүүгийн тайлангаа бэлтгэх үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг, хариуцлага

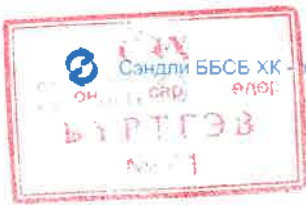
Бидний зорилго нь санхүүгийн тайлангууд нь бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв бөгөөд шударгаар толилууллагдсан эсэх талаар боломжит үндэслэлтэй баталгааг олж авах, түүнчлэн аудиторын дүгнэлтэнд тусгах явдал юм. Компанид хэрэглэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогууд нь зохистой эсэх, холбогдох тооцооллууд болон тодруулгууд үндэслэлтэй эсэхийг үнэлдэг.

www.sendly.mn

Signature
160

нэт цаасны танилцуулга

Хараал бус аудитын дүгнэлтийн үргэлжлэл

Түүнчлэн нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн Компанийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадамжид мэдэгдэхүүнд эргэлтээ үүсгэж болох үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой тодорхой бус байдал байгаа эсэхийг дүгнэснээр хэрэв материалзат тодорхой бус байдал байна гэж үзвэл бид аудиторын тайландаа холбогдох тодруулгыг хийх эсвэл дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Мөн компанийн дотоод хяналтын үр шийтэй байдалд сэмал дүгнэлт өгөх зорилгоор бид хяналтын тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулах зорилгоор аудитын ажилтай холбоотой дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.

Бидний олж авсан үндэслэлтэй нотолгоо нь энэхүү гаргасан дүгнэлтэд өндөр баталгаатай үндэслэл болж чадна гэдэгт итгэлтэй байгаа ч, АОУС-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн аудит нь оршин байж болзошгүй бүхий залуучин ба алдааг бүрэн илэрхийлдэг гэсэн баталгаа биш юм. Алдаатай илэрхийлэл нь алдаа эсвэл санхүүгийн зальт үйлдэлтээ үүсч болох ба дэлгээр эсвэл нийтлээ эдгээр санхүүгийн тайланд үндэслэн шийдвэр гаргах санхүүгийн тайлангийн хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материалыг гэж үздэг.

АОУС-ын дагуу аудит хийх үед бид мэргэжлийн үнэмлэх, мэргэжлийн үл итгэх зарчмыг баримтлан ажигладаг.

Бусад хууль тогтоомж, зохицуулалтын шаардлагын талаар

Бид аудит хийж гүйцэтгэх явцдаа санхүүгийн тайлагмалтай холбоотойгоор Компанийн тухай хуульд заасан эл хэмжээний болон сонирхолын зөрчлөлтэй хэлцэх, бусад бус санхүүгийн байгууллагад мөрдүүдэхээр зохицуулагч байгууллагаас тогтоосон дүрэм, журмын баталгын талаар тест гүйцэтгэсэн бөгөөд дээр дурьдсан асуудлуудад хууль, журмыг нэгтгэй зарчмыг гэсэн үл үндэслэлтэй нотолгоо олдоогүй байна.

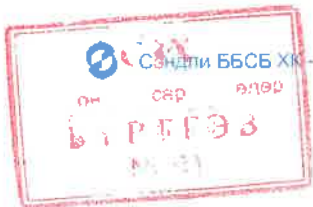
(Энэхүү дүгнэлт нь хавсралтын хамт хүчин төгөлдөр болно.)

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

[Handwritten signature]
Д.СВИЙРЭВ

[Handwritten signature]
161

ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДАГЫН МЭДЭГЭЛ

Банк бус санхүүгийн байгууллагын (шашид Компани гэх) Гүйцэтгэх захирал Б.Одгэрэл болон Санхүү харууссан захирал О.Нямдалайг онд энэхүү танилцгийн 1-25 дугаар хуулиар үзүүлсэн санхүүгийн тайлангууд нь 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Компаний санхүүгийн байдал хийгээд тухайн өдрөөр дуусгавар болсон санхүүгийн үйл ажиллагааны үр дүн, зөвшөөр сүбэлтэг Банк бус санхүүгийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын дагуу материаллаг ашиггүй нэрэмжлэсэн гэдгийг үүгээр мэдэгдэж байна.

Балжинням Олгой
Гүйцэтгэх захирал

Уширбаяр 2023 оны 12 дугаар сарын 28

Орхондоогийн Нямдалай
Санхүү харууссан захирал

Сөндли ББСБ ХК-ийн үнэт цаасны танилцуулга

МОНГОЛЫН ХӨРӨНГИЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ

АУДИТЛАГДСАН САНХҮҮ БАЙДЫН ЗЭРЭГЦҮҮЛСЭН ТАЙЛАН

2022 оны 10 сарын 31-ний өдөрөөр дуусгавар болсон тайлант үг

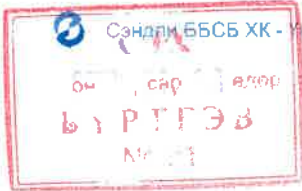
"СЭНДЛИ ББСБ" ХК

(УНТ ТҮГ)

Баллансын зүйл	Тоаруулга	2022.10.31	2021.10.31
Хөрөнгө			
Эргэлтийн хөрөнгө			
Мөнгөн хөрөнгө	6	6,175,961	4,188,236
Богшио хугацаат хөрөнгө оруулалт /цэрлэг/	7	1,252,427	-
Зээл /цэрлэг/	8	15,602,581	3,782,503
Бусад өмчлөг	9	4,020,796	1,376,462
Бусад хөрөнгө	9	701,735	171,895
Эргэлтийн хөрөнгийн нийт дүн		27,753,500	9,519,096
Эргэлтийн бус хөрөнгө			
Үндэстэн хөрөнгө	10	201,675	75,302
Үнэт бус хөрөнгө	11	151,118	40,890
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн		352,793	116,192
Нийт хөрөнгийн дүн		28,106,294	9,635,288
Өр талбар			
Богшио хугацаат өр талбар	12	1,812,575	-
Бусад эх үүсвэр	13	5,238,448	4,903,436
Бусад өр талбар	14	627,575	36,858
Богшио хугацаат өр талбарын дүн		7,678,598	4,940,294
Нийт өр талбарын дүн		7,678,598	4,940,294
Эзэмшсэн өмч			
Энгийн хувьцаа	15	7,828,500	4,428,500
Бусад өмч	16	9,634,800	-
Хуримтлагдсан ашиг /хэвлэмэл/	17	2,944,660	266,494
Нийгэмийн хариуцлын өмч	18	19,737	-
Тогтворчдлийн өмчийн дүн		20,437,697	4,694,994
Өр талбар ба эзэмшсэн өмчийн дүн		28,106,294	9,635,288

Signature
163

Сэндли ББСБ ХК - үнэт цаасны танилцуулга

АУДИТЛАГДСАН ОРЛОСЫН ЗЭРЭГЦҮҮЛСЭН ТАЙЛАН
 2022 оны 10 сарын 31 -ний өдөр дуусгавар болсон тайлант үе

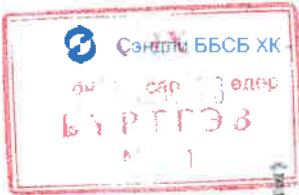
"СЭНДЛИ ББСБ" ХК

(МНТ, ТМГ)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Тоаруулга	2022.10.31	2021.10.31
Хүүгийн орлого	3	3,041,995	197,183
Хүүгийн зардал	4	362,579	-
Цэвэр хүүгийн орлого		2,679,416	197,183
Хүүгийн бус орлого	3	6,083,893	916,472
Хүүгийн бус зардал	4	5,661,529	963,805
Цэвэр хүүгийн бус орлого зардалын дүр		422,364	(47,332)
Бэлэнгүй эрсдэлийн сан байгуулахад өмнөх үйл ажиллагааны шинг/алагдал		3,101,779	149,851
Бэлэнгүй эрсдэлийн зардал		723,795	909
Үйл ажиллагааны ашиг		2,377,985	148,942
Үлдсэн бус үйл ажиллагааны зардал		66,992	13,945
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг/алагдал	5	2,310,993	134,997
Орлогын төлөхийн зардал	5	249,831	12,000
Цэвэр ашиг		2,061,162	122,997

Signature
164

Үнэт цаасны танилцуулга

АУДИТЛАГДСАН ӨМЧИЙН ВӨРЧЛӨЛТИЙН ЗЭРГЭЦҮҮЛСЭН ТАВИААН

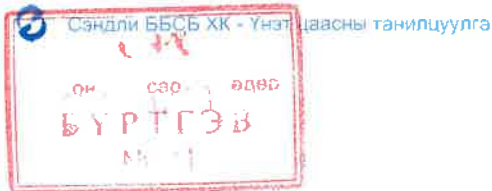
2022 оны 10 сарын 31 -ний өдрийн дүнгээр бодуу байгаа тайлант 10

"СЭНДЛИ БСББ" ХК

ҮҮҮҮЛЭЛТ	Хувьцаат контот	Нэмж гөдөгдсөн контотын сөрөг	Нийтэллийн контотын сөрөг	Бусад өмч	Хөрөнгөтөдөг ашин	Нөгөөт дүн
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний үзэгдэл						
Бүтэцлэлийн бэлтгэлийн өөрчлөлт	1,438,500				137,099	1,575,599
Засварласан үзэгдэл	1,438,500				16,198	16,398
Үндэслэн хөрөнгийн дахин үнэмлэхтэй өсөлт (бууралт)					143,497	1,571,997
Хөрөнгө оруулалтын дахин үнэмлэхтэй өсөлт (бууралт)						
Гамшиг ачаагаар хөрөнгөтөдөгдлийн зөрүү						
Орлогийн тайланш хүлээн зөвшөөрөөгүй олоо (гарш)						
Тайлант үеийн илэрэр ашиг (ашигдал)					122,997	122,997
Монгол ашиг						
Хувьцааг кэпиталын өсөлт	3,000,000					3,000,000
2021 оны 10 дугаар сарын 31-ний үзэгдэл						
Бүртгэхийн бэлтгэлийн өөрчлөлт					266,494	4,094,994
Залруулсан үзэгдэл	4,438,500					
Үндэслэн хөрөнгийн дахин үнэмлэхтэй өсөлт (бууралт)						
Хөрөнгө оруулалтын дахин үнэмлэхтэй өсөлт (бууралт)						
Гамшиг ачаагаар хөрөнгөтөдөгдлийн зөрүү						
Орлогийн тайланш хүлээн зөвшөөрөөгүй олоо (гарш)						
Тайлант үеийн илэрэр ашиг (ашигдал)					2,061,162	2,061,162
Тайлант үеийн илэрэр ашиг (ашигдал) хэсгийн үр					617,004	617,004
Самгуурын өөрчлөлт						
Нөгөөт ашиг						
Хувьцааг кэпиталын өсөлт	3,400,000		19,737		9,634,800	13,054,537
2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний үзэгдэл						
Хувьцааг кэпиталын өсөлт	7,228,500		19,737		2,544,660	2,544,660

165

АУДИТЛАГДСАН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ЗЭРЭГЦҮҮЭЛСЭН ТАЙЛАН
 2022 оны 10 сарын 31 -ний өдөрөөр зуусуулар бүтсэн тайлант үг

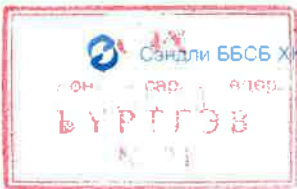
"СЭНДЛИ ББСБ" ХК

(xайн.тмг)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2022.10.31	2021.10.31
Үндсэн үйл амьдралын мөнгөн гүйцэтгэл	<u>2,054,718</u>	<u>3,277,171</u>
Үндсэн үйл амьдралын мөнгөн орлого	9,125,887	4,107,213
Эзлэлийн хүүгийн орлого	3,040,665	197,183
Үнэт цаасны хүүгийн орлого	1,330	-
Гаднад өмчийн ажиллагааны орлого	166,486	51,182
Гаднад өмчийн машинийн зөрүү	1,363,022	-
Үнэт цаасны үнэмлэхүй зөрүү	-	212,157
Мөнгөн гуйвуулгын орлого	237,566	219,155
Үйлчилгээний хурамал, шалтгааны орлого	4,284,596	434,059
Бусад үйлчилгээний орлого	10,222	2,993,358
Үндсэн үйл амьдралын мөнгөн зарлагыг	<u>7,071,170</u>	<u>830,042</u>
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан эзлэлийн хүүгийн зардал	362,579	-
Үндсэн ба нэмэгдэл зардал	1,074,336	234,363
Ашигласнуудын зардал ил овор, лэтгэмж	2,367	-
Нийгэмийн дасгал, зүүд иймдлийн давтгалын зардал	133,419	26,287
Албан томилолт, сургалтын зардал	31,659	100
Ашигласны зардал төлсөн мөнгө	176,270	99,825
Шатхуун, хяналт, интернет, сэлбэг зэрэгтэй төлсөн мөнгө	62,274	14,240
Бичиг зэргийн зардал, өрхүн цэвэрлэлийн зардал	34,812	7,964
Тэтгэр, давтгалын төлсөн мөнгө	957	-
Зар сурталчилалтай төлсөн мөнгө	429,746	62,751
Эзэл бэлэн гүүртэй холбоотой ашиггүй барагдуулахтай холбогдон гарсан мөнгө	100	275
Нэгжлэлийн үйлчилгээ болон гүүртэй холбогдон гарсан мөнгө	839,253	-
Аудитын төлбөр, зорчигчийн зөвлөгөө үйлчилгээний мөнгө	280,656	194,941
Зохихууламтай үйлчилгээний хурамалтай төлсөн мөнгө	4,100	-
Бусад үйлчилгээний зардал мөнгө	3,638,824	189,296
Үндсэн бус үйл амьдралын мөнгөн гүйцэтгэл	<u>(66,992)</u>	<u>(13,945)</u>
Үндсэн бус үйл амьдралын мөнгөн орлого	-	-
Үндсэн бус үйл амьдралын мөнгөн зарлагыг	<u>66,992</u>	<u>13,945</u>
Баяр бэлэн, зөвшөөрөгчийн зардал	40,660	51,231
Торгуулийн зардал	1,410	-
Бусад	24,922	2,714
Бүх агаар мөнгөн гүйцэтгэл	<u>1,987,026</u>	<u>3,163,227</u>
Мөнгө гүүртэй адилтгах хоронгийн хэсний үйлчилгээ	<u>4,188,236</u>	<u>925,009</u>
Мөнгө гүүртэй адилтгах хоронгийн хэсний үйлчилгээ	<u>6,175,961</u>	<u>4,188,236</u>

166

1. ББСБ-ын талаарх мэдээлэл

Сэнгли ББСБ ХК нь 2015 оны 05 сард банк бус санхүүгийн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор анх Гялс кредит ББСБ нэртэйгээр үүсгэн байгуулагдсан. Монгол улсын бүртгэлийн албаны бүртгэгдсэн аж ахуйн нэгжийн регистрийн дугаар 5961348, улсын бүртгэлийн дугаар 9015003084. Тус компанийн хувьд 2021 оны сүүлийн хагас жилээс хойш үйл ажиллагаагаа илээхийгээс өргөжүүлсэн байгаа бөгөөд 2021 оны 12 дугаар сард оноосон нэрээ өөрчлөн Сэнгли ББСБ ХК болгон өөрчилсөн байна. 2022 оны 5 дугаар сард Гэгээн алтан ол ББСБ-ыг нэгтгэсэн байна. Мөн 2022 оны 9 сард 67,000,000 пирикх хувишаг нэрлэсэн үнэ 150 төгрөгөөр анхдагч зах зээлд гаргасан. Одоогийн байдлаар Улаанбаатар хотод 6 салбар, Орон нутагт 48 салбартайгаар Банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Тусгай зөвшөөрөл авсан үйл ажиллгяаны төрлүүд:

- Зээлийн үйл ажиллагаа
- Цахил төлбөр тооцоо, мөнгөн гүйцээлийн үйл ажиллагаа
- Гадаад валютын арилжаа
- Итгэлийн үйл ажиллагаа
- Факторингийн үйлчилгээ
- Төлбөрийн баталгаа гаргах

Албан ёсны хаяг: Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүргийн 2 дугаар хороо, 40/50 мянгат Бахула Рэнбучигийн гудамж 2/4 тоот.

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо

Гадаад бэлтгэх үндэслэл

Эцгээр санхүүгийн тайлангуудыг "Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого"-ын дагуу тохируулснаар бэлтгэсэн.

Сэнгли ББСБ -ын санхүүгийн тайлангууд нь түүхэн өртгийн зарчим дээр үндэслэн бэлтгэгдсэн байна. Санхүүгийн тайлан дахь дүнгүүдийг тодруулгад өөрөөр мөнгөөс бусад тохиолдолд шингээсэн. Монгол улсын мөнгөн гэмдэгт болох Монгол төгрөгөөр тайлагдсан.

Өөрөөр загваргүй бол тус бодлогуудыг тохируулж буй бүх тайланг үеүдэд тууштай мөрдсөн болно.

Санхүүгийн хэрэглүүрүүд - Хэмжээний үндсэн дээр авчгаар

Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг ангиллаас нь хамаруудан бодит үнэ цэнэ эхлэл хорогдуулсан өртгөөр дор тайлбарласны дагуу бүртгэлд тусгалаг.

Идэвх үнэ үнэ нь ажлын гүйцэтгэ бүртгэх өдрөөр тухайн зах зээлд оролцогчдын хоорондын арилжаагаар байнга нийгдэх хөрөнгийн худалдаа эсвэл өр төлбөрийг шилжүүлэх үнэ юм. Бодит үнэ цэнийг хамгийн сайн илэрхийлэх дүн нь тухайн идэвхтэй зах зээлийн арилжааны үнэ юм. Идэвхтэй зах зээл гэдэг нь хөрөнгө болон өр төлбөрийн хэрэглүүд нь үнийн мэдээлэлээр тогтмол хангалуун түвшинд явагдах зах зээлийг хэлнэ.

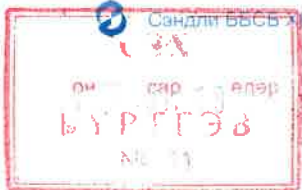
Идэвхтэй зах зээлд арилжаалагдаж буй санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг тооцохдоо тухайн хөрөнгө болон өр төлбөрийн үнэ болон тухайн байгууллагын тэтгэвэр буй санхүүгийн хэрэглүүрийн тоо ширхэгээр үржүүлэв гаргана.

Гадаад зах зээлийн үнийн мэдээлэл авах боломжгүй санхүүгийн зарим хэрэгслийн бодит үнэ цэнийг хэмжихэд бэлтг мөнгөний урсгалын хөнгөлөлттэй загвар эсвэл сүүлийн үеийн гүйцэтгэлийн дүн эсвэл хөрөнгө оруулагчдын санхүүгийн мэдээллийг харгалзан үзэх зэрэг үнэмлэхүй аргачлалыг ашигладаг.

Бодит үнэ цэнийг дотор нь түвшингээр нь амтлан тодорхойлох ба эцгээр түвшинг дараах байдлаар тодорхойлно. Ижил төрлийн хөрөнгө болон өр төлбөрийг идэвхтэй зах зээл дэх зарласан (тохирууллагүй) үнийг ашиглан бодит үнэ цэнийг хэмжсэн бол 1-р түвшин, тухайн хөрөнгө болон өр төлбөртэй хялбартай шууд (үнэ) болон шууд бус (үнэ) боломжтой өгөгдлүүдийг ашиглан, үнэмлэхүй аргуудаар бодит үнэ цэнийг тооцоолж гаргасан бол 2-р түвшин, зах зээл дээрх бэлтг

Handwritten signature and the number 167.

өгөгдлүүд дээр бус зах зээл дээр мэдэгдэлгүй байгаа өгөгдлүүдийг нлүү тулгаараан бодит үнэ цэнийг хэмжсэн бэл 3-р түүшлэнгийн бодит үнэ цэнэ гэж үүс үүс авч ишээ.

Өртөг гээг нь харилцан худалдан авах үед мөнгөөр болон бусад хэлбэрээр төлсөн төлбөрийн бодит үнэ цэнэ бөгөөд үүнд хөрөнгө худалдан авахгүй холбоотой гарсан ажил гүйцэтгэний зардлууд ч мөн багтана. Бодит үнэ цэнийг нь хэмжих боломжгүй эсвэл хөрөнгийн зах зээлээс үнийг нь тодорхойлох боломжгүй, өмчөөрх хөрөнгө оруулалт болон дээрхтэй адил өмчийн хэрэглүүрээр арилжаалагдах үүснэл санхүүгийн хэрэглүүрийг өртгөөр нь хэмжинэ.

Гүйцэтгэний зардлууд нь санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг худалдан авах, шинээр гаргах эсвэл борлуулжтай шууд холбоотой нэмэлт зардлууд юм. Нэмэлт зардал гэдэг нь гүйцэтгэгчийг гүйцэтгэлийн тохиолдолд үргэлжлэхгүй байх байсан зардал юм. Гүйцэтгэний зардал эзэл олгох, нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх үүрэг гүйцэтгэх буй ажлаагаар, зөвхөн, хуулийн болон мэргэжлийн үйлчилгээг үзүүлэхэд төлсөн хураамж нийтлэл, зохицуулалтын үйлчилгээний төлбөр болон банкны шимтгэл, хураамж төлбөрүүд, мөн гадна гүйлгээ, дотоодын банк, банк санхүүгийн байгууллаагад шилжүүлэх өр төлбөрийн шилжүүлэг, ХАДАТатвар, Нийгмийн даатгалын байгууллаагад төлөх татвар хураамжууд хамаарна. Мөн гүйцэтгэний зардал рето эзэлхий өрний хямаруулалт буюу нэмэгдэл, санхүүжилтийн зардлууд, дотоод улирдаагаар буюу нггэлхийн үйлчилгээний өглөгийн зардлууд орно.

Харилцаагчид өртөг нь санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг анх хүлээн мөншөөрсөн дүнгээс үнэ цэнэ дүнгийн аливаа эргэн төлөлтийг хэсэн, хуримтлагдсан хүүг нэмж, санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үнэ цэнийн бууралтаагай холбоотой аливаа хэсэгдууагаар хэсэн дүн юм. Хуримтлагдсан хүүд янз хүлээн төвшөөрөх үед хойшлуулсан гүйцэтгэний зардал, мөн үнийн аливаа нэмэгдэл эсвэл хөнгөлөлтийн дүнгийн үр ашигт хүүгийн аргаар тооцсон хоролдуулалт орно. Хуримтлагдсан хүүний өрлөг, хуримтлагдсан хүүний зардал, мөн хуримтлагдсан купон болон үнийн хоролдуулсан нэмэгдэл буюу хөнгөлөлтийг (мөн аливаа хойшиагаар шимтгэлийн хамт) тусад нь тооцуулаагагүй биебөд тэдгээрнийг санхүүгийн байдалын тайлаан дахь холбогдох зүйлийн давсны үнэд оруулаа тусгасан болно.

2 Нягтлан бодох бүртгэлийн үнэ цэнэ бодлогууд (Үргэлжлэл)

Үр ашигт хүүгийн өртөг нь хүүгийн өрлөг эсвэл хүүгийн зардалагаар хугацааны туршид давсны үнээс тооцогдох хүүний хувийг тогтмол байлгалаар (үр ашигт хүүгийн хувь) хувааруулах өртөг юм. Үр ашигт үүний хувь нь яргэдүйл өрж өрлөхээр тооцогдсон мөнгөн өрлөг, гарах зарлаагаар (нэрлэлийн тээлийн алдаагаар үл картлагдсан) санхүүгийн хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй хугацааны эсвэл зохистой бол түүнээс болгоно хугацааны туршид дискунтаагаж санхүүгийн хэрэглүүрүүдийн бүртгэлийн гэрээр хүнг гаргаж авах хүүний хувь болно.

Үр ашигт хүүний хувь нь хувьсал хүүтэй хэрэглүүрийн мөнгөн урсгалын хүүг өөрчлөх дараагийн мөн хүртэл дискунтаагаж боловч хэрэглүүрт тусгагдсан төвөх хүү дээр нэмэгдэх тээлийн хүүний төрүүт нггэрхийлсэн нэмэгдэл буюу хөнгөлөлтийг мөн зах зээлийн түвшинд тохируулаагадгүй бусад хувьсал дүчин түйлсэд үл хамаарна. Тийм нггэгдэл, хөнгөлөлтийг хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй нийт хугацаагаар хоролдууаа.

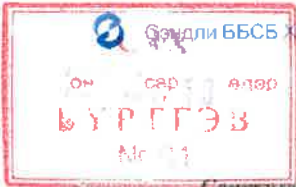
Өнөөгийн үнэ цэнийн тооцоолоод гэрээний талуудын хооронд өгч аваллах бүх хуримжлийг оруулах бөгөөд тэдгэр нь үр ашигт хүүний бүртгэлхүүн хэсэг болно.

Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал

Санхүүгийн хөрөнгийг дараах байдлаар ангилна. (а) тээ болон авлага; (б) худалдан борлуулаагаж бэлэн санхүүгийн хөрөнгө; (в) дуусгавар хугацаа хүртэл эзэмшэх санхүүгийн хөрөнгө; болон (г) бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь өрлөг, үр дүнгийн тайлаан тусгагдсан санхүүгийн хөрөнгө. Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь өрлөг, үр дүнгийн тайлаан тусгагдсан санхүүгийн хөрөнгийг дотор нь 2 ангилал: (i) анх хүлээн төвшөөрөх үед нийлүү ангиллагдсан, (ii) худалдан борлуулах хориоор хэмийнээр болсон. ББСБ-ын 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн хөрөнгө нь бүгд "эзэл болон авлага" хэмээн ангиллагдсан. Эзэл болон авлагад ББСБ нь өөрийн худалдан борлуулах зорилготой байгаа санхүүгийн хөрөнгүүдээс бусад тодорхойлж болохуйц эсвэл тогтмол төлбөртэй, деривативгүй, харьцуулаагадхуйц бус санхүүгийн хөрөнгүүд орно.

Handwritten signature and the number 168.

Санхүүгийн өр төлбөрийн нэмэлт

ББСБ-ын бүх санхүүгийн өр төлбөрүүдийг бусад санхүүгийн өр төлбөр ангилалад ангилж, хариу дууссан өртгөөр бүртгэж.

Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг анх хүлээн зөвшөөрөх

Бүх санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг анх бодит үнэ цэнэ дээр ажил гүйцэтгэний өртгийг нэмсэн дүнгээр бүртгэдэг. Анх хүлээн зөвшөөрөх үеийн бодит үнэ цэнийг хамгийн найдвартай нотолгоо нь тухайн ажил гүйцэтгэний үнэ байдаг. Бодит үнэ цэнэ болон ажил гүйцэтгэний үнийн хооронд зөрүү үүсгэн нэхцэлд л тухайн зөрүү дүнгээр анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн олж гарамг бүртгэх бөгөөд энэхүү бодит үнэ цэнэ нь ажил төрлийн хэрэглүүрийн санхүү арилжаалагчид тун болох нь эсвэл төхөөрөмж эх зээл дээрээ бүхэл олж болохуйц мэдээлэл дээр үндэслэж үнэлгээний аргачлалаар тооцсон болох нь нотлогдсон байх ёстой. Тухайн санхүүгийн хэрэглүүрийг зохицуулах байгууллагаас тогтоосон эсвэл зах зээлийн жингээр тогтоосон ("энгийн" худалдаа болон худалдан авалт) тодорхой хугацаанд багтаан хүлээлэгч өгөх шаардлагатай санхүүгийн хөрөнгийн бүхий л худалдаа, худалдан авалтын арилжаа амьсган өдөр буюу ББСБ нь санхүүгийн хөрөнгийн хүлээлэгч өгөх үүрэг хүлээсэн өдрөөр хүлээн зөвшөөрнө. Бусад бүх худалдан авалтыг ББСБ нь санхүүгийн хэрэглэлийн гэрээний тал болсон үед хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрөх

ББСБ-ын санхүүгийн хөрөнгийг дараах тохиолдолд бүртгээгээ хасдаг: (а) хөрөнгийн төлбөрийг хүлээн авсан эсвэл хөрөнгөтэй холбоотой мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрх дуусгавар болсон, (б) ББСБ нь хөрөнгөтэй холбоотой мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрхээ бусад шилжүүлэн өгсөн эсвэл шаардлага хянгасан, дамжуулан өгөх хянгала оролцооны үр дүнд (1) хөрөнгийг эзэмшинхтэй холбоотой бүхий л эрхэл болон өгөөжийг үлдээх нь шилжүүлсэн, эсвэл (2) хөрөнгийг эзэмшинхтэй холбоотой бүхий л эрхэл болон өгөөжийг үлдээх нь шилжүүлээгүй мөн авч үлдээгүй боловч хянгатын эрхийг хадгалж үлдээгүй тохиолдолд. Нөгөө тал нь хөрөнгийг бүхэлд нь гуравдагч этгээдэд ямар нэгэн хязгаарлалтуугийгээр борлуулах бодит боломжгүй байгаа нөхцөлд хянгатыг авч үлдээхд тооцно.

Санхүүгийн өр төлбөрийг үл хүлээн зөвшөөрөх

Санхүүгийн өр төлбөрийн төлөх үүргийн хугацаа дууссан, санхүүгийн өр төлбөр төлөх үүргээс чөлөөлөгдсөн болон уг өр төлбөрийг төлөх үүрэг дуусгавар болсон үед санхүүгийн өр төлбөрийг данснаас хасна.

Санхүүгийн өр төлбөрийн хугацаа дуусажгүй үед тухайн өр төлбөрийн нөхцөл ихээхэн өөрчлөгдсөн үед эсвэл эмлүүдэгчээс хуучин өр төлбөрийнхөө оронд өөр нөхцөлтэй, илнэ өр төлбөр сольж хүлээж авсан тохиолдолд өмнөх өр төлбөрийг данснаас хасч, шинэ өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөх бөгөөд шинэ болов хуучин өр төлбөрийн дансны үнийн зөрүүг ораого үр дүнгийн тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийг бууриал

"Банк буюу санхүүгийн байгууллагын зээлийн активыг ангилах, активын эрсдлийн сан байгуулж, зарцуулах" журмыг СЭХ-ны дарга болон Сангийн сайдын 2015 оны 3 дугаар сарын 13-ны өдрийн 143/124 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан. Уг журмын дагуу олгосон зээлийг хугацаа хэтэрсэн хонгоос хамгааран 5 ангилах ба ангиала тус бүрт урьтчилан тогтоосон, тогтмол хувиар үнэ цэнийн бууралтын санг тооцоолдог.

Зээлийн үнэ цэнийн бууралтын сан тооцох хувийг доорх хүснэгтээр харуулав:

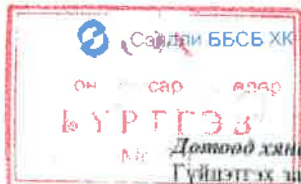
	Хэвийн	Хугацаа хэтэрсэн	Хэвийн бус	Эргэлзээтэй	Муу
Хугацаа хэтэрсэн хонго	Хугацаанддаг төлөгдөж байгаа	1-90 хонго	91-180 хонго	181-360 хонго	360 хонгоос дээш
Зээлийн эрсдэлийн сангийн хувь, %	0%	3%	25%	50%	100%

Handwritten signature in blue ink.

2023-01-10

БҮРТГЭЭН

Дотоод хяналтын шалгалтын

Гүйцэтгэх захирлын шууд удирдлаган дор дотоод хяналтын газар 2 орон тоотойгоор жил үлгэрлэн талархалгүй багдуулан төлөвлөгөөний дагуу хяналт шалгалтыг хийдэг. 2022 оны 10 дугаар сарын 31-нийг дуусгах хугацаанд төв, орон нутгийн 8 нэгжид шалгалт хийж гүйцэтгэсэн байна. Мөн зайны хяналт шалгалтыг өөрийх байгууллагын дотоод ERP програмыг ашиглан эзэмшин үйл ажиллагаа, нийтлэн болох бүртгэлийн үйл ажиллагаа, дотоодыг дансны үйл ажиллагаа гэсэн чиглэлүүдээр сар бүр хийсэн байна.

Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгөд бэлэн мөнгө, банкинд байршуулсан хариуцах, хугацаагүй хадгаламжууд, банкинд 3 сар болон түүнээс бага хугацаатай байршуулсан богино хугацаат хөрвөх чадвар өндөртэй хөрөнгө оруулалтууд орно. Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгийг үр ашигт хүүтэй аргыг ашиглан хорогдуулсан өртгөөр бүртгэнэ. Хянаарлалттай дансуудыг мөнгөн гүйцэтгэлийн тайлангийн зорилгоор мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгөд оруулалгүй.

Үйл ажиллагааны түрээс

ББСБ нь түрээсийн гэрээнд түрээслэгчээр оршиж, өмчлөлийн нэгж эрсдэл болон өгөөж нь түрээслэгчээс ББСБ-д шилжин ирээгүй тохиолдолд түрээсийн нийт төлбөрийг түрээсийн хугацааны туршид шулуун шугамын аргыг ашиглан хуваарилж, тухайн тайлант хугацаанд орлого, үр дүнгийн тайланд (түрээсийн зардаар) бүртгэнэ. Түрээслэгч тал нь нэгжлэл төлбөртэй болон төлбөргүйгээр хөрөнгөө үргэлжлүүлэн түрээслүүлэх эрхтэй ба түрээсийн хугацааны эхэнд тухайн эрхээ ирээдүйд хэрэгжүүлнэ гэсэн тодорхой үндэслэлтэй үед түрэмгий сэрээний нөхцлийг тухайн хугацаанд цуцлах боломжгүй байна. Хэрэв хөрөнгийг үйл ажиллагааны түрээсээр түрээслүүлсэн тохиолдолд түрээсийн авлагыг түрээсийн хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар хуваарилан түрээсийн орлогоор бүртгэнэ.

Үндсэн хөрөнгө

ББСБ-ын хэмжээг буй үндсэн хөрөнгүүдийг өртгөөс хуримтлагдсан эзэмдэл болон үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулгыг хассан дүнгээр тусгана. Урсгал засвар, үйлчилгээний өртгийг гарсан үед нь зардлаар бүртгэнэ.

Үл хөдлөх хөрөнгө болон тоног төхөөрөмжийн тэмцээнд бүртгэхүүн хэсгийг шинэчилсэн бол, холбогдох өртгийг хангалтжуулж, хуучин бодсон хэсгийн дансны үнийг зарлагадана.

Тайлант хугацааны эцэст удирдлага үндсэн хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсныг илтгэх аливч үзүүлэлт байгаа эсэхийг үнэлнэ. Хэрэв нийм үзүүлэлт байгаа нөхцөлд хөрөнгийн нөхөгдөх үнийг тооцоолох ба энэ хөрөнгийн бодит үнэ цэнээс борлуулах өртгийг хассан дүв болон түүний ашиглалтын үнэ цэнийн аль өндрөөр тодорхойлогддог. Дансны үнийг нөхөгдөх өртөг хүртэл бууруулан үнэ цэнийн бууралтын гарзыг тухайн жилийн орлого, үр дүнгийн тайланд бүртгэдэг. Хөрөнгийн ашиглалтын үнэ цэнэ жамл бодит үнэ цэнээс борлуулалтын өртгийг хассан тооцооллын өөрчлөгдсөн нөхцөлд өмнөх жилүүдэд хүлээн зөвшөөрсөдсөн үнэ цэнийн бууралтын гарзыг буцааж болно.

Хөрөнгө борлуулсны өд, гарзыг тодорхойлохдоо борлуулалтаас олсон орлогыг дансны дүнтэй харьцуулан тооцож, тухайн жилийн орлого, үр дүнгийн тайланд бүртгэнэ (үйл ажиллагааны бус орлого, зардал хэсэгт).

Үндсэн хөрөнгийн эзэмшлийг тэлгээрийн өртгийг доорх хүдээгдэж буй ашиглалтын хугацааны туршид шулуун шугамын аргыг ашиглан үлдэх өртөг хүртэл нь бууруулан хуваарилж тооцно:

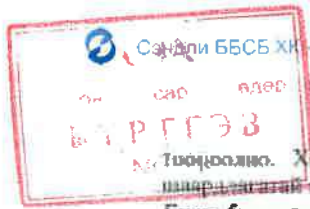
Ашиглалтын хугацаа /жилдээр/

Барнига	25 жил
Тээврийн хэрэгсэл	10 жил
Төвлөгөө эд хогшин	10 жил
Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	2 жил

Хэрэв хөрөнгө хуучирсан, ашиглалтын хугацаа нь дууссан бол хөрөнгийн үлдэх өртгийг ББСБ-ын хөрөнгийг борлуулах боломжтой үнээс худалдан борлуулахтай холбоотой зардлыг хассан дүнгээр

Handwritten signature and the number 170.

Тусгаарлагдсан Хөрөнгийн үлдэх өртөг, ашиглагдах хугацааг тайлант үе бүрийн эцэст хянаж, шаардлагатай гэж үзвэл өөрчилнө.

Биет бус хөрөнгө

Гүүдвэлтээ бусад биет бус хөрөнгө нь ашиглах тодорхой хугацаатай бөгөөд ББСБ-ын үндсэн биет бус хөрөнгө нь компьютерийн програм хангамж юм.

Худалдан авсан программ хангамжийг өртөг дээр нь тэдгээрийг ашиглахад бэлэн болгохтой холбогдон гарсан зардалыг нэмсэн дүнгээр хүлээн зөвшөөрнө.

Биет бус хөрөнгүүдийг тэдгээрийн ашиглалтын хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар хөрөгдуулна:

Үнэ цэнэ нь буурсан бол биет бус хөрөнгийн дивсны үнийг хөрөнгийн ашиглалтын үнэ цэнэ болон түүнийг болит үнэ цэнээс борлуулах зардалыг хэссэн дүнгийн аль нх дүн хүртэл бууруулна.

Санхүүгийн програм хангамж

Сангийн казны тусгай зөвшөөрөлтэй Поларис санхүүгийн програм хангамжийг 2018 оноос эхлэн ашигласан. Энэ хөрөнгө өөрийн бэлгүүхлэлтэй үйл ажиллагааны зарим нэгэн элсгэт төхирүүлэлт сайжруулалт хөгжүүхэлт хийгддэг.

Ашиглалтын хугацаа, жилээр
10 жил

Поларис нягтлан бодох бүртгэлийн програм

Эзнийг ашигласны, гадвал мөнгөн гуйвуулсын ашигласны,

Гадвал мөнгөн гуйвуулг, ашигласныгээр орсныг олгогдож байгаа хэвдүүдийн бүх хэсгийг бүрэн арилгаж чөлөөлж хэвд ч програмд нэвтрэх эрхийн түвшинд хэвдэврилл, хяналтын тогтоолоо, үүрэг ариуцлыг тусгаарлах шаард хяналтын системийг бүрдүүрсэн. Мөн 1 хэвдэгчид олгогдож байгаа эзнийг дээд хэмжээг 10.0 сая төгрөгөөр тогтоосон байна. Гадвал мөнгөн гуйвуулгын дээд хэвдэр нь өөрийн 3,000 ам доллар хүртэлх дүнгээр хэвдээр тогтоосон.

Орлогын албан татвар

Орлогын албан татварыг тайлант үеийн эцэст хүчин төгөлдөр хэрэглэгдэж байсан, хэрэгжих нь тодорхой болсон хууль тогтоомжийн дагуу санхүүгийн тайлангуудад хүлээн зөвшөөрнө. Орлогын албан татварын зардал нь тухайн жилийн болон хойшлогдсон татвараас бүрдэх бөгөөд уг зардлуудтай холбоотой ажил гүйэгтэж тухайн буюу өөр тайлант хугацаанд бусад дэлгэрэнгүй орлогод эхэлж шууд өмчил бүртгэгдсэнээ бусад тохиолдолд тухайн жилийн орлого, зарлагвар хүлээн зөвшөөрнө.

Тайлант хугацааны татвар нь тухайн болон өмнөх хугацаанд үүссэн татвар ногдох орлого, албан дахтай холбоотой татварын байгууллагад төлөх эсвэл түүнээс нэхэн авал дүн юм. Санхүүгийн тайлант холбогдох татварын албанд тушаахаас өмнө баталгаажуулсан гэж тооцож татвар ногдууял ашиг, алдагдалыг урьчилна тооцно. Орлогоос бусад түйлд ногдуулсан албан татваруудыг үйл ажиллагааны зардал хэсэгт бүртгэдэг.

Хойшлогдсон орлогын татварыг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн хөрөнгө, өр төлбөрийн татварын суурь болон санхүүгийн тайлангийн зорилгоор тооцогдоон бүртгэлийн үнийн түр зөрүүн дээр хүлээн зөвшөөрнө. Хойшлогдсон татварын өглөгийг бүх татварт тооцогдох түр зөрүүн дээр үүлчн зөвшөөрнө.

Татвар тооцох түр зөрүү болон татварын алдагдалыг шилжүүлэх зорилгоор хойшлогдсон татварын хөрөнгүүд нь татвар тооцогдож болох татварын нрээдүйн орлогын боломжт хэмжээсээр бүртгэгдэнэ.

Нэмэгдсэн орлогын албан татвар ("НӨАТ")

Монгол улсын Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулиар ББСБ нь НӨАТ-с чөлөөлөгдсөн байдаг.

Тиймээс 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний байдлаар, НӨАТ төлөгөөр бүртгүүлээгүй.

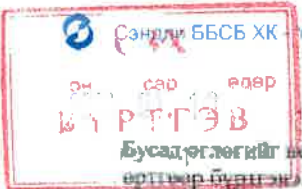
Бусад ахлал

Handwritten signature in blue ink.

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

Сэнэди ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

Эн сар өдөр
БҮРТГЭВ

Бусад төлөлийг бөгөөд тал гэрээнд заасан үүргээ биелүүлсэн үед хуримтлуулан тооцож хоргодуулсан өртгөөр бүртгэнэ.

Орлого, зардалын хүлээн зөвшөөрөл

Хүүгийн орлого, зардлыг өрийн хэрэгсэл бүрийн хувьд ажруулж суурь дээр үндэслэн үр ашигт хүүгийн аргаар тооцоолон бүртгэнэ. Энэ аргын дагуу гэрээний талуудын хооронд төлөгдсөн эсвэл хүлээн авсан бүх хурламж, гүйцэтгэлийн зардал болон бүх үнийн нэмэгдэл буюу хөнгөлөлтийг үр ашигт хүүнд оруулан тооцож, цаг хугацааны хувьд хойшлуулан хүүгийн орлого эсвэл зардал бүртгэнэ.

Үр ашигт хүүгийн бүртгэлтэй хэсэг болох хурламжил санхүүгийн тарангийг худалдан авах эсвэл санхүүгийн өр төлбөрийг үүсэхтэй ББСБ-өөс төлсөн эсвэл хүлээн авсан дүн багтана. Эзэл бөгөөт бүрт ногдуулах хурламжийн орлого ч мөн үр ашигт хүүгийн нэг хэсэг юм.

Эзэл болон бусад өрийн хэрэгслүүдийн эргэн төлөгдөх магадлал бага болсон үед тэдгэрийг хүлээн авч буй мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнэ хүртэл бууруулаж бүртгэх бөгөөд түүнээс хойш өнөөгийн үнэ цэнийн өсөлтийг тухайн тарангийн үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг тооцоход ашигласан үр ашигт хүүгийн үндэс дээр тооцоож, хүүний орлогоор бүртгэнэ.

Бусад бүх шимтгэл, хурламж болон бусад орлого, зардалын зүйлүүдийг ерөнхийлөө ажруулж суурь дээр үндэслэн тухайн ажил гүйцэтгэлийн гүйцэтгэлтэй уялдуулан хүлээн зөвшөөрөх бөгөөд гүйцэтгэлийг нийт үзүүлэх үйлчилгээнээс бодитоор үзүүлсэн хэсэгт хуваарилж тооцдог.

Хувьцаат капитал

Тэдний оруулсан хувь тарангийг хувьцаат капитал буюу тэдний өмч гэж ангилдаг. Хувь таранга оруулахтай шууд холбоотой нэмэлт зардалыг хасах дүнгээр тэдний өмчид тусгах ба нийт хүлээн авсан мөнгөөс татвар хэсэг дүн байна.

Нөөц санхүүг

Нөөцний сан ББСБ нь дүрэмд заасны дагуу ирээдүйд учирал ашигаа эрсдийг тооцон ББСБ-ын нийт хөрөнгөөс 10 доошгүй хувийг байгуулахад зарцуулсан байдаг.

Харилца, өр төлбөрийг цэвэр дүнгээр тусгах

Бүртгэсэн дүнгүүдийн хооронд нь хааж эрх зүйн үндэслэлтэй бөгөөд төлбөрийг цэвэр дүнгээр хийх эсвэл нэгэн зэрэг харилцайг худалдаж, өр төлбөрийг баригдуулах талаар төлөгдөх тохиолдолд а санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийг хооронд нь хааж, санхүүгийн байдлын тайланд илэр дүнгээр тавьжана.

Гадаад валютын хөрвүүлэлт

ББСБ-ын үйл ажиллагааны валют нь түүний үйл ажиллагаагаа явуулж буй эдийн засгийн үндсэн орны валют юм. Иймд ББСБ-ын үйл ажиллагааны болон тайлагшлын валют нь Монгол улсын үндэсний мөнгөн тэмдэгт болох Монгол төгрөг (төг) байна. Мөнгөөр илэрхийлэгдэх хөрөнгө ба өр төлбөрүүдийг тайлант хугацааны эцсийн өдрийн Монголбанкны албан ханшаар хөрвүүлнэ. Гадаад валюттар хийгдсэн ажил гүйцэтгэлээс үүссэн болон гадаад валюттар бүртгэгдсэн мөнгөөр илэрхийлэгдэх хөрөнгө ба өр төлбөрүүдийг тайлант хугацааны эцсийн өдрийн Монголбанкны албан ханшаар ББСБ-ын үйл ажиллагааны мөнгөн тэмдэгтрүү хөрвүүлснээс үүсэх гадаад валютын хөнгөлийг олз гарзыг орлого үр дүнгийн тайланд хүлээн зөвшөөрдөг.

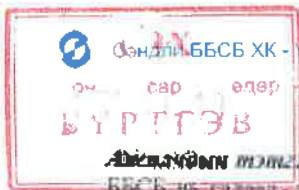
Ажиллагааны зардал болон холбогдох шимтгэлүүд

Цалин хөлс болон түүнтэй холбоотой бусад зардлуудыг ББСБ-ын ажилчдын аялаа гүйцэтгэсэн тухайн сар, жилээр нь зарлаар хүлээн зөвшөөрнө. Эзлэлийн ивэрлэлт зэрэг богино хугацаат хуримтлагдсан цалинтай чөлөөг ажилчид ирээдүйн цалинтай чөлөө авах эрхээ үүсгэж, ажил үүргээ гүйцэтгэсэн үед хүлээн зөвшөөрнө. Өвчний чөлөө гэх мэт богино хугацаат хуримтлагддаггүй цалинтай чөлөөний зардалыг чөлөө авсан тухайн үед нь хүлээн зөвшөөрнө.

Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгжүүд хуулийн дагуу засгийн газрын тэтгэврийн сан болон Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын сангад шимтгэл төлдөг. Эдгээр шимтгэлүүдийг үүссэн үед нь орлого үр дүнгийн тайланд зардлаар хүлээн зөвшөөрнө. ББСБ нь хуулиар заасан нийгмийн даатгалын шимтгэлийн сангуудад төлөх төлбөрөөс гадна өөр ашиг өлгөн тэтгэврийн сан болон түүнтэй адил өгөөж хүртэх бусад сангуудад төлбөр төлөх хууль эрх зүйн болон үүсгэл үүрэг хүлээгээгүй болно.

Handwritten signature and date 172

Ажлаагүйн тэтгэмж

ББСБ нь гадна дотоодын их дээд сургууль, богино, урт хугацаны сургалтын тэлбэрч төлөх, санхүүгийн боломжгүй ажигчдад тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг. Бусад мэргэжлийн сургалт, гадна ажил, тэтгэлийн хэрэгсэлийн өмчлөлийг шилжүүлэх нөхцөлтэй ажигчдыг тэтгэмжийг тэргүүний ажигчид өгдөг. Мөн эрүүл мэндийн болон гэмтний асуудлын улмаас цааштай эсвэл шилжүүлж чөлөө авах гэр бүлийн гишүүд, ажигчдыг тэр бүлийн гишүүд эдийн засгийн дэмжлэг, жилд бүх ажигчдыг эрүүл мэндийн үзлэг болон бусад тэтгэмжид хамруулахаар удирдлага шийдсэн.

Холбоотой талуудын ажигч гүйцэтгэл

Холбоотой талууд гэдэгт ББСБ-тай дараах байдалээр холбогдсон аж ахуй нэгж болон хувь хүн орно. Үүнд:

(а) Хувь хүн эсвэл тухайн хувь хүний ойрын төрөл садан нь дараах тохиролзолд холбоотой тал гэж үзнэ. Үүнд:

- ББСБ-д дангаараа эсвэл хамтран хяналт тогтоосон;
- ББСБ-д туслах нөлөөлөлтэй; эсвэл
- ББСБ-ын гол удирдах албан тушаалтнуудын нэг.

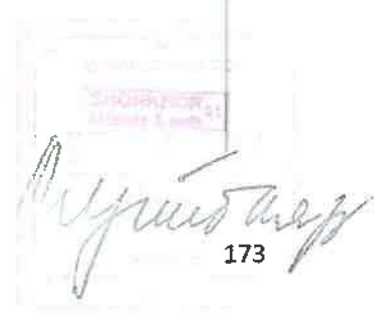
(б) Дараах нөхцөлд ахуй нэгж нь биеэсн тохиролзолд аж ахуй нэгж нь ББСБ-ын холбоотой тал болно.

Үүнд:

- Аж ахуйн нэгж болон нэг нэгж компани байх (толгой компани, охин компани болон нөгөө охин компани тус бүр нь бусадтайгаа холбоотой).
- Нэг аж ахуйн нэгж нь нөгөө аж ахуй нэгжид хэрэгт эсвэл хамтарсан талууд байх (эсвэл нөгөө аж ахуй нэгж нь группийн хараат эсвэл хамтарсан гишүүн байх).
- Ахуй нэгж аж ахуйн нэгж нь нэг нэгж гуравдагч этгээдийн хамтарсан талууд байх.
- Нэг аж ахуйн нэгж нь гуравдагч талын хамтарсан компани бөгөөд нөгөө аж ахуйн нэгж нь уг гуравдагч талын хараат компани байх.
- Аж ахуйн нэгж нь ажигчдад зориулсан ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмжийн хөтөлбөр хэрэгжүүлдэг байх. Хэрвээ уг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлдэг бол нэвсн тэтгэж буй ажигч олгогч нь ББСБ-ын холбоотой тал болно.
- ББСБ-д дангаараа болон хамтарсан хяналт тогтоосон хувь хүний хянадаг болон хамтран хянадаг аж ахуйн нэгж.
- ББСБ-д дангаараа болон хамтарсан хяналт тогтоосон хувь хүн нь аж ахуйн нэгжид туслах нөлөөлөлтэй эсвэл уг аж ахуйн нэгжийн (эсвэл уг аж ахуй нэгжийн толгой компанийн) гол удирдах албан тушаалтнуудын нэг.
- Аж ахуйн нэгж эсвэл үүний нэг хэсэг болох группийн гишүүн нь ББСБ эсвэл компанийн толгой компанид гол удирдах албан тушаалтай бол.

Холбоотой талуудын болон нэгж бүх хамтаралыг харгалзахдаа зөвхөн хуулийн хэлбэрийг бичиг хамтаралын мөн чанарыг чухалчлан өгсөөр болно.

Холбоотой талуудтай хийсэн бүх материалыг ажигч гүйцэтгэл болон үлдэгдлийг санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгуудад тодруулсан бөгөөд дэлгэрэнгүйг Тодруулга 19-о харна уу.

3. Хүүгийн болон хүүгийн бус орлого

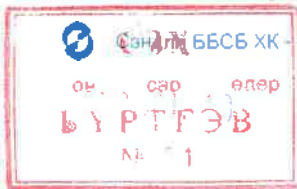
	2022.10.31 MNT'000	2021.10.31 MNT'000
Хүүгийн орлого		
Эзэмийн хүүгийн орлого	3,041,905	197,183
Хүүгийн бус орлого		
Гадаад валютын арилжааны орлого	166,486	51,102
Гадаад валютын хэвсгийн тэгшитгэл орлого	1,385,022	212,157
Мөнгөн гуйвуулгын шалтгамлын орлого	237,366	219,155
Албантөрийн гэрээгээр олгогдсон мөрийн тээврийн хуримал	4,294,817	434,059
Хүү болон хүүгийн бус орлого дүн	9,125,887	1,113,655

4. Хүү болон хүүгийн бус зардал

	2022.10.31 MNT'000	2021.10.31 MNT'000
Хүүгийн зардал		
Бусад салхүүгийн байгууллагаас авсан эзэмийн хүүгийн зардал	362,579	
Хүүгийн бус зардал		
Итгэмжлэлийн үйлчилгээний хүүгийн зардал	839,253	0.00
Цалин хөлсний зардал	1,222,064	261,135
Түүрээсийн зардал	181,151	100,065
Эзэн болон түүнтэй холбоотой аялагч баригдуулахтай холбогдон гарсан зардал	100	273
Мэргэжлийн үйлчилгээний зардал	280,656	194,941
Зохшуулалтын хуралын зардал	4,100	0
Дангал	937	
Шатахуун, тээврийн зардал	17,792	745.00
Харилцаа холбоотой зардал	34,851	7,620
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл зардал (Тодруулга 10)	84,810	28,031
Томиволтын зардал	21,982	0.00
Бяст бус хөрөнгийн хорогдуулалт (Тодруулга 9)	16,172	0
Эер сурталчилгааны зардал	429,746	62,751
Автоматжуулалттай холбоотой зардал	53,708	61,174
Мөрийн тээврийн шалтгамлын зардал	1,160,207	119,850
Сэлбэг хэрэгсэл, засвар үйлчилгээ	9,630	5,875
Бичиг хэргийн, өрнүүвчлэл, харуул хамгаалалт	47,459	10,121
Гадаад валютын арилжааны зардал	20,267	2,156
Гадаад валютын хэвсгийн тэгшитгэл зардал	1,236,604	109,067
Хүүгийн болон Хүүгийн бус зардал	6,024,108	963,885

Handwritten signature and the number 174.

5. Орлогын татварын зардал

Тайлант жилийн орлого, үр дүнгийн тайланд тусгагдсан орлогын албан татварыг зардалыг дор үзүүлнэ:

2022.10.31	2021.10.31
MNT'000	MNT'000

249,831	12,000
---------	--------

Тайлант жилийн орлогын албан татварыг зардал

ББСБ нь орлогын албан татварын зардалыг санхүүгийн тайлангийн заримдасан хэсгээр нэвтрүүлсэн татварын өмнөх ашгийг татвар ногдохгүй орлого болон татвар ногдуулах орлогоос хасагдахгүй зардалаар тохируулахаар хийх замаар төлсөн бүртгэлдээ. ББСБ нь Монгол улсын татварын хууль тогтоомжийн загуу 6 тэрбум (2020: 6 тэрбум) төгрөг хүртэлх албан татвар ногдуулах жилийн орлого олсон бол 10 хувиар, 6 тэрбум (2020: 6 тэрбум) төгрөгөөс дээш авсан орлогын дүнгийн 25 хувиар (2020: 25 хувь) орлогын албан татвар төлдөг. Татварын өмнөх ашгас хуулиар тогтоосон хувь хэмжээгээр тооцож гаргасан орлогын татварын зардал ББСБ-д хүчин төгөлдөр үйлчлэх орлогын татварын хувь хэмжээгээр тооцож гаргасан орлогын татварын зардалаа хэрхэн тохируулсныг дараах байдалаар үзүүлнэ:

2022.10.31	2021.10.31
MNT'000	MNT'000

Татварын өмнөх ашиг (алдагдал)	2,310,993	134,997
Хуулиар заасан 10 хувиар төлсөн татварын зардал (2022: 10%)	240,831	12,000
Татвар ногдох орлогоос хасагдахгүй зардал	-	-
Татварын дараах ашиг (алдагдал)	2,061,162	122,997

3.1 Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар төлөх

2022.10.31	2021.10.31
MNT'000	MNT'000

Жилийн орлогын албан татварын өр шалбаралын хөдөлгөөн:

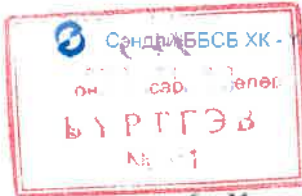
2022 оны 01-р сарын 01	-	-
Тухайн жилийн орлогын албан татварын зардал	249,831	12,000
Орлогын албан татвар төлсөн	(124,555)	(1,586)
2022 оны 10 сарын 31	125,276	10,414

Handwritten signature and the number 175.

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

6. Монгол хөрөнгө түүхтэй адилтгах хөрөнгө

	2022.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Бэлтгэсэн мөнгө	10,000,000	1,710,789.34
Арилжааны бэлтгэл дэх харилцаа (MNT)	1,658,605	515,353
Арилжааны бэлтгэл дэх харилцаа (USD)	485,424	311,411
Арилжааны бэлтгэл дэх харилцаа (GBP)	109	184
Арилжааны бэлтгэл дэх харилцаа (AUD)	1,010,736	-
Арилжааны бэлтгэл дэх харилцаа (EUR)	-	-
Гадаад банкны дэх харилцаа (GBP)	51,652	375,458
Гадаад банкны дэх харилцаа (AUD)	165,414	798,157
Гадаад банкны дэх харилцаа (EUR)	519,792	-
Гадаад банкны дэх харилцаа (USD)	2,268,201	476,904
	6,175,961	4,188,236

Бэлтгэсэн үлдэгдэл дэх бэлтгэл мөнгө гэдэг нь Монгол Улсад үйл ажиллагаа явуулж буй арилжааны байгуулалт байрлуулсан харилцах зансууд бөгөөд барьцаагүй байна.

Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн дансны үнэ нь болзол үнэ тэнцэтэй ойролцоо байна.

Гадаад валютуур илэрхийлэгдсэн 4,507,357 мянган төгрөгийн гүйцэтгэлээс 166,486 мянган төгрөгийн бошог бус авлиг (2021 оны 10-р сарын 31-ний өдөр: 51,302 мянган төгрөг) олсон ба бусад бүх бэлтгэл мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийг монгол төгрөгөөр тусгасан байна.

7. Босгоно тугаацаг хөрөнгө оруулалт

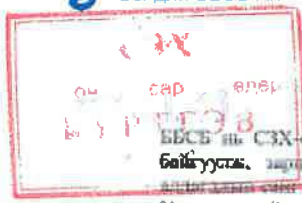
	2022.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Бусад санхүүгийн байгууллагын үнэт цаас	700,000	-
Төрийн газрын үнэт цаас /Хөгжлийн банк/	552,427	-
	1,252,427	-

8. Эзэл бэлтгэл урьдчилгаа

	2022.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Үл задлах хөрөнгө барьцаагаар тээг		
Автомобиль барьцаагаар тээг	1,094,748	477,626
Мерцадлын тээг	7,231	35,932
Давтгалын тээг	11,290,620	3,088,427
Эзэмийн шүүгэм	7,987	17,986.6
Эзэмийн хэргийн тээг	223,250	150,338
Лизинг, хэрэглээний тээг	3,710,323	13,093
	16,334,169	3,783,403
Хуримтлагдсан хүү	1,043,583	413,886
Нийт эзэл бэлтгэл урьдчилгаа	17,377,751	4,197,289
Хэсэг: Эзэмийн бэлтгэлгүй эрдэнийн адилтгалас хөрөнгийн сөр	(731,587)	(909)
Ойгоосон цэвэр тээг бэлтгэл урьдчилгаа	16,646,163	4,196,380

Handwritten signature and the number 176.

ББСБ нь СЭХ-д багтсан "Банк бус санхүүгийн байгууллагын акционерийн хувьцаа, ахуйн эрхтний сэн байгуулж, зарцуулах" журмын дагуу тээлийн хугацаа хэтэрсэн хэргийг үндэслэн болгоомүй эрсдэлийг өгч байгааг мэдэгдэж байгааг.

Үнэлгээг хийхэдээ эзэллийг дутаага хэтэрсэн хэргээр бүлэгжиж, ахуйн эрхтний журмын дагуу өсөгдсөн хувьд суурилан тээлийн байршилгүй эрсдэлийн ашигтайн санг танилдуу.

9. Авлага, бусад хөрөнгө

	2022.10.31		2021.10.31	
	Нийт MNT'000	Эргэлтийн MNT'000	Нийт MNT'000	Эргэлтийн MNT'000
Холбоотой талбар арил бусад ашиг (Годруулга 18)	2,977,214	0	962,576	-
Дараа төлбөрийн төлбөр	660,163	660,163	163,733	163,733
Хангамжийн материал	41,573	41,573	8,162	8,162
	2,678,950	701,736	1,134,471	171,895

Холбоотой талбар арил бусад ашигтайн төлбөрийг годруулга 18 үндэстэй.

2022 оны 10-р сарын 31-ний өдрийн байдлаар урьдчилгаа төлбөрт ББСБ-ын үйл ажиллагаа явуулахад шаардлагатай ахуйн байрны гэрээсийн урьдчилгаа болон аудитын төлбөрийн урьдчилгаа 660,163 мянган төгрөг (2021: 163,733 мянган төгрөг), ажлын төлбөрийн хураамж, албан тасалгааны хэсвэрх урьдчилсан төлбөр болон бусад төлбөрийг оруулсан дараа тийшангийн тооцоогоор бүртгэсэн болно.

Эргэлтийн бус хөрөнгө

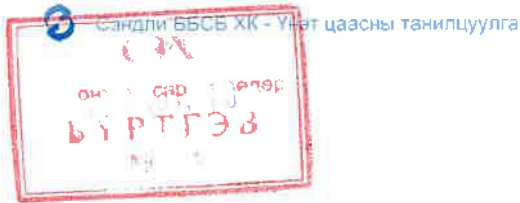
10. Үндсэн хөрөнгө

	Танилцаж хөгжсөн MNT'000	Компьютер лагалаар хэрэгсэл MNT'000	Нийт MNT'000
Өртөг			
2021 оны 10-р сарын 31	40,427	86,358	126,785
Нэмэгдэл	47,764	171,234	219,998
2022 оны 10-р сарын 31	88,191	257,592	345,783
Хуримтлагдсан мэдээлэл			
2021 оны 10-р сарын 31	-3,253	-48,230	-51,483
1 үеийн ажилын хөгдөл	-6,914	-85,719	-92,633
2022 оны 10-р сарын 31	-10,167	-133,949	-144,116
Цэвэр дүнхэм үнэ	78,024	123,651	201,675

2022 оны 10-р сарын 31-ны байдлаар үндсэн хөрөнгийн өртөгт зэвсгэр ажил санхүүжилтийн хүү хэргийн хураамжгүй, мөн өр төлбөрийн барималд тэмцэн үйлдэн хөрөнгө байхгүй.

Signature
177

11. Биег бус хөрөнгө

	2022.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Өртөг		
2022 оны 01-р сарын 01	38,690	-
Нэмэгдэл	128,600	40,890
2022 оны 10-р сарын 31	167,290	40,890
Хуримтлагдсан хоригдол		
2022 оны 01-р сарын 01	-	-
Тайлал хугацааны хоригдол (Тодруулга 4)	-16,172	-
2022 оны 10-р сарын 31	-16,172	0
Цэвэр давсны үнэ	151,118	40,890

Биег бус хөрөнгөд Мөнгөн гуйвуулгын онлайн үйлчилгээний программ хангамж, аппликейшн тээвэр систем, өдөр тутмын санхүүгийн бүртгэл хийх Грейп Сити ХХК-ийн Полаaris системүүдийн үнэ цэнэ багтаж байна. Биег бус хөрөнгийг зөвхөн өртгийг нь найдвартай хэмжих боломжтой, ирээдүйд хүлээгдэж буй үр дүн гарах магадлалтай үед хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг. Сэндли ББСБ ХК нь онлайн мөнгөн гуйвуулга, нилээдийн тээвэр олголтын зор системээр тэм олголт, гадаад мөнгөн гуйвуулгыг хийж гүйцэтгэж байгаа нь ирээдүйд хүлээн зөвшөөрөх үр дүн өндөр гэж үзэж программын хөгжүүлэлтүүдийг сарын 12.6 сая төгрөгөөр сайжруулалт, хөгжүүлэлтүүдийг хийж гүйцэтгэсээр байна. Биег бус хөрөнгийн хорогдлыг тооцохдоо шулуун шугамын өргыг ашиглан тооцдог. Ашиглалтын хугацааг 10 жилээр тооцож хорогдлыг тооцдог.

12. Эзлээр авсан санхүүжилт

	Жилийн хүү	Дуусах өгнөө	2022.10.31	2021.10.31
			MNT'000	MNT'000
Банхилаас авсан зээл				
Калитрон банк	20.4%	4/29/2023	1,512,575	2,452,211
Банк бус санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл				
Ашид санхитгах ББСБ	20.3%	1/28/2023	300,000	-
			1,812,575	2,452,211

Эзлсэн хөрөнгийг төгрөгөөр тооцсон ба репо нөхцлөөр 7 хоног, 14 хоног, 28 хоног, 54 хоноогоор болон 1 жилийн хугацаатай авч ашиглан хугацаандна төлж баригдуулдаг байна.

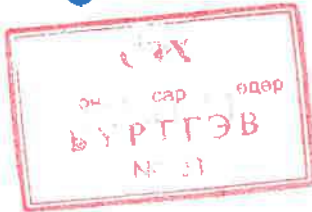
13. Итгэлцлийн өглөг /бусад эх үүсвэр/

	2022.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Байгууллагаас татсан итгэлцлийн өглөг		
	-	2,451,225
Иргэдээс татсан итгэлцлийн өглөг		
	5,238,448	-
	5,238,448	2,451,225

2022 оны 10 дугаар сарын 31-нд байгууллага, иргэдээс татсан хөрөнгөд итгэлцлийн өглөг багтаж байна. Итгэлцлийн хүү жилийн 14.4% - 21.6% (2021: 0%) хүүтэй, 6 сараас 1 жил (2021 оны-0) дуусах хугацаатай байна.

Handwritten signature
178

14. Бусад өр төлбөр

	2022.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Бусад өр төлбөр	10,296	-
ААН-ийн орлогын албан төтвөрийн өглөг	125,276	10,414
Хуримтлагдсан хүүний өглөг	492,002	26,444
	627,574	36,858

2022 оны 10-р сарын 31-ний өдөр бусад өр төлбөрийн өглөгүүд нь төмөрхой хугацааны өндөцгүй байгууллагуудад төлөх авлагыг гэрээлнэ. Хуримтлагдсан хүүний өглөг дэвсгэл дүн нь тодруулга 13-д тусгагдсан итгэлдээр тэгсэн өгжөөгийн хүү болно.

Хувьцаат капитал болон нөөц сан

15. Энгийн хувьцаа

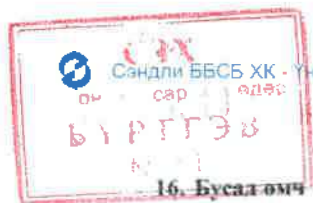
ББСБ нь СЗХ-ны банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагааны журмын дагуу эзэлийн үйл ажиллагаа хэвүүдэг юм.

	Хувь нийлүүлэгч тоо	Оруулсан хувь хөрөнгө MNT'000
2021 оны 12-р сарын 31	9	1,428,500
Жилийн туршид шинээр нэмэгдсэн	-	5,000,000
2022 оны 01-р сарын 01	9	6,428,500
Хувьцаа гаргаснаар нэмэгдсэн	-	-
Хөрөнгө нэмсэн	2	1,400,000
2022 оны 10-р сарын 31	11	7,828,500
Хувьцаа хэмшигчдийг хувиар илэрхийлбэл:		
Монголын финтех групп ХК	80.56%	80.56%
Б.Наранбат	5.1%	5.1%
Стедлин тиллойте ХХК	12.7%	12.7%
Бусад хувьцаа хэмшигчид	1.57%	1.57%
	100%	100%

СЗХ-ноос тавьсан хөрөнгийн шаардлагыг бүрэн хангах, үйл ажиллагааг хэвийн явуулахын тулд толгой компанийн ишигдвэрээр, охин компани болох Гэгээн алтан од ББСБ-ыг татан буулгаж, тусгай зөвшөөрлийг цуцлах замаар боловс нэгтгэн, шилжүүлж 1,400,000 мянган төгрөгөөр хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг нэмсэн.

Сүхбат
179

“Сэндли ББСБ” ХК-ийн олон нийгэд хувьцаа худалдсанаар төвлөрсөн мөнгөн хөрөнгө нь 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний байдлаар компанийн дансанд орсон байсан хэдий ч ББСБ-ын үйл ажиллагаа явуулдаг тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгжид хувьд компанийн дүрмэл өөрчлөлт оруулах зөвшөөрөл нь Санхүүгийн зохицуулах хорооноос 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн 7/4900 дугаартай албан бичгээр ирсэн байна. Энэхүү зөвшөөрлийг үндэслэн улсын бүртгэлийн байгууллагад шинэчлэсэн дүрмээ 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдөр бүртгүүлсэн бөгөөд энэхүү бүртгэл нь компанийн хувь нийлүүдсэн хөрөнгийг өөрчлөн бүртгэх үндэслэл болж байгаа тул энэ өдрийг хүртэл буюу ангилал тодорхой болох хүртэл компанийн санхүүгийн тайлагнилын үзэмшингэдийн өмч хэсэгт бусад гэсэн ангиллаар бүртгэсэн байна.

Гаргасан хувьцаа

Нэмж төлөгдсөн капитал

	2022.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Гаргасан хувьцаа	3,350,000	-
Нэмж төлөгдсөн капитал	6,284,800	-
	9,634,800	-

17. Хуримтлагдсан ашиг, алдагдал

	2022.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Тухайн үеийн ашиг/алдагдал	2,061,162	122,997
Өмнөх үеийн ашиг/алдагдал	883,498	143,497
	2,944,660	266,494

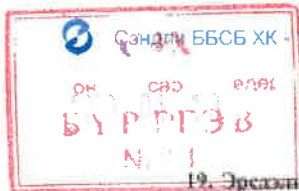
18. Нийгмийн хөгжлийн сан

	2022.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Нийгмийн хөгжлийн сан	19,737	-
	19,737	-

2022 оны 10-р сарын 31-ний өдрийн байдлаар 19,737 мянган төгрөгөөр нийгмийн хөгжлийн сан хуваариласан байна. ББСБ нь ажилтнуудаа сургах, мэргэжил дээшлүүлэх, шагтаж урамшуулах, ажилтнуудад хувь хөрөнгө тэмцлүүдэд зорилгоор нийгмийн хөгжлийн санг тухайн үеийн ашигаас байгуулдаг. Нийгмийн хөгжлийн санг бүрдүүлэхдээ холбогдох журмын дагуу ББСБ-ын тухайн жилийн цэвэр орлогоос НХС-д хуваарилах хувь хөрөнгийн хэмжээг ТУЗ-ын хурлаар хэлэлцүүлж батлуудж хуримтлуулдаг.

180

19. Эрсдэлийн удирдлагын тодруулга

1. Танилцуулга

ББСБ-ын үйл ажиллагаанд урлах үндсэн бөгөөд гол эрсдлүүдэд тээлийн эрсдэл, галбөрийн чадварын эрсдэл болон үйл ажиллагааны эрсдэл багтах ба эхгээр эрсдлүүдийг ББСБ-ын Гүйцэтгэх захирал удирдан хянадаг. Эрсдэлийн удирдлагын үндсэн зарчлаас нь эрсдэлийг тогтмол тодорхойлж, хэмжээг хянах ба ингэснээр эрсдэлийг хангалттай хэмжээнд сахих өгөөжийг өгөх бизнесийн сэтгэлтүү харьцангуй оруулах, ББСБ-ын харьцангуй оруулалтын эрсдэлийг тохируулсан өгөөжийг боломжтой хамгийн их хэмжээнд барих явдал юм.

Эрсдэлийн удирдлагын дээрх процесс нь ББСБ-ын тогтвортой хөгжилд ихээхэн нухал үүрэг гүйцэтгэх бөгөөд ББСБ-ын салбар, нэгжийн ажилтан бүр өөр өөрсдийн ажил үүргийн хүрэн дэх эрсдэл хариуцлагатай хариуцах ёстой.

ББСБ нь эрсдэлийн удирдлагын бодлогоотой бөгөөд энэ бодлогоор эрсдэлийг арилгахгүй ч, эрсдэл болон өгөөжийн харьцааг хамгийн шимтэй хэмжээнд барих явдал юм. Эрсдэлийн удирдлагын бодлого нь дээрх зүйлсийг тусгана. Үүнд:

(i) Эрсдэлийг удирдах гишүүд нь эрсдэлийн удирдлагын ширалга болон түүнд хэмжээний системийг нарийн тодорхой ойшолог байх;

(ii) Хөрөнгийн хувиарлалтын эрсдэлийг бодлогоотой шийдүүлэн хийх;

(iii) ББСБ-ын үйл ажиллагааны чиглэл нь өгч чадах/хүлээн зөвшөөрөх эрсдэлийн хэмжээтэй уяалах.

2. Эрсдэлийн удирдлагын бүтэц

ББСБ-ын эрсдэлийн удирдлагыг одоогоор Гүйцэтгэх захирал болон Эрсдэл, хяналт шалгалт хариуцсан захирал ерөнхийд нь хариуцан ажиллаж байгаа бөгөөд үүний хүрээнд Гүйцэтгэх захирал хүлээн зөвшөөрөх хэмжээний эрсдэл, эрсдэлийн мэдэрэмжийг тусгасан эрсдэлийн бодлого болон тээлийн эрсдэлийн бодлогыг баталсан. ББСБ-ын Гүйцэтгэх захирлын тушаалаар ерөнхий үйл ажиллагааны эрсдэлийг хянах, бүх салбарын газар дээрх болон зайны хяналтыг хариуцах үүрэг бүхий Эрсдэл хяналт шалгалт хариуцсан захирал томилогсон.

3. Тээлийн эрсдэл

ББСБ-ын үндсэн тээлийн эрсдэл нь одоо үзүүлдэг буй тээлийн үйл ажиллагаанаас үүсэх эхэн эргэн төлөвлөхгүй байх эрсдэл юм.

Тээлийн эрсдэл нь 1) тээлийн лавит тогтоол, бөтнөд болон 2) эхэл амьтлын дараах гүйцэтгэлийг хянах гэсэн хоёр үндсэн үйл явцуудаас үүсч болно. Тээлийн лавит тогтоох, батлах үйл явцаас үүсэх тээлийн эрсдэлд тухайн хариуцагчийн чадварт тохирохгүй тээлийн хэмжээ тогтоох эсвэл тохиромжгүй дүнгэй, эхлэлгүй хүүний түвшинтэй эхэл олгох шийдвэр батлах аль нь ч хамаарч болно.

Удирдлага хугацаа хэтэрсэн тээлүүдийг хугацаа хэтэрсэн хэмээн хянахад бүрд тохирох зарилтат хувьд үндсэн хянадаг.

Ямар нэг барьцаа харьцангуй болон тээлийн сайжруулалтыг заргалзахгүйгээр өртөж болох тээлийн эрсдэлийн хамгийн өндөр түвшин

Доорх хүснэгтэнд санхүүгийн байдалтай тайлагшгийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн өртөж болох тээлийн эрсдэлийн хамгийн өндөр түвшинг харуулав. Барьцаа харьцангуйн гэрээний ашиглалтын бууруулах шөлөөг үл хамаруулан өртөж болох тээлийн эрсдэлийн хамгийн өндөр түвшинг өссөн дүнгээр харуулав.

Эрсдэлийн хамгийн өндөр түвшин

	2023.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Банк дахь харилцах дүн	5,149,225	2,477,446
Сэлгөөн тээл болон урьдчилсан	16,646,163	4,196,389
	21,795,388	6,673,835

Handwritten signature and the number '182'.

Үнэт цаасны танилцуулга

он сар өдөр
БҮРТГЭВ

М. Эрсдэлийн төвлөрлийн шинжилгээ

Дараах хүснэгтэд БСБ-ын зээлдэгч нэрт олгосон зээл болон урьдчилгааг барьцаа хөрөнгөөр нь ангилсан нийт дүнээр (зээлийн барьцаа хөрөнгө жвэл зээлийн чанарыг сайжруулах бусад зүйлүүдийг авч үзэхлээ өмнөх) үзүүлдэв.

Эрсдэлийн хэмгийн өндөр түвшин

	2022.10.31	
	MNT'000	%
АПП мерчант зээл	11,290,629	69%
АПП шалшигийн зээл	3,710,323	23%
АПП бусад зээл	1,094,748	2%
Бусад хэрэглээний зээл	238,468	7%
	16,334,168	100%

Савхүүгийн хөрөнгийн ангиллаар зээлийн чанарыг харуулбал.

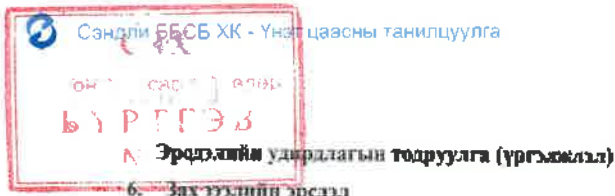
Д/д	Хөрөнгийн ангилал	Үлдэгдэл	Эрсдлийн сангийн хувь	Байгуулсан сав
A.	Нийт зээл	16,334,168	100%	731,588
1	Хэвийн зээл	13,758,125	0%	-
2	Анхаврал хандуулах зээл	831,147	5%	46,048
3	Чажаргүй зээл:	1,744,896		691,539
	а/ Хэвийн бус	886,602	25%	221,650
	б/ Эргэлзээтэй	776,810	50%	388,405
	в/ Муу	81,484	100%	81,484

Б. Төлбөрийн чадварын эрсдэл

БСБ нь өөрийн өдөр тутмын үйл ажиллагаанд шаардагдах төлбөрүүд болон зээлийн санхүүжилтээ хангахуйц сантай байх зорилгоор төлбөрийн чадварын эрсдлээ удирддаг. Зээлийн санхүүжилтэнд шаардагдах нооцлыг БСБ-аас зээл авах, харилцагч нараас итгэлцээний үйлчилгээгээр эх үүсвэр татдаг. БСБ-ын үйл ажиллагааны пар хүрээ ихээхэн өргөжиж байгаа тул БСБ нь гуравдагч тал болох арилжааны банкууд, банк бус санхүүгийн байгууллагууд, Хөрөнгө оруулалтын сан гэх мэт бусад хөрөнгө оруулагч байгууллагуудтай зээлийн санхүүжилтийн талаар тохиромжон ажилладаг.

Signature
183

ББСБ нь зах зээлийн эрсдлийг багцын аргаар удирддаг. Зах зээлийн эрсдэл гэдэг нь хүүгийн түвшин, галаад валютын ханш гэх мэт зах зээлийн хувьсагчуудын өөрчлөлтийн улмаас санхүүгийн хэрэгслүүдийн бодит үнэ гэтэл эсвэл ирээдүйн мөнгөн урсгал хэлбэлзэх эрсдэлийг хэлнэ. Зах зээлийн эрсдлийн удирдлагын зорилго нь хүүгийн түвшин орлогыг хамгийн өндөр байлгаж чадах оновчтой санхүүгийн тайлангийн бүтцийг бүрдүүлэх юм.

7. Үйл ажиллагааны эрсдэл

Үйл ажиллагааны эрсдэл гэдэг нь системийн доголдол, хувь хүний санамсаргүй болон санамттай үйлдэл болон бусад галаад хүчин зүйлүүдийн улмаас ББСБ алдагдалд орж болох эрсдэл юм. Хяналт алдагдах үед үйл ажиллагааны эрсдэл нь нэр хүнд унах, хуулийн болон зохицуулалтын асуудалд орох, улмаар санхүүгийн алдагдалд ороход ч хүргэж болно. ББСБ хэвийнээр үйл ажиллагааны эрсдлийг бүрэн ариглах ололцоогүй ч хяналтын бодлого, үйлчилгээний болон арын албаны ажил үүргийг салангил байлгах, системд хяналттай нэвтрүүлэх, батлах болон тооцоо нийлэх процедурууд гүйцэтгэх, боловсон хүчний боловсрол хийгээд гүйцэтгэлийн үнэмлэх гэрн мониторинг сайжруулах замаар ББСБ энэ төрлийн эрсдлийг удирдаж, эрсдлийг бууруулж болно.

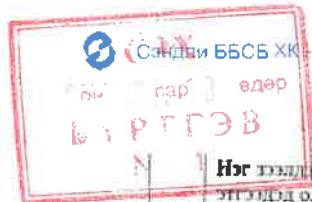
8. Зохиистой харьцааны эрсдэл

ББСБ санхүүгийн бүтэц, активын чанар, хамгаалалтын болон төлбөрийн чадварын үзүүлэлтийг СЗХ-с баталсан журам болон шалгуур харьцаануудаар хянадаг. ББСБ капиталын удирдлагын үндсэн зорилт нь ББСБ өөрийн хөрөнгийн зохиистой шалгууруудыг хангах, учир болзошгүй эрсдэлээс сэргийлж чадах капиталын зөв харьцааг хангаж ажиллахад оршино. СЗХ-с баталсан журмын дагуу ББСБ нь тайлант үеийн нэгс бүрт зохиистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг хангасан байх шаардлагатай. СЗХ-с гарьсан зохиистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг хангасан эсхэлд ББСБ-ын удирдлагын зүгээс хяналт тавьдаг. Санхүүгийн хэлтэс ББСБ-ын гүйцэтгэлийг шалгуур үзүүлэлтэй харьцуулж, үр дүнгээ удирдлагын бөгт танилцуулдаг ба СЗХ-д зохиистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийн тайлангаа илгээдэг. 2022 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар:

10/31/2022				
Д/д	ЗОХИСТОЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ	БАЙВАЛ ЗОХИХ	ТАЙЛАНГААР	ХАНГАСАН ЭСЭХ
A.	ӨӨРИЙН ХӨРӨНГИЙН ХҮРЭЛЦЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ			
1	Нэгдүгээр тэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигтгэсэн нийт активын харьцаа	10%-аас доошгүй	79.2%	Хангасал
2	Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигтгэсэн нийт активын харьцаа	20%-аас доошгүй	79.3%	Хангасал
3	Нэгдүгээр тэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, нийт активын харьцаа	10%-аас доошгүй	72.6%	Хангасал
B.	ТӨЛБӨР ТҮРГЭН ГҮЙЦЭТГЭХ ЧАДВАРЫН ХАРЬЦАА			
4	Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцаа	8%-аас дээш	87.6%	Хангасал
B.	АКТИВ ХӨРӨНГИЙН ТӨВЛӨРЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ			
3	Хөрөнгө (актив)-ийн эрсдэлийн сангийн хүрэлцээ (+илүү, - лутуу)	733,097.1	731,587.6	(1,509.6)

Handwritten signature and the number 185.

	Нэг тээгдэгч болон холбогдох этгээдэд олгосон зээл, зээлтэй адилтган тооцох бусад актив хөрөнгө, төлбөрийн баталгааны зохистой харьцаа	30%-аас хэтрэхгүй	1.3%	Хангасан
6	ББСБ-ын хувицаа эзэмшигч, ТУЗ, Гүйцэтгэх захирал, ажилтан холбогдох нэг этгээдэд олгосон зээл, зээлтэй адилтган тооцох бусад актив хөрөнгө, төлбөрийн баталгааны нийлбэр дүнгийн зохистой харьцаа	10%-аас хэтрэхгүй	4.7%	Хангасан
7	ББСБ-ын хувицаа эзэмшигч, ТУЗ, Гүйцэтгэх захирал, ажилтан холбогдох этгээдэд олгосон зээл, зээлтэй адилтган тооцох бусад актив хөрөнгө, төлбөрийн баталгааны нийлбэр дүнгийн зохистой харьцаа	25%-аас хэтрэхгүй	4.7%	Хангасан
8	Үнэт цаасны тээмшил өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	50%-аас хэтрэхгүй	6.1%	Хангасан
9	Компанийн хувицаа өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	20%-аас хэтрэхгүй	0.0%	-
10	Мошголын хөрөнгийн биржийн "Г", "И" ангилалын нэг компанийн гаргасан хувицаанаас худалдаж авах зохистой харьцаа	20%-аас хэтрэхгүй	0.0%	-
11	Компанийн өрийн бичиг өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	20%-аас хэтрэхгүй	0.0%	-
12	Бусад үнэт цаас, үнэт цаасны тээмшлийн зохистой харьцаа	10%-аас хэтрэхгүй	0.0%	-
13	ББСБ-аас гаргасан төлбөрийн баталгааны зохистой харьцаа	70%-аас хэтрэхгүй	0.0%	-
14	Г. ГАДААД ВАЛЮТЫН ХАНШИЙН ЭРСДЭЛ			
15	Гадаад актив, пассив зөрүү өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	(1/-40%)	17.1%	Хангасан
16	Д БУСДААС ТАТАН ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН ХӨРӨНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД			
17	Итгэмшлийн үйлчилгээний өглөг, өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	80%-аас хэтрэхгүй	25.6%	Хангасан
18	Өрийн бичгийн зохистой харьцаа	50%-аас хэтрэхгүй	0.0%	-
19	Е. Үндсэн хөрөнгийн ҮЗҮҮЛЭЛТ			
20	Үндсэн хөрөнгийн зохистой харьцаа	15%-аас хэтрэхгүй	0.7%	Хангасан
21	Ж. ӨГӨӨЖ			
22	Хөрөнгө /актив/-ийн өгөөж		13.5%	
23	Өөрийн хөрөнгийн өгөөж		18.7%	

186

9. Болгошгүй өр төлбөр ба үүрэг зариндаага

Хүнийн үйл ажиллагаа

Тогтмол болон хэнийн үйл ажиллагааны явцад ББСБ-ын хэрэг нэхэмжлэлүүд ирэх магадлал бий. Удирдлага өөрсдийн үнэлэмж, тооцоо, ББСБ-ын мэргэжилтнүүдийн зөвлөмжид үндэслэн зарга, нэхэмжлэлтэй холбоотой материаллаг хохирол хүлээжгүй гэж үзэж байгаа тул санхүүгийн тайланда үүнтэй холбогдуулаж аливаа сан хүлээн зөвшөөрөөгүй.

Татварын хууль, хянууцлага

ББСБ-ын удирдлага холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн ажиглаж байна. Удирдлага одоогоор татвар болон бусад хууль тогтоомжоос үүсэх эрсдлийг бага гэж дүгнэж байгаа бөгөөд татварын эрсдлийг цаашид тогтмол үргэлж бөгөөд дээрх дүгнэлт нь одоогоор урьдчилан мэдэгдэх боломжгүй ирээдүйн нөхцөл байдлаас шалтгаалан өөрчлөгдөж магадгүй гэж үзэж байна.

Түрэгсийн гэрээгээр хүлээсэн үүрэг

ББСБ нь 1 сараас 1 жилийн урьдчилсан мэдэгдэл өгснөөр гэрээг цуцлах нөхцөлтэй хэд хэдэн түрэгсийн гэрээ байгуулсан байна.

10. Санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Бодит үнэ цэнийг тодорхойлоход ашигласан арга болон үнэлэмжүүд

Бодит үнэ цэнийг нягтлаж бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоонд хэвсэн 3 түвшинд хэмжэнэ. Удирдлага санхүүгийн хэрэглүүрийг бодит үнэ цэнийн түвшингээр нь ангилжээ өөрсдийн үнэлэмжийг ашиглана. Хэрэв бодит үнэ цэнийг тодорхойлоход тохируулга ихээхэн хийгдэх өсөгдлийг ашиглаж байгаа бол тухайн хэмжилт нь 3-р түвшинд хамаарна. Ашиглаж буй өсөгдлийн ач холбогдлыг бодит үнэ цэнийн хэмжилттэй бүхлээр нь харьцуулан авч үзнэ. Харьцуулж болох санхүүгийн хэрэглүүрийн зах зээлийн ханш нь ихэмхдээ эхдлийн үеийн зах зээлийн ханштай ижил байдгаас шалтгаалан санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнэ нь тэдгээрийн дансны үнэтэй ойролцоо байдаг.

11. Холбоотой талуудын ажил гүйцэтгэ

2022 ба 2021 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйцэтгэний үлдэгдлийг доор харуулав:

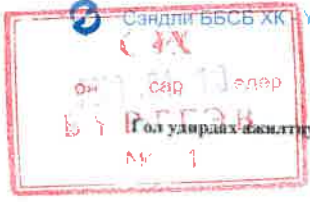
	Толруулга	2022.10.31 MNT'000	2021.10.31 MNT'000
Холбоотой талуудын тэм	(i)	-	-
Холбоотой талаас татсан итгэмж	(ii)	-	2,450,000
Холбоотой талд өгөх өр төлбөр (Толруулга 14)	(iii)	-	-
Холбоотой талын тээлийн санхүүжилт	(iv)	-	-
Холбоотой компаниудаас авах алага (Толруулга 8)	(v)	2,977,214	962,576
		2,977,214	3,412,576

Холбоотой талуудын нэр	2022.10.31 MNT'000	2021.10.31 MNT'000	Тайлбар
Монголын финтек групп ХК	350,000	-	Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт
Дижитал Вендин ХХК	450,000	-	Эко хөгжлийн хамтын ажиллагааны хүрээнд AIRLY агаарын чягарыг хэмжих тоног төхөөрөмжийн санхүүжилтэнд олгогдсон.
Хөгүм Мирейж Корпорэйшн ХХК	650,000	-	Гадаадад амьдарч байгаа иргэдэд Монгол улсдаа орон сууц авахад зориулан хэрэгжүүлж байгаа төслийн хүрээнд олгогдсон.
Датагүүл ХХК	250,000	2,450,000	Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт.
Галж Төгрөг ХЗХ	1,277,214	962,576	Орон нутгийн нэгжүүд дээр олгогдож байгаа богино хугацаат зээлийн санхүүжилт.

Холбоотой талуудтай хийсэн өглөгийн үлдэгдэлгүй

187

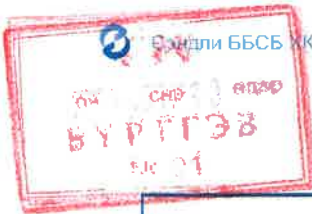
Сандли ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

Гол удирдах байгууллагад олгосон нийт өлгөөрөг доорх хүснэгтээ харуулав:

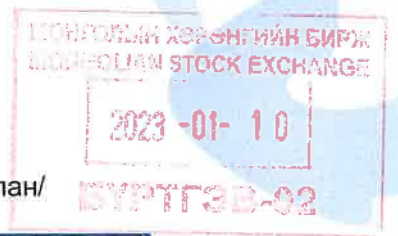
	2022.10.31	2021.10.31
	MNT'000	MNT'000
Цалив	303,484	95,568
Эрүүл мэнд нийгмийн даатгалын шавтгал	37,935	11,946
Ажлынхны гөлгөөж	2,387	
	343,806	107,514

Handwritten signature and a small red stamp above it.

/2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх аудитын тайлан/

**ШОНХОР ҮНЭЛГЭЭ АУДИТ ХХК
SHONKHOR UNELGEE AUDIT LLC**

*АУДИТ, ЗӨВЛӨХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ
AUDIT AND CONSULTING SERVICE*

АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

"СЭНДЛИ ББСБ" ХХК-ийн

**2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх
санхүүгийн тайлан**

Улаанбаатар хот

2022 он

Handwritten signature
189

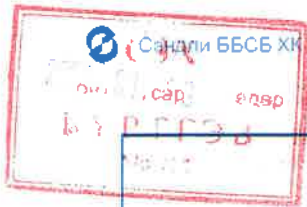
АГУУЛГА

КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ
АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ
УДИРДЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ

АУДИТЛАГДСАН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН
АУДИТЛАГДСАН ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭМГҮЙ ТАЙЛАН
АУДИТЛАГДСАН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН
АУДИТЛАГДСАН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
ТОДРУУЛГА

Олзулбаатар
190

КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ "СЭНДЛИ ББСБ" ХХК

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧ: 9

КОМПАНИЙН УДИРДЛАГА: Гүйцэтгэх захирал Б.Одгөрэл
Нягтлан бодогч: О.Нямдалэг
Утас: 99998149
и-мэйл: nyamdeleg@hipay.mn

РЕГИСТЕРИЙН ДУГААР: 5961548

ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА: Зээлийн үйл ажиллагаа, Цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ, Гадаад валютын арилжаа, Факторингийн үйлчилгээ, Төлбөрийн баталгаа гаргах, Итгэлцлийн үйлчилгээ

КОМПАНИЙН ХАЯГ: УБ, ЧД 1 хороо, Жуулчин, Бизнес-34 цэвтр, А корпус, 1 тоот
Утас: 70177700

АУДИТЫН КОМПАНИ "Шонхор үнэлгээ Аудит" ХХК

ХАЯГ: Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг 6 хороо
Сүхбаатар-13, 302 дугаар барилга, 6 давхарт 603 тоот
Захирал: Д.Шийрээв
Утас: 70150001, 80110088
[Веб хүүдас: www.shankhor.mn](http://www.shankhor.mn)

Handwritten signature
191

“Сэндли ББСБ” ХХК-ийн танилцуулга

“Сэндли ББСБ” ХХК-ийн
хувьцаа эзэмшигчдэд

“ШОНХОР ҮНЭЛГЭЭ АУДИТ” ХХК

Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг,
6 дугаар хороо, Метро бизнес оффис,
6 дугаар дахтар 603 тоот

Утас: 70150001, 80110088

Цахим шуудан: www.shonkhor.mn

И-мэйл: shonkhor.mn@gmail.com

2023.06.27 № 22/144

талай _____ -ны 10 _____ -т

АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Дүгнэлт

Бид “Сэндли ББСБ” ХХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгон бэлтгэсэн санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүнгийн, өмчийн өөрчлөлтийн, мөнгөн гүйлгээний холбогдох тайлан, тодруулгад аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр “Сэндли ББСБ” ХХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүн, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээг бүхий л материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандарт (АОУС)-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн болно. Эвэ стандартын дагуу бидний хүлээх үүрэг хариуцлагыг энэхүү дүгнэлтийн санхүүгийн тайлагнагийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага хэсэгт харуулсан. Бид санхүүгийн тайлагнагийн аудиттай холбоотой ёс зүйн шаардлагуудын дагуу үйлчлүүлэгчээс хараат бус байх, эдгээр шаардлагуудын дагуух ёс зүйн бусад үүрэг хариуцлагуудыг мөрдөж ажилласан.

Аудитын ажилд санхүүгийн тайлагнагийн дүн болон тодруулгуудын талаар аудитын нотолгоо олж авах горимуудыг гүйцэтгэх ажил багтана. Аудитаар санхүүгийн тайлагнагийн үзүүлэлтүүд, тэдгээрийн нэмэлт тодруулгыг нотлох нотолгоог түүвэр шалгалтын арга ашиглан магадлав.

Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтэнд хавгалттай, зохистой үндэслэл болж чадсан гэдэгт бид итгэлтэй байна.

Handwritten signature

2023-01-10

БҮРТГЭЭ-02

Хараат бус аудитын дүгнэлтийн үргэлжлэл

Удирдлага ба Засаглах удирдлагын санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа СТОУС-ын дагуу бэлтгэх ба үнэн зөв толилуулах нь удирдлагын үүрэг хариуцлага байдаг. Энэхүү хариуцлагад нягтлан бодох бүртгэлийн зохистой бодлогуудыг сонгон авч хэрэглэх, санхүүгийн тайланг нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын алдаа, санаатай зальт үйлдлээс үүсэлтэй материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх, толилуулахын тулд дотоод хяналтыг бий болгох, хэрэгжүүлэх, тогтмол хэрэглэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ компанийн татан буулгах, үйл ажиллагааг нь зогсоох, эсвэл үүнээс өөр боломжит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд Удирдлага компанийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадамжийг үнэлэх, тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг баримтлан санхүүгийн тайлангаа бэлтгэх үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг, хариуцлага

Бидний зорилго нь санхүүгийн тайлангууд нь бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв бөгөөд шударгаар толилуулагдсан эсэх талаар боломжит үндэслэлтэй баталгаа олж авах, түүнчлэн аудиторын дүгнэлтэнд тусгах явдал юм.

Бидний олж авсан үндэслэлтэй нотолгоо нь энэхүү гаргасан дүгнэлтэд өндөр баталгаатай үндэслэл болж чадна гэдэгт итгэлтэй байгаа ч, АОУС-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн аудит нь оршин байж болзошгүй бүхий залилан ба алдааг бүрэн илэрхийлдэг гэсэн баталгаа биш юм.

Алдаатай илэрхийлэл нь алдаа эсвэл санаатай зальт үйлдлээс үүсч болох ба дангаараа эсвэл нийтдээ эдгээр санхүүгийн тайланд үндэслэн шийдвэр гаргах санхүүгийн тайлангийн хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллаг гэж үздэг. АОУС-ын дагуу хийсэн аудитын нэг хэсэг байдлаар бид мэргэжлийн шийдэл гарган, аудитын туршид мэргэжлийн үл итгэх үэлийг баримтлан ажилладаг.

Бусад

Энэхүү дүгнэлтийг Компанийн тухай хуулийн 94-р зүйлд заасны дагуу компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулан бэлтгэсэн ба дүгнэлтийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа гуравдагч талын өмнө ямар нэг хариуцлага хүлээхгүй болно.

(Энэхүү дүгнэлт нь хавсралтын хамт хүчин төгөлдөр болно.)

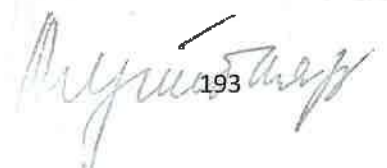
ЗАХИРАЛ

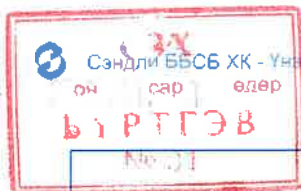

Д.ШИЙРЭВ

193

АУДИТЛАГДСАН САНХҮҮ БАЙДЛЫН ТАЙЛАН
2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх тайлант үе

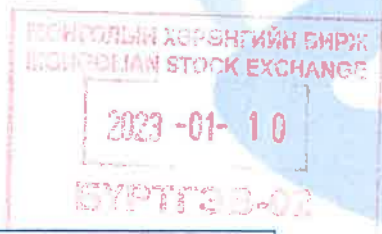
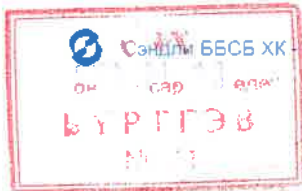
"СЭНДЛИ ББСБ" ХХК

(төгрөгөөр)

Балансын зүйл	2021.12.31	2020.12.31
Хөрөнгө		
Эргэлтийн хөрөнгө		
Мөнгөн хөрөнгө	1,169,363,301	925,009,112
Зээл /дэврээр/	8,600,430,536	663,053,489
Бусад авлага	505,485,394	221,145,333
Бусад хөрөнгө	119,721,695	3,701,245
Эргэлтийн хөрөнгийн нийт дүн	10,395,000,926	1,812,909,179
Эргэлтийн бус хөрөнгө		
Үндсэн хөрөнгө	168,744,585	16,678,436
Биет бус хөрөнгө	40,890,000	59,849,781
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	209,634,585	76,528,218
Нийт хөрөнгийн дүн	10,604,635,512	1,889,437,397
Өр төлбөр		
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан богино хугацаат зээл	100,000,000	
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	2,580,000,000	
Мөнгөн гуйвуулгын өглөг	726,843,801	
Бусад өр төлбөр	50,586,982	333,838,564
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	3,457,430,783	333,838,564
Нийт өр төлбөрийн дүн	3,457,430,783	333,838,564
Эздийн өмч		
Энгийн хувьцаа	6,428,500,000	1,428,500,000
Хуримтлагдсан ашиг /алдагдал/	718,704,729	127,098,833
Эзэмшигчдийн өмчийн дүн	7,147,204,729	1,555,598,833
Өр төлбөр ба эздийн өмчийн дүн	10,604,635,512	1,889,437,397

Handwritten signature
194

АУДИТЛАГДСАН ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН
2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх тайлант үе

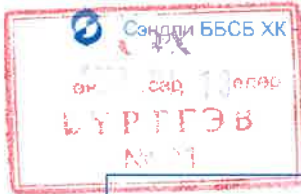
"СЭНДЛИ ББСБ" ХХК

(төгрөгөөр)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2021.12.31	2020.12.31
Хүүгийн орлого	558,315,550	444,601,492
Хүүгийн зардал	1,436,605	-
Цэвэр хүүгийн орлого	556,878,945	444,601,492
Хүүгийн бус орлого	1,808,592,217	328,768,012
Хүүгийн бус зардал	1,706,887,766	537,272,887
Цэвэр хүүгийн бус орлого зардалын дүн	101,704,451	(208,504,876)
Болзошгүй эрсдэлийн сан байгуулахаас өмнөх үйл ажиллагааны ашиг/алдагдал	658,583,396	236,096,616
Болзошгүй эрсдэлийн зардал	7,792,956	-
Үндсэн үйл ажиллагааны ашиг	650,790,440	236,096,616
Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого	-	222,182
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал	30,346,312	30,805,600
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг/алдагдал	620,444,128	205,513,199
Орлогын татварын зардал	45,236,232	12,905,800
Цэвэр ашиг	575,207,896	192,607,399

Signature
195

АУДИТЛАГДСАН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх тайланг үе

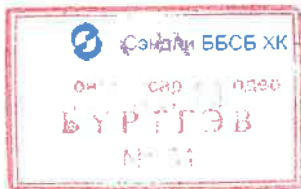
"СЭНДЛИ ББСБ" ХХК

(төгрөгөөр)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Хувьцаат капитал	Хуритлагдсан ашиг	Нийт дүн
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний үндэглэл	1,428,500,000	(45,186,465)	1,383,313,535
Бүртгэлийн боллогын өөрчлөлт	(20,322,100)	(20,322,100)	(20,322,100)
Залруулсан үндэглэл	1,428,500,000	(65,508,565)	1,362,991,435
Тайланг үеийн сгээр ашиг (алдагдал)	192,607,399	192,607,399	192,607,399
2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний үндэглэл	1,428,500,000	127,098,833	1,555,598,833
Бүртгэлийн боллогын өөрчлөлт	16,398,000	16,398,000	16,398,000
Залруулсан үндэглэл	1,428,500,000	143,496,833	1,571,996,833
Тайланг үеийн сгээр ашиг (алдагдал)	575,207,896	575,207,896	575,207,896
Хувьцаат капиталын өсөлт	5,000,000,000		5,000,000,000
2022 оны 6 дугаар сарын 30-ны үндэглэл	6,428,500,000	718,704,729	7,147,204,729

Signature 196

Үнэт цаасны танилцуулга

он сар өдөр
БҮРТГЭВ
 № 34

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

АУДИТЛАГДСАН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх тайлант үе

"СЭНЭДИ БЭСБ" ХХК

(төгрөгөөр)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2021.12.31	2020.12.31
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	274,700,501	254,383,981
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн орлого	2,199,391,707	773,369,503
Эзэлийн хүүгийн орлого	558,315,550	444,574,922
1.1.4 Харилцах дансны хүүгийн орлого		26,570
Гадаад валютын арилжааны орлого	59,386,200	285,875
Гадаад валютын ханшийн зөрүү	84,040,900	
Мөнгөн гуйвуулгын орлого	260,027,532	80,149,227
Үйлчилгээний хураамж, шимтгэлийн орлого	1,237,621,525	
Бусад үйлчилгээний орлого		248,332,910
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	1,924,691,206	518,985,522
Үндсэн ба нэмэгдэл цалих	380,426,106	112,184,040
Ажилтануудад олгосон нөхөн олговор, тэтгэмж		375,000
Нийгмийн даатгал, эрүүл мэндийн даатгалын зардал	43,510,181	5,722,669
Албан томилолт, сургалтын зардал	8,545,100	977,978
Ашиглалтын зардалд төлсөн мөнгө	131,949,245	
Шатахуун, холбоо, интернет, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө	47,544,400	4,249,512
Бичиг хэргийн зардал, ариун цэврийн зардал	14,416,170	1,197,770
Татвар, даатгалын төлсөн мөнгө		1,000,000
Зар сурталчилгаанд төлсөн мөнгө	176,223,201	10,949,363
Эзэл болон түүнтэй холбоотой авлагыг барагдуулахтай холбогдон гарсан мөнгө	274,500	9,851,000
Итгэлцлийн үйлчилгээ болон түүнтэй холбогдон гарсан мөнгө	27,825,500	
Санхүүгийн гүрээсийн үйл ажиллагаатай холбогдон гарах мөнгө		9,000,000
Аудитын төлбөр, мэргэжлийн зөвлөгөө үйлчилгээний мөнгө	275,647,355	256,341,039
Зохицуулалтын үйлчилгээний хураамжид төлсөн мөнгө		2,320,000
Бусад үйлчилгээнд төлсөн мөнгө	818,329,449	104,817,152
Үндсэн бус үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	(30,346,312)	637,157,900
Үндсэн бус үйл ажиллагааны мөнгөн орлого		667,963,500
Бусад		667,963,500
Үндсэн бус үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	30,346,312	30,805,600
Баяр ёслол, зочин төлөөлөгчийн зардал	19,803,012	305,600
Торгуулийн зардал		30,500,000
Бусад	10,543,300	
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	244,354,189	891,541,881
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эзний үлдэгдэл	925,009,112	33,467,231
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эзсийн үлдэгдэл	1,169,363,301	925,009,112

Handwritten signature

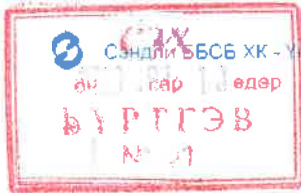
Үнэт цаасны танилцуулга

Агуулга	
Агуулга	0
1. Компанийн талаарх мэдээлэл	1
2. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо	1
3. Хүү болон хүүгийн бус орлого	7
4. Хүүгийн болон хүүгийн бус зардал	7
5. Удирдлагын болон үйл ажиллагааны зардал	7
6. Орлогын татварын зардал	8
7. Мөнгөн хөрөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө	8
8. Зээл болон хүүгийн авлага	9
9. Бусад хөрөнгө	9
10. Үндсэн хөрөнгө	10
11. Биет бус хөрөнгө /Программ хангамж/	10
12. 10.Зээлээр авсан санхүүжилт	10
13. 11.Итгэлшллийн үйлчилгээний өглөг	11
14. Бусад өр төлбөр	11
15. Хувицаат капитал болон нөөц сангууд	11
16. Эрсдэлийн удирдлагын тодруулга	12
17. Санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн хэмжилт	17
18. Холбоотой талуудын ажил гүйцээ	18
19. Бусад тодруулга	19

198
А. Доржиев

1. Компанийн талаарх мэдээлэл

Сэндли ББСБ ХХК нь 2015 оны 5 сард банк бус санхүүгийн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор анх Галс кредит ББСБ нэртэйгээр үүсгэн байгуулагдсан. Монгол улсын бүртгэлийн албанд бүртгэгдсэн аж ахуйн нэгжийн регистрийн дугаар 5961548, улсын бүртгэлийн дугаар 9015003084. Тус компанийн хувьд 2021 оны сүүлийн хялс жилээс хойш үйл ажиллагаагаа идэвхижүүлэн оргожүүлсэн байгаа бөгөөд 2021 оны 12 дугаар сард оноосон нэрээ өөрчлөн Сэндли ББСБ ХХК болгон өөрчилсөн байна. Одоогийн байдлаар Улаанбаатар хотод 6 салбар, Орон нутагт 48 салбартайгаар Банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Тусгай зөвшөөрөл авсан үйл ажиллагааны төрлүүд:

- Зээлийн үйл ажиллагаа
- Цахым төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйл ажиллагаа
- Гадаад валютын арилжаа
- Итгэлцлийн үйл ажиллагаа
- Факторингийн үйлчилгээ
- Төлбөрийн баталгаа гаргах

Албан ёсны хаяг: Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүргийн 2 дугаар хороо, 40/50 мянгат Бакула Ренбүчлэгийн гудамж 8/4 тоот.

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо

Тайлан бэлтгэх үндэсэл

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг "Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого"-ын дагуу толилуулсанаар бэлтгэсэн.

Сэндли ББСБ-ын санхүүгийн тайлангууд нь түүхэн өртгийн зарчим дээр үндэслэн бэлтгэгдсэн байна. Санхүүгийн тайлан болон тодруулга дахь дүнгүүдийг Монгол улсын мөнгөн тэмдэгт болох Монгол төгрөгөөр мянганчилан тайлагнасан.

Өөрөөр заагаагүй бол тус бодлогуудыг толилуулж буй бүх тайлант үеүдэд тууштай мөрдсөн болно.

Санхүүгийн хэрэглүүрүүд – Хэмжилтийн үндсэн нэр томъёо

Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг ангиллаас нь хамааруулан бодит үнэ цэнэ эсвэл хорогдуулсан өртгөөр дор тайлбарласны дагуу бүртгэлд тусгадаг.

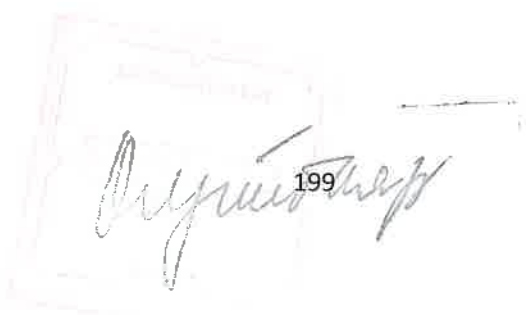
Бодит үнэ цэнэ нь ажил гүйшээг бүртгэх өдрөөр тухайн зах зээлд оролцогчдын хоорондын арилжаагаар байнга хийгдэх хөрөнгийн худалдаа эсвэл өр төлбөрийг шилжүүлэх үнэ юм. Бодит үнэ цэнийг хамгийн сайн илэрхийлэх дүн нь тухайн идэвхтэй зах зээлийн арилжааны үнэ юм. Идэвхтэй зах зээл гэдэг нь хөрөнгө болон өр төлбөрийн хэлцлүүд нь үнийн мэдээллээр тогтмол хангахуйц түвшинд явагддаг зах зээлийг хэлнэ.

Идэвхтэй зах зээлд арилжаалагдаж буй санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг тооцохдоо тухайн хөрөнгө болон өр төлбөрийн үнэ болон тухайн байгууллагын эзэмшмж буй санхүүгийн хэрэглүүрийн тоо ширхэгээр үржүүлэн гаргана.

Гадаад зах зээлийн үнийн мэдээлэл авах боломжгүй санхүүгийн зарим хэрэгслийн бодит үнэ цэнийг хэмжихэд бэлэн мөнгөний урсгалын хөнгөлөлттэй загвар эсвэл сүүлийн үеийн гүйлгээний дүн эсвэл хөрөнгө оруулагчдын санхүүгийн мэдээллийг харгалзан үзэх зэрэг үнэлгээний аргачлалыг ашигладаг.

Бодит үнэ цэнийг дотор нь түвшингээр нь ангилан тодорхойлох ба эдгээр түвшинг дараах байдлаар тодорхойлно. Ижил төрлийн хөрөнгө болон өр төлбөрийг идэвхтэй зах зээл дэх зарласан (гохируулаагүй) үнийг ашиглан бодит үнэ цэнийг хэмжсэн бол 1-р түвшин, тухайн хөрөнгө болон өр төлбөртэй холбоотой шууд (үнэ) болон шууд бус (үнэ) боломжит өгөгдлүүдийг ашиглан, үнэлгээний аргуудаар бодит үнэ цэнийг тооцоолон гаргасан бол 2-р түвшин, зах зээл дээрх бэлэн өгөгдлүүд дээр бус зах зээл дээр мэдэгдэхгүй байгаа өгөгдлүүдийг нлүү тулгарлан бодит үнэ цэнийг хэмжсэн бол 3-р түвшингийн бодит үнэ цэнэ гэж тус тус ангилна.

Өртөг гэдэг нь хөрөнгийг худалдан авах үед мөнгөөр болон бусад хэлбэрээр төлсөн төлбөрийн бодит үнэ цэнэ бөгөөд үүнд хөрөнгө худалдан авахтай холбоотой гарсан ажил гүйлгээний зарлууд ч мөн багтана. Бодит үнэ цэнийг нь хэмжих боломжгүй эсвэл хөрөнгийн зах зээлээс үнийг нь

тодорхойлох боломжгүй, өмчөөрх хөрөнгө оруулалт болон дээрхтэй адил өмчийн хэрэглүүрээр арилжаашиглагдах үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийг өртгөөр нь хэмжинэ.

Гүйлгээний зардлууд нь санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг худалдан авах, шинээр гаргах эсвэл борлуулахтай шууд холбоотой нэмэлт зардлууд юм. Нэмэлт зардал гэдэг нь гүйлгээг хийгээгүй тохиолдолд үүсэхгүй байх байсан зардал юм. Гүйлгээний зардаад зээл олгох, нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх үүрэг гүйцэтгэж буй ажиглагсад, зөвлөх, хуулийн болон мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэхэд төлсөн хураамж шимтгэл, зохицуулалтын үйлчилгээний төлбөр болон банкны шимтгэл, хураамж төлбөрүүд, мөн гадаад гүйлтээ, дотоодын банк, банк санхүүгийн байгууллагад шилжүүлэх өр төлбөрийн шилжүүлэг, ХАОАТатвар, Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлөх татвар хураамжууд хамаарна. Мөн гүйлгээний зардалд репо зээлийн өрийн хямдруулалт буюу нэмэгдэл, санхүүжилтийн зардлууд, дотоод удирдлагын буюу итгэлцлийн үйлчилгээний өглөгийн зардлууд орно.

Хорогдуулсан өртөг нь санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг анх хүлээн зөвшөөрсөн дүнгээс үндсэн дүнгийн аливаа зэргэн төлөлтийг хасан, хуримтлагдсан хүүг нэмж, санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үнэ цэнийн бууралттай холбоотой аливаа хасагдуулгыг хассан дүн юм. Хуримтлагдсан хүүд анх хүлээн зөвшөөрөх үед хойшлуулсан гүйлгээний зардал, мөн үнийн аливаа нэмэгдэл эсвэл хөнгөлөлтийн дүнгийн үр ашигт хүүгийн аргаар тооцсон хорогдуулалт орно. Хуримтлагдсан хүүний орлого, хуримтлагдсан хүүний зардал, мөн хуримтлагдсан купон болон үнийн хорогдуулсан нэмэгдэл буюу хөнгөлөлтийг (мөн аливаа хойшлогдсон шимтгэлийн хамт) тусад нь толилуулаагүй бөгөөд тэдгээрийг санхүүгийн байдлын тайлан дахь холбогдох зүйлийн дансны үнэд оруулан тусгасан болно.

2. Нягтлан болох бүртгэлийн үндсэн бодлогууд (Үргэлжлэл)

Үр ашигт хүүгийн арга нь хүүгийн орлого эсвэл хүүгийн зардлыг хамаарах хугацааны туршид дансны үнээс тооцогдох хүүний хувийг тогтмол байлгахар (үр ашигт хүүгийн хувь) хураарилах арга юм. Үр ашигт үүний хувь нь ирээдүйд орж ирэхээр тооцогдсон мөнгөн орлого, гарах зарлагыг (ирээдүйн зээлийн алдагдлыг үл харгалзан) санхүүгийн хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй хугацааны эсвэл зохистой бол түүнээс богино хугацааны туршид дискантулаж санхүүгийн хэрэглүүрүүдийн бүртгэлийн цэвэр дүнг гаргаж авах хүүний хувь болно.

Үр ашигт хүүний хувь нь хувьсах хүүтэй хэрэглүүрийн мөнгөн урсгалын хүүг өөрчлөх дараагийн мөч хүртэл дискантулах боловч хэрэглүүрт тусгагдсан хөвөх хүү дээр нэмэгдэх зээлийн хүүний зөрүүг илэрхийлсэн нэмэгдэл буюу хөнгөлөлтийг мөн зах зээлийн түвшинд тохируулагддаггүй бусад хувьсах хүчин зүйлсэд үл хамаарна. Тийм нэмэгдэл, хөнгөлөлтийг хэрэглүүрийн хүлээгдэж буй нийт хугацаагаар хорогдуулна.

Өнөөгийн үнэ цэнийн тооцоололд гэрээний талуудын хооронд өгч авалцах бүх хураамжийг оруулах бөгөөд тэдгээр нь үр ашигт хүүний бүрэлдэхүүн хэсэг болно.

Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал
Санхүүгийн хөрөнгийг дараах байдлаар ангилна. (а) зээл болон авлага; (б) худалдан борлуулахад бэлэн санхүүгийн хөрөнгө; (в) дуусгавар хугацаа хүртэл эзэмших санхүүгийн хөрөнгө; болон (г) бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь орлого, үр дүнгийн тайланд тусгагдсан санхүүгийн хөрөнгө. Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь орлого, үр дүнгийн тайланд тусгагдсан санхүүгийн хөрөнгийг дотор нь 2 ангилдаг: (i) анх хүлээн зөвшөөрөх үед ийнхүү ангилагдсан, ба (ii) худалдан борлуулах зорилгоор эзэмшихээр болсон. ББСБ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн хөрөнгө нь бүгд "зээл болон авлага" хэмээн ангилагдсан. Зээл болон авлагад ББСБ нь ойрын хугацаанд худалдан борлуулах зорилготой байгаа санхүүгийн хөрөнгүүдээс бусад тодорхойлж болохуйц эсвэл тогтмол төлбөртэй, деривативгүй, харьцуулагдахуйц бус санхүүгийн хөрөнгүүд орно.

Санхүүгийн өр төлбөрийн ангилал
ББСБ-ын бүх санхүүгийн өр төлбөрүүдийг бусад санхүүгийн өр төлбөр ангилалд ангилж, хорогдуулсан өртгөөр бүртгэдэг.

Handwritten signature and the number 200.

Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг анх хүлээн зөвшөөрөх

Бүх санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг анх бодит үнэ цэнэ дээр ажил гүйлгээний өртгийг нэмсэн дүнгээр бүртгэдэг. Анх хүлээн зөвшөөрөх үеийн бодит үнэ цэнийн хамгийн найдвартай нотолгоо нь тухайн ажил гүйлгээний үнэ байдаг. Бодит үнэ цэнэ болон ажил гүйлгээний үнийн хооронд зөрүү үүссэн нөхцөлд л тухайн зөрүү дүнгээр анклагч хүлээн зөвшөөрөлтийн олз, гэрээг бүртгэх бөгөөд энэхүү бодит үнэ цэнэ нь ижил төрлийн хэрэглүүрийн саяхан арилжаалагдсан дүн болох нь эсвэл зөвхөн зах зээл дээрээс бэлэн олж болохуйц мэдээлэл дээр үндэслэж үнэлгээний аргачлалаар тооцсон болох нь нотлогдсон байх ёстой. Тухайн санхүүгийн хэрэглүүрийг зохицуулах байгууллагаас тогтоосон эсвэл зах зээлийн жишгээр тогтоон ("энгийн" худалдаа болон худалдан авалт) тодорхой хугацаанд багтаан хүлээлгэн өгөх шаардлагатай санхүүгийн хөрөнгийн бүхий л худалдаа, худалдан авалтын арилжаа хийсэн өдөр буюу БЭСБ нь санхүүгийн хөрөнгийг хүлээлгэн өгөх үүрэг хүлээсэн өдрөөр хүлээн зөвшөөрнө. Бусад бүх худалдан авалтыг БЭСБ нь санхүүгийн хэрэгслийн гэрээний тал болсон үед хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрөх

БЭСБ-ын санхүүгийн хөрөнгийг дараах тохиолдолд бүртгэлээс хасдаг: (а) хөрөнгийн төлбөрийг хүлээн авсан эсвэл хөрөнгөтэй холбоотой мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрх дуусгавар болсон, (б) БЭСБ нь хөрөнгөтэй холбоотой мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрхээ буцалал шилжүүлэн өгсөн эсвэл шаардлага хангасан, дамжуулан өгөх хэлцэлд оролцсоны үр дүнд (1) хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой бүхий л эрсдэл болон өгөөжийг үндсэнд нь шилжүүлсэн, эсвэл (2) хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой бүхий л эрсдэл болон өгөөжийг үндсэнд нь шилжүүлээгүй мөн авч үлдээгүй боловч хяналтын эрхийг хадгалж үлдээгүй тохиолдолд. Нөгөө тал нь хөрөнгийг бүхэлд нь гуравдагч этгээлд ямар нэгэн хязгаарлалтгүйгээр борлуулах бодит боломжгүй байгаа нөхцөлд хяналтыг авч үлдсэнд тооцно.

Санхүүгийн өр төлбөрийг үл хүлээн зөвшөөрөх

Санхүүгийн өр төлбөрийн төлөх үүргийн хугацаа дууссан, санхүүгийн өр төлбөр төлөх үүргээс чөлөөлөгдсөн болон уг өр төлбөрийг төлөх үүрэг дуусгавар болсон үед санхүүгийн өр төлбөрийг данснаас хасна.

Санхүүгийн өр төлбөрийн хугацаа дуусаагүй үед тухайн өр төлбөрийн нөхцөл ихсэхэн өөрчлөгдсөн үед эсвэл зээлдүүлэгчээс хуучин өр төлбөрийнхөө оронд өөр нөхцөлтэй, шилтэ өр төлбөр сольж хүтээж авсан тохиолдолд өмнөх өр төлбөрийг данснаас хасч, шинэ өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөх бөгөөд шилтэ болон хуучин өр төлбөрийн дансны үнийн зөрүүг орлого үр дүнгийн тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

"Банк бус санхүүгийн байгууллагын зээлийн активыг ангилах, активын эрдлийн санг байгуулж, зарцуулах" журмыг СЗХ-ны дарга болон Сангийн сайдын 2015 оны 5 дугаар сарын 13-ны өдрийн 145/124 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан. Уг журмын дагуу олгосон зээлийг хугацаа хэтэрсэн хоногос хамааран 5 ангилах ба ангилал тус бүрт урьдчилан тогтоосон, тогтмол хувиар үнэ цэнийн бууралтын санг тооцоолдог.

Зээлийн үнэ цэнийн бууралтын сан тооцох хувийг доорх хүснэгтээр харуулав:

	Хэвийн	Хугацаа хэтэрсэн	Хэвийн бус	Эргэлзээтэй	Муу
Хугацаа хэтэрсэн хоног	Хугацааншаа төлөгдөж байгаа	1-90 хоног	91-180 хоног	181-360 хоног	360 хоногос дээш
Зээлийн эрдэлийн сангийн хувь %/	0%	5%	25%	50%	100%

Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгөд бэлэн мөнгө, банкинд байршуулсан харилцах, хугацаагүй хадгалмжууд, банкинд 3 сар болон түүнээс бага хугацаатай байршуулсан богино хугацаат хөрвөх чадвар өшлөртэй хөрөнгө оруулалтууд орно. Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгийг үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан хорогдуулсан өртгөөр бүртгэнэ. Хязгаарлалттай дансуудыг мөнгөн гүйлгээний тайлангийн зорилгоор мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгөд оруулахгүй.

Handwritten signature and the number 201.

Унэт цаасны танилцуулга

Үндсэн хөрөнгө

ББСБ-ын эзэмшиж буй үндсэн хөрөнгүүдийг өртгөөс хурьтлагдсан элэгдэл болон үнэ цэнийг бууралтын хасагдуулгыг хэссэн дүнгээр тусгана. Урсгал засвар, үйлчилгээний өртгийг гарсан үед нь зарлавар бүртгэнэ.

Үл хөдлөх хөрөнгө болон тоног төхөөрөмжийн томоохон бүрэлдэхүүн хэсгийг шинэчилсэн бол, холбогдох өртгийг капиталжуулаж, хуучин сольсон хэсгийн дансны үнийг зарлагадана.

Тайлант хугацааны эцэст удирдлага үндсэн хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсныг ялтгэх аливаа үзүүлэлт байгаа эсэхийг үнэлнэ. Хэрэв ийн үзүүлэлт байгаа нөхцөлд хөрөнгийн нөхөгдөх үнийг тооцоолох ба энэ хөрөнгийн бодит үнэ цэнээс борлуулах өртгийг хэссэн дүн болон түүний ашиглалтын үнэ цэнийн аль өндөрөөр тодорхойлогддог. Дансны үнийг нөхөгдөх өртөг хүртэл бууруулан үнэ цэнийн бууралтын гарзыг тухайн жилийн орлого, үр дүнгийн тайланд бүртгэдэг. Хөрөнгийн ашиглалтын үнэ цэнэ эсвэл бодит үнэ цэнээс борлуулалтын өртгийг хэссэн тооцоолол өөрчлөгдсөн нөхцөлд өмнөх жилүүдэд хүлээн зөвшөөрөгдсөн үнэ цэнийн бууралтын гарзыг буцааж болно.

Хөрөнгө борлуулсны өлз, гарзыг тодорхойлохдоо борлуулалтаас олсон орлогыг дансны дүнтэй харьцуулам тооцож, тухайн жилийн орлого, үр дүнгийн тайланд бүртгэнэ (үйл ажиллагааны бус орлого, зардал хэсэгт).

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг тэдгээрийн өртгийг доорх хүлээгдэж буй ашиглалтын хугацааны туршид шулуун шугамын аргыг ашиглан үлдэх өртөг хүртэл нь бууруулан хуваарилж тооцно:

Ашиглалтын хугацаа /жилээр/

Барилга	40 жил
Тээврийн хэрэгсэл	10 жил
Тавилга эд хөгжил	10 жил
Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	3 жил

Хэрэв хөрөнгө хуучирсан, ашиглалтын хугацаа нь дууссан бол хөрөнгийн үлдэх өртгийг ББСБ-ын хөрөнгийг борлуулах боломжит үнээс худалдан борлуулахтай холбоотой зардлыг хэссэн дүнгээр тооцоолно. Хөрөнгийн үлдэх өртөг, ашиглагдах хугацааг тайлант үе бүрийн эцэст хянаж, шаардлагатай гэж үзвэл өөрчилнө.

Биет бус хөрөнгө

Гүүдвэлгээс бусад биет бус хөрөнгө нь ашиглаж тодорхой хугацаатай бөгөөд ББСБ-ын үндсэн биет бус

хөрөнгө нь компьютерийн програм хангамж юм.

Худалдан авсан программ хангамжийг өртөг дээр нь тэдгээрийг ашиглахад бэлэн болгохтой холбогдон

гарсан зардлыг нэмсэн дүнгээр хүлээн зөвшөөрнө.

Биет бус хөрөнгүүдийг тэдгээрийн ашиглагтын хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар хорогдуулна:

Ашиглалтын хугацаа, жилээр
10 жил

Цоларис нягтлан бодох бүртгэлийн програм

Үнэ цэнэ нь буурсан бол биет бус хөрөнгийн дансны үнийг хөрөнгийн ашиглалтын үнэ цэнэ болон түүний бодит үнэ цэнээс борлуулах зардлыг хэссэн дүнгийн аль их дүн хүртэл бууруулна.

Орлогын албан татвар

Орлогын албан татварыг тайлант үеийн эцэст хүчин төгөлдөр хэрэглэгдэж байсан, хэрэгжих нь тодорхой болсон хууль тогтоомжийн дагуу салхүүгийн тайлангуульд хүлээн зөвшөөрнө. Орлогын албан татварын зардал нь тухайн жилийн болон хойшлогдсон татвараас бүрдэх бөгөөд уг зардлуудтай холбоотой ажил гүйлгээг тухайн буюу өөр тайлант хугацаанд бусад дэлгэрэнгүй орлогод эсвэл шууд өмчид бүртгэгдсэнээс бусад тохиолдолд тухайн жилийн орлого, зарлагаар хүлээн зөвшөөрнө.

Тайлант хугацааны татвар нь тухайн болон өмнөх хугацаанд үүссэн татвар ногдох орлого, алдлалтай холбоотой татварын байгууллагад төлөх эсвэл түүнээс нөхөн авах дүн юм. Сөнхүүгийн

Handwritten signature and the year 2023.

тайвныг холбогдох татварын албанд тушаахаар өмнө битгэмжлүүлсэн гэж тооцож татвар ногдуулах ашиг, алдагдлыг урьдчилан тооцно. Орлогоос бусад зүйлд ногдуулсан албан гажиргуулийг үйл ажиллагааны зардал хэсэгт бүртгэдэг.

Хойшлогдсон орлогын татварыг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн хөрөнгө, өр төлбөрийн татварын суурь болон санхүүгийн тайлагналын зорилгоор тооцогдсон бүртгэлийн үнийн түр зөрүүн дээр хүлээн зөвшөөрнө. Хойшлогдсон татварын өглөгийг бүх татварт тооцогдох түр зөрүүн дээр хүлээн зөвшөөрнө.

Татвар тооцох түр зөрүү болон татварын алдагдлыг шилжүүлэх зорилгоор хойшлогдсон татварын хөрөнгүүд нь татвар тооцогдож болох татварын ирээдүйн орлогын боломжит хэмжээгээр бүртгэгдэнэ.

Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар ("НӨАТ")

Монгол улсын Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулиар ББСБ нь НӨАТ-с чөлөөлөгдсөн байдаг.

Тиймээс 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар, НӨАТ төлөгчөөр бүртгүүлэхгүй.

Бусад өглөг

Бусад өглөгийг нөгөө тал гэрээнд заасан үүргээ биелүүлсэн үед хуримтлуулан тооцож хорголдуулсан өртгөөр бүртгэнэ.

Орлого, зардалын хүлээн зөвшөөрөлт

Хүүгийн орлого, зардлыг өрийн хэрэгсэл бүрийн хувьд өнцрүүл суурь дээр үндэслэн үр ашигт хүүгийн аргаар тооцоолон бүртгэнэ. Энэ аргын дагуу гэрээний талуудын хооронд төлөгдсөн эсвэл хүлээн авсан бүх хураамж, гүйлгээний зардал болон бүх үнийн нэмэгдэл буюу хөнгөлөлтийг үр ашигт хүүнд оруулан тооцож, цаг хугацааны хувьд хойшлуулан хүүгийн орлого эсвэл зардал бүртгэдэг.

Үр ашигт хүүгийн бүрэлдэхүүн хэсэг болох хураамжид санхүүгийн хөрөнгийг худалдан авах эсвэл санхүүгийн өр төлбөрийг үүсэхтэй ББСБ-аас төлсөн эсвэл хүлээн авсан дүн багтана. Эзэл олголт бүрт ногдуулах хураамжийн орлого ч мөн үр ашигт хүүгийн нэг хэсэг юм.

Эзэл болон бусад өрийн хэрэгслүүдийн эргэн төлөгдөх магадлал бага болсон үед тэдгээрийг хүлээгдэж буй мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнэ хүртэл бууруулж бүртгэх бөгөөд түүнээс хойш өнөөгийн үнэ цэнийн өсөлтийг тухайн хөрөнгийн үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг тооцоход ашигласан үр ашигт хүүгийн үндсэн дээр тооцоолж, хүүгийн орлогоор бүртгэдэг.

Бусад бүх шимтгэл, хураамж болон бусад орлого, зардалын зүйлүүдийг ерөнхийлөө өнцрүүл суурь дээр үндэслэн тухайн ажил гүйлгээний гүйцэтгэлтэй уялдуулан хүлээн зөвшөөрөх бөгөөд гүйцэтгэлийг нийт үзүүлдэх үйлчилгээнээс бодитоор үзүүлсэн хэсэгт хуваарилж тооцдог.

Хувьцаат капитал

Эздийн оруулсан хувь хөрөнгийг хувьцаат капитал буюу эздийн өмч гэж ангилдаг. Хувь хөрөнгө оруулахтай шууд холбоотой нэмэлт зардлыг хасах дүнгээр эздийн өмчид тусгах ба шийт хүлээн авсан мөнгөнөөс татвар хассан дүн байна.

Ноог сангууд

Ноогийн санг ББСБ нь дүрэмд заасны дагуу ирээдүйд учирах алмаа эрсдлийг тооцон ББСБ-ын нийт хөрөнгөөс 10 доошгүй хувиар байгуулахаар заасан байдаг.

Хөрөнгө, өр төлбөрийг цэвэр дүнгээр тусгах

Бүртгэсэн дүнгүүдийн хооронд нь хаах эрх зүйн үндэслэлтэй бөгөөд төлбөрийг цэвэр дүнгээр хийх эсвэл нэгэн зэрэг хөрөнгийг худалдаж, өр төлбөрийг барагдуулах төлөвлөгөөтэй тохилдолд л санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийг хооронд нь хавж, санхүүгийн байдлын тайланд цэвэр дүнгээр тайлагнана.

Гадаад валютын хөрвүүлэлт

ББСБ-ын үйл ажиллагааны валют нь түүний үйл ажиллагаагаар явуулж буй эдийн засгийн үндсэн орчны валют юм. Иймд ББСБ-ын үйл ажиллагааны болон тайлагналын валют нь Монгол улсын үндэсний мөнгөн тэмдэгт болох Монгол төгрөг (төг) байна. Мөнгөөр илэрхийлэгддэг хөрөнгө ба өр төлбөрүүдийг тайлант хугацааны эцсийн өдрийн Монголбанкны албан ханшаар хөрвүүлнэ. Гадаад валютаар хийгдсэн ажил гүйлгээнээс үүссэн болон гадаад валютаар бүртгэгдсэн мөнгөөр илэрхийлэгдэх хөрөнгө ба өр төлбөрүүдийг тайлант хугацааны эцсийн өдрийн Монголбанкны албан ханшаар ББСБ-ын үйл ажиллагааны мөнгөн тэмдэгт рүү хөрвүүлснээс үүсэх гадаад валютын ханигийн олз, гарзныг орлого үр дүнгийн тайланд хүлээн зөвшөөрдөг.

203
[Handwritten signature]

Ажиллагсадын зардал болон холбогдох шимтгэлүүд

Цалин хөлс болон түүнтэй холбоотой бусад зардлуудыг ББСБ-ын ажилчдын ажлаа гүйцэтгэсэн тухайн сар, жилээр нь зардлаар хүлээн зөвшөөрнө. Эзлэгийн амралт зэрэг богино хугацаат хуримтлагдсан цалинтай чөлөөг ажилчин ирээдүйд цалинтай чөлөө авах эрхээ үүсгэж, ажил үүргээ гүйцэтгэсэн үед хүлээн зөвшөөрнө. Өвчний чөлөө гэх мэт богино хугацаат хуримтлагддаггүй цалинтай чөлөөний зардлыг чөлөө авсан тухайн үед нь хүлээн зөвшөөрнө.

Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгжүүд хуулийн дагуу засгийн газрын тэтгэврийн сан болох Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын санд шимтгэл төлдөг. Эдгээр шимтгэлүүдийг үүссэн үед нь орлого үр дүнгийн тайланд зардлаар хүлээн зөвшөөрнө. ББСБ нь хуулиар заасан нийгмийн даатгалын шимтгэлийн сангуудад төлөх төлбөрөөс гадна өөр ямар нэгэн тэтгэврийн сан болон түүнтэй адил өгөөж хүртэх бусад сангуудад төлбөр төлөх хууль эрх зүйн болон үүсгэл үүрэг хүлээгээгүй болно.

Ажилчдын тэтгэмж

ББСБ нь гадаад, дотоодын их дээд сургууль, богино, урт хугацааны сургалтын төлбөрөө төлөх, санхүүгийн боломжгүй ажилчид тусламж үйлчилгээ үзүүлж, бусад мэргэжлийн сургалт, гадаад налал, тээврийн хэрэгсэлийн өмчлөлийг шилжүүлэх нөхцөлтэй ажилтны тэтгэмжийг тэргүүний ажилтнуудад олгодог. Мөн эрүүл мэндийн болон гэнэтийн асуудлын улмаас цалинтай эсвэл цалингүй чөлөө авах гэр бүлийн гишүүд, ажилтны гэр бүлийн гишүүнд эдийн засгийн дэмжлэг, жинд бүх ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэг болон бусад тэтгэмжид хамруулахаар удирдлага шийдсэн.

Холбоотой талуудын ажил гүйлгээ

Холбоотой талууд гэдэгт ББСБ-тай дараах байдлаар холбогдсон аж ахуй нэгж болон хувь хүн орно. Үүнд:

(а) Хувь хүн эсвэл тухайн хувь хүний ойрын төрөл садан нь дараах тохиолдолд холбоотой тал гэж үзнэ. Үүнд:

- ББСБ-д дангаараа эсвэл хамтран хяналт тогтоосон;
- ББСБ-д томоохон нөлөөлөлтэй; эсвэл
- ББСБ-ын гол удирдах албан тушаалтнуудын нэг.

(б) Дараах нөхцлүүдийн аль нэг нь биелсэн тохиолдолд аж ахуй нэгж нь ББСБ-ын холбоотой тал болно.

Үүнд:

• Аж ахуйн нэгж болон нэг ижил компани байх (толгой компани, охин компани болон нөгөө охин компани тус бүр нь бусадтайгаа холбоотой).

• Нэг аж ахуйн нэгж нь нөгөө аж ахуй нэгжийнхээ хараат эсвэл хамтарсан талууд байх (эсвэл нөгөө

аж ахуй нэгж нь группийн хараат эсвэл хамтарсан гишүүн байх).

• Аль аль аж ахуйн нэгж нь нэг нэвчлэлтэй эгтээдийн хамтарсан талууд байх.

• Нэг аж ахуйн нэгж нь гуравлагч талын хамтарсан компани бөгөөд нөгөө аж ахуйн нэгж нь уг гуравлагч талын хараат компани байх.

• Аж ахуйн нэгж нь ажилчдад зориулсан ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмжийн хөтөлбөр

хэрэгжүүлдэг байх. Хэрэв уг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлдэг бол нэвчлэлтэй буй ажил

олгогч нь ББСБ-ын холбоотой тал болно.

• ББСБ-д дангаараа болон хамтарсан хяналт тогтоосон хувь хүний хянадаг болон хамтран хянадаг аж ахуйн нэгж.

• ББСБ-д дангаараа болон хамтарсан хяналт тогтоосон хувь хүн нь аж ахуйн нэгжид томоохон нөлөөлөлтэй эсвэл уг аж ахуйн нэгжийн (эсвэл уг аж ахуй нэгжийн толгой компанийн) гол удирдах

албан тушаалтнуудын нэг.

• Аж ахуйн нэгж эсвэл үүний нэг хэсэг болох группийн гишүүн нь ББСБ эсвэл компанийн толгой компанид гол удирдах албан тушаалтай бол.

Холбоотой талуудын боломжит бүх хамаарлыг харгалзахдаа зөвхөн хуулийн хэлбэрийг биш хамаарлын мөн

чанарыг чухалчлан анхаарсан болно.

Холбоотой талуудтай хийсэн бүх материаллаг ажил гүйлгээ болон үлдэгдлийг санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгуудад тодруулсан бөгөөд дэлгэрэнгүйг Тодруулга 19-с харна уу.

Handwritten signature and the number 204.

3. Хүү болон хүүгийн бус орлого

	2021.12.31	2020.12.31
	MNT'000	MNT'000
Хүү болон түүнтэй адилтгах орлого		
Хугацаандаа байгаа зээлийн хүүгийн орлого	558,315.50	379,761.10
Хугацаа хэтэрсэн зээлийн хүүгийн орлого	0.00	64,813.80
Банкны харилцах дахь хүүгийн орлого	0	26.6
Хүүгийн бус орлого		
Гадаад валютын арилжааны орлого	69,771.50	285.90
Гадаад валютын ханшийн тэгшитгэлийн орлого	241,171.70	248,332.90
Мөнгөн гуйвуулгын шимтгэлийн орлого	260,027.50	-
Аппликейшнээр олгогдсон мерчант зээлийн хураамж	1,237,621.50	80,149.20
Хүү болон хүүгийн бус орлогын дүн	2,366,907.70	773,369.50

4. Хүүгийн болон хүүгийн бус зардал

	2021.12.31	2020.12.31
	MNT'000	MNT'000
Хүүгийн зардал		
Банк бус санхүүгийн байгууллагаас авсан зээлийн хүүгийн зардал	1,436.60	
Хүүгийн бус зардал		
Гадаад валютын арилжааны алдагдал	10,385.20	0.00
Гадаад валютын ханшийн тэгшитгэлийн алдагдал	157,130.80	0.00
Зээл болон түүнтэй холбоотой авлагын барагдуулахтай холбогдон гарсан зардал	274.5	9,851.00
Итгэлцлийн үйлчилгээ болон түүнтэй холбогдон гарсан зардал	27,825.50	
Хүүгийн болон хүүгийн бус санхүүгийн зардлын дүн	195,616.00	9,851.00

5. Удирдлагын болон үйл ажиллагааны зардал

	2021.12.31	2020.12.31
	MNT'000	MNT'000
Цалин хөлс, түүнтэй холбоотой зардал	423,936.30	117,458.60
Томилголын зардал	1,062.00	977.9
Сургалтын зардал	7,098.10	1948.4
Аудитын төлбөр, мэргэжлийн үйлчилгээ	275,647.40	258,661.00
Даатгал	0	0
Түрээс	130,681.60	9,000.00
Ашиглалтын зардал	1,267.60	0.00
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл зардал (тодруулга 10)	33,369	18,735.30
Биет бус хөрөнгийн хорогдуулалт (тодруулга 9)	0	0
Харуул хамгаалалтын зардал	0.00	0
Харилцаа, холбоо интернэт	12,352.50	4,192.50

Handwritten signature and the number 205.

Шатахуун болон тээврийн зардал	3,155.00	57.00
Сэлбэг засвар үйлчилгээ	27,862.80	0.00
Хөдөлмөр хамгаалал, галын аюулын хамгаалах зардал	4,174.00	0
Автоматжуулалттай холбоотой урсгал зардал	126,172.50	96,752.10
Зар сурталчилгаа, маркетингийн судалгаа	176,223.20	10,949.40
Бичиг хэргийн зардал	11,772.30	781.30
Ариун цэврийн зардал	2,643.80	416.5
Бусад	273,853.60	7,491.90
Дүн	1,511,271.60	827,421.90

6. Орлогын татварын зардал

Тайлант жилийн орлого, үр дүнгийн тайванд тусгагдсан орлогын албан татварын зардлыг дор үзүүлэв:

	2021.12.31	2020.12.31
	MNT'000	MNT'000
Тайлант жилийн орлогын албан татварын зардал	45,236.20	12,905.80

ББСБ нь орлогын албан татварын зардлыг санхүүгийн тайлагналын зорилгоор илэрхийлсэн татварын өмнөх ашгийг татвар ногдохгүй орлого болон татвар ногдуулах орлогоос хасагдахгүй зардлаар тохируулга хийж замаар тооцон бүртгэдэг. ББСБ нь Монгол улсын татварын хууль тогтоомжийн дагуу 6 тэрбум (2020: 6 тэрбум) төгрөг хүртэлх албан татвар ногдуулах жилийн орлого олсон бол 10 хувиар, 6 тэрбум (2020: 6 тэрбум) төгрөгнөөс дээш давсан орлогын дүнгийн 25 хувиар (2020: 25 хувь) орлогын албан татвар төлдөг.

Татварын өмнөх ашгаас хуулиар тогтоосон хувь хэмжээгээр тооцож гаргасан орлогын татварын зардлыг ББСБ-д хүчин төгөлдөр үйлчлэх орлогын татварын хувь хэмжээгээр тооцож гаргасан орлогын татварын зардалд хэрхэн тохируулсныг дараах байдлаар үзүүлэв:

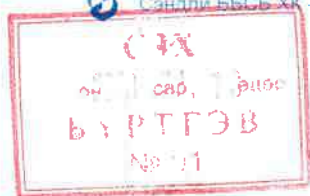
	2021.12.31	2020.12.31
	MNT'000	MNT'000
Татварын өмнөх ашиг алдагдал	620,444.10	205,513.20
Хуулиар зөвсөн 10 хувиар тооцсон татварын зардал (2020:10%)	62,044.41	20,551.32

7. Мөнгөн хөрөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө

	2021.12.31	2020.12.31
	MNT'000	MNT'000
Бэлэн мөнгө	119.3	119.1
Арилжааны банкин дах харилцах (MNT)	830,926.10	81,263.80
Арилжааны банкин дах харилцах (USD)	193,063.20	427,033.90
Гадаад банкин дахь харилцах (AUD)	145,254.70	0
Гадаад банкин дахь харилцах (USD)	0.00	250,774.90
Гадаад банкин дахь харилцах (GBP)	0.00	165,818.30
Мөнгөн хөрөнгийн дүн	1,169,363.30	925,009.10

Signature 2023

Бизнес үлдэгдэл дэх бэлэн мөнгө гэдэг нь Монгол Улсад үйл ажиллагаа явуулж буй арижааны банкуудад байршуулсан харилцах дансууд бөгөөд барьцаагүй байна. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн дансны үнэ нь бодит үнэ цэнэтэй ойролцоо байна. Гадаад валютгаар илэрхийлэгдсэн 6,606,527 мянган төгрөгийн гүйлгээнээс 69,771.5 мянган төгрөгийн бодит бус ашиг (2020 оны 12-р сарын 31-ний өдөр: 285.9 мянган төгрөг) олсон ба бусад бүх бэлэн мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийг монгол төгрөгөөр тусгасан байна.

8. Зээл болон хүүгийн авлага

	2021,12,31	2020,12,31
	MNT'000	MNT'000
Үл хөдөөх барьцаалсан зээл	435,890.40	427,037.40
Автомашин барьцаалсан зээл	35,628.10	280,016.10
Мерчантын зээл	7,321,459.30	
Даатгалын зээл	13,054.10	
Зээлийн шугам	129,257.40	
Лизинг, хэрэглээний зээл	652,934.20	
Нийт зээлийн дүн	8,608,223.50	707,053.50
Хуримтлагдсан хүү	503,235.40	221,145.30
Нийт зээл болон урьдчилгаа	9,111,458.90	928,198.80
Хасах: Зээлийн болзошгүй эрсдлийн алдагдлаас хамгалах сан	-7,793	-44,000.00
Олгосон цэвэр зээл болон хүү	9,103,666.00	884,198.80

ББСБ нь СЗХ-с баталсан "Банк бус санхүүгийн байгууллагын активыг ангилах, активын эрсдлийн сан байгуулах, зарцуулах" журмын дагуу зээлийн хугацаа хэтэрсэн хоногт үндэслэн болзошгүй эрсдлийн алдагдлын санг байгуулдаг. Үнэлгээг хийхдээ зээлийг хугацаа хэтэрсэн хоногоор бүлэглэж, активын ангиллын журмын дагуу өгөгдсөн хувааг суурилан зээлийн болзошгүй эрсдлийн алдагдлын санг тооцдог.

9. Бусад хөрөнгө

	2021,12,31	2020,12,31
	MNT'000	MNT'000
Холбоотой талаас авах бусад авлага		-
Урьдчилж төлсөн тооцоо	109,232.80	3,491.20
Хангамжын материал	10,488.90	210.00
Гадаад валютаарх авлага		-
Бусад авлага		-
Бусад хөрөнгийн дүн	119,721.70	3,701.20

Холбоотой талаас авах бусад авлагын нөхцлийг тодруулга 19 үзнэ үү. 2021 оны 12-р сарын 31-ний өдрийн байшлаар урьдчилгаа төлбөрт ББСБ-ын үйл ажиллагаа явуулахад шаардлагатай ажлын байрын түрээсийн урьдчилгаа болон аудитын төлбөрийн урьдчилгаа 109,232.8 мянган төгрөг (2020: 3,491 мянган төгрөг), улсын тэмдэгийн хураамж, албан тасалгааны засварын урьдчилсан төлбөр болон бусад төлбөрийг оруулсан дараа тайлангийн тооцоогоор бүртгэсэн болно (2021: 0).

Handwritten signature and the number '207'.

Унэт цаасны танилцуулга

он 2021 сар 11 өдөр
БҮРТГЭВ
 № 01

10. Үндсэн хөрөнгө

	Тавилга эд хогшил	Компьютер даяалдах хэрэгсэл	Нийт хөрөнгө
2021 оны 1 дүгээр сарын 1	9,833.60	30,296.70	40,130.30
Нэмэгдсэн	67,842.10	117,593.00	185,435.10
2021 оны 12 дугаар сарын 31	77,675.70	147,889.70	225,565.40
Хуримтлагдсан эзэгдэл			
2021 оны 1 дүгээр сарын 1	2,069.40	21,382.60	23,452.00
Тайланг жилд байгуулсан	1,837.90	31,530.90	33,368.80
2021 оны 12 дугаар сарын 31	3,907.20	52,913.50	56,820.80
Дансны цэвэр үнэ	73,768.50	94,976.10	168,744.60

2021 оны 12-р сарын 31-ны байдлаар өр төлбөрийн барьцанд тавьсан үндсэн хөрөнгө байхгүй.

11. Блет бус хөрөнгө /Программ хангамж/

	2021.12.31	2020.12.31
	MNT'000	MNT'000
2021 оны 1 дүгээр сарын 1	59,849.80	59,849.80
Нэмэгдсэн	0.00	-
2021 оны 12 дугаар сарын 31	59,849.80	59,849.80
Хуримтлагдсан хөрөнгө		
2021 оны 1 дүгээр сарын 1		-
Тайланг жилд байгуулсан	18,959.80	-
2021 оны 12 дугаар сарын 31	18,959.80	-
Дансны цэвэр үнэ	40,890.00	-

12. 10.Зээлээр авсан санхүүжилт

	Хүү жылээр	Дуусгах огноо	2021.12.31	2020.12.31
			MNT'000	MNT'000
Банк бус санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл				
Монн Маркет фонд ХХК	17%	2022.01.10	100,000.0	
Нийт			100,000.0	

Зээлсэн хөрөнгийг төгрөгөөр тооцсон ба репо нөхцлөөр 7 хоног, 14 хоног, 28 хоног, 54 хоногоор болон 1 жилийн хугацаатай авч ашиглан хугацаандаа төлж барагдуулдаг байна.

Олзийт 208

13. Итгэлцлийн үйлчлэлгээний өглөг

	2021.12.31	2020.12.31
	MNT'000	MNT'000
Байгууллагаас татсан итгэлцлийн өглөг	2,450,000.0	
Иргэдээс татсан итгэлцлийн өглөг	130,000.0	
Галзад валютаар татсан итгэлцлийн өглөг		
Хуриатлагдсан хүүний өглөг	37,350.8	
Мөнгөн хөрөнгийн дүн	2,617,350.8	

2021 оны 12 дугаар сарын 31-нээр байгууллага, иргэдээс татсан хөрөнгөд итгэлцлийн өглөг багтаж байна. Итгэлцлийн хүү жилийн 14.4% - 21.6% (2021: 0%) хүүтэй, 6 сараас 1 жил (2021 онд-0) дуусах хугацаатай байна.

14. Бусад өр төлбөр

	2021.12.31	2020.12.31
	MNT'000	MNT'000
Мөнгөн гуйвуулгын өглөг	726,843.8	321,785.8
ААНБОАТ-ын өглөг	13,236.2	52.8
Дүн	740,080.0	321,838.6

2021 оны 12-р сарын 31-ний өдөр бусад өр төлбөрийн өглөгүүд нь тодорхой хугацааны нөхцөлгүй байгууллагуудад төлөх авлагыг төлөөлнө. Холбоотой талуудад өгөх өглөг нь тодорхой хугацаатай байдаггүй, дэлгэрэнгүй тайлбарыг тодруулга 19-с харна уу.

15. Хувьцаат капитал болон нөөн сангууд

Хувьцаат капитал

ББСБ нь 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрийн байдлаар 6,428,500 мян.төгрөгийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгөтэй байна. Өмнөх оны мөн үед 1,428,500 мян.төгрөг байсан байна. Тайланг хугацааны эцэс дэх хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн байдлыг харуулбал дараах байдалтай байна. Үүнд:

	Хувь нийлүүлэгчдийн тоо	Оруулсан хувь хөрөнгө
	MNT'000	MNT'000
2020 оны 12 дугаар сарын 31	1	1,428,500.0
Жилийн туршид шинээр нэмэгдсэн гишүүд	-	5,000,000.0
2021 оны 12 дугаар сарын 31	2	6,428,500.0
Жилийн туршид шинээр нэмэгдсэн гишүүд	1	-
Нэмэгдсэн хөрөнгө		5,000,000.0
2021 оны 12 дугаар сарын 31	2	6,428,500.0
Хувьцаа эзэмшигчид		
Монголын финтек групп ХК		95.7%
Б.Наранбат		2.5%
Бусад хувьцаа эзэмшигчидэд		1.8%
Дүн		100%

Signature
209

МОНГОЛЫН ХОРӨН ТЭЙН БИРЖ
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE
2023-01-10
БҮРТГЭЭ-02

Сэндли ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга
№ 336
2023 оны 01 сарын 10 өдөр
БҮРТГЭВ
№ 1

/2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх аудитын тайлан/

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

ЧАДВАРЛАГ АУДИТ ХХК

Нягтмын бодох бүртгэл, аудит, санхүүгийн
хөндлөнгийн хяналтын байгууллага

"ГЯЛС КРЕДИТ ББСБ" ХХК

2020 оны 12-р сарын 31-нээр дуусгавар болсон
жилийн санхүүгийн тайлан

Улаанбаатар хот

Handwritten signature and the number 210.

"ГЯЛС КРЕДИТ ББСБ" ХХК-НИЙ
ХУВЬ НИЙЛҮҮЛЭГЧДЭД

ЧАДВАРЛАГ АУДИТ ХХК

Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо
Жуулчны гудамж, Сантр 34 төв, 5 давхар, 505 тоот
Утас / Факс: (976) 96200034
E-mail: ChadvartagAUDIT@gmail.com

2023-01-29 № 21/05

Тайлбар: _____ Өдөр

**Аудитын тайлан, дүгнэлт,
заалварыг хүргүүлэх тухай**

"Гялс кредит ББСБ" ХХК болон Чадварлаг аудит ХХК-ний хооронд байгуулсан 2021 оны 21/02 тоот аудитын үйлчилгээний гэрээ (хэлцэл)-г үндэслэн тус компаний 2020 оны 12-р сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болгосон санхүүгийн тайланд аудит хийж гүйцэтгэн, тайланг хүргүүлээ.

Бидэнтэй хамтран ажилласан та бүхэнд талархалаа илэрхийлж байна.

Хавсралт ... хуудастай.

Хүндэтгэсэн,

ЗАХИРАЛ *Мунд* Д.РЭНЦЭНХАНД

Олзийт
211

**"ГЯЛС КРЕДИТ ББСБ" ХХК-ИЙН
ХУВЬ НИЙЛҮҮЛЭГЧДЭД**

ЧАДВАРЛАГ АУДИТ ХХК

Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-д хэдээ
Жуулганы гудамж/Цэцэг 84 тал, 5 дахь багц, 503 тоот
Утас / Факс: (976) 99207234
Email: Chadvartag@AUDIT.SENDLY.COM

2023-01-09 № 1/21-04

талаа _____ тал № _____

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Санхүүгийн тайлангийн аудит хийсэн тухай тайлан

Зөрчилгүй дүгнэлт

Бид "Гялс кредит ББСБ" ХХК-ий 2020 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон, санхүүгийн байдлын тайлан, тухайн жилийн орлого үр дүнгийн тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн болон мөнгөн гүйлгээний тайлан, санхүүгийн тайлангийн тодруулга, нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогоос бүрдсэн санхүүгийн тайланд аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Бидний үзэж байгаагаар эдгээр санхүүгийн тайлангууд нь бүхий л материаллаг асуудлаар "Гялс кредит ББСБ" ХХК-ий 2020 оны 12 сарын 31-ээрх санхүүгийн тайлангууд нь СТОУС-ын дагуу үнэн зөв талвиулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын Олон Улсын Стандарт (АОУС)-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн болно. Уг стандартын дагуу хүлээсэн үүрэг хариуцлагаа энэ тайлангийнхаа аудиторын үүрэг хариуцлага хэсэгт бэгтгэн харуулав. Бид санхүүгийн тайлангийн энэхүү аудитын ажилд хамраах ёс зүйн шаардлагуудын дагуу компаниас хараат бус ба эдгээр шаардлагуудын дагуу ёс зүйн бусад үүрэг хариуцлагаа биелүүлсэн болно. Олж авсан аудитын баримт нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтэд зохистой үндэслэл болж чадна гэдэгт итгэлтэй байна.

Тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимтай холбоотой асуудлууд

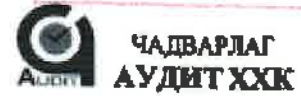
Тасралтгүй үйл ажиллагаатай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал үүссэн тохиолдол бидэнд ажиглагдаагүй болно.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр, тайлант жилийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитад хамгийн ихээр нөлөө үзүүлэхүйц асуудлууд нь аудитын гол асуудлууд болдог. Эдгээр асуудлууд нь санхүүгийн тайланг бүхэлд нь хамарсан, аудитын ажлын агуулга болон дүгнэлтийн хэлбэрт тусгалаа олсон бөгөөд эдгээр асуудал дээр бид тусад нь санал дүгнэлт гаргаагүй болно.

Олзийтөгс
212

Удирдлага болон засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг хариуцлага

Удирдлага нь Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартуудын дагуу эдгээр санхүүгийн тайланг бэлтгэх, үнэн зөв толилуулах хариуцлага хүлээх бөгөөд мөн залилан эсвэл алдаанаас үүдэх материаллаг алдаатай тайлагналгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх, боломжтой болгоход зайлшгүй гэж өөрийн тодорхойлсон дотоод хяналтуудын талаарх хариуцлагыг хүлээнэ.

Санхүүгийн тайланг гаргахдаа удирдлага компанийн тасралтгүй үйл ажиллагааг зогсоох юм уу татан буулгахаар төлөвлөсөн эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд санхүүгийн тайлангуудаа гаргахдаа удирдлага тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа зогсолтгүй явуулах компанийн чадамжийг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг хэрэглэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Засаглах удирдлага нь компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

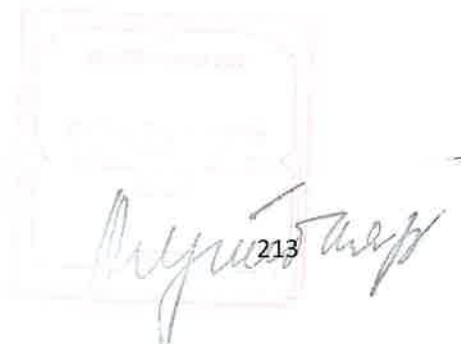
Санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага

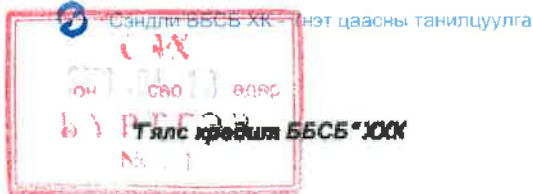
Бидний үүрэг, хариуцлага бол хийж гүйцэтгэсэн аудитдаа санхүүгийн тайлангуудын талаар хэрэгт бус дүгнэлт өгөх явдал юм. АОУС-аар санхүүгийн тайлангууд нь материаллаг зөрчилтэй илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй магадлагаа олж авахын тулд аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг биднээс шаарддаг.

Аудитын ажилд санхүүгийн тайлангийн дүн болон санхүүгийн тайлангийн тодруулгыг нотлох зүйл олж авах горимуудыг гүйцэтгэх ажил орно. Аудитын явцад компанид хэрэглэгдэж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн зарчмууд, удирдлагын хийсэн нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой тооцоолол, санхүүгийн тайлангуудын бодитой эсэхэд үнэлэлт өгдөг.

Энэхүү тайлан нь Монгол улсын компанийн тухай хуулийн 94-р зүйлд заасан хуулийн этгээд болон хувьцаа эзэмшигчийн хүсэлтийн дагуу зөвхөн компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулагдсан ба аливаа өөр зорилго агуулаагүй. Мөн энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд бусад этгээдийн өмнө хариуцлага хүлээхгүй болно.

Бид энэхүү аудитын ажлыг хийж гүйцэтгэн, аудитын тайланг бэлтгэлээ.

БАЛАНС

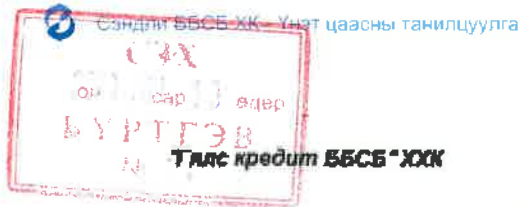
2020 оны 12 сарын 31-ний байдлаар

	(төгрөгөөр)	
	2019 оны 12 сарын 31	2020 оны 12 сарын 31
ХӨРӨНГӨ		
Эргэлтийн хөрөнгө		
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	33,467,231.33	925,009,112.45
Зээл	1,017,134,002.18	863,053,488.77
Дансны авлага	353,078,177.47	221,145,333.10
Барив материал	-	-
Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	-	-
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	-	-
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө (Борлуулах бүлэг хөрөнгө)	-	-
Нийт эргэлтийн хөрөнгө	1,403,679,410.98	1,809,207,934.32
Эргэлтийн бус хөрөнгө		
Үндсэн хөрөнгө (цэвэр)	25,213,371.80	16,878,436.37
Биет бус хөрөнгө (цэвэр)	344,267,009.00	59,848,781.33
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	-	-
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	77,549,236.50	3,701,244.97
Нийт эргэлтийн бус хөрөнгө	447,049,617.10	80,229,462.67
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,850,729,028.08	1,889,437,396.99
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
Өр төлбөр		
Богшио хугацаат өр төлбөр	467,415,493.46	321,838,595.90
Үрт хугацаат өр төлбөр	-	-
Нийт өр төлбөр	467,415,493.46	321,838,595.90
Эздийн өмч		
Дүрмийн сан	1,428,500,000.00	1,428,500,000.00
Халвасны хувьцаа	-	-
Нэмж төлөгдсөн капитал	-	-
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	-	-
Гадвад валютын хөрөнгүүлэлтийн нөөц	-	-
Эздийн өмчийн бусад хэсэг	-	-
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	(45,186,465.38)	139,098,801.09
Нийт эздийн өмч	1,383,313,534.62	1,567,598,801.09
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ ДҮН	1,850,729,028.08	1,889,437,396.99

Нэмэлт тодороллууд нь дараар санхүүгийн тайлангийн сэлшгүй хэсэг болно.

Handwritten signature and date 2021-01-29

ОРЛОГО ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-ний байдлаар

	(төгрөгөөр)	
	2019 оны 12 сарын 31	2020 оны 12 сарын 31
Хүүгийн орлого	119,561,942.30	444,601,491.89
Хүүгийн зардал	-	-
Цэвэр хүүгийн орлого	119,561,942.30	444,601,491.89
Хүүгийн бус орлого	801,300.00	328,990,193.93
Хүүгийн бус зардал	346,457,011.60	537,272,867.15
Болзоогүй эрсдлийн зардал	-	-
Үндсэн үйл ажиллагааны ашиг (алдагдал)	(226,293,769.50)	236,318,798.67
Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого	-	-
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал	4,043,030.50	30,805,800.00
Ердийн үйл ажиллагааны ашиг (алдагдал)	(230,336,800.00)	205,513,198.67
Ердийн бус орлого	-	-
Ердийн бус зардал	-	-
Татварын өмнөх ашиг (алдагдал)	(230,336,800.00)	205,513,198.67
Орлогын татварын зардал	-	-
Цэвэр ашиг (алдагдал)	(230,336,800.00)	205,513,198.67

Нэмэлт тодорилгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

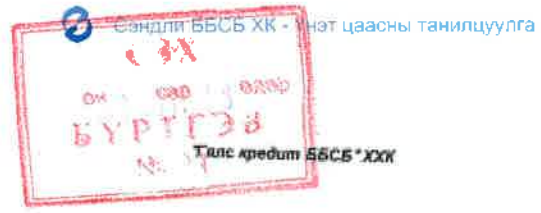

Handwritten signature
215

2023-01-10

БҮРТГЭЭ-02

Аудитлагдсан гэдгээр

ӨМЧИЙН ӨӨРЧӨЛӨЛТӨЙН ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-ний байдлаар

	Өмч	Хуримтлагдсан өмч	Нийт дүн
2018 оны 12 сарын 31			
Нийтлэн бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтөй нөлөө, алдааны залруулга	1,428,500,000.00	(45,188,465.38)	1,383,311,534.62
Залруулсан үлдэгдэл			-
Тайлант үнийн цэвэр ашиг (алдагдал)	1,428,500,000.00	(45,188,465.38)	1,383,311,534.62
Бусад дэлгэрэнгүй орлого			-
Өмчид гарсан өөрчлөлт			-
Зарласан ногдол ашиг			-
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн			-
2019 оны 12 сарын 31	1,428,500,000.00	(45,188,465.38)	1,383,311,534.62
Нийтлэн бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтөй нөлөө, алдааны залруулга		(21,227,832.20)	(21,227,832.20)
Залруулсан үлдэгдэл	1,428,500,000.00	(66,414,397.68)	1,362,085,602.42
Тайлант үнийн цэвэр ашиг (алдагдал)		206,513,198.67	206,513,198.67
Бусад дэлгэрэнгүй орлого			-
Өмчид гарсан өөрчлөлт			-
Зарласан ногдол ашиг			-
Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн			-
2020 оны 12 сарын 31	1,428,500,000.00	136,098,801.09	1,567,598,801.09

Товчлол: Тарвагчид үзэх нь зөвхөн өмчлөлийн гайбогчийн санхүүжилт хэсэг болно.

Олзийтөгс
216

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-ний байдлаар

	(төгрөгөөр)	
	2019 оны 12 сарын 31	2020 оны 12 сарын 31
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	118,823,842.30	773,369,503.45
Зээлийн хүүгийн орлого	119,480,417.52	444,574,822.15
Харилцах дахсны хүүгийн орлого	81,524.78	26,569.74
Үйлчилгээний хураамж шалтгалтын орлого	261,900.00	80,149,228.58
Бусад мөнгөн орлого	-	248,618,784.98
Мөнгөн зарлагын дүн	348,347,622.68	518,985,522.33
Ажилчдад төлсөн	118,372,412.00	112,559,040.00
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	11,838,548.00	5,722,669.00
Албан томилолт	-	977,978.00
Бичиг хэрэг, өрмүү цэвэрний зардалд төлсөн	2,854,127.67	1,197,770.00
Ашиглалтын зардалд төлсөн / түрээс/	-	9,000,000.00
Шатахуун, холбоо, интернэт, салбар хэрэгсэлд төлсөн	8,880,200.00	4,249,511.99
Зээл болон түүнтэй холбоотой зардал	-	9,851,000.00
Тэтгээр, даатгалд төлсөн	20,322,000.00	1,000,000.00
Зэр сурталчилгаанд төлсөн	790,000.00	10,949,362.66
Аудитын талбар, язгаржлийн зөвлөгөө үйлчилгээнд төлсөн	150,098,600.00	256,341,039.00
Зориудуулалтын үйлчилгээний хураамжад төлсөн	1,980,000.00	2,320,000.00
Бэлтгэн нийлүүлэгчид төлсөн мөнгө	-	-
Бусад мөнгө зарлага	31,815,734.99	104,817,151.68
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(226,523,780.38)	254,383,981.12
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	-	-
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	-	-
Биеэ бус хөрөнгө борлуулсны орлого	-	-
Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	-	-
Бусад урт хугацаат хөрөнгө борлуулсны орлого	-	-
Хүлээн авсан хүүний орлого	-	-
Бусад	-	-
Мөнгөн зарлагын дүн	-	-
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшлээд төлсөн	-	-
Биеэ бус хөрөнгө олж эзэмшлээд төлсөн	-	-
Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшлээд төлсөн	-	-
Бусад	-	-
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	-	-
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	258,029,400.00	667,963,500.00
Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	-	-
Хувьцаа болон өмчийн бусад үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	-	-
Төрөл бүрийн хандив /бусад/	258,029,400.00	667,963,500.00
Мөнгөн зарлагын дүн	4,043,030.80	30,805,800.00
Зээл, өрийн үнэт цаасны талбарт төлсөн мөнгө	-	-
Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн	-	-
Хувьцаа буцаан худалдаж авахад төлсөн	-	-
Бусад	4,043,030.80	30,805,800.00
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	253,986,369.20	637,157,700.00
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	27,462,589.14	891,541,881.12
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн зиний үлдэгдэл	6,004,642.19	33,467,231.33
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	33,467,231.33	925,009,112.45

Тэмдэгт гэдэгтэлүүд нь зэргээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

Оршил
217

Сэндли ББСБ ХК - үнэт цаасны танилцуулга

2023-01-10

БҮРТГЭВ-02

Тялс кредит ББСБ ХК-ий Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд 2020 оны 12 сарын 31-нээх болон уг өдрөөр дуусгачих болсон жилийн хувьд

ТОДОТГОЛ 1 - Төөч танилцуулга

1.1. Компанийн тухай:

Тялс кредит ББСБ ХКХ

(Аж ахуйн нэгжийн нэр)

Захираг: Ч.Дашсүрэн

Ня-бо: О.Няндалар

Өмчийн хэлбэр:

ББСБ, 100 хувь хувийн.

Компанийн байршил хаяг:

УБ хот, Чингэлтай дүүрэг, 1-р хороо, Центр 34 төв А корпус 1 тоот

Харилцдаг санхүү, татварын байгууллага:

Баянгол дүүргийн санхүү төрийн сангийн хэлтэс, татварын байгууллагатай харилцдаг.

Регистр: 5961548

Улсын бүртгэлийн дугаар: 9015003084

Утас: 70127700 e-мэйл:

Утас: 9999149 e-мэйл: nimgee22@gmail.com

1.2. Үйл ажиллагааны чиглэл:

"Засгийн үйл ажиллагаа"-ны чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг.

Бид аудит хийхдээ Аудитын олон улсын стандарт, Монгол улсад мөрдөгдөж буй аудитын хууль тогтоомжийг баримтлан ажилласан. Аудитын дүгнэлт гаргахдаа тус компаниас бидэнд танилцуулсан санхүүгийн баримт, материалд үндэслэсэн болно. Аудитын явцад бидэнд танилцуулаагүй аливаа баримт материалаас үүсэх хариуцлагыг манай компани хүлээхгүй юм.

ТОДОТГОЛ 2 - Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого

2.1. Санхүүгийн тайлагналын суурь

Компанийн удирдлагын бэлтгэсэн санхүүгийн тайлан нь Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт (СТОУС)-ын дагуу түүхэн өртгийн зарчмаар ажруул сууриар бэлтгэгдсэн байна.

Компани нь нягтлан бодох бүртгэлээ төгрөгөөр бүртгэдэг ба нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа нь Монгол улсын Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон бусад хууль, тогтоомжийн дагуу явагдаж байна.

2.2. Санхүүгийн тайланг бэлтгэсэн байдал

Компани нь нягтлан бодох бүртгэл хөтөх, санхүүгийн тайлан бэлтгэхдээ санхүү бүртгэлийн MS Excel програмыг ашиглан гаргадаг.

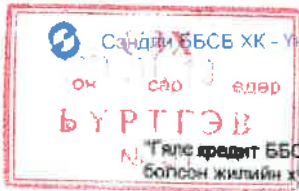
Санхүүгийн тайлан нь Санхүүгийн байдлын тайлан, Орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, Мөнгөн гүйлгээний тайлан гэсэн үндсэн 4 тайлан, санхүүгийн тайлангийн нэмэлт тодруулгануудаас бүрдсэн байна.

2.3. Тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчим

Компанийн үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байгаа бөгөөд цаашид ч гэсэн үйл ажиллагаагаа хэвийн үргэлжлүүлнэ гэсэн төсөөлөлд үндэслэн, тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчмаар санхүүгийн тайлангаа бэлтгэдэг. Дээрх тасралтгүй үйл ажиллагааны талаарх төсөөлөл нь үр дүн нь тодорхойгүй байгаа ирээдүйд болж болох үйл явцад суурилсан болно.

Handwritten signature and number 218

Сэндэи ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

ОК сар өдөр

БҮРТГЭВ

№ "Тяло кредит ББСБ" ХХК-ний Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд 2020 оны 12 сарын 31-нээрх болон уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн хувьд

2.4. Санхүүгийн хэрэгслүүд

Санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөр нь балансад мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө, зээлийн болон зээлийн хүүгийн авлагаас бүрдэнэ.

2.5. Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Компанийн хувьд мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө нь болон мөнгө болон банкн дахь мөнгө, түүнтэй адилтгах зүйлсээс бүрддэг. Мөнгөн хөрөнгийг нэрлэсэн үнээр нь бүртгэлд тусгадаг.

2.6. Авлага/зээл

Компанийн авлага нь зээл, зээлийн хүүгийн авлагаас бүрдэнэ. Зээлийн цэвэр үлдэгдэл нь үндсэн зээлийн дүнгээс зээл төлөгдөхөд учирч болзошгүй эрсдлийг хассан дүнгээр илэрхийлэгдэнэ.

2.7. Үндсэн хөрөнгө

Өртөг: Үндсэн хөрөнгийн анхны өртөг нь худалдан авсан үнэ, гаалийн татвар, тухайн хөрөнгийг зарцуулалтын байршил, нөхцөлд ашиглалтанд оруулахтай холбогдсон бусад зөрдлүүдээс бүрдсэн.

Элэгдэл: Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг шулуун шугамын аргаар байгуулдаг.

Төсөг төхөөрөмж	10 жил	10%
Компьютер түүний дагалдах хэрэгсэл	5 жил	20%
Тамыгга эд хогшил	10 жил	10%

2.8. Биет бус хөрөнгө

Өртөг: Биет бус хөрөнгө нь ашиглагдах биет шинж чанаргүй, тодорхойлж болохуйц, мөнгөөр илэрхийлэгдээгүй хөрөнгө бөгөөд дараах 2 шалгуурын аль нэгийг хангаж байвал тодорхойлогдох хөрөнгө гэж үзнэ.

Аж ахуйн нэгж хөрөнгийг холбогдох гэрээ, хөрөнгө, өр төлбөрийн түрээслэж, борлуулж, шилжүүлж, солилцож байвал энэ хөрөнгийг тусад нь авч үзэх боломжтой гэж үзвэл

Биет бус хөрөнгө нь гэрээний буюу бусад хууль эрхийн акын дагуу тэдгээр эрхийн шилжүүлэгдэх эсвэл тусад нь авч үзэх шинж чанараас нь үл хамааран үүсч байвал

Биет бус хөрөнгийн элэгдлийг шулуун шугамын аргаар тооцно.

2.9. Өгийг

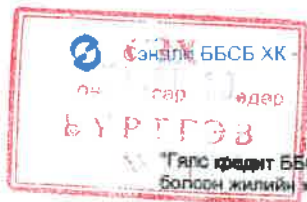
Өр төлбөр, өглөгийг бусад компанид төлөх гэрээний эрх үүссэн хариуцлагаар хүлээн зөвшөөрнө. Компани нь өр төлбөрийг төлж барагдуулснаар эдийн засгийн үр ашгийг агуулж хайгаа хөрөнгө, нөөц бууруулах магадлалтай.

2.10. Орлого

Орлогыг нягтлан бодох бүртгэлийн өөрөөр суурьж хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг Орлого хүлээн зөвшөөрөх цаг үеийг тодорхойлсон эдийн засгийн үр өгөөжийг хүртэх магадлалтай, үнэн бодитойгоор хэмжээ болгогтой байгаа нөхцөлд бүртгэнэ.

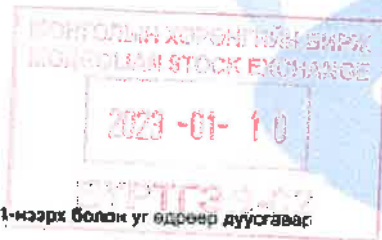
Handwritten signature

Сэнэди ББСБ ХК - үнэт цаасны танилцуулга

он сар өдөр
БҮРТГЭВ

"Гялс кредит ББСБ" ХХК-ний Санхүүгийн тайлагнлын тодруулгууд 2020 оны 12 сарын 31-нээрх болон уг өдрөөр дуусгаар болсон жилийн хувьд

2020-01-10

БҮРТГЭВ

2.11. Өртөг, зардал

Үйл ажиллагааны зардал, өртөг нь цагын хэлсний зардал. Бусад үйл ажиллагааны болон үйл ажиллагааны бус зардлаас бүрдэнэ.

2.12. Татвар

ААНОАТ: Тус компанийн үйл ажиллагаа нь тайлант хугацаанд СТОУС-ын дагуу санхүүгийн тайлагналын зорилгоор тодорхойлсон татварын өмнөх ашгийг Монгол улсын ААНОАТ-ын хууль, түүнд нийцүүлж гаргасан заавар, журмын дагуу татвараас чөлөөлөгдөх орлого болон татвар ногдуулах орлогоос хасагдахгүй зардлын зүйлсээр залруулан орлогын албан татварыг тодорхойлдог ба санхүүгийн тайлагналыг тасалбар болгох өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж буй татварын хувь хэмжээг мөрдөн татварын тооцроллыг хийдэг.

НД, ХХОАТ: НД болон ХХОАТ-ыг хуулийн дагуу суутган өвч төсөвт талдаг.

ТОДОТГОЛ 3 - Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Төрөл	(төгрөгөөр)	
	2019.12.31	2020.12.31
Бэлэн мөнгө		
Төгрөг	119,338.37	119,338.37
Бэлэн мөнгөний үлдэгдэл	119,338.37	119,338.37
Банкин дахь харилцах дансны мөнгө		
Төгрөг	33,347,892.86	81,283,870.89
Гадаад валютын		843,625,903.19
Банкин дахь харилцах дансны үлдэгдэл	33,347,892.86	924,889,774.08
Нийт дүн	33,467,231.33	925,009,112.45

ТОДОТГОЛ 4 - Заал

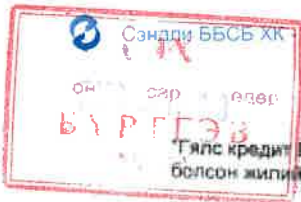
Төрөл	(төгрөгөөр)	
	2019.12.31	2020.12.31
Хэвийн заал		
Мүү заал	1,017,134,002.18	663,053,488.77
Зээлийн эрсдлийн сан	44,000,000.00	44,000,000.00
	(44,000,000.00)	(44,000,000.00)
Нийт дүн	1,017,134,002.18	663,053,488.77

ТОДОТГОЛ 5 - Бусад авлага

Төрөл	(төгрөгөөр)	
	2019.12.31	2020.12.31
Хуримтлуулж тооцсон зээлийн хүүгийн авлага		
	332,736,064.27	221,145,333.10
Орлогын албан татварын авлага		
	20,322,113.20	-
Бусад авлага		
	-	-
Нийт дүн	353,078,177.47	221,145,333.10

Сүхрийн тугуй
220

Сэнэди ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

он сар өдөр

БҮРГЭЭ

Тялс кредит ББСБ ХК-ийг Сансүүгийн тайлангийн тодруулгууд 2020 оны 12 сарын 31-мээрж болон уг адрөөр дуусгаад болсон жилийн хувьд

МОНГОЛЫН ХӨРӨНГӨ АЖААХ АЖИРААГАЙН
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭС-02

ТОДОТГОЛ 6 - Бусад хөрөнгө

Төрөл	(төгрөгөөр)	
	2019.12.31	2020.12.31
Материал, үнэ бүлэи зүйл	4,785,500.00	210,000.00
бусад	72,763,736.50	3,491,244.97
Нийт дүн	77,549,236.50	3,701,244.97

ТОДОТГОЛ 7 - Үндсэн хөрөнгө

Төрөл	(төгрөгөөр)	
	2019.12.31	2020.12.31
Тээврийн хэрэгсэл	21,591,300.00	-
Хуримтлагдсан алагдал	(4,107,156.40)	-
Тавилга, ад хошигчл	6,094,030.00	9,833,602.00
Хуримтлагдсан алагдал	(609,403.00)	(2,069,352.64)
Компьютер техник хэрэгсэл	2,244,600.00	30,298,750.00
Хуримтлагдсан алагдал	-	(21,382,962.99)
Нийт дүн	25,213,371.60	16,678,438.37

ТОДОТГОЛ 8 - Биет бус хөрөнгө

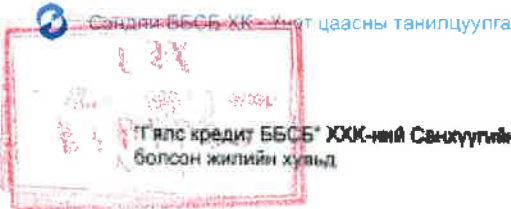
Төрөл	(төгрөгөөр)	
	2019.12.31	2020.12.31
Бусад биет бус хөрөнгө	-	-
програм хангамж	344,287,009.00	59,849,781.33
Хуримтлагдсан алагдал / биет бус хөрөнгө /	-	-
Нийт дүн	344,287,009.00	59,849,781.33

ТОДОТГОЛ 9 - Богино хугацаат өр талбар

Төрөл	(төгрөгөөр)	
	2019.12.31	2020.12.31
Бусад өглөг	467,415,493.46	321,785,810.00
Цалингийн өглөг	-	52,785.87
Орлого татварын өглөг	-	-
Нийт дүн	467,415,493.46	321,838,595.87

Олзуулбал

ТӨДӨТГӨЛ 10 - Задийн өмч

	(төгрөгөөр)	
Төрөл	2019.12.31	2020.12.31
Өмч:		
а) төрийн	-	-
б) хувийн	1,428,500,000.00	1,428,500,000.00
в) хувьцаат	-	-
Дүн	1,428,500,000.00	1,428,500,000.00
Тайлент үеийн ашиг (алдагдал)	(230,338,800.00)	205,513,198.87
Өмнөх үеийн ашиг (алдагдал)	185,150,334.82	(66,414,397.58)
Хуримтлагдсан ашиг алдагдал дүн	(45,186,465.38)	139,098,601.09
Нийт дүн	1,383,313,634.62	1,567,598,001.09

ТӨДӨТГӨЛ 11 - Хүүгийн орлого

	(төгрөгөөр)	
Төрөл	2019.12.31	2020.12.31
Зээлийн хүүгийн орлого /хугацаандаа байгаа/	119,480,417.52	379,781,113.93
Зээлийн хүүгийн орлого /хугацаа хэтэрсэн/	-	64,813,808.22
Банкин дахь харилцах дансны хүүгийн орлого	81,524.78	28,589.74
Цэвэр хүүгийн орлогын дүн	119,681,942.30	444,901,481.69

ТӨДӨТГӨЛ 12 - Хүүгийн бус орлого

	(төгрөгөөр)	
Төрөл	2019.12.31	2020.12.31
Үйлчилгээний хурванд шилжүүлгийн орлого	281,900.00	80,149,228.58
валютын орлоганы орлого	-	285,875.42
валютын ханшийн тагилтэгийн орлого	339,400.00	248,332,909.56
Бусад	-	222,162.37
Нийт дүн	601,300.00	328,990,193.93

ТӨДӨТГӨЛ 13 - Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал

	(төгрөгөөр)	
Төрөл	2019.12.31	2020.12.31
Зочин төлөөлөгчийн зардал	272,100.00	305,800.00
Торгуулийн зардал	2,480,930.90	30,500,000.00
Баяр ёслолын зардал	1,310,000.00	-
Бусад	-	-
Нийт дүн	4,043,030.90	30,806,800.00

Олзулбаатар
2022

2023-01-10

СҮРТГЭС-02

Тялс кредит ББСБ ХК-ий Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд 2020 оны 12 сарын 31-нээрх бөгөн уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн хувьд

ТОДОТГОЛ 14 - Хүүгийн бус зардал

Төрөл	(төгрөгөөр)	
	2019.12.31	2020.12.31
Ажиллагчдын цалингийн зардал	65,883,412.00,	91,551,998.00
Гэрээгээр ажиллагчдын ашлын хэлс	32,889,000.00,	20,184,042.00
Аж ахуйн нэгжээс төлсөн НДШ-ийн зардал	11,636,548.00,	5,722,889.00
Зээл болон түүнтэй холбоотой аялалыг барьгдуулах зардал	2,041,400.00,	9,851,000.00
Албан томилолтын зардал	2,479,655.00,	977,978.00
Бичиг хэргийн зардал	1,181,600.00,	781,260.00
Шуудан холбоо, интернэтийн зардал	9,418,724.73,	4,192,511.99
Мэргэжлийн үйлчилгээний зардал	150,096,600.00,	256,341,039.00
Сэлбэг хэрэгсэл, үрсгал засварын зардал	8,200,700.00,	
Элэгдэл, хорсгдлын зардал		18,735,357.23
Түрээсийн зардал	7,125,000.00,	9,000,000.00
Автоматжуулалттай холбоотой үрсгал зардал	2,286,838.55,	86,752,137.31
Хөдөлмөр хамгааллын зардал галын аюулгаас хамгаалах зардал	230,000.00,	
Сургалтын зардал	250,000.00,	1,948,413.00
Ариун цэрийн зардал	451,800.00,	416,510.00
Зар сурталчилгааны зардал	780,000.00,	10,949,362.68
Зохицуулалтын хураалтын галбар	1,980,000.00,	2,320,000.00
Шатахууны зардал	679,500.00,	57,000.00
Үл хөдлөх хөрөнгийн татвар		1,000,000.00
Бусад зардал	29,256,235.52	6,491,608.96
Нийт дүн	348,487,011.80	537,272,887.15

ТОДОТГОЛ 15 - Холбоотой талуудтай хийсэн гүйлгээ

Тайлант хугацаанд холбоотой талуудтай гүйлгээ хийсэн ба эдгээр нь санхүүгийн тайланг тусгагдсан, эхэнх тодруулга хийгдсэн.

ТОДОТГОЛ 16 - Болгошгүй Өр төлбөр

Тус компанид 2020 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар болгошгүй өр төлбөр байлгүй байна.

ТОДОТГОЛ 17 - Балансын дараах үйл хэц

Тялс кредит ББСБ ХК-ийн 2020 оны 12-р сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон санхүүгийн тайлан гарснаас хойш санхүүгийн тайланд нөлөө үзүүлэхүйц үйл явдал гарвалгүй байна.

Хүндэтгэсэн

Аудитор

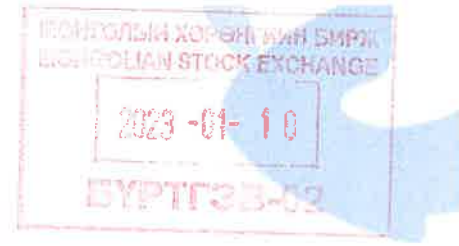

Ц.Чанцагдийнмаа

(Аудитор, мэргэжлсэн нэгтгэл бодогч)

Чанцагдийнмаа

"ГЯЛС КРЕДИТ ББСБ" ХХК-ИЙН ХУВЬ НИЙЛҮҮЛЭГЧДЭД

ЧАДВАРЛАГ АУДИТ ХХК
Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо
Мүүржэн гудамж, Центр 04 том, 5 дахь багц 500 тоот
Утас: 7711 9620004
E-mail: chadvalag@auditt.com

2020-01-29 № 2/05

УДИРДЛАГАД ХҮРГЭХ ЗАХИДАЛ

"Гялс кредит ББСБ" ХХК-ийн 2020 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн тайланд аудит хийх явцад бидний анхаарлыг татсан санхүү, аж ахуйн үйл ажиллагаа, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системийг сайжруулах тухай асуудлуудыг энэхүү тайланд багтаасан болно.

Дотоод хяналтын системийн талаар гүйцэтгэсэн горим нь тус компанийн 2020 оны 12 сарын 31-наарх болон уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн тайланд аудит хийхтэй холбоотойгоор хяналтын орчны талаар ойлголт авах явдлаар хязгаарлагддаг билээ. Иймд энэхүү горимыг гүйцэтгэх явцад бидний анхааралд өртөөн тодорхой зүйлүүдийг удирдлагад хүргэх зорилгоор энэхүү тайланг тогилуулав.

Бидний хийсэн энэ шалгалтын горим нь хяналтын бүх процедур ба өргөчлөлийг тодорхойлж, дэлгэрэнгүй буюу нарийвчилсан зөвлөмж, заавар өгөх зорилгогүй юм.

Энэхүү тайланг зөвхөн компанийн удирдлагад зориулан байтгаснаас бус өөр бусад зорилго агуулаагүй болно.

Тайланд бичигдсэн зэдлээр зөвлөмжүүдийн талаар яригдах эсвэл тэдгээрийг хэрэгжүүлэх ажилд туслахад бид бэлэн байх болно.

Санхүүгийн тайланд аудит хийх явцад танай компанийн санхүү, аж ахуйн үйл ажиллагаа, нягтлан бодох бүртгэлд ажиглагдсан зөрчил дутагдал, түүнийг цаашид засч залруулах, сайжруулах талаар бидний өгсөн дараах зөвлөмжүүдийг ажил хэрэг болгоход анхаарч ажиллана гэдэгт итгэж байна.

Энэхүү аудитын ажилд хамтран ажилласан болон аудитын ажлын явцад туслахад үзүүлж байсан явдалд компанийн удирдлага, ажилтнуудад талархалаа илэрхийлье.

Хүндэтгэсэн,

ЗАХИРАЛ

Д.РЭНЦЭНХАНД

Handwritten signature and number 224

"Гэлс кредит ББСБ" ХХК Санхүүгийн тайланга өгөх зөвлөмжүүд 2020 оны 12 сарын 31-нээр дуусгавар болон жилийн хувьд

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГ БЭЛТГЭХТЭЙ ХОЛБООТОЙ АСУУДЛУУД

Бид санхүүгийн тайлан бэлтгэх, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системийг сэйжруулахтай холбогдуулан дараах зөвлөмжүүдийг өгч байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн талаар
Бодит байдал:

Тус компани нь одоогийн байдлаар боловсруулан эцэслэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг байхгүй байна.

Зөвлөмж

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 3.1.9-д "Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг" гэж бүртгэлийн суурь, санхүүгийн тайлан гаргахад баримтлах зарчмыг тодорхойлсон журам, зөвөөр, аргачлалыг багтаасан баримт бичгийг, мөн хуулийн 18.2.-т "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөж ажиллана" гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлэн, өөрийн байгууллагын онцлог тохирсон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулан мөрдөж ажиллах.

Санхүүгийн тайлан бэлтгэсэн талаар
Бодит байдал:

- ААНОТатвар, санхүү болон татварын тайлангийн үзүүлэлт хоорондын зөрүүгийн тайланд 42,819,709.89 төгрөгийн алдагдалтай гарсан ба санхүүгийн тайланд 12,905,820.00 төгрөгийг татварын зардалд бичиж хуримтлагдсан ашгийн хэмжээг бууруулан тайлагнасан.
- ААНБСОТатварын тайланд алдагдалтай татвар ногдуулаагүй байхад 12,000,000.00 төгрөгийн өглөгтэй гэж тайлагнасан байна.

Зөвлөмж

Санхүүгийн тайлан болон орлого үр дүнгийн тайланд 12,905,820.00 төгрөгийн татварын зардлыг хэсч залруулан, хуримтлагдсан ашгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх.

Өмнөх оны аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын өрийг тайланд 1,201,896.89 төгрөгөөр залруулан тайлагнах

Цаашид санхүү, татварын тайланд татварын өгөг, аалагын үлдэгдлийг үнэм зөв тусгах, татварын нэхэмжлэхийн дагуу татвараа төлж, татварын өрийн үлдэгдлийг бууруулан, торгууль алданги зэрэг арсдлаас сэргийлэх

АУДИТОР

Ц.ЧАНЦАЛДИЙМАА
(Мэргэшсэн нягтлан бодогч)

225

Хуульчилж гэдгээр 2016 оны
XIV дугаар тушаалаар батлав

МОНГОЛ УЛС ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

000128499

2014.03.27 <i>/ Бүртгэсэн өм сар өдөр /</i>	9018018003 <i>/ Хуулийн хэргийн дугаар /</i>	
	5821975 <i>/ Регистрийн дугаар /</i>	
Шанхор үнэлгээ аудит <i>/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцагчийн хэлбэр /</i>	XXX	
Дүрэм <i>/ Үүсгэн байгуулах баримт бичиг /</i>		
Тогтоол <i>/ Илгээгчийн нэр /</i>	01 <i>/ Дугаар /</i>	2014.03.24 <i>/ өм сар өдөр /</i>
6820 <i>/ Тусгай /</i>	Аудитын үйл ажиллагаа /2016.01.07-2019.01.07/ <i>/ Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /</i>	
6821	Хөрөнгийн үнэлгээ мөхөх /тугачаа 2014.12.17-2017.12.17/ <i>/ Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /</i>	
Хугацаагүй <i>/ Хугацаа /</i>	2 <i>/ Өмчлүүдийн тоо /</i>	1 000.00 <i>/ Өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /</i>
Улаанбаатар, Чингэлтэй, 2-р хороо, 27, 3 тоот, Утас1: 90018172, Утас2: 69086173, Факс: <i>/ хуулийн этгээдийн албан бонь гала /</i>		

**Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн
ерөнхий газрын Хуулийн
этгээдийн бүртгэлийн газар**
/ бүртгэсэн байгууллагын нэр /

**УХАСОНЫ
ТӨСӨВ**

Гэрчилгээ дахин олгосон 2016 он 10 сар 28 өдөр

Оюуны өмч
226

МОНГОЛЫН ХӨРӨН ҮЙН СМРК
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE

2023-01-10

БҮРТГЭВ

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл

Д/н	Нэмэлт өөрчлөлтөө агуулга	Бүртгэлийн огноо	
		Огноо	Хүний нэр
1	Дэлгэрэнгүй зөвшилцөлийг Зөвшилцөлийн үндэстний зарчмын 9 тогтоолын бүртгэл	2016.09.26	Амарзaya тэмдэгт
2	Дэлгэрэнгүй зөвшилцөлийн зарчмын 9 тогтоолын бүртгэл	2019.10.28	Ш.Хөгжсүүлэгч С.Мөнхсайхан
1	Хуульчилсан үндэстний 1 нэмэлтийн үүсгэн байгуулалтын тус нийт 2 бэлтгэл үндэстний бүртгэл	2017.01.31	С.Мөнхсайхан
2	8512 Санхүүжилтийн бэлтгэл бүртгэлийн зарчмын үндэстний бэлтгэл үндэстний бүртгэл	2017.01.31	У.Ц.Очира С.Мөнхсайхан 232
3	Улаанбаатар, Сүхбаатар, 6-р хороо, сурталчдын т.х. 302 байрны 803 өмчлөлтийн үндэстний 95155515, утас: 99068173, факс: 70150001 хаягийн үндэстний бүртгэл	2017.01.31	С.Мөнхсайхан
4	Хуульчилсан үндэстний 1 нэмэлтийн үүсгэн байгуулалтын тус нийт 2 бэлтгэл үндэстний бүртгэл	2018.03.27	Б.Павлов
5	Дэлгэрэнгүй зөвшилцөлийг Зөвшилцөлийн үндэстний зарчмын 9 тогтоолын бүртгэл	2019.03.21	Ш.Хөгжсүүлэгч
6	Хуульчилсан үндэстний 0 нэмэлтийн үүсгэн байгуулалтын тус нийт 1 бэлтгэл үндэстний бүртгэл	2018.08.08	С.Хөгжсүүлэгч
7	8520 Аудитын үйлчилгээний үндэстний 2018.01.23-2022.01.23 хугацаа үйлчилгээний үндэстний бүртгэл 8521 Хөрөнгийн үйлчилгээний үндэстний 2018.03.01-2021.03.01 хугацаа үйлчилгээний үндэстний бүртгэл	2018.08.17	Т.Хөгжсүүлэгч

Handwritten signature and the number 227.

МОНГОЛ УЛСЫН
САНГИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

2022 оны 01 сарын 21 өдөр

Дугаар 19

Улаанбаатар хот

Тусгай зөвшөөрлийн хугацаа
сунгах тухай

Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.2, 10 дугаар зүйлийн 10.1.5, 15 дугаар зүйлийн 15.4.2, Аудитын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.2 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Аудитын үйл ажиллагаа эрхлэх дараах хуулийн этгээдийн тусгай зөвшөөрлийг 3 жилийн хугацаатайгаар тус тус сунгасугай.

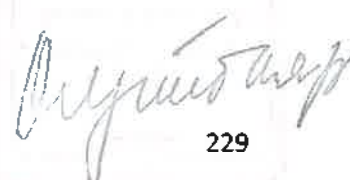
Д/Д	Хуулийн этгээдийн нэр	Сунгах хугацаа
1	"Энур Аудит" ХХК	2021 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдрөөс
2	"Авера-Аудит" ХХК	2022 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрөөс
3	"Алаг уул финанс Аудит" ХХК	2022 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрөөс
4	"Гэрэлт Хөхийн Тэнцвэрт Аудит" ХХК	2022 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрөөс
5	"Мэжик Консалтинг Аудит" ХХК	2022 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрөөс
6	"Номгон Аудит" ХХК	2022 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрөөс
7	"Пантер Мидланд Аудит" ХХК	2022 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрөөс
8	"ПрайсуотерХаусКуперс Аудит" ХХК	2022 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрөөс
9	"Уваа-уул аудит" ХХК	2022 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрөөс
10	"Шонхор Үналгээ Аудит" ХХК	2022 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрөөс

2. Тусгай зөвшөөрлийн хугацаа нь сунгагдсан хуулийн этгээдийн үйл ажиллагаанд хяналт таахь ажиллахыг Нягтлэн бодох бүртгэлийн бодлогын газар /Н.Чингидсүрэн/-т үүрэг болгосугай.

Б.ЖАВХЛАН

9763000999

229

Үнэт цаасны танилцуулга

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ДҮГНЭЛТ, НЭМЭЛТ ТОДРУУЛГА

СЭНДЛИ ББСБ ХХК

**INITIAL PUBLIC OFFERING
(IPO)**

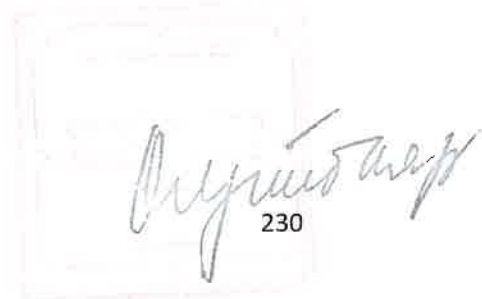
ГЭРЭГЭ ЭСТИМЭЙТ ХХК
Хараат бус бизнесийн үнэлгээний тайлан

Үнэлгээний өдөр
2021.12.31

Тайлангийн өдөр
2022.05.16

Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг
8-р хороо, Сүхбаатарын талбай 20-Б
Эрдэм цамхаг, 1006 тоот
Утас: +976 7000-5000
gantulga@gereepartners.mn

230

Сэндли ББСБ ХХК -ийн Удирдлагад

Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
1-р хороо, Жуулчин Бизнес 34 центр,
А корпус, 1 тоот
Утас: 70177700
Цахим хуудас: www.sendly.mn

2022 оны 5-р сарын 16-ны өдөр

Үнэлгээний үр дүнг хургуулах тухай

Танай компанитай байгуулсан "Бизнесийн үнэлгээний ажил гүйцэтгэх гэрээ"-ний дагуу бид Сэндли ББСБ ХХК-ийн 100% бизнес өмчлөлийн үнэ цэнийг 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрийн байдлаар 34,096,591,256 (Гучин дөрвөн тэрбум ерэн зургаан сая таван зуун ерэн нэг мянга хоёр зуун тавин зургаа) төгрөг байхаар тооцоолж үнэлгээний тайланг хургуулж байна.

Энэхүү үнэлгээний ажил нь Сэндли ББСБ ХХК-ийн хувьцааг Монголын Хөрөнгийн Бирж дээр анхлан гаргах зориулалтаар хийгдэж байгаа бөгөөд үнэлгээний үр дүнг өөр зорилгоор ашиглахад тохиромжгүй бөгөөд зориулалтгүй болохыг онцолж байна.

Үнэлгээний тооцоололд Сэндли ББСБ ХХК-иас ирүүлсэн мэдээлэл болон Үнэлгээчдийн өөрсдийн хийсэн шинжилгээ, төсөөллийг ашиглав.

Үнэлгээний ажилтай холбоотой асуулт, тодруулга байвал бидэнтэй холбоо барихыг хүсье.

Хүндэтгэсэн,

Гэрэга Эстимэйт ХХК-г төлөөлж:

Д. Ганбаатар, ММУ
Мэргэшсэн үнэлгээчин
Гүйцэтгэх захирал

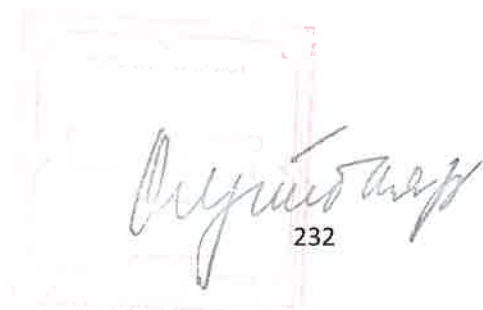
Д. Ганбулга, MRICS
Мэргэшсэн үнэлгээчин
Үнэлгээ хариуцсан захирал

АГУУЛГА

1. ЕРӨНХИЙ ТОЙМ.....	4
2. АШИГЛАЛТЫН НӨХЦӨЛҮҮД.....	7
3. ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТОЙМ.....	9
Макро эдийн засгийн төлөв байдал.....	9
Банк бус санхүүгийн байгууллага (ББСБ)-ын өнөөгийн байдал.....	11
4. КОМПАНИЙН ТУХАЙ.....	12
Санхүүгийн үзүүлэлт.....	14
5. ҮНЭЛГЭЭ.....	16
Зах зээлийн харьцуулалтын үнэлгээ.....	16
Харьцуулалтад авч үзсэн компаниуд.....	16
Санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн харьцуулалт.....	21
Гадаадын компаниудтай харьцуулах нь.....	23
Зах зээлийн харьцуулалтын аргын үр дүн.....	23
Хөрөнгөд суурилсан үнэлгээ.....	24
Цэвэр хөрөнгө.....	25
Орлогын хандлагаар хийсэн үнэлгээ.....	25
Үнэлгээний үндсэн өрц төсөөллүүд.....	25
Ирээдүйн цэвэр мөнгөн үрсгалын төсөөлөл.....	30
Үнэлгээний үр дүнгийн тодруулга.....	33
6. ХАВСРАЛТ.....	34

ЗҮРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1: Монгол Улсын бодит ДНБ-ний жилийн өсөлт 9
 Зураг 2: ДНБ-д санхүү болон даатгалын үйл ажиллагааны эзлэх хувь 10
 Зураг 3: Финтек болон уламжлалт ББСБ-ын ялгаа 12
 Зураг 4: Инвекор ББСБ ХК-ийн хувьцааны арилжаа 18
 Зураг 5: Ард Кредит ББСБ ХК-ийн хувьцааны арилжаа 19
 Зураг 6: ЛэндМН ББСБ ХК-ийн хувьцааны арилжаа 21

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

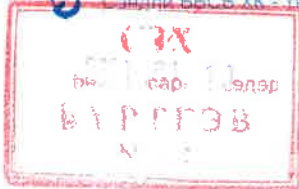
Хүснэгт 1: Монгол Улсын эдийн засгийн гол үзүүлэлтүүд 9
 Хүснэгт 2: Монгол Улсын ДНБ-ний төсөөлөл, 2022 - 2026 10
 Хүснэгт 3: Финтек, уламжлалт ББСБ-ын зарим үзүүлэлтийн харьцаа 11
 Хүснэгт 4: Сэндли ББСБ-ын балансын үндсэн үзүүлэлтүүд, 2018-2021 он 14
 Хүснэгт 5: Сэндли ББСБ-ын орлогын үндсэн үзүүлэлтүүд, 2018-2021 он 15
 Хүснэгт 6: Сэндли ББСБ ХХК-ийн санхүүгийн гол харьцаанууд 15
 Хүснэгт 7: Инвекор ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүд, 2018 – 2021 он 17
 Хүснэгт 8: Инвекор ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн харьцаанууд, 2018 – 2021 он 17
 Хүснэгт 9: Ард Кредит ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүд, 2018 – 2021 он 18
 Хүснэгт 10: Ард Кредит ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн харьцаанууд, 2018 – 2021 он 19
 Хүснэгт 11: ЛэндМН ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүд, 2018 – 2021 он 20
 Хүснэгт 12: ЛэндМН ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн харьцаанууд, 2018 – 2021 он 20
 Хүснэгт 13: Үндсэн үзүүлэлтээр салбарт эзлэх хувь 21
 Хүснэгт 14: СЗХ-ны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүд, 2021 он 22
 Хүснэгт 15: Гадаадын компаниудын үндсэн үржүүлэгчид 23
 Хүснэгт 16: Зах зээлийн харьцуулалтын шинжилгээний үр дүн 23
 Хүснэгт 17: Эргэлтийн бүс хөрөнгийн үнэлгээ 24
 Хүснэгт 18: Сэндли ББСБ ХХК-ийн цэвэр хөрөнгийн дүн 25
 Хүснэгт 19: Сэндли ББСБ ХХК-ийн зээлийн үйл ажиллагааны төсөөлөл, сая төг 27
 Хүснэгт 20: Сэндли ББСБ ХХК-ийн орлогын төсөөлөл, 2022 – 2026 он 30
 Хүснэгт 21: Сэндли ББСБ ХХК-ийн хөрөнгийн үзүүлэлтийн төсөөлөл, 2022 – 2026 он 31

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

- ББСБ – Банк бус санхүүгийн байгууллага
- СЗХ – Санхүүгийн Зохицуулах Хороо
- ҮОУС – Үнэлгээний Олон Улсын Стандарт

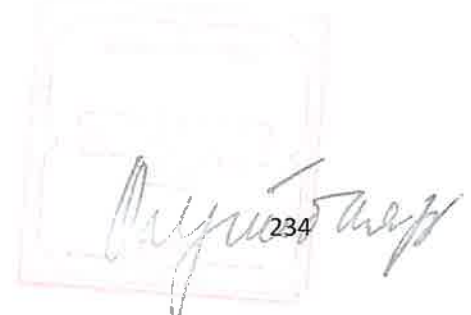

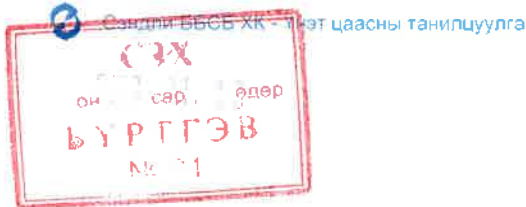
Олзийтгэл 233

1. ЕРӨНХИЙ ТОЙМ

Тайлангийн өдөр	2022 оны 5-р сарын 16-ны өдөр
Үйлчлүүлэгч	Сэндли ББСБ ХК. Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ болон тусгай зөвшөөрлийн хуулбарыг Хавсралт 1-д үзүүлэв.
Үнэлгээнд хамрагдсан хөрөнгө	Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бизнес 34 центр, 01 тоотод хаягт бүртгэлтэй Сэндли ББСБ ХК-ийн 100%-ийн бизнес өмчлөл
Үнэлгээний өдөр	2021 оны 12-р сарын 31-ний өдөр
Үнэлгээний стандартын нийцэл	Үнэлгээний Олон Улсын Стандарт 2022 (ҮОУС 2022)
Тайлангийн зорилго / Үнэлгээний ажлын заавар	Сэндли ББСБ ХК нь Монголын Хөрөнгийн Бирж дээр хувьцаагаа олон нийтэд анх удаа санал болгох (IPO) үйл ажиллагаанд зориулж тус компанийн 100 хувийн өмчлөлийн зах зээлийн үнэ цэнийг үнэлгээний өдрийн байдлаар тооцоолох
Ашигласан үнэ цэнийн сүүр	Зах зээлийн үнэ цэн
Бизнес өмчлөлийн тооцоолсон нийт үнэ цэн	Үнэлгээний өдрийн байдлаарх бизнес өмчлөлийн нийт үнэ цэн 34,096,591,256 (Гучин дөрвөн тэрбум ерэн зургаан сая таван зуун ерэн нэг мянга хоёр зуун тавин зургаан) төгрөг. Бидний үнэлгээ дараах мэдээлэлд тулгуурласан болно. Үүнд: <ul style="list-style-type: none">• Санхүүгийн тайлан, бизнес төлөвлөгөө, санхүүгийн загвар гэх зэрэг Үйлчлүүлэгчээс ирүүлсэн мэдээлэл;• Зах зээлийн судалгаанаас боловсруулсан мэдээлэл;• Бидний тооцоолол, таамаглал болон салбарын талаарх мэдлэг зэрэг багтана. Бид Үйлчлүүлэгчээс өгсөн мэдээлэл болон бичиг баримтын буруу зөвд хариуцлага хүлээхгүй болно.
Таамаглал	Тооцооны нэгж: Сэндли ББСБ ХК нь "Монголын Финтек Групп" хаалттай ХК-ийн охин компани бөгөөд "Монголын Финтек Групп" ХК нь "Гялс төгрөг" ХЭХ, "Хөүм моргейж корпорэйшн" ХХК, "Гялс зүүч" ХХК, "Хай пэймэнт солюшнс" ХХК, "Хай лоялти" ХХК, "Инвестлаб Ви Си" ХХК, "Стоклаб Секьюритиз" ХХК, "Кореа Ремитанс" ХХК, "Дататүүл Монголиа" ХХК зэрэг санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлдэг компаниудад хувьцаа эзэмшдэг.

бүхэлд нь эсвэл зарим үйл ажиллагааг хэсэгчилсэн байдлаар "Монголын Финтек Групп" ХК-ийн хувьцаа эзэмшдэг бусад компанийн үйл ажиллагаатай нэгтгэсэн, нийлүүлснээс үүсэх үр дагаврыг тооцроолоогүй бөгөөд Сэндли ББСБ ХХК-ийн бизнесийг бие даасан байдлаар үнэлсэн болно.

Нэмэлт санхүүжилт: Сэндли ББСБ ХХК-д нэмэлтээр татах санхүүжилт нь тус компанийн бизнесийн онцлогоос хамаарч үндсэн үйл ажиллагаа болох зээлийн үйл ажиллагаанд шууд болон санхүүгийн хөшүүрэг байдлаар нөлөөлнө. Иймд энэ үнэлгээ нь нэмэлт санхүүжилт орж ирсэний дараах үеийн үнэлгээ буюу Post-Money Valuation болно.

Тасралтгүй байдал: Сэндли ББСБ ХХК нь цаашид бизнесийн үйл ажиллагааг төлөвлөлтийн дагуу тасралтгүй үргэлжлүүлнэ гэж үзэв.

Газар дээрх үзлэг, шалгалт, баримтын хадгалалт

Бид Үйлчлүүлэгчийн бизнестэй танилцах, мэдээлэл авах үүлзалтуудыг 2022 оны 3 болон 4-р саруудад хийсэн бөгөөд холбогдох бусад мэдээллийг үнэлгээний ажлын явцад цахим шуудангаар авч үнэлгээнд ашиглав.

Стандартаас гажсан эсэх

Гажаагүй

Үнэлгээчид

Бид Үйлчлүүлэгчээс өгсөн даалгаврын дагуу энэ төрлийн бизнесийн үнэлгээг хийх туршлагатай гэдгээ үүгээр баталж байна. Д.Гантулга нь Гэрэг Эстимэйт ХХК-ийн Үнэлгээ хариуцсан захирал бөгөөд тус компанийн бизнесийн болон тусгай зориулалтын хөрөнгийн үнэлгээний ажлуудыг удирдан ажилладаг. Д.Ганбаатар нь Гэрэг Эстимэйт ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал болно. Л.Халиун нь АССА буюу олон улсын мэргэшсэн нягтлан бодогч бөгөөд Гэрэг Эстимэйт ХХК-ийн зөвлөх үнэлгээчнээр ажилладаг. Д.Гантулга нь Мэргэшсэн Үнэлгээчдийн Роял Институт (RICS)-ийн гишүүн бөгөөд Д.Гантулга, Д.Ганбаатар, Л.Халиун нар нь Монгол улсын мэргэшсэн үнэлгээчид болно. Үнэлгээчний сертификатын хуулбарыг Хавсралт 4-д үзүүлэв.

Энэхүү үнэлгээний ажлын багийг Д.Гантулга удирдан ажилласан бөгөөд үнэлгээний тайланг бэлтгэсэн болно.

Ашиг сонирхлын зөрчил

Энэ ажлыг хийж гүйцэтгэхэд бидэнд аливаа сонирхлын зөрчил байхгүй болно.

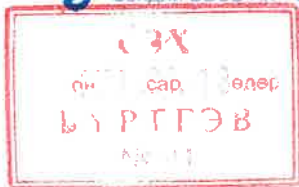
Тайлангийн хэрэглэгчид / Нууцлал

Энэхүү тайлан нь зөвхөн Үйлчлүүлэгч болон түүнтэй холбоотой компанид зориулж дээр дурдсан зориулалтаар

БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭ: СЭНДЛИ ББСБ ХХК

5

бэлтгэгдсэн бөгөөд гуравдагч этгээдийн өмнө нийт болон хэсэгчилсэн агуулгын талаар хариуцлага хүлээхгүй болно.

Тайлангийн хэрэглээ

Урьдчилсан зөвшилцөж, бичгээр тохиролцоогүй тохиолдолд энэхүү тайланг бүтнээр эсвэл хэсэгчлэн тараахыг хориглоно.

Урьдчилан зөвшилцөж, бичгээр тохиролцоогүй тохиолдолд Үйлчлүүлэгч компани болон тус компанигай холбоотой бусад компани нь олон нийтэд гаргах аливаа баримт, мэдээлэл, мэдэгдэлд энэхүү үнэлгээний ажилтай холбоотойгоор Гэрэгэ Эстимэйт ХХК-ийн нарийг дурдахыг хориглоно.

Энэхүү тайланг бизнесийн үнэлгээний чиглэлээр тодорхой мэдлэг, мэдээлэлтэй хүмүүс ашиглахад зориулж бэлтгэв. Үнэлгээний үр дүнгийн талаар аливаа самал, дүгнэлт гаргахын өмнө энэхүү тайланг бүхлээр нь уншиж танилцахыг зөвлөж байна. Энэхүү тайлангай холбоотой тайлбар авах, тодруулга хийх шаардлага гарсан тохиолдолд бидэнтэй холбоо барихыг хүсч байна.

Үнэлгээний өдрөөс хойш үнэлгээний тайлан гарах өдрийн хооронд Орос Украины дайнаас үүдэлтэйгээр дэлхийн улс төрийн нөхцөл байдал хүндэрч, эдийн засгийн ирээдүйн төсөөллийн тодорхойгүй байдал цаг тутам өөрчлөгдөж байна. Иймд үнэлгээний үр дүнг хэрэглэхдээ тухайн цаг үеийн нөхцөл байдлыг хамт авч үзэхийг Үнэлгээчид зөвлөж байна.

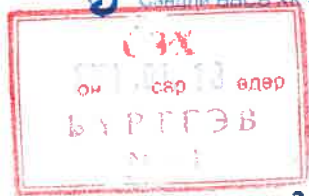
Мэргэжлийн хариуцлагын даатгал

Үнэлгээчид нь Монгол Улсын Хөрөнгийн үнэлгээний тухай хуулийн 28-р зүйлд заасны дагуу Үнэлгээчний хариуцлагын даатгалд хамрагдсан болно.

Бусад

Тайланг Монгол хэл дээр бэлтгэсэн бөгөөд нэмэлт материалыг үндсэн эхийн хуулбар байдлаар хэвсрэлтэд үзүүлэв.

2. АШИГЛАЛТЫН НӨХЦӨЛҮҮД

Үнэлгээний үр дүнг ашиглахаас өмнө үнэлгээнд ашигласан дараах үндсэн таамаглал болон өгөгдлүүдтэй танилцахыг зөвлөж байна.

Тооцооны нэгж: Сэндли ББСБ ХХК нь "Монголын Финтек Групп" хаалттай ХК-ийн охин компани бөгөөд "Монголын Финтек Групп" ХК нь "Тялс төгрөг" ХХК - хадгаламж зээлийн хоршоо, "Хөүм моргейж корпорэйшн" ХХК - хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас гаргах замаар орон сууцны зээл олгох бизнесийн үйл ажиллагаа, "Тялс зүүч" ХХК - үл хөдлөх хөрөнгө зүүчлэл, "Хай лэймант солиушнс" ХХК - төлбөр тооцооны үйл ажиллагаа, "Хай лоялти" ХХК - урамшууллын онооны үйл ажиллагаа, "Инвестлаб Ви Си" ХХК - гарааны бизнесүүдэд хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ, "Стоклаб Секьюритиз" ХХК - үнэт цаасны брокерийн үйл ажиллагаа, "Кореа Ремитанс" ХХК - Монгол, Солонгос улсуудын хооронд мөнгөн гүйвүүлгын үйл ажиллагаа, "Датапүүл Монголиа" ХХК - зээлийн мэдээллийн үйлчилгээ үзүүлдэг санхүүгийн үйлчилгээний компаниудад хувьцаа эзэмшдэг.

Энэ үнэлгээнд Сэндли ББСБ ХХК-ийн үйл ажиллагааг бүхэлд нь эсвэл зарим үйл ажиллагааг хэсэгчлэн байдлаар "Монголын Финтек Групп" ХК-ийн хувьцаа эзэмшдэг дээр дурдсан бусад компаниудын үйл ажиллагаатай нэгтгэсэн, нийлүүлснээс үүсэх үр дагаврыг тооцоолоогүй бөгөөд Сэндли ББСБ ХХК-ийн бизнесийг бие даасан байдлаар үнэлсэн болно.

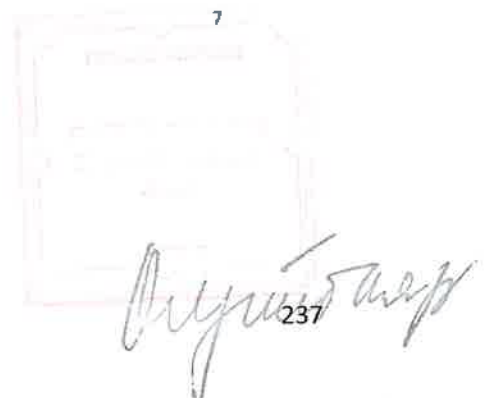
Нэмэлт санхүүжилт: Санхүүгийн байгууллагын үнэлгээ нь бусад салбарын бизнесийн үнэлгээнээс ихээхэн онцлогтой бөгөөд ялгаатай байдаг. Бусад бизнесийн хувьд нэмэлтээр татсан хөрөнгө нь бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх хүчин чадлаа нэмэгдүүлэх, түүхий эдийн таталтаа нэмэгдүүлэх, өсөлтөд шаардагдах бусад зэрдлийг санхүүжүүлэх зэргээр борлуулалтаа өсгөх боломжийг олгодог бол банк бус санхүүгийн байгууллагын хувьд нэмэлт хөрөнгө нь шууд зээлийн бүтээгдэхүүн болж хувирдаг онцлогтой.

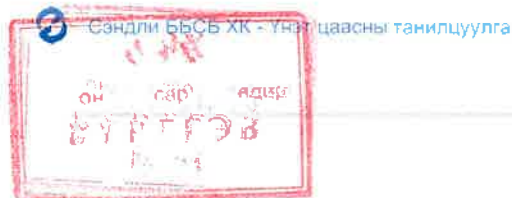
Түүнчлэн, банк бус санхүүгийн байгууллагын өөрийн хөрөнгө нэмэгдсэнээр бусдаас татах санхүүгийн бусад эх үүсвэрийг зохицуулах байгууллагаас тавьдаг зохистой харьцаануудын хүрээнд нэмэгдүүлэх боломжтой болдог. Өөрөөр хэлбэл, нэмэлт өөрийн хөрөнгө нь тус санхүүгийн байгууллагын зээлийн хэмжээг нэмэлт хөрөнгийг тодорхой дүнгээр үржүүлсэн дүнгээр (leverage) нэмэгдэгдүүлэх боломжийг олгодог онцлогтой. Гагцхүү санхүүгийн нэмэлт эх үүсвэр татаж гаргах зэвгийн эрэлт байгаа эсэх, тус нэмэлт эх үүсвэрийг бизнесийн эргэлтэд хэрхэн үр ашигтай оруулж чадах эсэх зэрэг нь үнэлгээнд нөлөөлөх хүчин зүйлс болно.

Иймд энэ үнэлгээ нь нэмэлт санхүүжилт орж ирсний дараах үеийн үнэлгээ буюу Post-Money Valuation болно. Үнэлгээнд IPO-оор татах 10.0 тэрбум төгрөгийг 2022 оны 10-р сараас, "Гэгээн алтан од ББСБ" ХХК-ийг нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулж дүрмийн санг нэмэгдүүлэх 1.4 тэрбум төгрөгийн мөнгөн хөрөнгө болон зээлийн багцыг 2022 оны 6-р сараас эхлэн Сэндли ББСБ-ын зээлийн эх үүсвэрт оруулж тооцов.

Тасралтгүй байдал: Сэндли ББСБ ХХК нь цаашид бизнесийн үйл ажиллагааг төлөөлөлтийн дагуу тасралтгүй үргэлжлүүлнэ гэж үзэв.

Мэдээллийн найдвартай байдал: Энэхүү үнэлгээний ажлыг хийж гүйцэтгэхэд Үйлчлүүлэгч компаниас гарган өгсөн тоон болон чанарын мэдээллийг ашигласан болно. Бид эдгээр мэдээллийн үнэн зөв байдал болон дотоод зөрчилдөөнтэй эсэхэд тойм шинжилгээ хийсэн боловч өөрсдийн зүгээс аудитын шалгалт, дүгнэлт хийлгээгүй болно. Үнэлгээний үр дүнгийн

нарийвчлал нь мэдээллийн чанар, бүрэн бүтэн байдалтай шүүд хамааралтай. Иймд энэ тайланд алдаатай мэдээлэл орсон бол бидэнд мэдэгдэхийг хүсье. Нэмэлт мэдээлэлд үндэслэн тайланг засварлан өөрчлөх боломжтой.

Үнэлгээний үр дүнгийн найдвартай байдал: Аливаа бизнесийн зах зээлийн үнэ цэнийн тооцроллын найдвартай байдал нь хязгаарлагдмал байдаг. Энэ нь тус компанийн ирээдүйн ашигт ажиллагааны талаарх худалдагч болон худалдан авагчийн төсөөлөл зэрэг, хүлээж байгаа эрсдэлийн түвшин ялгаатай байх зэргээс хамаарч бизнес өмчлөлийн үнэ цэн нь талуудад өөр өөр байх боломжтой юм.

Цаашилбал, бизнесийн өмчлөлийн үнэ цэн нь ирээдүүд болох үйл явдлуудаас, тухайлбал зохицуулалтын болон хууль хяналтын байгууллагын шийдвэр, инфляцын өөрчлөлт, макро эдийн засгийн үзүүлэлтүүд зэргээс хамаарч өөрчлөгддөг онцлогтой.

Үнэлгээний өдрийн байдлаар дэлхий даяар тархсан КОВИД-19 цар тахлын эдийн засаг, бизнест үзүүлэх нөлөө нь мөнгөн урсгалын ирээдүйн төсөөллийн тодорхойгүй байдлыг улам бүр ихэсгэж байна.

Үнэлгээний тайлангийн өдрийн байдлаар Орос Украины дайн нь ирэх жилүүдэд дэлхийн эдийн засгийн төсөөлөлд ихээхэн хэмжээний тодорхойгүй байдлыг бий болгож байна. Энэ дайн нь дэлхийн эдийн засагт дараах үндсэн 3 сувгаар дамжин нөлөөлөх боломжтой. Үүнд Орос улсад тавьсан санхүүгийн хоригийн нөлөө, ашигт малтмал, газрын тосны бүтээгдэхүүний үнийн өөрчлөлт, нийлүүлэлтийн сүлжээний тасалдал зэрэг орно.¹

Хэдийгээр Сэндли ББСБ ХХК-ийн үйл ажиллагаа нь дайны шүүд нөлөөлөлд орох салбарт хамаарахгүй боловч нийт эдийн засгийн тодорхойгүй байдлаар дамжин дам нөлөөнд орох нь гарцаагүй.

Үнэлгээний үр дүнг хэрэглэхдээ энэ тайлангийн 5-р бүлэгт орсон **Үнэлгээний үр дүнгийн тодруулга** хэсгийг онцгойлон анхаарч үзэхийг зөвлөж байна.

Үнэлгээний аргачлал, орц, таамаглал: Энэхүү ажилд хэрэглэсэн үнэлгээний аргачлал, орц, таамаглалууд нь үнэлгээний өдрийн байдлаар үнэлгээний ажлын зорилготой нийцэх ба үнэлгээний үр дүн нь үнэлгээнд ашигласан мэдээллүүдийн хүрээнд харьцангуй бодит тооцролсон гэж үзэж байна.

Тооцооны аргачлалаас хамаарч тайлангийн зарим үзүүлбэр болон хүснэгтэд орсон тоон үзүүлэлтүүд нь нарийвчлал өндөртэй гарсан болно. Иймд тайланд орсон үнэлгээний үзүүлэлтүүдийг бүхэлчилсэнтэй холбоотойгоор үр дүн бага хэмжээгээр зөрж болохыг анхаарна үү.

Тайлангийн хэрэглээ: Бидний хэрэглэсэн нарийвчилсан таамаглалууд болон бусад хязгаарлалтууд нь тайлангийн зохих бүлгүүдэд дурдагдсан болно. Энэ бүлэг нь тайлангийн зөвхөн нэг бүрэлдэхүүн хэсэг ба аливаа бүлгийг дангаар авч үзэн дүгнэлт гаргах нь буруу зөрүүтэй ойлголтод хүргэх боломжтой тул тайланг бүхэлд нь үзэж судлахыг зөвлөж байна.

Урьдчилан зөвшилцөж, бичгээр тохиролцоогүй тохиолдолд энэхүү тайланг бүтнээр эсвэл хэсэгчлэн тараах, Үйлчлүүлэгч компани болон тус компанитай холбоотой бусад компани нь

¹ <https://www.eiu.com/n/global-economic-implications-of-the-russia-ukraine-war/>

Олзийт аар
238

үнэлгээний ажлын зориулалтаас өөр зориулалтаар олон нийтэд гаргах аливаа баримт, мэдээлэл, мэдэгдэлд энэхүү үнэлгээний ажилтай холбоотойгоор Гэрэгэ Эстимэйт ХХК-ийн нэрийг дурдахыг хориглоно.

Энэхүү тайланг бизнесийн үнэлгээний чиглэлээр тодорхой мэдлэг, мэдээлэлтэй хүмүүс ашиглахад зориулж бэлтгэв. Үнэлгээний үр дүнгийн талаар аливаа санал, дүгнэлт гаргахын өмнө энэхүү тайланг бүхлээр нь уншиж танилцахыг зөвлөж байна. Энэхүү тайлантай холбоотой тайлбар авах, тодруулга хийх шаардлага гарсан тохиолдолд бидэнтэй холбоо барихыг хүсч байна.

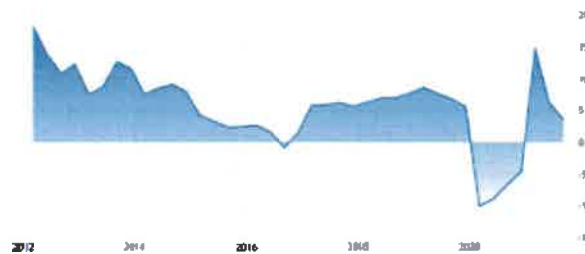
3. ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТОЙМ

Макро эдийн засгийн төлөв байдал

Дотоодын эдийн засаг

2022 оноос өмнөх арван жилд Монгол улсын Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ)-ийн бодит өсөлтийн дундаж 5.14% байсан ба 2012 онд хамгийн өндөр буюу 12.3%, 2020 онд -4.6% хүрч буурч байсан. ДНБ-ийн нэрлэсэн дүнгээр 2020 онд 37.5 их наяд төгрөг байсан бол 2021 онд өсөж 43.0 их наяд төгрөг болсон. 2021 онд ДНБ-ний бодит өсөлт 1.4% байсан.²

Зураг 1: Монгол Улсын бодит ДНБ-ний жилийн өсөлт

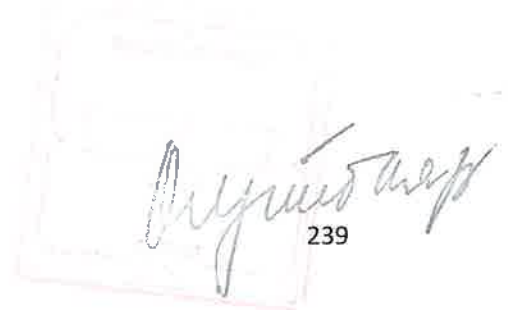
Монгол Улсын эдийн засгийн гол үзүүлэлтүүдийн үнэлгээний өдрийн байдлаарх бодит дүнг дараах хүснэгтэд харуулав³.

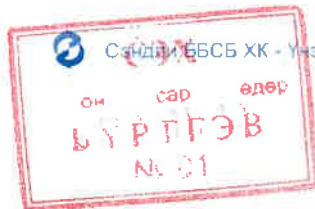
Хүснэгт 1: Монгол Улсын эдийн засгийн гол үзүүлэлтүүд

Үзүүлэлт	Нэгж	Дүн
ДНБ өсөлт	%	1.4
Ажилгүйдлийн хувь	%	8.1
Инфляцийн хувь	%	14.2
Зээлийн хүү	%	9.0
Худалдааны тэнцэл	US\$ mln	159
ДНБ-д эзлэх төсвийн алдагдал	%	-11.5
ДНБ-д эзлэх Засгийн газрын өр	%	66

² Монголын статистикийн үндэсний жорно, www.1212.mn

³ <https://tradingeconomics.com/mongolia/forecast>

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

2021 оны ДНБ-ний өсөлтийн бүрэлдэхүүнийг зарим салбараар авч үзвэл үүл үүрхэй 1.7%-иар, санхүү болон даатгалын үйл ажиллагаа 7.2%-иар тус тус өсөж, барилга -32.7%-иар, тээвэр агуулахын үйл ажиллагаа -16.7% тус тус буурчээ. "Trading economics" байгууллагын судалгаагаар 2022 онд Монгол Улсын ДНБ-ний бодит өсөлт 5.5%, 2023 онд 6% байхаар таамаглажээ.⁴

2026 он хүртэлх Монгол Улсын нэрлэсэн ДНБ, инфляцийн төсөөллийг Олон Улсын Валютын Санг 2021 оны 10-р сард тооцоолсноор доорх хүснэгтэд үзүүлэв.⁵

Хүснэгт 2: Монгол Улсын ДНБ-ний төсөөлөл, 2022 - 2026

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Нэрлэсэн ДНБ, тэрбум төг	41,592.2	48,065.3	54,806.4	61,851.8	69,282.7	77,102.4
Өсөлт, %	12.5%	15.6%	14.0%	12.9%	12.0%	11.3%
Инфляци, %	7.0%	7.5%	7.0%	6.5%	6.0%	6.0%

Олон улсын валютын сангийн мэдээлснээр дэлхийн эдийн засгийн өсөлт 2021 онд 5.9% байсан бол 2022 онд 4.4%, 2023 онд 3.8% болно гэж таамаглаж байна. Энэ нь дэлхийн хоёр том зах зээл болох АНУ-ын мөнгөний нийлүүлэлтийг багасгах хатуу бодлого, Хятад улсын Ковид-19-ийн эсрэг хатуу хөл хорио болон барилгын салбар дахь санхүүгийн дарамт зэргээс ихээхэн шалтгаалж байна. Ойрын хугацаанд инфляцийн түвшин мөн өндөр хэвээр байхаар байна. Хөгжингүй орнуудын хувьд дундаж инфляцийн түвшин 2022 онд 3.9%, хөгжиж буй орнуудын хувьд 5.9% байхаар байна.⁶

ДНБ-д санхүү болон даатгалын үйл ажиллагаанаас олох орлогын эзлэх хувь жилээс жилд өсөн нэмэгдэж байна. Санхүү болон даатгалын үйл ажиллагаанаас олсон орлого 2016 онд ДНБ-ий 3.8%-ийг эзэлж байсан бол 2021 онд 5.1% хүртэл өсөн нэмэгдсэн байна.⁷

Зураг 2: ДНБ-д санхүү болон даатгалын үйл ажиллагааны өлөх хувь

Ханш

Монголбанкны мэдээлснээр төгрөгийн ам.доллартой харьцах ханш 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар 2,849.34 төгрөг, тайлангийн өдөр буюу 2022 оны 5-р сарын 9-ний өдрийн байдлаар 3,099.90 төгрөг болсон байна.

Инфляци

Мөнгөний зах зээлийн хувьд Монголбанкны бодлогын хүү 2016 онд хамгийн дээд түвшин буюу 15% хүрч байсан ба аажмаар буурч 2021 оны эцэст 6.0% болсон ба 2022 оны 3-р сарын

⁴ <https://tradingeconomics.com/mongolia/gdp-growth-annual>

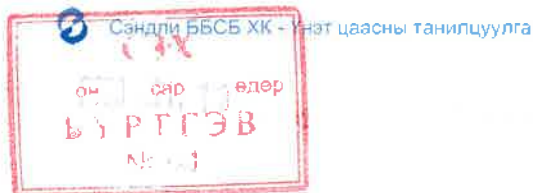
⁵ IMF: World Economic Outlook (WEO) Database, October 2021

⁶ Дэлхийн эдийн засгийн тойм, 2022 оны 1-р сар, Олон улсын валютын сан

⁷ <http://1212.mn>

Handwritten signature and the number 240.

24-ны өдөр 9.0% болж өсөөд байна. Инфляцийн түвшин 2022 оны 3-р сарын байдлаар улсын хувьд 14.4%, Улаанбаатар хотын хувьд 15.8% болсон нь инфляцын зорилтот 6% (+/-2%)-иас харьцангуй их байсаар байна.

Банк бус санхүүгийн байгууллага (ББСБ)-ын өнөөгийн байдал

Санхүүгийн зохицуулах хороо (СЗХ)-ны мэдээлснээр⁸ 2008 онд 131 ББСБ байсан бол 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 534 тусгай зөвшөөрөлтэй ББСБ байна. ББСБ нь нийт 10 төрлийн үйлчилгээг тусгай зөвшөөрлийн дагуу эрхлэж боломжтой байдаг. Үүнээс 92.9% нь зээлийн үйл ажиллагаа эрхэлж байна. Нийт 4.8 сая харилцагч бүртгүүлсэн бол нийт 1.7 сая зээлдэгч зээл авсан байна. Салбарын нийт орлого 521.3 тэрбум төгрөг, үүнээс хүүгийн орлого 421.7 тэрбум төгрөгт хүрчээ. Зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2021 оны эцсийн байдлаар 2.7%, дундаж зээлийн хэмжээ 1.2 сая төгрөг, чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь 7.0% байна.

2021 оны байдлаар салбарын нийт зээлийн хэмжээ өмнөх оноос 51.6 хувиар буюу 685.2 тэрбум төгрөгөөр, 2017 оноос 215.4 хувиар буюу 1.4 их наяд төгрөгөөр өсөж оны эцэст 2.0 их наяд төгрөгийн цэвэр зээлийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Үйл ажиллагааны хувьд ангилж авч үзвэл зээлийн үйлчилгээ эрхэлж буй 496, гадаад валютын арилжаа эрхэлж буй 146, итгэлцлийн үйлчилгээ эрхэлж буй 49, цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гүйвүүлгын үйлчилгээ эрхэлж буй 36 ББСБ байна.

Улсын хэмжээнд тусгай зөвшөөрлийн дагуу үйл ажиллагаа эрхэлж буй ББСБ-ууд нийт 331 салбартай байна. ББСБ-ын байршлыг зураглалаар харуулбал дийлэнх нь буюу 84.5 хувь нь Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Финтек ББСБ-ын салбар

Финтек 28 ББСБ байгаагаас зөвхөн технологид суурилсан 11, технологи болон уламжлалт үйл ажиллагаа эрхэлдэг 17 ББСБ байна.

Хүснэгт 9: Финтек, уламжлалт ББСБ-ын зарим үзүүлэлтийн харьцаа

ББСБ-ын салбар	Нийт зээл		Зээлдэгч		1 зээлдэгчид ногдох дундаж зээлийн хэмжээ /млн.төг/
	Хэмжээ /тэрбум төг/	%	Тоо	%	
Финтек	308.0	15%	1,349,116	80%	228.3
Уламжлалт	1,704.2	85%	329,023	20%	5,179.4
Нийт	2,012.2	100%	1,678,139	100%	1,199.1

Салбарын нийт харилцагчдын 92.1% нь эдгээр финтек ББСБ-ын харилцагчид буюу технологид суурилсан зээлийн үйлчилгээг хүртэх боломжтой байна. Нийт зээлдэгчдийн 80% нь зөвхөн гар утсаараа дамжуулан зээл авч байна. Иймд финтек ББСБ нь зээлдэгчдийн тоогоор уламжлалт ББСБ-уудын зээлдэгчдийн тооноос хэд дахин илүү байгаа нь энэ төрлийн зээлийн эрэлт хэрэгцээ, мөн зээлдэгчдийн зээлийн үйлчилгээний чиг хандлага өөрчлөгдөж байгааг илтгэн харуулж байна.

2021 оны байдлаар санхүүгийн үйлчилгээнд технологийн дэвшил ашиглаж буй ББСБ-уудын зээлийн үлдэгдлийн 94.4%-ийг хэвийн зээл, 1.9%-ийг хугацаа хэтэрсэн зээл, 3.7%-ийг чанаргүй зээлийн үлдэгдэл бүрдүүлж байна.

⁸ http://www.frc.mn/resource/frc/Document/2022/02/22/fwt96cb8qasirhw/20220210_nbfj_report_site.pdf

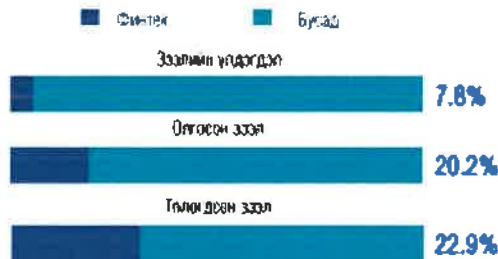
Улаанбаатар
241

Үнэт цаасны танилцуулга

Зург 3: Финтек болон үлэмжлэлт ББСБ-ын илгээ

Зөвхөн технологид суурилан зээл олгодог ББСБ-үүдэн хувьд салбарын нийт зээлийн үлдэгдэлд бага хувь эзэлж байгаа ч олгосон болон төлөгдсөн зээлд эзлэх хувиас харахад эдгээр ББСБ-үүдэн зээлийн эргэлт, эргэн төлөлт сайн байгаа нь харагдана.

4. КОМПАНИЙН ТУХАЙ

Сэндли ББСБ ХХК-ийн 98.11%-ийн хувьцаа эзэмшигч нь Монголын Финтек Групп хаалттай хувьцаат компани бөгөөд үлдсэн 1.89%-ийг ажилчид нь эзэмшиж байна. Монголын Финтек Групп ХК-ийн хувьцаа эзэмшигч нь Монголиан Мючуал Финанс Групп ХХК бөгөөд тус компанийн 100%-ийн өмчлөгч нь Сингапур улсад бүртгэлтэй Mongol Mutual Pte.Ltd компани юм.

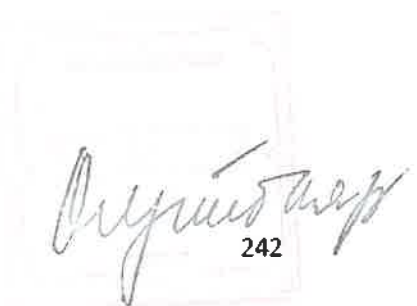
"Монголын финтек групп" ХК нь финтек технологид суурилсан бизнес эрхлэгч өөрийн охин компаниудыг гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагчидтай холбох, олон улсад тэдгээрийн бизнесийг таниулах, өргөжүүлэн тэлэх гүүр нь буюу "Санхүүгийн Холдинг" компани болох зорилгоор байгуулагдсан, финтек чиглэлээр ажилладаг 12 охин компанийн нэгдэл бөгөөд тэдгээрийн нэг нь дэлхийн зах зээлд гаргахаар ажиллаж байгаа олон улсын мөнгөн гүйвүүлгын Sendly аппликэйшн юм. Тайлангийн өдрийн байдлаар Америк, Австрали, Япон дахь монголчуудад мөнгөн гүйвүүлгын үйлчилгээ үзүүлж, 15 мянга орчим идэвхтэй хэрэглэгчтэй болсон байна. Энэхүү аппаар дамжуулан өнгөрсөн хугацаанд 8.7 сая ам.доллар буюу 24.8 тэрбум төгрөгтэй тэнцэхүйц хэмжээний валют Монгол Улсын эдийн засагт оржээ. Ойрын хугацаанд Sendly Европын холбооны орнууд, Өмнөд Солонгосын зах зээлд үйлчилгээгээ нэвтрүүлж, гадаадад суугаа нийт монголчуудад хүрч ажиллахаар зорьж байна.

Sendly аппыг монгол мэргэжилтнүүд хөгжүүлсэн бөгөөд олон улсад өрсөлдөхүйц түвшний мөнгөн гүйвүүлгын бие даасан систем хөгжүүлж дундын зуучлагчдын оролцоо, шат дамжлагыг халж шимтгэлийг хамгийн бага хэмжээнд барих, богино хугацаанд гүйлгээ хийх боломжийг бүрдүүлэхийг зорин ажиллаж байна. Олон улсад өөрийн гэсэн бие даасан сүлжээг бий болгосноороо өнгөрсөн 30 жилийн турш гадаадын аль нэг мөнгөн гүйвүүлгын компанийн төлөөлөгч болж энэ чиглэлийн үйлчилгээ үзүүлж ирсэн Монгол Улсын санхүүгийн бусад байгууллагуудаас анхдагч болсон онцлогтой.

Сэндли ББСБ ХХК нь 2015 оны 5-р сард банк бус санхүүгийн үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор үүсгэн байгуулагдсан. 2018 оноос эхлэн зорилгын дагуу үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн бөгөөд 2021 оноос одоогийн финтек зээлийн платформоор дамжуулан зээл олгож эхэлжээ. Санхүүгийн зохицуулах хорооноос зээл, цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гүйвүүлга, гадаад валютын арилжаа, итгэлцэл гэсэн үйл ажиллагааны чиглэлээр тусгай зөвшөөрөл авсан ажиллаж байна. Зээлийн үйлчилгээ, мөнгөн гүйвүүлгын үйл ажиллагаанаас үндсэн орлогоо бүрдүүлж байна.

БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭ: СЭНДЛИ ББСБ ХХК

12

242

Зээлийн үйлчилгээ

Уламжлалт зээлийн үйлчилгээнээс илүүтэйгүүр технологи дээр суурилсан зээл олголт, зээлийн эргэн төлөлтийн үйл явцыг ханган ажилладаг. Зээлийн багцын дийлэнх хэсгийг мерчантын зээл эзэлж байна. Энэ нь томоохон худалдааны төвүүд дээр байршилтай лангууны бизнес эрхлэгчид юм. Одоогийн байдлаар 5000 гаруй мерчанттай хамтран ажиллаж байна.

Зээл олгохдоо зээлдэгчийн ажлын байр, бараа бүтээгдэхүүнд шалгалт хийж лангуун дээрх бараа болон лангууны түрээсийн эрхийг барьцаалдаг. Зээлийн эргэн төлөлтийн хувьд ихэвчлэн өдөр бүр тэнцүү төлөх байдлаар гэрээ хийдэг. Эргэн төлөлтийг зээлдэгч өөрөө хийх шаардлагагүй бөгөөд Хай Пэй Солюшн ХХК-ийн хөгжүүлсэн төлбөр тооцооны програмын тусламжтайгаар зээлдэгчийн бүртгүүлсэн арилжааны банкны картнаас өдөр бүр шүүд татан авалт хийдэг. Энэ нь Сэндли ББСБ ХХК-ийн бусад банк бүсүүдээс ялгарах гол давуу тал болж байна. Түүнчлэн, өдөр тутмын зээлийн эргэн төлөлт нь компанид мөнгөн хөрөнгийн тасралтгүй байдал, зээл олголтын тасралтгүй байдал гэсэн давуу талуудыг олгож байна.

Сэндли ББСБ ХХК-ийн хувьд чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь бага байгаа нь зээлийн эргэн төлөлт 1-2 хоног хоцрохтой зэрэгцүүлэн зээлийг эргүүлэн төлүүлэх ажиллагааг яаралтай эхлүүлдэгтэй холбоотой гэж үзэж болно.

Мөнгөн гүйвүүлгэ

Тус компани нь олон улстай онлайнгаар мөнгөн гүйвүүлгэ хийх финтек технологид суурилсан "Sendly" гар утасны аппликэйшнийг 2020 оны 5 сард амжилттай нэвтрүүлсэн. Sendly аппликэйшний тусламжтайгаар дэлхийн өнцөг булан бүрт ажиллаж, амьдарч буй Монгол улсын иргэдийн үлс хоорондын мөнгөн гүйвүүлгэ хийх хэрэгцээг олон улсын стандартад нийцсэн, мэдээллийн аюулгүй байдлын орчинд, хурдан шүүрхэй, хямд зардлаар хийхээр зорин ажиллаж байна.

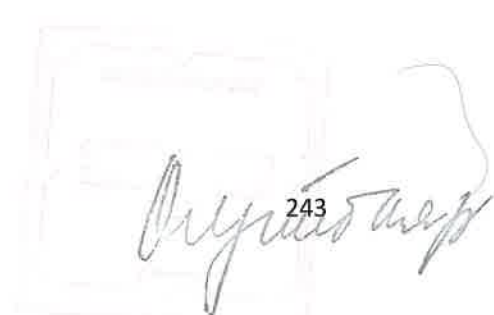
Одоогийн байдлаар мөнгөн гүйвүүлгэ АНУ-ээс Монгол улс руу, Монгол улсаас АНУ руу, Австрали улсаас Монгол улс руу, Япон улсаас Монгол улс руу гэсэн чиглэлийн дагуу хийж байгаа бөгөөд тун удахгүй Солонгос болон Европын холбооны улсуудаас мөнгө гүйвүүлгэ хийх гарцыг нээхээр шамдан ажиллаж байна. Гадаадаас шилжүүлсэн мөнгийг харилцагч Монгол Улсын арилжааны банкны дансанд хүлээн авах боломжтой.

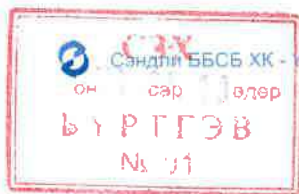
Одоогийн байдлаар нийт 7 сая ам.долларын 15,000 гаруй мөнгөн гүйвүүлгын гүйлгээ хийсэн байна. Нийт 15,248 хэрэглэгч аппликэйшнийг татсан байгаагаас идэвхитэй хэрэглэдэг 4,000 гаруй хэрэглэгчид байгаа бөгөөд өдрөөс өдөрт хэрэглэгчдийн тоо өсөн нэмэгдэж байна.

Салбар

Хөвсгөл, Ховд, Говь-Алтай аймгаас бусад 18 аймгийн төв, 28 сум, Улаанбаатар хотод 7 салбартайгаар үйл ажиллагаа явуулж байна. Улаанбаатар хотод Нарантуул, Бөмбөгөр, Хархорин, Дэнжийн мянга гэх мэт том худалдааны төвүүдэд салбараа нээн ажиллуулж байна. Салбар бүрт 2-5 хүн ажилладаг, бүх салбар интернетэд холбогдсон, гүйлгээний өндөрлөгөөр банктэй адил 24:00т автоматаар эхэлдэг.

Салбарын тоогоор Хаан банк болон Төрийн банкны дараа, ББСБ-уудын хувьд хамгийн олон салбартайгаар, өргөн хүрээг хамарч үйл ажиллагаа явуулж байгаагаараа давуу талтай. Энэ нь зээлийн төвлөрлийн эрсдлийг тархаан байршуулахад ач холбогдолтой. Орон нутагт олгож буй зээл чанаргүй болох магадлал бага байдаг. Энэ нь орон нутагт хүн амын төвлөрөл бага байдаг учраас зээлдэгчийг судлах, таньж мэдэхэд илүү хялбар байдагтай холбоотой. Олон салбартай, мөн онлайн програмын давуу талаа ашиглан зөвхөн зээлийн үйлчилгээгээр

зогсохгүй даатгал, үнэт цаас, онгоцны билет, хоршооны үйлчилгээг салбараараа дамжуулан хүргэн ажилладаг.

Хүний нөөц

Сэндли ББСБ ХХК нь үнэлгээний өдрийн байдлаар нийт 49 бүрэлдэхүүнтэй ажиллаж байна. Гүйцэтгэх удирдлагын багт банк, санхүүгийн мэргэжилтэй, Сангийн яам, арилжааны банкуудад удирдах түвшний алба хашиж байсан туршлагатай, мэдлэгтэй боловсон хүчнүүд ажиллаж байна. Орон нутаг дахь салбарын захирлуудад 2016 онд Төрийн банкинд ажиллаж байсан олон жилийн туршлагатай хүмүүсийг томилон ажиллуулж байна. Хүний нөөцийн бодлогын хувьд идэвхжүүлэлт, урамшуулал, сургалт, эрүүл мэндийн үзлэг, сургалтын төлбөрийн хөнгөлөлт гэх мэт урамшууллын тогтолцоог хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Програм хангамж, дэд бүтэц

Хай Пэймэнт Солюшнс ХХК-ийн хөгжүүлсэн програм, аппликэйшний тусламжтайгаар зээлийн үйлчилгээ болон мөнгөн гүйвүүлгын үйлчилгээг түргэн шүүрхай хүргэж байна. Хай Пэймэнт Солюшнс ХХК нь Монголбанктай шилэн кабелиар холбогдсон бөгөөд 2019 оны 10-р сарын 24-ний өдөр Монголбанкаас "Карт хүлээн авагч"-ийн тусгай зөвшөөрлийг авсан нь арилжааны банкнаас гадна энэхүү тусгай зөвшөөрлийг эзэмшиж буй цорын ганц компани болсон. Иймд, арилжааны банктай гэрээ хийх шаардлагагүйгээр зээлийн эргэн төлөлтийг тухайн харилцагчийн HiPay зээлийн аппликэйшн дээр холбүүлсан данснаас шүүд татаж авах боломжтой болсон. Энэ нь бусад банк болон ББСБ-үүдтай харьцуулахад зээлийн эргэн төлөлтийн эрсдлийг бууруулах, эргэн төлөлтийг цаг тухайд нь сүүтган авах давуу талыг олгож байна.

Монголбанк болон Монголын Хөрөнгийн Бирж-тэй шилэн кабелиар холбогдсон. Тус компани нь цахилгаан тасалдлаас хамгаалсан TIER 3 үзүүлэлтийг хангасан 3 дата төвтэй байгаа нь харилцагчийн мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангасан бие даасан шийдэл болж байна.

Хяналт, шалгалт

Орон нутаг дахь хүний нөөц болон интернет, шугам сүлжээний дэд бүтцийн тал дээр маш хяналттай ажилладаг. Орон нутаг дахь оффисын үйл ажиллагаанд хяналтын аппликэйшний тусламжтайгаар шүүд хяналт тавин ажиллаж байна. Бэлэн мөнгөний гүйлгээ бараг хийгддэггүй, хэрэв харилцагч бэлэн мөнгөөр зээлийн эргэн төлөлтийг хийсэн тохиолдолд тухайн өдөр бүр банкны харилцахад тушаадаг.

Санхүүгийн үзүүлэлт

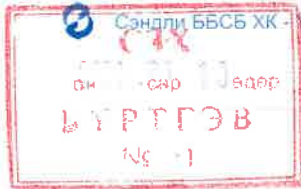
Сэндли ББСБ ХХК нь 2018 - 2020 оны хооронд хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хүрээнд үлэмжлалт зээлийн үйл ажиллагаа эрхэлж, 2019 оноос эхлэн финтех зээл олголтын програм хангамжийн хөгжүүлэлтийг эхлүүлжээ. 2021 оны 8-р сард програм нь бүрэн ашиглалтанд орж одоогийн зээл олголт, зээлийн эргэн төлөлтийн дижитал процесс нь эхэлсэн. Толгой компанийн өрийн бичгийн санхүүжилтээр 2021 онд эздийн өмчөө нэмэгдүүлж, итгэлцлийн тусгай зөвшөөрөл авч бусад эх үүсвэрээ нэмэгдүүлсэн байна.

Хүснэгт 4: Сэндли ББСБ-ын бэлэнхэн үндсэн үзүүлэлтүүд, 2018-2021 он

Бэлэнхэн гал үзүүлэлтүүд (млн.төг)	2018	2019	2020	2021
Мөнгөн хөрөнгө	6,005	33,467	925,009	1,169,363
Зээл (цээрээр)	1,058,381	1,017,134	663,053	8,600,431
Чанаргүй зээл	44,000	44,000	44,000	9,828
Нийт хөрөнгө	1,277,890	1,880,407	1,689,437	10,804,636
Итгэлцлийн өглөг				2,580,000

Оршимоор
244

Сэндли ББСБ ХК - үнэт цаасны танилцуулга

Бүсэд эх үүсвэр				826,844
Нийт өр төлбөр	88,739	467,415	333,839	3,444,195
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө	1,000,000	1,428,500	1,428,500	6,428,500
Зөдрийн өмч	1,185,130	1,362,991	1,565,598	7,190,441

Хүснэгт 5: Сэндли ББСБ-ын орлогын үндсэн үзүүлэлтүүд, 2018-2021 он

Орлогын гол үзүүлэлтүүд (Мж.төг)	2018	2019	2020	2021
Хүү, шимтгэлийн орлого	315,763	119,824	444,601	1,795,964
Нийт орлогод эзлэх хувь	100%	100%	57%	76%
Гадаад валютын арилжааны орлого	-	339	286	69,771
Нийт орлогод эзлэх хувь	0%	0%	0%	3%
Мөнгөн гүйвүүлгын орлого	-	-	80,149	260,028
Нийт орлогод эзлэх хувь	0%	0%	10%	11%
Нийт орлого	316,455	120,163	773,370	2,365,934
Хүүгийн цэвэр орлого	316,455	120,163	773,370	2,365,498
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр орлого	214,512	226,294	236,097	650,817
Цэвэр ашиг/алдагдал	181,644	- 250,859	182,807	588,471

Орлогыг үндсэн 3 үйл ажиллагаанаас олдог бөгөөд хүү, шимтгэлийн орлого хамгийн их хувийг эзэлж байна. Мөнгөн гүйвүүлгын хувьд програм хангамж бүрэн ашиглалтанд орж, одоогийн байдлаар хэрэглэгчдээ нэмэх, зах зээлээ тэлэх гэсэн маркетингийн стратеги барин ажиллаж байна.

Үйл ажиллагаа жигдэрсний дараах буюу 2021 оны гол харьцануудыг харахад өр төлбөр хөрөнгө, өр төлбөр өөрийн хөрөнгийн харьцаа харьцангуй бага буюу зээлийг өөрийн хөрөнгийн эх үүсвэрээр түлхүү бүрдүүлж байна. Нийт хөрөнгөд зээлийн эзлэх хувь 81%-тай байна. Сэндли ББСБ-ын хувьд хамгийн сайн үзүүлэлт нь чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь 2021 онд 0.11% байгаа нь дээр дурдсанчлан зээлийн эргэн төлөлтийн үйл ажиллагааг өдөр алдахгүй эхлүүлдэгтэй холбоотой гэж үзэж болно.

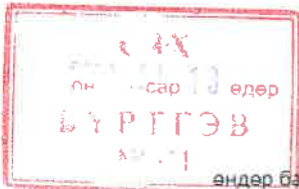
Хүснэгт 6: Сэндли ББСБ ХХК-ийн санхүүгийн гол харьцанууд

Балансын гол харьцанууд	2018	2019	2020	2021
Өр төлбөр/Харанга	0.07	0.26	0.18	0.32
Өр төлбөр/Өөрийн хөрөнгө	0.07	0.34	0.21	0.48
Зээлийн багц/Хөрөнгө	0.83	0.56	0.35	0.81
Зээлийн багц/Өр төлбөр	11.93	2.18	1.99	2.50
Зээлийн багц/Өөрийн хөрөнгө	0.89	0.75	0.43	1.20
Зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь	4.16%	4.33%	6.64%	0.11%
Орлого, ашгийн гол харьцанууд				
Үйл ажиллагааны ашгийн маржин	67.79%	-188.32%	30.53%	27.50%
Цэвэр ашгийн маржин	57.41%	-208.60%	24.90%	24.86%
Хөрөнгийн өгөөж ROA	14.26%	-13.69%	10.19%	5.55%
Өөрийн хөрөнгийн өгөөж ROE	15.33%	-18.39%	12.38%	8.22%

Хүүгийн цэвэр орлого 2.4 тэрбум төгрөг байгаа боловч үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр орлого түүнээс харьцангуй бага буюу 651 сая төгрөг байгаа нь боловсон хүчин, мэргэжлийн үйлчилгээний зардал, Хай Пэй Солюшн ХХК-ийн технологийг ашигласны шимтгэлийн зардал

Handwritten signature and the number 245.

өндөр байгаатай холбоотой байна. Хөрөнгийн өгөөж 5.6%, өөрийн хөрөнгийн өгөөж 8.2%-тай байгаа нь салбарын дунджаас доогуур байна.

5. ҮНЭЛГЭЭ

Монгол Улсын Сангийн сайд болон Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны даргын 2011 оны 12-р сарын 30-ны өдрийн 274/240 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан "Бизнесийн үнэлгээ хийх аргачлал"-ын дагуу үнэлгээнд Зах зээлийн харьцуулалтын хандлага, Хөрөнгөд сүүрилсэн хандлага, Орлогын хандлагыг авч үзэв. Үнэлгээний нэр томъёоны тодорхойлолт болон аргачлалын талаар ерөнхий мэдээллийг Хэвсралт 2-т үзүүлэв.

Зах зээлийн харьцуулалтын үнэлгээ

Зах зээлийн харьцуулалтын шинжилгээг Монголын хөрөнгийн бирж дээр бүртгэлтэй, үйл ажиллагаандаа финтек үйлчилгээ нэвтрүүлж ажилладаг Инвескор ББСБ, Ард Кредит ББСБ, ЛэндМН ББСБ компаниудыг сонгон авч харьцуулалт хийлээ.

Харьцуулалтад өмч үзсэн компаниуд

Инвескор ББСБ

Инвескор ББСБ ХХК нь 2016 онд үүсгэн байгуулагдсан. 2019 оны 4-р сард Монголын хөрөнгийн биржид хувьцаагаа олон нийтэд санал болгож нээлттэй хувьцаат компани болсон. Нийт хувьцааны 85%-ийг Эс Ай Би Жэй Капитал ХХК, 15%-ийг олон нийт тус тус эзэмшиж байна.

2021 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт зээлийн багцад бизнесийн зээл 40%, автомашины зээл 30%, дижитал зээл 19%, хэрэглээний зээл 11%-ийг тус тус эзэлж байна. Нийт 18 салбартай, үүнээс 16 нь Улаанбаатар хотод, 1 нь Орхон аймагт, 1 нь дижитал хэлбэрээр үйл ажиллагаа явуулж байна.⁹

Төлбөрийн картын мэдээллийн аюулгүй байдлын PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standard) олон улсын стандартыг хангасан цахим зээл, цахим төлбөр тооцооны Покет аппликэйшныг ажиллуулдаг. Покет аппликэйшн нь дараах санхүүгийн үйлчилгээнүүдийг өөртөө багтаажээ.

33.7 тэрбум төгрөгийн зээлийн багцтай, 146 мянган идэвхтэй зээл

Цахим төлбөр тооцооны 500 мянга + бүртгэлтэй хэрэглэгч

155+ нэр төрлийн купон, 150+ хамтрагч байгууллага

211+ Мерчант байгууллага, 200+ Бренд, 400+ салбар

Pocket Loan

Pocket Pay

Pocket Coupon

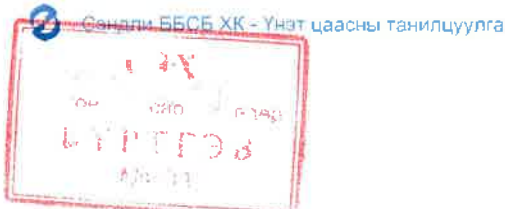
Pocket Zero

Инвескор ББСБ ХК нь Киргиз улсад итгэлцэл татах, факторинг, гадаад арилжаа, баталгаа гаргах, зээл олгох чиглэлээр охин компани байгуулан ажиллаж байгаа бөгөөд 2021 онд цэвэр зээлийн багц 6.8 тэрбум төгрөгт хүрч, чанаргүй зээлийн хувь 0.3%-тай байна. Покет аппликэйшныг Киргиз улсад нэвтрүүлэхээр ажиллаж байгаа бөгөөд 2022 оны 2-р улиралд багтаан цахим зээлийн бүтээгдэхүүнийг хэрэглэгчдэд санал болгохыг зорин ажиллаж байна.

⁹ <https://www.invescore.mn/mn/investor/#report>

Олзийтгэлээр
246

Санхүүгийн үзүүлэлтүүд

Инвескор ББСБ ХХК-ийн зээлийн багц 2021 онд өмнөх оноос 82%-иар, нийт өр төлбөр 64%-иар, эздийн өмч 43%-иар, хүүгийн цэвэр орлого 31%-иар, цэвэр ашиг 65%-иар тус тус өссөн байна. Ингэснээр үйл ажиллагааны орлогын маржин 87%, цэвэр ашгийн маржин 70%, хөрөнгийн өгөөж 9%, өөрийн хөрөнгийн өгөөж 25% болсон.¹⁰

Хүснэгт 7: Инвескор ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүд, 2018 – 2021 он

Балансын гөл үзүүлэлтүүд (Мян.төг)	2018	2019	2020	2021
Мөнгөн хөрөнгө	2,297,690	4,440,168	26,588,675	24,638,751
Зээл (цэврээр)	34,868,286	62,307,229	96,409,802	175,508,816
Нийт хөрөнгө	39,015,183	82,322,748	136,044,813	212,222,295
Итгэлцлийн өглөг	10,374,109	19,933,800	42,209,511	56,477,725
Бусад эх үүсвэр	14,363,836	18,702,417	75,610,777	38,666,774
Нийт өр төлбөр	25,120,823	41,100,258	83,243,727	136,705,532
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө	6,096,873	16,282,237	16,282,237	16,282,237
Эздийн өмч	13,894,300	41,222,485	52,800,586	75,514,769
Орлогын гөл үзүүлэлтүүд (Мян.төг)				
Хүүгийн цэвэр орлого	8,221,267	15,167,006	21,094,365	27,564,379
Үйл ажиллагааны цэвэр орлого	8,623,334	15,992,633	14,345,311	24,078,727
Цэвр ашиг/хэдгэл	5,056,969	9,508,062	11,619,109	19,191,336

Хүснэгт 8: Инвескор ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн харьцаанууд, 2018 – 2021 он

Балансын гөл харьцаанууд	2018	2019	2020	2021
Өр төлбөр/Хөрөнгө	0.64	0.50	0.61	0.64
Өр төлбөр/Эздийн өмч	1.81	1.00	1.58	1.81
Зээлийн багц/Хөрөнгө	0.89	0.76	0.71	0.83
Зээлийн багц/Өр төлбөр	1.39	1.52	1.16	1.28
Зээлийн багц/Эздийн өмч	2.81	2.00	2.56	2.81
Зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь	n/a	2.6%	3.0%	2.7%
Орлого, ашгийн гөл харьцаанууд				
Үйл ажиллагааны орлогын маржин	105%	105%	68%	87%
Цэвр ашгийн маржин	62%	63%	55%	70%
Хөрөнгийн өгөөж-ROA	13%	12%	9%	9%
Өөрийн хөрөнгийн өгөөж-RDE	36%	23%	22%	25%

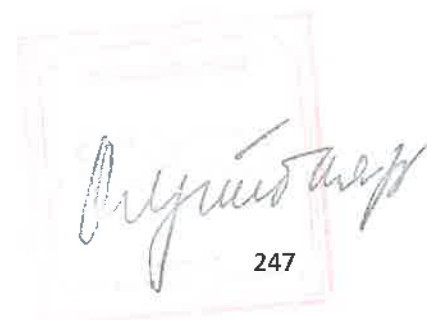
Хувьцааны арилжаа

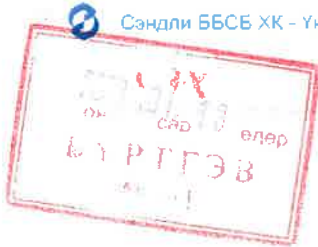
Инвескор ББСБ ХХК-ийн хувьцааны ханш, зах зээлийн үнэлгээ, харьцаануудын мэдээллийг 2021 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар доор харуулав.¹¹

52 долоо хоног, ₮	2,859-4,400	Хаалтын үнэ	4.043
Зах зээлийн үнэлгээ, ₮	289,995,972,474	Дансны үнэ	1.053
Нийт хоёрдогч арилжааны дүн, ₮	4 тэрбум	P/E	15.11
Эргэлтэд гаргасан хувьцаа, ширхэг	71,727,918	P/B	3.84

¹⁰ https://www.invescore.mn/media/report/file/InvesCore_2021_consolidated_audited_for_MSE.pdf

¹¹ <https://mse.mn/mn/company/553>

Зураг 4: Инвешор ББСБ ХК-ийн хувьцааны арилжаа

Ард Кредит ББСБ

Ард Кредит ББСБ ХК нь 2011 онд үүсгэн байгуулагдсан, 2013 онд Ард Санхүүгийн Нэгдэл хөрөнгө оруулалт хийснээр шинэ удирдлага, шинэ стратегияр ажиллаж эхэлсэн. 2019 оны 1-р улиралд хувьцаагаа олон нийтэд санал болгож нээлттэй хувьцаат компани болсон.

Монгол шуудан ХК-ийн салбаруудаар дамжуулан 2019 оноос харилцагчдадаа санхүүгийн үйлчилгээг хүргэж байна. 2020 онд EuroGiro олон улсын мөнгөн гүйвүүлгын үйлчилгээг Монгол шуудан ХК-тай хамтран зах зээлд нэвтрүүлсэн.

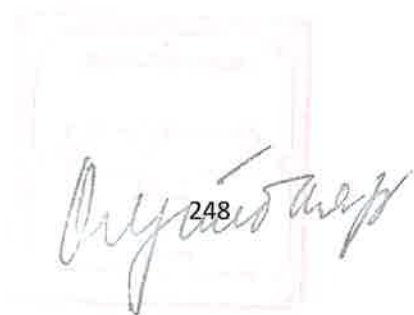
2021 онд нийт зээл олголтын 71%-ийг цахим зээл, 23.3%-ийг бизнесийн зээл, 5.7%-ийг хэрэглээний зээл бүрдүүлж байна. 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар Ард аппликэйшнийг нийт 1,094,096 хэрэглэгч татсан ба харилцагчдын тоо 1,012,184-д хүрсэн байна. 2021 онд 890,787 зээлийн хүсэлт ирсэн бөгөөд зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 35.6% байна.

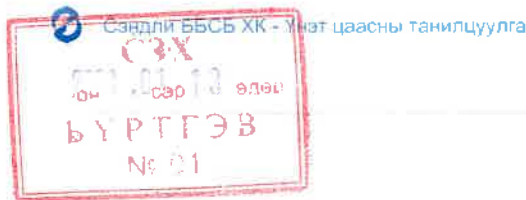
Санхүүгийн үзүүлэлтүүд

Нийт хөрөнгө 2021 онд өмнөх оноос 163%-иар, нийт өр төлбөр 178%-иар, эздийн өмч 138%-иар, хүүгийн цэвэр орлого 19%-иар, цэвэр ашиг 238%-иар түс түс өссөн байна. Цэвэр ашгийн марж 67%, хөрөнгийн өгөөж 5%, өөрийн хөрөнгийн өгөөж 16% байгаа нь компани 2021 онд үр ашигтай ажилласныг илтгэж байна.

Хүснэгт 9: Ард Кредит ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүд, 2018 – 2021 он

Балансын гол үзүүлэлтүүд (Мян.төг)	2018	2019	2020	2021
Мөнгөн хөрөнгө	1,123,729	1,873,425	3,249,682	6,956,116
Зээл (цэвэр)	7,545,803	18,058,000	20,300,000	34,177,792
Нийт хөрөнгө	10,471,767	29,083,650	29,855,028	79,387,751
Бусдаас авсан зээл	554,606	2,540,636	2,664,401	20,544,398
Бусад эх үүсвэр	3,858,575	5,130,197	11,506,836	18,189,153
Нийт өр төлбөр	6,714,364	12,401,230	18,401,758	50,782,406
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө	2,100,000	2,800,000	2,800,000	2,800,000
Эздийн өмч	3,757,364	10,692,429	11,259,270	22,605,266
Орлогын гол үзүүлэлтүүд (Мян.төг)				
Хүүгийн цэвэр орлого	873,689	2,555,973	4,184,469	3,854,741
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр орлого	237,327	2,427,775	1,563,757	4,161,452
Цэвэр ашиг/алдагдал	342,046	2,186,578	1,240,775	3,924,817

Хүснэгт 10: Ард Кредит ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн харьцаанууд, 2018 – 2021 он

Балансын гол харьцаанууд	2018	2019	2020	2021
Өр төлбөр/Хөрөнгө	0.64	0.54	0.62	0.69
Өр төлбөр/Эздийн өмч	1.79	1.16	1.64	2.25
Зээлийн багц/Хөрөнгө	0.72	0.78	0.68	0.47
Зээлийн багц/Өр төлбөр	1.12	1.46	1.10	0.67
Зээлийн багц/Эздийн өмч	2.01	1.69	1.80	1.51
Зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хувь	4.2%	6.5%	9.4%	7.00%
Орлого, ашгийн гол харьцаанууд				
Үйл ажиллагааны орлогын маржин	27%	95%	37%	108%
Цэвэр ашгийн маржин	39%	86%	30%	102%
Хөрөнгийн өгөөж-ROA	3%	9%	4%	5%
Өөрийн харангын өгөөж-ROE	9%	20%	11%	17%

Хувьцааны арилжаа

Ард Кредит ББСБ ХК-ийн хувьцааны ханш, зах зээлийн үнэлгээ, харьцаануудын мэдээллийг 2021 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар доор харуулав.¹²

52 долоо хоног, ₮	118.35-351.12	Хаалтын үнэ	220
Зах зээлийн үнэлгээ, ₮	61,526,152,286	Дансны үнэ	96
Нийт хоёрдогч арилжааны дүн, ₮	24.7 тэрбум	P/E	14.67
Эргэлтэд гаргасан хувьцаа, ширхэг	279,753,341	P/B	2.30

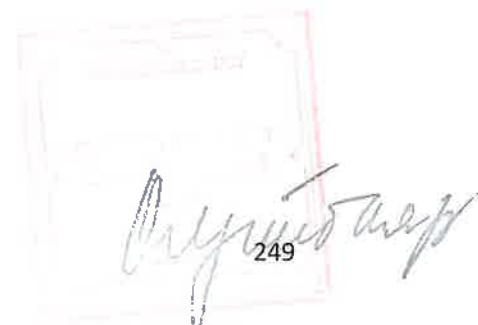
Зураг 5: Ард Кредит ББСБ ХК-ийн хувьцааны арилжаа

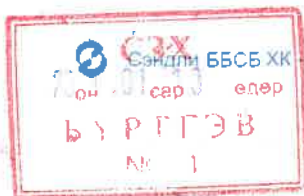

ЛэндМН ББСБ

ЛэндМН ББСБ ХК нь 2016 онд байгуулагдсан, 2018 онд Монголын хөрөнгийн биржийн нээлттэй хувьцаат компани болсон. Нийт хувьцааны 75%-ийг Анд Системс ХХК, 25%-ийг олон нийт эзэмшиж байна. ЛэндМН ББСБ нь технологийн дэвшлийг санхүүгийн үйлчилгээтэй хамтатгасан финтек бизнес моделийг ЛэндМН аппликэйшнээр дамжуулан барьцаагүй, хямд өртөгтэй, хэрэглээний бичил цахим зээлийн үйлчилгээ үзүүлдэг компани юм.

¹² <https://mse.mn/mn/company/550>

2021 оны жилийн эцсийн байдлаар ЛэндМН аппликэйшн нь нийт 987,372 хэрэглэгчтэй, 182,528 зээлийн харилцагчтай болсон байна. 2021 оны зээлийн багцын 65%-ийг Улаанбаатар хотын, 35%-ийг орон нутгийн харилцагчид эзэлж байна. 2021 онд нийт 867,000 удаа 183.4 тэрбум төгрөгийн зээлийг олгосон байна.

2021 онд дэлхийн хамгийн том крипто биржийн нэг болох Binance дээр хэрэглэгчдэдээ ЛэндМН аппликэйшний тусламжтайгаар крипто арилжаанд оролцож төлбөр тооцоогоо гөгрөгөөр хийх боломжийг бүрдүүлжээ.

Түүнчлэн, дэлхийн 126 орны 9000 гаруй компанийн төлбөрийн системтэй хамтран ажилладаг Thunes компанитай сүүлийн 2 жил гаруй хамтран ажиллаж байгаа бөгөөд ЛэндМН аппликэйшний хэрэглэгчдэд хамгийн хурдан, хамгийн бага шимтгэлтэйгээр Монгол улс руу мөнгөн гуйвуулга хийх үйлчилгээг нэвтрүүлэн ажиллаж байна.

Монгол орон даяар буюу 21 аймаг, 9 дүүрэгт ЛэндМН аппликэйшнийг ашиглан цахим зээлийн гэрээ байгуулах боломжтой болсон. Тэрээр, 7, 14, 21, 28 хоногийн хугацаатай хамгийн ихдээ 1 сая төгрөг хүртэлх цахим итгэлцлийн "Plus итгэлцэл" нэртэй хөрөнгө оруулалтын шинэ бүтээгдэхүүнийг нэвтрүүлэн ажиллаж байна. Цаашид, ЛэндМН-ий загварыг Филиппин, Индонез, Япон улсуудад нэвтрүүлэхээр зорин ажиллаж байна.¹³

Санхүүгийн үзүүлэлтүүд

Зээлийн багц 2021 онд өмнөх оноос 28%-иар, эздийн өмч 12%-иар тус тус өсч, нийт хөрөнгө 3%-иар, нийт өр төлбөр 15%-иар тус тус буурсан байна. Хүүгийн цэвэр орлого 2021 онд өмнөх онтой харьцуулахад 17%-иар буурсан бол үйл ажиллагааны орлого 12%-иар өсч, улмаар цэвэр ашиг 60%-иар өссөн байна.

Хүснэгт 11: ЛэндМН ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүд, 2018 – 2021 он

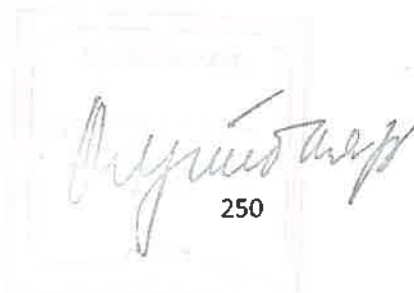
Балансын гол үзүүлэлтүүд (млн.төг)	2018	2019	2020	2021
Мөнгөн хөрөнгө	4,218,150	2,382,196	10,348,101	4,900,000
Зээл (цэрээр)	19,199,366	49,457,676	25,430,960	32,430,000
Нийт хөрөнгө	24,323,437	58,100,953	40,733,460	39,310,000
Итгэлцлийн өглөг	13,845,212	10,485,907	15,070,000	15,070,000
Бусад эх үүсвэр	10,092,417	24,734,810	5,317,823	2,950,000
Нийт өр төлбөр	10,969,062	40,902,475	23,021,642	19,490,000
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө	10,756,859	10,490,773	9,767,920	8,480,000
Өөрийн өмч	18,354,375	17,198,478	17,715,818	19,820,000
Орлогын гол үзүүлэлтүүд (млн.төг)				
Хүүгийн цэвэр орлого	6,633,385	13,666,841	11,654,292	9,690,000
Үйл ажиллагааны цэвэр орлого	6,222,860	12,048,039	9,293,611	10,420,000
Цэвэр ашиг/алдагдал	2,560,313	4,910,189	2,432,193	3,890,000

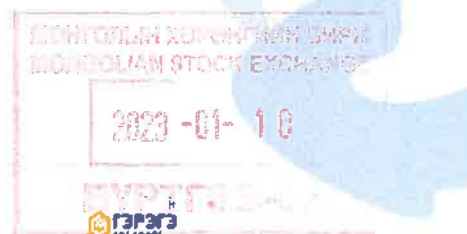
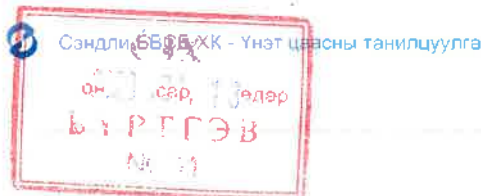
Үйл ажиллагааны орлогын маржин 37%, цэвэр ашгийн маржин 40%, хөрөнгийн өгөөж 10%, өөрийн хөрөнгийн өгөөж 20% байгаа нь компани өр төлбөрөөс илүүтэйгээр өөрийн хөрөнгөөр зээлийн олголтыг санхүүжүүлдэг болох нь ажиглагдаж байна.

Хүснэгт 12: ЛэндМН ББСБ-ын санхүүгийн үндсэн харьцаанууд, 2018 – 2021 он

Балансын гол харьцаанууд	2018	2019	2020	2021
Өр төлбөр/Хөрөнгө	0.45	0.70	0.57	0.50

¹³ <https://lend.mn/ipo3.html>

Өр төлбөр/Эздийн өмч	0.82	2.38	1.30	0.98
Зээлийн багц/Хөрөнгө	0.79	0.85	0.62	0.82
Зээлийн багц/Өр төлбөр	1.75	1.21	1.10	1.66
Зээлийн багц/Эздийн өмч	1.44	2.88	1.44	1.64
Зээлд залах чанаргүй зээлийн хуви	1.8%	3.5%	9.1%	7.0%
Орлого, ашгийн гол харьцаанууд				
Үйл ажиллагааны орлогын маржин	41%	41%	26%	37%
Цэвэр ашгийн маржин	39%	36%	21%	40%
Хөрөнгийн өгөөж-RDA	11%	8%	6%	10%
Өөрийн хөрөнгийн өгөөж-ROE	19%	29%	14%	20%

Хувьцааны арилжаа

ЛэндМН ХК-ийн хувьцааны ханш, зах зээлийн үнэлгээ, харьцаануудын мэдээллийг 2021 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар доор харуулав.¹⁴

S2 долоо хоног, ₮	37.42-51.25	Хаалтын үнэ	40.31
Зах зээлийн үнэлгээ, ₮	29,849,834,428	Дансны үнэ	26.77
Нийт хоёрдогч арилжааны дүн, ₮	14.3 тэрбум	P/E	7.67
Эргэлтэд гаргасан хувьцаа, ширхэг	740,506,932.00	P/B	1.51

Зураг 6: ЛэндМН ББСБ ХК-ийн хувьцааны арилжаа

Санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн харьцуулалт

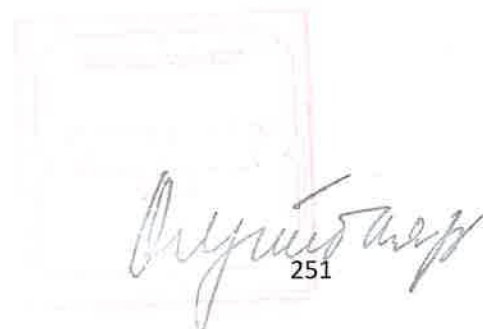
Салбарт авлах хувь

Банк бус санхүүгийн салбарын харьцуулж буй компаниудыг үнэлгээний компани болох Сэндли ББСБ ХК-ийн санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүдтэй харьцуулан авч үзэв.

Хүснэгт 13: Үндсэн үзүүлэлтээр салбарт авлах хувь

Салбарт авлах хувь	Инвентар	Ард Ирдэгт	ЛэндМН	Сэндли
Зээл (цэвэрээр)	9.2%	1.6%	1.7%	0.5%

¹⁴ <https://mse.mv/mn/company/545>

Сэндли ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

Нийт хөрөнгө	7.8%	2.7%	1.5%	0.4%
Өөрийн хөрөнгө	4.2%	1.3%	1.1%	0.4%
Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	4.7%	0.8%	2.0%	0.1%
Цэвэр ашиг/алдагдал	9.1%	1.9%	1.9%	0.3%

Инвескор ББСБ дээрх санхүүгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн хувьд нийт зах зээлийн ойролцоогоор 9%-ийг эзэлж байна. Ард Кредит, ЛэндМН ББСБ цэвэр ашиг, алдагдлын хувьд ойролцоо буюу нийт зах зээлийн тус бүр 2%-ийг эзэлж байна. Сэндли ББСБ нь зээлийн эх үүсвэр нь ихэвчлэн өөрийн хөрөнгөөр санхүүжиж байгаа, мөн технологийн хөгжүүлэлтэнд зардал их гарсан, үйл ажиллагаа жигдрээд удаагүй байгаа зэрэг нөхцөл байдлаас шалтгаалаад одоогийн байдлаар зах зээлийн 0.1-0.5%-ийг эзэлж байна.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүд

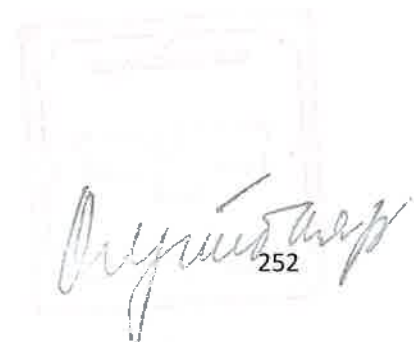
СЗХ-ны холбогдох журмын дагуу гаргасан 2021 оны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүдийг доорх хүснэгтэд харуулав.

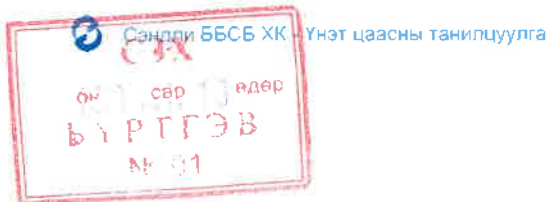
Хүснэгт 14: СЗХ-ны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүд, 2021 он

Харьцаа үзүүлэлтүүд	Бойвол зохио	Инвескор	ЛэндМН	Сэндли
Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн нийт активын харьцаа	10%-иас доошгүй	30.7%	48.6%	70.7%
Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн нийт активын харьцаа	20%-иас доошгүй	33.1%	55.5%	70.7%
Нэгдүгээр зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, нийт активын харьцаа	10%-иас доошгүй	31.7%	50.3%	67.5%
Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцаа	8%-иас дээш	16.2%	29.4%	34.0%
Гадаад актив, пассивын зөрүү, өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	(+/-)40%	18.0%	-11.1%	4.7%
Итгэлцлийн үйлчилгээний өслөг, өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа	80%-иас хэтрэхгүй	74.7%	33.5%	36.0%
Өөрийн бичгийн зохистой харьцаа	50%-иас хэтрэхгүй	38.5%	32.3%	0.0%

Сэндли ББСБ ХК-ийн давуу тал болон бусдаас ялгарах байдал

- Монголбанкнаас "карт хүлээн авагч"-ын тусгай зөвшөөрөл авсан Нирау компанитай нэг эзэмшигчийн өмчлөлд байдаг бөгөөд энэ нь арилжааны банкуудтай гэрээ хийх шаардлагагүйгээр зээлдэгчийн гэрээнд тусгасан аль ч банкны дансгаас зээлийн эргэн төлөлтийг зээлдэгчийн оролцоо шаардлагагүйгээр татан авах боломжтой.
- Зээлийн эргэн төлөлтийг зээлдэгчийн шаардлагагүйгээр өдөр бүр тэнцүү дүнгээр татаж авах нь зээл чанаргүй болох магадлалыг бууруулж байна.
- Зээлийн эргэн төлөлтийг өдөр бүр татаж авдаг бизнес модель нь компанид мөнгөн хөрөнгийн тасралтгүй байдал, зээл олголтын тасралтгүй байдал гэсэн давуу талуудыг олгож байна.
- Улаанбаатар хотоос гадна 18 аймаг, 28 суманд салбартай тул зээл олголтын эрсдлийг тархаан байршуулж чадаж байна. Ором нутаг дахь чанаргүй зээлийн хувь бага байдаг талаар компанийн удирдлагууд дурдсан.
- Улаанбаатар хот дахь гол томоохон худалдааны зах, төвүүд дээр салбар байгуулж, мерчантын зээлд, ялангуяа хүнсний үйл ажиллагаа эрхэлдэг бөөний болон жижиглэн худалдаачидтай хамтарч ажиллаж байгаа нь зээл олголтыг нэмэгдүүлж байна.

- Wechat рау-ийн Монгол дахь албан ёсны партнер болсон нь БНХАУ-ын жуулчид Монгол улсад аялахдаа Wechat-р гүйлгээ хийх, монгол дахь мерчантуудад төлбөрүүд нь цаг тухай бүр орох, Монголын жижиг дунд, үйлдвэр эрхлэгчид Wechat дээр бараагаа борлуулах, төлбөрөө цаг тухайд нь авах боломжийг бүрдүүлнэ.
- Цаашид бүрэн автомажсан зээлийн процесс нь хүний нөөцийн зардлыг хэмнэх, үр бүтээмжийг нэмэгдүүлэх, хүнээс хамаарсан алдаа, хүлгэйг багасгах, зээлдэгчдийн цаг хугацааг хэмнэх зэрэг маш олон давуу талуудыг олгох болно.

Гадаадын компаниудтай харьцуулах нь

Үнэлгээнд хамрагдсан компанитай ижил төстэй үйл ажиллагаа явуулдаг гадаадын санхүүгийн байгууллагын олон нийтэд нээлттэй мэдээлэл олдоц сайтай байна. Жишээ болгох үүднээс (бичил) санхүүгийн зах зээл харьцангуй сайн хөгжсөн Балба улсын хөрөнгийн бирж¹⁵ дээр арилжаалагдаж буй бичил зээлийн санхүүгийн байгууллагуудаас сонгом авч хөрөнгө оруулалтын үндсэн харьцааг доорх хүснэгтэд үзүүлэв.

Хүснэгт 15: Гадаадын компаниудын үндсэн үржүүлэгчид

Компанийн нэр	RMDC LBSL	Sana Kisan Bikas LBSL	Nerude LBSL	Summit LBSL	First Microfinance LBSL	Дүнчил
Үнэлгээ, сая \$	107.30	159.62	54.09	45.55	61.97	85.71
P/E	38.86	30.07		32.66	36.20	34.45
P/B	4.17	5.07		8.09	6.16	5.87

Дээрх харьцуулалтаас үзэхэд дунджаар 85.71 сая ам.доллар буюу ойролцоогоор 250 тэрбум төгрөгийн зах зээлийн үнэлгээтэй бичил санхүүгийн байгууллагуудын хувьд санхүүгийн бизнесийн үнэлгээнд өргөн хэрэглэгддэг үнэ, ашгийн харьцаа (P/E ratio) 30.07 – 38.86 хооронд, дундаж нь 34.45, үнэ, өөрийн хөрөнгийн харьцаа (P/B ratio) 4.17-8.09-ийн хооронд, дундаж нь 5.87 байна.

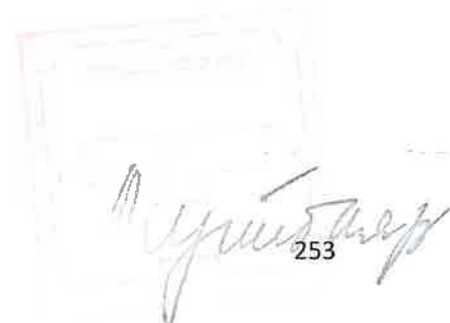
Зах зээлийн харьцуулалтын аргын үр дүн

Сэндли ББСБ ХХК нь Монголын хөрөнгийн бирж дээр хувьцаагаа анхлан санал болгож (IPO) 10.0 тэрбум төгрөгийн хувьцааны санхүүжилт татахаар төлөвлөж байна. Тайлангийн 2-р бүлэгт тайлбарласны дагуу энэхүү үнэлгээ нь санхүүжилт орж ирсэний дараах буюу Post Money Valuation болно. Иймд зах зээлийн харьцуулалтын шинжилгээнд Сэндли ББСБ ХХК-ийн нийт эздийн өмчийн дүнг үнэлгээний өдрийн байдлаарх эздийн өмчийн дүн болох 7,144.0 сая төгрөг, IPO нэмэлт санхүүжилт 10,000.0 сая төгрөг, нийт 17,144.0 сая төгрөг байхаар авч ашиглав.

Хүснэгт 16: Зах зээлийн харьцуулалтын шинжилгээний үр дүн

Компаниуд	P/B	Харьцуулсан үнэлгээ, сая төгрөг
Инвестор ББСБ ХК	3.84	65,835.8
Ард Кредит ББСБ ХК	1.51	25,819.7
ЛэндМН ББСБ ХК	2.30	39,434.2
Дүнчил	2.55	43,696.6

¹⁵ <http://merxibg.com>

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

Зах зээлийн харьцуулалтын шинжилгээгээр Сэндли ББСБ-ын хөрөнгийн зах зээлээс 10.0 тэрбум төгрөг татсаны дараах бизнес өмчлөлийн 100%-ийн үнэ цэн 25.8 – 65.8 тэрбум, дундаж нь 43.7 тэрбум төгрөг байх баримжаа тооцоолол гарч байна.

Үнэлгээний компанийн бизнесийн онцлог болон үнэлгээний ажлын зорилготой үялдуулан бусад үржүүлэгчийг зах зээлийн шинжилгээнд ашиглах нь тохиромж муутай болно.

Хөрөнгөд суурилсан үнэлгээ

Хөрөнгөд суурилсан хандлагыг үнэлгээнд хэрэглэхэд тухайн бизнесийн нийт хөрөнгөөс өр төлбөрүүдийг хасах замаар бизнесийн үнэ цэнийг тодорхойлдог. Энэ аргаар үнэлгээ хийхийн тулд Сэндли ББСБ ХХК-ийн биет болон биет бус бүх хөрөнгүүд, мөн өр төлбөрийн үзүүлэлтүүдийн зах зээлийн үнэ цэнийг тогтоох замаар цэвэр хөрөнгийн хэмжээг тодорхойлох шаардлагатай болно.

Сэндли ББСБ ХХК-ийн хөрөнгө болон өр төлбөрүүдийг үнэлгээний зориулалтаар дараах байдлаар хувааж үнэлэв. Үүнд:

- 1. Эргэлтийн бус хөрөнгө:
 - Үндсэн хөрөнгө
 - Биет бус хөрөнгө
- 2. Эргэлтийн хөрөнгө:
 - Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө
 - Авлага
 - Дансны авлага
- 3. Өр төлбөр:
 - Өглөг, зээл, бусад зэрэг орно.

Эргэлтийн бус хөрөнгүүдийн онцлог байдлуудаас хамааран ҮОУС-д тодорхойлсон өртгийн хандлагын аргыг ашиглав. Эргэлтийн бус хөрөнгийн үнэлгээнд Сэндли ББСБ ХХК-ийн дансанд бүртгэлтэй үндсэн хөрөнгө болон биет бус хөрөнгүүдийг хамруулав. Үнэлгээний үр дүнг дараах хүснэгтэд, үнэлгээний дэлгэрэнгүй тооцооллыг Хавсралт 3-д үзүүлэв.

Хүснэгт 17: Эргэлтийн бус хөрөнгийн үнэлгээ

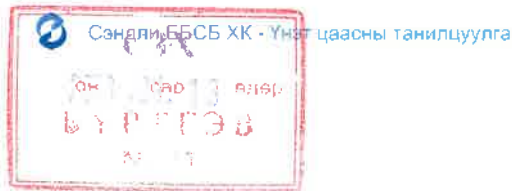
Хөрөнгө	Тодорхойлолт	Тооцоолсон үнэ цэн, төгрөгөөр
Үндсэн хөрөнгө	195ш тавилга, компьютер дагалдах хэрэгсэл	221,586,362
Биет бус хөрөнгө	2ш программ хянгамж	45,322,728
Нийт дүн		266,909,090

Сэндли ББСБ ХХК-ийн эргэлтийн бус хөрөнгийн нийт үнэ цэнийг үнэлгээний өдрийн байдлаар 266,909,090 төгрөг байхаар тооцоолов.

2021 оны 4-р улирлын санхүүгийн тайланд орсон дүнгээр тус компанийн нийт эргэлтийн хөрөнгө 10,275,279,231, нийт өр төлбөр 3,457,430,799 төгрөг байна.

Handwritten signature and the number 254.

Цэвэр хөрөнгө

Хөрөнгөд суурилсан аргаар бизнесийг үнэлэхэд нийт хөрөнгөөс өр төлбөрийг хассан цэвэр хөрөнгөд үндэслэн тооцоолов.

Хүснэгт 18: Сэндли ББСБ ХХК-ийн цэвэр хөрөнгийн дүн

Үзүүлэлтүүд	Дүн, төгрөгөөр
Эргэлтийн хөрөнгө	10,275,279,231
Эргэлтийн бүс хөрөнгө	266,909,090
Өр төлбөр	3,457,430,799
Цэвэр хөрөнгө	7,084,757,522

Дээрх тооцооллоор Сэндли ББСБ ХХК-ийн цэвэр хөрөнгө үнэлгээний өдрийн байдлаар 7,084,757,522 төгрөг байх тооцоолол гарч байна. Энэ аргаар Сэндли ББСБ ХХК-ийн үнэ цэнийг тодорхойлох нь үнэлгээний ажлын зорилгод тохиромж муутай. Учир нь тооцоололд тус компанийн ирээдүйн орлого олох үйл явцад чухал нөлөө үзүүлэх IPO-оор татах санхүүжилт, компанийн менежмент, хүний нөөцийн туршлага, үр чадвар, санхүүгийн бизнесийн онцлог, шинэ технологи хөгжүүлэлт зэрэг хүчин зүйлсийг авч үздэггүйтэй холбоотой.

Орлогын хандлагаар хийсэн үнэлгээ

Сэндли ББСБ нь IPO-оор татахаар төлөвлөж байгаа нэмэлт хөрөнгө оруулалтыг 100% компанийн үндсэн үйл ажиллагаа болох зээлийн үйл ажиллагаанд зарцуулахаар төлөвлөж байгаа нь тус компанийн бизнесийн үйл ажиллагааг өргөжүүлэхэд шүүд болон дам нөлөө өндөртэй тул олон нийтээс хөрөнгө татасны дараах үеийн орлогын хандлагаар хийсэн үнэлгээ (Post-Money valuation) нь үнэлгээний ажлын зорилго болон үнэлгээний даалгавартай нийцнэ гэж дүгнэв.

Үнэлгээнд Орлогын хандлагын Хорөгдуулсан мөнгөн гүйлгээний арга, тодруулбал Эздийн өмчийн чөлөөт мөнгөн урсгал (Free Cash Flow to Equity) загварыг ашиглав.

Үнэлгээнд ашигласан орц, төсөөллүүд болон үндсэн тооцооллыг доор тайлбарлав.

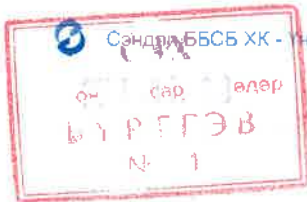
Үнэлгээний үндсэн орц, төсөөллүүд

Зах зээлийн багтамгийн ирээдүйн төсөөлөл

СЗХ-ны мэдээлснээр Монгол Улсын банк бус санхүүгийн байгууллагуудын нийт өөрийн хөрөнгө 2021 оны эцсийн байдлаар өнгөрсөн оноос 24%-иар өсөж 1.8 орчим их наяд төгрөгт хүрсэн байна. Харин нийт зээлийн хэмжээ 51.6%-иар өсөж 2.0 их наяд төгрөгт хүрсэн нь банкны салбартай харьцуулахад 9.5% болж өнгөрсөн оноос 2.0 функт нэгжээр өсжээ.³

Сэндли ББСБ ХХК нь 2022 онд IPO-оор нийт 10.0 тэрбум төгрөгийн хувьцааны санхүүжилт, "Тэгээн алтан од ББСБ" ХХК-ийг нэгтгэж дүрмийн санг 1.4 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэхээр төлөвлөж байна. Эдгээр нэмэлт хөрөнгө оруулалтыг татсаны дараах үеийн Сэндли ББСБ-ын нийт эздийн өмч 17.8 тэрбум төгрөг болж байгаа нь банк бус санхүүгийн байгууллагын зах зээлийн 1.0%, салбарын нийт зээлийн 1.1% орчим хувийг тус тус эзлэхээр тооцолж байна.

Энэ нь зах зээлийн багтаамж талаас авч үзвэл Сэндли ББСБ-ын бизнес төлөвлөгөө хэрэгжих хангалттай орон зай, боломж байгааг харуулна.

Сэндли ББСБ-ын зээлийн эх үүсвэрийн төсөөлөл

Банк бус санхүүгийн байгууллагын зээлийн эх үүсвэр нь үндсэндээ өөрийн хөрөнгө болон бусдаас татсан эх үүсвэрээс бүрдэнэ.

Өөрийн хөрөнгө

Сэндли ББСБ-ын IPO-оор татах 10.0 тэрбум төгрөг нь 2022 оны 10-р сард зээлийн үйл ажиллагаанд бэлэн болно гэж төсөөлөн үнэлгээнд тусгав. Сэндли ББСБ нь "Гэгээн алтан од ББСБ" ХХК-ийг нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулж хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээг 1.4 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэх шийдвэр гаргаад байна.

"Гэгээн алтан од ББСБ" ХХК-ийн 2021 оны эцсийн санхүүгийн аудитлагдсан тайланд туссанаар үнэлгээний өдрийн байдлаар тус компани нь 1,653.5 сая төгрөгийн нийт хөрөнгөтэй, үүнээс мөнгө ба түүнтэй адилгах хөрөнгө 791.1 сая төгрөг, зээл 490.5 тэрбум төгрөг, зээлийн хүүгийн авлага 366.9 сая төгрөг буюу нийт 1,648.5 тэрбум төгрөгийг зээлийн үйл ажиллагаанд зориулагдсан хөрөнгө гэж үзэж болно. Иймд "Гэгээн алтан од ББСБ" ХХК-ийн дүрмийн сан болох 1.4 тэрбум төгрөгийг 2022 оны 6-р сараас эхлэн Сэндли ББСБ-ын зээлийн эх үүсвэрт оруулж тооцов.

Сэндли ББСБ нь 2021 онд нийт 715.5 сая төгрөгийн хуримтлагдсан ашигтай ажилласан бөгөөд цаашид тухайн жилийн эцсийн байдлаарх хуримтлагдсан ашгийг ирэх жилийн зээлийн боломжит нийт эх үүсвэрт оруулж тооцоолов.

Бусдаас татсан эх үүсвэр

Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны холбогдох журмын дагуу банк бус санхүүгийн байгууллагын бусдаас татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ итгэлцлийн үйлчилгээний хувьд эздийн өмчийн 80% хүртэл, өрийн бичгийн хувьд 50% хүртэл, нийт 130% хүртэл байх боломжтой. Монголын хөрөнгийн бирж дээр бүртгэлтэй Инвекстор ББСБ, Ард Кредит ББСБ, ЛэндМН ББСБ компаниуд нь бусдаас татан төвлөрүүлэх хөрөнгийг зохицуулах байгууллагаас тогтоосон дээд хэмжээнд тулгаж татахыг зорин ажиллаж байна. Монголын хөрөнгийн биржийн цахим хуудсанд мэдээлснээр эдгээр компаниудын бусдаас татан төвлөрүүлсэн нийт хөрөнгийг эздийн өмчид харьцуулсан дундаж харьцаа 2019, 2020, 2021 онуудын эцэст харгалзан 130%, 123%, 130% хэмжээтэй байна.

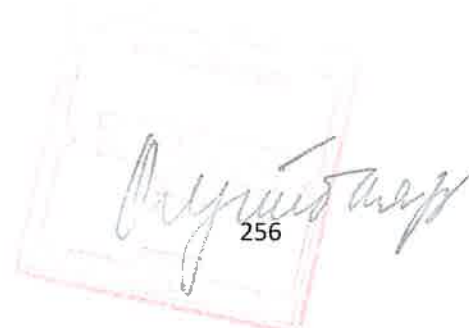
Сэндли ББСБ нь хувьцаат компани болсноор итгэлцлийн гэрээгээр болон өрийн бичгээр бусдаас хөрөнгө татан төвлөрүүлэн ажиллахаар төлөвлөж байна. Сэндли ББСБ-ийн бусдаас татан төвлөрүүлэх хөрөнгийн нийт дүнг зохицуулах байгууллагын тогтоосон дээд хэмжээний 90%-иар буюу 117% байхаар авч үнэлгээнд тооцсон болно. Энэ нь харьцуулсан 3 компанийн Ковидын жил болох 2020 оны дундаж дүн болох 123%-иас бага байгаа тул үнэлгээний ажлын зорилгод нийцсэн харьцангуй болгоомжтой төсөөлөл гэж Үнэлгээчид үзэж байна.

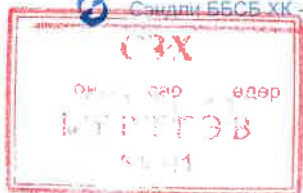
Сэндли ББСБ-ын нийт зээлийн төсөөлөл

Нийт зээл

БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭ: СЭНДЛИ ББСБ ХХК

26

Үнэлгээний тооцоололд ирэх жилүүдийн Үйлчлүүлэгчийн нийт зээлийн хэмжээг тооцоолох зорилгоор тухайн жилийн боломжит нийт зээлийн эх үүсвэрийн хэмжээг дараах байдлаар тодорхойлов.

$$\text{Зээлийн нийт боломжит үүсвэр (t)} = \text{Хувьцаат капитал (t)} + \text{Бусдаас татсан эх үүсвэр (t)} + \text{Хуримтлагдсан ашиг (t-1)}$$

энд, (t) тухайн жил, (t-1) өмнөх жилийг илэрхийлнэ.

Дээрх тодорхойлолтоор авч үзвэл 2021 оны эцсийн байдлаар Сэндли ББСБ-ийн нийт цэвэр зээлийн үлдэгдэл нь нийт боломжит эх үүсвэрийн 93.2%-ийг эзэлж байна. Үнэлгээнд энэ харьцаа ирэх жилүүдэд хадгалагдахаар төсөөлөв.

2021 оны эцсийн байдлаар Монголын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй Инвескор ББСБ, Ард Кредит ББСБ, ЛэндМН ББСБ компаниудын хувьд дээрх тодорхойлолтоор тооцсон харьцаанууд нь харгалзан 97%, 101%, 60% буюу хоорондоо зөрүү өндөр байгаа тул санхүүгийн төсөөлөлд Үйлчлүүлэгчийн өмнөх жилийн гүйцэтгэлд илүүтэй ач холбогдол өгч үндэслэлтэй гэж үзэв.

Хэвийн болон хугацаа хэтэрсэн зээл

2021 оны эцсийн байдлаар нийт зээлд эзлэх хэвийн болон хугацаа хэтэрсэн зээлийн хэмжээ Үйлчлүүлэгчийн хувьд 99.9%, харин харьцуулсан 3 компанийн дундаж 95.1% байсан болно. Цаашид Үйлчлүүлэгчийн зээлийн үйл ажиллагаа өргөжиж зах зээлийн дундаж үзүүлэлтэд дөхнө гэж төсөөлөв.

Цаашлаад хэвийн болон хугацаа хэтэрсэн зээлд эзлэх хэвийн зээлийн хэмжээг мөн харьцуулсан 3 компанийн дундаж дүнгээр авч үнэлгээний тооцоололд ашиглав.

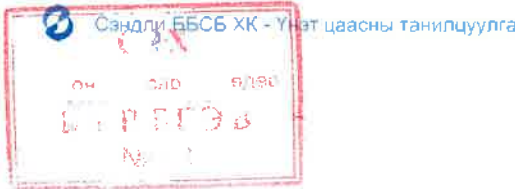
Эдгээр үндсэн төсөөллийг ашиглан мөн СЭХ-ны журмын дагуу зээлийн эрсдэлийн санг тооцоолж үр дүнг дараах хүснэгтэд үзүүлэв.

Хүснэгт 19: Сэндли ББСБ ХК-ийн өвлийн үйл ажиллагааны төсөөлөл, сая төг

Зээлийн үзүүлэлтүүд	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Нийт цэвэр зээл	8,608.2	22,651.4	43,494.3	53,758.3	65,489.7	77,659.9
Нийт эх үүсвэрт эзлэх хувь	93.2%	93.2%	93.2%	93.2%	93.2%	93.2%
Хэвийн + Хугацаа хэтэрсэн зээл	8,598.4	21,546.6	41,972.9	51,136.2	62,295.4	73,871.9
Нийт зээлд эзлэх хувь	99.9%	95.1%	95.1%	95.1%	95.1%	95.1%
Хэвийн	8,491.6	21,050.1	40,419.9	49,958.4	60,860.5	72,170.4
Нийт цэвэр зээлд эзлэх хувь	98.8%	97.7%	97.7%	97.7%	97.7%	97.7%
Анхаарал хандуулах	106.8	496.3	952.9	1,177.8	1,434.8	1,701.5
Нийт цэвэр зээлд эзлэх хувь	1.2%	2.3%	2.3%	2.3%	2.3%	2.3%
Чанаргүй зээл	9.8	1,104.8	2,121.5	2,622.1	3,194.3	3,787.9
Хэвийн бус	9.8	523.8	706.0	895.8	721.6	757.6
Эргэлзээтэй	-	145.3	353.9	481.6	618.2	757.6
Муу	-	435.8	1,061.6	1,444.7	1,854.6	2,272.8
Эрсдэлийн сан	7.8	664.2	1,462.7	1,918.4	2,415.8	2,926.0

Handwritten signature and the number 257.

Хөрөнгийн бусад үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл

Сэндли ББСБ-ийн бизнесийн онцлогоос хамаарч тус компанийн эргэлтийн бүс хөрөнгө нь харьцангуй бага дүнгэй бөгөөд барилга байгууламжийг түрээсээр эзэмшиж байна. Тус компанийн компьютер тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил, програм хангамжийн ирэх жилүүдийн төсөөллийг компанийн менежментийн төсөөлснөөр авч үнэлгээнд ашиглав.

Хүүгийн орлогод харьцуулсан хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлагыг Үйлчлүүлэгчийн менежментийн тооцоолсон дүн буюу 8.3%-иар, бусад активыг 2021 оны гүйцэтгэл болох 6.7%-иар тус тус төсөөлөв.

Сэндли ББСБ-ын орлого, вэрдлын үзүүлэлтүүдийн төсөөлөл

Сэндли ББСБ-ын орлогын үндсэн бүрэлдэхүүнд зээлийн бүтээгдэхүүний хүү, шимтгэлийн орлого болон мөнгөн гуйвуулгын орлого орж байна.

Зээлийн бүтээгдэхүүний орлого

Тодорхойлолтын зөрүү үүсэх эрсдэлээс сэргийлж энэхүү үнэлгээнд зээлийн хүү гэдэгт зээлийн бүтээгдэхүүний хүү болон шимтгэлийн орлогыг дундаж цэвэр зээлд харьцуулсан дүнгээр тодорхойлж хэрэглэв.

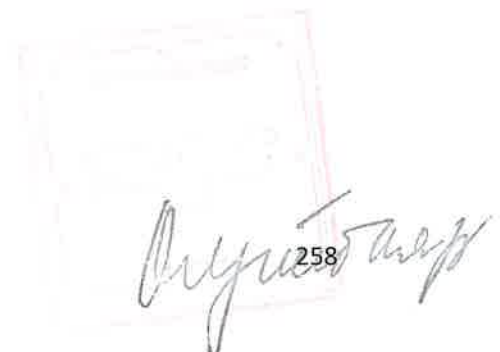
Сэндли ББСБ-ийн зээлийн сарын дундаж хүү 2021 онд 3.2% байсан ба 2022 онд 3.9% байхаар тооцоолж байна. Зээлийн сарын дундаж хүү 2021 онд харьцуулалтаар авсан 3 компани болох Инвескор ББСБ, ЛэндМН ББСБ, Ард Кредит ББСБ-ын хувьд харгалзан 3.1%, 3.7%, 4.8%, дундажаар 3.9% байсан байна.

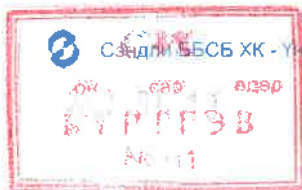
Үнэлгээнд Сэндли ББСБ-ийн 2022 оны зээлийн сарын дундаж хүү цаашид жигд хэмжээгээр бүүрч 2026 он гэхэд 3.0% байхаар тооцоолов. Хэдийгээр энэ дүн нь тайлангийн өдрийн байдлаарх Үйлчлүүлэгчийн бодит гүйцэтгэл болон ирээдүйн төсөөллөөс харьцангуй бага байгаа боловч Үнэлгээнд нь дэлхийн үлс төр, эдийн засагт үүссэн тодорхойгүй энэ цаг үед илүү болгоомжтой хандлага барих нь үнэлгээний ажлын зорилгод нийцтэй гэж үзсэн болно.

Мөнгөн гуйвуулгын цэвэр орлого

Сэндли ББСБ нь олон улстай онлайнаар мөнгөн гуйвуулга хийх финтек технологид суурилсан "Sendly" гар утасны аппликэйшнийг 2020 оны 5 сард амжилттай нэвтрүүлэн ажиллаж байна. Үнэлгээний өдрийн байдлаар мөнгөн гуйвуулгыг АНУ-аас Монгол улс руу, Монгол улсаас АНУ руу, Австрали улсаас Монгол улс руу, Япон улсаас Монгол улс руу гэсэн чиглэлийн дагуу хийж байгаа бөгөөд тун удахгүй Солонгос болон Европын холбооны улсуудаас мөнгө гуйвуулга хийх гарцыг нээхээр ажиллаж байна. 2022 оны 3-р сарын байдлаар нийт 7 сая ам.долларын 15,000 гаруй мөнгөн гуйвуулгын гүйлгээ хийсэн ба нийт 15,248 хэрэглэгч аппликэйшнийг татаж, үүнээс идэвхитэй 4,000 гаруй хэрэглэгчидтэй болсон байна.

Сэндли ББСБ нь үлс хоорондын мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээг амжилттай эхлүүлэн ажиллаж байгаа боловч мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээнд тусгайлсан бизнес төлөвлөгөөг Үнэлгээндэд ирүүлээгүй болно. Иймд мөнгөн гуйвуулгын цэвэр орлогыг Үйлчлүүлэгчийн менежментийн төсөөллийн 50%-иар авч үнэлгээнд оруулав.

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

БҮРГЭЭВ
2023-01-10

2023-01-10

БҮРГЭЭВ

Бусдаас татсан эх үүсвэрийн зардал

Зээл, өрийн үнэт цаасны дундаж зардал болон итгэлцлийн үйлчилгээний зардлыг 2022 онд харгалзуулан сарын 1.3% болон 1.5% байхаар зах зээлийн мэдээлэлд үндэслэн авсан ба цаашид Сэндли ББСБ-ын эзэлийн хүүний төсөөлөлтэй шүүд хамааралтайгаар буурахаар үнэлгээний загварт тооцоолов.

Үйл ажиллагааны болон бусад зардал

Сэндли ББСБ-ын менежментийн багийн тооцоолсон үйл ажиллагааны болон бусад зардлын төсөөлөлд Үнэлгээчид шинжилгээ хийсэн бөгөөд уг тооцоолол нь харьцангуй бодит болсон гэж дүгнэсэн болно. Учир нь эдгээр зардал нь борлуулалт болон зах зээлийн нөхцөл байдлаас хамаарч шүүд өөрчлөгдөнө гэж үзэхээс илүүтэй менежментийн бизнес төлөвлөгөөний дагуу менежментийн шийдвэрээр гардаг онцлогтой зардлууд багтаж байна.

Зээл олгохтой холбоотой банкны гүйлгээний шимтгэлийн зардал Нирау-н 1% шимтгэлийг оруулаад 2021 оны байдлаар нийт зээлийн үлдэгдлийн 1.7%-г эзэлж байсан бөгөөд цаашид энэ хувийг хадгалагдахаар төсөөлөв.

Хөрөнгө оруулагчдын шаардах өгөөжийн хувь

Сэндли ББСБ-ын хувьцаанд хөрөнгө оруулагчдын шаардах өгөөжийн тооцооллыг Капитал хөрөнгийн үнэлгээний CAPM загварыг ашиглан хийж гүйцэтгэв. Харин CAPM аргыг шүүд хэрэглэхэд манай улсын хөрөнгийн зах зээлийн мэдээлэл хангалттай биш тул хөгжиж байгаа орнуудад элбэг хэрэглэгддэг арга буюу хөгжсөн зах зээлтэй харьцуулж үнэлдэг аргыг хэрэглэв.¹⁶ Аргыг тоом тайлбарлавал:

$$k_e = R_f + \beta_e MMRP + \lambda_e CDS$$

энд,

- k_e - cost of equity capital
- R_f - risk-free reference rate in a developed country
- $MMERP$ - mature market equity risk premium
- β_e - exposure to market risk
- CDS - country credit default swap rate
- λ_e - exposure to country risk

Хөрөнгө оруулагчийн шаардах өгөөжийг 21.1% байхаар дараах байдлаар тооцоолов.

Эхлээд өргөтгөсөн CAPM загварын тусламжтайгаар ам.доллараар илэрхийлсэн хорогдуулах хувийн суурь дүнг ерөнхий байдлаар тооцоолов.

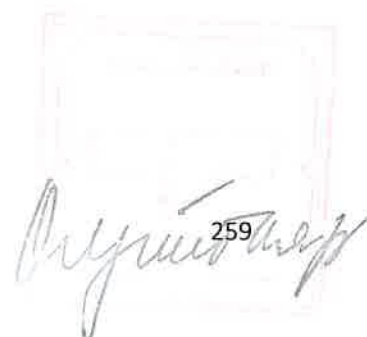
Хэмжээ/дүгнүүм	Утга	Тайлбар
R_f	1.94%	20 year US Treasury ¹⁷
$MMERP$	4.24%	USA Equity risk premium ¹⁸
β_e	0.93	Beta in Financial services (Non-bank & Insurance), USA ¹⁹

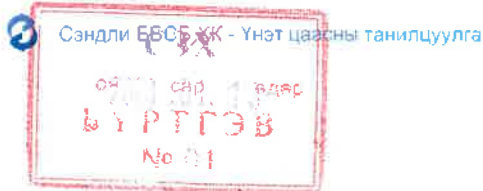
¹⁶ https://sciendo.com/cit.cj/sciendo.php?script=sci_arttext&pid=50719-04332016000100006#n6

¹⁷ <https://www.macrotrends.net/2522/5-year-treasury-bond-rate-yield-chart>

¹⁸ <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>

¹⁹ http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/Betas.html

CDS =	5.53%	Credit default swap of Mongolia ²⁰
Le=	1	High exposure to country risk ²¹
Le(usd) =	11.41%	

Сүүрх кувь дээр үнэлгээнд хамрагдсан компанийн хэмжээ, салбарын бизнесийн онцлогтой холбоотой эрсдэл, ханшийн эрсдэл зэргийг нэмж тооцоолсноор Сэндли ББСБ-ын хөрөнгө оруулагчдын шаардах өгөөжийн хувийг 21.1% байхаар тооцоолж үнэлгээнд ашиглав.

Хамногдваруун	Утга	Тайлбар
Size risk premium	2.50%	Компанийн хэмжээтэй холбоотой эрсдэлийн нэмэгдэл
Industry specific risk premium	1.50%	Салбарын бизнесийн онцлогтой холбоотой эрсдэл
Currency risk premium	5.71%	2021.12 сарын байдлаар ханшийн эрсдэл, Монголбанкны хувийн секторт шинээр олгосон ам.долларын болон төгрөгийн зээлийн зөрүү
Le(usd) =	21.1%	

Цэвэр мөнгөн урсгалын урт хугацааны өсөлтийн хувийг 5.0% байхаар авав.

Ногдол ашгийн бодлого

Сэндли ББСБ ХХК-ийн удирдлага нь 2023 оноос хойш тус компанийн татварын дараах цэвэр ашгийн 20%-ийг ногдол ашигт хуваарилахаар төлөвлөж байгаа тул үнэлгээнд ногдол ашгийн энэ бодлогыг оруулж тооцоолсон болно.

Ирээдүйн цэвэр мөнгөн урсгалын төсөөлөл

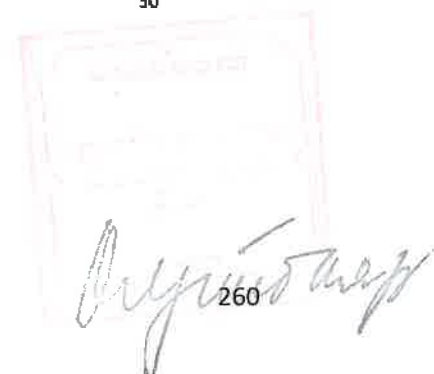
Сэндли ББСБ ХХК-ийн ирээдүйн 5 жилийн цэвэр мөнгөн урсгалын төсөөллийн үндсэн хувилбарыг дараах байдлаар тооцолов.

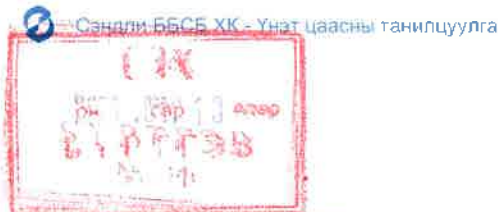
Хүснэгт 20: Сэндли ББСБ ХХК-ийн орлогын төсөөлөл, 2022 – 2026 он

Орлогын үзүүлэлтүүд, сая төгрөг	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Хүүгийн болон бусад орлого	1,785.9	6,940.7	13,934.4	18,180.8	19,299.6	20,198.5
Мөнгөн гүйвүүлгын цэвэр орлого	36.9	177.8	530.0	789.0	1,047.9	1,047.9
Валютын ханшийн зөрүүний орлого	143.4					
Хүүгийн болон бусад зардал	183.2	1,593.9	3,432.0	5,606.3	6,378.2	7,055.6
Үйл ажиллагааны зардал	1,131.5	3,410.6	3,957.1	4,633.9	4,658.2	4,681.7
Болээшгүй эрсдэлийн зардал	7.8	656.4	798.5	455.7	487.4	510.2
Элэгдлийн зардал	33.4	58.9	80.5	88.7	88.7	81.8
Татварын өмнөх ашиг(алдагдал)	620.4	1,398.7	6,196.1	8,165.1	8,725.0	8,917.0
Татвар	32.0	139.9	649.0	1,141.3	1,281.2	1,329.2
Татварын дараах ашиг(алдагдал)	588.4	1,258.8	5,547.1	7,023.8	7,443.7	7,587.7
Ногдол ашиг	-	-	1,108.4	1,404.8	1,488.7	1,517.5

²⁰ <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>

²¹ <https://archive.nyu.edu/bitstream/2451/26918/2/wpa99021.pdf>

Хүснэгт 21: Сэндли ББСБ ХХК-ийн хөрөнгийн үзүүлэлтийн төсөөлөл, 2022 – 2026 он

Хөрөнгийн үзүүлэлтүүд, сая төгрөг	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Бусдаас татсан эх үүсвэр	2,680.0	5,758.2	26,861.4	33,435.7	40,403.1	47,505.2
Өөрийн хөрөнгийн эх үүсвэр	7,144.0	19,802.8	24,240.5	29,859.6	35,814.6	41,884.8
Нийт эх үүсвэр	9,824.0	25,561.1	51,101.9	63,295.3	76,217.6	89,390.0
Нийт зээл	8,608.2	22,651.4	43,494.3	53,758.3	65,489.7	77,659.9
Эздийн өмч	7,144.0	19,802.8	24,240.5	29,859.6	35,814.6	41,884.8

Дээрх төсөөлөлд үндэслэн Сэндли ББСБ ХХК-ийн 100% бизнес өмчлөлийн зах зээлийн үнэ цэнийг 2021 оны 12-р сарын 31-ний өдрийн байдлаар 34,096,591,256 (Гучин дөрвөн тэрбум ерэн зургаан сая таван зүүн ерэн нэг мянга хоёр зүүн тавин зургаа) төгрөг байхаар тооцоолов.

Тооцроллыг үзүүлбэл:

Free Cash flow to Equity Model

Stable Equity Reinvestment Rate	0.0%	Cost of equity	21.1%
Stable FCFE Rate	100.0%	Stable growth rate	5.0%

MNT million

Free Cash Flow to Equity	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Net income	1,258.8	5,547.1	7,023.8	7,443.7	7,587.7	7,967.1
Regulatory capital	-	-	-	-	-	-
Free cash flow to Equity	1,258.8	5,547.1	7,023.8	7,443.7	7,587.7	-
Terminal value	-	-	-	-	49,414.1	-
Total	1,258.8	5,547.1	7,023.8	7,443.7	57,001.9	-
NPV, MNT	34,096,591,256					

Мэдрэмжийн шинжилгээс

Сэндли ББСБ ХХК-ийн бизнесийн үнэлгээний үр дүнгийн мэдрэмжийн шинжилгээг үнэлгээний тооцроллын үндсэн төсөөллүүд болох Зээлийн хүүний хэмжээ, Бусдаас татах эх үүсвэр, Нийт зардлын өөрчлөлт, Хорогдуулах хувийн хувьд хийж гүйцэтгэв.

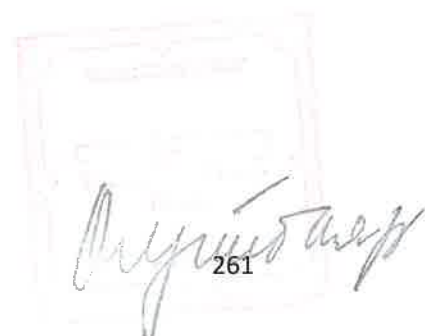
1. Сарын зээлийн дундаж хүү, 2026 онд

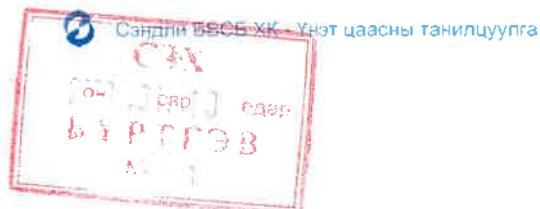
Хувилбарууд	Хэмжээ, %	Үнэлгээ, тэрбум төг	Өөрчлөлт, %
Хувилбар 1	2.0%	19.0	-44.3%
Хувилбар 2	2.5%	26.9	-21.1%
Суурь хувилбар	3.0%	34.1	0.0%
Хувилбар 3	3.5%	41.8	22.6%
Хувилбар 4	3.9%	48.4	41.9%

Үнэлгээний үр дүн нь сарын зээлийн дундаж хүүний өөрчлөлтөд ойролцоогоор 1.3 мэдрэмжтэйгээр өөрчлөгдөж байна. Тухайлбал, сарын дундаж зээлийн хүү 2026 онд үнэлгээний суурь хувилбараас 0.5 нэгж хувиар буюу 16.7%-иар буурахад үнэлгээний үр дүн 21.1%-иар буурах, мөн төдий хувиар өсөхөд 22.6%-иар өсөхөөр байна.

БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭ: СЭНДЛИ ББСБ ХХК

31

2. Бусдаас татах эх үүсвэр

Хувилбарууд	Хэмжээ, %	Үнэлгээ, тэрбум төг	Өөрчлөлт, %
Хувилбар 1	100%	30.1	-11.7%
Хувилбар 2	110%	32.4	-5.0%
Суурь хувилбар	117%	34.1	0.0%
Хувилбар 3	125%	36.0	5.6%
Хувилбар 4	130%	37.3	9.4%

Үнэлгээний үндсэн хувилбарт Сэндли ББСБ нь бусдаас татах эх үүсвэрийг СЗХ-ноос тогтоосон дээд хэмжээний 90%-иар буюу өөрийн хөрөнгийн 117%-тай тэнцэх хэмжээний хөрөнгийг бусдаас татахаар авсан болно. Үнэлгээний үр дүн нь бусдаас татах эх үүсвэрийн өөрчлөлтөд харьцангуй бага мэдрэмжтэйгээр өөрчлөгдөж байна.

3. Нийт зардлын хэмжээ

Хувилбарууд	Хэмжээ, %	Үнэлгээ, тэрбум төг	Өөрчлөлт, %
Хувилбар 1	90%	40.3	18.2%
Хувилбар 2	95%	37.1	8.8%
Суурь хувилбар	100%	34.1	0.0%
Хувилбар 3	105%	31.1	-8.8%
Хувилбар 4	110%	28.2	-17.3%

Зардлын мэдрэмжийн шинжилгээнд хүүгийн зардал, үйл ажиллагааны зардал, болзошгүй эрсдэлийн зардлыг хамруулж үзэв. Үнэлгээний үр дүн нь нийт зардлын өөрчлөлтөд дундажаар 1.8 мэдрэмжтэй өөрчлөгдөж байна. Тухайлбал, зардал 5%-иар өсөхөд (буурахад) үнэлгээ 8.8%-иар буурч (өсөж) байна.

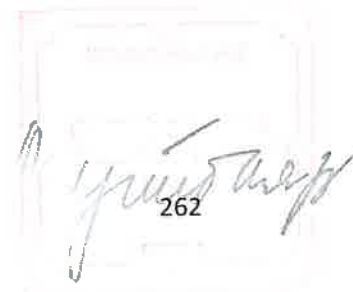
4. Хорогдуулах хувь

Хувилбарууд	Хэмжээ, %	Үнэлгээ, тэрбум төг	Өөрчлөлт, %
Хувилбар 1	19.5%	38.5	12.9%
Хувилбар 2	20.0%	37.0	8.5%
Суурь хувилбар	21.1%	34.1	0.0%
Хувилбар 3	22.0%	32.1	-5.9%
Хувилбар 4	22.5%	31.1	-8.8%

Хорогдуулах хувийг 1.1%-иар бууруулж 20.0%-иар авахад үнэлгээний үр дүн 8.5%-иар өсөж 37.0 тэрбум төгрөг, 19.5%-иар авахад 12.9%-иар өсөж 38.5 тэрбум төгрөг болж байгаа бөгөөд харин 0.9%-иар өсгөж 22.0% болгоход үнэлгээ 5.9%-иар буурч 32.1 тэрбум төгрөг болж байна. Сэндли ББСБ-ийн эздийн өмчийн шаардах өгөөжийн тооцооллын үндсэн хувилбар болох 21.1%-ийг тооцоолохдоо компанийн хэмжээ болон компанийн өөрийн эрсдэлтэй уялдуулан суурь тооцооллыг 4.0%-ийг нэмэгдүүлж авсан болно.

Мэдрэмжийн шинжилгээний дүгнэлт

Сэндли ББСБ ХХК-ийн үнэлгээний үр дүн нь Зээлийн хүүний хэмжээ, Нийт зардал, Хорогдуулах хувийн өөрчлөлтөд мэдрэмж өндөртэй, харин Бусдаас татах эх үүсвэрийн өөрчлөлтөд харьцангуй бага мэдрэмжтэй байна. Үнэлгээний ажлын зорилготой уялдуулан

Үнэлгээний суурь хувилбарт мэдрэмж өндөр үзүүлэлтүүдийг үнэлгээний өдрийн байдлаар харьцангуй болгоомжтой хандлага барьж авсан болно.

Үнэлгээний үр дүнгийн тодруулга

Сэндли ББСБ ХХК-ийн үнэлгээний тооцоололд тус компани нь 1) IPO-оор олон нийтээс нийтээс 10.0 тэрбум төгрөг татан төвлөрүүлсэн, 2) "Гэгээн алтан од ББСБ" ХХК-ийг нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулж хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээг 1.4 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлсний дараах үеийн үнэлгээ (Post-money valuation) болно.

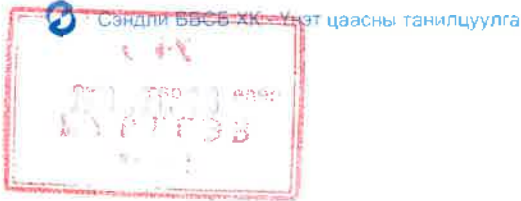
Үнэлгээний ажлын зорилгод нийцүүлэн Сэндли ББСБ ХХК-ийн 100% бизнес өмчлөлийн зах зээлийн үнэ цэнийг үнэлгээний өдрийн байдлаар дараах байдлаар тооцоолов.

	төгрөгөөр
100% бизнес өмчлөлийн үнэ цэн	34,096,591,256
IPO-оор татах шинэ мөнгө	10,050,000,000
Эзлэх хувь	29.3%

Энэхүү үнэлгээний ажлын үнэлгээний өдөр буюу үнэлгээний дүгнэлт гаргасан өдөр нь 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр бөгөөд энэ нь үнэлгээний тайлангийн өдрөөс өөр өдөр болохыг анхаарна уу. УОУС-д заасны дагуу үнэлгээний дүгнэлт нь зөвхөн үнэлгээний өдрийн байдлаарх нөхцөл байдал, мэдээлэлд үндэслэхийг шаарддаг.

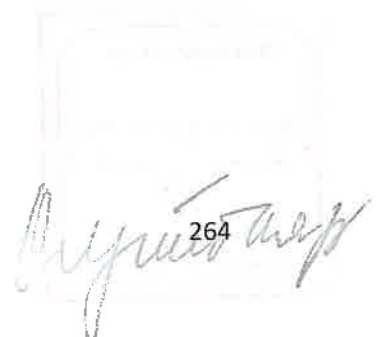
Үнэлгээний өдрөөс хойш үнэлгээний тайлан гарах өдрийн хооронд Орос Украины даймаас үүдэлтэйгээр дэлхийн улс төрийн нөхцөл байдал хүндэрч, эдийн засгийн ирээдүйн төсөөллийн тодорхойгүй байдал цаг тутам өөрчлөгдөж байна. Иймд үнэлгээний үр дүнг хэрэглэхдээ тухайн цаг үеийн нөхцөл байдлыг харгалзаж үзэхийг Үнэлгээчид зөвлөж байна.

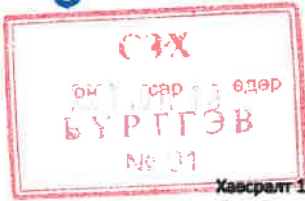

6. ХАВСРАЛТ

- ХАВСРАЛТ 1: Сэндли ББСБ ХК-ийн үлсын бүртгэлийн гэрчилгээ болон тусгай зөвшөөрлийн хуулбарууд
- ХАВСРАЛТ 2: Тодорхойлолт ба үнэлгээний аргачлал
- ХАВСРАЛТ 3: Эргэлтийн бүс хөрөнгийн үнэлгээ
- ХАВСРАЛТ 4: Үнэлгээчдийн сертификатын хуулбар

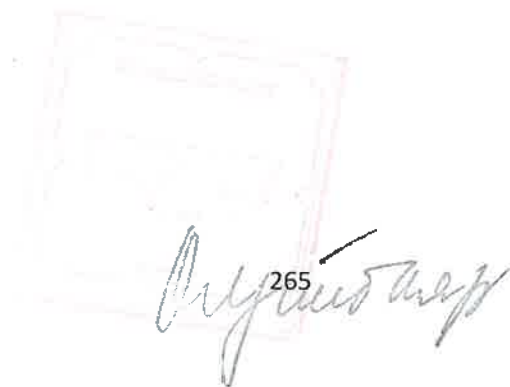

Хэвсрэлт 1: СЭНДЛИ ББСБ ХК-ИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭВ БОЛОН ТУСТАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ХУУЛИАРУУД

№	Тайлбар	Санах	Бүтээгч
1	Нэгдэл үүсгэн байгуулах тухай	2023.01.10	МОНГОЛ УЛС
2	Бүтээгчид өөрсөдийнхөө хөрөнгийг оруулах тухай	2023.01.10	МОНГОЛ УЛС
3	Бүтээгчид өөрсөдийнхөө хөрөнгийг оруулах тухай	2023.01.10	МОНГОЛ УЛС
4	Бүтээгчид өөрсөдийнхөө хөрөнгийг оруулах тухай	2023.01.10	МОНГОЛ УЛС
5	Бүтээгчид өөрсөдийнхөө хөрөнгийг оруулах тухай	2023.01.10	МОНГОЛ УЛС
6	Бүтээгчид өөрсөдийнхөө хөрөнгийг оруулах тухай	2023.01.10	МОНГОЛ УЛС
7	Бүтээгчид өөрсөдийнхөө хөрөнгийг оруулах тухай	2023.01.10	МОНГОЛ УЛС
8	Бүтээгчид өөрсөдийнхөө хөрөнгийг оруулах тухай	2023.01.10	МОНГОЛ УЛС
9	Бүтээгчид өөрсөдийнхөө хөрөнгийг оруулах тухай	2023.01.10	МОНГОЛ УЛС
10	Бүтээгчид өөрсөдийнхөө хөрөнгийг оруулах тухай	2023.01.10	МОНГОЛ УЛС

(Тангир танилцуулга нь төрийн захиргааны эрх зүйн үйлчилгээний газрын үйлчилгээнд оруулагдсан)

Үүнийг зарцуулах бүхий зориулалттай өргөтгөл хийж байгаа гэдгийг заруулах

НЭГ Хуулийн төлөөлөгчдийн хурал - "СЭНДЛИ ББСБ" ХХК

Хэрэг Хуулийн гүйцэтгэл хяналт - БАНК БЭС САНХҮҮГТЭЙН ГЭВЛ АЖИЛААГАА

ТУГААД ҮНЭТ ЦААСНЫ ТЭГЭРГЭЙН ТӨЛӨӨ

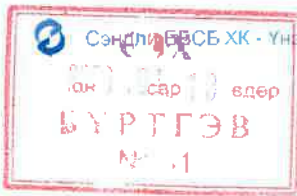
№	Үнэ ашигласны төрөл, төрлийн ангилал	Өмчлөх өдөр	Өмчлөх хугацаа	Үнэний өөрчлөлт
1	Дотоод захирлын зардал	2019/02/01	100 хувиар	
2	Дотоод захирлын зардал	2019/02/01	100 хувиар	
3	Дотоод захирлын зардал	2019/02/01	100 хувиар	

ЗУГААД. Хуулийн төлөөлөгчдийн хурал

№	Өмчлөх зориулалттай өргөтгөл	Өмчлөх хугацаа	Өмчлөх өдөр	Өмчлөх хугацаа	Өмчлөх хугацаа	Өмчлөх хугацаа
1	А.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
2	Б.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
3	В.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
4	Г.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
5	Д.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
6	Е.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
7	Ж.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
8	З.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
9	И.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
10	Й.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
11	К.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%
12	Л.Зөв	100%	2019/02/01	100%	2019/02/01	100%

Handwritten signature and the number 266.

Хавсралт 2: ТОДОРХОЙЛОЛТ БА ҮНЭЛГЭЭНИЙ АРГАЧЛАЛ

Тодорхойлолтууд

Үнэлгээний зарим нэр томъёог өөр өөр үгтээр ойлгож болох талтай байдаг. Ийм нөхцөл байдал үүсэхээс зайлсхийх зорилгоор үнэлгээнд хэрэглэсэн зарим нэр томъёог Үнэлгээний Олон Улсын Стандарт (YOUS), RICS мэргэжлийн Олон Улсын Стандарт ("Улаан ном") болон Санхүүгийн Тайлагмалын Олон Улсын Стандарт (СТОУС)-д тодорхойлсны дагуу дараах байдлаар үзүүлэв.

Идэвхтэй зах зээл [СТОУС 13] – Үнийн мэдээллээр тогтмол хангахад хүрэлцэжүйц дагтамж, дүнгээр хөрөнгө, өр төлбөрийн арилжаа хийгддэг зах зээл.

Үнэ цэн [YOUS 2022] – YOUS 104 Үнэ Цэнийн Сүүрүүд - д заасан үнэ цэнийн Сүүрүүдийн аль нэгэнд нийцүүлэн тухайн тооцролсон дүнгийн талаар үнэлгээчнийн гаргасан шүүн тунгавалтын илэрхийлэл.

Үнэ цэнийн сүүр [YOUS 2022] – Тухайн гайлалнах үнэ цэнийг үндэслэн гаргах сүүр урьдчилсан нөхцөлүүд.

Өртгийн хандлага [YOUS 2022] – Зохиогүй лугацаа, тохиромжтой бус байдал, эрсдэл болон бусад хүчин зүйлс нь хамааралтай бичл бол худалдан авагч нь худалдан авсан эсвэл барьж байгуулсан эсэхээс үл хамааран жилил хэрэгцээт чанар бүхий хөрөнгийг олж бэлтгэх өртөөс илүү дүнг тухайн хөрөнгийн хувьд төлөхүй гэсэн эдийн засгийн зарчмыг баримтлан өртгийн хандлага нь үнэ цэнийн үзүүлэлтийг тооцон гаргадаг.

Хүлээгдэж буй мөнгөн гүйлгээ [СТОУС 13] – Боломжит ирээдүйн мөнгөн гүйлгээг магадлалаар жинлэсэн дундаж (өөрөөр хэлбэл тархалтын дундаж дүн).

Бодит үнэ цэн [СТОУС 13] – Хэмжилт хийж буй өдөр зах зээлд оролцогчдын хооронд байнга хийгдэх ажил гүйлгээгээр хөрөнгийг худалдсанаар хүлээн авах буюу өр төлбөрөөр тооцж үнэ юм.

Хамгийн сайн ашиглалт [СТОУС 13] – Хөрөнгийг ашиглах хугацаанд хөрөнгө буюу бүлэг хөрөнгө, өр төлбөр (бизнесийн хувьд)-ийн үнэ цэнийг дээд түвшинд байлгах зах зээлд оролцогчдын санхүүгийн бус хөрөнгө ашиглалт.

Орлогын хандлага [СТОУС 13] – Ирээдүйн дүнгүүд (жиншээлбэл: мөнгөн гүйлгээ, орлого, зардалын дүн)-ийг өнөөгийн ганц дүн (өөрөөр хэлбэл хорогдуулан)-д хөрвүүлдэг үнэлгээний арга, хандлага. Бодит үнэ цэнийг хэмжихдээ ирээдүйн дүнгүүдийн талаарх зах зээлийн өнөөгийн таамаглалаар илэрхийлсэн үнэ цэнд суурина.

Орц-мэдээлэл [СТОУС 13] – Энэ нь хөрөнгө, өр төлбөрийн үнийг тогтооходоо зах зээлд оролцогчдын гаргасан таамаглалыг хэлэх бөгөөд үүнд дараах эрсдэлийн таамаглал багтана:

- (a) Бодит үнэ цэнийг хэмжихдээ хэрэглэсэн үнэлгээний тодорхой арга аргачлалаас шалтгаалан үүссэн эрсдэл (тухайлбал, үнэ тогтоох загвар); ба
- (b) Үнэлгээний арга, аргачлалын дагуу ашиглагдаж буй орц мэдээллээс шалтгаалан үүссэн эрсдэл.

Орц мэдээлэл нь бэлэн олдоцтой буюу ажиглагдах эсвэл үл ажиглагдах байж болно.

Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай өмч [Улаан ном 2020] – Доорх (a), (б)-оос бусад зорилгоор капиталын үнэ цэнийг өсгөх, эсвэл түрээсийн орлого олох, эсвэл аль алиных нь зорилгоор эзэмшиж буй өмч (газар, барилга, эсвэл барилгын хэсэг, эсвэл аль аль нь

- (a) бараа үйлчилгээний үйлдвэрлэлт, нийлүүлэлт болон захиргааны зорилгоор ашиглаж байгаа эсвэл
- (b) бизнесийн хэвийн нөхцөлд худалдан борлуулах зориулалттай.

Нэгдүгээр түвшний орц-мэдээлэл [СТОУС 13] – Аж ахуйн нэгжийн хэмжилт хийж буй өдрөөр ашиглах боломжтой, ижил төстэй хөрөнгө, өр төлбөрийн идэвхтэй зах зээлийн жишиг (тохируулаагүй) үнэ.

Хоёрдугаар түвшний орц-мэдээлэл [СТОУС 13] – Хөрөнгө, өр төлбөртэй холбоотой шууд ба шууд бусаар гаргаж авах боломжтой бөгөөд нэгдүгээр түвшинд багтсан жишиг үнээс бусад орц мэдээлэл.

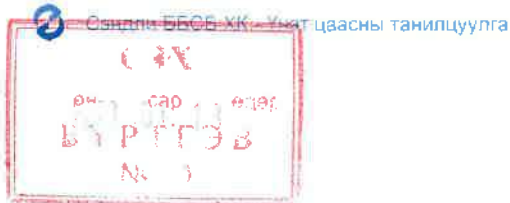
Гуравдугаар түвшний орц-мэдээлэл [СТОУС 13] – Хөрөнгө ба өр төлбөрийн талаарх үл ажиглагдах орц мэдээлэл.

БИЗНЕСИЙН ҮНЭЛГЭЭ: СЭНДЛИ ББСБ ХК

38

Handwritten signature and the number 268.

Зах зээлийн хандлага [ҮОУС 2022] – Тухайн хөрөнгийг үнийн мэдээлэл нь бэлэн олддогтой байгаа ижил буюу жишмэл болж (өөрөөр хэлбэл төсвөгтэй) хөрөнгүүдтэй харьцуулсанаар үнэ цэнийн үзүүлэлтээр хангадаг.

Зах зээлээр баталгаажсан мэдээлэл (СТОУС 13) – Корреляци болон бусад аргын тусламжтайгаар зах зээлд бэлэн байгаа мэдээллээр баталгаажсан буюу түүмээс гаргаж авсан орц мэдээлэл.

Зах зээлийн түрээсийн төлбөр [ҮОУС 2022] – Зохиж маркетинг, сурталчилгаа хийгдсэний дараа, талууд тус бүр зохиж мэдлэгтэй, бодол төлөвлөгөөтэй бөгөөд албан шажалт шаардлагагүйгээр оролцох тохиолдолд арилжаанд оролцоход бэлэн байгаа түрээслүүлэгч ба түрээслэгчийн хоорондох харилцаа хамааралгүй талуудын ажил гүйлгээгээр зохиж түрээсийн нөхцөлийн дагуу үл хөдлөх хөрөнгийн хувь оролцоог түрээслэвэл зохино гэж үг үнэлгээний өдрөөр тооцрогдсон дүн.

Зах зээлийн үнэ цэн [ҮОУС 2022] – Зохиж маркетинг, сурталчилгаа хийгдсэний дараа талууд тус бүр зохиж мэдлэгтэй, бодол төлөвлөгөөтэй бөгөөд албан шажалт шаардлагагүйгээр оролцох тохиолдолд арилжаанд оролцоход бэлэн байгаа худалдан авагч ба борлуулагчийн хоорондох харилцаа хамааралгүй талуудын ажил гүйлгээгээр хөрөнгө буюу өр төлбөрийг арилжвал зохино гэж үг үнэлгээний өдрөөр тооцрогдсон дүн.

Бэлэн олддог орц мэдээлэл [СТОУС 13] – Тодорхой үйл явдал, ажил гүйлгээний талаар олон нийтэд нээлттэй байгаа мэдээлэл гэх мэт зах зээлийн тоон мэдээг ашиглан боловсруулсан орц мэдээллийг хэлэх бөгөөд үүнд хөрөнгө, өр төлбөрийн үнийг тогтоохын тулд зах зээлд оролцогчдын гаргасан таамаглалыг тусгана.

Үндсэн зах зээл [СТОУС 13] – Хөрөнгө, өр төлбөрийг хамарсан хэмгийн өндөр дүнтэй болон хэмгийн олон арилжаа хийгдсэн зах зээл юм.

Үл хөдлөх өмчийн хувь оролцоо [ҮОУС 2022] – Газар ба барилгын өмчлөл, хяналт, ашиглалт буюу эзэмшлийн эрх.

Тусгай төсвөлүүд [Улаан ном 2022] – Үнэлгээний өдрөөр бий болсон нөхцөл байдлаас ялгаатай нөхцөл байдлыг авч үзж буй төсвөлөөл эсвэл үнэлгээний өдөр зах зээлийн жирийн оролцогч хийжгүй байх үйлдэл.

Тусгай үнэ цэн [Улаан ном 2022] – Хөрөнгийн хувийн шинж чанарыг тусгаж байдаг, зөвхөн тусгай худалдан авагчдад бий болох үнэ цэн.

Өргөжинтэний хэмнэлтийн үнэ цэн [ҮОУС 2022] – Хоёр буюу эд хэдэн хөрөнгө эсвэл хувь оролцоог нэгтгэн нийлүүлсэн бөгөөд уг нэгдсэн үнэ цэн нь тэдгээрийн тус тусын үнэ цэнүүдийн нийлбэрээс илүү байх зөрүү үр дүн.

Худалдах зориулалт бүхий өмч [Улаан ном 2022] – Тухайн бизнесийн арилжаалагдах боломжийг өмчийн үнэ цэн нь илэрхийлж байдаг тусгай бизнест зориулагдсан үл хөдлөх өмчийн аливаа төрөл.

Эрсдэлийн шагнал [СТОУС 13] – Зах зээлд оролцогчид хөрөнгө, өр төлбөрийн мөнгөн гүйлгээний тодорхой байдлаас шалтгаалан үүсэх эрсдэлийг хүлээсний эцэст нүртэх ашиг. Үүнийг мөн "эрсдэлийн залруулга" хэмээн нэрэлдэг.

Тооцооны нэгж [СТОУС 13] – Хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөхийн тулд үг хөрөнгө, өр төлбөрийг нэгтгэх буюу задлан хянгирүүлэх СТОУС-ын хэмжүүр.

Үл ажиглагдах орц мэдээлэл [СТОУС 13] – Хөрөнгө, өр төлбөрийн үнийг тогтоохдоо зах зээлд оролцогчдын гаргасан таамаглалын талаарх боломжит хэмгийн сайн мэдээллийг ашиглан боловсруулсан буюу зах зээлд бэлэн байдаггүй орц мэдээлэл.

Үнэлгээний өдөр [Улаан ном 2022] – Үнэлгээний үнэлгээний дүгнэлт гаргасан өдөр.

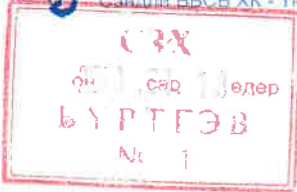
Үнэлгээний тайлангийн өдөр [Улаан ном 2022] – Үнэлгээний тайланд гарын үсэг зурсан өдөр.

Үнэлгээний аргачлал

Үнэлгээний ажлын зорилготой үйлдүүлэн Үнэ цэнийн суурь-д нээлттэй чөлөөт зах зээл дээр төсвөлж буй арилжаагаар хүрч болох хэмгийн их магадлалтай үнийн илэрхийллийг заав. Энэ ангилалд ҮОУС-д тодорхойлсон зах зээлийн үнэ цэн багтана.

Handwritten signature and the number 269.

Үнэлгээнд хэрэглэдэг үндсэн гурван хандлагын тодорхойлолт, тайлбарыг доор үзүүлэв. Эдгээр хандлагууд нь үнийн тэнцвэр, үр ашгийн хүлээлт, орлуулалт зэрэг эдийн засгийн зарчмуудад тулгуурладаг. Үнэлгээний үндсэн хандлагуудад:

- (a) Зах зээлийн хандлага,
- (b) Орлогын хандлага,
- (c) Өртгийн хандлага.

Үнэлгээний эдгээр үндсэн хандлага бүр нь хэрэглээний өөр өөр нарийвчилсан аргуудтай байдаг.

Үнэлгээний хандлага болон аргуудаас сонголт хийхдээ тухайн нөхцөл байдалд хамгийн тохиромжтой аргыг олох зорилго тавина. Бүх нөхцөлд тохиромжтой нэг ч арга байхгүй. Сонголт хийхдээ хамгийн багадаа дараах хүчин зүйлсийг авч үзэх шаардлагатай. Үүнд:

- (a) үнэлгээний ажлын нөхцөл болон зорилгоор тодорхойлогдсон тохиромжтой үнэ цэнийн сүүрэг,
- (b) боломжит үнэлгээний хандлага болон аргуудын давуу болон сул талууд,
- (c) арга бүрийн хувьд тухайн хөрөнгийн үндсэн шинжтэй зохицолтой байдал, холбогдох зах зээлийн оролцогчид нь тухайн хандлага, аргуудыг хэр зэргээр хэрэглэдэг талаар,
- (d) тухайн аргыг хэрэглэхэд шаардагдах найдвартай мэдээллийн олдоц ямар байгааг зэрэг орно.

Үнэлгээчин нь заавал нэгээс дээш тооны үнэлгээний аргыг хөрөнгийн үнэлгээнд ашиглах ёстой гэсэн шаардлага байхгүй. Ялангуяа үнэлгээчин нь аль нэг аргын нарийвчлал болон найдвартай байдалд итгэх итгэл өндөр байхад бусад аргуудыг ашиглахыг шаарддаггүй. Үнэлгээний аль нэг аргаар итгэлтэй үр дүн гаргахад үнэн зөв эсвэл ангилгагдах орц мэдээлэл хангалттай олдоцгүй үед үнэ цэнийн баримжаа дүр зураг авах зорилгоор нэгээс дээш тооны үнэлгээний хандлага эсвэл аргыг хэрэглэдэг. Хэрэв нэгээс дээш тооны үнэлгээний хандлага эсвэл арга хэрэглэсэн, түүнчлэн нэг хандлагад хамаарах олон тооны аргуудыг хэрэглэсэн тохиолдолд эдгээр хандлага, аргуудад үндэслэн гаргасан үнэ цэнийн тооцоолол нь үндэслэл сайтай, олон аргаар гарсан өөр өөр үр дүнг хэрхэн нэг үнэ цэн болгосон талаар хийсэн шинжилгээг үнэлгээний тайланд тодорхой тайлбарлах шаардлагатай байдаг.

Хэрэв үнэлгээний хандлага, аргуудаар гарсан үнэ цэнийн баримжаанууд нь хоорондоо зөрүү илтэй байвал үнэлгээчин нь яагаад ийм үр дүн гарч байгаа талаар олж мэдэж ойлгох шаардлагатай бөгөөд зөрүү өндөртэй үнэ цэнийн баримжаа дүнгүүдийг хялбараар жинлэн үнэ цэнийг тооцоолох нь тохиромжтой биш юм. Энэ тохиолдолд үнэлгээчин нь дээр дурдсан удирдамжийн дагуу үнэлгээний аль нэг хандлага/арга нь бусад авч үзсэн аргуудаас илүү сайн, илүү найдвартай үнэ цэнийн баримжаа дүр зураг өгөх эсэхийг дахин нягтлан судлах шаардлагатай.

Гурван хандлагын алийг нь ч хэрэглэсэн үнэлгээчин нь зах зээлийн бэлэн олдоцтой мэдээллийг боломжит дээд хэмжээнд хүргэж ашиглах ёстой. Үнэлгээнд ашигласан орц мэдээлэл болон төсөөлөл нь ямар эх сурвалжаас авснаас үл хамдарам үнэлгээчин нь тэдгээр орц мэдээлэл, төсөөлөлд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, үнэлгээний зорилгод хэр тохиромжтой байгааг дүгнэх шинжилгээг заавал хийх ёстой байдаг.

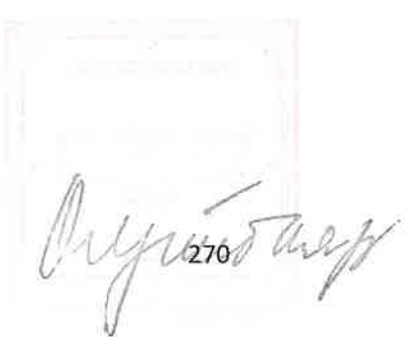
Үнэлгээний олон улсын стандартаас гадна Монгол Улсад бизнесийн үнэлгээ хийх аргачлалыг Сангийн сайд, Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны даргын 2011 оны 12-р сарын 30-ны өдрийн 274/240 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан байдаг. Энэ аргачлалд бизнесийн үнэлгээний арга, хандлагыг Үнэлгээний Олон Улсын Стандартын дагуу тайлбарлан оруулсан байна.

Зах зээлийн хандлага

Зах зээлийн хандлагаар бизнесийн үнэ цэнийг тогтооходоо үнийн мэдээлэл хангалттай олдох ижил төстэй болон орлуулалт бизнестэй харьцуулах аргыг хэрэглэнэ. Энэ хандлагаар үнэлэх эхний алхам нь зах зээл хувьцаа нь армилдаагдаж байгаа эсвэл зах зээл дээр санхүү борлогдсон үнэлгээнд хамрагдсан бизнестэй ижил төстэй бизнесийн хувьцааны үнэ эсвэл борлуулалтын үнийг авч үзэх явдал юм.

Энэ хандлагаар бизнесийн үнэлгээ хийхэд түгээмэл ашигладаг мэдээллийн эх сурвалжид дараах мэдээллүүд орно. Үүнд:

- 1. Ижил төстэй бизнесийн нийтэд зориулан худалдсан бизнесийн өмчлөлийн эрхийн талаарх хөрөнгийн зах зээл буюу хувьцааны талаарх мэдээлэл

2. Ижил төстэй бизнесийг зах зээл дээр худалдсан ба худалдан авсан ажил гүйлгээний талаарх мэдээлэл
3. Тухайн субъектийн бизнесийн өмчлөл дэх өмнөх үеийн ажил гүйлгээний талаарх мэдээлэл
4. Эрх бүхий байгууллагын болон ижил төстэй бүтээгдэхүүний мэдээллийн сан
5. Үнэлгээний хувийн мэдээллийн сан зэрэг орно.

Энэ хандлагаар бизнесийн үнэлгээ хийхэд харьцуулж байгаа бизнесийн үнэ цэнийн дүнг орлого, нийт хөрөнгө, цэвэр хөрөнгө зэрэг суурь үзүүлэлтүүдэд харьцуулан гаргасан нэг эсвэл хэд хэдэн үржүүлэгчийг тооцно. Тухайлбал:

- Үнэ ба ашгийн харьцаа (PE Ratio) = Нэгж хувьцааны үнэ / Нэгж хувьцааны өгөөж
- Үнэ ба бүртгэлийн өртгийн харьцаа (Price to Book Value Ratio) = Нэгж хувьцааны үнэ / Нэгж хувьцааны бүртгэлийн өртөг
- Үнэ ба борлуулалтын харьцаа (Price to Sales Ratio) = Нэгж хувьцааны үнэ / Нэгж хувьцаанд ногдох борлуулалт

Бизнесийн үнэлгээг хийхэд хэд хэдэн үржүүлэгчийг ашигласан эсвэл хэд хэдэн аргыг аюулгүйн хэрэглэсэн бол үнэлгээчин тэдгээрийг ач холбогдлын хувиар жинлэж үнэлгээний дүнг тодорхойлж болно. Ижил төстэй ба тухайн бизнесийг харьцуулахдаа хууц болгохын тулд шаардлагатай тохиолдолд боломжит тохирцуулгыг хийдэг.

Сэндли ББСБ ХК-ийн бизнесийн онцлогтой үйлдүүлэн Үнэ ба бүртгэлийн өртгийн харьцаа (Price to Book Value)-г ашиглав.

Орлогын хандлага

Орлогын хандлага гэдэгт тухайн хөрөнгийн өмчлөлтөөс олохдоор тооцрогдсон эсвэл олсон мөнгөн урсгалд үндэслэн үнэ цэнийг тогтоодог ерөнхий зарчимтай олон аргуудыг багтаан үзэж болно.

Ирээдүйн тодорхой үеүүдэд ашиг, орлогын хэмжээ тогтвортой бус, хугацааны төгсгөлд бизнес үлдэх өртөгтэй байх үед хоргодуулах мөнгөн гүйлгээний аргыг ашиглах нь оновчтой байдаг. Энэ аргаар бизнесийн үнэ цэнийг тухайн бизнесийн цэвэр мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэн ба хугацааны сүүлийн жилийн орлогын капиталжүүлсан дүнгийн өнөөгийн үнэ цэнийн нийлбэрээр тооцно.

Ногдол ашгийн дискант загвар (dividen discount model) нь хувьцаа эзэмшигчдийн олж авах мөнгө нь зөвхөн ногдол ашиг гэж үздэг.

Эздийн өмчийн чөлөөт мөнгөн урсгал (Free Cash Flow to Equity) загвар нь бизнест шаардлагад хөрөнгө оруулалтыг хийсний дараа хувьцаа эзэмшигчдэд үлдэх боломжтой цэвэр мөнгөн урсгалыг тооцролж бизнесийн үнэ цэнийг тооцоолдог. Санхүүгийн байгууллагын хувьд энэ аргыг дараах байдлаар тодорхойлдог.

$$\text{Эздийн өмчийн чөлөөт мөнгөн урсгал} = \text{Цэвэр орлого} - \text{Захицуулах байгууллагаас шаардах хөрөнгө}$$

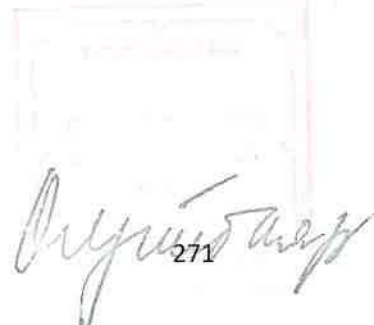
Энэ нь ногдол ашиг хэлбэрээр төлөгдөх боломжтой мөнгөн урсгал юм.

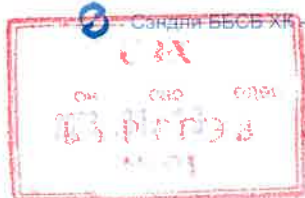
Өртгийн хандлага

Өртгийн хандлагыг мөн "Хөрөнгөд сүүрилсэн хандлага" гэж нэрлэдэг ба энэ нь худалдан авагч үнэлэгдэн буй хөрөнгөд төлөх үнэ нь (цаг хугацаа, тохиромжгүй байдал, эрсдэл болон бусад хүчин зүйлийг эс тооцвол) тэнцүү чанартай хөрөнгийг худалдан авах эсвэл барьж байгуулах зардлаас илүүгүй байна гэсэн зарчимд үндэслэнэ.

Өртгийн хандлагаар бизнесийг үнэлэхдээ тухайн бизнесийн биет ба биет бус бүх хөрөнгүүдийг үнэлж, үүнээс бүх өр төлбөрүүдийн зах зээлийн үнэ цэнийг хасах замаар тооцно.

Өртгийн хандлагын арга нь тухайн бизнесийн орлого олох чадаарыг харуулж чаддаггүй үнчир тасралтгүй байх төсөөлөөр ажиллаж байгаа бизнесийн үнэлгээнд ашиглахад тохиромж муутай байдаг.

Сэндли ББСБ ХХК - Унэт цаасны танилцуулга

Хэвсрэлт 3: ЭРГАЛТИЙН БҮС ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ

Эргэлтийн бүс хөрөнгийн үнэлгээнд дараах таамаглал, аргачлалыг ашиглав. Үүнд:

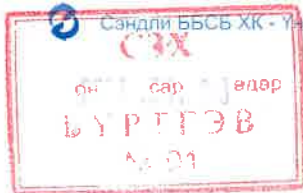
- Хөрөнгүүдийг анх худалдан авэхдаа тухайн үеийн зах зээлийн үнээр худалдан авсан.
- Худалдан авалт хийснээс хойш хугацааны үнийн өөрчлөлтийг Үндэсний статистикийн хорооны мэдээлэлд үндэслэн тохируулж, үнэлгээний өдрийн байдлаарх анх худалдан авах үеийн шинж чанар, эзэгдэл бүхий хөрөнгийн зах зээлийн үнийг тооцолов.
- Үндсэн хөрөнгийн үнийн өөрчлөлтийн итгэлцүүрийг Үндэсний статистикийн хорооноос гаргадаг Улаанбаатар хотын гэр зүйн тгвйлгэ барааны үнийн индекстэй ижил байхаар авав.
- Тооцолсон орлуулах үнээс эзэгдлийн тохируулга хийн (эдний засгийн хоцрогдол, үүрэг ажиллагааны болон биет эзэгдэл) үнэлгээний өдрийн байдлаарх хөрөнгийн зах зээлийн үнэ цэнийг тооцолов.
- Үндсэн хөрөнгийн биет эзэгдлийг тохируулахдаа Сангийн сайдын 2018 оны 207-р тушаалын хэвсрэлт 6-р батлагдсан хөрөнгийн үнэлгээнд баримтлах норматив хугацааг баримтлан шүлүүн шугамын аргаар тооцов.
- Үнэлгээний өдрийн байдлаар хөрөнгүүдэд эдийн засгийн болон үүрэг ажиллагааны эзэгдэл хоцрогдол байхгүй гэж үзэв.
- Биет бүс хөрөнгийн үнэлгээд анхны өртгийг үнийн өсөлтийн итгэлцүүрээр тохируулж тооцсон.
- Биет бүс хөрөнгийн үнийн өөрчлөлтийн итгэлцүүрийг Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн ерөнхий индекстэй ижил байхаар авав.

Сэндли ББСБ
Хөрөнгийн үнэлгээ
Үнэлгээний тооцоолол
2021.12.31-ны байдлаар

№	Хөрөнгийн нэр	Анхны үнэ, төг	Худалдаж өрсөн өндөг	Үнийн өсөлтийн итгэлцүүр	Ашигласан хугацаа	Ашигласан норматив хугацаа	Цаашд ашиглах үзүүлэлт	Эргэлтийн тохируулга	Тооцолсон зах зээлийн үнэ цэн, төг
1	Компьютер төхөөрөмж								
1.1	проекторын үнэ	1,280,000	4/4/18	1.16	3.74	4	0.26	0.06	95,416
1.2	Компьютер төхөөрөмж үнэ	10,983,800	4/18/18	1.16	3.70	5	1.30	0.26	3,297,751
1.3	wireless router үнэ	70,000	5/17/18	1.16	3.62	4	0.38	0.09	7,590
1.4	КАМЕРЫН ҮНЭ /2017	535,000	4/12/19	1.11	2.72	4	1.28	0.32	190,304
1.5	тонгс төхөөрөмжийн үнэ	6,500,000	4/15/19	1.11	2.71	5	2.29	0.46	3,206,500
1.6	компьютерийн үнэ	1,222,500	7/16/19	1.10	2.46	5	2.54	0.51	1,246,357
1.7	НОМПЬЮТЕР /ГАНТУЯА/	2,187,500	5/18/20	1.08	1.62	5	3.38	0.68	1,594,290
1.8	компьютерийн үнэ сол	4,415,400	5/28/20	1.08	1.59	5	3.41	0.68	3,244,096
1.9	НОМПЬЮТЕР laptop	2,100,000	3/3/21	1.06	0.93	5	4.17	0.83	1,851,544
1.10	Компьютер i7 desktop	3,075,000	4/20/21	1.06	0.70	5	4.30	0.86	2,796,623
1.11	Компьютер i5 desktop	2,245,000	4/20/21	1.06	0.70	5	4.30	0.86	2,041,762
1.12	Микрофон	460,000	6/23/21	1.05	0.52	4	3.48	0.87	418,072
1.13	сервер	23,359,781	6/22/21	1.05	0.53	5	4.47	0.89	21,855,803
1.14	Эн компьютер	4,718,000	6/30/21	1.05	0.50	5	4.50	0.90	4,435,849
1.15	Компьютер i7 desktop	3,075,000	4/20/21	1.06	0.70	5	4.30	0.86	2,796,623
1.16	Компьютер i5 desktop	2,245,000	4/20/21	1.06	0.70	5	4.30	0.86	2,041,762
1.17	Эн компьютер	2,587,000	6/30/21	1.05	0.50	5	4.50	0.90	2,432,289
1.18	DELL OPTIPLEX 3080 MT I5	2,062,000	8/4/21	1.04	0.41	5	4.59	0.92	1,974,077
1.19	DELL ЭОМОНТ I5 ПРОЦЕССОР	2,400,000	8/23/21	1.04	0.36	5	4.64	0.93	2,323,693
1.20	EAGET M2 256GB SSD	840,000	9/24/21	1.04	0.27	4	3.73	0.93	814,445
1.21	КОМПЬЮТЕРИЙН ҮНЭ DELL	2,340,000	9/24/21	1.04	0.27	5	4.73	0.95	2,301,438
1.22	inspiron 3501-1605s laptop	2,340,000	10/12/21	1.03	0.22	5	4.78	0.96	2,313,838
1.23	DELL VOSTRO V5501-15.25D	2,099,000	10/20/21	1.03	0.20	5	4.80	0.96	2,085,041
1.24	КОМПЬЮТЕРИЙН ҮНЭ /DELL	3,685,000	10/28/21	1.03	0.18	5	4.82	0.96	3,657,229
1.25	Switch Sport /2 дэвхээ	25,000	11/9/21	1.03	0.14	4	3.86	0.96	24,824
1.26	ХАРД ПАМ НӨУТБҮҮК-д	197,000	12/3/21	1.00	0.08	4	3.92	0.98	193,225
1.27	v5501 laptop /төв/	2,300,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,298,741
1.28	v5501 laptop /төв/	2,300,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,298,741
1.29	3506 laptop, төв	2,099,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,097,851

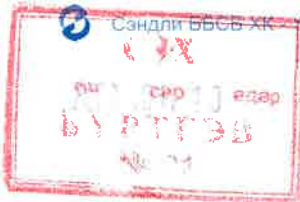
Handwritten signature and date 2022/12/28.

1.30	3505 laptop, тов	2,099,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,097,851
1.31	1ш суурин компьютер	2,245,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,243,771
1.32	switch	25,000	12/31/21	1.00	0.00	4	4.00	1.00	25,000
1.32	Бөмбөгөр hp227sdn	850,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	827,769
1.34	225 27 камер	235,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	228,854
1.35	95 07 wifi router бөмбөгөр	95,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	92,515
1.36	халаасны wifi бөмбөгөр	245,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	238,592
1.37	бөмбөгөр 1ш DELL INSPIRON	2,100,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,098,850
1.38	1ш суурин компьютер	2,245,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,243,771
1.39	3501 laptop, бөмбөгөр	2,099,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,097,851
1.40	K14 цаг бүртгэлийн	253,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	246,383
1.41	халаасны wifi хархорин	245,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	238,592
1.42	wireless router хархорин	100,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	97,385
1.43	кард хархорин	165,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	160,685
1.44	камер хархорин	138,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	134,391
1.45	NVR хархорин	270,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	262,938
1.46	ROUTER BOARD MIKROTIK	445,500	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	433,848
1.47	60500 OPTIC CONVERTER	209,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	203,534
1.48	PDF 3 core wall mount OTP	60,500	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	58,918
1.49	3503 laptop, хархорин	2,099,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,097,851
1.50	1ш суурин компьютер	2,245,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,243,771
1.51	хархорин 1ш DELL INSPIRON	2,100,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,098,850
1.52	K14 цаг бүртгэлийн	253,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	246,383
1.53	халаасны wifi нарантуул	245,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	238,592
1.54	wireless router нарантуул	100,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	97,385
1.55	кард нарантуул	165,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	160,685
1.56	камер нарантуул	138,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	134,391
1.57	NVR нарантуул	270,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	262,938
1.58	нарантуул hp227sdn	850,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	827,769
1.59	мобинет интернет	209,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	203,534
1.60	Dell notebook нарантуул	1,600,000	12/17/21	1.00	0.04	5	4.96	0.99	1,587,734
1.61	3504 laptop, нарантуул	2,099,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,097,851
1.62	1ш суурин компьютер	2,245,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,243,771
1.63	нарантуул 1ш DELL	2,100,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,098,850
1.64	K14 цаг бүртгэлийн	253,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	246,383
1.65	Дэнжийн мянга салбар	82,500	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	80,342
1.66	Дэнжийн мянга салбар	445,500	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	433,848
1.67	халаасны wifi дэнжийн	245,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	238,592
1.68	wireless router дэнжийн	100,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	97,385
1.69	кард дэнжийн мянга	165,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	160,685
1.70	камер дэнжийн мянга	138,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	134,391
1.71	NVR дэнжийн мянга	270,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	262,938
1.72	дэнжийн мянга hp227sdn	850,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	827,769
1.73	хархорин hp227sdn	850,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	827,769
1.74	3502 laptop, данк 1000	2,099,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,097,851
1.75	1ш суурин компьютер	2,245,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,243,771
1.76	дэнжийн 1000 1ш DELL	2,100,000	12/30/21	1.00	0.00	5	5.00	1.00	2,098,850
1.77	ГЯЛС КРЕДИТ ББСБ	330,000	9/22/21	1.04	0.27	4	3.73	0.93	319,491
1.78	БЗ цаг бүртгэлийн	258,500	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	251,739
1.79	ИНТЕРНЭТ РҮҮТЭР	400,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	389,538
1.80	МОБИ ИНТЕРНЭТ	420,750	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	409,746
1.81	БАЯНЗҮРХ САЛБАР ПРИНТЕР	1,140,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	1,110,184
1.82	БАЯНЗҮРХ САЛБАР	706,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	687,535
1.83	камер баянзүрх	138,000	9/30/21	1.04	0.25	4	3.75	0.94	134,391
1.84	халаасны wifi төхөөрөмж	165,000	12/1/21	1.00	0.08	4	3.92	0.98	161,612
1.85	налайх салбар NOTEBOOK	1,799,900	12/17/21	1.00	0.04	5	4.96	0.99	1,786,102
1.86	НАЛАЙХ САЛБАР ГАДНА	180,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	178,275
1.87	РҮҮТЭРБОРД НАЛАЙХ	460,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	396,167
1.88	ЭШ CORE I5 ПРОЦЕССОР	3,310,000	12/17/21	1.00	0.04	5	4.96	0.99	3,284,626
1.89	NVR ДҮРС БИЧИГ /	270,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	267,413
1.90	НАЛАЙХ САЛБАР ХАРД	125,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	123,802
1.91	НАЛАЙХ КАМЕР	130,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	128,754
1.92	НАЛАЙХ КАМЕР /ЗУУ	138,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	136,678
1.93	налайх салбар мөчигэр	900,000	12/17/21	1.00	0.04	5	4.96	0.99	893,101

Оршимоор
273

Сэндли БСБ ХК-нэт цаасны танилцуулга

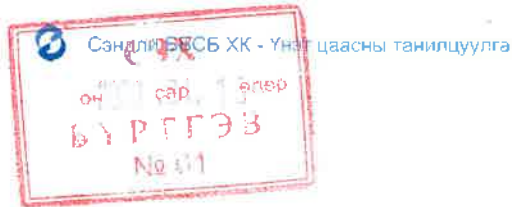
194	налайх салбар веб камер	65,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	64,377
195	КАМЕР	70,000	11/24/21	1.03	0.10	4	3.90	0.97	70,274
196	РҮҮТЭР БОРД	430,000	11/24/21	1.03	0.10	4	3.90	0.97	431,684
197	ГЯЛС КРЕДИТ БСБС БУЛГАН	4,490,000	11/24/21	1.03	0.10	5	4.90	0.98	4,531,003
198	БУЛГАН САЛБАРТ 26А	535,000	11/24/21	1.03	0.10	4	3.90	0.97	537,095
199	халдасны wifi төгөөрөмж	165,000	11/11/21	1.00	0.08	4	3.32	0.98	161,612
1100	халдасны wifi төгөөрөмж	165,000	11/11/21	1.00	0.08	4	3.32	0.98	161,612
1101	Баянөлгий салбар	1,799,900	12/17/21	1.00	0.04	5	4.96	0.99	1,786,102
1102	РҮҮТЭРБОРД / БАЯНӨЛГИЙ/	400,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	396,167
1103	2Ш CORE I5 ПРОЦЕССОР	3,310,000	12/17/21	1.00	0.04	5	4.96	0.99	3,294,626
1104	NWR ДҮРС БИЧИГЧ	270,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	267,413
1105	БАЯНӨЛГИЙ САЛБАР ХАРД	180,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	179,275
1106	БАЯНӨЛГИЙ САЛБАР	490,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	485,305
1107	БАЯНӨЛГИЙ КАМЕР	130,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	128,754
1108	БАЯНӨЛГИЙ КАМЕР/ДУУ	139,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	136,679
1109	БАЯНӨЛГИЙ САЛБАРТ WIFI	45,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	44,569
1110	баянөлгий салбар монитор	900,000	12/17/21	1.00	0.04	5	4.96	0.99	893,101
1111	баянөлгий салбар веб	65,000	12/17/21	1.00	0.04	4	3.96	0.99	64,377
1112	дорноговь салбар	1,799,900	12/17/21	1.00	0.04	5	4.96	0.99	1,786,102

Нийт **161,669,931** **142,526,385**

2	Тавилга ад хэргийн								
2.1	Кресло буйданын үнэ	2,138,800	4/25/18	1.16	3.69	10	6.31	0.63	1,564,814
2.2	хөшигний үнэ	900,000	4/25/18	1.16	3.69	10	6.31	0.63	658,477
2.3	богино долгионы зүүх	329,990	5/28/19	1.11	2.60	6	3.40	0.57	207,429
2.4	Кафе чанарчын үнэ	99,990	5/28/19	1.11	2.60	6	3.40	0.57	62,853
2.5	Хөргөгчийн үнэ	1,009,900	5/28/19	1.11	2.60	6	3.40	0.57	634,916
2.6	Ус шүүгчийн үнэ	650,000	5/28/19	1.11	2.60	6	3.40	0.57	408,585
2.7	10 ш дугуйтай самвал	965,350	5/28/19	1.11	2.60	10	7.40	0.74	791,857
2.8	жаргачийн үнэ шилжэ	449,900	5/28/19	1.11	2.60	6	3.40	0.57	282,804
2.9	ус буцалгачийн үнэ шилжэ	69,900	5/28/19	1.11	2.60	5	2.40	0.48	37,239
2.10	кафе чанарчын үнэ шилжэ	89,900	5/28/19	1.11	2.60	6	3.40	0.57	56,511
2.11	салбар 49ш*100	1,389,900	5/28/19	1.11	2.60	7	4.40	0.63	968,833
2.12	телефон апаратны үнэ	245,000	12/2/19	1.08	2.08	5	2.92	0.58	155,179
2.13	Буйдан	1,375,500	4/15/19	1.11	2.71	10	7.29	0.73	1,114,797
2.14	Сейф 0.60ш*70	373,350	3/26/19	1.11	2.77	10	7.23	0.72	300,614
2.15	Ширээ 1.60ш*70	471,600	3/26/19	1.11	2.77	10	7.23	0.72	379,723
2.16	Ширээ 1.40ш*70	393,000	3/26/19	1.11	2.77	10	7.23	0.72	316,436
2.17	Санс	235,800	3/26/19	1.11	2.77	5	2.23	0.45	117,195
2.18	сандал 5 ширээг	628,800	3/26/19	1.11	2.77	10	7.23	0.72	506,298
2.19	хуйлдаг хөшиг	556,000	6/8/21	1.05	0.56	10	9.44	0.94	548,533
2.20	хурлын ширээ	990,000	6/30/21	1.05	0.50	10	9.50	0.95	982,939
2.21	5 хаалттай шкаф	770,000	6/30/21	1.05	0.50	10	9.50	0.95	764,508
2.22	хуйлдаг хөшиг	556,000	6/8/21	1.05	0.56	10	9.44	0.94	548,533
2.23	хурлын ширээ	990,000	6/30/21	1.05	0.50	10	9.50	0.95	982,939
2.24	5 хаалттай шкаф	770,000	6/30/21	1.05	0.50	10	9.50	0.95	764,508
2.25	ML1690 мэргэчлэлийн үнэ	559,900	7/6/21	1.04	0.49	6	5.51	0.92	536,775
2.26	бингийн шүүгээ /Одгэрэл	1,760,000	9/13/21	1.04	0.30	10	9.70	0.97	1,774,565
2.27	бингийн шүүгээ	220,000	9/13/21	1.04	0.30	10	9.70	0.97	221,921
2.28	12ш бичгийн ширээ 2	11,170,000	9/29/21	1.04	0.25	10	9.75	0.97	11,213,291
2.29	4 давхарт кофе чанарч-09,9F	419,800	9/29/21	1.04	0.25	6	5.75	0.96	417,779
2.30	10ш*200.0F ширээ агуулах	2,000,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	2,022,373
2.31	12ш*50.0F хаалт агуулах-д	600,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	606,712
2.32	3ш*120.0F түмбөчкэ	360,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	364,027
2.33	хөрөнгө агуулах-д	11,186,820	12/30/21	1.00	0.00	10	10.0	1.00	11,183,757
2.34	сандалын үнэ 90ш /агуулах/	8,020,000	12/30/21	1.00	0.00	10	10.0	1.00	8,027,802
2.35	хувцасны шнаф /Бөмбөгөр	440,000	9/13/21	1.04	0.30	10	9.70	0.97	443,641
2.36	хуйлдаг хөшигний үнэ	308,000	9/30/21	1.04	0.25	10	9.75	0.97	312,039
2.37	Ус шээршүүлэгчийн үнэ	730,000	9/30/21	1.04	0.25	6	5.75	0.96	726,832
2.38	Бөмбөгөр салбар	200,000	9/30/21	1.04	0.25	10	9.75	0.97	202,623
2.39	3ш ширээ бөмбөгөр	600,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	606,712
2.40	4ш хаалт бөмбөгөр	200,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	202,237
2.41	1ш түмбөчкэ бөмбөгөр	120,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	121,342
2.42	захирал ширээ бөмбөгөр	495,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	500,527
2.43	15101 салбар хөрөнгө	2,020,500	12/30/21	1.00	0.00	10	10.0	1.00	2,019,947

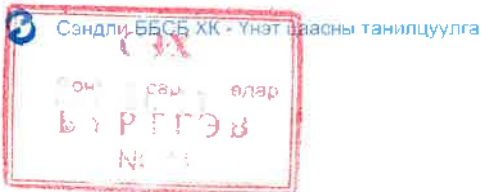
Handwritten signature and date '2023-01-10'.

2.44	сайны шүүгээ/хархорин	330,000	9/13/21	1.04	0.30	10	9.70	0.97	332,731
2.45	ус шүүгч 1ш*170.0	170,000	9/30/21	1.04	0.25	6	5.75	0.96	169,262
2.46	хархорин БОГИНО	189,900	9/30/21	1.04	0.25	6	5.75	0.96	189,076
2.47	захирал ширээ хархорин	495,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	500,537
2.48	1ш түмбэнч хэвсгэн	120,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	121,342
2.49	4ш хаалт хархорин	200,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	202,237
2.50	3ш ширээ хархорин	600,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	606,712
2.51	15102 салбарт хөрөнгө	2,020,500	12/30/21	1.00	0.00	10	10.0	1.00	2,019,947
2.52	бичгийн шүүгээ/нарантуул	880,000	9/13/21	1.04	0.30	10	9.70	0.97	887,283
2.53	ус шүүгч 1ш*170.0	170,000	9/30/21	1.04	0.25	6	5.75	0.96	169,262
2.54	нарантуул БОГИНО	189,900	9/30/21	1.04	0.25	6	5.75	0.96	189,076
2.55	захирал ширээ нарантуул	495,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	500,537
2.56	1ш түмбэнч нарантуул	120,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	121,342
2.57	4ш хаалт нарантуул	200,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	202,237
2.58	3ш ширээ нарантуул	600,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	606,712
2.59	15104 салбарт хөрөнгө	2,020,500	12/30/21	1.00	0.00	10	10.0	1.00	2,019,947
2.60	ус шүүгч 1ш*170.0 дэнжийн	170,000	9/30/21	1.04	0.25	6	5.75	0.96	169,262
2.61	дэнжийн явцаг БОГИНО	189,900	9/30/21	1.04	0.25	6	5.75	0.96	189,076
2.62	захирал ширээ дэнжийн	495,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	500,537
2.63	1ш түмбэнч дэнжийн	120,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	121,342
2.64	4ш хаалт дэнжийн явцаг	200,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	202,237
2.65	3ш ширээ дэнжийн явцаг	600,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	606,712
2.66	15103 салбарт хөрөнгө	2,020,500	12/30/21	1.00	0.00	10	10.0	1.00	2,019,947
2.67	БАЙНЗҮРХ САЛБАР	170,000	9/28/21	1.04	0.26	10	9.74	0.97	273,387
2.68	B5B WM -7020 MWT	189,900	9/30/21	1.04	0.25	6	5.75	0.96	189,076
2.69	E-6B ШИРЭЭ 99109244 ГЯ/С	599,000	9/30/21	1.04	0.25	10	9.75	0.97	606,855
2.70	1ш түмбэнч байнзүрх	120,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	121,342
2.71	4ш хаалт байнзүрх	200,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	202,237
2.72	3ш ширээ байнзүрх	600,000	10/11/21	1.03	0.22	10	9.78	0.98	606,712
2.73	15105 салбарт хөрөнгө	2,020,500	12/30/21	1.00	0.00	10	10.0	1.00	2,019,947
2.74	НАЛАЙХ САЛБАР ХҮЙЛДАГ	153,000	11/30/21	1.03	0.08	10	9.92	0.99	156,252
2.75	НАЛАЙХ САЛБАР УС	230,000	12/1/21	1.00	0.08	6	5.92	0.99	226,851
2.76	ЗАХИРАЛ ШИРЭЭ НАЛАЙХ	400,000	12/17/21	1.00	0.04	10	9.96	1.00	398,467
2.77	15106 салбарт хөрөнгө	2,020,500	12/30/21	1.00	0.00	10	10.0	1.00	2,019,947
2.78	БУЛГАН САЛБАР УС	225,000	11/30/21	1.03	0.08	6	5.92	0.99	228,472
2.79	БУЛГАН САЛБАР ХҮЙЛДАГ	229,500	11/30/21	1.03	0.08	10	9.92	0.99	234,379
2.80	15032 салбарт хөрөнгө	2,020,500	12/30/21	1.00	0.00	10	10.0	1.00	2,019,947
2.81	БАЯНӨДГИЙ САЛБАР	243,000	11/30/21	1.03	0.08	10	9.92	0.99	248,166
2.82	Баянцэвч ус буцалгач	80,000	12/17/21	1.00	0.04	5	4.96	0.99	79,387
2.83	15033 салбарт хөрөнгө	2,020,500	12/30/21	1.00	0.00	10	10.0	1.00	2,019,947
НИЙТ		82,086,300							79,059,977
3	Программ хангамж								
3.1	Монгол үргэлжлэн		5/31/19	1.11					40,423,974
3.2	Поларис сэлүүгийн	4,400,000.00	3/5/19	1.11					4,898,754
Нийт		4,400,000							46,322,728

Handwritten signature and date '2023.01.10'.

Хавсралт 4: ҮНЭЛГЭЭЧИЙН СЕРТИФИКАТЫН ХУУЛБАРУУД

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ЦАХИМ СИСТЕМ ИЙН ЛАВЛАГАА ТОДОРХОЙЛОЛТЫН МАЯГТ

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

2022.01.02

Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн үндсэн мэдээлэл

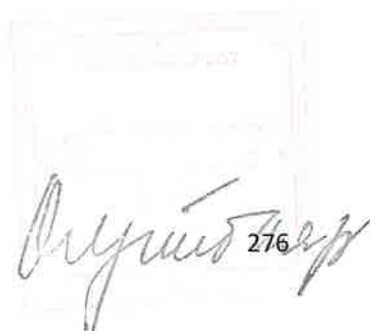
Регистрийн дугаар : 0000000000
Нэр : ГАНГУЛГА

Зөвшөөрөлтэй холбоотой мэдээлэл

Авсан огноо : 2021-12-10
Дуусах огноо : 2024-12-10
Хүчтэй эсэх : Хүчтэй
Тусгай зөвшөөрлийн нэр : ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Цахим систем нь бусад талын бодуулагуудыг шалгахад зориулсан хяналтын гэрч байдлын шалгуур болсон ашиглаж байгаа бөгөөд QR кодыг явуулах үед тусгай шалгууруудыг хангасан эсэхээг хяналтын зарчлаар талын өөрчлөлд буюу тусгай үеийн байдлаар харьцангуй өөрчлөх уу

Vertical text on the left side of the page, likely a list of names or a table, mostly illegible due to small font and orientation.

Gantulga Donorov

on

31 October 2018

WAS ELECTED A PROFESSIONAL MEMBER OF THE ROYAL INSTITUTION OF CHARTERED SURVEYORS

6824290

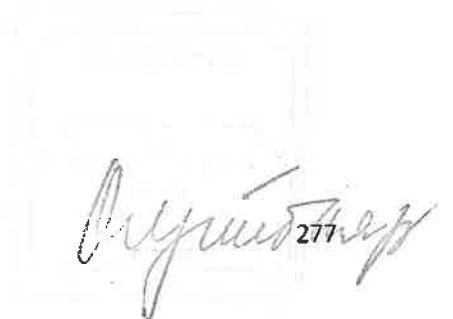
MEMBERSHIP NUMBER

Signature of Christopher Brock

PRESIDENT OF RICS

Small text below the RICS logo: The information herein was provided subject to the provisions of the membership agreement.

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ЦАХИМ СИСТЕМИЙН ЛАВЛАГАА ТОДОРХОЙЛОЛТЫН МАЯГТ

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

2022.05.09

Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн үндсэн мэдээлэл

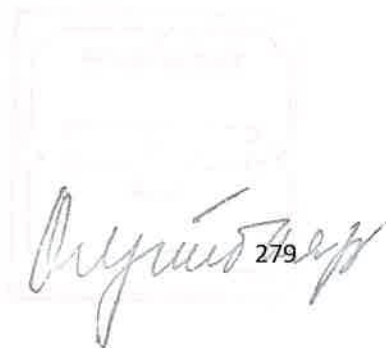
Регистрийн дугаар : ЧР/0000000001
Нэр : ХАЛМУН

Зөвшөөрөлтэй холбоотой мэдээлэл

Авсан огноо : 2021-12-18
Дуусах огноо : 2024-12-18
Хүчтэй эсэх : Хүчтэй
Тусгай зөвшөөрлийн нэр : ХӨРӨНГИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ
ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Цахим систем нь бусад төрийн байгууллагуудас итгэртэйгээр мэдээллийг татан авч байгааг илгээж
болсон ашиглаж байгаа бөгөөд QR кодыг уншуулах үед тухайн илгээгүүрүүдийг хангасан эх сурвалж
зарчигчид төлөө өргөлдөгч буюу тухайн үеийн байдлаар иргэдийнх аюулгүй байдлыг урьдчилан
хянаж байгааг илгээж байна.

Сэндли ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

Үнэлгээний дүгнэлтийн нэмэлт тодруулга/

СЭНДЛИ ББСБ ХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Б.ОДГЭРЭЛ ТАНАА

2023/01/09, 23/01-05
танай 2023/01/05-ны № 14-т

Тодруулга дүгнэлт хүргүүлэх тухай

Танай компаниас 2023 оны 1 дүгээр сарын 05-ны өдрийн 14 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу дараах тодруулга дүгнэлтийг хүргүүлж байна.

Тодруулбал Сэндли ББСБ нь нээлттэй бонд гаргахаар холбогдох эрх бүхий байгууллагуудаас зөвшөөрөл авахаар материалаа бүрдүүлэн өгсөнтэй холбоотой тус өрийн хэрэгслийн барьцаа хөрөнгө болох компанийн хувьцааны үнэлгээнд манай байгууллагаас 2022 оны 5-р сарын 16-ны өдрөөр гаргасан бизнесийн үнэлгээний тайланд үндэслэн хувьцааны жиншиг үнийг тогтоож болох эсэх талаар тодруулга дүгнэлт авах хүсэлтийг ирүүлжээ.

“Сэндли ББСБ” ХХК хувьцаагаа олон нийтэд анх удаа санал болгох үйл ажиллагаанд зорнуулж бид тус компанийн бизнесийн үнэлгээг 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар хийж гүйцэтгэсэн. Бидний хийсэн үнэлгээнд үндэслэн “Сэндли ББСБ” ХХК нь 2022 оны 9 дүгээр сард авчдагч зах зээлд санал болгох нэгж хувьцааны үнийг 150.0 төгрөгөөр тогтоосон. Үнээс хойш өнөөдрийг хүртлэх хугацаанд хоёрдогч зах зээл дээр тус компанийн хувьцааны дундаж ханш 169.0 төгрөг байна.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2021 оны 6 дугаар сарын 11-ний өдрийн 226 дугаар тогтоолоор баталсан “Өрийн хэрэгслийг бүртгэх журам”-ын 2 дугаар зүйлийн 2.7-д заасны дагуу нээлттэй хувьцаат компани өөрийн гаргасан хувьцааны 50 хувиас хэтрэхгүйг барьцаалж болох ба үнэлгээг тогтоохдоо арилжаа эрхлэх байгууллагын албан ёсны мэдээнд тусгасан сүүлийн 6 сарын жигдэсэн дундаж ханшийг харгалзахаар тусгажээ.

Харин Сэндли ББСБ нь хувьцаагаа хоёрдогч зах зээлд арилжаалж эхэлснээс хойш 6 сарын хугацаа өнгөрөөгүй байгаа тул энэ журамд заасан аргачлалаар хувьцааны жинлэсэн дундаж ханшийг тогтоох боломжгүй байна.

Бид үүссэн нөхцөл байдлыг судалж үзээд дараах дүгнэлтийг гаргаж байна.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны “Өрийн хэрэгслийг бүртгэх журам”-д заасан “сүүлийн 6 сарын” байх шаардлага нь үнэт цаас гаргагчийн нээлттэй компани болсноос хойших хугацаатай холбоотой шаардлага гэж үзэхээс илүүтэй нээлттэй бондын батлан даалт болох хувьцааны үнэлгээг тогтооход хэрэглэх аргачлал гэж үзэж болохоор байна.

Иймд бидний хийсэн үнэлгээний өдөр буюу 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөс “Сэндли ББСБ” ХХК-ийн хувьцаа хоёрдогч зах зээл дээр арилжаалагдаж эхлэх өдрийн хооронд тус компанийн хувьцааны үнийн дундаж ханшийг 150.0 төгрөг гэж үзэх боломжтой гэж дүгнэж байна.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Д.ГАНБААТАР

Утас: +976 7800 5000 | Факс: +976 7800 5001 | Холбоо: 1004 тоот
И-мэйл: info@geregepartners.mn | Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо
Вэб: www.geregepartners.mn | Улаанбаатар, Монгол улс

Handwritten signature and number 280

Сэндли ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

ХУУЛИЙН ДҮГНЭЛТ

**“СЭНДЛИ ББСБ” ХК-ИАС ӨРНИЙН ХЭРЭГСЭЛ ГАРГАН НИЙТЭД САНАЛ
БОЛГОХТОЙ ХОЛБОГДУУЛАН БЭЛГТЭСЭН**

ХУУЛЬ ЗҮЙН ДҮГНЭЛТ

ХААНА: “СЭНДЛИ ББСБ” ХК

ХАЯГ: МОНГОЛ УЛС, УЛААНБААТАР ХОТ, ЧИНГЭЛТЭЙ ДҮҮРЭГ, 2-Р ХОРОО, 48,
50 МЯНГАТ /15171/, БАКУЛА РЕНБУЧИ ГУДАМЖ, 8/4 ТООТ

УТАС/ФАКС: (976) 78177700, (976) 77127700

ХААВААС: “ӨМГӨӨЛЛИЙН ЭМ ДИ ЭС ЭНД ХААНЛЕКС” ХХН

ХАЯГ: УЛААНБААТАР ХОТ, СУХБААТАР ДҮҮРЭГ, СУХБААТАРЫН ТАЛВАЙ 2
СЭЙТРАЛ ТАУЗЭР, 13 ДАВХЛАР, 1301 ТООТ

УТАС/ФАКС: (976-11) 330048, (976-11) 330049

ОГНОО: 2022 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 29-НИЙ ӨДӨР

281
Олзуунтөгс

Монгол Улс Улаанбаатар хот МНУО
Сүхбаатар дүүрэг Сүхбаатарын талбай 2
Сүхбаатар тасуу 10 өрөөн 1001 тоот

Утас: +976 11 310044
Факс: +976 11 310040
Олон улс: +1 075 3932574

2022.12.29 2022/318

**"СЭНДЛИ ББСБ" ХК-ИЙН
ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ,
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
НАР ТАНАА**

**"СЭНДЛИ ББСБ" ХК-ИАС ӨРИЙН ХЭРЭГСЭЛ ГАРГАН НИЙТЭД САНАЛ
БОЛГОХТОЙ ХОЛБОГДУУЛАН БЭЛТГЭСЭН ХУУЛЬ ЗҮЙН ДҮГНЭЛТ**

Тус "Өмгөөллийн Эм Дн Эс энд Хаанлекс" ХХН нь (цаашид "МДСХ" гэх) нь "Сэндли ББСБ" ХК (цаашид "Компани", эсхүл "Үнэт цаас гаргагч", эсхүл "ББСБ" гэх)-ийн өрийн хэрэгсэл гарган нийтэд санал болгохтой холбогдуулан бэлтгэсэн энэхүү хууль зүйн дүгнэлт (цаашид "Дүгнэлт" гэх)-ийг гаргаж байгаа болно. Энэхүү Дүгнэлт нь тухайлан зориулж гаргасан этгээдүүдээ бусад этгээдийн өмнө ямар нэгэн үүрэг хариуцаага бий болгохгүй. Дүгнэлтийг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу гүйцэтгэгдсэн бөгөөд энэ нь аливаа гуравдагч этгээдэд ашигтай байх, эсхүл давуу байдлыг бий болгох мэдээлэл, баталгаа өгөх зорилготой болно.

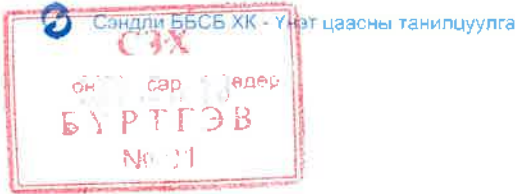
Энэхүү Дүгнэлтийг боловсруулахад ирүүлсэн бүрдүүлбэр материал, баримтуудад агуулагдсан дараах асуудлаар МДСХ нь хариуцлага хүлээхгүй ба Дүгнэлт гаргаагүй болно. Үүнд:

1. Дүгнэлт нь зөвхөн хууль зүйн асуудлаар хийгдсэн бөгөөд аливаа тоон мэдээлэл, хөрөнгийн болон бизнесийн үнэлгээ зэрэг тусгай мэргэжлийн хүрээний мэдээлүүдийн талаар бид нарийн мэдлэггүй, тэдгээрийн үнэн зөв байдлыг тогтоохгүй болно;
2. Дүгнэлтэд өөрөөр дурдсанаас бусад тохиолдолд бидний хийсэн ажил энэхүү Дүгнэлтийн тайлбар хэсгийн судалгаа шинжилгээний ажлын хүрээгээр хязгаарлагдаж байгаа болно;
3. Нотариатын гэрчилсэн, улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн үйлдэл нь бодит эсэх;
4. Бусад улсын хууль тогтоомж буюу бусад эрх зүйн харьяаллын хүрээнд хийгдсэн, хуульд нийцсэн, хүчин төгөлдөр эсэх талаар;
5. Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.6 дахь хэсэгт "...санхүүгийн мэдээлэл нь үнэн зөв эсэхийг аудитын үйл ажиллагаа эрхлэх хуулийн этгээдээр тус тус хянуулж, дүгнэлт гаргуулна." гэж зөвсн дагуу санхүүгийн мэдээлэл, амдеррайтерын судалгаа, дүгнэлт, таамаглал болон нийтэд нлэрхий мэдээллийн тайлбар;
6. Дүгнэлтэд тусгайлан дурдсанаас бусад аливаа судалгаа, шинжилгээ, асуулга хийгдэхгүй болно. Тийнхүү хийгдэхгүй судалгаа, шинжилгээ, асуулгын үндэс болсон аливаа мэдээлэл, бүртгэл нь бүрэл биш, шинэчлэгдэжгүй, жишээ нь, тухайн баримт бичиг нь холбогдох эрх бүхий байгууллагад бүртгэгдээгүй, хувийн хэргээ устсан, алга болсон, эсхүл бусад байдлаар хувийн хэрэгт байхгүй болсон байж болно;
7. Компанийн бүх баримт бичиг, гэрээ, төлөвлөгөө, харилцаа холбоо, зөвшөөрөл, хувийн хэрэгтэй танилцсан, тэдгээрийг судалсан гэх амлалтыг энэхүү Дүгнэлттэй холбоотой бид гаргахгүй болно;
8. Дүгнэлт боловсруулах үед хүчин төгөлдөр хэрэгжиж байгаа Монгол Улсын хуулийн хүрээнд хийгдсэн бөгөөд бид өөр бусад эрх зүйн тогтолцооны холбоо, хамраал, нөлөөллийн талвар ямар нэгэн үзэл бодол нлэрхийлээгүй болно.

МДСХ нь Дүгнэлтэд өөрөөр тусгаагүй бол Компанийн үйл ажиллагааны хүрээнд байгуулагдсан ач холбогдол бүхий гэрээ, их хэмжээ болон сонирхлын зөрчилтэй хэргийг, Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн 5% ба түүнээс дээш үнийн дүн бүхий гэрээ, хэлцүүд, дүрэм журмыг

282
Оригинал

2022 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрөөр тасалбар болгон хялвсан бөгөөд түүнээс бусад дүрэм, журам, байгуулагдсан гэрээг энэхүү Дүгнэлтэд оруулаагүй болно.

Мөн Компанийн зүгээс ач холбогдол бүхий баримт, мэдээллийг нуусан, орхигдуулсан, Дүгнэлт гаргах явцад танилцуулаагүй, буруу, дутуу танилцуулсан нөхцөлд үүсэх асуудлаар МДСХ харнуцлага хүлээхгүй.

"Өмгөөллийн Эм Ди Эс Энд Хаанлекс" ХХН нь Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2021 оны 6 дугаар сарын 11-ний өдрийн 226 тоот тогтоолоор батлагдсан Комиссийн өрийн хэрэгцээний бүртгэлийн журмын 3 дугаар зүйлийн 3.4 дэх хэсэгт заасныг удирдлага болгон Үнэт цаас гаргагч "Сэндли ББСБ" ХК, үндсэн андеррайтер "Өлзийт энд хо капитал ҮЦК" ХХК, туслах андеррайтер "Голомт капитал ҮЦК" ХХК, аудит "Шонхор үнэмтэй аудит" ХХК-тай аливаа сонирхлын зөрчилгүй болохоо үүгээр мэдэгдэж байна. Харин туслах андеррайтер "Райнос инвестмент ҮЦК" ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал Н.Цэвэгмид нь Үнэт цаас гаргагчийн ТУЗ-ийн ердийн гишүүнээр сонгогдон ажиллаж байгааг дураар нь зүйтэй гэж үзэв.

Холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу та бүхний мэдээлэл, тайлан гаргаж хүргүүлэх ёстой төрийн болон өөрийнхөө зохицуулах байгууллагад өгөхөөс бусад тохиолдолд бидний бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүйгээр энэхүү Дүгнэлтийг өшиглэх, ишлэл авах, бусад баримт бичигт оруулан дараах, бусдад хувиран хүргүүлэхийг хориглоно.

Дүгнэлтийг дээрх хамтласан этгээдүүдэд хүргүүлсэн өдрөөс хойш хууль тогтоомжид өөрчлөлт орсон болон бусад үйл ажиллагаатай холбогдуулам бид нэмэлт хууль зүйн дүгнэлт хийх үүрэг хүлээхгүй болно.

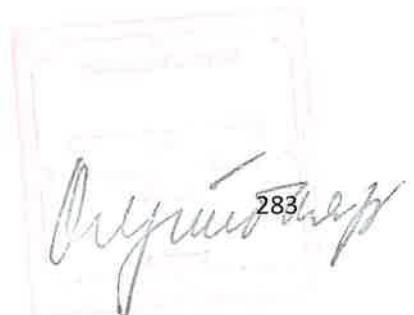
Энэхүү албан бичиг нь Дүгнэлтийн салшгүй хэсэг байна.

Хүндэтгэсэн,

"ӨМГӨӨЛЛИЙН ЭМ ДИ ЭС ЭНД ХААНЛЕКС" ХХН-ИЙН

ГИШҮҮН, ХУУЛЬЧ

Д.ДҮГЭРЖАВ

АГУУЛГА

Удиртгал..... 5

1. **Компани хууль тогтоомжийн дагуу үүсгэн байгуулагдаж бүртгэгдсэн эсэх, үнэт цаас гаргах шийдвэр нь хуулийн дагуу гарсан эсэх** 7

2. **Компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл, Гүйцэтгэх удирдлага, Эрх бүхий албан тушаалтнууд нь холбогдох хууль тогтоомж, Хорооноос баталсан Компанийн засаглалын кодекст заасан шаардлагыг хангаж байгаа эсэх, тэдгээрийн удирдах чадвар, дадлага туршлагын талаар мэдээлэл** 10

3. **Үнэт цаас гаргагчийн дотоод дүрэм, журмууд нь холбогдох хууль тогтоомж, Хорооны баталсан “Компанийн засаглалын кодекс”-т ийцсэн эсэх** 21

4. **Бусадтай байгуулсан худалдах худалдан авах, бэлтгэн нийлүүлэх, зээлийн зэрэг үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаанд чухал ач холбогдол үзүүлэх бусад гэрээ нь холбогдох хууль тогтоомжинд ийцэж байгаа эсэх**..... 31

5. **Сүүлийн 3 жилийн дотор хийсэн ях хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлэлцэж холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хийгдсэн эсэх**..... 43

6. **Үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрөл, лиценз, зохиогчийн эрх, патент, бараа, үйлчилгээний тэмдэг нь хүчин төгөлдөр эсэх, тэдгээрийн хугацаа дуусах, цуцлагдах, алхаа үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах үүрэг хүлээсэн зэргээр үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаанд нь бодитой өвчлөж болохуйц шөхцөл буй эсэх** 51

7. **Үнэт цаас, үл хөдлөх болон бусад эд хөрөнгө өмчлөх эрх нь хүчин төгөлдөр эсэх, алхаа үүргийн гүйцэтгэлийг хангах үүрэг хүлээсэн эсэх**..... 53

8. **Үнэт цаас бүртгүүлэх танилцуулгад тусгагдсан хууль зүйн мэдээлэл нь хүчин төгөлдөр баримтаар нотлогдож байгаа эсэх** 55

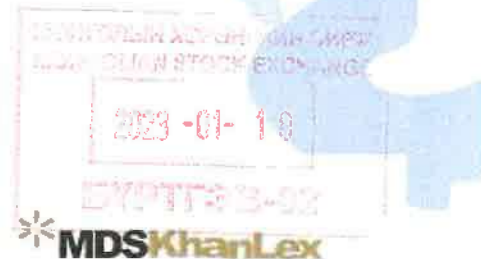
9. **Компанийн толгой, охи, хараат, зэргэлдээ компанийн талаарх мэдээлэл үндэслэн Үнэт цаас гаргагч компанийн хангалтыг хэрэгжүүлэгч, эцсийн өмчлөгч этгээдийг тодорхойлох** 57

10. **Үнэт цаас гаргагч нь аж ахуйн үйл ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг, өргөн, захиргааны хэрэгт хариуцагчаар татагдаж байсан эсэх** 59

Татвар, нийгмийн даатгал болон шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газарт өр төлбөртэй эсэх 61

Signature 284

Хангагдсан

"Өмгөөллийн Эм Ди Эс энд Хаанлекс" ХХН (шашид "МДСХ", эсхүл "Бид" гэх) нь Санхүүгийн зохицуулах хороо (шашид "СЗХ" гэх)-ны 2014 оны 01 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 25 тоот тогтоолоор Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 33.2.1 дэх хэсэгт зааснаар Үнэт цаасны зах зээлд хууль зүйн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагаа эрхлэх эрх бүхий этгээдээр анх бүртгэгдсэн бөгөөд СЗХ-ны 2016 оны 02 дугаар сарын 24-ний өдрийн 42 тоот тогтоолоор тус бүртгэлд өөрчлөлт оруулан шинэчлэн бүртгүүлсэн Үнэт цаасны зохицуулалттай этгээд (Хавсралт 1.1)-ийн хувьд энэхүү хууль зүйн үйлчилгээг үзүүлэх эрхтэй болно.

Монгол Улсын хуулийн этгээд болох "Сэндли ББСБ" ХК (Регистрийн дугаар: 5961548), (шашид "Компани", эсхүл "Үнэт цаас гаргагч" гэх) нь өрийн хэрэгсэл гарган нийтэд санал болгох гэж буйтай холбогдуулан Хууль зүйн дүгнэлт гаргахыг биеллээ хүсч, улмаар бид 2022 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдөр "Хууль зүйн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ" (Хавсралт 1.2) байгуулан, тус гэрээний дагуу энэхүү Хууль зүйн дүгнэлт (шашид "Дүгнэлт" гэх)-ийг гаргаж байна.

Энэхүү Дүгнэлтийг зөвхөн Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль тогтоомж, түүний дотор Компанийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.3 дахь хэсэг, 41 дүгээр зүйл, 76 дугаар зүйлийн 76.1.5, 76.1.18 дахь хэсэг, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх хэсэг, 16 дугаар зүйлд заасны дагуу Компани нь өрийн хэрэгсэл гарган олон нийтэд санал болгох эрх зүйн үндэслэлтэй гэж үзэхний үндсэн дээр гаргаж байна.

Үнэт цаас гаргагч нь Компанийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйл (Компанийн өрийн бичиг), 42 дугаар зүйл (Үнэт цаас гаргах тухай шийдвэр), Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.9 (Өрийн хэрэгсэл), 5 дугаар зүйл (Үнэт цаас), 6 дугаар зүйл (Үнэт цаас гаргах) 7 дугаар зүйл (Үнэт цаас гаргагч), 8 дугаар зүйл (Нийтэд санал болгон үнэт цаас гаргах журам), 9 дүгээр зүйл (Үнэт цаас бүртгэх, нийтэд санал болгохыг зөвшөөрөх), 10 дугаар зүйл (Үнэт цаасны тааилцуулга), 11 дүгээр зүйл (Үнэт цаасыг нийтэд санал болгох), 16 дугаар зүйл (Өрийн хэрэгсэл гаргах)-д заасны дагуу өрийн хэрэгсэл гарган СЗХ, Монголын хөрөнгийн бирж (шашид "МХБ" гэх)-д бүртгүүлж, нийтэд санал болгон арилжихаар төлөвлөсөн байна.

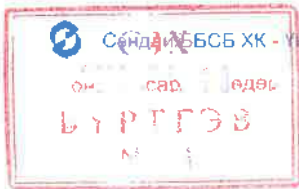
Хангагдсанаа тооцох нөхцөл

Энэхүү Дүгнэлтийг боловсруулахдаа Бид дараах нөхцөл хангагдсан гэж үзсэн болно. Үүнд:

1. Бидний судлан шинжилсэн бүх баримт бичгийн хуулбар, эсхүл маягтууд нь үнэн зөв, тэдгээр дээрх аливаа тэмдэглэгээ, гарын үсэг, тамга гэмдэг нь үнэн;
2. Бүх баримт бичгүүд нь тэдгээрийг үйлдсэн талуудын бүрэн эрхийн хүрээнд үйлдэгдсэн;
3. Бидэнд өгөгдсөн аливаа баримт бичгийн хуулбар нь тухайн баримт бичгийн эх хуультайгаа нийцсэн бөгөөд тэдгээрийг бүрэн хуулбарласан, үнэн зөв;
4. Бидэнд өгөгдсөн баримт бичгийн дагуу үүсэх аливаа үүрэг нь Монгол Улсаас бусад эрх зүйн тогтолцоонд хүчин төгөлдөр байх ба тэдгээр үүргийн хэрэгжилт хууль бус, хүчин төгөлдөр бус, эсхүл хэрэгжих боломжгүй биш байна;
5. Монгол Улсаас өөр улсад үйлдэгдсэн аливаа баримт бичиг нь тийнхүү үйлдэгдсэн улсын хуулийн шаардлагыг хэлбэрийн болон агуулгын хувьд бүрэн хангасан, хүчин төгөлдөр баримт бичиг ба тэдгээрийн хэрэгжилт нь тийнхүү хэрэгжих улсын хуулийн шаардлагыг мөн хангасан;
6. Загаар хувилбараар ирсэн баримт бичиг нь тухайн хувилбарыг үндэс болгон баталгаажлаг;
7. Компани, түүний ажилтнуудаас аливаа хэлбэрээр хүлээн авсан аливаа мэдээлэл нь үнэн зөв, бодитой;

Handwritten signature and the number 285.

Сэндлийн БСБХК - Үнэт цаасны танилцуулга

8. Шүүх, төрийн эрх бүхий болон бусад байгууллагаас авсан мэдээлэл, баримт бичиг нь үнэн зөв;
9. Үнэт цаасны танилцуулгад тусгасан андеррайтер, аудитор, хөрөнгийн үнэлгээчний хийсэн судалгаа, дүгнэлт, санхүүгийн мэдээлэл нь үнэн зөв;
10. Бидний судалж авчигдсан бичиг баримтыг бэлтгэсэн болон түүнд гарын үсэг зурсан этгээд нь тийнхүү уг баримт бичгийг бэлтгэх, гарын үсэг зурах бүрэн эрхтэй;
11. Компанийн ТУЗ, Гүйцэтгэх захирал нь СЭХ-ны тохиромжтой этгээлийн шаардлага хангасан, холбогдох мэдээллийг өгч зөвшөөрөл авсан;
12. Үнэт цаас гаргагч нь нээлттэй хувьцаат компани болж компанийн хэлбэрээ өөрчилсний улмаас хязгаарлагдмал хариуцаагатай компани байх үед байгуулсан гэрээ, хэлцэл, баталсан журмууд нь эрх залгамжлалын дагуу хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

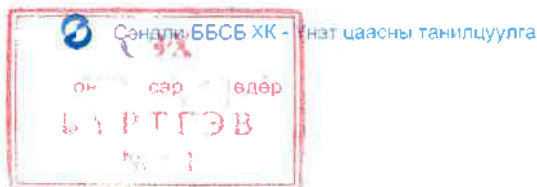
Энэхүү үнэт цаасны арилжав нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 10.6, 10.7 дахь хэсэг, СЭХ-ны 2021 оны 06 дугаар сарын 11-ний өдрийн 225 тоот тогтоолоор батлагдсан "Үнэт цаасны бүртгэлийн журам", СЭХ-ны 2021 оны 06 дугаар сарын 11-ний өдрийн 226 тоот тогтоолоор батлагдсан "Өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам", МХБ-ийн ТУЗ-ийн 2018 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 2018/01 тоот тогтоолоор батлагдсан "Үнэт цаасны бүртгэлийн журам" болон МХБ-ийн ТУЗ-ийн 2018 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдрийн 15 тоот тогтоолоор батлагдсан МХБ-ийн "Үнэт цаасны анхдагч зах зээлийн арилжавны журам"-ын дагуу явуулна гэж бид ойлгож байна.

Бид Дүгнэлт гаргах зорилгоор Компаниас түүний Гэрчилгээ, Дүрэм, Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын шийдвэр болон бидний хувьд шаардлагатай гэж үзсэн бусад бичиг баримтыг эх хувь болон хуулбарыг гаргуулав авч, хууль зүйн үндэслэл болон мэдээллийг тулган шалгаж, судалсан болно. Түүнчлэн Компанийн үйл ажиллагааны талаар шүүх, төрийн эрх бүхий байгууллагуудаас шаардлагатай гэж үзсэн мөрдөөгчийн мэдээллийг гаргуулж судалсан болно.

Бид ийнхүү судалгаа шинжилгээ (due diligence) хийж, Дүгнэлт гаргах өдрийн байдалар хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа Монгол Улсын хууль тогтоомжид ашигдүүлэн дор дурдсан Дүгнэлтийг гаргаж байна:

Handwritten signature and the number 286.

MDSKhanLex

Компанийн хууль тогтоомжийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан бүртгэгдсэн эзэх талвар

Компани хууль тогтоомжийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан бүртгэгдсэн эзэх талвар.

Үнэт цаас гаргагч нь Компанийн тухай хуулийн дагуу хоёр гишүүн (Монгол Улсын иргэн Л.Отгонбаатар РД: МР83072216, Б.Тамир РД: ЧК80091411)-тэйгээр үүсгэн байгуулагдаж, 2015 оны 05 дугаар сарын 04-ний өдөр улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн байна. (Улсын бүртгэлийн дугаар: 9007001010, Регистрийн дугаар: 5961548) (Хавсралт 1.3, Хавсралт 1.14). Үнэт цаас гаргагч нь өмнө "Гео финанш" ХХК, "Гялс кредит ББСБ" оноосон нэртэйгээр үйл ажиллагаагаа эрхэлж байсан ба "Гялс кредит ББСБ" оноосон нэрийг "Сэндли ББСБ" ХХК болгон өөрчилснийг СЗХ-ны даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 10-ны 328 тоот тушаал (Хавсралт 1.5, Хавсралт 1.6)-аар зөвшөөрч, 2021 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр Улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн байна.

Хувьцаа эзэмшигчийн 2022 оны 04 дүгээр сарын 26-ны өдрийн 05 дугаар шийдвэр (Хавсралт 1.7)-ээр Компанийн хувьцааг 20 дахин хувааж нэг бүр нь 50 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 128,570,000 ширхэг энгийн хувьцаатай байхаар шийдвэрлэсэн.

Хувьцаа эзэмшигчийн хурлын 2022 оны 04 дүгээр сарын 26-ны өдрийн "Сэндли ББСБ ХХК-д "Гэгээн алтан од ББСБ" ХХК-ийг нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулах болон түүнтэй холбогдох бусад эзлэлтэй асуудлыг батлах тухай" 06 тоот шийдвэр (Хавсралт 1.8) гарсан байна. Энэхүү шийдвэрээр Компани нь 28,000,000 (хорин найман мянга) ширхэг энгийн хувьцааг нэмж гарган "Гэгээн алтан од ББСБ" ХХК-ийн хувьцаа эзэмшигчид эзэмшүүлж, тус компанийг нэгтгэх шийдвэр гаргасно. СЗХ-ны 2022 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн 282 дугаар тогтоол (Хавсралт 1.9)-оор "Сэндли ББСБ" ХХК-д "Гэгээн алтан од ББСБ" ХХК-ийг нэгтгэхийг зөвшөөрсөн.

Мөн Хорооны даргын 2022 оны 06 дугаар сарын 03-ны өдрийн 296 дугаар тушаал (Хавсралт 1.10)-аар Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээг 1,400,000,000 (нэг тэрбум дөрвөн зуун мянга) төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн, мөн хувьцаа эзэмшигчийн бүрэлдэхүүн, бүтэцэд өөрчлөлт орсныг зөвшөөрсөн байна. Уг өөрчлөлтийг 2022 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдөр Хуулийн этгээлийн улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн байна (Хавсралт 1.19).

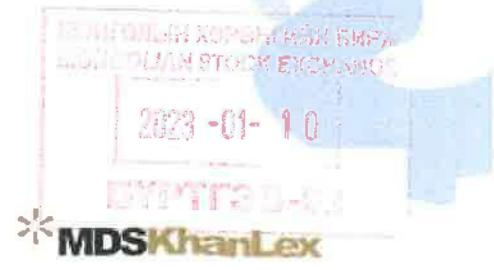
"Сэндли ББСБ" ХХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчийн 2022 оны 02 дугаар сарын 18-ны өдрийн "Үнэт цаас нийтэд санал болгон гаргах тухай" 02 тоот шийдвэр (Хавсралт 1.11), 2022 оны 05 дугаар сарын 17-ны өдрийн "Хувьцаагаа анх удаа нийтэд санал болгон гаргах тухай" 08 тоот шийдвэр (Хавсралт 1.12)-ээр Компанийн нь 67,000 (жаран долоон мянга) ширхэг энгийн хувьцааг нэмж гаргаж, олон нийтэд санал болгон, Сансүүгийн зохицуулах хорооны 2022 оны 08 дугаар сарын 10-ны өдрийн "Нийтэд санал болгон гаргаж буй үнэт цаасыг бүртгэх тухай" 413 дугаартай шийтгэл (Хавсралт 1.13)-оор зөвшөөрчөөр анхдагч зах зээлийн арилжаа болон хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурлыг амжилттай зохион байгуулж, Үнэт цаас гаргагч нь нээлттэй хувьцааг компани болсныг 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдөр улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн байна (Хавсралт 1.19).

Үнэт цаас гаргагч нь 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ (Хавсралт 1.3), 2022 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдрийн тогтоолоор баталж, 2022 оны 12 сарын 27-ны өдөр улсын бүртгэлд бүртгүүлсэн "Сэндли ББСБ" ХХК-ийн дүрэм (Хавсралт 1.4)-д төснөөр тээлийн үйл ажиллагаа, цахим талбар тооцоо, мөнгөн гуявуулгын үйлчилгээ, галданд валютын арилжаа, факторингийн үйлчилгээ, төлбөрийн баталгаа гаргах, итгэмшлийн үйлчилгээ эрхэлж байна.

Үнэт цаас гаргагч нь "Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай" хуулийн 10.1.1, 15.3.1, "Банк бус сансүүгийн үйл ажиллагааны тухай" хуулийн 6.1, 9.1-д тус тус заасны дагуу СЗХ-ны 2015 оны 07 дугаар сарын 03-ны өдрийн 318 дугаар тогтоолоор Банк бус сансүүгийн

287
Signature

Хэвлэлийн үйл ажиллагаа, СЗХ-ны 2018 оны 02 дугаар 07-ны өдрийн 62 дугаар тогтоолоор гадаад валютын арилжаа, цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ, СЗХ-ны 2021 оны 10 дугаар сарын 13-ны өдрийн 441 дугаар тогтоолоор факторингийн үйлчилгээ, итгэлийн үйлчилгээ, төлбөрийн баталгаа гаргах (Хавсралт 6.1, 6.2, 6.3) үйл ажиллагаа эрхлэх ТЭ 101/498 дугаар тусгай зөвшөөрөл (Хавсралт 6.4) авсан байна.

Компанийн мэдээлэл:

Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний дугаар: 000264577;
 Улсын бүртгэлийн дугаар: 9007001010;
 Регистрийн дугаар: 5961548;
 Хуулийн этгээдийн нэр, харуулагын хэлбэр: "Сэндли ББСБ" Хувьцаат Компани (Нээлттэй хувьцаат компани);
 Хугацаа: Хугацаагүй;
 Хувьцаа эзэмшигчдийн тоо: 3293 (2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн үнэт цаас эзэмшигчдийн дэлгэрэнгүй судалгаа);
 Хувьцаа эзэмшүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ: 11,178,500,000 (Хавсралт 1.3, Хавсралт 1.4, Хавсралт 1.14, 1.15);
 Хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг: Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 2-р хороо, 40, 50 мянгат /15171/, Бахула ренбүчи гудамж, 8/4 тоот;
 Гэрчилгээ олгосон сүүлчийн огноо: 2022.12.27;
 Гүйцэтгэх захирал: Б.Одгэрэл.

2015 оны 05 дугаар сарын 04-ний өдөр анх улсын бүртгэлд бүртгэсэн бөгөөд 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдөр шинэчлэн олгосон Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ (Гэрчилгээний дугаар: 000264577, Улсын бүртгэлийн дугаар: 9007001010, Регистрийн дугаар: 5961548) (Хавсралт 1.3) бүхий "Сэндли ББСБ" ХК нь хууль зүйн дагуу үүсгэн байгуулагдаж бүртгэгдсэн байна.

Үнэт цаас гаргах тухай шийдвэрийн талаар.

"Сэндли ББСБ" ХК-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хурлаар Нээлттэй өрийн хэрэгсэл гаргах тухай 22/07 тоот тогтоол (Хавсралт 1.16)-оор "Сэндли ББСБ" ХК-ийн эзэмийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх зорилгоор дарлах нөхцөлөөр өрийн хэрэгсэл гарган нийтэд санал болгохоор шийдвэрлэсэн.

Бондын арилжаа	Монголын Хөрөнгийн Биржээр олон нийтэд нээлттэй хүртэж
Бондын төрөл	Энгийн хүүтэй бонд
Бондын үнийн дүв	10,000,000,000 (арван тэрбум) төгрөг
Нэгж бондын нэрлэсэн үнэ	100,000 төгрөг
Бондын нийт тоо, шархж	100,000 шархж
Бондын хугацаа	18 сар
Бондын жилийн хүүгийн түвшин	19.2%
Хүү төлөгдөх шавтамж	Улирал тутам
Бондыг хугацаанаас өмнө буцаан худалдах бонд эзэмшигчийн эрх	Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээ хойш 12 дахь сараас хойш Бондыг үнэт цаас гаргагчид эргүүтэн худалдах эрхтэй
Бондын барьцаа / баталгаа	Төлгий компани нь өөрийн эзэмшсэн буй үнэт цаас гаргагчийн хувьцааг холбогдох журмын дагуу барьцаавуулна.

Одгэрэл 288

СЭДХ ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

Төгөн төвлөрүүлсэн хөрөнгийг Зээлийн үйл ажиллагааг снхүүжүүлэх
эрцуулах торнуулт

Бондын хадгалалт, төлбөр тооцоо Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв

Уг тогтоол нь Компанийн тухай хуулийн 4.3 дахь хэсэг, 41.2, 41.3 дахь хэсэг, 42.1 дх хэсэг, 55.9 дэх хэсэг, 76.1.5, 76.1.18 дахь хэсэг, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 5.1.2 дахь заалт, 6.1 дэх хэсэг, 1.6 дугаар зүйл, Компанийн дүрмийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1, 21.3 дахь хэсэг, 8 дугаар зүйлийн 8.6.2, 8.6.23 дахь заалтад тус тус нийцж байна.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2021 оны 06 дугаар сарын 11-ний өдрийн 226 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан "Өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам"-ын 2.5-д "Бонд гаргагч нь бондын үүргийн гүйцэтгэлийг хангах гуравдагч этгээдээ тусгайлан гаргасан баталгаа, батлан дэмжлэгтэй байж болох бөгөөд бонд гаргагч компанийн хувьд энэ журмын 2.6-д зааснаас бусад тохиолдолд барьцаа хөрөнгө нь бонд гаргагчийн гаргасан, энгийн хувьцаа эхлэл түүнд хөрвөх нөхцөлтэй үнэт цааснаас бусад төрлийн эд хөрөнгө болон эдийн бус хөрөнгийн хэлбэртэй байна", 2.6-д "Бонд гаргагч нь нээлттэй хувьцаат компани бол тухайн компанийн хувьцаа эзэмшигч нь өөрийн эзэмшлийн хувьцаагаар батлан дааж болох бөгөөд батлан даах хувьцаа нь бонд гаргагчийн нийт гаргасан энгийн хувьцааны 50 хувиас дээшгүй байна", 2.7-д "Энэ журмын 2.6-д заасны дагуу батлан даасан хувьцааны үнэлгээг тогтооходоо арилжаа эрхлэх байгууллагын албан ёсны мэдээнд тусгасан сүүлийн зургаан сарын жигжээсэн дундаж ханшныг харгалзах бөгөөд барьцаалах үнэлгээ нь тухайн хувьцааны үнэлгээний 70 хувиас илүүгүй байна" гэж тус тус заасан.

Үүний дагуу "Монголын Финтек Групп" ХК нь 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн 31 тоот тогтоол (Хавсралт 1.17)-оор өөрийн эзэмшиж буй 13,000,000,000 (арван гурван тэрбум) төгрөг хүртэлх үнэлгээ бүхий "Сэндли ББСБ" ХК-ийн хувьцааг бондын үндсэн болон хүүгийн төлбөр төлөгдөж дуусах хүртэл хугацаагаар барьцаалуулахаар шийдвэрлэсэн байна.

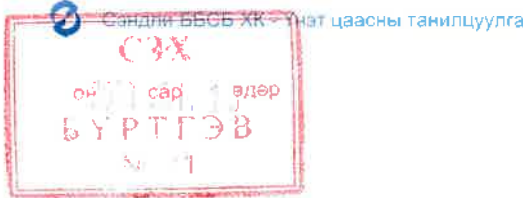
"Сэндли ББСБ" ХК нь дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар нийт 223,570,000 (хоёр зуун хорин гурван мянга таван зуун далан мянга) ширхэг энгийн хувьцаа гаргасан, үүлээс "Монголын Финтек Групп" ХК нь 126,141,700 (нэг зуун хорин зургаан сая нэг зуун дөчин нэгэн мянга долоон зуу) ширхэг энгийн хувьцааг эзэмшинж байх тул Журмын 2.6-д заасан шаардлагыг хангана гэж үзэв (Хавсралт 1.4, 1.15, 1.19).

Мөн "Стоксiab Секьюритиз УЦК" ХХК-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн 74 тоот албан бичиг (Хавсралт 1.18)-т зааснаар Компанийн хувьцааны жигжээсэн дундаж ханш нь 169.47 (нэг зуун жаран ес зууны дөчин долоо) төгрөг байна гэжээ. Хувьцааны ханш өөрчлөгдөж болно. Тус компанийн хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 6 сар болоогүй байгааг эс тооцвол "Монголын Финтек Групп" ХК-ийн хувьцаа барьцаалах тухай шийдвэр нь Компанийн тухай хууль болон Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нийцж байна.

Нэгтгэн дүгнэвэл, Компанийн өрийн хэрэгсэл гарган нийтэд санал болгох тухай шийдвэр нь хууль тогтоомжид нийцсэн байна.

Handwritten signature and the number 289.

Компанийн Түрэмдэг гэрээг амжилттай гүйцэтгэж хамрагчид эрх бүхий албан тушаалтанд нь үйлчилгээ эхлэх бөгөөд Хөрөнгө зохихуйлалтын Бүтээгдэхүүн хөгжил хариуцсан захирал, Мөнгөн гүйвүүлгэ хариуцсан захирал, Эрсдэл, хяналт шалгалт хариуцсан захирал, Санхүү хариуцсан захирал нарыг компанийн эрх бүхий албан тушаалтанд хамруулан авч үзлээ.

Дүгнэлт гаргах өөрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж буй Компанийн дүрмийн 20.1-т тус Компанийн эрх бүхий албан тушаалтныг тодорхойлсон бөгөөд энэ нь Компанийн тухай хуулийн 84-р зүйлийн 84.2, 84.3 дахь заалтанд “Компани өөрийн онцлогтоо тохируулан эрх бүхий албан тушаалтны жагсаалтыг компанийн дүрмдээ заасан байна” гэж заасан шаардлагад нийцсэн байна. Иймд Компанийн тухай хууль болон Компанийн дүрэм¹ үндэслэн тус Компанийн Эрх бүхий албан тушаалтан гэдэгт ТУЗ-ийн дарга, гишүүд, ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга, Гүйцэтгэх захирал, Ерөнхий нягтлан бодогч, Ерөнхий зохицуулалт хариуцсан захирал, Санбарын удирдлага хариуцсан захирал, Мэдээлэл, технологи хариуцсан захирал, Бүтээгдэхүүн хөгжил хариуцсан захирал, Мөнгөн гүйвүүлгэ хариуцсан захирал, Эрсдэл, хяналт шалгалт хариуцсан захирал, Санхүү хариуцсан захирал нарыг компанийн эрх бүхий албан тушаалтанд хамруулан авч үзлээ.

Хувьцаа хэмшигчийн 2022 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 02 тоот шийдвэр (Хавсралт 2.1)-ээр Компанийн ТУЗ-ийг нийт 9 бүрэлдэхүүнтэйгээр сонгосон байна. 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдөр хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн газар ТУЗ-ийн гишүүдийг эрх барих этгээдээр бүртгэсэн байна (Хавсралт 1.19).

Үнэт цаас гаргагчийн ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүнд 5 эмэгтэй, 4 эрэгтэй сонгогдож хүйсийн тэнцвэртэй байдлыг хангаж байгаа нь СЗХ-ны 2022 оны 03 дугаар сарын 23-ны өдөр баталсан Компанийн засаглалын кодексийн 1.4-т заасан зарчимд нийцэж байгаа бөгөөд Зөвлөхийн практикт ийнхүү хүйсийн тэнцвэрийг хангасан анхны тохиолдол болохыг онцлон тэмдэглэж байна.

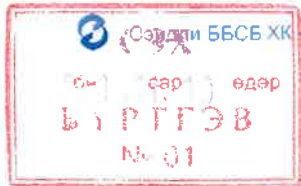
Б.Наранбат нь Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хурлын 2022 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 22/01 тоот тогтоол (Хавсралт 2.2)-оор ТУЗ-ийн даргаар сонгогдон ажиллаж байна. Сонгогдсон ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүн, гишүүдийн боловсрол, ажлын туршлагыг дараах хүснэгтээр харуулав. Үүнд:

№	Нэр	Боловсрол	Ажлын туршлага
ЕРДИЙН ГИШҮҮД:			
1.	Баттулгын Наранбат (Хавсралт 2.3)	2003-2007 онд Монгол Улсын Их Сургуулийн Эдийн засгийн сургуульд санхүүч мэргэжлээр бакалавр; 2010-2011 онд Янзны галинд худалдааны байгууллагад эдийн засагч.	2008-2012 онд Сангийн яаманд мэргэжилтэн; 2012-2013 онд Төрийн банкны Хөрөнгө зохицуулалтын хэлтэст захирал; 2013 онд Төрийн банкны Хөрөнгө зохицуулалтын газарт захирал; 2013-2016 онд Төрийн банкны

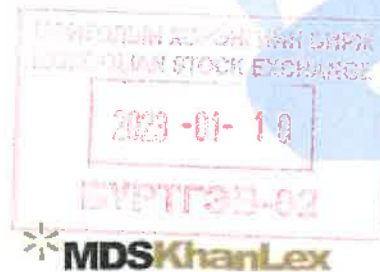
¹ Компанийн дүрмийн 20.1: Компанийн эрх бүхий албан тушаалтанд ТУЗ-ийн дарга, гишүүд, Гүйцэтгэх захирал, Ерөнхий нягтлан бодогч, ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга болон тэдгээртэй адилтгах албан тушаалтан хамаарна.

Handwritten signature and the number 290.

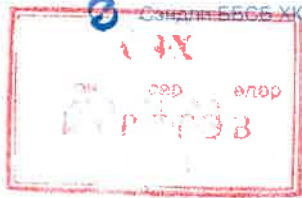
Үнэт цаасны танилцуулга

			Санхүү хариусан дэд захирал; 2016 онд Төрийн банкны Гүйцэтгэх захирлын орлогч; 2016 оноос одоог хүртэл Галс төгрөг ХЗХ-нд үүсгэн байгуулагч, Гүйцэтгэх захирал.
2.	Мөнхстөрийн Цолмон (Хавсралт 2.4)	2007 онд Америкийн Нэгдсэн Улсын Индиангийн их сургуульд санхүүч мэргэжлээр бакалавр.	Сангийн яаманд мэргэжилтэн; Тэвээр дархан ХК-д Эдийн засагч; 2014-2016 онд Тариалан эрхлэлтийг дэмжих санд Гүйцэтгэх захирал.
3.	Лхагжавын Нарантуяа (Хавсралт 2.5)	2004 онд Монгол Улсын Их сургуулийн Хууль зүйн сургуульд Эрх зүйч мэргэжлээр Бакалавр.	2008-2009 онд сар Зоос банк ХХК-д Мэргэжилтэн; 2009-2018 онд Төрийн банкны Хуульч, Ахлах хуульч; 2018 оноос одоог хүртэл Хай лэймэнт солионос ХХК-д Хууль эрх зүй хариусан захирал.
4.	Найдаягийн Билгүүн (Хавсралт 2.6)	2009 онд Монгол Улсын Их сургуулийн Хууль зүйн сургуульд Эрх зүйч мэргэжлээр Бакалавр; 2012 онд АПУ-ын Миссури их сургуульд Бизнесийн удирдлага мэргэжлээр магистр.	2013-2018 онд Сангийн Яамд мэргэжилтэн; 2018-2021 онд Сэлус Номадс компанид Менежер; 2021-2022 онд Дэлхийн банкны Зөвлөх.
5.	Батбаярын Эрдэнэ (Хавсралт 2.7)	2007 онд Монгол Улсын Их Сургуулийн Эдийн засгийн сургуульд бизнесийн удирдлагын бакалавр; 2014 онд Австрали Улсын Шинэ Өмнөд Уэльсийн их сургууль (UNSW)-д санхүүгийн удирдлагын мастер.	2007-2012 онд Сангийн яамны ДАХШҮГ-т Мэргэжилтэн; 2014-2015 онд Сангийн яамны ЭУДАГ-т Ахлах мэргэжилтэн; 2015-2016 онд Төрийн банкны Хяналт шалгалтын газрын Захирал; 2016-2017 онд Төрийн банкны Актив, пассивын удирдлагын газрын Захирал; 2017 оноос одоог хүртэл

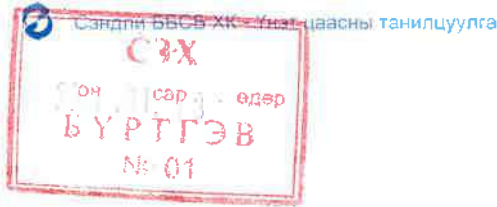
291

			Техболов ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал.
6.	Нармандахын Цэвэгмэд (Хавсралт 2.8)	2007 онд БНСУ-ын Инха Их сургуульд Эдийн засгийн ухааны бакалавр; 2009 онд БНСУ-ын КАИСТ их сургуульд Менеджмент, Инженерчлэлийн магистр;	2009-2014 онд ГАУЛИ ХХК-д Дээ захирал; 2014-2016 онд Дэд Секьюритис Монгол ҮЦК ХХК-д Хөрөнгө оруулалтын менежер; 2016-2021 онд Мирэ Эссет Секьюритис Монгол ҮЦК ХХК-д Гүйцэтгэх захирал.
ХАРААТ БУС ГИШҮҮД:			
7.	Баатархүүгийн Анужин (Хавсралт 2.9)	2008-2012 онд Бритиш Колумбийн Их сургуульд Байгаль орчин, тогтвортой хөгжил мэргэжлээр бакалавр; 2015-2016 онд Гренобль Бизнес сургуульд Бизнесийн удирдлага мэргэжлээр магистр.	2012-2015 онд АНУ-ийн Азийн санд Хөтөлбөрийн мэргэжилтэн; 2016-2018 онд Эрвист энд Янг Аудитил Ахлах аудитор; 2018-2021 онд Централ ТВ-д Гүйцэтгэх захирал.
8.	Батмөнхийн Цэлмэг (Хавсралт 2.10)	2003-2008 онд Ирианд улсын Ирланд Америкийн Институтид Олон улсын бизнесийн удирдлагаар бакалавр; 2009-2011 онд Ирианд улсын Банкируудын Институтийн Хөрөнгө оруулалтын сангийн мэргэшсэн диплом; 2014-2015 онд Мэргэшсэн нягтлан бодогчдын холбоо (АССА)-ны Олон улсын мэргэшсэн нягтлан бодогч; 2017-2018 онд Ирландын Хуульчдын холбооны Атро/Нисэх нэгэл ашигч болон санхүүгийн мэргэшсэн диплом.	2008-2015 онд Жэй Пи Морган Хөрөнгө оруулалтын санд Татварын ахлах зөвлөх; 2015-2018 онд Ээс Ээм Би Си Ашигшил Капиталд Санхүү төслийн менежер; 2018-2022 онд Хэс банкнид Санхүүгийн газрын захирал; 2022 оноос одоог хүртэл Ашид Ассет Менеджмент ҮЦК ХХК-д Хөрөнгө оруулалт харнуусан захирал.
9.	Цэндсүрэнгийн Саруултува (Хавсралт 2.11)	2003-2007 онд Монгол Улсын Их Сургуулийн Бизнесийн Сургуульд Бизнесийн удирдлагаар бакалавр; 2009-2011 онд Тайвань улсын Азийн их сургуульд Бизнесийн	2007-2009 онд Голомт банкинд Судалганы менежер; 2012-2017 онд Тайвань улсын АИС, ШУТИХ-д Төслийн судлаач;

Handwritten signature and the number 292.

	удирдлагаар магистр; 2011-2017 онд Тайвань улсын Азийн их сургуульд доктор.	2017-2019 онд Голомт банкинд Бизнес хөгжлийн менежер; 2021 оноос одоог хүртэл Монгол Улсын Их Сургуулийн Бизнесийн сургуульд Ахлах багш.
--	---	---

Компанийн бусад эрх бүхий албан тушаалтнууд болох ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга Б.Мөнхшарав нь ТУЗ-ийн 2022 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 22/02 тоот тогтоол (Хавсралт 2.12)-оор, Гүйцэтгэх захирал Б.Олгэрэл нь "Гялс кредит ББСБ" ХХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчдийн 2021 оны 05 дугаар сарын 18-ны өдрийн 03 тоот шийдвэр (Хавсралт 2.13)-ээр, Ерөнхий нягтлан бодогч Х.Ичинхорлоо Гүйцэтгэх захирлын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн Б/93-1 тоот тушаал (Хавсралт 2.14)-аар, Ерөнхий зохицуулалт хариуцсан захирал Х.Ичинхорлоо Гүйцэтгэх захирлын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн Б/93-1 тоот тушаал (Хавсралт 2.15)-аар, Салбарын удирдлага хариуцсан захирал П.Болорчулуун Гүйцэтгэх захирлын 2021 оны 05 дугаар сарын 19-ний өдрийн Б/27 тоот тушаал (Хавсралт 2.16)-аар, Мэдээлэл, технологи хариуцсан захирал И.Түвшинзул Гүйцэтгэх захирлын 2021 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрийн Б/25 тоот тушаал (Хавсралт 2.17)-аар, Бүтээгдэхүүн хөгжил хариуцсан захирал Э.Мөнхээлгэр Гүйцэтгэх захирлын 2021 оны 10 дугаар сарын 11-ний өдрийн Б/68 тоот тушаал (Хавсралт 2.18)-аар, Мөнгөн гуйвуулга хариуцсан дэд захирал Б.Нямжаргал Гүйцэтгэх захирлын 2021 оны 09 дүгээр сарын 24-ний өдрийн Б/62 тоот тушаал (Хавсралт 2.19)-аар, Эрсдэл, хяналт шалгалт хариуцсан захирал Д.Балрбат Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 03 дугаар сарын 29-ний өдрийн Б/29 тоот тушаал (Хавсралт 2.20), Санхүү хариуцсан захирал М.Мөнхгэрэл Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн Б/55 тоот тушаал (Хавсралт 2.21)-аар тус тус томилогдон ажиллаж байна.

Компанийн тухай хуулийн 81 дүгээр зүйлийн 81.2-д "Хувьцаат компанийн төлөөлөн удирдах зөвлөл нь аудитын, цалин, урамшууллын, нэр дэвшүүлэх хороодтой байх бөгөөд эдгээр хороодын гишүүдийн гуравны хоёроос доошгүй нь төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хараат бус гишүүдээс бүрдэнэ" гэж заасан. Түүнчлэн Компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагааны журам (Хавсралт 3.17)-ын 10.1-д заасны дагуу ТУЗ нь а/ Цалин урамшуулал, нэр дэвшүүлэх хороо, б/ Аудитын хороо, в/ Эрсдэл /комплеенс/-ийн удирдлагын хороо гэсэн байнгын хороодтой байхаар заасан. Үүний дагуу Компанийн ТУЗ-ийн 2022 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн дэргэдэх хороод байгуулах тухай 22/05 тоот тогтоол (Хавсралт 2.22)-оор Аудитын хороо, Цалин урамшуулал, нэр дэвшүүлэх хороо, Эрсдэлийн удирдлагын хороог байгуулсан байна.

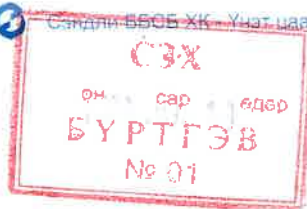
ТУЗ-ийн дэргэдэх аудитын хорооны даргаар Б.Авужин, гишүүнээр Б.Цэлмэг, Н.Билгүүн нар, Цалин урамшуулал, нэр дэвшүүлэх хорооны даргаар Ц.Саруултуяа, гишүүнээр Б.Авужин, Л.Нарантуяа нар, Эрсдэлийн удирдлагын хорооны даргаар Б.Цэлмэг, гишүүнээр Ц.Саруултуяа болон Б.Эрдэнэ нар тус тус томилогдон ажиллаж байгаа нь (Хавсралт 2.23) Компанийн тухай хуулийн 81 дүгээр зүйлийн 81.2-г заасан ТУЗ-ийн цалин урамшууллын, нэр дэвшүүлэх, аудитын хорооны гишүүдийн гуравны хоёроос доошгүй нь төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хараат бус гишүүн байх шаардлагыг хангаж байна.

Компанийн эрх бүхий албан тушаалтнуудын боловсрол, ажлын туршлагыг дараах хүснэгтээр харуулав:

№	Нэр	Боловсрол	Ажлын туршлага
---	-----	-----------	----------------

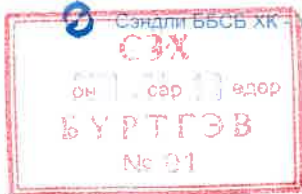
Олгэрэл 293

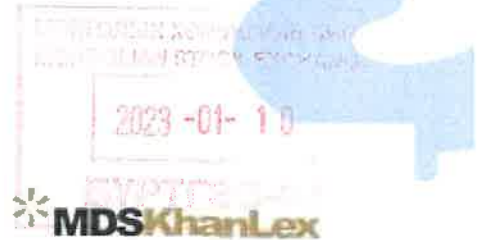
1.	<p>Балжинням Одгэрал (Гүйцэтгэх захирал) (Хавсралт 2.23)</p>	<p>2002-2006 онд Санхүү Эдийн Засгийн Их Сургуульд Санхүүгийн удирдлагын бакалавр.</p>	<p>2006-2011 онд Хаан банкны Теллер, эдийн засагч, ахлах эдийн засагч; 2011-2013 онд Хадгаламж банкны мэргэжилтэн, ахлах мэргэжилтэн, орон нутгийн зээлийн хэлтсийн захирал; 2013-2016 онд Төрийн банкны Орон нутгийн зээлийн хэлтсийн захирал; 2016-2021 онд Галс төгрөг ХЗХ-нд Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал; 2021 оноос одоог хүртэл Сэндли ББСБ ХК-ийн Гүйцэтгэх захирал.</p>
2.	<p>Б Мөнхжигэг (ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга) (Хавсралт 2.24)</p>	<p>2016-2021 онд Монгол Улсын Их Сургуулийн Хууль зүйн сургуульд Эрх зүйч мэргэжлээр бакалавр.</p>	<p>2021-2022 онд Хай Пэймент Солюшнс ХХК-д хуулийн мэргэжилтэн; 2022 оноос одоог хүртэл Монголын Финтек Групп ХК-д хуулийн мэргэжилтэн, ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга.</p>
3.	<p>Халдхүүгийн Ичинзорлоо (Ерөнхий нягтлан бодогч) (Хавсралт 2.25)</p>	<p>1995-1999 онд Санхүү Эдийн Засгийн Дээд Сургуульд Бизнесийн удирдлагын бакалавр; Эдийн засгийн үндэсний дээд сургуульд Бизнесийн удирдлагын магистр.</p>	<p>Зоос банкны Кассын яврал, Хянагч нягтлан бодогч, Теллер, Ахлах теллер, Ерөнхий нягтлан бодогч; Төрийн банкны Ерөнхий нягтлан бодогч, Харилцааны менежер, Мэргэжилтэн;</p>
4.	<p>Халдхүүгийн Ичинзорлоо (Ерөнхий зохицуулалт хариуцсан захирал) (Хавсралт 2.25)</p>		<p>2021 оноос одоог хүртэл Сэндли ББСБ-ын Ерөнхий нягтлан бодогч, Ерөнхий зохицуулалт хариуцсан захирал.</p>
5.	<p>Пүрэвдоржийн Болорчулуун (Салбарын удирдлага хариуцсан захирал) (Хавсралт 2.26)</p>	<p>2000-2004 онд Шинжлэх Ухаан Технологийн Их Сургуульд Санхүүгийн удирдлагын бакалавр.</p>	<p>2004-2010 онд Монгол шуудан банкны Нягтлан, Эдийн засагч, Мэргэжилтэн, Хянан шалгагч; 2010-2013 онд Хадгаламж банкны Ахлах аудитор, Ахлах менежер; 2013-2021 онд Төрийн банкны</p>

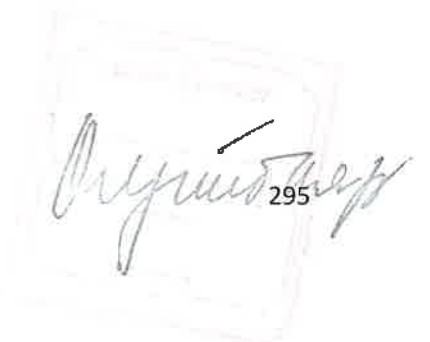
294
Олзуулбал

Үнэт цаасны танилцуулга

			Тооцооны төвийн захирал, Менеджер. 2021 оноос одоог хүртэл Сэндли ББСБ-ын Салбарын удирдлага хариуцсан захирал.
6.	Нешимэгийн Туншамзул (Мэдээлэл, технологи хариуцсан захирал) (Хавсралт 2.27)	2002 онд Санхүү Эдийн Засгийн Их Сургуульд Банк санхүүгийн эдийн засагч, санхүүч мэргэжлээр бакалавр.	2002-2003 онд Хаан банкны; 2004-2009 онд Монгол шуудан банкны; 2009-2011 онд Хадгаламж банкны; 2011-2015 онд Төрийн банкны; 2015-2017 онд Караван ХХК- ийн; 2017-2021 онд Тээвэр хөгжлийн банкны; 2021 оноос одоог хүртэл Сэндли ББСБ-ын Мэдээлэл, технологи хариуцсан захирал.
7.	Энхжаргалын Мөнхдэлгэр (Бүтээгдэхүүн хөгжил хариуцсан захирал) (Хавсралт 2.28)	2008 онд Хөдөө Аж Ахуйн Их Сургуульд Эдийн засгийн кибернетикч мэргэжлээр бакалавр.	2008-2009 онд Финлак ХХК- ийн; 2009-2013 онд Хадгаламж банкны; 2013-2016 онд Төрийн банкны; 2016-2021 онд Галс төгрөг ХЗХ-ийн; 2021 оноос одоог хүртэл Сэндли ББСБ-ны Бүтээгдэхүүн хөгжил хариуцсан захирал.
8.	Батдоржийн Нямжаргал (Мөнгөн гуйвуулга хариуцсан дэд захирал) (Хавсралт 2.29)	2011 онд Монгол Уясын Их Сургуулийн Эдийн Засгийн Сургуульд Санхүүгийн менежментийн бакалавр; 2015 онд Pacific States University-д Бизнесийн удирдлагын магистр.	2010-2012 онд Вагнер Ази Тониг Төхөөрөмж ХХК-ийн; 2016-2017 онд Голомт банкны; 2018 онд Дэлхийн банкны Экспортыг дэмжих төслийн; 2021 оноос одоог хүртэл Сэндли ББСБ-ын Мөнгөн гуйвуулга хариуцсан дэд захирал.

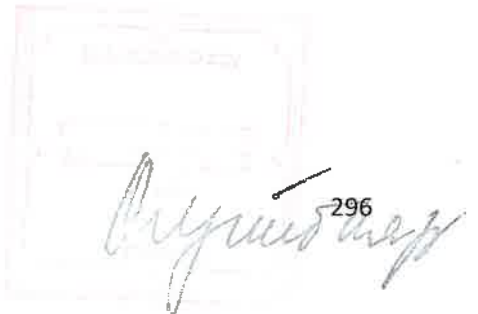

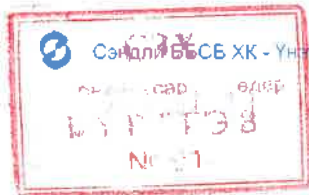
9.	Данзангийн Баярбат (Эрсдэл, хяналт шалгалт хариуцсан дэд захирал) (Хавсралт 2.30)	2007 онд Монгол Улсын Их Сургуулийн Эдийн Засгийн Сургуульд Санхүүч мэргэжлээр бакалавр; 2016 ош Санхүү Эдийн Засгийн Их Сургуульд Санхүүгийн менежер мэргэжлээр магистр.	2007-2009 онд Анод банкны Эдийн засагч; 2010-2017 онд Төрийн банкны Ахлах хяналт шалгалт; 2017-2020 онд Гялс төгрөг ХЗХ-д Эрсдэл, хяналт шалгалт хариуцсан дэд захирал.
10.	Мөнхбаатарын Мөнхэрэл (Санхүү хариуцсан захирал) (Хавсралт 2.31)	2007-2012 онд Дублины Бизнесийн Их Сургуульд Санхүү, нягтлан бодох бүртгэл мэргэжлээр бакалавр; 2018-2021 онд Корнивусын Их Сургуульд Эдийн засгийн магистр.	2012-2017 онд Эрнэт энд Янг Монголын Аудит ХХК-д Ахлах аудитор; 2020-2021 онд НҮБ-ийн Хөгжлийн хөтөлбөрт Санхүүгийн ажилтан; 2022 оноос одоог хүртэл Сэнгли ББСБ ХК-д Санхүү хариуцсан захирал.

Компанийн ТУЗ-ийн дарга, гишүүд бусад эрх бүхий албан тушаалтнуудын мэргэжил, боловсрол, эрхэлж байсан/байгаа ажлын туршлага зэргээс дүгнэвэл Компанийн үйл ажиллагааг явуулахад шаардлагатай мэдлэг, туршлагатай гэж үзэв.

Компанийн ТУЗ-ийн дарга, гишүүд, ТУЗ-ийн дэргэд бичгийн дарга нар нь Компанийн тухай хууль болон Компанийн засаглалын кодексет заасан эрх бүхий албан тушаалтны шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг даргах хүснэгтээр харуулав:

КОМПАНИЙН ЭРХ БҮХИЙ АЛБАН ТУШААЛТАНД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА					
№	Нэрс/Шаардлага	Төрийн болон орон нутгийн захиргааны байгууллага, цэрэг, цагдаа, прокурорын байгууллагад удирдах албан тушаал хашдаг эсэх	Ял шийтгэл эдэлж байгаа эсэх (КтХ-ийн 84.3.2)*	Компанийн засаглалын чиглэлээр сургалтад хамрагдаж, гэрчилгээ авсан эсэх (КтХ-ийн 75.8)	Хувь хүн байх (КтХ-ийн 77.3, 83.2, 83.3)
1.	Б.Наранбат (ТУЗ-ийн дарга)	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2021.05.17-ны өдөр, Дугаар 0430282/ (Хавсралт 2.3)	Тийм

Сэндли БЭСБ ХК - ҮНЭТ ЦААСНЫ ТАНИЛЦУУЛГА

СЭНДЛИ БЭСБ ХК
2023-01-10
№ 21

MDSKhanLex

2.	М.Цолмон (ТУЗ-ийн гишүүн)	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2021.05.17-ны өдөр, Дугаар 0430814/ (Хавсралт 2.4)	Тийм
3.	Л.Нарангуул (ТУЗ-ийн гишүүн) *СЗХ- ноос зөвшөөрөл хүлээгдэж байгаа	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2021.05.17-ны өдөр, Дугаар 0430825/ (Хавсралт 2.5)	Тийм
4.	Н.Билгүүн (ТУЗ-ийн гишүүн) *СЗХ- ноос зөвшөөрөл хүлээгдэж байгаа	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2021.05.17-ны өдөр, Дугаар 0430824/ (Хавсралт 2.6)	Тийм
5.	Б.Эрэнцэ (ТУЗ- ийн гишүүн)	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2021.05.17-ны өдөр, Дугаар 0430816/ (Хавсралт 2.7)	Тийм
6.	Н.Цэвэгмэл (ТУЗ-ийн гишүүн)	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2019.02.24-ний өдөр, Дугаар 0520841/ (Хавсралт 2.8)	Тийм
7.	Б.Алужан (ТУЗ- ийн харагт бус гишүүн)	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2022.05.09-ны өдөр, Дугаар 0132018/ (Хавсралт 2.9)	Тийм
8.	Б.Цэлмэг (ТУЗ- ийн харагт бус гишүүн)	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2021.06.19-ний өдөр, Дугаар 0131604/ (Хавсралт 2.10)	Тийм
9.	Ц.Саруултува (ТУЗ-ийн харагт	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2022.12.02-ны	Тийм

17-61

297

Сэнэди ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

*MDSKhanLex

	бус гишүүн)			өдөр, Дугаар 0431031/ (Хавсралт 2.11)	
10.	Б.Оюгэрэл	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2021.05.17-ны өдөр, Дугаар 0430823/ (Хавсралт 2.23)	Тийм
11.	Б.Мөнхшарг (ТУЗ-ийн иарийн бичгийн дарга)	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2021.08.10-ны өдөр, Дугаар 0430853/ (Хавсралт 2.24)	Тийм
12.	Х.Ичигзорлоо (Ерөнхий нягтлан бодогч, Ерөнхий зохицуулалт харлуцсан захирал)	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2021.05.17-ны өдөр, Дугаар 0430819 (Хавсралт 2.25)	Тийм
13.	П.Болорчулуун (Салбарын удирдлага харлуцсан захирал)	Үгүй	Үгүй*	Үгүй	Тийм
14.	И.Түвшинзул (Мэдээлэл, технологич харлуцсан захирал)	Үгүй	Үгүй*	Үгүй	Тийм
15.	Э.Мөнхдэлгэр (Бүтээгдэхүүн хөгжил харлуцсан захирал)	Үгүй	Үгүй*	Үгүй	Тийм
16.	Б.Намжаргал (Мөнгөн гуйвуулга харлуцсан дэд)	Үгүй	Үгүй*	Тийм /2022.02.15-ны өдөр, Дугаар 0430879	Тийм

18 - 61

298

СЭХ БЭСБ ХК - нэт цаасны танилцуулга

он сар өдөр
БҮРТГЭВ
№ 01

MDSKhanLex

заярлал)			(Хавсралт 2.29)	
17. Д.Баярбат (Эрсдэл, хяналт явдалт хариуцсан заярлал)	Үгүй	Үгүй*	Үгүй	Тийм
18. М.Мөнхгэрэл (Санхүү хариуцсан заярлал)	Үгүй	Үгүй*	Үгүй	Тийм

*Монгол Улсын Хууль зүйн сайдын 2017.07.21-ний өдрийн А/195 тоот тушаалын 6 дугаар заавраар зөвшөөрөгдсөн ажилтнууд нь мэдээлэлд эсрэг лавчлалыг өгөхийн нөлөөгөөр өөрсөдөгүй тул Компанийн тухай хуулийн 84.3.2-т заасан ажилтнуудын эсрэггүй байх шаардлагыг ТУЗ-ийн тусгай, төрийн бичгийн дарга, гүйцэтгэл захирал, эрх бүхий албан тушаалтан хянаж байгаа эсэхийг бидэнд зөвхөн өөрсөдөггүй өгч мэдүүлж, баталж, материалд үндэслэл бүтэн.

Б.Ошгэрэл, Х.Ичинкорлоо, Б.Нямжаргал нар компанийн засаглалын сурталд хамрагдаж гэрээлжээ авсан байгаа нь компанийн засаглалын болон мэргэжлийн үйл ажиллагаа явуулах талар зохих мэдээг туршлагатайг харуулж байна.

Компанийн ТУЗ-ийн хараат бус гишүүд нь Компанийн тухай хууль болон Компанийн засаглалын кодекс заасан ТУЗ-ийн хараат бус гишүүд тавих нэмэлт шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг дараах хүснэгтээр харуулав:

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнд тавигдах нэмэлт шаардлага				
№	Шаардлага	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүдийн нэрс		
		Б.Анужин (Хавсралт 2.9)	Б.Цэлмэг (Хавсралт 2.10)	Ц.Саруултуяа (Хавсралт 2.11)
1.	Өөрөө эсхүл компанийн эзгдмэл сонирхолтой этгээдгүй хамтран Компанийн эргийн хувьцааны 5-аас дээш хувийг эзэмшдэггүй байх (КтХ-ийн 79.1.1)	Тийм**	Тийм**	Тийм**
2.	Өөрөө эсхүл эзгдмэл сонирхолтой этгээд нь компанид болон компани оролцогч нь болж байгаа компанийн нэгдлийн бусад оролцогчид ажил, албан тушаал эрхэлдэггүй, сүүлийн 3 жилийн хугацаанд өмнөх ажил, албан тушаал эрхэлж байгаагүй байх (КтХ-ийн 79.1.2)	Тийм**	Тийм**	Тийм**
3.	Төрийн үйлчилгээнийхээс бусад төрийн алба халдаггүй байх (КтХ-ийн 79.1.3)	Тийм**	Тийм**	Тийм**

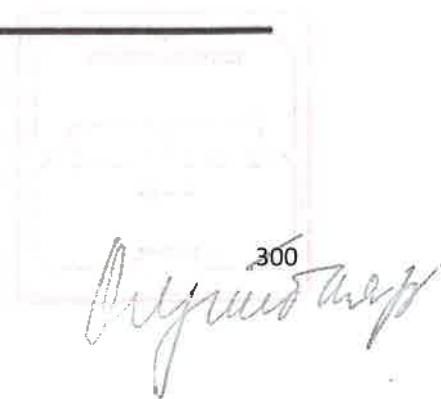
299
Олзуулбал

4.	Компаний бизнесийн гэрээ хэлцэл байгуулаагүй байх, тийм холбоогүй байх (КтХ-ийн 79.1.4)	Тийм**	Тийм**	Тийм**
5.	Сүүлийн 5 жилд компани нэгдмэл сонирхолтой этгээд болж байгаагүй байх	Тийм**	Тийм**	Тийм**
6.	Компани эсхүл түүний нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй зөвлөх үйлчилгээ үзүүлдэггүй байх	Тийм**	Тийм**	Тийм**
7.	Компани эсхүл түүний нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй хянгам нийлүүлэгч ба хариушигч биш байх	Тийм**	Тийм**	Тийм**
8.	Компани эсхүл түүний нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ хийгээгүй байх	Тийм**	Тийм**	Тийм**
9.	Компанийн ТУЗ, гүйцэтгэх захирал болон гүйцэтгэх удирдлагын багийн гишүүн, дотоод аудитын ажилтны нэгдмэл сонирхолтой этгээд биш байх	Тийм**	Тийм**	Тийм**
10.	Хувьцаа эзэмшигч эсхүл түүний нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн оврын хамгаатан биш байх	Тийм**	Тийм**	Тийм**

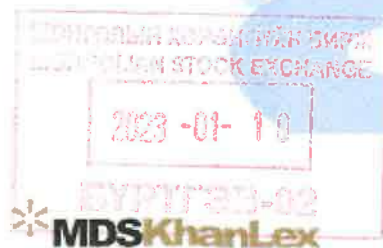
****Компанийн тухай хуулийн 79.1.1-79.1.4 зүйл, Компанийн засаглалын кодекст заасан ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнд томигдах шаардлагыг нус Компанийн ТУЗ-ийн хараат бус гишүүд хангаж байгаа эсэхийг тэдний гаргаж өгсөн мэдүүлэг, баталгааг үндэслэж дүгнэв.**

Компанийн Гүйцэтгэх удирдлага, Эрх бүхий албан тушаалтнууд нь хууль болон Компанийн засаглалын кодекст заасан шаардлагыг хангаж байгаа бөгөөд тэдгээр нь Компанийг удирдах чадвар, дэдлага туршлагатай гэж дүгнэн.

Сэнэглэн ББСБ ХК - нэт цаасны танилцуулга

үндэслэл, хамрах хүрээ, баримтлах зарчим, ажиллагсад хувьцаа эзэмшүүлэх, гатвар, хөтөлбөрийн дагуу хувьцаа эзэмшиж буй ажиллагсад ажлаас гарах, чөлөө авах, ажиллагсдыг дүгнэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулсан байна.

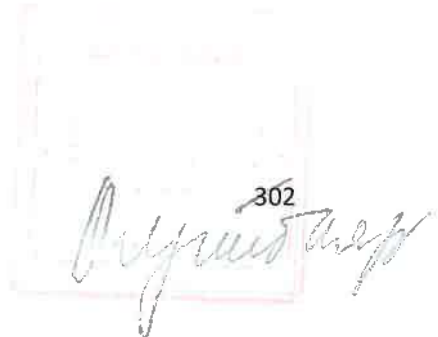
Эзэлийн үйл ажиллагааны журим. (Хавсралт 3.2) Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн А/03 тоот тушаалын Хавсралтаар харилцагчийн эзэлийн хүсэлт хүлээн авч, судлах, зээл олгох, ашиглагтад хяналт тавих, үндсэн зээл болон хүүт төлүүлэх, эзэлийн барьцааны зүйл, үнэлгээ тогтоох, шүүхэд нэхэмжлэл гаргах зэрэг үйл ажиллагаатай холбогдон гэрэх харилцааг зохицуулах зорилгоор нийт 10 бүлгээс бүрдсэн Эзэлийн үйл ажиллагааны журмыг батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү журмаар нийтлэг үндэслэл, эзэлийн шийдвэр гаргах үйл ажиллагаа, баримтлах үндсэн зарчим, эзэлийн хороо, гүүний хэлэмжлэх асуудал, эзэлэгчид тавигдах шаардлага, зээл судлах, олгох, зээлд хяналт тавих, төлүүлэх, эзэлийн хугацаа сунгах, хугацаа хэтэрсэн зээл төлүүлэх үйл ажиллагаа, эзэлийн барьцааны зүйл, үнэлгээ, эзэлийн бүтээгдэхүүн, суалцааг шинжилгээ, ажилтны хүлээх хариуцагатай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Энэхүү журамд Компанийн Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/18-1 тоот тушаал, 2022 оны 09 дүгээр сарын 05-ны өдрийн А/24 тоот тушаал, 2022 оны 11-р сарын 14-ний өдрийн А/27 тоот тушаал (Хавсралт 3.2)-аар тус тус нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан байна.

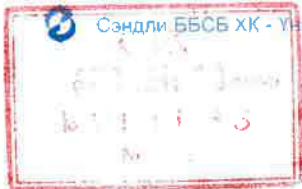
Энэхүү журам болон түүнд нэмэлт өөрчлөлт оруулсан нь Иргэний хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, эзэлийн үйл ажиллагааны тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид нийцсэн байна.

Эзэлийн хорооны үйл ажиллагааны журим. (Хавсралт 3.3) Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 01 дугаар сарын 03-ны өдрийн А/04 тоот тушаалын Хавсралтаар Компанийн Эзэлийн Хорооны бүрэлдэхүүн, ажиллах зарчим, эрх үүрэг, хурал хуралдуулах, шийдвэр гаргах үйл явц харилцаагын тогтолцоог зохицуулах зорилгоор нийт 8 бүлгээс бүрдсэн Эзэлийн хорооны ажиллах журам болон Эзэлийн хорооны шийдвэрийн мөнгө хавсралтаар батлан мөрдүүлж байна. Эзэлийн хорооны гишүүд болон нарийн бичгийн даргын гүйцэтгэх үүрэг, хорооны хурлын дэг болон хурлаас шийдвэр гаргах ажиллагаатай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Уг журам нь Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, эзэлийн үйл ажиллагааны тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжид нийцэж байна.

Эзэлийн бодлого. (Хавсралт 3.4) Харилцагчдын санхүүгийн хэрэгцээнд нийцсэн эзэлийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ бий болгох, эзэлийн үйл ажиллагаанд хяналтын тогтолцоог хэрэгжүүлж, эзэлийн эрсдэлийг бууруулах зорилгоор Компанийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн 2022 оны 03 дугаар сарын 24-ны өдрийн 06 тоот тогтоолын хавсралтаар нийт 5 бүлгээс бүрдэх Эзэлийн бодлого (Хавсралт)-ыг батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү Эзэлийн бодлого нь Компанийн эзэлийн үйл ажиллагаа, эзэлийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, барьцаа болон эзэлийн багцын талвар баримтлах бодлого болон эзэлийн эрсдэлийн удирдлага, хяналтын бодлогыг тодорхойлсон. Энэхүү бодлого нь Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хууль болон холбогдох дүрэм, журамд нийцэж байна.

Дотоод хяналтын үйл ажиллагааны журим. (Хавсралт 3.5) ББСБ-ын хяналт, шалгалтын нэгжийн үйл ажиллагааны зорилго, хамрах хүрээ, зарчим, зохион байгуулалт болон хянан шалгагчийн эрх, үүргийн тодорхойлолж, хяналт, шалгалтын үйл ажиллагааг төлөөлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахтай холбогдсон харилцааг зохицуулах зорилгоор компанийн Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 03 дугаар сарын 24-ний өдрийн А/10 тоот тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар

батлан мөрдүүж байна. Энэхүү дотоод хяналтын үйл ажиллагааны журам нь зорилго, нэр томьёо, хамрах хүрээ, чиг үүрэг, хянан шалгагчийн ёс зүй, хянан шалгагчийн эрх, үүрэг, хориглох үйл ажиллагаа, хяналтын нэгжийн үйл ажиллагааны төрөл, хяналт төлөвлөлтийн ажлыг төлөвлөх үе шатууд, газар дээрх болон зайны хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа, хяналт, хариуцлагын харилцааг зохицуулсан. Энэхүү журам нь 2011 оны Засгийн газрын 311 тоот тогтоол, Банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагааны тухай хуульд нийцсэн байна. Мөн хяналтын нэгжийн үйл ажиллагааны төрөл нь Банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагаанд эрсдэл сууриласан хяналт шалгалт хийх журамд заасан хяналт шалгалтын үйл ажиллагааны төрөлтэй нийцсэн байна.

Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 03 дугаар сарын 29-ний өдрийн Б/28 (Хавсралт 3.5) тоот тушаалаар дотоод хяналтын хөтөлбөрийн хэрэгжилттэд хяналт тавих ажла үүргийг хавсран гүйцэтгүүлэхээр Х.Ичинхорлоог томилсон байна.

Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээ сэргийлэх, харилцагчийг таньж мэдэх, сэжигтэй болон бэлэн мөнгөний гүйлгээг мэдээлэх журам. (Хавсралт 3.6) Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 03 дугаар сарын 24-ний өдрийн А/10 тушаалын Хавсралт 2-оор Компаниар дамжуулан мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх, сэжигтэй харилцагчийг таньж мэдэх, түүнтэй холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулах зорилгоор шийт 7 бүлгээс бүрдсэн Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээ сэргийлэх, харилцагчийг таньж мэдэх, сэжигтэй болон бэлэн мөнгөний гүйлгээг мэдээлэх журмыг батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү журам нь "Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль", Санхүүгийн зохицуулах хорооны баталсан "Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс сэргийлэх, харилцагчийг таньж мэдэх, сэжигтэй болон бэлэн мөнгөний гүйлгээг мэдээлэх журам" зэрэг эрх бүхий байгууллагаас баталсан журам зааврыг зөрсөн зүйл байхгүй байна.

Мөнгө угаах терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх дотоод хяналт болон эрсдэлийн удирдлагын хөтөлбөр. (Хавсралт 3.7) Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 14.1-д дотоод хяналтын болон эрсдэлийн удирдлагын хөтөлбөртэй байна гэсний дагуу Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 03 дугаар сарын 24-ны өдрийн 06 тоот тогтоолын Хавсралт 2-оор Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль, Үнэт цаас гаргагчийн Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс сэргийлэх, харилцагчийг таньж мэдэх, сэжигтэй болон бэлэн мөнгөний гүйлгээг мэдээлэх журмын хэрэгжилтийг хангах, банк бусар дамжуулан мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх хүрээнд эрсдэлийг тодорхойлох, харилцагчид үнэлгээ өгөх, түүнд үндэслэн эрсдэлийн түвшинээр ангилал, удирдах, хянах зорилгоор нийт 6 бүлгээс бүрдсэн хөтөлбөр баталсан байна. Энэхүү хөтөлбөр нь Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль, Монголбанкнаас баталсан Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхээс сэргийлэх үйл ажиллагааны журамд нийцсэн байна.

Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 03 дугаар сарын 29-ний өдрийн Б/29 (Хавсралт 3.8) тоот тушаалаар "Эрсдэл, хяналт шалгалт хариуцсан ажилтан" албан тушаалыг хослон гүйцэтгүүлэхээр Д.Баярбатыг томилсон. Уг ажилтны ажлын байрны тодорхойлолтод зааснаар Д.Баярбат нь Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 14.4.11-д заасны дагуу Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлдэг ба энэ талаар мөн Компанийн Гүйцэтгэх захирал бидэнд мэдэгдсэн болно (Хавсралт 12.1).

Компанийн үйл ажиллагааны журам. (Хавсралт 3.8) Банк бус санхүүгийн байгууллагын компанийн бодлого болон компанийн эрсдэлийн удирдлагыг оновчтой хэрэгжүүлэх хүрээнд ББСБ-д учирч болзошгүй компанийн эрсдэлийг тодорхойлох, буруулах, урьдчилан сэргийлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулах зорилгоор Компанийн Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 03 дүгээр сарын 24-ны өдрийн А/10 тоот тушаалын хавсралт №1-ээр баталсан нийт 7 бүлгээс бүрдэх Компанийн үйл ажиллагааны журмыг батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү Компанийн үйл ажиллагааны журам нь шийтлэг үндэслэл, нэр томьёоны тодорхойлолт, ББСБ-ын

303
Олзуулбал

MDSKhanLex

компанийн үйл ажиллагаа, компанийн ажилтны эрх хэмжээ, тайлагнах, компанийн үйл ажиллагааны хяналт, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулсан. Энэхүү журам нь Санхүүгийн зохицуулах хорооноос баталсан Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны зохицуулалтын журам, Банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагаанд эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалт хийх журамд нийцсэн байна.

Мөнгөн гуйвуулгын журам. (Хавсралт 3.9) Олон улсын мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээгээр харилцагч Гадаад улсаас Монгол улс руу, Монгол улсаас гадаад улс руу мөнгөн гуйвуулга илгээх, хүлээн авахтай холбоотой үүсэх харилцааг зохицуулах зорилгоор Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 3-р сарын 24 өдрийн А/10 тоот тушаалын 4-р хэсгээр батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү мөнгөн гуйвуулгын журам нийтлэг зүйл, журмын дэр томьёо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээнд тавигдах шаардлага, үйлчилгээний нөхцөл, төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулга илгээх, хүлээн авах, шилжүүлэх, гүйлгээг буцаах, валютын канш, Тест гүйлгээ, тайлан, мэдээ, эрхийн түвшин буюу мэдээллийн аюулгүй байдал, хариуцлага, хяналттай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Энэхүү журам нь Иргэний хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэх, эзэлийн үйл ажиллагааны тухай хуульд нийцсэн байна.

Итгэмжлэлийн үйлчилгээний журам. (Хавсралт 3.10) Иргэний хууль, Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн дагуу итгэмжлэлийн үйлчилгээтэй холбогдсон "Сэндэл" Банк бус санхүүгийн байгууллага болон итгэмжлэл үүсгэгч талуудын хоорондын харилцааг зохицуулах зорилгоор Компанийн 2022 оны 3-р сарын 24 өдрийн Гүйцэтгэх захирлын А/10 тоот тушаалын 5 дугаар хэсгээр батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү итгэмжлэлийн үйлчилгээний журам нь нийтлэг үндэслэл, нэр томьёо, итгэмжлэгчийн эрх, үүрэг, итгэмжлэгдэгчийн эрх, үүрэг, итгэмжлэлийн үйлчилгээ үзүүлэхэд тавигдах шаардлага, хөрөнгө итгэмжлэл удирдах гэрээ байгуулах, дуусгавар болох, нягтлан бодох бүртгэлд тусгах, хяналт, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулсан. Энэхүү журам нь Иргэний хууль болон бусад хууль тогтоомжид нийцсэн байна.

Факторингийн үйл ажиллагааны журам. (Хавсралт 3.11) Факторингийн үйл ажиллагааны журмыг эзэлдүүлэгч буюу үүрэг гүйцэтгэгчээс мөнгөн төлбөрийн үүргийн шаардах эрхийг шилжүүлэн авах, эрхээ хэрэгжүүлэх болон үүсэн гарах харилцааг зохицуулах зорилгоор компанийн Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 03 дугаар сарын 24-ний өдрийн А/10 тоот тушаалын 6 дугаар хэсгээр батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү журам нь шаардах эрхээ шилжүүлэх зохицуулалт, түүний үйл ажиллагааны бүрдэл, хяналт, хариуцлага, бусад харилцааг зохицуулсан байна. Шаардах эрхээ шилжүүлэх зохицуулалтын тухай Банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагааны тухай хууль болон Иргэний хуулийн Эдийн бус хөрөнгө олж авах 122 дугаар зүйл, Шаардах эрхээ шилжүүлэх 123 дугаар зүйлд нийцсэн байна. Мөн Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2008 оны 01 дүгээр сарын 31-ны өдрийн 5 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан Банк бус санхүүгийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийг хөтлөх үлгэрчилсэн зааврын дагуу Факторингийн аялагын бүртгэл, Факторингийн аялагын эрсдэлийн сан /ФАЭС/-ийн бүртгэл, Факторингийн тооцоогоор үүссэн аялагын ангиллыг өөрчлөлтийн бүртгэлийг хийхээр тусгасан байна.

Төлбөрийн баталгаа гараах үйл ажиллагааны журам. (Хавсралт 3.12) Төлбөрийн баталгаа гаргах үйл ажиллагааны журмыг иргэн, хуулийн этгээдийн хүсэлтийг үндэслэн гурвалцагч этгээд буюу үүрэг гүйцэтгүүлэгчид баталгаа гаргах зорилгоор компанийн Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 03 дугаар сарын 24-ний өдрийн А/10 тоот тушаалын 7 дугаар хэсгээр батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү журам нь нийтлэг үндэслэл, нэр томьёо, баталгааны төрөл, ангилал, баталгаа гаргахад баримтлах ерөнхий нөхцөл, төлбөрийн баталгаа гаргах, баталгааны нөхцөлд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, баталгааны дагуу төлбөр гүйцэтгэх, баталгааг цуцлах, дуусгавар болгох, тайлан мэдээ, баталгааны үйл ажиллагаанд тавих хяналт, хариуцлагыг зохицуулсан нийт 11 бүлэг, 4 хэсгээр бүрдэнэ. Журам нь Иргэний хуулийн 234 дүгээр зүйл, 457 дугаар зүйлд нийцсэн бv тус журамд өгсөн банк бус санхүүгийн байгууллагаас гаргах төлбөрийн баталгааны дүн нь Банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагааны тухай хуульд заасан дүнтэй нийцж байна.

304
Signature

Гадаад валютын арилжааны журам. (Хавсралт 3.13) Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 4 дүгээр сарын 05-ны өдрийн А/14 тоот тушаалын хавсралтаар гадаад валютын арилжааны үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн дагуу компанийн салбаруудад гадаад валютыг арилжаалах, энэхүү үйл ажиллагаанаас ашиг олох болон уг арилжаанд оролцох албан тушаалтнуудын эрх, үүргийг тодорхойлох, тэдгээртэй холбогдон гарах бусад харилцааг зохицуулах зорилгоор нийт 9 бүлгээ бүрдсэн Гадаад валютын арилжааны журмыг батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү журмаар нийтлэг үндэслэл, журмын нэр томьёо, арилжаа хийхэд мөрдөгдөх зарчим, самбарын болон дотоод ханш, ханш зарлах, түүнийг мөрдөх, арилжааг хязгаарлах, арилжааг хийж гүйцэтгэх, арилжааны орлого хуваарилах, арилжааны гүйлгээ болон хяналт, хариуцааг зэргийг зохицуулсан байна. Энэхүү журам нь Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн зарчим болон холбогдох хууль тогтоомжид нийцэж байна.

Орон сууц худалдан авах зээлийн үйл ажиллагааны журам. (Хавсралт 3.14) Гадаад улсад албан ёсоор амьдарч, хөдөлмөр эрхэлж буй Монгол Улсын иргэн Монгол Улсад байршилтай орон сууцны худалдан авахад зориулан зээлийн хүсэлтийг хүлээн авч, судалгаа шинжилгээ хийх, зээл олгох тухай шийдвэр гаргах, зээлийн зарцуулалт, эргэн төлөлтөд хяналт тавих, зээлийг төлүүлэхтэй холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулах зорилгоор Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 2-р сарын 01-ний өдрийн А/05-01 тоот тушаалын 1-р хавсралтаар батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү журмаар зээлийн тодорхойлолт, зориулалт, нэр томьёо, зээл олгох нөхцөл, барьшаны зүйлд тавигдах шаардлага, зээлдэгчид тавигдах шаардлага, бүрдүүлэх материал, зээлийн судалгаа шинжилгээ, зээл олголт, зээлийн хувийн хэрэг, зээлийн төлбөр хүлээн авах, зээлийг төлүүлэх, зээлийн хяналттай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Энэхүү журам нь Иргэний хууль, Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуульд нийцсэн байна.

Хөрөнгийн үнэлгээний заавар. (Хавсралт 3.15) ББСБ-ын зээлийн үйлчилгээнд хөрөнгө барьцаах үндэслэл, барьцаа хөрөнгөд үнэлгээ хийх аргачлалыг тогтоохтой холбоотой харилцааг зохицуулах зорилгоор компанийн гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 17/05 тоот тогтоолын хавсралтаар нийт 6 бүлгээс бүрдэх Хөрөнгийн үнэлгээний заавар (Хавсралт 3.1)-ыг батлан мөрдүүлсэн байна. Энэхүү заавар нь нийтлэг үндэслэл, нэр томьёоны тодорхойлолт, хөрөнгийн үнэлгээ хийх үндэслэл, хөрөнгийн үнэлгээ хийх арга, аргачлал, бусад, хариуцлага гэсэн үндсэн зохицуулалтаас бүрдэх ба зааврын хавсралтаар Зээлийн барьцаа хөрөнгө болох тээврийн хэрэгсэл, орон сууц, амны сууц, хашаа байшин, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалттай барилга байгууламж)-ны үнэлгээг тодорхойлох хүснэгтийн загварыг баталсан байна. Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 19.11-т зааснаар зээлийн барьцаа хөрөнгийн үнэлгээтэй холбогдсон журмыг Санхүүгийн Зохицуулах хороо, санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хамтран батлахаар зохицуулсан боловч СЗХ-ноос энэ талаар журам харахад батлагдаагүй байна <http://www.frc.mn/frc/o/c/78/d/gc/8387>. ББСБ-аас олгосон зээлийн гэрээний барьцаа хөрөнгийг хэрээн үнэлэх талаар нарийвчилсан зохицуулалт байхгүй тул үнэлгээ хийх аргачлал, үндэслэл нь алмаа хуулийн зөрчилгүй гэж үзнэ.

Зааврын үндэслэлийг хангах үзвэл, энэ зааврын зорилт нь Сэнди ББСБ-ын зээлийн барьцаа хөрөнгөд үнэлгээ хийх, барьцаанд авах үндэслэлийг тогтоож, МУ-ын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хууль, Хадгаламж зээлийн ББСБ-ын тухай хууль болон эдгээртэй нийцүүлэн гаргасан ББСБ-ын Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн баталсан, заавар журмыг мөрдөж ажиллах, холбогдох арга хэмжээ, үйл ажиллагаатай холбогдох харилцааг зохицуулахаар заасан.

Нийгмийн хөгжлийн санг байгуулах, зориулах журам. (Хавсралт 3.16) Нийгмийн хөгжлийн санг бүрдүүлэх болон зарцуулахтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулах зорилгоор Гүйцэтгэх захирлын 2022 оны 2-р сарын 14-ний өдрийн А/06-01 тоот тушаалын хавсралтаар батлан мөрдүүлж байна. Энэхүү журмаар нийтлэг үндэслэл, нийгмийн хөгжлийн сангийн бүрдүүлэлт,

25/61

305
Орзуулсан

Үнэт цаасны танилцуулга

хуваарилалт, нийгмийн хөгжлийн сангийн зарцуулалт, үүрэг харилцаагатай холбоотой 4 бүлэг харилцааг зохицуулсан байна.

Компанийн засагдалын бодлого, журам

ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журам. (Хавсралт 3.17) ТУЗ, түүний чиг үүрэг, ТУЗ-ийн гишүүдэд тавигдах шаардлага, ТУЗ-ийн гишүүнд нэр дэвшүүлэх, сонгох, чөлөөлөх нөхцөл, ТУЗ-ийн ердийн болон хараат бус гишүүн, ТУЗ-ийн дарга, ТУЗ-ийн нарийн бичгийн даргын бүрэн эрх, үүрэг, хармуцлага, гишүүдийн үйл ажиллагааг дүгнэх, ТУЗ-ийн дэргэдэх хороод, тэдгээрийн чиг үүрэг, ТУЗ-ийн хурлыг зарлах, түүнд бэлтгэх, хуралдуулах, шийдвэр гаргах, шийдвэрийг мэдээлэх, биелэлтэд хяналт тавих, ТУЗ-ийн дотоод үйл ажиллагаа, гишүүдийн цалин, урамшуулал олгох зэрэг ТУЗ-ийн үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулах зорилгоор нийт 15 бүлэг 7 хавсралтаас бүрдсэн ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журмыг 2022 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн хурлын 22/03 тоот тогтоолын нэгдүгээр хавсралтаар баталсан байна.

Журмын 2.3-т ТУЗ нь 9 болон түүнээс дээш гишүүнтэй байхаар зохицуулсан нь Компанийн тухай хуулийн 75 дугаар зүйлийн 75.2-т заасан хувьцаат компани нь төлөөлөн удирдах зөвлөлтэй байх, мөн хуулийн 75 дугаар зүйлийн 75.4-т заасан хувьцаат компанийн төлөөлөн удирдах зөвлөл нь ес буюу түүнээс дээш гишүүнтэй байна гэсэн шаардлагад нийцж байна. ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журмын 10 дугаар бүлэгт ТУЗ нь цалин урамшуулал, нэр дэвшүүлэх хороо, аудитын хороо, эрсдэл /компаньс/-ийн удирдлагын хороотой байхаар зохицуулсан нь Компанийн тухай хуулийн 81 дүгээр зүйлийн 81.2-т заасан хувьцаат компанийн төлөөлөн удирдах зөвлөл нь аудитын, цалин, урамшууллын, нэр дэвшүүлэх хороотой байх гэсэн шаардлагад нийцсэн байна.

ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журмын 11.1-д "ТУЗ-ийн хурлаар тухайн жилийн ТУЗ-ийн хурлын товыг батлах бөгөөд улиралд нэгээс доошгүй удаа хуралдуулна. Шаардлагатай тохиолдолд нэмэлт хурал хийж болно..." гэж заасан нь Компанийн тухай хуулийн 80 дугаар зүйлийн 80.1-т Компанийн дүрмд өөрөөр заагаагүй бол төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хурлыг сара нэг удаа хуралдуулах бөгөөд шаардлагатай гэж үзвэл нэмэлт хурал хийж болно, Компанийн дүрмийн 8.8-д "ТУЗ-ийн хурлыг улиралд нэг удаа хуралдуулах бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд ТУЗ-ийн дарга, Компанийн Гүйцэтгэх захирлын санаачилгаар эсвэл ТУЗ-ийн дэргэдэх хорооны санаалаар нэмэлт хурал хуралдуулж болно" гэж зохицуулсантай нийцж байна.

Нэгтгэн дүгнэвэл, энэхүү журам нь Компанийн тухай хуульд нийцж байна.

Эрсдэлийн удирдлагын бодлого. (Хавсралт 3.18) Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 22/09 тоот тогтоолын нэгдүгээр хавсралтаар компанийн үйл ажиллагаанд учирч болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлох, үнэлэх, урьдчилсан сэргийлэх, бууруулах, хямаа замаар компанийн хүтгэж билимжгүй хохирлыг бууруулах эрсдэлийн удирдлагын үр ашигтай тогтоцоог бий болгож хэрэгжүүлэх зорилгоор нийт 12 бүлгээс бүрдсэн эрсдэлийн удирдлагын бодлогыг баталсан байна. Энэхүү бодлого нь нийтлэг үндэслэл, бодлогын зорилт, үндсэн зарчим, эрсдэлийн төрөл, эрсдэлийн удирдлагын хэрэгжүүлэх үе шат, эрсдэлийн удирдлагын бүтэц, зохион байгуулалт, эзэлийн, зах зээлийн, үйл ажиллагааны, хөрвөх чаварын, нэр хүндийн, стратегийн болон комплексийн эрсдэлийн удирдлага, эрсдэлийн шинжилгээ ба тайлагналт болон хяналт хармуцлага хүлээлгэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулсан байна.

306
Олзуулсан

Үнэт цаасны танилцуулга

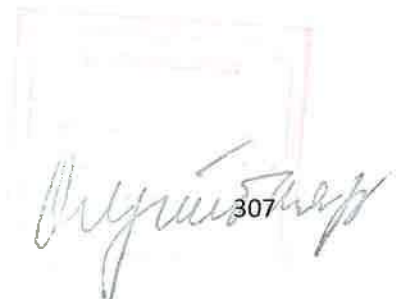
Хүний нөөцийн бодлого. (Хявсралт 3.19) Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2021 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн 08 тоот шийдвэрийн хавсралтаар мэргэжлийн болон харилцааны чадвар чадавхтай өндөр бүтээмжтэй хүний нөөцийг бүрдүүлэх, сургаж хөгжүүлэх, компанийн өмнөө тавьсан зорилго зорилгод хүрэхэд дэмжин ажиллах хүсэл эрмэлзэлтэй ажлын төлөвшил, ажлын гүйцэтгэл сайн ажигтнуудыг тогтвор суурьшилтай ажиллуулах, ажилтан бүрийн хувийн ур чадварыг бүрэн нээж хөгжүүлэн оновчтой үр бүтээлтэй ашиглах компанийн хүний нөөцийн менежментийн үндсэн чиглэл, баримтлах үндсэн зарчим, эрхэмлэх зүйлсийг тодорхойлох, компанийн амжилтад оруулсан хувь нэмрээ шуаваргаар үнэлүүлэн урамшуулан шагнагдах, албан тушаал ахих нөхцөлүүдийг бүрдүүлэх зорилгоор нийт 11 бүлгээс бүрдсэн хүний нөөцийн бодлогыг баталсан байна. Энэхүү бодлогод удирдлага буюу бодлогын зорилго, үндсэн чиглэл, зарчмууд, үйл ажиллагаанд мөрдөгч болгох зүйлс, ажигтнуудад тавих шаардлага, нэр томъёо, хүний нөөцийн стратеги, хүний нөөцийн бодлогыг хэрэгжүүлэх чиглэлүүд, хүний нөөцийн төлөвшил, ур чадварын тогтоолоо, ажлын байрны шинэчилгээ ба тодорхойлолт, хүний нөөцийн бүрдүүлэлт, хүний нөөцийн сонголт, харьер хөгжлийн төлөвлөлт, хүний нөөцийн сургалт, хөгжүүлэлт, гүйцэтгэлийн удирдлага, цалин хөлс урамшуулал нийгмийн халамж, хөдөлмөрийн сахилга ба хариуцлага зэргийг тусгах өгсөн байна.

Ёс зүйн дүрэм. (Хявсралт 3.20) Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2021 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн 09 тоот шийдвэрийн хавсралтаар компани, түүний бүх ажилтанд Байгууллагын нууцын тухай, Хувь хүний нууцын тухай, Мөнгө угаах болон терроризмыг сахиулах зорилготой тэмцэх тухай хууль болон компанийн дотоод дүрэм, журмаар тодорхойлсон зорилт, эрх, чиг үүргийг хэрэгжүүлэх, үйл ажиллагаанд баримтлах ёс зүйн зарчим, ёс зүйн хэм хэмжээ, зан үйлийг тогтоон хэвшүүлэх, дагаж мөрдөх, ёс зүйн зөрчилтэй холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулах зорилгоор нийт 7 бүлгээс бүрдсэн Ёс зүйн дүрмийг баталсан байна. Энэхүү дүрэмд нийтлэг үндэслэл, нэр томъёоны тодорхойлолт, ёс зүйн зарчим, ёс зүйн хэм хэмжээ, зөрчлийг мэдээлэх, шийдвэрлэх, хяналт, харцуулага, бусад зэргийг тусгасан байна.

Хороодын ажлалт журим. (Хявсралт 3.21) Гүйцэтгэх захирлын 2021 оны 06 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/02 тоот шийдвэрийн хавсралтаар хүний нөөцийн хороо, эрсдэлийн удирдлагын хороо, актив пассивын удирдлагын хороодын бүрэлдэхүүн, үйл ажиллагааны хялбар, зохион байгуулалт, хэлэлцэх асуудал, шийдвэр гаргалт болон гнэлүүдийн үүрэг хариуцлагатай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулах зорилгоор нийт 5 бүлэг, 6 хавсралтаас бүрдсэн Хороодын ажлалт журмыг баталсан байна. Энэхүү журамд ерөнхий зүйл, хүний нөөцийн хороо, эрсдэлийн удирдлагын хороо, актив пассивын удирдлагын хороо, хяналт хариуцлагын талаар тусгасан байна.

Ногдол ашгийн бодлого. (Хявсралт 3.22) Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс баримтлах ногдол ашгийн бодлого, ногдол ашиг хуваарилах нөхцөл, журмыг Компанийн тухай хууль, Компанийн ажиллагшын кодекс нийцүүлэн тодорхойлох зорилгоор Ногдол ашгийн бодлогыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 22/03 тоот тогтоолын хоёрдугаар хавсралтаар баталж, хүчин төгөшөөр мөрдөж байна. Энэхүү бодлого нь нийтлэг үндэслэл, ногдол ашиг хуваарилах нөхцөл, ногдол ашиг хуваарилах тухай шийдвэр, ногдол ашиг хуваарилах, тайлагнахтай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Ногдол ашгийн бодлого нь Компанийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжид нийцэж байна.

Салбар, нэгжгийн үйл ажиллагааны журим (Хявсралт 3.23) Гүйцэтгэх захирлын 2021 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/15 тоот тушаалын хялбартаар салбарын бүтэц зохион байгуулалт, эрх, үүрэг, хариуцлага, үйл ажиллагааг зохицуулах зорилгоор нийт 9 бүлгээс бүрдсэн Салбар,

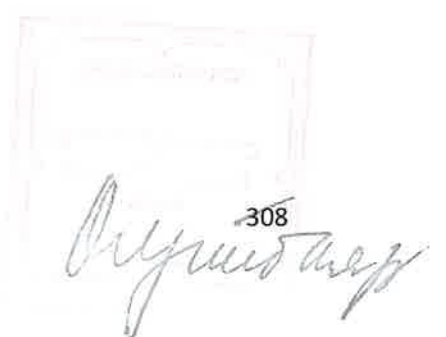
нэгжийн үйл ажиллагааны журмыг баталсан байна. Тус журамд нийтлэг үндэслэл, салбарын бүтэц бүрэлдэхүүн, салбарын үйл ажиллагааны бүтэц бүрэлдэхүүн, салбарын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, тайлагнал, тээлийн үйл ажиллагаа, мөнгөн гуйвуулгын үйл ажиллагаа, валют аржлааны үйл ажиллагаа, нягтлан болох бүртгэл, кассын үйл ажиллагаа, шуулгүй ажиллагаа, хяналт, хариуцагын талаар тусгасан байна.

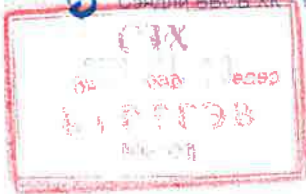
Компани нь дор дурасан нийт 54 салбар (Хавсралт 3.24)-ын үйл ажиллагааг тус журмаар зохицуулж байна. Үүнд:

Салбарын байршил	Салбарын гоо
Улаанбаатар (Чингэлтэй дүүрэг 2, Баянзүрх дүүрэг 2, Сонгинохайрхан дүүрэг 1, Налайх дүүрэг 1)	6
Архангай аймаг	3
Баянхонгор аймаг	1
Баян-Өлгий аймаг	1
Булган аймаг	1
Говьсүмбэр аймаг	2
Дархан-Уул аймаг	2
Дорноговь аймаг	4
Дорнод аймаг	3
Дундговь аймаг	2
Завхан аймаг	2
Орхон аймаг	1
Өвөрхангай аймаг	5
Өмнөговь аймаг	3
Сүхбаатар аймаг	4
Сэлэнгэ аймаг	6
Увс аймаг	3
Хэнтий аймаг	4
Төв аймаг	1
Нийт	54

Цалин урамшууллын бодлого. (Хавсралт 3.26) Компанийн цалин, урамшууллын зарчим, хэрэгжүүлэх арга хэлбэрийг тодорхойлж, Төлөөлөн удирдах зөвлөл, Гүйцэтгэх удирдлагын багийн болон компанийн нийт ажилтнуудын цалин хөлс, урамшууллын тогтолцооны суурь зарчмыг тодорхойлох зорилгоор Цалин урамшууллын бодлогыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 22/09 тоот тогтоолын гуравдугаар хавсралтаар баталж, хүчин төгөлдөр мөрдөж байна. Энэхүү бодлого нь нийтлэг үндэслэл, үндсэн чиглэл, зарчим, ТҮЗ, гүйцэтгэх удирдлагын баг, компанийн ажилтнуудын цалин урамшуулал тогтоох нөхцөлийг тодорхойлж, журмын биелэлтэд хяналт тавих, сайжруулахтэй холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Энэ бодлого нь Компанийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжид нийцж байна.

Залгамж халааны бодлого. (Хавсралт 3.27) Компанийн удирдах албан тушаалтны орон тоо гэжэт буюу төлөөлөгчдөөгүйгээр өөрчлөгдсөнөөс үүдэн компанийн үйл ажиллагааг тасралтгүй, хэвийн явуулах, оролцогч талууд хоширохгүй байх нөхцөлийг хангах зорилгоор Залгамж халааны бодлогыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 22/09

тоот тогтоолын хоёрдугаар хавсралтаар баталж, хүчин төгөлдөр мөрдөж байна. Тус бодлогоор нийтлэг үндэслэл, бодлого хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа тэрэг харилцааг зохицуулсан байна.

Мэдээллийн ил тод байдал, тайлагналын журам. (Хавсралт 3.28) Компаниас эрх бүхий байгууллагад болон хөрөнгө оруулагч, хувьцаа эзэмшигчид, олон нийтэд хөрөнгө оруулагчдын шийдвэр гаргахад шаардлагатай мэдээллийн төрөл, хэлбэр, давтамж, мэдээллийн ил тод байдлыг хангах, нийтэд хүргэх нөхцөлийг тодорхойлох зорилгоор энэхүү журмыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 22/03 тоот тогтоолын гуравдугаар хавсралтаар баталж, хүчин төгөлдөр мөрдөж байна. Журам нь нийтлэг үндэслэл, нэр томъёо, хугацаат тайланг нийтэд мэдээлэх, тухай бүр нээлттэй мэдээлэх мэдээллийг тодорхойлох, компанийн тачаар мэдээлэл авах, нийтэд мэдээлсэн мэдээллийн архивыг бүрдүүлэх, хадгалах үйл ажиллагаа, мэдээллийг нээлттэй болгоход тавигдах хязгаарлалт, хориглох зүйлс болон бусад нөхцөлийг зохицуулсан байна. Журам нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн байна.

Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын зар мэдээ хүргэх журам. (Хавсралт 3.29) Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн эзлэлт болон ээлжит бус хурлын зарыг хувьцаа эзэмшигчдэд хүргэх, хурлын мэдээллийг СЗХ болон арилжаа эрхлэх байгууллагад хүргүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулах зорилгоор энэхүү журмыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 22/03 тоот тогтоолын дөрөвдүгээр хавсралтаар баталж, хүчин төгөлдөр мөрдөж байна. Журам нь нийтлэг үндэслэл, хурал хуралдуулах шийдвэр гаргах, хурлын зар хүргэх, хурлыг цахим хэлбэрээр зохион байгуулах болон бусад нөхцөлийг зохицуулсан байна. Журам нь Компанийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн байна.

Нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй хийх хэлцэл, сонирхлын зөрчлийг засируулах журам. (Хавсралт 3.30) Компанийн нэгдмэл сонирхолтой этгээд, түүнтэй хийх хэлцлийг тодорхойлох компанийн үйл ажиллагаа дахь сонирхлын зөрчил, түүнээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор энэхүү журмыг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 22/09 тоот тогтоолын дөрөвдүгээр хавсралтаар баталж, хүчин төгөлдөр мөрдөж байна. Журам нь нийтлэг үндэслэл, нэгдмэл сонирхолтой этгээдийг тодорхойлох, бүртгэх, нэгдмэл сонирхолтой этгээдтэй хийх сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийг тодорхойлох, компани дахь сонирхлын зөрчлийг зохицуулах, журамд кляшт тавих, харилцлага хүлээлгэх, болон бусад нөхцөлийг тодорхойлсон байна. Журам нь Компанийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн байна.

ISO/IEC 27001 стандартыг нэвтрүүлэхтэй холбоотой журмууд

Компани нь ISO/IEC 27001 стандартыг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлж байгавтай холбоотойгоор дараах журмуудыг баталсан.

№	Журмын нэр	Дугаар	Огноо	Баталсан
1.	Мэдээллийн аюулгүй байдалыг бодлого (Хавсралт 3.31)	22/09 Хавсралт 5	2022.12.27	Төлөөлөн удирдах зөвлөл
2.	Мэдээллийг хадгалах, хамгаалах, нөөцлөх журам (Хавсралт 3.32)	A/28 Хавсралт 2	2022.12.27	Гүйцэтгэх захирал
3.	Мэдээлэл, мэдээллийн технологийн системийн нууцын журам (Хавсралт 3.33)	A/28 Хавсралт 1	2022.12.27	Гүйцэтгэх захирал

Handwritten signature and the number 309.

4.	Мэдээлэл, мэдээллийн технологийн систем, сүлжээнд хамрах хандаллыг хянах журам (Хавсралт 3.34)	A/28 Хавсралт 3	2022.12.27	Гүйцэтгэх захирал
5.	Мэдээллийн аюулгүй байдлын эрсдэлийн үнэлгээ хийх журам (Хавсралт 3.35)	A/28 Хавсралт 5	2022.12.27	Гүйцэтгэх захирал
6.	Мэдээллийн аюулгүй байдалд шалгалт хийх журам (Хавсралт 3.36)	A/28 Хавсралт 4	2022.12.27	Гүйцэтгэх захирал
7.	Мэдээллийн аюулгүй байдлын зөрчлийн үед ажиллах журам (Хавсралт 3.37)	A/28 Хавсралт 3	2022.12.27	Гүйцэтгэх захирал
8.	Сүлжээ, сүлжээнд холбогдох тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдлын журам (Хавсралт 3.38)	A/28 Хавсралт 6	2022.12.27	Гүйцэтгэх захирал
9.	Байр, байшингийн аюулгүй байдлын заавар (Хавсралт 3.39)	A/28 Хавсралт 8	2022.12.27	Гүйцэтгэх захирал
10.	Бизнесийн мэдээлэл, мэдээллийн системийн үйл ажиллагааны тасралтгүй байдлын болон гэнэтийн аюулаас сэргээх төлөвлөгөө (Хавсралт 3.40)	A/28 Хавсралт 7	2022.12.27	Гүйцэтгэх захирал

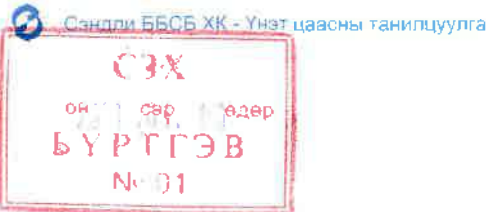
Эдгээр журмуудыг олон улсын стандарт, холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн эзэхийг шалгахад аливаа зөрчил илрээгүй болно.

Нэгтгэн дүгнэвэл, Компанийн дүрэм, бусад дотоод журмууд нь хууль тогтоомж, СЭХ-оос баталсан журамд нийцсэн байна.

СЭХ-ны 2022 оны 03 дугаар сарын 23-ны өдөр Компанийн засаглалын кодексийг шинэчлэн баталсан бөгөөд Хууль зүй, дотоод зэргийн яаманд бүртгэгдсэн 2022 оны 4 дүгээр сарын 15-ны өдрөөс хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхэлсэн. Шинэчилсэн кодексийн 1.4 (хүйсийн тэнцвэрийг хангах), 1.5 (чиглүүлэх сургалт) 5.3 (байгаль орчин, нийгмийн хармуцлага, эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын эрсдэлийн үнэлгээ хийж, хэрхэн удирдаж байгааг тайлбарлах) зэрэг болон бусад шинэ нөхцөл, шаардлагыг харгалзан уг кодексийн хэрэгжилтийг хангах талаар тусгай төлөвлөгөө гаргаж ажиллахыг Үнэт цаас гаргагчид зөвлөж байна.

310
Олзуулсан

11 дүгээр сарын 15-ны өдрийг хүртэл Түрээслэгчид эзэмшүүлж, нөгөө талаас Түрээслэгч нь гэрээнд тусгасан түрээсийн төлбөрийг төлөх, талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Гэрээний 6.1 дэх хэсэгт гэрээг дүгнэснээс хойш гэрээг цуцлах талаар талууд санал ирүүлээгүй тохиолдолд гэрээг ахи байгуулсан хугацаагаар 1 удаа сунгалдсанд тооцно гэж завсны дагуу гэрээ хүчинтэй байна.

Түрээсийн гэрээ /Чингэлтэй дүүрэг/ (Хавсралт 4.4) Үнэт цаас гарцагч болон Монгол Улсын иргэн нар нь 2022 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдөр түрээсийн гэрээ байгуулжээ. Энэхүү гэрээгээр Түрээслүүлэгч нь Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 2-р хороо, 40, 50 мянгат /15171/, Бакула Ренбучи гудамж №4 тоот хаяг байрлах үйлчилгээний зориулалттай 1 давхрын 200мкв талбайн 100 мкв талбайг 3 жилийн хугацаанд 2025 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэл Түрээслэгчид эзэмшүүлж, нөгөө талаас Түрээслэгч нь гэрээнд тусгасан түрээсийн төлбөрийг төлөх, талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Энэхүү гэрээ нь Иргэний хуулийн хорин долоодугаар бүлэгт заасан агуулгал нийцсэн ба Иргэний хуулийн 318 дугаар туйлийн 318.3-г завсны дагуу зохих босоор 2022 оны 05 дугаар сарын 17-ны өдөр улсын бүртгэлд бүртгүүджээ.

Түрээсийн гэрээ /Хархорин салбар/ (Хавсралт 4.5) "Гялс кредит" ББСБ болон "Кондитер-Улаанбаатар" ХХК нь 2022 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдөр 2 тоот түрээсийн гэрээг байгуулжээ. Энэхүү гэрээгээр Түрээслүүлэгч нь Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 17-р хороо, 1-р хороолол, Москвагийн гудамж 43/А байр 2-р давхрын 50 кв.м талбай бүхий Ү-2201019587 дугаартай түрээсийн объектыг 1 жилийн хугацаанд 2023 оны 05 дугаар 01-ний өдрийг хүртэл Түрээслэгчид эзэмшүүлж, нөгөө талаас Түрээслэгч нь гэрээнд тусгасан түрээсийн төлбөрийг төлөх, талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна.

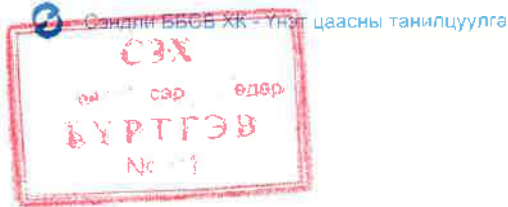
Павильон түрээслэх түрээсийн гэрээ /Дэвжгийн 1000/ (Хавсралт 4.6) "Гялс кредит" ББСБ болон "Монгол Цахир Трейд" ХХК нь 2021 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдөр 2021/0219 тоот Павильон түрээслэх түрээсийн гэрээг байгуулжээ. Энэхүү гэрээгээр Түрээслүүлэгч нь Дэвжгийн 1000 үйлчилгээний төвд 2 байрлах, 14-р павильон 1 жилийн хугацаанд 2022 оны 03 дугаар 17-ны өдрийг хүртэл Түрээслэгчид ашиглуулах, нөгөө талаас Түрээслэгч нь гэрээнд тусгасан түрээсийн төлбөрийг төлөх, талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Энэхүү гэрээ нь Иргэний хуульд нийцэж байна. Гэрээний 2.2-д "Түрээсийн гэрээг 1 жилээр сунгах ба гэрээний сунгалт хэсэгт Талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар гэрээг сунгасанд тооцно" гэжээ. Ийнхүү гэрээний хавсралтад заасан сунгалтын хэсэгт 2023 оны 03 дугаар сарын 17-ны өдрийг хүртэл 1 жилээр сунгаж талууд гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг дарсан байх тул гэрээ хүчин төгөлдөр хэрэгжиж байна.

Түрээсийн гэрээ /Нарангуул салбар/ (Хавсралт 4.7) "Гялс кредит" ББСБ болон "Нар-ном" ХХК нь 2022 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдөр ШЗ-8 тоот түрээсийн гэрээ байгуулжээ. Энэхүү гэрээгээр Түрээслүүлэгч нь Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 14-р хороо, 14-р хороолол, Намьюнжүгийн гудамж, 31-р байр, 3-р давхрын 44 мкв талбай бүхий ажлын байр оффисын 1 жилийн хугацаанд 2023 оны 05 дугаар 16-ны өдрийг хүртэл түрээсийн талбайн төдөрхөй хэсгийг эзэмшиж, ашиглах, нөгөө талаас Түрээслэгч нь гэрээнд тусгасан түрээсийн төлбөрийг төлөх, талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна.

Түрээсийн гэрээ (Хавсралт 4.8) "Сэнли ББСБ" ХХК болон Монгол Улсын иргэн нар нь 2022 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдөр Түрээсийн гэрээ байгуулжээ. Энэхүү гэрээгээр Түрээслүүлэгч

Улаанбаатар 312

нь Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг, 2-р хороо, 40, 50 мянгат /15171/, Бакула Ренбучи гуламж 8/4 тоотод байршилтай 000157457 тоот гэрчилгээний дугаартай, Улсын бүртгэлийн Y-2202006293 дугаартай үйлчилгээний зориулалттай 124мкв талбайтай, 4 дүтээр давхар мөн өмчлөлийн 000157456 тоот гэрчилгээний дугаартай, Y-2202017941 дугаартай үйлчилгээний зориулалттай 200мкв талбайн 1 давхарын 100мкв талбайг 3 жилийн хугацаанд 2025 оны 05 дугаар сарын 01-ны өдрийг хүртэл Түрээслэгчид эзэмшүүлж, ногоо талаас Түрээслэгч нь гэрээнд тусгасан түрээсийн төлбөрийг төлөх, талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг, хариуцлагатай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Энэхүү гэрээ нь Иргэний хуулийн хорин долоодугаар бүлэгт заасан агуулгад нийцсэн ба Иргэний хуулийн 318 дугаар зүйлийн 318.3-г заасны дагуу зохих ёсоор 2022 оны 05 дугаар сарын 17-ны өдөр улсын бүртгэлд бүртгүүлжээ.

Холбогдох түрээсийн гэрээний үндсэн дээр ББСБ-ын хөдөө орон нутгийн салбар үйл ажиллагаагаа явуулдаг ба дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар уг түрээсийн гэрээгүүд хүчин төгөлдөр талаар Гүйцэтгэх захирал бичсэн мэдэгдсэн болно (Хавсралт 12.1).

Танилт, нэвтрэлтийн систем ашиглан үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ. Компани нь Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яамтай Танилт, нэвтрэлтийн системд холбогдож, мэдээллийг хүлээж авахтай холбоотой үүссэн харилцааг зохицуулахаар 2022 оны 12 дугаар сарын 14-ний өдөр 2022/01, "Танилт, нэвтрэлтийн систем ашиглан үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ" (Хавсралт 4.9)-г 3 жилийн хугацаатайгаар 2023 оны 12 дугаар сарын 14-ний өдрийг дуустал хугацаагаар байгуулжээ. Энэхүү гэрээнд Нийтлөг үндэслэл, Талуудын эрх үүрэг, Гэрээний хугацаа, Гэрээний төлбөр, Давалдаггүй хүчин зүйлс, Талуудын хүлээх хариуцлага, Гэрээгээс үүдэлтэй маргаан шийдвэрлэх, Бусад зүйлс, Хавсралт гэсэн 9 зүйл, 1 хавсралтаас бүрдсэн байна.

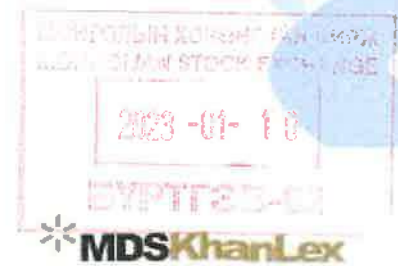
"ХУР" системээр дамжуулан мэдээлэл хүлээн авах ажиллагаа нь Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль, Үндсэн системийн үйл ажиллагааг зохицуулах, систем ашиглаж үйлчилгээ үзүүлэх, мэдээлэл солилцох журамд нийцсэн байна. Энэхүү гэрээ хэлэлцээрийн түвшин байгаа ба гарын үсгийн баталгаажуулах ажил дутуу байгаа талаар Гүйцэтгэх захирал бичсэн мэдэгдсэн болно.

Хамтын ажиллагааны гэрээ (Хавсралт 4.11). ББСБ нь Монголбанкны ажиглуулж буй зээлийн мэдээллийн санд болон эзлэдүүлэгчид байгаа иргэд, аж ахуй нэгжийн зээл, хүлээж буй болзошгүй үүрэг, үнэт шавс, бусад актив, аливаа өр төлбөр болон холбогдох бусад мэдээллийг харилцан солилцохтой холбоотой харилцааг зохицуулахаар Монголбанкттай 2019 оны 05 дугаар сарын 09-ний өдөр 0619/281 тоот "Хамтын ажиллагааны гэрээ"-г байгуулжээ. Энэхүү гэрээ нь Зээлийн мэдээллийн тухай хуулийн 28.3 дахь хэсэгт нийцсэн байна.

Программ хангамж түрээсээр ашиглах гэрээ (Хавсралт 4.12). ББСБ нь ГрэйпСити Монгол ХХК-тай харилцагч, хариуцагчийн данс, хугацаат хадгаламж, баривцаа хөрөнгө, зээл, монголбанкны зээлийн мэдээллийн сан руу мэдээлэл нлгээх, дотоодын данс, балансын гадуурх данс, ерөнхий дэвтр, МОСТ платформын интерфэйс буюу поларис суурь системийг түрээсээр ашиглах, түүнтэй холбогдон гарах нэвтрүүлэлтийн ажил, дагалдах засвар үйлчилгээг хүргэх болон мэдээллийн нууцлал, төлбөр тооцоотой холбогдсон харилцааг зохицуулахаар 2021 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдөр ЛА-21/50 тоот "Программ хангамж түрээсээр ашиглах гэрээ"-г байгуулсан. Энэхүү гэрээгээр гүйцэтгэх ажил, техникийн шаардлага, төслийн үе шат ба хугацаа, төслийн хяналт ба хэрэгжилт, гэрээний үнэ, төлбөрийн механизм, нэвтрүүлэлтийн дарлах засвар үйлчилгээ, төслийн баг, талуудын эрх, үүрэг, хариуцлага, мэдээллийн нууцлал, оюуны өмч ба зохмогчийн эрх, хэвлэн нийтлэх, маргаан шийдвэрлэх, гэрээ дуусгавар болгох, цуцлах харилцааг зохицуулсан нь Иргэний хуулийн 31-р бүлэг, Зохиогчийн эрхийн тухай хуулийн 35.1.2 дахь хэсэг, 37.2 дахь хэсэгт нийцсэн байна.

313
Олзуулбал

Зээлийн мэдээлэл авах, авах гэрээ (Хавсралт 4.13). ББСБ нь "Бүрэн Скор ЗМС" ХХК-тай 2022 оны 7-р сарын 04-ний өдөр байгуулсан БХЭ/021-22 тоот бүхий Зээлийн мэдээлэл өгөх, авах гэрээгээр Мэдээлэл нийлүүлэгч нь эзэлдэгчийн мэдээллийг Үйлчилгээ үзүүлэгчийн мэдээллийн санд нийлүүлэх, Үйлчилгээ үзүүлэгчийн мэдээллийн сангаас зээлийн мэдээлэл болон зээлийн гүүхийн мэдээлэл бүхий зээлийн лавлагаа, мэдээлэл авах, үйлчилгээний хөлс төлөхтэй холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Зээлийн мэдээлэл өгөх, авах гэрээнд талуудын эрх үүрэг, хариуцлага, гэрээний хугацаа түүнийг нуцлах, дуусгавар болгох журам болон гомдол маргаан шийдвэрлэх журмыг тусгасан нь Зээлийн мэдээллийн тухай хуулийн 13.1 дэх хэсэгт, Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2020 оны 07 дугаар сарын 03-ны өдрийн А-231 дүгээр тушаалын хавсралтаар баталсан Зээлийн мэдээллийн үйлчилгээ үзүүлэх эгтээдийн зээлийн мэдээллийг хадгалах, хамгаалах журмын 14.4 дэх хэсэгт тус тус нийцсэн байна.

Хэрэглэгчийн гэрээ (Хавсралт 4.14). ББСБ нь зээлийн мэдээллийн үйлчилгээ авах, зээлийн мэдээллийг ашиглах, бүтээгдэхүүн үйлчилгээний хөлс төлөх тэдгээртэй холбогдон үүсэх бусад харилцаа, талуудын эрх, үүрэг, хариуцлагыг зохицуулахаар "Титан Си Ар ЭЙ Зээлийн мэдээллийн сан" ХХК-тай 2022 оны 10 дугаар сарын 14-ний өдөр Г961-22 тоот Хэрэглэгчийн гэрээг байгуулсан байна. Гэрээ нь Зээлийн мэдээллийн тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжинд нийцсэн байна.

Санамж бичиг (Хавсралт 4.15). Хөүм моргебж корпорэйшн ХХК-ийн Гадаад улсад ажиллаж, амьдарч буй Монгол улсын иргэд эх орондоо орон сууц худалдан авахад дэмжлэг үзүүлэх төсөл дээр хамтран ажиллахтай холбоотой харилцааг зохицуулсан Техбож ХХК, Хөүм моргебж корпорэйшн ХХК-иудтай Санамж бичгүүд байгуулж ажилласан байна. Эдгээр санамж бичиг нь хэлцлийн хувьд сонирхлын зөрчилтэй боловч аливаа үүрэг хүдээсэн шийжгүй байх тул сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл тооцон оруулаагүй болно. Тус компаниудтай санамж бичиг байгуулах, цахимлбал төсөлтэй холбоотой гэрээ хэлцэл байгуулах бүрэн эрхийг Компанийн ТУЗ-ийн 2021 оны 02 дугаар сарын 01-ний өдрийн 07 тоот тогтоол (Хавсралт 4.16)-оор олгосон нь хуульд нийцж байна.

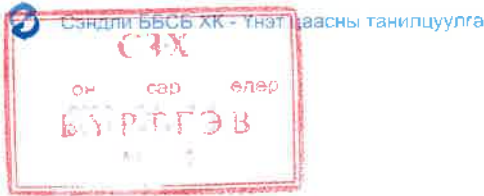
Андеррайтер болон Зөвлөх үйлчилгээний гэрээ (Хавсралт 4.17). Компанид шаардлагатай хөрөнгө оруулалт, санхүүжилтийг татан төвлөрүүлэх зорилгоор андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахаар "Райнос Инвестмент ҮЦК" ХХК-тай 2022 оны 11-р сарын 25-ны өдөр S-22/240 тоот Андеррайтер болон Зөвлөх үйлчилгээний гэрээг байгуулсан байна. Энэхүү гэрээгээр нийтлэл үндэслэл, үнэт цаас, итгэлцлийн бүтээгдэхүүн гаргахад андеррайтерийн үйлчилгээ, гэрээний хугацаа, үйлчилгээний төлбөр, талуудын эрх, үүрэг, дотоод мэдээлэл зээвшигч, түүний үүрэг, маргаан шийдвэрлэх, бусад харилцааг зохицуулсан нь Иргэний хууль, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нийцсэн байна.

2. Гадаад хамтын ажиллагаатай холбоотой гэрээ, хэлцэл:

№	Нөгөө тал	Огноо	Гэрээний нэр, агуулга
1.	Австрали улсын Flexewallet Pty Limited	2020.04.02	Flexewallet түшиглэлийн үйлчилгээний гэрээ / Flexewallet affiliate services agreement/ нь Үйлчлүүлэгчээс мөнгөн хөрөнгийг цуглуулж, улс, хороонд шилжүүлж, шилжүүлгийн талаар мэдээлэл өгөх, холбогдох шимтгэл, төлбөртэй холбоотой талуудын харилцааг зохицуулсан.
2.	Япон Улсын City express money transfer Japan Co.Ltd.	2021.06.22	Мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлгийн гэрээ нь Үйлчлүүлэгчээс мөнгөн хөрөнгийг цуглуулж, улс, хороонд шилжүүлж, шилжүүлгийн талаар

Handwritten signature and the number 314.

			мэдээлэл өгөх, холбогдох шимтгэл, төлбөртэй холбоотой талуудын харилцааг зохицуулсан.
3.	"XXX" Компани	2019.05.16	Sub-marketing partner agreement нь мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлгийн маркетингийн үйл ажиллагаатай холбоотой талуудын харилцааг зохицуулсан.
4.	Tenray Payment Technologies Co., Ltd.	2021.11.11	Wechat төлбөрийн улс хоорондын үйлчилгээг ашиглан төлбөр тооцоо хийх, аюулгүй байдлыг хангахтай холбоотой талуудын харилцааг зохицуулсан.

Дээр дурдсан хамтын ажиллагааны гэрээ хэлцэлд гадаад улсын хууль тогтоомж, шүүх, арбитрын харьяаллыг сонгосон байна.

3. Гэрээний загварууд:

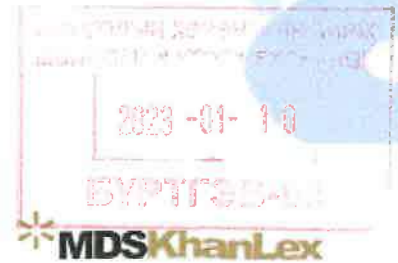
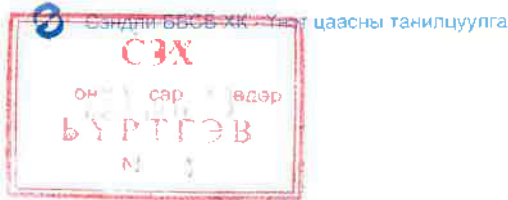
МДСХ нь тус ББСБ-ын үндсэн үйл ажиллагаанд ашигладаг дараах гэрээний загвар баримт бичгүүдийг хянасан бөгөөд хууль зөрчсөн явдал илрээгүй ба гэрээний тал, нөхцөлүүдээс хамварч өөрчлөгдөх боломжтой болно. Үүнд:

Баримт бичгийн нэр	Огноо, Дугаар, тайлбар
Цахим зээлийн эрх нээх гэрээний загвар (Хавсралт 4.18)	-
Орон сууцны зээлийн гэрээний загвар (Хавсралт 4.19)	Орон сууц худалдан авах зээлийн үйл ажиллагааны журмын хавсралт
Цахим зээлийн эрх гэрээний загвар /мерчант/ (Хавсралт 4.20)	-
Зээлийн шугамын гэрээний загвар (Хавсралт 4.21)	-
Нууц хадгалах гэрээ (Хавсралт 4.22)	Хөдөлмөрийн дотоод журмын хавсралт

ББСБ-ын баталгааны гэрээ /Төлбөрийн баталгаа гаргах/ (Хавсралт 4.23) Компанийн харилцагчтай байгуулдаг ББСБ-ын баталгааны гэрээний загварын дагуу Компани нь үүрэг гүйцэтгэгчийн хүсэлтээр төлбөрийн баталгаа гаргах, үүрэг гүйцэтгэгч нь ББСБ-ын баталгааны шимтгэл төлөх, төлбөрийн нэхэмжлэх ирсэн тохиолдолд баталгааны үнийн дүнгтэй тэнцэх хэмжээний зээл олгох төлбөр гүйцэтгэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулсан байна. Энэхүү баталгааны гэрээний загварыг хянаж үзэхэд гэрээний зүйл, баталгааны дүн, хугацаа, шилтгэл, ББСБ-ын баталгаа гаргах, төлбөр гүйцэтгэх, зээл олгох, үүрэг гүйцэтгэгчийн эрх үүрэг, ББСБ-ын эрх үүрэг, гэрээ дуусгавар болох түүнийг цуцлах нөхцөлүүд, баталгаа, маргаан шийдвэрлэх, хууль хэрэглэх, бусад зүйл гэх 9 бүлэг зохицуулалтыг тусгасан нь Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны хууль, Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Иргэний хуулийн 457-р зүйлд нийцсэн байна. Түүнчлэн Төлбөрийн баталгаа гаргах үйл ажиллагааны журмын 3-р хавсралтаар ББСБ-ын баталгааны нэмэлт гэрээний загварыг баталсан бөгөөд тус загвараар Баталгааны гэрээний гол нөхцөлд өөрчлөлт оруулахтай холбоотой харилцааг зохицуулсан байна.

Зээлийн эрх нээх гэрээний загвар /Төлбөрийн баталгаа гаргах/ (Хавсралт 4.24) Компанийн харилцагчтай байгуулдаг зээлийн эрх нээх гэрээний загварын дагуу ББСБ нь Эзэлэгчид зээлийн эрх нээх зээл олгох, түүний хугацаа, хүүгийн хэвжээг тогтоох, зээлийн зарцуулалтад ББСБ-ын зүгээс хяналт тавих, зээлийг буцаан төлүүлэх, Эзэлэгч нь ББСБ-ын зээлийн нөхцөлийг хүлээн

зөвшөөрч, зээлийг явах, зээлийг буцаан төлөхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулсан байна. Энэхүү зээлийн эрх нээх гэрээний загварыг хянахад гэрээний зүйл, гэрээний нөхцөл, зээлдэгч, хамтран үүрэг гүйцэтгэгчийн эрх үүрэг, ББСБ-ын эрх үүрэг, баталгаа зөвшөөрөл, гэрээ дуусгавар болох, гэрээ цуших, үүргийн гүйцэтгэлийг хангах, бусад зүйл гэх 8 бүлэг зохицуулалтыг тусгасан нь Иргэний хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгалалж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны хууль болон бусад холбогдох хууль, тогтоомжид нийцсэн байна.

Барьцааны гэрээний загвар. Төлбөрийн баталгаа гаргах/ (Хавсралт 4.25). Компанийн харилцагчтай байгуулдаг барьцааны гэрээний загварын дагуу ББСБ, Үүрэг гүйцэтгэгчийн хооронд байгуулсан зээлийн эрх нээх гэрээний дагуу Үүрэг гүйцэтгэгчдийн бичгээр ирүүлсэн нэхэмжлэхээр хийх төлбөрийн хугацаа болоход үүргийн гүйцэтгэлийг баталгаажуулах, төлбөрийн баталгаа гаргах, баталгааны төлбөрт шаардлагатай дүнгээр зээл олгосон тохиолдолд эрсдэлийг багасгах зорилгоор барьцаалах хөрөнгийг сонгох, тэдгээрийг үнэлэх, чанарыг тодорхойлох, барьцаалсан хөрөнгийг хадгалах хамгаалах, барьцаатуулагч баталгааны төлбөр, түүний эрсдэлийг шимтгэл, баталгааны төлбөрт шаардлагатай дүнгээр олгох зээл, түүний хүүгийн төлбөр, зээлийн үйл ажиллагааны шимтгэлийг хугацаандаа төлөгдөөгүй тохиолдолд талуудын хүлээх эрх, үүргийг тодорхойлохтой холбогдсон харилцааг зохицуулсан байна. Энэхүү барьцааны гэрээний загварыг хянахад нийтлэг үндэслэл, барьцааны зүйл, барьцаатуулагчийн эрх, үүрэг, ББСБ-ын эрх үүрэг, бусад зүйл гэх 5 бүлэг зохицуулалтыг тусгасан нь Иргэний хууль болон бусад холбогдох хууль, тогтоомжид нийцсэн байна.

Хөдөлмөрийн гэрээний загвар (Хавсралт 4.26). Компанийн хөдөлмөрийн дотоод журмын хавсралаар ажил олгогч, ажилтны хооронд үүсэх хөдөлмөрийн болон түүнтэй холбогдсон бусад харилцааг зохицуулж буй "Сэндли ББСБ" ХК, "Ажил олгогч"-ын ажилтнуудтайгаа байгуулдаг хөдөлмөрийн гэрээний загварыг баталжээ. Энэхүү загвар нь гэрээний зүйл, гэрээний гол нөхцөл, хугацаа, ажлын цаг, ажилтан, ажил олгогчийн эрх, үүрэг, цалин ба нэмэгдэл хөлс олгох, нууцлал, оюуны өмч, гэрээг дуусгаар болох, цуших, харнууцаа хүлээлгэх, эд хөрөнгийн бүрэн харнууцлага болон бусад нөхцөлийг тогтоосон нийт 13 зүйл бүлэг зохицуулалтаас бүрдэж байна. Хөдөлмөрийн гэрээний загвар нь Хөдөлмөрийн тухай хуульд нийцэж байна.

Эд хөрөнгийн бүрэн харнууцлагын гэрээний загвар (Хавсралт 4.27). Компани нь ажилтанд эд хөрөнгийн бүрэн харнууцлага хүлээлгэх зорилгоор байгуулдаг энэхүү гэрээний загвар нь нийтлэг үндэслэл, компанийн эрх, үүрэг, ажилтны эрх, үүрэг, харнууцлага, бусад зүйл гэсэн 5 бүлэг бүхий зохицуулалтаас бүрдсэн байна. Гэрээг Хөдөлмөрийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид нийцүүлэн хянахад аливаа хуулийн зөрчил илэрсэнгүй.

4. Үнэт цаас гаргагч нь нээлттэй хувьцаат компани болж хэлбэрээ өөрчилсөнтэй холбоотойгоор байгуулсан гэрээ, хэлцэл:

Үнэ төстөөржуулах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээ. (Хавсралт 4.28) Үнэт цаас гаргагч нь 2022 оны 05 дугаар сарын 02-ний өдөр үнэт цаасны компани буюу андеррайтеруудтай хамтран Үнэт цаас гаргагчийн нийтэд санал болгон анх удаа гаргаж байгаа хувьцааны үнийг тогтворжуулах ажиллагаа буюу СЭХ-ны Үнэт цаасны бүртгэлийн журмын 8-р зүйлд заасан хувьцааны үнэ тогтворжуулах ажиллагааг хоёрдогч зах зээлийн арилжааг хэзээн өдрөөс хойш 1 саравс доошгүй хугацаанд гүйцэтгэх, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлсэн талаарх мэдээллийг Хороо болон арилжаа эрхлэх байгууллагад хүргүүлэхтэй холбогдон гарах харилцааг зохицуулсан дөрвөн талт гэрээ Үнэ тогтворжуулах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээг "Өдний энд Ко Капитал ҮЦК" ХХК, "Райнос Инвестмент ҮЦК" ХХК, "Стоклаб Секьюритиз ҮЦК" ХХК нартай байгуулжээ. Энэхүү гэрээ нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон СЭХ-ноос баталсан Үнэт цаасны бүртгэлийн журмын 8.1, 8.2-д нийцсэн байна.

316
[Handwritten signature]

Бүртгэлийн гэрээ (Хавсралт 4.29). Үнэт цаас гаргагч нь 2022 оны 10 дугаар сарын 7-ны өдөр Монголын хөрөнгийн биржтэй "Бүртгэлийн гэрээ" байгуулсан. Гэрээ нь Нийтлэг үндэслэл, Үйлчилгээний хөлс, Биржийн эрх, үүрэг, Үнэт цаас гаргагчийн эрх, үүрэг, Хариуцлага, Бусад гэсэн 6 бүлэгтэй. Гэрээ нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон МХБ-ийн Үнэт цаасны бүртгэлийн журамд нийцсэн байна.

Үнэт цаасны хадгаламжийн болон үнэт цаастай холбоотой төлбөр гүйцэтгэх гэрээ (Хавсралт 4.30). Үнэт цаас гаргагч нь 2022 оны 9 дүгээр сарын 23-ны өдөр Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвтэй уг гэрээг байгуулсан. Гэрээ нь Нийтлэг үндэслэл, Хадгалуулсны үнэт цаасны нэр, 100 ширхэг, хадгаламжийн үйлчилгээний хөлс, Гэрээний хугацаа, Үнэт цаастай холбогдолтой төлбөрийг зуучлан гүйцэтгэх, Хадгалуулагчийн эрх, үүрэг, Хадгалагчийн эрх, үүрэг, Талууамын хариуцлага, Гэрээ дуусгавар болох буюу түүнийг цуцах, Бусад гэсэн 9 бүлэгтэй. Гэрээ нь Иргэний хууль, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нийцсэн байна.

5. Нээлттэй өрийн зэрэгсэл гаргахтай холбоотой байгуулсан гэрээ, хэлцэл:

Аудитын үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ (Хавсралт 4.31). ББСБ-ын 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон завсар үеийн санхүүгийн тайлан, жилийн хэсгийн санхүүгийн тайлангийн аудитын ажлыг хийж, гүйцэтгэжтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахаар "Шонхор Үнэлгээ Аудит" ХХК-тай 2022 оны 12-р сарын 26-ны өдөр 22/110 тоот Аудитын үйлчилгээ үзүүлэх гэрээг байгуулсан байна. Тус гэрээнд ажлын хүрээ, талуулын харилцааг хүлээх эрх, үүрэг, хариуцлага, хөлс, үр дүнг хүлээлгэн өгөх, гэрээг дуусгавар болгох журмыг заасан байна. Гэрээ нь Иргэний хууль, Компанийн тухай хууль болон Аудитын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлд тус тус нийцсэн байна.

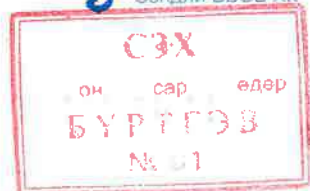
Андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ (Хавсралт 4.32). "Сэнли ББСБ" ХК-ийн МХБ-ээр олон нийтэд нээлттэй гаргах бондын төсөлд Андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлдэгтэй холбогдсон харилцааг "Өлзий энд Ко Капитал ҮЦК" (үндсэн андеррайтер), "Райнос Инвестмент ҮЦК" ХХК, "Толомт Капитал ҮЦК" ХХК (туслах андеррайтер)-тай 2022 оны 12-р сарын 22-ны өдөр байгуулсан АГ 22/23 дугаартай гэрээгээр зохицуулсан байна. Гэрээ нь нийтлэг үндэслэл, андеррайтерийн үйлчилгээ, гэрээний хугацаа, үйлчилгээний төлбөр, талуудын эрх, үүрэг, дотоод мэдээлэл эзэмшигч, түүний үүрэг, маргаан шийдвэрлэх, бусад нөхцөлийг тодорхойлсон 8 бүлэгээ бүрэлх зохицуулалттай байна. Энэхүү гэрээ нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.5 дахь хэсэгт заасан нөхцөлийг хангасан байна.

Гэрээний 2.1, 2.3 дахь зүйлд зааснаар андеррайтер нь үнэт цаас гаргах бэлтгэл ажлыг зохион байгуулах, бондыг нээлттэйгээр Монголын хөрөнгийн бирсээр дамжуулан нийтэд санал болгох ажлыг зохион байгуулахдаа хөрөнгө оруулагчид тухайн үнэт цаасыг танилцуулах замаар түүнийг худалдахад шаардлагатай бүх хүчин чармайлт гаргах /Best Effort/ хэлбэрээр зохион байгуулах, бондыг тогтоосон үнийн аргаар санал болгон арилжаалах, үнэт цаасыг нийтэд санал болгохтой холбогдон гарах маркетинг сурталчилгааны ажил, танилцуулах аянд андеррайтеруудтай хамтран ажиллахаар тохиролцсон байна.

Үндсэн болон туслах андеррайтер (<http://www.frc.mn/o/198521> <http://www.frc.mn/o/6717> <http://www.frc.mn/o/198494>) нь үнэт цаасны зах зээлд андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлэх эрхтэй бөгөөд Компанийн ТУЗ-ийн 2022 оны 12-р сарын 22-ны өдрийн 22/07 тоот тогтоол (Хавсралт 1.16)-ын дагуу гэрээ байгуулжээ. Гэрээ нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 41.4.3, 41.5 дахь хэсэг, Монголын Хөрөнгийн Биржийн Үнэт цаасны бүртгэлийн журмын 2.1-д заасан шаардлагад нийцсэн байна.

Handwritten signature and the number 317.

Бондын гэрээ (Хавсралт 4.31). ББСБ нь өрийн хэрэгсэл (шашир "Бонд" гэх) гаргахтай холбогдуулан бондын нөхцөл, төлбөрийг тооцоолох аргачлал, худалдах, худалдан авах нөхцөл, Бонд гаргагч хөрөнгө оруулагчийн өмнө үүргээ гүйцэтгэхтэй холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулахавр "Өлзий энд Ко Капитал ҮЦК" ХХК (Үндсэн андеррайтер), "Райнос Инвестмент ҮЦК" ХХК, "Голомт Капитал ҮЦК" ХХК (туслах андеррайтер)-тай 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдөр МББОГ 22/01 тоот бондын гэрээг байгуулсан байна. Энэхүү гэрээ нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, СЭХ-ны 2021 оны 6 дугаар сарын 11-ний өдрийн 226 дугаар тогтоолоор батлагдсан Компанийн өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журмын зохицуулалтад нийцсэн байна.

Барьцааны гэрээ (Хавсралт 4.34). "Монголын Финтек групп" ХК нь ББСБ-ийн 2022 оны 12 сарын 22-ны өдөр байгуулсан "Андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлэх 22/23 тоот гэрээтэй холбогдон Монголын хөрөнгийн бирж дээр нээлттэй гаргасан бондын үүргийн гүйцэтгэлийг хангах үйл ажиллагаатай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулахавр "Өлзий энд Ко Капитал ҮЦК" ХХК-тай 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдөр МББГ-22/27 тоот Барьцааны гэрээг байгуулсан байна.

6. Эзэлийн гэрээгүүд:

"Монголын финтек групп" ХХК болон "Галс кредит ББСБ" ХХК нарын хооронд 2021 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдөр байгуулагдсан Эзэлийн шугамын гэрээ (Хавсралт 4.35)

Гэрээний мэдээлэл:

- Эзэлийн дүн: 5,000,000,000 (таван тэрбум) төгрөг
- Эзэлийн зорлуулт: эргэлтийн хөрөнгө
- Эзэлийн хүү: жилийн ХХ хувь
- Эзэл олгох валют: төгрөг
- Эзэлийн хугацаа: 24 сар

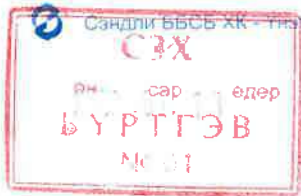
Энэхүү гэрээ нь Компанийн тухай хуулийн 87-р зүйлийн 87.1 дэх хэсэгт заасан их хэмжээний хэлцэл, мөн Компанийн тухай хуулийн 89-р зүйлийн 89.1 дэх хэсэгт заасан сонирхлын зөрчилтэй хэлцэлд нэгэн зэрэг хамаарч байна. Компанийн тухай хуулийн 92.5 дэх хэсэгт "Хэлцэл хийх сонирхол бүхий этгээд ... түүнтэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдээс эзэл авах тухай сонирхлын зөрчилтэй хэлцлийг энэ хуулийн 92.3-т заасны дагуу батлуулах шаардлагагүй" гэж заасан байдаг.

Компанийн Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын 2021 оны 06 дугаар сарын 28-ны өдрийн хурлын 09 (Хавсралт 4.36) тоот "Сонирхлын зөрчилтэй болон их хэмжээний хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай" тогтоолоор уг эзэлийн шугамын гэрээ байгуулахыг зөвшөөрч, гэрээнд гарын үсэг зурах эрхийг Гүйцэтгэх захирал Б.Одгэрэлд олгосон байна. "Монголын финтек групп" ХХК-ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Б.Наранбат гарын үсэг зурсан байна. Компанийн тухайн үеийн санхүүгийн тайлалгийн мэдээллээс үзвэл энэхүү эзэлийн шугамын гэрээний үнийн дүн нь хэлцэл хийхийн өмнөх сүүлийн балансын активын нийт дүнгийн 25 хувиас их буюу их хэмжээний хэлцэл гэж үзэхээр байна. Энэхүү тогтоол нь 88.1 дэх хэсэгт заасан их хэмжээний хэлцэл хийх журамд нийцсэн ба Сэндли болон түүний талтай компани болох "Монголын финтек групп" ХХК-ийн хооронд 2021 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдөр байгуулсан Эзэлийн шугамын гэрээ нь хүчин төгөлдөр байна.

Энэ гэрээ нь Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн таа ба түүнээс дээш үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн гэрээнд хамаарч байгаа болно.

Handwritten signature and number 318

цаасны танилцуулга

Капитрон банк болон "Сэндли ББСБ" ХХК нарын хооронд 2022 оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдөр байгуулагдсан 3096-2022/59 тоот Зээлийн гэрээ /зээлийн нугам/. (Хавсралт 4.37)

Гэрээний мэдээлэл:

- Зээлийн дүн: 1,500,000,000 (нэг тэрбум таван зуун сая) төгрөг
- Зээлийн зориулалт: эрсэлтийн хөрөнгө
- Зээлийн хүү: жилийн XX хувь
- Нэмэгдүүлсэн хүү: үндсэн хүүгийн 20 хувь
- Зээлийн хугацаа: 12 сар
- Хариуцлага: Зээлдэгч, хамтран зээлдэгч, хамтран үүрэг гүйцэтгэгч нь зээлийн төлбөрийг энэ гэрээний Хавсралтад заасан хуваарийн дагуу тухай бүр төлөхөөр банктай энэхүү хуваарийн дагуу зээл, түүний хүү төлөгдөөгүй бол зээл хугацмандаа төлөгдөөгүй гэж үзэх үндэстэл болно /5.1/
- Эргэн төлөлт: зээлийн гэрээний хугацаанд сарын 15-ны өдөр

Гэрээнд зээлийн дүн, үндсэн хүү, нэмэгдүүлсэн хүүгийн хэмжээ, зээлийн хугацаа, зориулалт, зээл олгох, эргэн төлөх хэлбэр, зээлдэгч болон зээлдүүлэгчийн эрх, үүрэг, талуудын хүлээх хариуцлага, баталгаа ба зөвшөөрөл, гэрээ дуусгавар болох цуцлах нөхцөл, журим, маргаан шийдвэрлэх заалтуудыг тусгасан байх ба эдгээр нөхцөлүүд нь Иргэний хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжилд нийцсэн байна.

3096-2022/59 тоот зээлийн гэрээний үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор Компани нь Капитрон банкттай 2022 оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдөр байгуулсан 3096-2022/59 тоот Хөдлөх эд хөрөнгө болон эдийн бус хөрөнгийн барьцааны гэрээ байгуулжээ.

Энэ гэрээ нь Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн тав ба түүнээс дээш үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн гэрээнд хамаарч байгаа болно.

Зээл олгоход зуучлах, репо хэлцэл хийх мастер. (Хавсралт 4.38) Компани нь "Мони Маркет Фанд" ХХК-тай мөнгөн хөрөнгийн чөлөөт эх үүсвэрийн хэрэгцээтэй үед хуулийн этгээдээс зээл авах, зээл олгохтой холбоотой хариуцааг зохицуулах ерөнхий тохиролцоотой холбоотой Зээл олгоход зуучлах, репо хэлцэл хийх мастер гэрээг 2021 оны 10 дугаар сарын 20-ны өдөр байгуулсан байна. Энэхүү гэрээгээр репо аритжааны нөхцөл, гүйлгээ, хариуцлагыг зохицуулсан нь Иргэний хуулийн 281 дүгээр зүйл болон 451 дүгээр зүйлд заасан ерөнхий шаардлага, Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д нийцсэн байна. Үнэт цаас гаргагч нь уг аритжаанд зээл авах байдлаар оролцдог байна.

Худалдаа Хөгжлийн банк болон "Сэндли ББСБ" ХХК нарын хооронд 2022 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдөр байгуулагдсан МЭЭНГ/СС221202003-1 тоот Зээлийн эрх нээх гэрээ. (Хавсралт 4.39)

Гэрээний мэдээлэл:

- Зээлийн дүн: 1,000,000,000 (нэг тэрбум) төгрөг
- Зээлийн зориулалт: Зээлийн үйлчилгээ, бусад санхүүгийн үйлчилгээг санхүүжүүлэх
- Зээлийн хүү: жилийн XX хувь
- Нэмэгдүүлсэн хүү: үндсэн хүүгийн 20 хувь
- Зээлийн хугацаа: 12 сар
- Хариуцлага: Гэрээний хугацаа дуусахад зээлдэгч зээл, түүний хүүг бүрэн төлөхгүй болуу ... барьцаа, баталгааны гэрээнд заасан дагуу барьцааны зүйлийг захирал зарцуулах журмыар худалдан борлуулж, зээл, түүний хүүний төлбөрийг барагдуулна. /8.1/

319
[Handwritten signature]

Энэхүү гэрээгээр зээл олгох, түүний хугацаа, үндсэн болон хэтэрсэн хугацааны хүү, нэмэгдүүлсэн хүүний хэмжээг тогтоох, зээлийн зарцуулалтад хяналт тавих, зээл, түүнийг хүүг буцаан төлөхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулсан байна.

Зээлийн эрх нээх гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулан зээлийн дүн 1,000,000,000 төгрөгийг 2,170,000,000 төгрөг болгож 2022 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдөр МЭЗЭНГ/СС221202003-1-1 тоот Зээлийн эрх нээх нэмэлт гэрээ байгуулсан. Зээлийн эрх нээх гэрээ, түүнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах нэмэлт гэрээ байгуулагдсантай холбоотойгоор үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах баталгаа болгон Худалдаа Хөгжлийн банктай 2022 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдөр МЗБ-СС221202003-1-1 тоот Хөдлөх эд хөрөнгө болон эдийн бус хөрөнгийн барьшаны гэрээ (Хавсралт 4.40)-г байгуулсан байна.

Энэ гэрээ нь Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн тав ба түүнээс дээш үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн гэрээнд хамаарч байгаа болно.

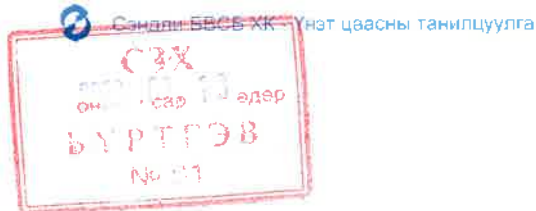
7. Рено зээлийн гэрээгүүд:

Үнэт цаас гаргагч нь дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар одоогоор хэвийн хэрэгжжээ байгаа 4 рено зээлийн гэрээ, тэдгээр үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор хөдлөх эд хөрөнгө болон эдийн бус хөрөнгийн барьшаны гэрээг тус тус байгуулсан байна. Үүнд:

№	Гэрээ байгуулагч тал	Зээлийн гэрээний огноо, дугаар	Зээлийн хугацаа	Зээлийн үнийн дүн /төгрөг/	Барьцаа
1.	Монн Маркет Фанд ХХК	2022.12.01, 20221201-36-19/14-69 (Хавсралт 4.41)	42 хоног	500,000,000	Монн Маркет Фанд ХХК-тай 2022 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдөр В-20221201-36-19/14-69 тоот барьшаны гэрээ байгуулжээ (Хавсралт 4.42).
2.	Монн Маркет Фанд ХХК	2022.12.20, 20221220-36-20/14-70 (Хавсралт 4.43).	28 хоног	100,000,000	Монн Маркет Фанд ХХК-тай 2022 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр В-20221220-36-20/14-70 тоот барьшаны гэрээ байгуулжээ (Хавсралт 4.44).
3.	Монн Маркет Фанд ХХК	2022.12.20, 20221220-36-21/14-71 (Хавсралт 4.45).	28 хоног	80,000,000	Монн Маркет Фанд ХХК-тай 2022 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр В-20221220-36-21/14-71 тоот барьшаны гэрээ байгуулжээ (Хавсралт 4.46).
4.	Монн Маркет Фанд ХХК	2022.12.23, 20221223-36-22/14-72 (Хавсралт 4.47).	28 хоног	80,000,000	Монн Маркет Фанд ХХК-тай 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр В-20221223-36-22/14-72 тоот барьшаны гэрээ байгуулжээ (Хавсралт 4.48).

Олзийтөр 320

2022 оны 12-р сарын 26-ны өдрийн Эзэлийн мэдээллийн лавлагаанаас үзвэл Худалдаа хөгжлийн банк, Калитрон банктэй байгуулсан эзэлийн шугамын гэрээнүүд нь хэвийн (Хавсралт 4.49) ангилалд байна.

Одоогоор дээр дурдсан эзэлийн гэрээнээс өөр хүчин төгөлдөр үйлчилж буй эзэлийн гэрээ байхгүй, тэдгээр гэрээний үүргийн гүйцэтгэл хэвийн хэрэгжиж байгаа ба сүүлийн 3 жилд байгуулсан бусад бүх эзэлийн гэрээ зохих ёсоор хэрэгжиж дууссан болохыг Компанийн Гүйцэтгэх захирлын албан бичгээр мэдэгдсэн болно (Хавсралт 12.1).

Өрийн хэрэгсэл.

Компани нь нээлттэй, хаалттай өрийн хэрэгсэл гаргаагүй болно (Хавсралт 12.1).

8. Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн тав болон түүнээс дээш хувьтай тэнцэх хэмжээний үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн гэрээ:

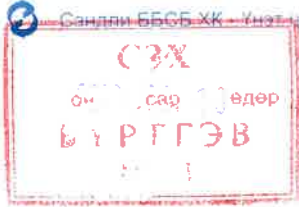
Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн тав болон түүнээс дээш хувьтай тэнцэх хэмжээний үнийн дүн (Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээний 5 хувь нь 2022 оны 6 сараас хойш тасалбар болгох өдрийн байдалаар 391,425,000 төгрөгөөс дээш, 2022 оны 6 сараас өмнөх 321,425,000 төгрөгөөс дээш, 2021 онд 71,425,000 төгрөгөөс дээш, 2020 онд 71,425,000 төгрөгөөс дээш, 2019 оны 06 сараас хойш 71,425,000 төгрөгөөс дээш, 2019 оны 6 сараас өмнө 50,000,000 төгрөгөөс дээш үнийн дүн) бүхий үүрэг хүлээсэн шийт 8 гэрээ байгуулсан.

Тэдгээрээс дээр дурдсан зарим гэрээ, их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэдхнийг оруулан дор дурдсан шийт 7 гэрээ тус тус хэвийн хэрэгжиж байгаа талаар Компанийн Гүйцэтгэх захирал 2022 оны 12 дугаар сарын 29-ний өдрийн албан бичиг (Хавсралт 12.1)-ээр бидэнд мэдэгдсэн.

№	Гэрээний дугаар	Гэрээний огноо	Гэрээний зэр	Үнийн дүн /Амрт/	Хэрэгжиж, хэрэгжиж буй эсэх
1.	ЗГ/21/027	2021.10.27	Эзэлийн шугамын гэрээ (Хавсралт 4.50)	110,000,000	Хэрэгжиж байгаа
2.	-	2021.07.05	Эзэлийн шугамын гэрээ гэрээ (Дээрхээс дэлгэрэнгүйг үзнэ үү)	5,000,000,000	Хэрэгжиж байгаа
3.	3096-2022/59	2022.04.19	Эзэлийн шугамын гэрээ гэрээ (Дээрхээс дэлгэрэнгүйг үзнэ үү)	1,500,000,000	Хэрэгжиж байгаа
4.	ИГ22/01	2022.01.28	Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээ (Хавсралт 4.51)	656,000,000	Хэрэгжиж байгаа
5.	ИГ18/02	2021.12.06	Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээ (Хавсралт 4.10)	100,000,000	Хэрэгжиж байгаа
6.	ИГ18/01	2021.10.10	Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээ (Хавсралт 5-ээс дэлгэрэнгүй танилгана уу)	2,450,000,000	Хэрэгжиж байгаа
7.	СО-22/04	2022.05.02	Үнэ төгтворжуулах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх гэрээ (Дээрхээс дэлгэрэнгүйг үзнэ үү)	1,000,000,000	Хэрэгжиж дууссан

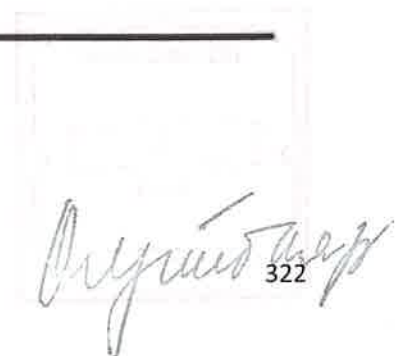
Алтанбалар
321

8.	№ЗЭНГ/С С22120200 3-1, №ЗЭНГ/С С22120200 3-1-1	2022.12.05, 2022.12.06	Эзэмийн эрх мэтх гэрээ (Дээрхээс дэлгэрэнгүйг үзэх үү.)	2,170,000,000	Хэрэгжих байгаа
----	---	---------------------------	---	---------------	-----------------

Дээр дурдсан гэрэмүүд нь Монгол Улсын хууль тогтоомж, СЗХ-оос олгосон тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд байгуулагдсан гэж үзэв.

Үзэт цаас гаралчийн бийгуулсан түүний үйл ажиллагаанд голлох вч холбогдолтой дээр дурдсан гэрээ, гэрээний загвар нь хууль тогтоомжид нийцсэн байна.

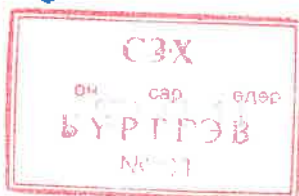

Хуулийн дүгнэлт гаргах явцад бид тус компанид албан ёсоор хандсанвар сүүлийн 3 жилд байгуулсан их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй дор дурдсан хэлшлүүдийг ирүүлснийг хянаа.

№	Гэрээний нэгж тал	Гэрээний нөхцөл	Их хэмжээний, сонирхлын зөрчилтэй алийн болж	Хуулийн шаардлаг а хавгасан эсэх	Хэрэгжиж, хэрэгжлж буй эсэх
1.	“Монголын финтех групп” ХХК	Компанийн ХЭХ-ын 2021 оны 06 дугаар сарын 28-ны өдрийн 09 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй болон их хэмжээний хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” шийдвэрээр зөвшөөрөл олгосны дагуу Компани нь өөрийн эргэлтийн хөрөнгийг санхүүжүүлэх зорилгоор толгой компаниасаа тээл авах, түүнийг буцаан төлөхтэй холбоотой харилцааг 2021 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдөр 5 тэрбум төгрөгийн Эзэлийн шугамын гэрээ (Хавсралт 4.32) байгуулсан.	Их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
2.	“Хай пэймэнт солиошис” ХХК	Компанийн ХЭХ-ын 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 04 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” тогтоол (Хавсралт 5.1)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу “Hi-Pay” аппликэйшнээр дамжуулан ББСБ-аас тээлдэгч нарт олгосон тээлийн мөнгөн хөрөнгийг “Hi-Pay” дансана шилжүүлэх, бүртгэл хөтөлжтэй холбоотой харилцааг зохицуулахаар 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдөр Н-21/11 тоот Хамтран ажиллах гэрээ (Хавсралт 5.2)-г байгуулсан.	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
3.	“Хай пэймэнт солиошис” ХХК	Компанийн ХЭХ-ын 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 04 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” тогтоол (Хавсралт 5.1)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу гэрээгээр тохиролцсон нууц мэдээллийг	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа

Handwritten signature and the number 323.

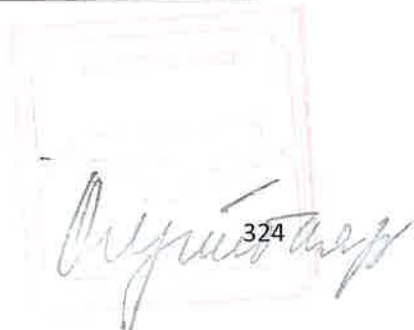

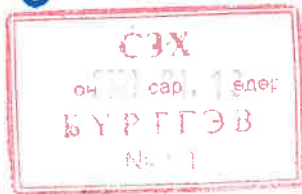
2023-01-10

БҮРТГЭЭГЭХ

		шингэлэх, хэвлэх, түгээхтэй холбоотой харилцааг зохицуулахаар 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдөр Н-21/12 тоот Нууцлалын гэрээ (Хавсралт 5.3)-г байгуулсан.			
4.	“Хай гэжээнт солжис” ХХК	Компанийн ХЭХ-ын 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 04 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” тогтоол (Хавсралт 5.1)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу “Hi-Pay” аппликэйшн болон QR-аар дамжуулан бараа, үйлчилгээний төлбөрийг хүлээн авахтай холбоотой харилцааг зохицуулахаар 2021 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдөр 21-01/38 тоот Мерчант ЛЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээг (Хавсралт 5.4)-г байгуулсан.	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
5.	“Хай гэжээнт солжис” ХХК	Компанийн ХЭХ-ын 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 04 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” тогтоол (Хавсралт 5.1)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу Компани нь өөрийн цахим үйлчилгээгээр дамжуулан нөгөө талын Автолай үйлчилгээг хэрэглэгчдэд хүргэх, автоматаар бараа, үйлчилгээний төлбөр авахтай холбоотой харилцааг зохицуулахаар 2021 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдөр S21-01/01 тоот Мерчанттай “Автолай” үйлчилгээгээр хамтран ажиллах гэрээ (Хавсралт 5.5)-г байгуулсан.	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
6.	“Мони маркет фидо” ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн 06 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” тогтоол (Хавсралт 5.6)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу рето зах зээлд платформиор дамжуулан оролцох, бусад ББСБ-аас зээл авахтай холбоотой харилцааг зохицуулах 2021 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр М-МГ21/16 тоот Зээл авахад зүүчлэх, рето зээлийн мастер гэрээ	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа

2023-01-10

		(Хавсралт 5.7, Хавсралт 4.37)-г байгуулсан. Мөн энэхүү гэрээнд 2022 оны 01 дүгээр сарын 10-ны өдөр ББСБ нэр өөрчлөгдсөнтэй холбогдуулан мөн зарим нөхцөлийг өөрчилж нэмэлт өөрчлөлт (Хавсралт 5.8) оруулсан байна.			
7.	"Техбокс" ХХК	Компанийн ХЭХ-ын 2021 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн 10 тоот "Сонирахлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай" тогтоол (Хавсралт 5.9)-оор Эзэлдэгч ББСБ-аас авсан хэргийн хөрөнгөөр Худалдаа эрхлэгчээс бараа худалдан авахтай холбоотой харилцааг зохицуулах 2021 оны 08 дугаар сарын 09-ний өдөр 03 тоот Хамтран ажиллах гэрээ (Хавсралт 5.10)-г байгуулсан	Сонирахлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж дууссан
8.	"Техбокс" ХХК болон "Хай пэймэнт солилцис" ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн 07 тоот "Сонирахлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай" тогтоол (Хавсралт 5.11, 5.12)-оор зөвшөөрөл олгосон. "Хай пэймэнт солилцис" ХХК нь Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээг Техбокс ХХК-тай байгуулсан ба энэхүү гэрээнд ББСБ нэмэлт оролцогч тал болсонтой холбогдуулан 2021 оны 12 дугаар сарын 07-ны өдөр Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээнд ББСБ нь оролцогч болсон нэмэлт өөрчлөлт оруулах гэрээ (Хавсралт 5.11)-г байгуулжээ.	Сонирахлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
9.	"Хай пэймэнт солилцис" ХХК болон "Үндэсний ухаалаг цахим шийдэл"	Компанийн ТУЗ-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн 08 тоот "Сонирахлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай" тогтоол (Хавсралт 5.12)-аар "Хай пэймэнт солилцис" ХХК, түүний мерчант байгууллагуудтай хамтран ажиллах зорилгоор гэрээ байгуулах зөвшөөрөл олгосон. "Хай пэймэнт солилцис" ХХК нь Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээг Мерчанттай байгуулсан ба	Сонирахлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа

Олзийтгал

		энэхүү гэрээнд ББСБ нэмэлт оролцогч тал болсонтой холбогдуулан 2021 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдөр Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээнд ББСБ нь оролцогч болсон нэмэлт өөрчлөлт оруулах гэрээ (Хавсралт 5.13)-г байгуулжээ.			
10.	“Хай пэймэнт солишис” ХХК болон “Зочил технологи” ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн 08 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” тогтоол (Хавсралт 5.12)-аар “Хай пэймэнт солишис” ХХК, түүний мерчант байгууллагуудтай хамтран ажиллах зорилгоор гэрээ байгуулах зөвшөөрөл олгосон. “Хай пэймэнт солишис” ХХК нь Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээг Мерчанттай байгуулсан ба энэхүү гэрээнд ББСБ нэмэлт оролцогч тал болсонтой холбогдуулан 2021 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдөр Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээнд ББСБ нь оролцогч болсон нэмэлт өөрчлөлт оруулах гэрээ (Хавсралт 5.14)-г байгуулжээ.	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
11.	“Хай пэймэнт солишис” ХХК болон “Цэцэгт мидчилгээ” ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн 08 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” тогтоол (Хавсралт 5.12)-аар “Хай пэймэнт солишис” ХХК, түүний мерчант байгууллагуудтай хамтран ажиллах зорилгоор гэрээ байгуулах зөвшөөрөл олгосон. “Хай пэймэнт солишис” ХХК нь Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээг Мерчанттай байгуулсан ба энэхүү гэрээнд ББСБ нэмэлт оролцогч тал болсонтой холбогдуулан 2021 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдөр Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээнд ББСБ нь оролцогч болсон нэмэлт өөрчлөлт оруулах гэрээ (Хавсралт 5.15)-г байгуулжээ.	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа

326

12.	“Хай пэймэнт солишис” ХХК болон “Моду лабс” ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн 08 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” тогтоол (Хавсралт 5.11)-аар “Хай пэймэнт солишис” ХХК, түүний мерчант байгууллагуудтай хамтран ажиллах зорилгоор гэрээ байгуулах зөвшөөрөл олгосон. “Хай пэймэнт солишис” ХХК нь Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээг Мерчанттай байгуулсан ба энэхүү гэрээнд ББСБ нэмэлт оролцогч тал болсонтой холбогдуулан 2021 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдөр Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээнд ББСБ нь оролцогч болсон нэмэлт өөрчлөлт оруулах гэрээ (Хавсралт 5.16)-г байгуулжээ.	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
13.	“Хай пэймэнт солишис” ХХК болон “Ундрам Хая Хангай” ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн 08 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” тогтоол (Хавсралт 5.12)-аар “Хай пэймэнт солишис” ХХК, түүний мерчант байгууллагуудтай хамтран ажиллах зорилгоор гэрээ байгуулах зөвшөөрөл олгосон. “Хай пэймэнт солишис” ХХК нь Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээг Мерчанттай байгуулсан ба энэхүү гэрээнд ББСБ нэмэлт оролцогч тал болсонтой холбогдуулан 2021 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдөр Мерчант /ЦМХА/-тай хамтран ажиллах гэрээнд ББСБ нь оролцогч болсон нэмэлт өөрчлөлт оруулах гэрээ (Хавсралт 5.17)-г байгуулжээ.	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
14.	“Датвуул Монголиа” ХХК	Компанийн ХЭХ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн 22 тоот “Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай” шийдвэр (Хавсралт 5.18) ээр зөвшөөрөл олгосны дагуу Компани нь зэргэлдээ компанийн мөнгөн хөрөнгийг итгэмжлэн удирдахтай холбоотой харилцааг 2021 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдөр	Их хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа

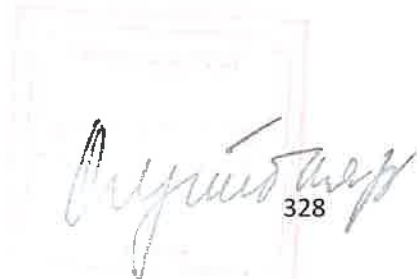

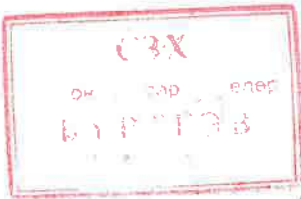
Олзуулбалар
327

		2,450,000,000 төгрөгийн Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээ (Хавсралт 5.19) байгуулсан. Зах зээлийн нөхцөл байдлын улмаас хөрөнгө итгэмжлэн удирдах гэрээний үр ашгийг хүүг багасгаж 2021 оны 10 дугаар сарын 21-ний өдөр НГ18/01-1 тоот Нэмэлт гэрээ байгуулжээ (Хавсралт 5.19).			
15.	"Монн маркет фонд" ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн 06 тоот "Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай" тогтоол (Хавсралт 5.6)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу нийт 10 удаа ² -гийн Repo зээлийн гэрээг "Монн маркет фонд" ХХК-тай байгуулсан байна. Ийнхүү энэхүү Repo зээлийн гэрээний үүргийн гүйцэтгэлийг хангахаар тухай бүр Барьцааны гэрээ байгуулсан байна (Хавсралт 5.21).	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж дууссан
16.	"Монн маркет фонд" ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн 06 тоот "Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай" тогтоол (Хавсралт 5.6)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу 2022 оны 10 сарвас хойш нийт 4 удаагийн Repo зээлийн гэрээ, түүний барьцааны гэрээг Монн маркет фонд ХХК-тай байгуулсан. <i>Дэлгэрэнгүй мэдээлэл 0)төлөлийн 4 дүгээр хэсгээс үзнэ</i>	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
17.	"Райнос инвестмент УЦК" ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 22/10 тоот "Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай" тогтоол (Хавсралт 5.22)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу Андеррайтер болон зөвлөх үйлчилгээний гэрээг "Райнос инвестмент УЦК" ХХК-тай байгуулсан. <i>Дэлгэрэнгүй мэдээлэл 0)төлөлийн 4 дүгээр хэсгээс үзнэ</i>	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа

² 20220609-36-3/14-33, 20220922-36-15/14-36, 20220906-36-14/14-33, 20220809-36-12/14-45, 20220728-36-11/14-41, 20220708-36-10/14-40, 20220708-36-8/14-39, 20220706-36-7/14-38, 20220610-36-6/14-34, 20221004-36-16/14-60 дугаартай Repo зээлийн гэрээ, барьцааны гэрээгүүд байгаа.

№	Төрөл	Танилцуулга	Хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
18.	"Райнос инвестмент ҮЦК" ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 22/10 тоот "Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай" тогтоол (Хавсралт 5.22)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу Бондын гэрээг "Райнос инвестмент ҮЦК" ХХК-тай байгуулсан. (Дэлгэрэнгүй мэдээллийг 4 дүгээр хэсгээс үзэх)	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа
19.	"Райнос инвестмент ҮЦК" ХХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 22/10 тоот "Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрөх тухай" тогтоол (Хавсралт 5.22)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу Амдеррайтер үйлчилгээ үзүүлэх гэрээг "Райнос инвестмент ҮЦК" ХХК-тай байгуулсан. (Дэлгэрэнгүй мэдээллийг 4 дүгээр хэсгээс үзэх)	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа

Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэлийн талаар:

Бидэнд ирүүлсэн мэдээлэлээр Компани сүүлийн 3 жилд сонирхлын зөрчилтэй 31 хэлцэл хийсэн бөгөөд тус гэрээгүүдээс 11 нь хэрэгжиж дууссан, 20 нь Дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар хэрэгжиж байгаа, ямар нэгэн зөрчил маргаан гаргаагүй байна. Түүнчлэн, дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар нийт 20 хэлцэл нь хэвийн хэрэгжиж байгаа болохыг Компанийн Гүйцэтгэх захирал бидэнд мэдэгдсэн болно (Хавсралт 12.1).

Сонирхлын зөрчилтэй зарим хэлцэл хийх зөвшөөрлийг ХЭХ-аар шийдвэрлэсэн ба тухайн үед нэг хувьцаа эзэмшигчтэй байсан тул Компанийн хуулийн дагуу хурлын гэмдэглэл шаардахгүй гэж үздээ.

Их хэмжээний хэлцэлийн талаар:

Компанийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн тайлангаар актив нь 10,275,279,231.14 төгрөг байна. Компанийн тухай хуулийн 87-д зааснаар их хэмжээний хэлцэл нь сүүлийн балансын активын нийт дүнгийн 25% дарах байдлаар байна.

- 2019 оны хэлцэл - 318,472,439.6425 төгрөгөөс дээш (2018 оны санхүүгийн тайлан нийт хөрөнгө 1,273,889,758.57)
- 2020 оны хэлцэл - 350,919,852.745 төгрөгөөс дээш (2019 оны санхүүгийн тайлан нийт хөрөнгө 1,403,679,410.98)
- 2021 оны хэлцэл - 452,301,983.58 төгрөгөөс дээш (2020 оны санхүүгийн тайлан нийт 1,809,207,934.32)
- 2022 оны хэлцэл - 2,568,819,807.785 төгрөгөөс дээш (2021 оны санхүүгийн тайлан нийт 10,275,279,231.14)

[Handwritten signature]
329

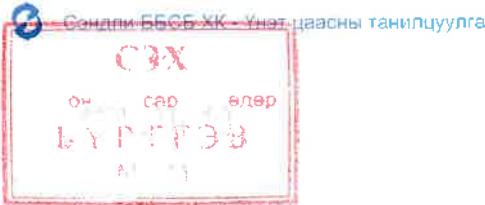

Компанийн нэг хэмжээний хэлэлцлийн хуульд Дээрх хүснэгтийн 1, 14-д дурдсан хоёр хэлтэж нь одоогоор хэрэгжиж байна. Дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар ямар нэгэн зөрчил мөргөөл гаралгүй болохыг Компанийн гүйцэтгэх захирал (Хавсралт 12.1) бидэнд мэдэгдсэн.

Үнэт цаас гаргагч нь нэг хэмжээний болон сонирхлын зөрчилтэй хэлтэж байгуулах талаар Компанийн тусгай хуульд зөвшөөрлийг мөрдөж ажилласан гэж дүгнэв.

Олзийт Баттөр
330

Уйл ажллагааны тусгай мөнгөөрөл, шинэ, нөхцөлчөйл үрх, шигтг, барил, үйлчилгэний гэндэг нь хүчин төгөлдөр эсх, гэдгэрлийг хүчиндэ гүсэх, шигтг дэх, жинш дүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах дүрх бүтээлээр гэрээр үйлдэ ний гэрлэгчийн үйл ажллагааныг нь бүтээлийг нөхөхөх болохуун нөхөхөх бүр эсх.

Үйл цаас гаргагч нь Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2015 оны 07 дугаар сарын 03-ны өдрийн 318 дугаар тогтоол (Хавсралт 6.1)-оор Банк бус санхүүгийн зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх ТЗ 101/498 дугаар тусгай зөвшөөрөл (Хавсралт 6.4), 2018 оны 02 дугаар сарын 07-ны өдрийн 62 дугаар тогтоолоор Банк бус санхүүгийн цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ, гадаад валютын арилжааны үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл (Хавсралт 6.2), мөн Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2021 оны 10 дугаар сарын 13-ны өдрийн 441 дүгээр тогтоолоор Банк бус санхүүгийн санхүү факторингийн үйлчилгээ, төлбөрийн баталгаа гаргах, итгэлцлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг (Хавсралт 6.3) тус тус авсан. Эдгээр нь Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн 10.1.1, 15.3.1 дэх заалт, Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн 9.1-д заасан тусгай зөвшөөрөл авах шаардлагад нийцж байна.

Компанийн нэр дээр байх дээрх Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлүүд нь Дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар хүчинтэй эсх, гэдгэрлийг түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох нөхцөл байдал үүссэн эсх талаар бид 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдөр Д-22/318 тоот албан бичиг Санхүүгийн зохицуулах хороонд илгээсэн боловч дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар харму ирээгүй байна.

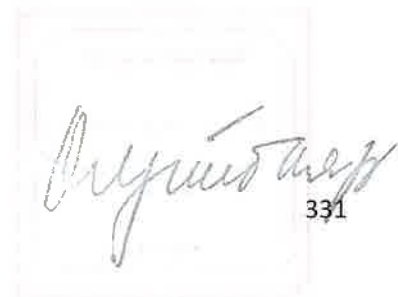
Компанийн зэргэлдээ компани болох "Хай пэймэнт солишнс" ХХК-д цахим мөнгө гаргах төлбөрийн үйлчилгээ зөвшөөрлийг 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн Монголбанкны ерөнхийлөгчийн тушаалаар олгосон. Уг зөвшөөрлийн үндсэн дээр ББСБ болон "Хай пэймэнт солишнс" ХХК нар тогтмол хамтран ажилдаг байна (Хавсралт 6.13, 6.14).

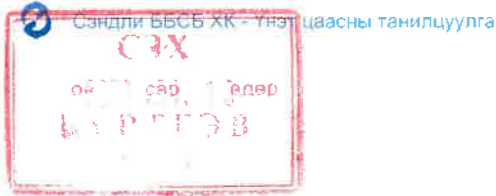
Компанийн СЭХ-оос авсан дээр дурдсан Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлүүд нь Дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр, түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох нөхцөл байдал үүсээгүй байна.

Оюуны өмч

Оюуны өмчийн газрын барааны тэмдгийн гэрчилгээ болон Оюуны өмчийн газрын барааны тэмдгийн цахим бүртгэлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн кайлгаар (Хавсралт 6.5, 6.6, 6.7, 6.8)-г тусгаснаар "Сэндли ББСБ" ХК ("Гэлс кредит ББСБ" ХХК)-ийн нэр дээр эрхийн хамгаалалт хийгдсэн шинэ бүтээл, бүтээгдэхүүний загвар, ашигтай загвар, зохиогчийн эрхийн аливаа бүтээл байхгүй. Компанийн нэр дээр дараах барааны тэмдгийг бүртгүүлсэн байна:

№	Утга /тэмдэг/	Мэдүүлгийн дугаар	Улсын бүртгэлийн дугаар	Хүчинтэй хугацаа
1.		40-2020-0025416	40-0022102 (Хавсралт 6.9)	2030.01.22

2.		40-2020-0026084	40-0022687 (Хавсралт 6.10)	2030.05.13
3.		40-2020-0027152	40-0025585 (Хавсралт 6.13)	2030.10.20
4.		40-2021-0028919	40-0024867 (Хавсралт 6.12)	2031.06.23
5.		40-2022-0031344	40-0026807 (Хавсралт 6.6)	2032.06.13
6.		40-2022-0031343	40-0026806 (Хавсралт 6.6)	2032.06.13
7.		40-2022-0031345	40-0026808 (Хавсралт 6.6)	2032.06.13

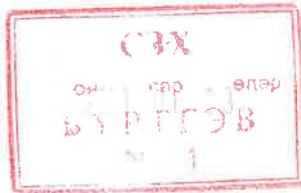
Дээрх 7 барамны тэмдгийн өмчлөх, эзэмших эрх нь хугацаа дуусах, цуцлагдах, барьцвалагдах зэргээр эрхээ хэрэгжүүлэхэд бодитой нөлөөлж болох нөхцөл илрээгүй талар Компанийн Гүйцэтгэх захирал биеэнд мэдэгдсэн байна (Хавсралт 12.1).

Дамжин нэр. Компанийн www.sendly.mn домэйн нэр нь 2027 оны 09 дүгээр сарын 04-ний өдөр хүртэл хүчинтэй байна (Хавсралт 6.15).

Дээр дурдсаны дагуу Компанийн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрөл, лиценз, зохиогчийн эрх, патент, бараа, үйлчилгээний тэмдэг нь хүчин төгөлдөр, тэдгээрийн хугацаа дуусах, цуцлагдах, аливаа үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах үүрэг хүлээх зэргээр үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаанд нь бодитой нөлөөлж болохуйц нөхцөл бий болоогүй байна.

Олзийт мэр 332

Үнэт цаас

Компани нь Англи Улсад үүсгэн байгуулагдсан охин компанийн хувьцааг эзэмшдэг ба аливаа өөр үнэт цаас эзэмшдэггүй болохыг тус Компанийн Гүйцэтгэх захирал албан ёсоор билэгнэд мэдэгдсэн болно (Хявсралт 12.1). Үүнд:

"СЭНДЛИ ББСБ" ХК			
№	Хувьцаа эзэмшигчдийн нэрс	Эзэмших хувь	Эзэлийн гэрээний дагуу барьцаалагдсан тээх
1	Мон ремит лимитед компани (Хявсралт 7.4)	100%	Үгүй

Охин компани нь Англи улсад төлбөрийн үйлчилгээтэй холбоотой тусгай зөвшөөрөл авч үйл ажиллагаагаа эрсэлж байна². Хувьцаа эзэмшигчдийн 2022 оны 09 дүгээр сарын 05-ны өдрийн "Охин компанийн хувьцааг худалдах тухай" 09 тоот шийдвэр (Хявсралт 7.5)-ээр Компанийн 100%-ийн охин компани болох Англи улсад бүртгэлтэй "Мон ремит" компанийн хувьцааг худалдаагаар шийдвэрлэсэн. Хувьцааг шилжүүлэх ажил дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар хэлэлцээрийн түвшинд байна.

Үнэт цаас гаргахчийн барьцаанд бийгвэр хөдлөх эд хөрөнгө, эдийн бус хөрөнгө. (Хявсралт 7.1)

№	Хөдлөх эд хөрөнгө, эдийн бус хөрөнгийн төрөл	Хөдлөх эд хөрөнгө, эдийн бус хөрөнгийн нэр, дугаар	Эзэлийн Гэрээний дагуу Барьцаалагдсан тээх
1.	Банкны данс, бусад эдийн бус хөрөнгө	ХААН Банк дахь 5176387172 тоот данс болон бусад банк дахь харилцах, мөнгөн хадгаламжийн дансдын орлого, 150 сая төгрөгийн үлдэгдэл дүн бүхий хэвийн зээлийн багц	"Мони Маркет Фанд" ХХК-тай байгуулсан 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн 20221223-36-22/14-72 тоот Репо зээлийн гэрээ (Хявсралт 4.47), №В-20221223-36-22/14-72 тоот Барьцааны гэрээ (Хявсралт 4.48)-ний дагуу барьцаалсан.
2.	Хэвийн зээлийн багц	Сэндли ББСБ ХХК-ийн 2022/02/28-ний өдрийн 2122 зээлдэгчийн мерчантын хэвийн зээлийн багц	Калитрон банк ХХК-тай байгуулсан 2022 оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 3096-2022/59 дугаар Эзэлийн шугамын гэрээ, 3096 2022/59 тоот Хөдлөх эд хөрөнгө болон эдийн бус хөрөнгийн барьцааны гэрээний дагуу барьцаалсан.
3.	Банкны данс, бусад эдийн бус хөрөнгө	ХААН Банк дахь 5176387172 тоот данс болон бусад банк дахь харилцах, мөнгөн хадгаламжийн дансдын орлого,	"Мони Маркет Фанд" ХХК-тай байгуулсан 2022 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн 20221220-36-20/14-70 тоот Репо зээлийн гэрээ (Хявсралт

² Payment services / electronic money status <https://register.fca.org.uk/s/firm?id=0010X00004T6zgQOAR>

Signature
333

	150 сая төгрөгийн үлдэгдэл дүн бүхий хэвийн эзэлийн багц	4.43), №В-20221220-36-20/14-70 тоот Барьцланы гэрээ (Хавсралт 4.44)-ний дагуу барьцалсан.
4.	Авлага, төлбөрийн бусад эрхүүд	Ирээдүйд давсаар болон борлуулалтаас орж ирэх мөнгөн хөрөнгө
5.	Банкны данс, бусад эдийн бус хөрөнгө	ХААН Банк дахь 5176387172 тоот данс болон бусад банк дахь харилцах, мөнгөн хадгаламжийн дансдын орлого, 750 сая төгрөгийн үлдэгдэл дүн бүхий хэвийн эзэлийн багц
6.	Банкны данс, бусад эдийн бус хөрөнгө	ХААН Банк дахь 5176387172 тоот данс болон бусад банк дахь харилцах, мөнгөн хадгаламжийн дансдын орлого, 120 сая төгрөгийн үлдэгдэл дүн бүхий хэвийн эзэлийн багц

Дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар дээр дурдсанаас өөр Үнэт цаас гаргагчийн барьцаанд байгаа хөдлөх эд хөрөнгө, эдийн бус хөрөнгө байхгүй байна.

Компанийн санхүүгийн тайлан болон Гүйцэтгэх захирлын бичигт зааснаас үзвэл Үнэт цаас гаргагчийн хэвийн эзэлийн багцын дүн 16.3 тэрбум төгрөг байна (Хавсралт 12.1).

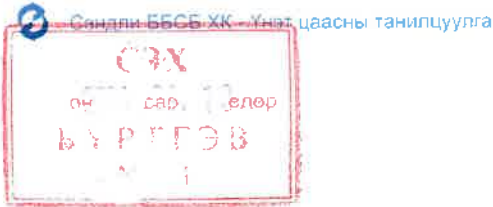
Тээврийн хэрэгсэл. Компани нь 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн байдлаар нийт 11 тээврийн хэрэгслийг өмчилдөг (Хавсралт 7.2) бөгөөд эдгээр нь аливаа байдлаар барьцаалагдаагүй байна. Компани нь эдгээр 11 тээврийн хэрэгслийг бүгдийг нь фидуцийн гэрээний дагуу өмчилж байгаа бөгөөд компанийн өөрийн өмчлөлийн тээврийн хэрэгсэл байхгүй байна. (Хавсралт 12.1)

Газар эзэмшил эрх. Компани нь аливаа газар эзэмших эрх эзэмшдэггүй болохыг Компанийн гүйцэтгэх захирал бидэнд мэдэгдсэн болно. (Хавсралт 12.1)

Үл хөдлөх эд хөрөнгө. УБЕГ-ын Эд хөрөнгийн бүртгэлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн албан бичиг (Хавсралт 7.3)-ээр Компани нь аливаа үл хөдлөх хөрөнгө өмчилдөггүй (Хавсралт 12.1).

Handwritten signature and the number 334.

“Үнэт цаасны гаргагч тусгагдсан хууль зүйн ач холбогдол бүхий дараах мэдээлэл нь үнэт цаасны гаргагчийн өмчлөл дэх хувьцааны тухай талвар”

Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.6 дахь хэсэгт “Үнэт цаасны танилцуулгад тусгасан мэдээллийн үнэн зөв, хүчин төгөлдөр эсэхийг энэ хуулийн 33.2.1-д заасан хууль зүйн зөвлөгөө үзүүлэх үйл ажиллагаа эрхлэх хуулийн этгээдээр, санхүүгийн мэдээлэл нь үнэн зөв эсэхийг энэ хуулийн 33.2.3-т заасан аудитын үйл ажиллагаа эрхлэх хуулийн этгээдээр тус тус хянуулж, дүгнэлт гаргуулна” гэж заасны дагуу тус МДСХ нь Үнэт цаасны танилцуулгад тусгагдсан мэдээлүүдийг нягталж нийтэд ил болсон мэдээлэл, төрийн болон эрх бүхий байгууллага, Үнэт цаас гаргагчийн зүгээс гаргаж өгсөн баримт бичигт харьцуулсан дүн шинжилгээ хийсэн.

МДСХ нь Үнэт цаасны танилцуулгад тусгагдсан хууль зүйн ач холбогдол бүхий дараах мэдээлэл Үнэт цаас гаргагч, төрийн болон бусад эрх бүхий байгууллагаас гаргуулж авсан баримт материалтай нийцэж байх тул үнэн зөв тусгагдсан байна гэж үзлээ. Үүнд:

- Үнэт цаас гаргагчийн үүсгэн байгуулагдсан огноо, өнөөдөр нэр, оршин байгаа газрын шуудангийн болон холбоо барих хаяг, эрхэлж байгаа үйл ажиллагаа;
- Үнэт цаас гаргагч хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар, улсын бүртгэлд бүртгэсэн огноо;
- Үнэт цаас гаргагчийн хувьцаа эзэмшигчдийн мэдээлэл, хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, түүнд хувьцаа эзэмшигч нарын эзлэх хувь, зарласан болон гаргасан үнэт цаасны тоо, төрөл, нэрлэсэн үнэ болон өөрийн хөрөнгийн хэмжээ;
- Үнэт цаас гаргагчийн бүтэц, зохион байгуулалт, эрх бүхий албан тушаалтны талвар мэдээлэл, тэдгээрийн өмчлөл дэх хувьцааны тоо, хувь хэмжээний талвар мэдээлэл;
- Үнэт цаас гаргах шийдвэр /үнэт цаасны тоо, хэлбэр, нэрлэсэн үнэ, нийтэд санал болгох үнэ, нөхцөл, гатан төвлөрүүлэх хөрөнгийн зориулалт г.м/;
- Үнэт цаас гаргагчийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл, удирдаагч баг, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дэргэдэх хороод, эрх бүхий албан тушаалтны мэдээлэл;
- Үнэт цаас гаргагчийн эзэмшиж буй тусгай зөвшөөрөл;
- Нэлэлтэй хүрээнд санал болгож байгаа үнэт цаасаар гэрчлэгдэх эрх, үүрэг;
- Үнэт цаас гаргагчийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн тав болон түүнээс дээш хувьтай тэмцэж хэмжээний үнийн дүн бүхий үүрэг хүлээсэн гэрээ, хэлэлц, тэдгээрийн хэрэгжилтийн тухай мэдээлэл;
- Компанийн эрх бүхий байгууллагаар батлуулсан нэгдэл ашгийн бодлого;
- Тухайн үнэт цаасыг нэлэлтэй хүрээнд санал болгох ажиллагаанд оролцож байгаа зохицуулалттай этгээд, мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлж буй (үндсэн андеррайтер, аудит, хууль, үнэлгээний байгууллага) этгээдийн тухай, тэдгээртэй байгуулсан гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүрэг, хариуцаагын тухай талвар.

Дээр дурдсан хууль зүйн ач холбогдолтой мэдээлэл бусад Үнэт цаас гаргагчийн санхүүгийн үзүүлэлт, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, эзэмшиж зэрэглэл, борлуулалтын хэмжээ, ашиг, алдагдал зэрэг бизнесийн үйл ажиллагаа, Үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагааны үлсээн чиглэлд хамааран зах зээлд эзлэх буй байр суурь, өрсөлдөгч байгууллагуудын тухай мэдээлэл, Үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагааны тухай болон Үнэт цаас гаргагчийн зах зээлийн судалгаа, төлөвлөгөө зэрэгт агуулагдсан эдийн засгийн ерөнхий мэдээлэл, салбарын үзүүлэлт, санхүүгийн төсөөлөл, Үнэт цаас гаргагчийн талвар олон нийтэд ил, тодорхой үйл баримт, түүхэн замнал, ололт, амжилт, үйл ажиллагааны болон санхүүгийн тайланд тусгагдсан баталгаажуулах боломжгүй тоон үзүүлэлт болон караат бус байгууллагуудын хийсэн дүн шинжилгээ, санхүүгийн тооцоолол, үнэлгээ, бизнесийн төлөвлөгөө, үнэт цаас захиалга авах, худалдах, арилжих нөхцөл, Үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагаанд учирч болох эрсдэл, эрсдэлийн удирдлагын төлөвлөгөө зэрэг мэдээлэлд МДСХ дүн шинжилгээ хийгээгүй болохыг дурдаж байна.

Handwritten signature
335

Нагтгаж дүгнэж үзвэл Үнэт цаас гэрлэгчийн үнэт цаасны танилцуулгад тусгасан хууль зүйн мэдээлэл нь үзэх зөв, хууль зүйн хуульд хүчин төгөлдөр байна гэж дүгнэв.

Орзуулсан
336

MDSKhanLex

Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн газраас үзүүлсэн мэдээлэл

Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн газраас 2022 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн 22900002005073 тоот Компанийн хуулийн этгээдийн дэлгэрэнгүй лавлагаа (Хавсралт 1.13), 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 22900002005092 тоот Компанийн хуулийн этгээдийн дэлгэрэнгүй лавлагаа (Хавсралт 1.19)-г гаргуулан судалсан.

Дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар Монгол улсад бүртгэлтэй "Сэндли ББСБ" ХК-ийн дэлгэрэнгүй лавлагаа, Үнэт цаас эзэмшигчдийн судалгаанаас харалха (Хавсралт 1.19, Хавсралт 1.15) уг компанийн хувьцааг 3293 хүн, хуулийн этгээд эзэмшиж байна. Компанийн хувьцааны хяналтын багцыг буюу 56.42% хувиыг "Монголын финтек групп" ХК эзэмшиж байна (Хавсралт 1.15, 1.19).

"Монголын финтек групп" ХК-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 41 тоот хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурлын шийдвэрээр багцлагдсан, дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр мөрдөж буй дүрмээс үзвэл тус компанийн саналын эрхтэй энгийн хувьцааны 76.6%-ийг Монгол Улсын хуулийн этгээд "Монголын мючүл финанс групп" ХХК, үлдсэн хувьцааг Компанийн бусад хувьцаа эзэмшигчид эзэмшиж байна (Хавсралт 9.1, Хавсралт 9.2).

Түүнчлэн Үнэт цаас гаргагчийн саналын эрхтэй энгийн хувьцааны 0.77%-ийг "Радикс технологи" ХХК, 8.95%-ийг "Сэндли Эмплоуе" ХХК, 29.97%-ийг олон нийт буюу бусад жижиг хувьцаа эзэмшигчид эзэмшиж байна (Хавсралт 1.19). "Радикс технологи" ХХК-ийн дүрмийн 5.2.1-д зааснаар нийт гаргасан энгийн хувьцааны 22%-ийг "Монголын мючүл финанс групп" ХХК эзэмшиж байгаа (Хавсралт 9.6, Хавсралт 9.7). "Сэндли Эмплоуе" ХХК-ийн дүрмийн 7.1-т зааснаар компанийн цорын ганц хувьцаа эзэмшигч нь "Монголын мючүл финанс групп" ХХК байна (Хавсралт 9.8, Хавсралт 9.9).

"Монголын мючүл финанс групп" ХХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын 2019 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр баталсан, дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр мөрдөж буй дүрмийн 6.2-д зааснаас үзвэл, тус компанийн саналын эрхтэй энгийн хувьцааны 100%-ийг Сингалур улсын хуулийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан хуулийн этгээд болох Монгол Мючүл Пте. Лтд эзэмшиж байна. (Хавсралт 9.3, Хавсралт 9.4)

"Монгол Мючүл" Пте. Лтд-ийн хувьцааг дор дурдсан хувиаа эзэмшигчид /хувь хүмүүс/ эзэмшиж байна. (Хавсралт 9.5) Үүнд:

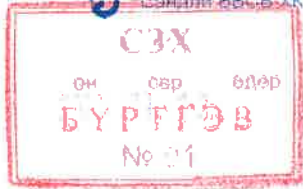
№	Овог, нэр/ Хуулийн этгээдийн нэр	Эзэмшиж буй хувь
1	Баттулгын Наранбат	70%
2	Мөнхстөрийн Цолмон	30%

Иргэний хуулийн 26.4-т: "Хуулийн этгээд удирдах байгууллагаараа дамжуулан иргэний эрх зүйн харилцаанд орно" гэж заасан тул бид эдгээр компаниудын хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ, Гүйцэтгэх удирдлагыг хэрэгжүүлж, шийдвэр гаргахад хамгийн мөвөө бүхий хувь хүн (хүмүүс) Үнэт цаас гаргагчийн хяналтыг хэрэгжүүлэгч байна гэж үзэв. Илгэхдээ Компанийн тухай хуулийн компанийн нэгдлийн талаар зохицуулсан 6 дугаар түйл, нэгдмэл сонирхолтой этгээдийг тодорхойлсон 99.1-д дурдсан зохицуулалтыг анхааралдаа авсан болно.

Дээрх бүх анализын үндсэн дээр Дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар "Монгол Мючүл" Пте. Лтд-ийн 70 хувийг эзэмшигч, Сэндли ББСБ ХК-ийн ТУЗ-ийн дарга Баттулгын Наранбат, "Монгол Мючүл" Пте. Лтд-ийн 30 хувийг эзэмшигч, Сэндли ББСБ ХК-ийн ТУЗ-ийн ердийн гишүүн Мөнхстөрийн Цолмон нар нь хамтаа "Сэндли ББСБ" ХК-ийн жинхэнэ хяналтыг хэрэгжүүлэгч гэж үзэв.

Handwritten signature and number 337

Эцсийн өмчлөгч

Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 10.1.14 дэх заалт, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн 3 дугаар зүйлд зааснаар аливаа хуулийн этгээд эцсийн өмчлөгчөө бүртгүүлсэн байх үүрэгтэй.

Хуулийн этгээдийн дэлгэрэнгүй лавлагаанаас үзвэл, Үнэт цаас гаргагчийн эцсийн өмчлөгчөөр "Монголын финтек групп" ХК-ийг 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдөр улсын бүртгэлд бүртгэсэн байна (Хавсралт 1.19). Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 4.1.1-д "эцсийн өмчлөгч" гэж Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 3.1.6-д заасныг ойлгоно гэж заасан. "Монголын финтек групп" ХК-ийг эцсийн өмчлөгчөөр бүртгэсэн нь Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 3.1.6-д зааснаар эцсийн өмчлөгч нь "...хүн" байна гэсэнтэй нийцэхгүй байна.

Зөвлөхийн зүгээс Компанийн хяналтыг хэрэгжүүлэгчийн талаар хийсэн дээр дурдсан дүн шинжилгээг үндэслэн Үнэт цаас гаргагчийн эцсийн өмчлөгч нь Монгол Улсын иргэн Баттулгын Наранбат гэж үзэж болохоор байна.

Энэхүү дүгнэлт нь бусад хүчин зүйлийн нөлөөгөөр өөрчлөгдөх боломжтойг дурдаж байна.

Олзулбаатар 338

Үнэт цаасны танилцуулга

Үнэт цаас гаргах нь эх асуудлыг шийдвэрлэх үйл ажиллагааны нэг хэсэг бөгөөд Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу явагддаг байна.

Эрүүгийн хэрэг

Бид Үнэт цаас гаргагч эрүүгийн харнуулага хүлээж байсан эсэх лавлагааг шалгачлан авхаар 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдөр Д-22/319 тоот албан бичгийг Цагдаагийн Ерөнхий Газар Мэдээлэл, Дүн Шинжилгээ, Шуурхай Удирдлагын Албанд хүргүүлсэн боловч дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар хариу ирээгүй байна. Харин тус байгууллагын өмнө бидэнд ирүүлж байсан 2022 оны 03 дугаар сарын 11-ны өдрийн 86/470 (Хавсралт 10.1) тоот албан бичигт зааснаас үзвэл, "Сэндли ББСБ" ХХК-ийг эрүүгийн харнуулага хүлээж байсан эсэхийг цагдаагийн байгууллагын мэдээллийн сангаас шалгахад мэдээлэл бүртгэгдээгүй байна" гэвээ.

Иргэний хэрэг

Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн Шүүхийн тусгай архиваас 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр гаргасан 1/3616 тоот албан бичиг (Хавсралт 10.2)-г тусгаснаар Үнэт цаас гаргагч нь сүүлийн 3 жилийн байдлаар Баянзүрх дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүх, Сүхбаатар дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүх, Чингэлтэй дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүх, Баянгол дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүх, Хан-Уул дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүх, Сонгинохайрхан дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүхээр шийдвэрлэгдсэн иргэний хэрэгт тус тус хариуцагчаар оролцож байгаагүй байна. Түүнчлэн Гүйцэтгэх захирлын албан бичиг (Хавсралт 12.1)-г дурдсанаар сүүлийн 3 жилийн хугацаанд 3 иргэний хэрэгт нэхэмжлэгчээр оролцож байсан бөгөөд үүнээс иргэн Г.И-а холбогдох 591,869,589 төгрөгийн үнийн дүн бүхий "Сэндли ББСБ" ХХК-ийн нэхэмжлэлийн шаардлагатай 1 иргэний хэрэг Хан-Уул дүүргийн иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд байна.

Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхимын дэргэдэх Монголын Олон улсын арбитрын 2022 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн 4/1941 тоот Тодорхойлолт (Хавсралт 10.3)-д тусгаснаар тус арбитраар хянан шийдвэрлэгдсэн боловч арбитрын ажиллагаа хянагдаж байгаа хэрэгт Үнэт цаас гаргагч нь сүүлийн 3 жилийн байдлаар нэхэмжлэгч, харуулагч, гуравдагч этгээдээр оролцоогүй байна.

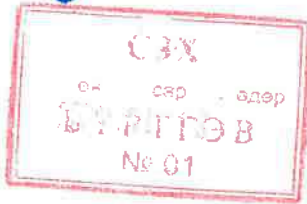
Бид Улаанбаатар хотын худалдааны танхимын дэргэдэх Улаанбаатар үндэсний ба олон улсын арилжааны арбитра Компани нь сүүлийн 3 жилийн хугацаанд нэхэмжлэгч, харуулагч, гуравдагч этгээдээр оролцож, шийдвэрлэгдсэн эсхүл одоо хянагдаж байгаа иргэний маргаан байгаа эсэх талаар 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдөр Д-22/322 тоот албан бичиг илгээсэн боловч дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар хариу ирүүлээгүй байна.

Захиргааны хэрэг

Нийслэл дэх Захиргааны хэргийн анхан шатны Шүүхийн тамгын газраас 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр гаргасан 3049 тоот албан бичиг (Хавсралт 10.4)-г тусгаснаар Үнэт цаас гаргагч нь Захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд нэхэмжлэгч болон гуравдагч этгээдээр сүүлийн 3 жилийн хугацаанд оролцож байгаагүй байна.

Handwritten signature and the number 339.

Тухайн компанийн эрхлэдэг үйл ажиллагаатай холбоотойгоор хийсэн хууль зүйн нэмэлт судалгаа, шинжилгээ

Бид Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, СЗХ-ны болон МХБ-ийн "Үнэт цаасны бүртгэлийн журам"-ын зохицуулалтаас гадна хөрөнгө оруулагчид шийдвэр гаргахад ач холбогдолтой гэж үзэн зарим хөндлөнгийн мэдээлэл цуглуулж, тус Компанитай холбоотой дараах нөхцөл байдлуудыг тогтоосон болно. Үүнд:

- Шударга өрсөлдөөн, хэрэгжчийн төлөө газраас 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр гаргасан 01/2141 тоот албан бичиг (Хавсралт 10.5)-т тусгаснаар Шударга өрсөлдөөн, хэрэгжчийн төлөө газраас Өрсөлдөөний тухай хуулийн 15.1.6-д заасны дагуу Үнэт цаас гаргагчийг зах зээл давамгайл байдлтай аж ахуй эрхлэгчээр тогтоогоогүй байна. Мөн 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн байдлаар Үнэт цаас гаргагчид Өрсөлдөөний тухай хуулийг зөрчсөн гэх үндэслэлээр захиргааны шийтгэл оногдуулж байгаагүй байна.
- "Монголын Банк Бус Санхүүгийн Байгууллагуудын Холбоо"-ноос 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдөр гаргасан 2022/50 тоот албан бичиг (Хавсралт 10.6)-т тусгаснаар Үнэт цаас гаргагч нь "Монголын Банк Бус Санхүүгийн Байгууллагуудын Холбоо" -ны гишүүн бөгөөд гишүүний 85 зүйн дүрэм зөрчсөн үйлдэл гаргаж хармуцлага хүлээж байгаагүй байна.
- Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвөөс 2022 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр гаргасан 02/1858 тоот албан бичиг (Хавсралт 10.7)-т тусгаснаар "Сэндли ББСБ" ХК нь 2022 оноос "Үнэт цаасны хадгаламжийн буюу үнэт цаастай холбогдолтой төлбөр гүйцэтгэх гэрээ"-г байгуулан ажиллаж байгаа бөгөөд 2022 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдрийн байдлаар гэрээний үүргийн хэрэгжилтийн зарчлалгүй, өр төлбөрийн тооцоогүй байна.
- Монголын хөрөнгийн биржийн 2022 оны 12 дугаар сарын 24-ны өдөр гаргасан 01/704 тоот албан бичиг (Хавсралт 10.8)-т тусгаснаар "Сэндли ББСБ" ХК-ийн үнэт цаасыг 2022 оны 07 дугаар сарын 26-ны өдөр Бириад бүртгэсэн бөгөөд Компанийн засаглалын кодексийн хэрэгжилтийг жилийн эцсийн байдлаар дүгнэж, ирүүлэхтэй мэдэгдсэн талаар дурджээ.

Үнэт цаас гаргагч нь сүүлийн 3 жилийн хугацаанд аж ахуйн үйл ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг, иргэн, захиргааны эсрэгт хармуцлагчар татагдаж байгаагүй байна.

Signature 340

Компани нь 2022 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдрийн Монголын татварын албаны тодорхойлолтоор татварын байгууллагад 7,553,605.31 төгрөгийн илүү төлөлтэй, 2,492,061.25 төгрөгийн дутуу төлөлтэй (Хавсралт 11.1) байна.

Компанийн зүгээс дээр дурдсан дүн бүхий татварын үлдэгдлийг компанийн үйл ажиллагаанд соргоор нолоолохуйц "их хэмжээний ор" гэж үзэхээргүй байна (Хавсралт 12.1).

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын 2022 оны 12-р сарын 26-ны өдрийн Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шийтгэл төлөлтийн тодорхойлолт (Хавсралт 11.2)-д зааснаар Үнэт цаас гаргагч нь нийгмийн даатгалын шийтгэлийн өглөггүй, 2022 оны 04 дүгээр сарын 06-ны өдрийн байдлаар Галийн ерөнхий газрын тодорхойлолтоор галийн байгууллагад татварын өргүй (Хавсралт 11.3), Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын Шийдвэр гүйцэтгэх албаны 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдөр гаргасан Тодорхойлолт (Хавсралт 11.4)-оор шүүхийн шийдвэрээр иргэн, хуулийн этгээдэд өр төлбөргүй байна.

Дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар Компанид гали, нийгмийн даатгал, татварын дутуу төлөлттэй холбоотой нөхөн татвар, торгууль, алданги оногдуулаагүй, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газарт өр төлбөргүй байна (Хавсралт 12.1).

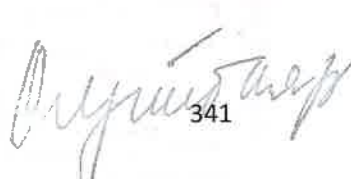
ХҮНДЭТГЭСЭН,

"ӨМГӨӨЛЛИЙН ЭМ ДН ЭС ЭНД ХААНТЕКС" ХХН-ИЙН

ГИШҮҮН, ХУУЛЬЧ

Д. ДҮГЭРЖАВ /АНБАГААР ХОТ

341

/Хуулийн нэмэлт дүгнэлт/

MDSKhanLex

Монгол Улс Улаанбаатар хот 14200
Сүхбаатар дүүрэг, Сүхбаатарын талбай 2
Сэнгээд Талар, 13 дугаар 1001 өрөөл

Утас: +976 11 338048
Факс: +976 11 338019
Олон улс: +1 (978) 6022674

2023.01.09 23/01

**"СЭНДЛИ ББСБ" ХК,
ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ,
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ ТАНАА**

Хууль зүйн нэмэлт дүгнэлт хүргүүлэх тухай

Энэхүү дүгнэлт нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2021 оны 06 дугаар сарын 11-ний өдрийн 225 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан Үнэт цаасны бүртгэлийн журмын 3.1.5, 11.4-т дурдсаны дагуу "Өмгөөллийн Эн Ди Эс энд Хаанлекс" ХХН-ээс 2022 оны 12 дугаар сарын 29-ний өдрийн Д-22/328 албан бичгээр хүргүүлсэн "Сэндли ББСБ ХК-нвс өрийн хэрэгсэл гаргах нийтэд санал болгохтой холбогдуулан бэлтгэсэн хууль зүйн дүгнэлт" (шашид "Хууль зүйн дүгнэлт" гэх)-ийн салшгүй хэсэг болно.

Үнэт цаас гаргагч нь 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн Нээлттэй өрийн хэрэгсэл гаргах тухай 22/07 тоот тогтоолд өөрчлөлт оруулахаар шийдвэрлэсэнтэй холбоотойгоор энэхүү нэмэлт дүгнэлтийг гаргаж байна.

Энэхүү нэмэлт дүгнэлтэд ашигласан нэр томъёо нь Хууль зүйн дүгнэлтэд тодорхойлсонтой ижил болно.

Нэг. Үнэт цаасны нэхцөлд өөрчлөлт оруулах шийдвэр нь холбогдох хууль, журамд нийцсэн эсэх талаар.

"Сэндли ББСБ" ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн хурлын "Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай" 01 тогтоол (Хавсралт 1.1)-ын нэгдүгээр хавсралтаар нийтэд санал болгон гаргах нээлттэй бондын нэхцэлд дараах өөрчлөлтийг оруулжээ.

Бондын үнийн дүн	8,500,000,000 (найман тэрбум таван зуун сая) төгрөг
Бондын нийт тоо, ширхэг	85,000
Хүүгийн төлбөр тооцоолох аргачлал	Жилийн хүүт 365 хоногээр тооцох ба бондын хоёрдогч арилжав эхэлсэн өдрөөс хойш 3 сарын дараах мөн өдөр төлнө. Хүү төлөх өдөр амралтын өдөр таарвал дараагийн ажлын өдөр төлөх бөгөөд энэ тохиолдолд амралтын өдрүүдэд хүүг нэмж тооцохгүй ба дараагийн хүүг мөн өдрөөс эхлэн тооцно.
Бондыг эргүүлэн худалдан авах үнэ	Бондын үндсэн төлбөр болон хуримтлагдсан хүүгийн нийлбэр дүн байна.
Бондын барьцаа	Бондын эргэн төлөлтийн баталгааг тус компанийн толгой "Монголын финтек групп" ХК-ийн эзэмшиж буй 111,785,000 (нэг зуун арван нэгэн сая долоон зуун наян таван мянга) ширхэг буюу 16,8 тэрбум төгрөгийн үнэлгээ бүхий энгийн хувьцаагаар бондын хүүгийн болон үндсэн төлбөрийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангана.
Бондын батлан даалт	"Монголын финтек групп" ХК нь Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан олон нийтэд нээлттэй санал болгох 8,500,000,000 (найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийн

үнийн дүн бүхий Бондын үндсэн болон хүүгийн төлбөрийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор батлан даалт гаргана.

Мөн тогтоолын хоёрдугаар хавсралтаар бонд эргүүлэн худалдан авах нөхцөлийг дараах байдлаар төдөрхойлж, баталжээ (Хавсралт 1.1).

Бондыг хугацаанаас өмнө буцаан худалдах Бонд эзэмшигчийн эрх	Компани нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа Бонд эзэмшигчийн хүсэлтийн дагуу Бондыг зах зээлийн үнлэр эргүүлэн худалдан авна.
Бондыг эргүүлэн худалдан авах үнэ	Бондын үндсэн төлбөр болон хуримтлагдсан хүүгийн нийлбэр дүн байна.
Бондыг эргүүлэн худалдан авах хугацаа	Компани нь бонд эзэмшигч хүсэлт гаргасан тохиолдолд Бондын үнийн дүнгээс хаммааран дараах хугацаанд бондыг эргүүлэн худалдан авна. <ul style="list-style-type: none"> - 50,000,001 (тавин сая нэг) төгрөгөөс дээш үнийн дүнтэй бол Бонд эзэмшигч мэдэгдэл ирүүлснээс хойш ажлын 10 хоногийн дараа; - 50,000,000 (тавин сая) хүртэл төгрөгийн үнийн дүнтэй бол мэдэгдэл ирүүлсэн тухайн өдөр.
Бондын татвар	Бонд гаргагч нь Бонд эзэмшигчийн бондтой холбоотойгоор ойлсон хүүгийн орлогын үнийн дүнгээс татварт ногдох 5 хувийг суутган шилжүүлж, Бонд эзэмшигчийн нэрийн өмнөөс төсөвт шилжүүлэн тайлагнана.
Арилжааны шимтгэл	Бондыг худалдах, худалдан авах арилжааны шимтгэлийг талууд тус бүрдээ харуушна.

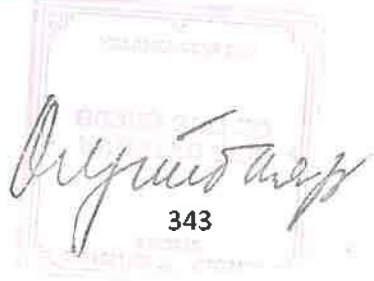
Энэхүү тогтоол нь агуулгын хувьд Компанийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.3, 41 дүгээр зүйлийн 41.1, 41.6, 49 дүгээр зүйлийн 49.5, 76 дугаар зүйлийн 76.1.5, 76.1.18 дахь хэсэг, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 16 дугаар зүйл, "Сэнди ББСБ" ХК (шашид "Компани" гэх)-ийн дүрмийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1, 21.3 дахь хэсэг, СЭХ-ны өрийн хэрэгслийн журмын 7 дугаар зүйлийн 7.1.5-д тус тус нийцсэн байна.

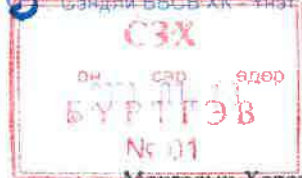
Түүгчлэн Төлөөлөн удирдах зөвлөл нь Компанийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.7, 49 дүгээр зүйлийн 49.1, 76 дугаар зүйл 76.1.7, 76.1.18, "Сэнди ББСБ" ХК-ийн дүрмийн 8 дугаар зүйлийн 8.6.2, 8.6.12, 8.6.15, 8.6.23 дахь хэсэг, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагааны журмын 2 дугаар зүйлийн 2.8.2, 2.8.3, 11 дүгээр зүйлийн 11.4 дэх хэсэгт заасан бүрэн эрхийн хүрээнд энэхүү тогтоолыг гаргажээ.

Иймд, "Сэнди ББСБ" ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн хурлын "Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай" 01 тоот тогтоол нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн байна.

Хоёр. "Сэнди ББСБ" ХК-ийн хувьцаа барьцаалах шийдвэр нь холбогдох хууль, журамд нийцсэн эсэх талаар.

Нэзэгтэй бондын үнийн дүн өөрчлөгдсөнтэй холбоотойгоор "Монголын Финтек Групп" ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн хурлын 31 тоот Хувицаа барьцаалуулах тухай тогтоолд өөрчлөлт оруулсан буюу 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 01 тоот тогтоолоор өөрийн эзэмшиж буй "Сэнди ББСБ" ХК-ийн 111,785,000 хүртэлх энгийн хувьцааг анхдагч зах зээлд санал болгосон үнэ булуу 150 (нэг зуун тавь) төгрөгөөр үнэлэн нийт 16,8 тэрбум төгрөгийн үнэлгээ бүхий энгийн хувьцааг барьцаалахаар шийдвэрлэжээ (Хавсралт 1.2).

Монголын Хөрөнгийн Бирж нь 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн "Нэмэлт баримт бичиг, тайлбар тодруулга ирүүлэх тухай" 01/11 тоот албан бичиг болон 2022 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдөр хийсэн уулзалтаар "Сэнэдийн ББСБ" ХК-ийн хувьцааны барьцааны үнэлгээг дхин нягтлах тухай мэдэгджээ (Хавсралт 1.8).

"Сэнэдийн ББСБ" ХК нь дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар нийт 223,570,000 (хоёр зуун хорин гурван сая таван зуун далан мянга) ширхэг хувьцааг гаргасан ба үүнээс "Монголын Финтек Групп" ХК-ийн барьцаалж буй хувьцаа нь 111,785,000 (нэг зуун арван нэгэн сая долоон зуун наян таван мянга) ширхэг бөгөөд барьцаалж буй хувьцааны хэмжээ нь Компанийн гаргасан энгийн хувьцааны 50% бийх (Хууль зүйн дүгнэлтийн Хавсралт 1.15) тул тус хувьцаа барьцаалах шийдвэр нь СЗХ-ны өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журмын 2.6-д заасан шаардлагыг хангаж байна.

Энэхүү "Монголын Финтек Групп" ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 01 тоот тогтоол (Хавсралт 1.2) нь Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.6, 76.1.18 дахь хэсэгт заасан бүрэн эрхийн хүрээнд хамаарах бөгөөд тус тогтоол нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 16.3, Компанийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.5, Иргэний хуулийн 153 дугаар зүйлийн 153.1 дэхь хэсэг болон холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн байна.

Гурав. Барьцааны гэрээ, бондын гэрээ нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн зөвхөн талаар.

Барьцааны гэрээ. Компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 01 тоот (Хавсралт 1.1)-ын дагуу бондын нөхцөлд өөрчлөлт орсонтой холбоотойгоор 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдөр байгуулсан №БГ-22/27 тоот Барьцааны гэрээнд өөрчлөлт оруулжээ.

Үнэт цаас гаргагчийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн 22/07 тоот (Хууль зүйн дүгнэлтийн Хавсралт 1.16), 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 01 тоот тогтоол (Хавсралт 1.1)-оор тус тус шийдвэрлэсэн Үнэт цаас гаргагчийн нийтэд санал болгон гаргах өрийн хэрэгслийн үндсэн болон хүүгийн төлбөр төлөх үүргийн биелэлтийг хангахтай холбогдуулан нэг талаас хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг төлөөлөн үндсэн андеррайтер "Өлзий энд Ко Капитал ҮЦК" ХХК, нөгөө талаас барьцааны зүйлийн өмчлөгч "Монголын Финтек Групп" ХК нар нь 2023 оны 01 дүгээр сарын 09-ний өдөр БГ-23/01 тоот Барьцааны гэрээ (Хавсралт 1.3) байгуулсан байна.

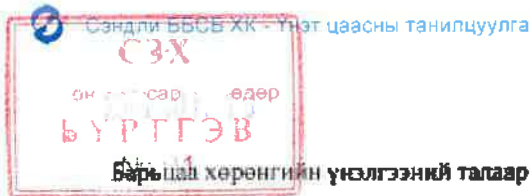
Энэхүү Барьцааны гэрээний 2.3-д "Энэхүү гэрээний 2.2-д заасан барьцааны зүйлийн үнэлгээг талууд "Гэрээ Эстмэйт" ХХК-ийн гаргасан хөндлөнгийн хараат бус үнэлгээний тайлбар болон 2023 оны 01 дүгээр сарын 09-ний өдрийн нэмэлт тодруулга албан бичиг (хавсралт 2)-г үндэслэсэн болно" гэж заажээ. Мөн гэрээнд барьцааны нөхцөл, хугацаа, барьцааны зүйлийг бүртгүүлэх, чөлөөлөх, тусгаарлах нөхцөлийг тодорхойлжээ.

Ниймд, тус хууль барьцаалах гэрээ нь Иргэний хуулийн 156 дугаар зүйл, Хөдлөх эд хөрөнгө болон эдийн бус хөрөнгийн барьцааны тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсэг, Сахиуулийн Зохицуулах Хорооны 2018 оны 382 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан Үнэт цаас барьцаалах тухай журамд тус тус нийцсэн байна.

Бондын гэрээ. Бондын нөхцөл өөрчлөгдсөнтэй холбоотойгоор Бонд гаргагч болон андеррайтер нар нь 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдөр байгуулсан БОГ 01 тоот бондын гэрээний нөхцөлийг өөрчилж, 2023 оны 01 дүгээр сарын 09-ний өдөр БОГ 23/01 тоот гэрээгээр шинэчлэн байгуулсан байна (Хавсралт 1.4). Тус гэрээнд бондын нөхцөлийг шинэчлэн баталсан тогтоол (Хавсралт 1.1)-д нийцүүлэн өөрчилсөн байх ба бонд эргүүлэн худалдах, худалдан авах нөхцөлийг оруулжээ. Холбогдох өөрчлөлт болон бондын гэрээ нь Үнэт цаас гаргагчийн шийдвэр, СЗХ-ны Өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журмын 3.6, 3.7 дахь захируулалтад тус тус нийцсэн байна.

Дөрөв. Барьцаа хөрөнгийн үнэлгээ

Бэрхшээл хөрөнгийн үнэлгээний талаар бид дүгнэлт гаргаагүй болно.

Тов. Батлан даалтын гэрээ болон хэлбэгдэх шийдвэр нь хууль тогтоомжид нийцсэн эсэх мэтээр.

"Монголын Финтек Групп" ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 01 тоот "Батлан даалт гаргах тухай" тогтоол (Хавсралт 1.6)-оор "Монголын Финтек Групп" ХК нь "Сэндли ББСБ" ХК-ийн Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан олон нийтэд нээлттэй санал болгох 8,500,000,000 (найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгсэл ("Бонд")-ийн үндсэн болон хүүгийн эргэн төлөлтийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор батлан даалт гаргасан байна. Энэхүү тогтоол нь Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.18, 76.1.17-д заасан ТУЗ-ийн бүрэн эрхэд хамаарч буй бөгөөд хөрөнгө оруулагчдын эрх ашигт нийцсэн гэж үзэв.

Батлан даалтын гэрээг нэг талаас "Монголын Финтек Групп" ХК /Батлан даагч-ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Б.Наранбат, "Сэндли ББСБ" ХК ("Бонд гаргагч" эсхүл "Үүрэг гүйцэтгэгч" гэх)-ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Б.Одгэрэл, нөгөө талаас "Өлзий Энд Ко Капитал УЦК" ХХК /Андеррайтер/-ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Б.Өлзийбаяр нар нь 2023 оны 01 дүгээр сарын 09-ний өдөр БД-23/01 тоот Батлан даалтын гэрээ (Хавсралт 1.5) байгуулжээ.

Тус гэрээгээр Үүрэг гүйцэтгэгч буюу "Сэндли ББСБ" ХК бондын үндсэн болон хүүгийн талбөрийг тогтоосон хугацаанд төлөөгүй тохиолдолд Андеррайтерийн мэдэгдлийг үндэслэн Батлан даагч нь бондын үндсэн болон хүүгийн талбөрийг үл маргах журмаар шилжүүлэхээр талууд тохиролцсон байна. Энэхүү Батлан даалтын гэрээ нь СЭХ-ны Өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам, Монгол Улсын Иргэний хуулийн 45 дугаар бүлгийн зохицуулалтад тус тус нийцсэн байна.

Түүнчлэн Үнэт цаас гаргагчийн ТУЗ-ийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн хурлын 02 тоот "Соширхлын зөрчилтэй хэлцэл батлах тухай" тогтоол (Хавсралт 1.7)-оор "Монголын Финтек Групп" ХК-тай батлан даалтын гэрээ байгуулах эрхийг Компанийн Гүйцэтгэх захирал (Б.Одгэрэл)-д олгосон байх тул Компанийн тухай хуулийн 12 дугаар бүлэгт заасан соширхлын зөрчилтэй хэлцэл хийх журмыг баримталсан гэж дүгнэв.

Зургаа. Соширхлын зөрчилтэй хэлцэл болон их хэмжээний хэлцэлийн тус өөрчлөгдөх тухайд

2022 оны 12 дугаар сарын 29-ний өдрийн Хууль зүйн дүгнэлтийн 5 дугаар бүлэгт дараах нэмэлт, өөрчлөлтийг оруулж байна.

Үнэт цаас гаргагчийн сүүлийн 3 жилд байгуулсан их хэмжээний болон соширхлын зөрчилтэй хэлцэлд дараах хэлцлийг нэмж оруулав.

№	Гэрээний нөгөө тал	Гэрээний нөхцөл	Их хэмжээний, соширхлын зөрчилтэй алин болох	Хуулийн шавардлага хангасан эсэх	Хэрэгжиж, хэрэгжиж буй эсэх
20.	"Монголын Финтек Групп" ХК	Компанийн ТУЗ-ийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 02 тоот "Соширхлын зөрчилтэй хэлцэл батлах тухай" тогтоол (Хавсралт 1.7)-оор зөвшөөрөл олгосны дагуу тогтой компани болох "Монголын Финтек Групп" ХК-тай Батлан даалтын гэрээ байгуулсан.	Соширхлын зөрчилтэй хэлцэл	Хангасан	Хэрэгжиж байгаа

	(Хавсралт 1.5)			
--	----------------	--	--	--

Иймд, нэмэлт дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар Үнэт цаас гаргагчийн сүүлийн 3 жилд байгуулсан сонирхлын зөрчилтэй хэлшийн тоо нэгээр нэмэгдэж 32 хэлцэл байгуулсан бөгөөд тус гэрээгүүдээс 11 нь хэрэгжиж дууссан, 21 нь Дүгнэлт гаргах өдрийн байдлаар хэрэгжиж байна.

Энэхүү нэмэлт дүгнэлтээр Хууль зүйн дүгнэлтийн их хэмжээний хэлшийн талаарх тооцооллыг шинэчлэн хүргүүлэв.

Их хэмжээний хэлшийн талаар:

Компанийн 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн тайлангаар актив нь 28,106,294,000 төгрөг байна. Компанийн тухай хуулийн 87-д зааснаар их хэмжээний хэлцэл нь сүүлийн балансын активын нийт дүнгийн 25% дараах байдлаар байна.

- 2019 оны хэлцэл - 318,472,439.6425 төгрөгөөс дээш (2018 оны санхүүгийн тайлан нийт хөрөнгө 1,273,889,758.57)
- 2020 оны хэлцэл - 350,919,852.745 төгрөгөөс дээш (2019 оны санхүүгийн тайлан нийт хөрөнгө 1,403,679,410.98)
- 2021 оны хэлцэл - 452,301,983.58 төгрөгөөс дээш (2020 оны санхүүгийн тайлан нийт 1,809,207,934.32)
- 2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийг хүртэл хугацааны хэлцэл - 2,568,819,807.785 төгрөгөөс дээш (2021 оны санхүүгийн тайлан нийт 10,275,279,231.14)
- 2022 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хойших хугацааны хэлцэл - 7,026,573,500 төгрөгөөс дээш (2022 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн тайлан нийт 28,106,294,000)

Долоо. Үнэт цаасны нөхцөлд өөрчлөлт оруулах шийдвэр, түүнийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотойгоор Үнэт цаасны танилцуулгад өөрчлөлт оруулсан нь хөрөнгө оруулагч, хувьцаа эзэмшигчдийн хууль ёсны эрх ашигт нийцсэн эсэх, өөрчлөлтөд орсон хууль зүйн мэдээлэл нь үнэн зөв эсэх талаар.

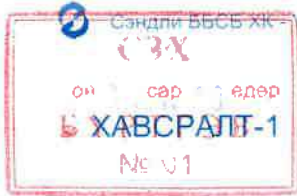
Компани нь нээлттэй бондын нөхцөлд өөрчлөлт оруулсантай холбоотойгоор нээлттэй өрийн хэрэгсэл гаргах тухай тогтоол, барьцаа, бондын гэрээ болон түүнд хамаарах шийдвэрт өөрчлөлт оруулсан, Үнэт цаас гаргагчийн толгой компаниас батлан даалт гаргах тухай шийдвэр гаргаж, батлан даалтын гэрээ байгуулах зэргээр Бондын танилцуулгад өөрчлөлт оруулсан нь хөрөнгө оруулагч, хувьцаа эзэмшигчдийн хууль ёсны эрх ашигт нийцсэн, өөрчлөгдсөн хууль зүйн мэдээлэл нь үнэн зөв болно.

НӨХӨРЛӨЛИЙН ГИШҮҮН,
ХУУЛЬЧ

Д.ДҮГЭРЖАВ

Бондын гэрээ

БОНДЫН ГЭРЭЭ

2023 овы 01 дүгээр
сарын 09-ны өдөр

№ БОГ 21/01

Улаанбаатар хот

Энэхүү Бондын гэрээ (цаашид "Гэрээ" гэх)-г Монгол Улсын Иргэний хууль, Компанийн тухай хууль, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийг үндэслэн,

Нэг талаас: Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж буй Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 2-р хороо, 40,50 мянгат, Бакула ренбүчигийн гудамж, 8/4 тоот орших "Сэндли ББСБ" ХК (Регистрийн дугаар: 5961548) (цаашид "Бонд гаргагч" гэх) -ийг төлөөлж, Гүйцэтгэх захирал Б. Одгэрэл;

Нөгөө талаас хөрөнгө оруулагчдын эрх ашгийг төлөөлөн:

Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж буй Улаанбаатар 14200, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Сити центр, 10 давхар 1003 тоот каагт орших "Өлзий энд Ко Капитал ҮЦК" ХХК (Регистрийн дугаар: 5183853, цаашид "Үндсэн андеррайтер" гэх)-ийг төлөөлж, Гүйцэтгэх захирал Б.Өгдэлбалр нар;

(цаашид тус бүрт нь "Тал", хамтад нь "Талууд" гэх) харилцан тохиролцсоны дагуу энэхүү Гэрээг дор дурдсан нөхцөлөөр байгуулаа.

1. НИЙТЛЭГ ЗҮЙЛ

- 1.1. Өрийн хэрэгсэл (цаашид "Бонд" гэх) гаргахтай холбогдуулан бондын нөхцөл, төлбөрийг тооцоолох аргачлал, худалдах, худалдан авах нөхцөл, Бонд гаргагч хөрөнгө оруулагчдын өмнө үүргээ гүйцэтгэхтэй холбогдон үүсэх харилцааг захицуулахад энэхүү Гэрээний зорилго оршино.
- 1.2. Гэрээг талууд бичгээр байгуулж, гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулснаар хүчин төгөлдөр хэрэгжинэ.

2. БОНДЫН НӨХЦӨЛ

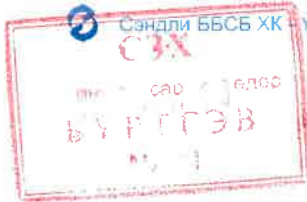
2.1. Бонд гаргагч нь дараах нөхцөлөөр энгийн хүүтэй бонд гарган нийтэд санал болгоно. Үүнд:

2.1.1.	Үнэт цаасны төрөл	Нээлттэй өрийн хэрэгсэл (энгийн хүүтэй бонд)
2.1.2.	Олон нийтэд санал болгох нийт дүн	8'500'000'000.0 (Найван тэрбум таван зуун сая) төгрөг
2.1.3.	Бондын нэрлэсэн үнэ	100,000 (нэг зуун мянга) төгрөг
2.1.4.	Тоо ширхэг	85,000 (наян таван мянга) ширхэг
2.1.5.	Хүү (жндийн буюу 365 хоног)	19.2% (арван ес аравны хоёр хувь)
2.1.6.	Хугацаа	18 (арван найман) сар
2.1.7.	Хүү төлөгдөх давтамж	Ухирал тутамд
2.1.8.	Үндсэн төлбөрийн төлөлт	Бондын хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлсэн өдрөөс хойш 18 дах сарын мөн өдөр төлнө. Хэрэв

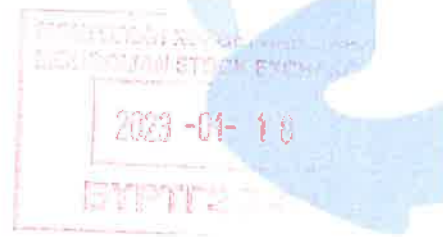
1/6

347
Одгэрэл

Сэндли ББСБ ХК Үнэт цаасны танилцуулга

		амралтын өдөр таарвал дараагийн ажлын өдөр төлнө.
2.1.9.	Бондыг хугацаанаас өмнө буцдан худалдах Бонд эзэмшигчийн эрх	Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа Бондыг үнэт цаас гаргагчид эргүүлэн худалдах эрхтэй.
2.1.10.	Бондын барьцаа	"Монголын финтек групп" ХК-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн 31 дугаартай Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн тогтоол, 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн 01 дугаартай Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн тогтоолын дагуу өөрийн эзэмшиж буй "Сэндли ББСБ" ХК-ийн 111,785,000 (нэг зуун арван нэгэн сая долоон зуун наян таван мянга) ширхэг энгийн хувьцааг анхдагч зах зээлд санал болгосон үнэ буюу 150 (нэг зуун тавь) төгрөгөөр үнэлэн нийт 16.8 тэрбум төгрөгийн үнэлгээ бүхий энгийн хувьцааг бондын хүү ба үндсэн төлбөрийн эргэн төлөлтийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор холбогдох журмын дагуу Андеррайтерт барьцаалуулахаар шийдвэрлэсэн болно.
2.1.11.	Бондын эргэн төлөлт хийгдэх	Бондын хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс өдрөөс хойш 18 сарын дараа мөн өдөр (хэрэв амралтын өдөр таарвал дараагийн ажлын өдөр)
2.1.12.	Татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийг зарцуулах зориулалт	Зээлийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлнэ.
2.1.13.	Андеррайтерийн хөлс	Андеррайтертай байгуулах гэрээний үндсэн дээр тодорхойлно
2.1.14.	Нийтэд санал болгон гаргах хугацаа	2023 оны I улирал
2.1.15.	Бондын хадгалалт, төлбөр тооцоо	"Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төв" ТӨХК
2.1.16.	Хүүгийн төлбөр тооцоолох аргачлал	Жилийн хүүг 365 хоногоор тооцох ба бондын хоёрдогч арилжаа эхэлсэн өдрөөс хойш 3 сарын дараа мөн өдөр төлнө. Хүү төлөх өдөр амралтын өдөр таарвал дараагийн ажлын өдөр төлөх бөгөөд энэ тохиолдолд амралтын өдрүүдэд хүүг юмж тооцохгүй ба дараагийн хүүг мөн өдрөөс тооцно.

[Handwritten signature]
348

Үнэт цаасны танилцуулга

- 2.2. Бондыг олон нийтэд санал болгохдоо бошын төлбөрийн эрсдэлийг бууруулах зорилгоор Бонд гаргагч нь хөрөнгө барьцаалуулах, батлан даалт, баталгааны аль нэгийг, эсхүл хамтад нь гаргаж болно.
- 2.3. "Сэндли ББСБ" ХК-ийн Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан нийтэд санал болгон гаргах нийт 8,500,000,000.0 (Найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгслийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор толгой компани буюу "Монголын финтек групп" ХК-ийн эзэмшлийн 111,785,000 (нэг зуун арван нэгэн сая долоон зуун наан таван мянга) хүртэлх энгийн хувьцааг анхдагч зах зээлд санал болгосон үеэ буюу 150 (нэг зуун тавь) төгрөгөөр үнэлэн нийт 16.8 тэрбум төгрөгийн үнэлгээ бүхий энгийн хувьцааг Үндсэн андеррайтер "Өлзий энд Ко капитал ҮЦК" ХХК-д бондын үндсэн болон хүүгийн төлбөр бүрэн төлөгдөж дуусах хүртэл холбогдох журмын дагуу барьцаалуулна.
- 2.4. Бонд гаргагч нь энэхүү гэрээний 3.1-д заасан нөхцөл бий болсон тохиолдолд Андеррайтераас бичгээр тавьсан шаардлага болон холбогдох бүхий л шаардлагатай нотлох баримт буюу тухайн үед бонд гаргагчийн хүлээх үүргийн хэмжээг тодорхойлсон ҮЦТХТ-ийн бичиг хүлээн авснаас хойш ажлын 5 (тав) хоногийн дотор Барьцаалуулагч нь нийтэд санал болгох бондын нөхцөлийн дагуу Бонд гаргагчийн бондын эргэн төлөлттэй холбоотой бүх өр төлбөрийг төлж барагдуулах үүргийн дагуу, үл маргах журмаар Үндсэн андеррайтерийн Үнэт цаасны хадгаламжийн төв дэх 57-272 дугаартай дансанд барьцаа хөрөнгийг шилжүүлнэ.
- 2.5. Барьцаалагчийн эрх нь Барьцаа хөрөнгийн гэрээ байгуулагдсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болох бөгөөд 2.1-д заасан нөхцөл бүхий бондын үүргийн гүйцэтгэх хангагдах хүртэл хүчин төгөлдөр байна.
- 2.6. Бонд гаргагч нийтэд санал болгон гаргах бондын үндсэн болон хүүгийн төлбөр төлөх үүргээ бүрэн болон хэсэгчлэн биелүүлээгүй тохиолдолд Гэрээний 2.3-т заасан Барьцааны гэрээний дагуу Бонд эзэмшигчдийн шаардлагыг хангана.
- 2.7. Бонд гаргагч нь Гэрээний 2.3-д заасан хувьцаа барьцаалахтай холбоотой эрх бүхий этгээдийн шийдвэр, гэрээг Үндсэн андеррайтерт гаргаж өгнө.
- 2.8. Бонд нь энгийн хувьцаанд хөрвөх нөхцөлгүй байна.
- 2.9. Бондын дагуу төвлөрүүлсэн хөрөнгийг үнэт цаасны танилцуулгал дурасаны дагуу эзэлийн үйл ажиллагааг санхүүжүүлэхэд зарцуулна.

3. ТӨЛБӨРИЙН ТАСАЛДАЛ, ТӨЛБӨРИЙН ЧАДВАРГҮЙД ТООЦОХ НӨХЦӨЛ

- 3.1. Бонд гаргагч нь бондын хүүгийн бонд үндсэн төлбөрөө хугацаандаа гүйцэтгэх боломжгүй нөхцөл үүсэх, эсхүл 1 болон түүнээс дээш улирал дарааллан бондын хүүгийн төлбөрийг гүйцэтгээгүй тохиолдолд төлбөрийн тасалдал (дефолт) болсонд тооцно. Төлбөрийн тасалдал болох нөхцөл үүссэн бол Барьцаалуулагч энэхүү гэрээний 2.3, 2.4-д заасан үүргээ хэрэгжүүлэх үндэслэл болно.
- 3.2. Барьцаагаар хангагдах үүрэг нь нийтэд санал болгох бондын үнийн дүн (арван тэрбум төгрөг), хамраах хуримтлагдсан хүү болон алданги (өдөрт гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.5%-ийн нийлбэр дүнгээс хэтрэхгүй).
- 3.3. Төлбөрийн чадваргүй болох нөхцөлийг хуульд зааснаар тодорхойлно. Бонд гаргагч төлбөрийн чадваргүй болсон тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжид заасан дарааллыг харгалзах бөгөөд ямар ч тохиолдолд бондын хүү, үндсэн төлбөрийг хувьцаа эзэмшигчдэд ногдол хувь хуваарилахаас өмнө тэргүүн ээлжинд барагдуулна. Бонд гаргагчийн толгой компанийн эзэмшиж буй 126,141,700 ширхэг энгийн хувьцаа нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022 оны 08 дугаар сарын 10-ны өдрийн 413 тоот тогтоолын дагуу тусгаарлагдсан байгаа бөгөөд уг тусгаарлалтын хугацаа дуусахаас ажлын 3 хоногийн өмнө Үндсэн андеррайтер нь холбогдох барьцааны гэрээний дагуу тусгаарлуулах албан хүсэлтийг

Handwritten signature
349

холбогдох шийдвэр болон гэрээний хянг УЦГХТ-д хүргүүлж, бондын үүргийн гүйцэтгэл хангагдах хүртэл тусгаардуулна.

4. БОНД ЭРГҮҮЛЭН ХУДАЛДАХ, ХУДАЛДАН АВАХ

- 4.1. Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа бондыг нэрлэсэн үнээр Бонд гаргагчид эргүүлэн худалдах, куримлагдсан хүүг тооцуулан авах эрхтэй. Ингэхдээ бондын үндсэн үнийн дүнгээс хамааран Бонд гаргагч болон Үндсэн андеррайтерт дараах хугацаанд урьдчлал бичгээр мэдэгдэнэ.
 - 4.1.1. 50,000,001 (тавин сая нэг) төгрөгөөс дээш үнийн дүнтэй бол ажлын 10 хоногийн өмнө;
 - 4.1.2. 50,000,000 (тавин сая) хүртэл төгрөгийн үнийн дүнтэй бол ажлын 1 хоногийн өмнө;
- 4.2. Энэхүү гэрээний 4.1-д заасан хүсэлтийн дагуу бондыг буцаан худалдан авахдаа Бонд гаргагч нь хүүгийн орлогын төгварыг суутган авч, Бонд эзэмшигчийн өмнөөс төсөвт төлнө.
- 4.3. Гэрээний 4.1-д заасан бондыг хугацаанаас нь өмнө эргүүлэн худалдах, худалдан авах арилжааны холбогдох шимтгэлийг талууд тус бүрдээ хариуцна.
- 4.4. Бондын нөхцөлд зааснаар Бонд эзэмшигч хүсэлт гаргаагүй тохиолдолд Бонд гаргагч нь бонд хугацаанаас нь өмнө эргүүлэн худалдан авах эрхгүй.

5. ТАЛУУДЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 5.1. Бонд гаргагчийн эрх, үүрэг
 - 5.1.1. Андеррайтер, бонд эзэмшигчээс хууль тогтоомж болон энэхүү гэрээнд заасан үүргээ биелүүлэхийг шаардах;
 - 5.1.2. Андеррайтераас гаргасан нарийвчилсан пилажилтээ, судалгаа, хийсэн үнэлгээ, дүгнэлтэд үндэслэн нийтэд санал болгох бондын үнэ, хүүгийн түвшинг тогтоох;
 - 5.1.3. Үнэт цаасны танилцуулгад тусгалдсан хугацаанд хүүгийн төлбөрийг төлөх, хугацааны эцэст үндсэн төлбөрийг төлөх, энэхүү үүргээ биелүүлэхэд шаардлагатай бүхий л арга хэмжээг авч амжилт;
 - 5.1.4. Бонд гаргагчийн үүргийн гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал үүссэн тохиолдолд бондын үүргийн гүйцэтгэлийг барьцааны гэрээний дагуу зохих арга хэмжээг авч Хөрөнгө оруулагчийн хүү болон үндсэн төлбөрийг барьцуулах;
 - 5.1.5. Татан тавьжүүлсэн хөрөнгийг үнэт цаасны танилцуулгад тусгалдсан дагуу үр ашигтай захирал зарцуулах;
 - 5.1.6. Бонд гаргагчийн үйл ажиллагаа, санхүү болон бусад бодит байдалын талаарх мэдээллийг үнэн зөв, агуулгын хувьд хоёрдмол утгагүй, бүрэн гүйцэд, тодорхой байх зарчмаар буюу хөрөнгө оруулагчийн шийдвэр гаргахад хангалттай байдалар мэдээлэх;
 - 5.1.7. Андеррайтер шаардсан дагуу бонд гаргалттай холбоотой мэдээллийг гаргаж өгөх;
 - 5.1.8. Хууль тогтоомжид болон энэхүү гэрээнд заасан мэдээллийг цахим шуудан, эсхүл олон нийтийн хэрэгслээр дамжуулан, хугацаанд нь Бонд эзэмшигчид мэдээлэх;
 - 5.1.9. Санхүүгийн зохицуулах хорооны "Компанийн өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журмын дагуу өөрийн үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллийг дараах хугацаанд Хороо болон арилжаа эрхлэх байгууллагад хүргүүлж, нийтэд мэдээлнэ.
 - Улирлын тайланг дараа сарын 10-ны дотор, жилийн тайланг 2 дугаар сарын 10-ны дотор, аудитын тайланг 3 дугаар сарын 10-ны дотор;
 - Бондын танилцуулгад заасан үйл ажиллагааны чиглэл, төсөл, төслийн хэрэгжилтийн явцад өөрчлөлт орсон, зээлдүүлэгч болон хөрөнгө оруулагчийн өмнө нэмэлт үүрэг үүссэн, хяналтын багц бүхий хувьцаа эзэмшигч, Төлөөлөн удирдах зөвлөл, гүйцэтгэх удирдлагын бүтцэд өөрчлөлт орсон, эрх бүхий этгээд бонд гаргагчийн хөрөнгийг

Handwritten signature and the number 350.

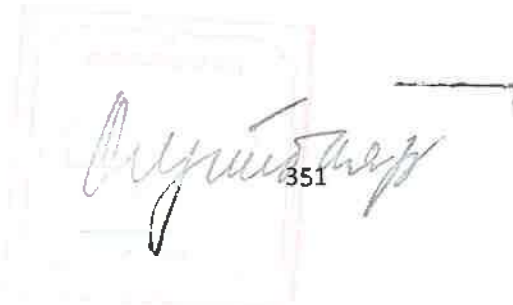

Үнэт цаасны танилцуулга

битүүмжилсэн эсхүл хураасан, тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой шимнэцлэл, сунгалт, түдгэлзүүлсэн, сэргээсэн, хүчингүй болсон, Бонд гаргагч гуравдагч этгээдийн өмнөөс баталгаа, батлан даалт гаргасан, хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын шийдвэр гарсан бол тухайн үйл явдал болсноос ажлын 3 өдрийн дотор;

- 5.1.10. Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа бондыг эргүүлэн худалдах хүсэлт гаргасан тохиолдолд "Нээлттэй өрийн хэрэгтэл гаргах тухай" тогтоол болон холбогдох журмын дагуу худалдан авах үүрэгтэй.
 - 5.1.11. Бондын нөхцөл, холбогдох баримт бичигт өөрчлөлт орсон, бондын үнэ ханшид нөлөөлж болохуйц аливаа үйл явдлын бий болсон тохиолдолд нэн даруй Андеррайтер, олон нийт, Хороо, арилжаа эрхлэх байгууллагад мэдэгдэж, холбогдох арга хэмжээ авах;
 - 5.1.12. Бондын танилцуулгад Баталгаа гаргагч, Батлан даалт гаргагч, Барьцаалуулагчийн талаар тодорхой, үнэн зөв, бүрэн, мэдээллийг тусгах, мэдээллээр хангах;
 - 5.1.13. Бондыг бүртгүүлэхтэй холбоотойгоор Хороонд хүргүүлсэн баримт бичиг, түүнд хавсаргасан холбогдох дүгнэлт зэрэг бусад баримт бичгийг бондын хугацаа дуусаж, үндсэн болон хүүгийн төлбөрийг бүрэн төлж дуусах хүртэлх хугацаанд компани дээрээ, цаашид хуульд зэвсэг хугацаанд хадгалах;
 - 5.1.14. Хүлээсэн үүргээ зохиц ёсоор биелүүлэхгүйн улмаас Бонд эзэмшигчид учруулсан аливаа хохирлыг төлж барагдуулах;
 - 5.1.15. Хууль тогтоомжид зэвсэг бусад.
- 5.2. Андеррайтерийн эрх, үүрэг
- 5.2.1. Хөрөнгө оруулагчийн шийдвэр гаргахад шаардлагатай Бонд гаргагчийн талаарх хууль ёрм хөрөнгө бусад бүхий л мэдээллийг бонд гаргагчаас гаргуулан авах;
 - 5.2.2. Бондын танилцуулгыг бэлтгэх, анхдагч зах зээлийн захиалтыг авах, хуваарилах, худалдах болон байршуулах үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах;
 - 5.2.3. Хувь хүний болон байгууллагын нууцтай холбоотой мэдээ, мэдээлэл, баримт бичгийг гуравдагч этгээдэд задруулахгүй байх;
 - 5.2.4. Бонд гаргагчийн бондын хүүгийн болон үндсэн төлбөрийн эргэн төлөлтөд хяналт тавих;
 - 5.2.5. Хөрөнгө оруулагчийн эрх, үүргийг зохиц ёсоор хоёрдмол угтаагүй танилцуулах;
 - 5.2.6. Мөнгө угаах, терроризмтай тэмцэх тухай хууль, холбогдох журам, зохицуулалтын шаардлагыг хангаж ажиллах, Бонд худалдан авагчийг судлах, таних;
 - 5.2.7. Бонд гаргагч төлбөрийн чадваргүй болж, хүүгийн болон үндсэн төлбөрөө төлөөгүй бол барьцааны эрхээ хэрэгжүүлж, үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулахаар шүүхэд нэхэмжлэл гаргах;
 - 5.2.8. Барьцааны гэрээ болон хууль тогтоомжид зэвсэг бусад.
- 5.3. Бонд эзэмшигч буюу Хөрөнгө оруулагчийн эрх, үүрэг
- 5.3.1. Бонд эзэмшигч, түүний хамтран эзэмшигч нь компанийн санхүүгийн тайлан, үнэт цаасны танилцуулгыг хөрөнгө оруулалтын зорилгоор судалж үзэж, бүрэн танилцсаны үндсэн дээр бонд худалдан авч, хөрөнгө оруулалт хийх шийдвэрийг бие даан гаргах;
 - 5.3.2. Бондыг бирж дээрээс чөлөөтэй худалдан авах, хоёрдогч зах зээл дээр худалдах;
 - 5.3.3. Санхүүгийн зохицуулах хорооны Үнэт цаасны мэдээллийн ал тод байдлын журамд зэвсэг дагуу Бонд гаргагчийн мэдээллийг авах, бондын хоёрдогч зах зээлийн үнийн мэдээлэлтэй танилцах;
 - 5.3.4. Бондын үнэ болон түүнийг худалдан авахтай холбоотой шимтгэл, хурвэмжийн үүргийг гүйцэтгэснээр үнэт цаасыг эзэмшлэээ шилжүүлэхийг Бонд гаргагчаас шаардах;

- 5.3.5.Бонд эзэмшигч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаа эхэлснээс хойш 12 сарын дараа бондыг Бонд гаргагчид эргүүлэн худалдаа, бондын үндсэн төлбөр болон хуримтлагдсан хүүг төлөхийг Бонд гаргагчаас шаардах эрхтэй.
 - 5.3.6.Бонд гаргагч төлбөрийн чадваргүй болсон буюу үүргийн гүйцэтгэлийг хангах эд хөрөнгийн хэмжээ багассан, эсхүл эд хөрөнгөгүй болсон бол Бонд эзэмшигч нь тогтоосон хугацаанаас өмнө үүргээ нэн даруй гүйцэтгэхийг түүнээс шаардах;
 - 5.3.7.Бонд эзэмшигч, түүний хамтран эзэмшигчийн бондын төлбөрт төлсөн мөнгөн хөрөнгө нь түүний хууль ёсны үйл ажиллагаанаас олсон орлого бөгөөд "Мөнгө угаах, терроризмтой тэмцэх тухай хууль"-ийн дагуу колбогдох шалгуурыг хангасан, эрх зүйн албаа доголдолгүй, маргаангүй мөнгөн хөрөнгө болохыг бүрэн баталж, эрсдэл болон өгөөжийг бүрэн тооцоолж хөрөнгө оруулалтын шийдвэрийг бие даан гаргасан талаар баталгаа гаргах;
 - 5.3.8.Мөнгөн хөрөнгөө урьдчилан байршуулах нөхцөлөөр өөрийн захиалсан бондын төлбөрийг төлөх, тийнхүү төлөөгүй бол захиалсан бондыг Андеррайтер худалдах эрхтэйг хүлээн зөвшөөрөх;
 - 5.3.9. Монгол Улсын аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хууль, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуульд заасны дагуу өрийн хэрэгслийн хүүгийн орлогоос татварыг суулгахыг Бонд гаргагчид зөвшөөрөх;
 - 5.3.10. Хууль тогтоомоор заасан бусад.
- 5.4. Энэхүү Гэрээгээр тохиролцсоноос бусдаар Бонд гаргагчид тусгайлан хориглох буюу заавал хэрэгжүүлэх тусгай нөхцөл тогтоогүй болно.

6. БУСАД ЗҮЙЛ

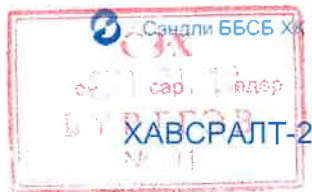
- 6.1. Энэхүү Гэрээ нь Монгол Улсын хуулиар зохицуулагдах бөгөөд маргаан, зөрчилдөөн үүссэн нөхцөлд эв зүйгээр зохицуулахыг эрмэлзэх бөгөөд боломжгүй нөхцөлд Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.
- 6.2. Энэхүү гэрээгээр талуудын хооронд байгуулагдсан 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ний өдрийн БОГ-22/01 дугаартай Бондын гэрээг хүчингүй болгож, шинэчлэн байгуулсанд тооцохоор талууд тохиролцов.
- 6.3. Энэхүү Гэрээг гурван хуви үйлдсэн ба талууд болон Санхүүгийн зохицуулах хороонд хялгамглах хуви тус бүр нь хууль зүйн бүрэн хүчин төгөлдөр баримт болно.
- 6.4. Энэхүү Гэрээнд шууд залгаагүй албаа асуудлыг Монгол Улсын дагаж мөрдөж буй хууль тогтоомжоор зохицуулна.
- 6.5. Гэрээний нөхцөл, болзол болон үйлчилгээний пар хүрээг засварлах, өөрчлөх болон үүнтэй холбоотойгоор Гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тохиолдолд гагцхүү бичгээр үйлдэн Талууд гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

Талууд энэхүү Гэрээнд заасан нөхцөл, заалтуудыг гүжэн зөвшөөрч байгаагаа нотлон гарын үсэг зурж, баталгаажуулав

БОНД ГАРГАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ "СЭНДЛИ ББСБХК" ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Б. ОЦГЭРЭЛ	ҮНДСЭН АНДЕРРАЙТЕРИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ: "ӨДЭНИЙ ЭНД КО КАПИТАЛ УЦК" ХХК ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Б.ОЦГИЙБАЯР
---	---

Б.ОЦГИЙБАЯР

Барьцаа, батлан даалт гаргагчийн тогтоол, гэрээ

/Хувьцаа барьцаалуулах тухай тогтоол/

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2022 оны 12 сарын 22 өдөр

31

Улаанбаатар хот

Хувьцаа барьцаалуулах тухай

Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.18 дахь заалт, "Монголын финтек групп" ХК-ийн Дүрмийн 9 дүгээр зүйлийн 9.6.22 дахь заалт, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн хурлын тэмдэглэлийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

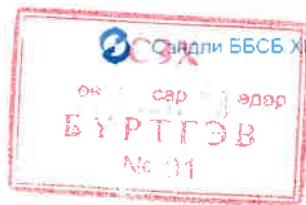
1. Тус компанийн охин компани болох "Сэндли ББСБ" ХК-ийн нийтэд санал болгон Монголын хөрөнгийн бирж дээр гаргах нийт 10'000'000'000.0 (Арван тэрбум) төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгслийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор компанийн эзэмшиж буй 13'000'000'000.0 (Арван гурван тэрбум) төгрөг хүртэлх үнэлгээ бүхий "Сэндли ББСБ" ХК-ийн хувьцааг үндсэн андеррайтер "Өлзий энд Ко Капитал ҮЦК" ХХК-д үнэт цаасны үндсэн болон хүүгийн эргэн төлөлт төлөгдөж дуусах хүртэл хугацаатайгаар холбогдох журмын дагуу барьцаалуулахаар шийдвэрлэсүгэй.
2. Компанийг төлөөлж Хувьцааны барьцааны гэрээ байгуулах эрхийг Гүйцэтгэх захирал (Б.Наранбат)-д олгосугай.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

М.ЦОЛМОН

353

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2023-01-06

№ 01

Утга/Бичлэг хэл

Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай

Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.18 дахь хэсгүүд, "Монголын финтек групп" ХК (цаашд "Компани" гэх)-ийн дүрмийн холбогдох заалтыг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн "Хувьцаа барьцаалуулах тухай" 31 тоот тогтоолын 1 дэх хэсэгт дараах өөрчлөлтийг оруулсугай.

1.1. "...Монголын хөрөнгийн бирж дээр гаргах нийт 10'000'000'000.0 (арван тэрбум) төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгслийн..." гэснийг " ... Монголын хөрөнгийн бирж дээр гаргах нийт 8'500'000'000.0 (Найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгслийн..." хэмээн өөрчлөх;

1.2. "...компанийн эзэмшиж буй 13'000'000'000.0 (Арван гурван тэрбум) төгрөг хүртэлх үнэлгээ бүхий "Сэндли ББСБ" ХК-ийн хувьцааг..." гэснийг "компанийн эзэмшиж буй "Сэндли ББСБ" ХК-ийн 111,785,000 хүртэлх энгийн хувьцааг анхдагч зах зээлд санал болгосон үнэ буюу 150 (нэг зуун тавь) төгрөгөөр үнэлэн нийт 16,8 тэрбум үнэлгээ бүхий энгийн хувьцааг..." хэмээн өөрчлөх.

2. Бондын мөхдөл өөрчлөгдсөнтэй холбогдуулан "Барьцааны гэрээ"-нд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай гэрээ байгуулах, холбогдох үйл ажиллагааг зохион байгуулахыг Гүйцэтгэх захирал /Б.Наранбат/-д үүрэг болгосугай.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

354

Сэндли ББСБ ХК - Үнэт цаасны танилцуулга

/Барьцааны гэрээ/

БАРЬЦААНЫ ГЭРЭЭ

2023 оны 01 сарын 09 өдөр

МБ БГ-23/01

Улаанбаатар хот

Энэхүү "Барьцааны гэрээ" (цаашинд "Гэрээ" гэх)-г Монгол Улсын иргэний хуулийн 156 дугаар зүйл, Хөдөлхөд эд хөрөнгө болон эдийн бус хөрөнгийн барьцааны тухай хууль, бусад хууль, дүрэм, журмыг үндэслэн нэг талаас, "ӨЛЗИЙ ЭНД КО КАПИТАЛ ҮЦК" ХХК (УБД: 9011125147), [РД: 5183855] -ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Б. Өлзийбаяр (цаашинд "Барьцаалагч" гэх),

нөгөө талаас, "МОНГОЛЫН ФИНТЕК ГРУПП" ХК (УБД: 9008001006), [РД: 6692257] -ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Б. Наранбат, (цаашинд "Барьцаалуулагч", хамтад нь "Талууд", хамтаар нь "Тал" гэх) нар дор дурдсан нөхцөлөөр харилцан тохиролцож байгуулав.

НЭГ.НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1. Энэхүү гэрээгээр Барьцаалагч нь Барьцаалуулагчийн охин компани болох "Сэндли ББСБ" ХК ("Бонд гаргагч") болон холбогдох талуудтай 2022 оны 12 сарын 22-ны өдөр байгуулсан АГ-22/23 дугаартай "Андеррайтерийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ", 2023 оны 01 сарын 09-ний өдрийн БОГ - 23/01 дугаартай "Бондын гэрээ" -гэй холбогдуулж Бонд гаргагчийн Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан нээлттэй санал болгох бонд ("Бонд" эсхүл "Өрийн хэрэгсэл")-ын хүү болон үндсэн төлбөрийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах үйл ажиллагаатай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулна.

ХОЁР. БАРЬЦААНЫ НӨХЦӨЛ

2.1 Барьцаалуулагч нь барьцаалах эдийн бус хөрөнгийг өмчлөгч буюу барьцаалах хууль ёсны эрхтэй болохоо албан ёсоор нотолсон болно.

2.2 Барьцаалуулагч нь энэхүү гэрээний 1.1-т заасан үүргийн гүйцэтгэлийг хангах баталгаа болгож дараах эдийн бус хөрөнгийг Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн хурлын 31 дугаартай тогтоол, 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн хурлын 01 дугаартай тогтоол (хавсралт 1, 1а)-д үндэслэн барьцаалж байна.

Барьцааны зүйл: Барьцаалуулагчийн эзэмшиж буй "Сэндли ББСБ" ХК-ийн нийтэд санал болгон гаргах нийт 8'500'000'000.0 (найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгсэл ба түүний хүү болон өрийн хэрэгсэл гаргахтай холбоотой бусад зардлын үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор компанийн эзэмшиж буй доорх хувишаг үндсэн андеррайтер "Өлзий энд Ко капитал ҮЦК" ХХК-д үнэт цаасны үндсэн болон хүүгийн эргэн төлөлт төлөгдөж дуусах хүртэл хугацаатайгаар холбогдох журмын дагуу барьцаалуулна.

№	Барьцаа хөрөнгийн нэр	Барьцаалуулагчийн нэр	Тоо, ширхэг	Нэгжийн үнэ ₮	Барьцаа хөрөнгийн үнийн дүн ₮	Үүргийн гүйцэтгэл хангуулах хуви	Барьцаагаар хангагдах үүргийн гүйцэтгэлийн дүн ₮
1	"Сэндли ББСБ" ХК-ийн эцсийн хувишаг	"Монголын финтек групп" ХК	111,785,000	150	16,767,750,000	70%	11,288,000,000

2.3. Энэхүү гэрээний 2.2-д заасан барьцааны зүйлийн үнэмлээг талууд "Тэрэгэ эстимэйт" ХХК-ийн гаргасан хөндлөнгийн хараат бус үнэмлээний тайлан болон 2023 оны 01 дүгээр сарын 09-ний өдрийн нэмэлт тодруулга албан бичиг (хавсралт 2)-т үндэслэсэн болно.

2.4. Барьцаагаар хангагдах шаардлага, түүний хэмжээ нь өрийн хэрэгслийн үндсэн төлбөрийн эргэн төлөлт, хүү, алданги, Барьцааны зүйлийг худалдан борлуулахад гарсан зардал, улсын тэмдэгтийн

Handwritten signature and number 355

тураамж, нөхөн төлүүлэх шүүхийн зардал, Барьцааны зүйлийг хадгалуулахад гарсан зардал, уг эд хөрөнгөтэй холбоотойгоор төлсөн татвар хураамж, төлбөр болон үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулахтай холбоотой Барьцаалагчид учирсан бусад бүх хохирлын нийлбэрээр тодорхойлогдоно.

2.5. Барьцаалуулагчийн эзэмшиж буй 2.2-т дурдсан хэмжээний хувьцааг бондын үндсэн болон хүүгийн төлбөрийн барьцаа болгон Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвд тусгаарлуулах бөгөөд Бонд гаргагч бондын үндсэн бонд хүүгийн төлбөрийг тогтоосон хугацаанд буцаан төлөөгүй буюу үүргийн гүйцэтгэл хангагдаагүй тохиолдолд барьцааны шаардлагыг хангах тухай мэдэгдлийг Барьцаалуулагчид бичгээр хүргүүлэх бөгөөд Барьцаалуулагч нь Барьцааны зүйлийг тусгаарлалтаас чөлөөлж, Барьцаалагчийн Үнэт цаасны хадгаламжийн төв дэх 57-272 дугаартай дансанд шилжүүлэх хүсэлтийг ҮЦТХТ-д ажлын 1 хоногт багтаан албан бичгээр хүргүүлнэ. Барьцаалагч бондын үүргийн гүйцэтгэлийг хангахын тулд хувьцааг худалдан борлуулж үүргийн гүйцэтгэлийг бүрэн хангуулах эрхтэй.

2.6. Хэрэв ямар нэгэн шалтгаанаар барьцаалсан хөрөнгийг худалдсан үнийн дүн нь хөрөнгө оруулагчид борлуулсан өрийн хэрэгсэл болон түүний хүү, барьцаалагчид учирсан бусад хохирлыг нөхөн төлүүлэхэд хүрэлцэхгүй бол Барьцаалуулагчийн бусад эд хөрөнгөнөөс гаргуулах эрхийг Барьцаалагч эдэлнэ. Талууд тохиролцож бусад хөрөнгөөс гаргуулж чадгаагүй тохиолдолд шүүхэд хандаж шийдвэрлүүлнэ.

2.7. Барьцаалагч нь энэхүү гэрээний 2.2-т дурдсан барьцааны хөрөнгийг шалгах, тухайн эд хөрөнгийн бүртгэл, хяналтыг хариуцдаг байгууллагад байгаа (байх встой) баримт бичгийг үндэслэн эд хөрөнгийн өмчлөл, хөдөлгөөний талаар лавлагаа авах, энэхүү гэрээний биелэлтэд хяналт тавих эрх, үүрэгтэй бөгөөд Барьцаалуулагч нь түүнд энэхүү хяналт хэрэгжүүлэх бүх нөхцөлийг бүрдүүлнэ. Хэрэв уг үйл ажиллагаанд барьцаалагчид аливаа саад тотгор учруулах болон худал мэдээлэл өгсөн бол энэхүү гэрээг ноцтой зөрчсөн гэж үзэх ба үүнтэй холбогдсон бүх зардлыг Барьцаалуулагч тал бүрэн хариуцна.

2.8. Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл болон гэнэтийн ослын улмаас барьцаалсан эд хөрөнгийн бүрэн бүтэн байдалд учирсан хохирлыг Барьцаалуулагч тал бүрэн хариуцна. Энэ нь хөрөнгө оруулагчид борлуулсан өрийн хэрэгсэл, түүний үндсэн төлбөр болон хүүгийн төлбөрийг төлөх гэрээний нөхцөлд ямар нэгэн байдлаар нөлөөлөхгүй.

2.9. Хөрөнгө оруулагчид борлуулсан бондын төлбөр тооцоог, тухайлбал бондын үндсэн төлбөр, хүүг төлүүлэхтэй холбогдон гарсан зардал зэргийг бүрэн төлж дууссанаар барьцаалагдсан хөрөнгийг захиран зарцуулах эрх Барьцаалуулагч талд шилжинэ.

2.10. Барьцаалуулагчийн эзэмшиж буй "Сэндли ББСБ" ХК-ийн 126,141,700 ширхэг энгийн хувьцаа нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022 оны 08 дугаар сарын 10-ны өдрийн 413 тоот тогтоолын дагуу тусгаарлагдсан байгаа бөгөөд Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвийн системээс шалтгаалан давхар тусгаарлах боломжгүй тул уг тусгаарлалтын хугацаа дуусахаас ажлын 3 хоногийн өмнө Барьцаалуулагч нь энэ барьцааны гэрээний дагуу тусгаарлуулах албан хүсэлтийг холбогдох шийдвэр болон гэрээний хамт ҮЦТХТ-д хүргүүлж бондын үүргийн гүйцэтгэл хангагдах хүртэл тусгаарлуулна. Барьцаалуулагч нь энэхүү үйл ажиллагааг урьдчилан ҮЦТХТ-д мэдэгдэж, зөвшөөрөл (хавсралт 3) авсан болно.

2.11. Барьцаалагч нь барьцааны зүйлийг Хөдлөх эд хөрөнгө болон эдийн бус хөрөнгийн барьцааны тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлд заасны дагуу барьцааны мэдэгдлийг бүртгэх цахим самд энэхүү гэрээ байгуулагдсан өдрөөс хойш ажлын 14 хоногийн дотор бүртгүүлнэ.

2.12. Бондын үндсэн ба хүүгийн төлөлт бүрэн тологдсон нөхцөлд барьцааны зүйлийг тусгаарлалтаас чөлөөлөх тухай албан бичгийг үүргийн гүйцэтгэл бүрэн хангагдсан өдрөөс хойш ажлын 3 хоногийн дотор ҮЦТХТ-д хүргүүлж, Барьцааны зүйлийг тусгаарлалтаас чөлөөлүүлж, хөдлөх эд хөрөнгийн барьцааны цахим бүртгэлээс хасах арга хэмжээ авна.

Handwritten signature and the number 356.

ГУРАВ. БАРЬЦААНЫ ХУГАЦАА

- 3.1. Талууд энэхүү гэрээнд гарын үсэг зурснаар гэрээ хүчин төгөлдөр болно.
- 3.2. Гэрээ нь Барьцаалуулагч нь биржээр эзэлтэй гаргасан бондын үүргийг гүйцэтгэлийг бүрэн хангасан, эсхүл тус гэрээний үүргийг бүрэн гүйцэтгээгүйгээс уг гэрээнд заасан үндэслэлээр гэрээг дуусгавар болгож тус үүргийг Барьцааны зүйлээр хангаснаар Гэрээ дуусгавар болно.

ДӨРӨВ. ГЭНЭТИЙН БОЛОН ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 4.1 Давагдашгүй хүчин зүйлс (тухайлбал, үер, гал түймэр, газар хөшлөлт, халдварт өвчний тархалт, зэвсэгт маргацдоон, террорист үйлдэл гэх мэт)-ийн нөхцөл байдлын шууд болон шууд бус үйлчлэлийн улмаас талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй тохиолдолд гэрээний үйлчлэх хугацааг тухайн нөхцөл байдлыг арилгах хүртэл хойштуулж болно.
- 4.2 Энэхүү гэрээний 4.1-д заасны улмаас барьцаа хөрөнгөд хохирол үүссэн тохиолдолд бондын үндсэн болон хүүгийн талбэрийг барьцаалуулагчийн бусад эд хөрөнгөнөөс гарган барагдуулна.
- 4.3 Гэрээний үүргийг биелүүлэхэд саад болох нөхцөл байдал үүссэн болон дууссан талаар талууд нэн даруй нэг нэгэндээ бичгээр мэдэгдэнэ.

ТАВ. БУСАД ЗҮЙЛ

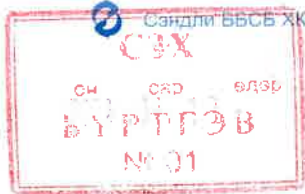
- 5.1. Энэхүү гэрээнээс үүдэлтэй аливаа маргаан гарвал Талууд хэлэлцээний замаар шийдвэрлэх боломжтой бүхий л арга хэмжээг авна. Хэрэв уг арга хэмжээ нь зохих үр дүнд хүрэхгүй бол хуульд заасны дагуу Монгол улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.
- 5.2. Энэхүү гэрээгээр талуудын хооронд байгуулагдсан 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ний өдрийн БГ-22/27 дугаартай Барьцааны гэрээг хүчингүй болгож, шинэчлэн байгуулсанд тооцожоор талууд тохиролцов.
- 5.3. Энэхүү гэрээнд талууд тохиролцон нэмэлт, өөрчлөлт оруулах болно.
- 5.4. Гэрээг Монгол хэл дээр, жижиг хүчтэй 5 хувь үйлдэх ба Барьцаалагчид 1 хувь, Барьцаалуулагчид 1 хувь, Үнэт цаасны төвлөрсөн хадгаламжийн төвд 1 хувь, Санхүүгийн Зохицуулах Хороонд, Монголын хөрөнгийн биржид 1 хувь тус тус хадгалагдана.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Барьцаалагч:
"ӨЛЗИЙ ЭНД КО КАПИТАЛ ҮЦК" ХХК
-ИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:
Гүйцэтгэх захирал Б.ӨЛЗИЙБАЯР

Барьцаалуулагч:
"МОНГОЛЫН ФИНТЕК ГРУПП" ХК
-ИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:
Гүйцэтгэх захирал Б. НАРАНБАТ

/Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл батлах тухай тогтоол/

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2023 оны 01 сарын 06 -ны өдөр

№ 002

Улаанбаатар хот

Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл батлах тухай

Монгол Улсын Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.17, 76.1.18 дахь заалт, "Сэндли ББСБ" ХК ("Компани")-ийн дүрмийн 8 дугаар зүйлийн 8.6.20 дахь заалт, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн хурлын тэмдэглэлийг тус тус үндэслэн **ТОГТООХ** нь:

1. "Сэндли ББСБ" ХК нь Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан олон нийтэд нээлттэй санал болгох 8,500,000,000 (Найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгсэл ("Бонд") -ийн үндсэн болон хүүгийн эргэн төлөлтийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах зорилгоор өөрийн толгой компани болох "Монголын финтек групп" ХК-тай Батлан даалтын гэрээ байгуулахыг зөвшөөрсүгэй.

2. Энэхүү тогтоолын 1-д дурдсантай холбоотойгоор "Монголын финтек групп" ХК болон Үндсэн андеррайтер "Өлзий энд Ко капитал ҮЦК" ХХК нартай байгуулах Батлан даалтын гэрээнд компанийг төлөөлж гарын үсэг зурах эрхийг Гүйцэтгэх захирал (Б.Одгэрэл)-д олгосугай.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

358
[Handwritten signature]

/Батлан даалтын тогтоол/

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

23 01 06

02

Батлан даалт гаргах тухай

Монгол Улсын Компанийн тухай хуулийн 76 дугаар зүйлийн 76.1.17, 76.1.18 дахь заалт, "Монголын финтек групп" ХК ("Компания")-ийн дүрмийн 9 дүгээр зүйлийн 9.6.23 дахь заалт, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн хурлын тэмдэглэлийг тус тус үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Компани нь өөрийн охин компани болох "Сэндли ББСБ" ХК-ийн Монголын хөрөнгийн биржээр дамжуулан олон нийтэд нээлттэй санал болгох 8,500,000,000 (Найман тэрбум таван зуун сая) төгрөгийн үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгсэл ("Бонд")-ийн үндсэн болон хүүгийн эргэн төлөлтийн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор батлан даалт гаргасугай.
2. Энэхүү тогтоол гарсантай холбоотойгоор "Сэндли ББСБ" ХК-тай сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл хийхийг зөвшөөрсүгэй.
3. Энэхүү тогтоолын 1-д дурдсантай холбоотойгоор "Сэндли ББСБ" ХК болон Үндсэн андеррайтер "Өлзий энд Ко капитал ҮЦК" ХХК-тай байгуулах Батлан даалтын гэрээнд компанийг төлөөлж гарын үсэг зурах эрхийг Гүйцэтгэх захирал (Б.Наранбат)-д олгосугай.

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

359

/Батлан даалтын гэрээ/

БАТЛАН ДААЛТЫН ГЭРЭЭ

2023 оны 01 сарын 09

№ *БД* 23/01

Улаанбаатар хот

Энэхүү "Батлан даалтын гэрээ"-г /цаашид "Гэрээ" гэх/

Нэг талаас 6692257 тоот регистрийн дугаартай Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бизнес 34 центр, А корпус, 1 тоот хаялтай "Монголын финтек групп ХК /цаашид "Батлан даагч" гэх/-ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Б.Наранбат;

Нөгөө талаас 5183855 тоот регистрийн дугаартай Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, 5-н давхар хаягт байрлах "Өлзий элд Ко капитал ҮЦК" ХХК /цаашид "Андеррайтер" гэх/-ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Б.Өлзийбаяр;

Нөгөө талаас 5961548 тоот регистрийн Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 2-р хороо, 40,50 мянгат, Бакула ренбүчигийн гудамж, 8/4 тоот хаягт байрлах "Сэндли ББСБ" ХК (цаашид "Бонд гаргагч" эсхүл "Үүрэг гүйцэтгэгч" гэх)-ийг төлөөлж, Гүйцэтгэх захирал Б.Одгэрэл, нар дор дурдсан нөхцөлөөр харилцан тохиролцож Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2021 оны 226 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан "Өрийн хэрэгслийн бүртгэлийн журам", Монгол Улсын Иргэний хуулийн 45 дугаар бүлгийг тус тус үндэслэн энэхүү гэрээг байгуулав.

НЭГ. ГЭРЭЭНИЙ НӨХЦӨЛ

- 1.1. Батлан даагч талын гаргаж буй батлан даалт нь дараах нөхцөлтэй байна. Үүнд:
 - 1.1.1. Батлан даалтын төрөл: Бондын батлан даалт. "Сэндли ББСБ" ХК /цаашид "Үүрэг гүйцэтгэгч" гэх/-ийн гаргаж буй 8'500'000'000.0 (Найман тэрбум таван зуун сая) төгрөг хүртэлх үнийн дүнтэй бондын үндсэн төлбөр болон хүүгийн эргэн төлөлтөд батлан даалт гаргана.
 - 1.1.2. Батлан даалтын дээд хэмжээ: 8'500'000'000.0 (Найман тэрбум таван зуун сая) төгрөг хүртэлх дүнтэй бондын үндсэн төлбөр болон тус бондын хүүгийн төлбөр.
 - 1.1.3. Алдангш: Батлан даалт гаргагч энэ гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй хоног тутамд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.01%-тай тэнцэх хэсгээний алдангийг төлнө.
 - 1.1.4. Батлан даалтын хүчинтэй хугацаа: Үүрэг гүйцэтгэгч нь бондын үндсэн болон хүүгийн төлбөрийг бүрэн төлж дуусах хүртэл.
- 1.2. Батлан даалт хэрэгжих нөхцөл:
 - 1.2.1. Үүрэг гүйцэтгэгч нь бондын үндсэн болон хүүгийн төлбөрийг тогтоосон хугацаанд төлөөгүй тохиолдолд Андеррайтерийн мэдэгдлийг үндэслэн Батлан даагч нь бондын үндсэн болон хуваарьт төлбөрийг бонд эзэмшигчдийн дансанд үл маргах журмаар шилжүүлнэ.
 - 1.2.2. Андеррайтер энэ гэрээний 1.2.1-д заасан мэдэгдлийг бичгээр энэ гэрээнд заасан хаягаар хүргүүлснээр мэдэгдлийг хүргүүлсэнд тооцох бөгөөд Батлан даагч ийнхүү хүлээн авсан өдөр батлан даалтаар хүлээсэн төлбөрийг төлөх үүрэгтэй.

Б.Өлзийбаяр
360

- 1.2.3. Бондын үндсэн болон хүүгийн эргэн төлөлт хийгдэх хуваарьт өдөр тухайн төлбөр хийгдээгүй тохиолдолд тухайн өдөртөө багтаан мэдэгдлийг Андеррайтераас Батлан даагчид хүргүүлнэ.
- 1.3. Батлан даалт дуусгавар болох нөхцөл:
 - 1.3.1. Үүрэг гүйцэтгэгч бонд эзэмшигчийн өмнө хүлээсэн аливаа төлбөрийн үүргээ бүрэн биелүүлснээр эсхүл Үүрэг гүйцэтгэгч бонд эзэмшигчийн өмнө хүлээсэн аливаа төлбөрийн үүргээ бүрэн биелүүлэх боломжгүй болсон нөхцөлд тухайн үүргийг Батлан даагч бүрэн биелүүлж холбогдох төлбөрийг төлж барагдуулснаар;
- 1.4. Бусад нөхцөл
 - 1.4.1. Энэхүү гэрээнд талуудын эрх бүхий этгээдүүд гарын үсэг зураж, тамга дарснаар хүчин төгөлдөр болно.
 - 1.4.2. Гэрээг ажил хүчинтэй таван эх хувь үйлдэх бөгөөд тал тус бүрд нэг хувь, зохицуулагч байгууллагуудад хоёр хувийг тус тус хадгална.
 - 1.4.3. Гэрээтэй холбоотой аливаа асуудлыг харилцан тохиролцоо замаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэх бөгөөд ийнхүү тохиролцоонд хүрч чадаагүй тохиолдолд маргааныг Монгол Улсын хуулийн дагуу шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭГ БАЙГУУЛСАН

Батлан даагч: "Монголын финтек групп"
ХК-ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал
Б.Наранбат

Андеррайтер: "Өлзий энд Ко капитал УЦК"
ХХК-ийг төлөөлж Гүйцэтгэх захирал
Б.Өлзийбаяр

Үүрэг гүйцэтгэгч: "Сэндли ББСБ" ХК-ийг
төлөөлж Гүйцэтгэх захирал Б.Одгэрэл

361
Одгэрэл Б.

Энэт цаасны танилцуулга

Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ

МОНГОЛ УЛС
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ
000264577

<u>2015.05.04</u> <i>/ Бүртгэсэн өн, сар, өдөр /</i>	<u>9007001010</u> <i>/ Хуулийн хэргийн дугаар /</i>	
	<u>5981548</u> <i>/ Регистрийн дугаар /</i>	
<u>Сэндли ББСБ</u> <i>/ Хуулийн этгээдийн нэр, тариуцлын хэлбэр /</i>	<u>Хувьцаат компани Анзалттай ХХУ</u> <i>/ Хуулийн этгээдийн нэр, тариуцлын хэлбэр /</i>	
<u>Дүрэм</u> <i>/ Үүсэн байгуулах баримт бичиг /</i>		
<u>Тогтоол</u> <i>/ Шийдвэрийн нэр /</i>	<u>01</u> <i>/ Дугаар /</i>	<u>2015.04.30</u> <i>/ Он, сар, өдөр /</i>
<u>8611</u> <u>8499</u> <u>6419</u> <u>86110</u> <u>09902</u> <u>64300</u> <i>/ Код /</i>	Зээлийн үйл ажиллагаа Цахим төлбөр тооцоо, мөнгөт гуйвууллын үйлчилгээ Гадаад валютын арилжаа /2018.02.07-2018.02.07/ Факторингийн үйлчилгээ Төлбөрийн баталгаа гаргах Итгэлцлийн үйлчилгээ <i>/ ҮЭЛ ажиллагааны чиглэл /</i>	
<u>Хугацаагүй</u> <i>/ Хувьцаа /</i>	<u>12</u> <i>/ Өмчлөлийн жил /</i>	<u>11,178,500.00</u> <i>/ Тархиагийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /</i>
<u>Улаанбаатар, Чингэлтэй, 2-р хороо, 40, 50 мянгат/15171/, Баяула ринбүчи гудамж, 8/4 тоот,</u> <u>Утас1: 70177700, Утас2: , Факс:</u> <i>/ Хуулийн этгээдийн өлбөн өсөн хаяг /</i>		
	<u>ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГАЗАР</u> <i>/ Бүртгэсэн байгууллагын нэр /</i> УЛСЫН БҮРТГЭГЧ /тэмдэг/	
	 Гэрчилгээ дахин өлбөсөн 2022 он 12 сар 27 өдөр	

Handwritten signature and number 362.

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл

Д/д	Нэмэлт өөрчлөлтийн агуулга	Бүртгэсэн	
		Огноо	Ажилтан гэмдэг
1	Балжинням овогтой Одогсүрэн-э Гуйцэтгэж захирал-р сонгосон(томилсон)- ья бүртгэл.	2021.05.27	
2	Делин гэрчилгээ өгсөн.	2022.12.27	

Энэхүү гэрчилгээг хуурамчаар үйлдсэн этгээдэд Монгол Улсын хуулийн дагуу харуушлага хүлээлгэнэ. Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ засвартай бол хүчингүй.

Олзийт 363

2023-01-10

БҮРТГЭЭ-3-02

2023 оны 10 сарын 13 өдөр
БҮРТГЭЭ-3-02
ХАВСРАЛТ-4
№ 01

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээ

Handwritten signature
364

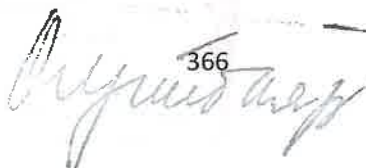
"Гео финанс ББСБ" ХХК-ийн оноосон нэрийг "Гялс кредит ББСБ" ХХК болгон өөрчлөхийг зөвшөөрөв. 2017.11.21 №501 ту
 Гялс кредит ББСБ" ХХК -ийн оноосон нэрийг "Сэндли ББСБ" ХХК болгон өөрчлөхийг зөвшөөрөв. 2021.12.10 №328 тушаал
 ДӨРӨВ. Хуулийн этгээдийн хаяг, хаягийн өөрчлөлтийн тэмдэглэл:

Д/д	Хаяг	Утас	Тэмдэглэл хийсэн огноо, тэмдэг

ТАВ. Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн өөрчлөлтийн тэмдэглэл:

Д/д	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийг нэмэгдүүлсэн, хорогдуулсан хэмжээ	Зөвшөөрөл олгосон огноо	Зөвшөөрөл олгосон шийдвэрийн дугаар	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ
1.		2015.07.03	№318	400,000,000 /мөх олгосон/
2.	400,000,000 /нэмэгдүүлсэн/	2017.07.18	№377	800,000,000
3.	20,000,000 /нэмэгдүүлсэн/	2017.09.27	№427	820,000,000
4.	180,000,000 /нэмэгдүүлсэн/	2017.11.21	№500	1,000,000,000
5.	428,500,000 /нэмэгдүүлсэн/	2019.05.27	№384	1,428,500,000
6.	3,000,000,000 /нэмэгдүүлсэн/	2021.10.07	№268	4,428,500,000
7.	2,000,000,000 /нэмэгдүүлсэн/	2021.12.31	№371	6,428,500,000
8.	1,400,000,000 /нэмэгдүүлсэн/	2022.06.03	№296	7,828,500,000
9.	3,350,000,000 /нэмэгдүүлсэн/	2022.12.23	№73980 шийдвэр	11,178,500,000

 366

ЗУРГАА. Хувьцаа эзэмшигчийн талаар:

Д/д	Овог нэр /Хуулийн этгээдийн нэр/	Регистрийн дугаар	Хувь ийлүүлсэн хөрөнгийн дүн	Хувь	Зөвшөөрөл олгосон огноо	Зөвшөөрөл олгосон шийдвэрийн дугаар, тэмдэг
1.	"Монголын финтек групп" ХК	6692257	6,307,085,000	98.11%	2021.12.31	№371 тушаал
2.	"Радикс технологи" ХХК	6439705	85,710,000	1.33%	2021.12.31	№371 тушаал
3.	Б.Нямжаргал	ЙЮ91040826	14,285,000	0.22%	2021.12.31	№371 тушаал
4.	З.Цолмон	УУ89031123	5,355,000	0.08%	2021.12.31	№371 тушаал
5.	Ц.Дансүрэн	МЯ80081921	3,570,000	0.06%	2021.12.31	№371 тушаал
6.	Л.Нарангуяа	ЙЮ82042221	3,570,000	0.06%	2021.12.31	№371 тушаал
7.	О.Нямдэлэг	ФА72102208	3,570,000	0.06%	2021.12.31	№371 тушаал
8.	Г.Саруун-Оя	УЕ82081903	3,570,000	0.06%	2021.12.31	№371 тушаал
9.	Г.Гантуяа	ЕС90020106	1,785,000	0.02%	2021.12.31	№371 тушаал
1.	"Монголын финтек групп" ХК	6692257	6,307,085,000	80.56%	2022.06.03	№296 тушаал
2.	"Сэндли эмплөйе" ХХК	5999782	1,000,000,000	12.77%	2022.06.03	№296 тушаал
3.	Б.Наранбат	ХП86021476	400,000,000	5.10%	2022.06.03	№296 тушаал
4.	"Радикс технологи" ХХК	6439705	85,710,000	1.10%	2022.06.03	№296 тушаал
5.	Б.Нямжаргал	ЙЮ91040826	14,285,000	0.18%	2022.06.03	№296 тушаал
6.	З.Цолмон	УУ89031123	5,355,000	0.07%	2022.06.03	№296 тушаал
7.	Ч.Дансүрэн	МЯ80081921	3,570,000	0.05%	2022.06.03	№296 тушаал
8.	Л.Нарангуяа	ЙЮ82042221	3,570,000	0.05%	2022.06.03	№296 тушаал
9.	О.Нямдэлэг	ФА72102208	3,570,000	0.05%	2022.06.03	№296 тушаал
10.	Г.Саруун-Оя	УЕ82081903	3,570,000	0.05%	2022.06.03	№296 тушаал
11.	Г.Гантуяа	ЕС90020106	1,785,000	0.02%	2022.06.03	№296 тушаал
1.	"Монголын финтек групп" ХК	6692257	6,307,085,000	56.42%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
2.	"Сэндли эмплөйе" ХХК	5999782	1,000,000,000	8.99%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
3.	Б.Наранбат	ХП86021476	400,000,000	3.57%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
4.	"Радикс технологи" ХХК	6439705	85,710,000	0.77%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
5.	Б.Нямжаргал	ЙЮ91040826	14,285,000	0.12%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
6.	З.Цолмон	УУ89031123	5,355,000	0.05%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
7.	Ч.Дансүрэн	МЯ80081921	3,570,000	0.03%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
8.	Л.Нарангуяа	ЙЮ82042221	3,570,000	0.03%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
9.	О.Нямдэлэг	ФА72102208	3,570,000	0.03%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
10.	Г.Саруун-Оя	УЕ82081903	3,570,000	0.03%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
11.	Г.Гантуяа	ЕС90020106	1,785,000	0.02%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот
12.	Овог нэр	ЕС90020106	3,350,000,000	29.97%	2022.12.23	№7/4900 албан тоот

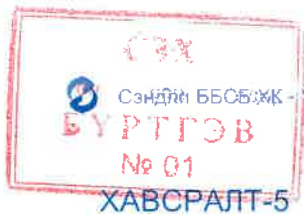
Олзийт 367

ДОЛОО. Хуулийн этгээдийн салбар, төлөөлөгчийн газрын тэмдэглэл:

Д/д	Нэр, дугаар	Хаяг, хаягийн өөрчлөлт	Зөвшөөрөл олгосон огноо	Зөвшөөрөл олгосон шийдвэрийн дугаар	Зөвшөөрлийг тудгэлтүүлсэн, сэргээсэн, хүчингүй болгосон огноо, шийдвэрийн дугаар
1.	Салбар-01	Өвөрхангай аймаг, Арвайхээр сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
2.	Салбар-02	Дорноговь аймаг, Сайншанд сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
3.	Салбар-03	Дорноговь аймаг, Замын-Үүд сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
4.	Салбар-04	Өмнөговь аймаг, Даланзадгад сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
5.	Салбар-05	Баянхонгор аймаг, Баянхонгор сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
6.	Салбар-06	Сүхбаатар аймаг, Баруун-Урт сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
7.	Салбар-07	Дархан-Уул аймаг, Дархан сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
8.	Салбар-08	Дундговь аймаг, Сайнцагаан сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
9.	Салбар-09	Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
10.	Салбар-10	Увс аймаг, Улаангом сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
11.	Салбар-11	Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
12.	Салбар-12	Завхан аймаг, Улиастай сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
13.	Салбар-13	Архангай аймаг, Эрдэнэбулган сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
14.	Салбар-14	Сэлэнгэ аймаг, Сүхбаатар сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
15.	Салбар-15	Сэлэнгэ аймаг, Мандал сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
16.	Салбар-16	Дорнод аймаг, Хэрлэн сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
17.	Салбар-17	Хэнтий аймаг, Хэрлэн сум.	2020.01.10	№05 тушаал	
18.	Салбар-18	Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг	2021.06.30	№164 тушаал	
19.	Салбар-19 Салбар-2	Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг	2021.06.30	№164 тушаал	
21.	Салбар-21	Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг	2021.07.27	№194 тушаал	
22.	Салбар-22	Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум.	2021.10.01	№250 тушаал	
23.	Салбар-23	Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг.	2022.01.12	№15 тушаал	
24.	Салбар-24	Сэлэнгэ аймаг, Баянгол сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
25.	Салбар-25	Дундговь аймаг, Эрдэнэдалай сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
26.	Салбар-26	Өмнөговь аймаг, Гурван тэс сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
27.	Салбар-27	Хэнтий аймаг, Батноров сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
28.	Салбар-28	Дорнод аймаг, Баян-Уул сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
29.	Салбар-29	Сэлэнгэ аймаг, Сайхан сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
30.	Салбар-30	Завхан аймаг, Тосонцэнгэл сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
31.	Салбар-31	Булган аймаг, Булган сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
32.	Салбар-32	Говьсүмбэр аймаг, Шивээговь сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
33.	Салбар-33	Хэнтий аймаг, Өмнөдэлгэр сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
34.	Салбар-34	Архангай аймаг, Тариат сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
35.	Салбар-35	Өвөрхангай аймаг, Хархорин сум.	2022.01.12	№15 тушаал	
36.	Салбар-36	Өвөрхангай аймаг, Сант сум.	2022.03.16	№114 тушаал	
37.	Салбар-37	Увс аймаг, Зүүнговь сум.	2022.03.16	№114 тушаал	
38.	Салбар-38	Өвөрхангай аймаг, Бат-Өлзий сум.	2022.03.16	№114 тушаал	
39.	Салбар-39	Сэлэнгэ аймаг, Ерөө сум.	2022.03.16	№114 тушаал	
40.	Салбар-40	Дархан-Уул аймаг, Шарын гол сум.	2022.03.16	№114 тушаал	
41.	Салбар-41	Увс аймаг, Тэс сум.	2022.03.16	№114 тушаал	
42.	Салбар-42	Өвөрхангай аймаг, Богд сум.	2022.03.16	№114 тушаал	
43.	Салбар-43	Архангай аймаг, Эрдэнэмандал сум.	2022.03.16	№114 тушаал	
44.	Салбар-44	Повний аймаг, Нагван-Овоо сум.	2022.03.16	№114 тушаал	

368
Handwritten signature

**“Монголын финтек групп” хаалттай ХК-ийн санхүүгийн
тайлан
/2022 оны 10 дугаар сарын 31-нээрх Санхүүгийн тайлан/**

САНХҮҮ БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

Монголын финтек групп ХК

(Дэлгэцтэй нэгжгийн нэр)

(тогтоогоор)

Үзүүлэлт	Нэгдсэн санхүүгийн баланс- 2021.10.31	Нэгдсэн санхүүгийн баланс- 2021.12.31 /Аудитлагдсан тайлан/	Нэгдсэн санхүүгийн баланс- 2022.10.31
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	2,194,282,559.36	7,638,571,057.21	4,560,769,785.89
Зээлийн үлдэгдэл	3,802,733,000.00	8,092,055,038.91	10,204,740,662.39
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	569,650,458.60	2,917,302,593.57	4,654,703,618.89
Бараа материал	13,640,166.00	61,455,794.45	2,821,500.00
Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	262,500,546.00	366,773,891.52	640,954,198.48
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	6,842,806,729.96	19,876,158,365.66	20,063,989,765.65
Үндсэн хөрөнгө	1,586,610,599.99	1,683,724,599.32	1,883,963,094.17
Биег бус хөрөнгө	2,470,048,260.10	1,983,974,791.38	2,494,581,584.30
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	5,825,500,000.00	1,219,030,000.00	1,496,981,750.00
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	9,083,158,860.09	4,886,729,390.70	5,875,526,428.47
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	15,925,965,590.05	24,762,887,756.36	25,939,516,194.12
Дансны өглөг	176,892,413.78	2,540,502,629.12	242,071,202.59
Татварын өглөг	38,316,362.82	13,200,327.90	99,759,192.32
НДШ - ийн өглөг	198,388.00	3,273,045.31	18,483,235.19
Банкны богино хугацаат зээл	0.00	97,300,000.00	1,185,424,050.00
Бусад богино хугацаат өр талбар	6,491,436,000.00	7,277,531,628.50	6,911,865,491.10
Богино хугацаат өр талбарийн дүн	6,706,843,164.60	9,931,807,630.83	8,457,803,171.22
Урт хугацаат зээл	4,590,000,000.00	4,776,967,316.70	4,590,000,000.00
Урт хугацаат өр талбарийн дүн	4,590,000,000.00	4,776,967,316.70	4,590,000,000.00
Өр талбарийн нийт дүн	11,296,843,164.60	14,708,774,947.53	13,047,803,171.22
Өмч	10,310,483,758.35	14,575,775,558.35	18,311,316,044.31
Хувьцаат	6,519,022,400.00	10,527,877,200.00	8,486,461,400.00
Нэрлэх таллагдсан капитал	3,791,461,358.35	4,047,898,358.35	3,510,787,446.11
Нөөц сангуудын үлдэгдэл	0.00	0.00	12,907,998.00
Эздийн өмчийн бусад хэсэг	0.00	0.00	6,301,159,200.00
Хуримтлагдсан ашиг	(5,681,361,332.90)	(4,521,662,749.52)	(5,419,403,021.20)
Эздийн өмчийн дүн	4,629,122,425.45	10,054,112,808.83	11,891,913,022.91
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	15,925,965,590.05	24,762,887,756.35	25,939,516,194.13

Захирал:

Б.Наранбат

Нягтлэн бодогч:

О.Нямдэлгэр

370

ОРЛОГО ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

Монголын финанс групп ХК

(Аж ахуйн нэгжгийн үзэр)

Үзүүлэлт	Нөгүрсөн санхүүгийн баланс- 2022.12.31	Төлөөрхөдөр	
		Нэгдсэн санхүүгийн баланс- 2021.12.31 /Аудитлагдсан тайлан/	Нөгүрсөн санхүүгийн баланс- 2022.12.31
Борлуулалтын орлого (цэвэр)	337,253,800.16	4,650,238,635.54	3,590,100,528.43
Борлуулалтын бүтэц дэлгэцтэй өртөг	4,322,205.90	1,967,994,616.20	255,946,666.00
Нийтү ашигт (алдагдал)	332,931,594.26	2,682,244,019.34	3,334,133,802.43
Бусда орлого	916,472,000.00	0.00	3,414,735,933.62
Ерэнхэй ба удирдлагын зардал	3,628,263,512.13	5,238,076,812.00	7,878,061,908.03
Бусда зардал	14,854,000.00	0.00	43,812,768.00
Гаднаа шалгарсан хэргийн эсрүүтэй олоо (100)	0.00	0.00	90,768,158.39
Үгээр татвартай өмнөх ашиг (алдагдал)	(2,393,713,947.87)	(2,536,412,792.88)	(1,082,216,721.88)
Орлогын татварын зардал	12,000,000.00	44,286,100.00	249,631,000.00
Ердийн үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг (алдагдал)	(2,406,713,947.87)	(2,492,126,692.88)	(1,332,647,721.88)
Тайлант үеийн цэвэр ашигт (алдагдал)	(2,406,713,947.87)	(2,492,126,692.88)	(1,332,647,721.88)
Нийт дүнслэлийн үйл ажиллагааны дүн	(2,406,713,947.87)	(2,492,126,692.88)	(1,332,647,721.88)
Нэгж хэмжээнд нэгдсэн суурь ашиг (алдагдал)	0.00	0.00	0.00

Эгээр:

Нэгжгийн бодогч

О.Нандин

О.Нандин

Handwritten signature and the number 371.

Сэндли ББСБ ХК-ийн цаасны танилцуулга
СЭХ
өн сар өдөр
БҮР 2021 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх Аудитлагдсан Санхүүгийн тайлан/
№ 01

МОНГОЛЫН ХАРИУЦАГЧИЙН СЭНДЛИ ББСБ ХК-ийн
MONGOLIAN STOCK EXCHANGE
2023-01-16

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

ЧАДВАРЛАГ

А У Д И Т Х Х К

Нягтлан бозох бүртгэл, аудит, санхүүгийн
хөндлөнгүйн хяналтын байгууллага

"МОНГОЛЫН ФИНТЕК ГРУПП" ХК

2021 оны 12-р сарын 31-нээр дуусгавар болгосон
групийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан

Улаанбаатар хот

Улаанбаатар хот

МОНГОЛЫН ФИНТЕК ГРУПП ХК-ИЙН
УДИРДЛАГАД

ЧАДВАРЛАГ АУДИТ ХХК

Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо,
Жуулчны гудамж, Центр 34 төв, 5 дахьар, 503 тоот
Утас / Факс: (976) 99200034
E-mail: ChadvarlagAUDIT@gmail.com

2022.04.11 № 02/64
танилцуулгын № _____ т

Аудитын тайлан, дүгнэлт,
зөвлөмж хүргүүлэх тухай

Монголын финтек групп ХК болон Чадварлаг аудит ХХК-ийн хооронд байгуулсан 2022 оны 22/19 тоот аудитын үйлчилгээний гэрээ (хэлцэл)-г үндэслэн тус компаний 2021 оны 12-р сарын 31-ээр дуусгавар болгосон группийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд аудит хийж гүйцэтгэн, тайланг хүргүүлээ.

Бидэнтэй хамтран ажилласан та бүхэнд талархалаа илэрхийлж байна.

Хавсралт 10. хуудастай.

Хүндэтгэсэн,

ЗАХИРАЛ *[Signature]* Д.РЭНЦЭНХАНД

[Signature] 373

АГУУЛГА

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	1
УДИРДЛАГЫН ХАРИУЦЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ	1
БАЙГУУЛЛАГЫН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ	1
АУДИТ ХИЙГДСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН	2
САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН	2
ОРЛОГЫН ДЭЛГЭЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН	3
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН	4
МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН	5
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТЭМДЭГЛЭЛ	7
1. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГ БЭЛТГЭЖ, ТАЙЛАГНАСАН ҮНДЭСЛЭЛ	6
2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ТОМООХОН ТООЦООЛГУУД	7
3. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ҮНДСЭН БОДЛОГУУДЫН ХУРААНГУЙ	8
4. МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	15
5. ДАНСНЫ АВЛАГА	15
6. ТАТВАР, НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН АВЛАГА	15
7. САНХҮҮГИЙН ХӨРӨНГӨ	18
8. УРЬДЧИЛЖ ТӨЛСӨН ЗАРДАЛ/ТООЦОО	18
9. БУСАД ЭРТЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	18
10. ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	16
11. БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	17
12. ТАТВАРЫН ӨР	17
13. БУСАД БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	17
14. УРЬДЧИЛЖ ОРСОН ОРЛОГО	17
15. ЭЗЭРИЙН ӨМЧ	17
16. ЭЗЭРИЙН ӨМЧИЙН БУСАД ХЭСЭГ	18
17. ХУРИМТЛАГДСАН АШИГ	18
18. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГО	18
19. БУСАД ОРЛОГО	18
20. БОРЛУУЛАЛТ, МАРКЕТИНГИЙН БОЛОН ӨРӨНХӨЙ УДИРДЛАГЫН ЗАРДАЛ	19
21. ОРЛОГЫН ТАТВАРЫН ЗАРДАЛ	19
22. ХОЛБООТОЙ ТАЛУУДЫН ТОВРУУЛГА	19

374

БАЙГУУЛЛАГЫН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

Үүсгэн байгуулах шийдвэр	"Монголын финтек групп" ХК нь Үүсгэн байгуулагчийн 2021 оны 04 дугаар сарын 02-ний өдрийн 01 тоот шийдвэрийн дагуу Хувьцаат компани /хөөлттэй хувьцаат компани/ хэлбэрээр үүсгэн байгуулагдсан.	
Гэрчилгээ ба лиценз	2021 оны 04 дугаар сарын 05-ны өдөр Монгол улсын Улсын Бүртгэлийн Ерөнхий Газраас 6692257 тоот регистрийн, 9008001006 тоот бүртгэлийн дугаар бүхий хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээг олгосон.	
Зорилго	" Монголын финтек групп " ХК нь финтек технологид суурилсан санхүүгийн олон төрлийн үйлчилгээг өөрийн охин компаниудаар дамжуулан хүргэх, хилийн чандад буй монголчуудад болон гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагч, бизнес эрхлэгч, иргэдийг холбох, олон улсад тэдгээрийн бизнесийг таниулах, өргөжлэх гүүр нь буюу Санхүүгийн холдинг компани болох зорилготой.	
Хаяг байршил	Бүртгэлтэй хаяг нь: Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Арт хяус , 5 давхарт	
Холбоо барих утас	70157700	
Өөрийн хөрөнгийн хэмжээ	6,507,382,400 төгрөг	
Үндсэн болон туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл	63990- Мэдээлэл технологийн үйл ажиллагаа эрхлэх 70200- Менежментийн зөвлөгөө өгөх	
ТУЗ-ийн гишүүд:	Дарга	М.Цолмын
	Ердийн гишүүд	Б.Наранбат Б.Эрдэнэ Ё.Амарбат Ц.Баярсуу Н.Билгүүн
	Харат бус гишүүд	Мп Омуер Жавхлан Г.Цацрал

375
Цэцэгшүрэн

ТУЗ-ын дэргэдүйн хороод

Эрсдэл, комплайсын удирдлагын хороо дарга гишүүн

Б.Нарантуяа
Д.Баярбат
Д.Эрдэнэ

Аудитын хороо дарга гишүүн

Д.Баярбат
Б.Чинбат
Н.Билгүүн

Цалин урамшуулын хороо дарга гишүүн

Б.Наранбат
М.Цолмон
Д.Эрдэнэ

Удирдлагын баг

ТУЗ-ын дарга

М.Цолмон

Гүйцэтгэх захирал

Б.Наранбат

Ерөнхий нягтлан бодогч

О.Нямдэлэг

376
Handwritten signature

УДИРДЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг үнэн зөв бэлтгэж, компанийн 2021 оны 12-р сарын 31-ний байдлаарх санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусвар болсон үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлтийг санхүүгийн тайлагмалын олон улсын стандарт (СТОУС)-ын дагуу зохижтой толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлага дараах үүрэг хармуцлагыг биелүүлсэн. Үүнд:

- Нягтлан бодох бүртгэлийн зохижижтой бодлогыг сонгох, тууштайгаар даган мөрдөж, үндэслэлтэй нягт нэмбай тооцоолон, үнэлгээ хийх, бүх холбогдох нягтлан бодох бүртгэлийн стандартыг мөрдсөн.
- Компанийн эд хөрөнгийг хадгалан хамгаалах, аливаа заль мэх, зүй бус үйлдлээс урьдчилан сэргийлэх, ийм үйлдлийг илэрүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлсэн.
- Санхүүгийн тайланг тасралтгүй үйл ажиллагаанд үндэслэн бэлтгэсэн.

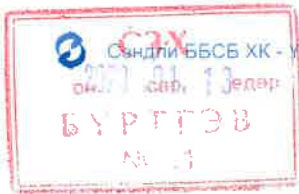
"Монголын финтек групп" ХК-ийн ТУЗ-ийн дарга М.Цолмон, гүйцэтгэх захирал Б.Наранбат компанийн санхүүгийн удирдлагыг хариуцан ажилладаг ерөнхий нягтлан бодогч О.Нямдалэг бид энэхүү 1-ээс 34 дүгээр хуудсанд үзүүлсэн компанийн санхүүгийн тайлангууд нь 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх компанийн санхүүгийн байдал болон мөн тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайланг жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн тайлагмалын олон улсын стандартуудын дагуу бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв, бодитойгоор илэрхийлсэн болохыг үүгээр мэдэгдэж байна.

ТУЗ-ийн дарга
М.Цолмон

Гүйцэтгэх захирал
Б.Наранбат

Ерөнхий нягтлан бодогч
О.Нямдалэг

**"МОНГОЛЫН ФИНТЕК ГРУПП" ХК-ИЙН
ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД ТАНАА**

ЧАДВАРЛАГ АУДИТ ХХК

Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо,
Жуулчны гудамж, Центр 34 төв, 5 дөвөж, 503 тоот
Утас / Факс: (976) 99200034
E-mail: ChelvestepAUDIT@gmail.com

2022.04.11 № А/22-19

Талбай _____ Нийт _____

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Нагтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Дүгнэлт

Бид "Монголын финтек групп" ХК ба түүний олон компаниудын 2021 оны 12 сарын 31-ээр нагтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан, уг өдрөөр тасалбар болгосон тайлант жилийн эцсээрх орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, нагтгэсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, нагтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, тайлбар тодруулгаас бүрдсэн нагтгэсэн санхүүгийн тайланд аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Бидний дүгнэлтээр "Монголын финтек групп" ХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгосон нагтгэсэн санхүүгийн тайлангууд нь бүрэл л материаллаг асуудлаар, нагтгэсэн санхүүгийн байдал, тусгай жилийн нагтгэсэн санхүүгийн гүйцэтгэл болон нагтгэсэн мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (цаашид "СТОУС" гэх)-ын дагуу үнэн, зөв талвиулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

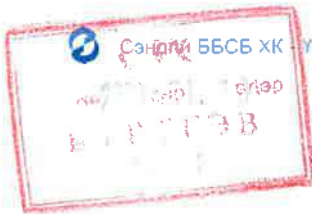
Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын Олон Улсын Стандарт (АОУС)-ын дагуу гүйцэтгэсэн болно. Уг стандартуудын дагуу бидний хүлээх үүргийг энэхүү тайлангийн нагтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой аудиторын үүрэг хэсэгт тусгасан. Бид нягтлан бодогчдын ёс зүйн олон улсын стандартын зөвлөлөөс баталсан Мэргэжлийн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрэм (НБЕЗОУСЗ-ын дүрэм)-ийн дагуу Группээс хараат бус ба НБЕЗОУСЗ-ын дүрмийн дагуу бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь аудитын дүгнэлт гаргах хангалттай бөгөөд зохистой үндэслэл болно гэж итгэж байна.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр аудитын гол асуудлууд нь тайлант жилийн нагтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал асуудлууд юм. Нагтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нагтгэсэн байдлаар өмч үзсэн ба дүгнэлт гаргахдаа эдгээр асуудлууд тус бүрт тусад нь дүгнэлт гаргаагүй болно.

378
Орзуулсан тусгай

Унат цаасны танилцуулга

Бусад мэдээлэл

Удирдлага нь бусад мэдээллийн талаар үүрэг хүлээнэ. Бусад мэдээлэлд төлөөлөн удирдах зөвлөл ("ТУЗ")-ын дарга болон гүйцэтгэх удирдлагын мэдэгдэл багтана. Бусад мэдээлэл нь энэхүү аудиторын тайланг гаргасан өдрөөр бидэнд багтсан хүргүүлдэг.

Энэхүү санхүүгийн тайланд өгөх манай дүгнэлт нь бусад мэдээллийг хамраагүй бөгөөд бид бусад мэдээлэлд ямар нэгэн дүгнэлт өгөхгүй.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотойгоор бид дээр тодорхойлогдсон бусад мэдээллийг бэлэн болсон үед унших үүрэгтэй бөгөөд бусад мэдээлэл нь санхүүгийн тайлан эсвэл аудитын явцад цуглуулсан мэдээллээс материаллаг хэмжээний алдаатай эсэхийг асч үзэх ёстой.

Бусад мэдээллийг унших, бусад мэдээлэл нь материаллаг хэмжээний зөрүүтэй эсвэл алдаатай байвал бид засаглах эрх бүхий этгээдэд мэдэгдэх үүрэгтэй бөгөөд бид бусад горимыг гүйцэтгэх, дараах зүйлсийг тодорхойлно:

- Бусад мэдээлэл нь материаллаг хэмжээний алдаатай эсэх;
- Группын санхүүгийн тайлан нь материаллаг хэмжээний алдаатай эсэх;
- Группын болон түүний орчны талаарх бидний ойлголтыг шалгах хэрэгтэй эсэх.

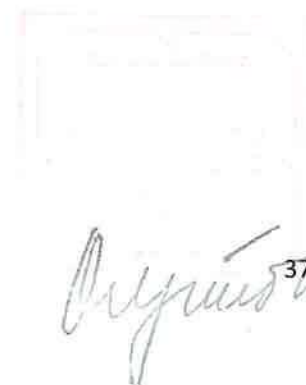
Хэрэв бид бусад мэдээлэлд материаллаг хэмжээний алдаа байгаа гэж үзсэн ба түүнийг нь залруулаагүй бол, бид залруулаагүй материаллаг хэмжээний алдааг манай тайлангийн мэдээлэл хэрэглэгчдэд хүргэхийн тулд зохицой арга хэмжээ авахыг засаглах эрх бүхий этгээдээс хүсэх болно.

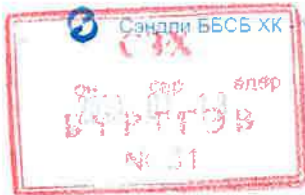
Хэрэв бид Группын аудитлагдсан санхүүгийн тайлан болон Группын болон түүний орчны талаарх бидний ойлголтод материаллаг хэмжээний алдаа байна гэж үзвэл, бид АОУС-ын дагуу холбогдох арга хэмжээг асч хэрэгжүүлнэ.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлантай холбоотой удирдлага болон засаглах эрх бүхий этгээдийн үүрэг харьцлага

Удирдлага нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаа СТОУС-ын дагуу багтсан шударгаар илэрхийлэх, эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг багтгах, үнэн зөв тогилуулах үүрэг хүлээх бөгөөд мөн зөвхөн эсвэл алдаанаас үүдэх материаллаг алдаатай тайлангалгүй нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг багтгах боломжтой болгоход зайлшгүй чухал гэж өөрийн тодорхойлсон дотоод хяналтуудын талаарх хариуцлагыг хүлээнэ.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг гаргахдаа удирдлага группыг үйл ажиллагааг нь зогсоох юм уу татан буулгахар төлөвлөсөн, эсвэл үүнээс өөр боломжтой сонголт байхгүй байхас бусад тохиолдолд санхүүгийн тайлангуудаа гаргахдаа удирдлага үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадамжийг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг хараглах үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Засвараар эрх бүхий этгээд нь группын нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн үйл явцад хяналт тавих үүрэг хариуцлагатай байна.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын үүрэг хариуцлага

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь бүрэлдээ алдаа эсвэл санаатай залыт үйлдлийн улмаас материаллаг хэмжээний алдаагүй илэрхийлэгдсэн эсэх талаар үл үндэслэлтэй нотолгоо олж авах болон бидний дүгнэлтийг агуулсан аудиторын тайлан гаргах нь бидний зорилго юм. Үл үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний нотолгоо боловч АОУС-ын дагуу хийгдсэн аудит нь байнга материаллаг хэмжээний алдааг илрүүлдэг гэсэн баталгаа болохгүй. Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсч болох ба дангаараа эсвэл нийтдээ эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргасан хэрэглэгчийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллагт тооцогддог.

АОУС-ын дагуу аудитын нэг хэсэг болж, бид аудитын туршид мэргэжлийн үнэлэмжээ ашиглан, мэргэжлийн үл итгэх зарчмыг баримтлан ажигладаг. Мөн бид:

- Залилан болон алдаанаас үүсч болохуйц нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн материаллаг буруу илэрхийлэгдэх эрсдлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн, уг эрсдлүүдэд тохирох аудитын горимуудыг боловсруулан гүйцэтгэж, аудитын дүгнэлтийн үндэслэл болж хяналттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоог олж авсан. Залиллагаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдлээс өндөр байдаг. Учир нь залилангийн үед хувьалдаан, хуурамчаар үйлдэх, санаатай орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон дотоод хяналтыг үл хэрэгжүүлэх явдлууд тохиолдсон байж болдог.

- Аудитын горимуудыг сонгохтой холбоотойгоор дотоод хяналтуудыг судалдаг ба энэ нь Группын дотоод хяналтын үр дүнтэй байдлын талаар дүгнэлт өгөх зорилгогүй болно.

- Нэгтгэн бодох бүртгэлийн бодлогын зохистой байдал болон удирдлагын бэлтгэсэн нэгтгэн бодох бүртгэлийн таамаглал болон холбогдох тодруулгуудын бодитой байдлыг үнэлдэг.

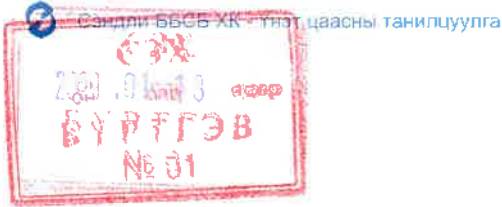
- Нэгтгэн бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг удирдлага зохиотой хэрэглэсэн эсэх, олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн тасралтгүй байх нөхцөлийг үргэлжлүүлэн хангах Группын чадварт мадагдахуйц аргаар үүсгэхүйц үйл явдал болон материаллаг тодорхой бус байдал үүссэн эсэхийг үнэлдэг. Хэрэв бид материаллаг хэмжээний тодорхой бус байдал байгаа гэж үзвэл аудиторын дүгнэлт болон нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад анхаарал хандуулдаг ба уг тодруулгууд нь зохистой биш гэж үзсэн тохиолдолд бид дүгнэлтээ өөрчилдөг. Бидний дүгнэлт нь манай аудиторын тайлангийн өдөр хүртэлх олж авсан аудитын нотолгоон дээр үндэслэсэн байдаг. Хэдий тийм боловч ирээдүйд болох үйл явдал эсвэл нөхцөл байдал нь Группыг үйл ажиллагаагаа явуулахад нь савд учруулж болох юм.

- Санхүүгийн тайлангийн ерөнхий тогилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлдэг. Үүнд тодруулгаас гадна санхүүгийн тайланг үнэн зөв тогилуулсан эсэхийг үнэлэхийн тулд ажил гүйцэтгэж, үйл явдлуудыг тогилуулсан эсэхийг үнэлдэг.

- Нэгтгэсэн санхүүгийн санхүүгийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхийн тулд Группын доторх компаниуд болон бизнесийн үйл ажиллагаа болон санхүүгийн мэдээллийн талаарх зохистой аудитын нотолгоо олж авсан. Бид нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын гүйцэтгэл болон түүнийг удирдан зохион байгуулахтай холбоотой үүргийг

Аудиторын үнэмлэхүй 380

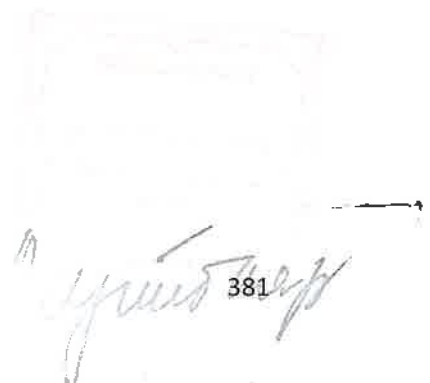

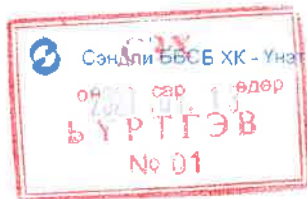
хүлээдэг. Мөн бид өөрсдийн аудитын дүгнэлтийн талаар үүрэг хүлээдэг.

Аудитор нь засаглах эрх бүхий этгээдтэй зөвхөн аудитын өмчийн цар хүрээ, цаг хугацаа болон аудитын явцад илэрсэн ач холбогдол бүхий асуудлуудаар холбогддог ба үүнд аудитын үеэр аудиторын илрүүлсэн дотоод хяналтын мэдэгдэхүйц алдаа болон дутагдал орно.

Бусад асуудал

Энэхүү тайланг өөр ямар нэг зорилгоор биш, Монгол Улсын компанийн тухай хуулийн 94 дүгээр зүйлд заасны дагуу хувьцаа эзэмшигчдэд зориулан аудитыг гүйцэтгэсэн болно. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд аливаа бусад этгээдийн өмнө хариуцлага хүлээхгүй болно.

Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
 нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

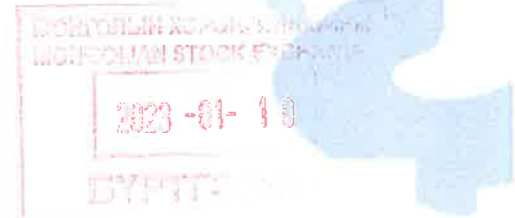
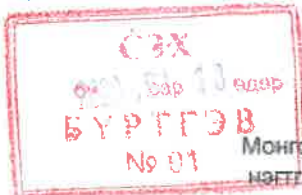
(лишан төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	тодруулга	2020	2021
ХӨРӨНГӨ			
Эргэлтийн хөрөнгө			19,876,158.0
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	3	-	7,638,571.0
Дансны авлага	4	-	8,904,080.2
Бусад авлага	5	-	455,267.3
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	6	-	2,450,000.0
Бариа материал	7	-	61,455.7
Урьдчилж төлсөн зардал/гооцоо	8	-	366,773.8
Эргэлтийн бус хөрөнгө			4,886,729.2
Үндсэн хөрөнгө (цэвэр)	9	-	1,683,724.5
Биет бус хөрөнгө (цэвэр)	10	-	1,983,974.7
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	11	-	1,219,030.0
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН		-	24,762,887.2
ӨР ТӨЛБӨР			
Богино хугацаат өр төлбөр			9,931,807.1
Дансны өглөг	12	-	2,536,347.8
Цалингийн өглөг	12	-	4,154.7
Татварын өглөг	12	-	13,200.3
НДШ-ийн өглөг	12	-	3,273.0
Богино хугацаат зээл	12	-	97,300.0
Урьдчилж орсон орлого	12	-	163,024.1
Нөөц өр төлбөр			734,293.2
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	13	-	6,360,214.0
Урт хугацаат өр төлбөр			4,776,967.3
Урт хугацаат зээл	14	-	4,776,967.3
ЭЗДИЙН ӨМЧ			10,054,112.8
- Хувьцаат	15	-	10,527,877.2
Нэмж төлөгдсөн капитал	16	-	4,047,896.3
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	17	-	(4,521,662.7)
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ ДҮН		-	24,762,887.2

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг хэлбэрлэх тодруулгын хамтаар уншигчид уу.

Handwritten signature and the number 382.

Монголын финтек групп ХК болон түүний охин компаниуд нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

ОРЛОГЫН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАЙЛАН

Үзүүлэлт	(мянган төгрөгөөр)	
	2020	2021
Борлуулалтын орлого (цэвэр)	-	4,650,258.6
Борлуулалтын өртөг	-	1,967,994.6
Нийт ашиг (алдагдал)	-	2,682,264.0
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	-	5,238,878.8
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	-	(2,556,612.8)
Орлогын татварын зардал	-	44,286.1
Татвар дараах ашиг (алдагдал)	-	(2,600,898.9)
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-	(2,600,898.9)
Орлогын нийт дүн	-	(2,600,898.9)
Нэлэ хувьцаанд ногдох суурь ашиг (алдагдал)	-	(2,600,898.9)

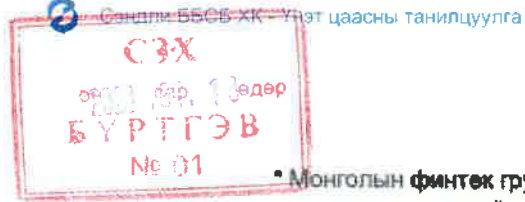
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

Үзүүлэлт	Өмч	Нэмж төлөгдсөн капитал	(мянган төгрөгөөр)	
			Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2020 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	-	-	-	-
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	-	-	(1,920,763.80)	(1,920,763.80)
Залруулсан үлдэгдэл	-	-	(1,920,763.80)	1,920,763.80
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-	-	(2,600,898.90)	(2,600,898.90)
Өмчид гарсан өөрчлөлт	10,527,877.20	4,047,898.30	-	14,575,775.50
2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	10,527,877.20	4,047,898.30	(4,521,662.70)	10,054,112.80

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг холбогдох төдруулагын хамтаар уншиж уу.

Алтанбаатар 383

"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

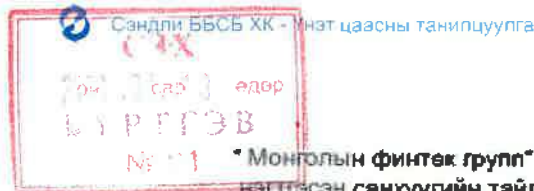
(Монгол төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	2020	2021
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	-	4,979,053.1
Барив борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсэний орлого	-	4,650,258.6
Эрхийн шилтгэл, хураамж, төлбөрийн орлого		328,794.5
Мөнгөн зарлагын дүн	-	3,705,409.7
Ажилчдад төлсөн		1,597,654.0
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн		181,907.1
Бараа материал худалдан авахад		491,923.6
Ашиглалтын зардалд төлсөн		351,896.6
Тулш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн		14,521.1
Хүүний төлбөрт төлсөн		77,402.9
Бусад мөнгөн зарлага		990,104.4
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	-	1,273,643.4
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	-	-
Мөнгөн зарлагын дүн	-	181,888.10
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшсэнд төлсөн		81,958.10
Бусад урт хугацаат хөрөнгө олж эзэмшсэнд төлсөн		100,000.00
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	-	(181,888.10)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн	-	10,611,066.90
Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан		1,227,749.20
Хувицаа болон өмчийн бусад үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан		9,383,318.70
Мөнгөн зарлагын дүн	-	4,064,271.20
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	-	4,064,271.20
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	-	6,546,795.70
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	-	7,638,571.00
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	7,638,571.00

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг холбогдох тодруулгын хамтаар уншина уу.

384
[Handwritten signature]

1. Үндсэн үйл ажиллагаа ба зохион байгуулалт

Монголын финтек групп ХК нь 2021 онд Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдсан. Компанийн толгой компани болох "Монголын мючуал финанс групп" ХХК нь 76.6 хувийг эзэмшдэг бөгөөд үлдсэн 23.4 хувийг нь жижиг хувьцаа эзэмшигчид эзэмшдэг.

Энэхүү аудитлагдсан нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг 2021 оны 12 сарын 31-нээр тасалбар болгон бэлтгэхдээ Компани болон түүний охин компаниудыг нэгтгэн бэлтгэсэн байна. Группийн охин компаниудын эрхлэх үйл ажиллагааны талаархи мэдээллийг тодруулга 23-т тодруулсан.

Группийн 2021 оны 12 сарын 31-нээр тасалбар болгосон нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг 2022 оны 4-р сарын 11-ний өдрөөр Группийн удирдлага батлан гаргасан.

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй

2.1 Мөрдсөн стандарт

Группын нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (НББОУСЗ)-с гаргасан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартууд (СТОУС)-ын дагуу бэлтгэж, тайлагнасан болно.

2.2 Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан бэлтгэсэн суурь

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг зарим үндсэн хөрөнгөөс бусад зүйлсийн хувьд түүхэн өртөгт үндэслэн бэлтгэсэн. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод тусгаснаар зарим үндсэн хөрөнгийг дахин үнэлсэн үнэ буюу бодит үнэ цэнээр бүртгэсэн. Түүхэн өртөг нь хөрөнгийг худалдан авах үед төлсөн эсвэл солилцсон зүйлийн бодит үнэ цэнэ байдаг.

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг Группийн үйл ажиллагааны үндсэн мөнгөн тэмдэгт болох төгрөгөөр, Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн дүнгүүдийг тодруулгад өөрөөр эвсэвч бусад тохиолдолд мянганчиглан, санхүүгийн мэдээллийг мянган төгрөгөөр илэрхийлсэн.

2.3 Нэгтгэлийн суурь

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь Компанийн болон Компанийн хяналтанд байдаг охин компаниудын санхүүгийн тайлангуудаас бүрддэг. Хяналт байгаа эсэхийг дараах элементүүдээр хэмждэг.

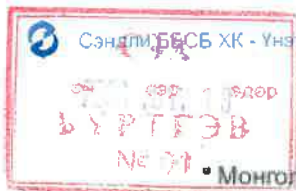
- Санхүүжигчид үзүүлэх нөлөө;
- Санхүүжигчийн өгөөжөөс хүртэх эрх;
- Санхүүжигчийн өгөөжөөс хүртэх дүнд нөлөөлөх чадвар.

Компани санхүүжигчид хяналт тогтоож байгаа эсэхийг дээрх гурван элементүүдэд өөрчлөлт гарсан эсэхээр дахин үнэлдэг.

Компани охин компанийг хяналтандаа оруулсан өдрөөс эхлэн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд уг охин компанийг нэгтгэх ба охин компани дахь хяналтаа алдсан өдрөөс эхлэн нэгтгэхээ зогсоодог. Тусгайлан, охин компанийн тайлант жилийн орлого, зардлыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгахдаа тухайн охин компани дахь хяналтыг олж өрсөн өдрөөс тухайн охин компани дахь хяналтаа алдсан өдөр хүртэлх тайлант жилийн орлого, зардлыг ашиг алдагдал болон бусад нэгтгэсэн

385
Олзуунтүвшин

**“Монголын финтек групп” ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)**

иж бүрэн орлогын тайланд нэгтгэдэг. Хэрэв шаардлагатай бол, Группын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлоготой нийцүүлэхийн тулд охин компанийн санхүүгийн тайланд тохируулга хийж болно.

Толгой болон охин компаниудын хооронд гарсан орлого, зардал, мөнгөн гүйлгээ болон хөрөнгө, өр төлбөр, өмчийн дансдын үлдэгдлийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд бүрэн устгана.

2.4 Бараа материал

Бараа материалыг жигнэсэн дундаж өртгийн арга, цэвэр боломжит үнэ цэнээр тооцоолсон худалдан авалт ба үйлдвэрлэлийн өртгөөр хэмжинэ. Худалдан авах зардал нь тайлант хугацаанд худалдан авалтын холбогдох нэмэлт зардлыг агуулдаг. Үйлдвэрлэлийн зардал нь шууд хамааралтай зардлууд ба бүтээгдэхүүнтэй холбоотойгоор шууд бус зардлын зарим хэсгийг багтаана. Цэвэр боломжит үнэ цэнэ нь тооцоолсон борлуулалтын үнээс холбогдох гүйцэтгэлийн зардал болон борлуулалтын зардлыг хассан дүн юм.

Бараа материалын хэрэглээний болон цэвэр боломжит үнэ цэнийг харгалзан материал, бүтээгдэхүүний хувьд хасагдуулга нөөцийг шаардлагатай үед тодорхойлно.

2.5 Урьдчилгаа төлбөр

Урьдчилгаа төлбөр нь мөнгөн хэлбэрээр төлөгдсөн боловч зардал нь гарч амжаагүй төлбөр эсвэл бараа материалаа хүлээн аваагүй төлбөрөөс бүрдэнэ. Урьдчилгаа төлбөрийг өнх хөрөнгөөр бүртгэх ба төлөгдсөн мөнгөн дүнгээр нь хэмжинэ. Үг төлбөрийг тухайн зардал нь гарсан тохиолдолд ашиг, алдагдал руу, бараагаа хүлээн авсан тохиолдолд холбогдох хөрөнгө руу ангилдаг.

Урьдчилгаа төлбөртэй холбоотой бүтээгдэхүүний өртөг эсвэл үйлчилгээ нь нэг жилийн дотор зарлагдах бол урьдчилгаа төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд эргэлтийн хөрөнгөөр ангилна. Бусад тохиолдолд эргэлтийн бус хөрөнгөөр ангилна.

Тайлант жилийн эцэст Групп урьдчилгаа төлбөрийн дансны үнэд үнийн цэнийн бууралт гарсан эсэхийг хянадаг.

2.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийг өнх өртгөөр нь бүртгэнэ. Үндсэн хөрөнгийн өртөг дараах зардлуудаас бүрдэнэ. Үүнд:

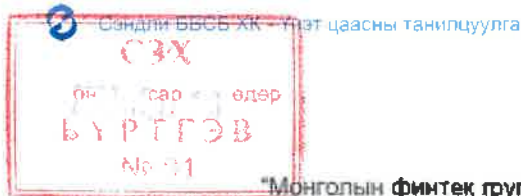
- Хөнгөлөлт урамшууллын дараах худалдан авсан үнэ, гавлийн татвар болон худалдан авалттай холбоотой буцаан олгогдохгүй татвар;
- Удирдлагын зорилгоор үйл ажиллагаа явуулахад бэлэн болгож түүнийг байршуулах болон шаардлагатай нөхцлийг хангахтай холбоотой гарсан аливаа шууд зардлууд;

Худалдаж авсан программ хангамж нь холбогдох тэнгэр төхөөрөмжийн үйл ажиллагаатай салшгүй холбоотой бол тухайн тэнгэр төхөөрөмжийн нэг хэсэг байдлаар капиталжуулна.

Тайлант үнийн эцэст газар болон барилгаас бусад үндсэн хөрөнгийг өртгөөс нь хуримтлагдсан элэгдэл болон хуримтлагдсан үнэ цэнэ бууралтыг хассан дүнгээр хэмжсэн.

Handwritten signature
386

**"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)**

Дахин үнэлсэн үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг. Дахин үнэлсэн хөрөнгийг худалдах эсвэл ашиглалтаас хасах үед дахин үнэлгээний санд үлдсэн нэмэгдлийг хуримлагдсан ашиг руу шууд шилжүүлнэ.

Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой гарсан дараа үеийн зардал нь тухайн хөрөнгийн анх тооцсон бүтээмжийн түвшинг нэмэгдүүлэх замаар Групп-д эдийн засгийн ирээдүйн өгөөжийг авчрах магадлалтай үед зардлын дүнгээр хөрөнгийн дансны үнийг нэмэгдүүлдэг.

Бусад бүх худалдан авалтын дараа гарсан зардлуудыг гарсан тайлалт үед нь зардлаар бүртгэнэ. Үндсэн хөрөнгийн өртөг эсвэл дахин үнэлсэн дүнгээс тэдгээрийн үлдэгдэл өртгийг хассан дүнг шулуун шугамын аргаар, ашиглалтын жилд нь элэгдүүлдэг. Тооцоолсон ашиглалтын жил, үлдэх өртөг болон элэгдлийг бодох аргыг тайлан гаргах өдрөөр хянаж үздэг ба тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай байвал нөлөөллийг нь ирэх жилүүдэд залруулдаг.

Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жил:

Тоног төхөөрөмж	10 жил
Төвйлгэ, эд хопшил, компьютер	3-10 жил
Тээрийн хэрэгсэл	10 жил

Үндсэн хөрөнгийг ашиглалтаас хасах үед болон тухайн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн ашигласнаар ямар нэгэн эдийн засгийн үр өгөөж олохгүй гэж үзвэл үндсэн хөрөнгийн зүйлийг бүртгэлээс хасдаг. Үндсэн хөрөнгийн зүйлийг ашиглалтаас хассан, зарж борлуулснаас үүсэх ашиг алдагдлыг худалдан борлуулсан үнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлох ба тухайн жилийн ашиг алдагдалд тусгана.

2.7 Биет бус хөрөнгө

Ашиглагдах жил нь тодорхой, тусад нь худалдан авсан биет бус хөрөнгийг өртгөөс нь хуримлагдсан элэгдэл ба үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр хэмжсэн. Биет бус хөрөнгийн хорогдлыг шулуун шугамын аргаар, биет бус хөрөнгийн ашиглалтын жилээр тооцоолсон. Тооцоолсон ашиглалтын жил болон элэгдэл бодох аргыг тайлан гаргах өдрөөр хянаж үздэг ба тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай байвал нөлөөллийг нь ирэх жилүүдэд залруулдаг. Ашиглагдах жил нь тодорхойгүй, тусад нь худалдан авсан биет бус хөрөнгийг өртгөөс нь үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр хэмжсэн.

Биет бус хөрөнгийн ашиглалтын жил нь 3-аас 10 жил.

Биет бус хөрөнгийг ашиглалтаас хасах үед болон тухайн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн ашигласнаар ямар нэгэн эдийн засгийн үр өгөөж олохгүй гэж үзвэл хөрөнгийн зүйлийг бүртгэлээс хасдаг. Биет бус хөрөнгийн зүйлийг ашиглалтаас хассан, зарж борлуулснаас үүсэх ашиг алдагдлыг худалдан борлуулсан үнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлох ба тухайн жилийн ашиг алдагдалд тусгана.

2.8 Биет ба биет бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

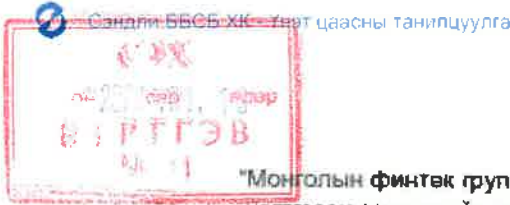
Тайлант үеийн эцэст биет хөрөнгийн дансны үнийг үнэ цэнэ бууралтын шинж тэмдэг илэрсэн эсэхийг тодорхойлох шалгалтанд хамруулдаг. Хэрэв ийм шинж тэмдэг илэрсэн бол үнэ цэнэ бууралтын алдагдал (ийм алдагдал гарсан бол)-ыг тогтоохын тулд тухайн хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тодорхойлно. Хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тухайн хөрөнгийн хувьд тооцоолох боломжгүй бол уг хөрөнгийн

Чадварлаг Аудит ХХК

8

Алтантүвшин 387

**"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)**

харьяалагдах "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тооцоолно. "Мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-д хуваарилах боломжийн бөгөөд тууштай суурь үзүүлэлтийг тодорхойлж чадавал аж ахуйн зориулалттай хөрөнгийг тодорхой "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-д хуваарилах ба ийм боломжгүй бол хамгийн боломжийн бөгөөд тууштай ашиглах боломжтой суурь үзүүлэлтийг ашиглан хамгийн жижиг "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-д хамааруулан шалгадаг.

Хөрөнгийн эсвэл "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн нөхөгдөх боломжтой үнэ гэдэг нь хөрөнгийн бодит үнээс борлуулах өртөг зардлыг хассан цэвэр дүн ба хөрөнгийг ашигласнаар олж болох өгөөж хоёрын аль ихээр нь тогтоогдоно. Ашигласнаар олж болох өгөөжийг үнэлэхдээ татварын өмнөх дискаунтын хувиар дискаунтлан тооцсон ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнийг ашигладаг. Дискаунтын хувь нь мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэнэ болон тухайн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдлийн одоогийн зах зээлийн үнэлэмжийг тусгасан байх ёстой. Үнэ цэнэ бууралтын шалгалтын зорилгоор дангаар нь шалгах боломжгүй хөрөнгийг цаашид ашигласнаар бусад хөрөнгө эсвэл бүлэг хөрөнгөөс ("мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж") хамааралгүйгээр дангаараа мөнгөн орлого бий болгох чадвартай хамгийн жижиг хөрөнгийн бүлэгт хамааруулан шалгадаг.

Нэгж хөрөнгө эсвэл түүний харьяалагдах "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн дансны үнэ нь нөхөгдөх боломжтой тооцоолсон үнээс их байвал үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг бүртгэж, нэгтгэсэн их бүрэн орлогын тайланд тусгана. "Мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн хувьд тодорхойлсон үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг бүртгэхдээ эхлээд тухайн нэгжид хуваарилагдсан гүүдвэлийн дансны үнийг бууруулах ба үлдсэн алдагдлын дүнгээр тухайн нэгж (бүлэг нэгж)-д багтсан бусад хөрөнгийн дансны үнийг хувь тэнцүүлэн бууруулна.

Өмнөх жилүүдэд бүртгэсэн үнэ цэнэ бууралтын алдагдал буурсан эсвэл алдагдал үгүй болсон эсэхийг илрүүлэхийн тулд үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг тайлангийн өдрөөр дахин хянана. Нөхөгдөх боломжтой дүнг тодорхойлоход хэрэглэсэн тооцоолол өөрчлөгдсөн бол үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана. Үнэ цэнийн бууралт бүртгээгүй байсан бол байх байсан элэгдэл хорогдлыг хассан хөрөнгийн дансны үнийг бууруулахгүй байхаар бодож үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана.

2.9. Санхүүгийн хэрэгслүүд

Групп тухайн хэрэгслийн гэрээний нэг оролцогч тал болсон үед санхүүгийн хөрөнгө эсвэл санхүүгийн өр төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд тусгадаг.

Санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг анх бодит үнэ цэнээр нь бүртгэнэ. Санхүүгийн хэрэгсэл (бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хөрөнгө ба өрийн хэрэгслээс бусад)-ийг гаргах эсвэл худалдан авахтай шууд холбоотой гарсан зардлыг анх бүртгэлд тусгахдаа санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ дээр нэмж эсвэл ба өр төлбөрийн бодит үнэ цэнээс хасч бүртгэнэ. Бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хөрөнгө ба өрийн хэрэгслийг гаргах эсвэл худалдан авахтай шууд холбоотой гарсан зардлыг шууд тухайн жилийн ашиг алдагдлаар бүртгэнэ.

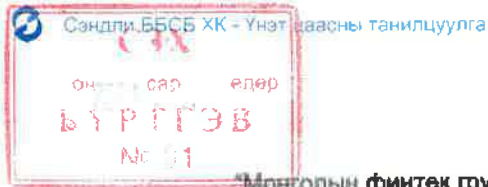
2.10. Санхүүгийн хөрөнгө

Ердийн журмаар худалдах, худалдан авах санхүүгийн хөрөнгийг бодит гүйлгээ гарсан өдрөөр нягтлан бодох бүртгэлд тусгах эсвэл бүртгэлээс хасдаг.

Ердийн журмаар худалдах, худалдан авах гэдэг нь тогтоосон хугацааны дотор эсвэл тухайн зах зээл дээр тогтоон дүрэм журмаар хөрөнгийг шилжүүлэх нөхцлөөр санхүүгийн хөрөнгийг худалдах, худалдан авахыг хэлнэ.

Handwritten signature
388

**"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)**

Санхүүгийн хөрөнгийг ангиллаас нь хамгааран санхүүгийн хөрөнгийг өнх бүртгэсний дараа хорогдуулсан өртгөөр эсвэл бодит үнэ цэнээр нь хэмждэг.

2.10.1. Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал

Дараах нөхцлүүдийг хангасан өрийн хэрэгслүүд нь дараа үеүдэд хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэнэ:

- Мөнгөн урсгалыг цуглуулахын тулд санхүүгийн хөрөнгийг эзэмших зорилготой бизнесийн загвараар эзэмшдэг;
- Зөвхөн үндсэн төлбөрийн төлөлт бө гэрээний нөхцлөөр тодорхой заасан өдрөөрх төлөгдөөгүй үндсэн төлбөрийг үлдэгдэлд тооцсон хүүгийн төлбөрөөс бүрдэх төлбөрүүдийн мөнгөн урсгалыг тогтоосон хугацаанд хуваарийн дагуу хүлээн авах нөхцөлтэй байх.

Дараах нөхцлүүдийг хангасан өрийн хэрэгслүүдийг хэмжихдээ бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн бусад их бүрэн орлогоор тусгана (БУЦБИБӨ):

- Мөнгөн урсгалыг цуглуулахын тулд эсвэл арилжаалах зорилгоор санхүүгийн хөрөнгийг эзэмших зорилго бүхий бизнесийн загвараар эзэмшдэг;
- Тодорхойлон заасан өдрүүдэд зөвхөн төлөгдөөгүй үлдсэн үндсэн төлбөр ба хүү төлөлтийн мөнгөн урсгалыг хүлээн авах санхүүгийн хөрөнгийн гэрээний нөхцөлтэй байх;

Бусад санхүүгийн хөрөнгийг хэмжихдээ бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг (БУЦАА).

Дээр дурдсанаас үл хамгааран, Групп санхүүгийн хөрөнгийг өнх хүлээн зөвшөөрөх үед дараах ангиллыг сонгон бүртгэж болно:

- Групп тодорхой шалгууруудыг хангасан тохиолдолд буцаах сонголтгүйгээр өмчийн хэрэглүүр дэх хөрөнгө оруулалтыг дараа үеүдэд хэмжихдээ бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад их бүрэн орлогоор тусгана.
- Групп өрийн хэрэглүүрээрх хөрөнгө оруулалтыг хорогдуулсан өртөг эсвэл бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад их бүрэн орлогоор бүртгэх зарчмыг сонгосон байсан боловч бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тайлагнах нь илүү тохиромжтой, бүртгэлийн нийцгүй байдлыг арилгана гэж үзэж байвал бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг тухайн жилийн ашиг алдагдлыг тусгаж болно.

Группын санхүүгийн хөрөнгө нь хорогдуулсан өртгөөрх санхүүгийн хөрөнгөөс бүрдэж байна.

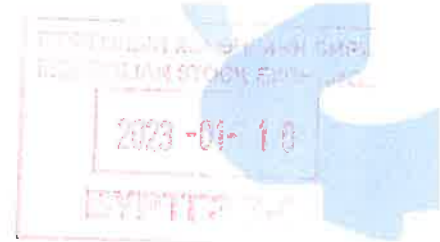
Хорогдуулсан өртөг болон үр ашигт хүүгийн арга

Үр ашигт хүүгийн арга гэдэг нь санхүүгийн өрийн хорогдуулсан өртгийг тооцолон, хүүгийн орлогыг хугацааны туршид хуваарилах арга юм.

Худалдаж авсан эсвэл бий болгосон үнэ цэнийн бууралт бүхий зээл ба авлагын санхүүгийн хөрөнгөөс бусад (анхлан хүлээн зөвшөөрөхдөө үнэ цэнэ нь буурсан хөрөнгө) санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үр ашигт хүүгийн хувь нь ирээдүйд төлөхөөр тооцолсон бүх мөнгөн төлбөр (үр ашигт хүүгийн хувьд нөлөөлөх бүхий л төлбөр хурламж, ажлал гүйлгээний

Алтанзориг 389

**"Монголын финтех групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)**

зардал, хөнгөлөлт урамшууллыг багтаасан) нийт санхүүгийн өрийн гэрээний хугацааны эцэс гэхэд анх бүртгэсэн цэвэр дансны үнэтэй тэнцүү байхаар үнэ цэнийн бууралтын нөөцийг хасахын өмнөх төлбөрийг өрийн хугацаа эсвэл шаардлагатай тохиолдолд түүнээс богино хугацаанд хуваарилахад хэрэглэдэг хүүгийн хувь юм. Худалдаж авсан эсвэл бий болгосон үнэ цэнийн бууралт бүхий зээл ба авлагын санхүүгийн хөрөнгийн хувьд гэрээний мөнгөн урсгалыг тооцоолох үед ирээдүйн нийт хугацаанд хүлээгдэж буй авлага ба зээлийн алдагдлыг оруулан тохируулсан үр ашигт хүүгийн түвшинг ашиглан өрийн хэрэглүүрийг анхлан хорогдуулан бүртгэнэ.

Санхүүгийн хөрөнгийн хорогдуулсан өртөг гэдэг нь санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөх үед хэмжсэн дүнгээс үндсэн төлбөрийн эргэн төлөлтийг хасаж, анхны дүн ба дуусгавар болох үеийн дүнгийн хооронд үүссэн аливаа зөрүүг үр ашигт хүүний арга ашиглан тооцсон хорогдуулгыг нэмж аливаа алдагдлын нөөцийг тохируулсан дүнгээр тодорхойлогддоно. Санхүүгийн хөрөнгийн дансны үнэ нь аливаа алдагдлын нөөцөөр тохируулаагүй дүн байна.

Хүүгийн орлогыг бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь дараа үеүдэд тухайн жилийн бусад иж бүрэн орлогоор тусгах эсвэл хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх өрийн хэрэгслийн хүүгийн орлогыг үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан бүртгэлд тусгадаг. Худалдаж авсан эсвэл бий болгосон үнэ цэнийн бууралт бүхий зээл ба авлагын санхүүгийн хөрөнгийн хувьд, дараа үед үнэ цэнэ буурсан зээл ба авлагаас бусад, санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үр ашигт хүүний түвшинг ашиглан авлага ба зээлийн дансны дүнгээс хүүгийн орлогыг тооцно. Санхүүгийн хөрөнгийн анх хүлээн зөвшөөрснөөс хойш зээл ба авлагын үнэ цэнийн бууралт бий болсон санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үр ашигт хүүний түвшинг ашиглан аливаа алдагдлын нөөцийг багтаасан цэвэр дансны дүнгээс хүүний орлогыг тооцно.

Хэрэв дараагийн тайлагналын үеүдэд, үнэ цэнэ буурсан зээл ба авлагын санхүүгийн хэрэгслийн эрсдэл буурч, үнэ цэнийн бууралтгүй болох үед үр ашигт хүүгийн түвшинг ашиглан санхүүгийн хөрөнгийн дансны дүнгээс хүүгийн орлогыг тооцно.

Групп худалдаж авсан эсвэл бий болгосон үнэ цэнийн бууралт бүхий зээл ба авлагын санхүүгийн хөрөнгийн хувьд анх хүлээн зөвшөөрсөн гэрээний мөнгөн урсгалыг тооцоолох үед ирээдүйн нийт хугацаанд хүлээгдэж буй авлага ба зээлийн алдагдлыг оруулан тохируулсан үр ашигт хүүгийн түвшинг ашиглан хүүгийн орлогыг тооцоолон бүртгэнэ. Хэрэв дараагийн тайлагналын үеүдэд, үнэ цэнэ буурсан зээл ба авлагын санхүүгийн хэрэгслийн эрсдэл буурч, үнэ цэнийн бууралтгүй болсон тохиолдолд цэвэр дансны дүнгээс тооцно.

Хүүгийн орлогыг тайлант үеийн ашиг, алдагдлаар тайлагнадаг ба "санхүүгийн болон бусад орлого хүүгийн орлого" хэсэгт ангилна.

2.10.2. Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Групп хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдсэн өмчийн хэрэгслээрх хөрөнгө оруулалтанд хүлээгдэж буй алдагдлыг хүлээн зөвшөөрөн бүртгэдэг. Тухайн санхүүгийн хэрэгслийг хүлээгдэж буй алдагдлын дүн анх хүлээн зөвшөөрч бүртгэснээс хойш эрсдэлийн өөрчлөлтийг үнэлж тайлант хугацаа болгонд шинэчилнэ.

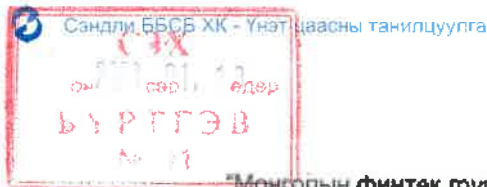
Групп дансны авлагад нийт хугацааны туршид хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолон бүртгэдэг. НББОУС 39-ийн дагуу үнэ цэнийн бууралттай авлагаас бусад дансны авлагын үлдэгдэл нь 400 сая төгрөгөөс давсан бөгөөд даатгагдаагүй авлагыг тусгайлан үнэлж, үлдсэн авлагын дүнг хугацаа хэтэрсэн хонгогт үндэслэн багцын аргаар тооцсон. Эдгээр санхүүгийн хөрөнгийн хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолохдоо

Чадварлаг Аудит ХХК

11

Олзулбаатар 390

**"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)**

алдагдлын түүхэн мэдээллийг зээлдэгчдэд тусгайлан тодорхойлсон хүчин зүйлс, үндсэн үйл ажиллагаа явуулж буй зах зээлийн нөхцөл байдал, одоогийн болон ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллийг тайлагналын өдрөөр харгалзан тохируулсан матрицыг ашиглан тооцоолж болох бөгөөд уг тооцоололд тохиромжтой гэж үзвэл мөн мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэнийг харгалзан үзэж болно.

Нийт хугацааны туршид хүлээгдэж буй алдагдал нь санхүүгийн хэрэгслийн хүлээгдэж буй нийт хугацааны туршид гарах бүхий л боломжит дефолт үйл явдлаас үүсэх алдагдлыг илэрхийлнэ.

Зээл ба авлагын эрсдлийн мэдээдэхүйц өсөлт

Санхүүгийн хэрэгслийн зээлийн эрсдэл нь анх бүртгэлд тусгаснаас хойш мэдэгдэхүйц хэмжээгээр өссөн эсэхийг үнэлэхдээ Групп анх бүртгэлд тусгасан өдрийн санхүүгийн хэрэгслээс үүссэн эрсдлийг, тайлант өдрөөрх эрсдлийн дүнтэй харьцуулдаг. Энэхүү үнэлгээг хийхдээ Групп үндэслэлтэй бөгөөд дэмжигдэхүйц тоон болон чанарын мэдээллийн аль алиныг нь харгалзан үзэх ба эдгээр нь түүхэн туршлага болон өндөр хүчин чармайлт, өртөг шаардахааргүйгээр олж авах боломжтой ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллүүд байна.

Ирээдүйг таамаглаж буй мэдээлэл нь Группын зээлдэгчийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг салбарын ирээдүйн хэтийн төлвийг агуулсан, эдийн засгийн шинжээчийн тайлангаас авсан мэдээлэл болон санхүүгийн шинжээч, засгийн газрын байгууллага, холбогдох судалгааны байгууллага, бусад ижил төстэй байгууллагаас гаргасан мэдээллүүд болон Группын үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой эдийн засгийн бодит болон урьдчилан таамагласан янз бүрийн гадаад эх сурвалжийн мэдээллүүдийг авч үздэг.

Зээл ба авлагын эрсдэл нь анх хүлээн зөвшөөрснөөс хойш мэдэгдэхүйц хэмжээгээр өссөн эсэхийг үнэлэхдээ дараах мэдээллийг харгалзан үзнэ:

- Санхүүгийн хэрэгслийн гадаад (хэрэв байгаа бол) эсвэл дотоод зээл ба авлагын үнэлгээний бодит эсвэл хүлээгдэж буй мэдэгдэхүйц бууралт;
- Тухайн санхүүгийн хэрэгслийн гадаад зах зээлийн эрсдлийн үзүүлэлтүүдийн бууралт. Үүнд: ижил төстэй хэрэглүүрийн өгөөжийн түвшин ихээхэн ялгаатай байх, зээл ба авлагын эрсдлийг солилцох гэрээний үнэ эсвэл шаардагдах цаг хугацаа болон үргэлжлэх байдлын улмаас санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ нь хорогдуулсан өртөөсөө бага байх зэрэг юм;
- Одоо байгаа эсвэл урьдчилан таамагласан бизнест нөлөөлж болохуйц сөрөг өөрчлөлт, зээлдэгчийн өрийг эргэн төлөх чадварыг бууруулж болзошгүй нөлөөлөх санхүүгийн эсвэл эдийн засгийн нөхцөл байдлууд;
- Зээлдэгчийн үйл ажиллагааны бодит эсвэл хүлээгдэж буй үр дүмийн мэдэгдэхүйц бууралт;
- Зээлдэгчийн бусад санхүүгийн хэрэгслүүдийн зээлийн эрсдлийн мэдэгдэхүйц өсөлт;
- Зээлдэгчийн хууль эрх зүй, эдийн засаг, технологийн орчинд гарч буй бодит буюу хүлээгдэж буй томоохон сөрөг өөрчлөлтүүд нь төлбөрийн үүргээ биелүүлэх чадварыг мэдэгдэхүйцээр бууруулах.

Дээрх үнэлгээний үр дүнгээс үл хамаран Групп анх бүртгэлд тусгаснаас хойш гэрээний төлбөр 30 хоногос дээш хугацаагаар хэтэрсэн үед санхүүгийн хөрөнгийн зээл ба авлагын эрсдэл мэдэгдэхүйц хэмжээгээр нэмэгдсэн гэж үзнэ. Харвээ зээл ба авлагын

391
Алтантөгс

Монголын фаянтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

эрсдэл мэдэгдэхүйцээр нэмэгдээгүйг илтгэх үндэслэлтэй бөгөөд дэмжигдэхүйц нотолгоо байгаа тохиолдолд эрсдлийг мэдэгдэхүйцээр нэмэгдсэн гэж үзэхгүй байж болно.

Хэрэв санхүүгийн хэрэгсэл нь тайлант өдрөөр эрсдлийн түвшин бага гэж тодорхойлогдсон бол дээр дурдсанаас үл хамааран Групп санхүүгийн хэрэгслийн зээл ба авлагын эрсдэл анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс хойш мэдэгдэхүйц өсөлт гараагүй гэж үздэг. Санхүүгийн хэрэгсэл нь дараах нөхцөлд зээл ба авлагын эрсдэл бага гэж тодорхойлогдоно:

- Санхүүгийн хэрэгсэл нь эргэн төлөгдөхгүй байх эрсдэл багатай,
- Зээлдэгч ойрын хугацаанд гэрээний мөнгөн урсгалын үүргийг биелүүлэх бүрэн чадавхтай,
- Урт хугацаанд эдийн засгийн болон бизнесийн нөхцөл байдалд гарах сөрөг өөрчлөлт нь зээлдэгч гэрээний мөнгөн урсгалын үүргээ биелүүлэх чадварыг бууруулж болзошгүй боловч энэ нь заавал бууруулна гэж тооцохгүй байж болно.

Хэрэв Группын харенгэ нь дэлхийн түвшинд танигдсан зээл ба авлагын үнэлгээний тодорхойлолттой нийцсэн эсвэл хөндлөнгийн үнэлгээний мэдээллийн олдоч хомс тохиолдолд, дотооддоо "хэвийн" гэж үнэлсэн санхүүгийн хөрөнгийг эрсдэл багатай гэж үзнэ. Хэвийн" гэсэн үнэлгээ нь оролцогч тал санхүүгийн хувьд өндөр чадавхтай бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд хугацаа хэтэрсэн төлөгдөөгүй үүрэг үүсээгүй байхыг хэлнэ.

Групп зээл ба авлагын эрсдэлд мэдэгдэхүйц өсөлт гарсан эсэхийг тодорхойлоход ашигласан шалгуурууд нь зээл ба авлагын төлөгдөх хугацаа хэтрэхээс өмнө эрсдлийн мэдэгдэхүйц өсөлтийг тодорхойлох үр ашгтай үзүүлэлтүүд гэдгийг тогтмол хянадаг ба шаардлагатай тохиолдолд өөрчилдөг.

Дефолтын тодорхойлолт

Групп дотоод удирдлагын зорилгоор түүхэн туршлагад үндэслэн зээл ба авлагын эрсдлийн дараах шалгууруудын аль нэгийг нь хангасан санхүүгийн хөрөнгүүд нь нөхөгдөх боломжгүй болсон үед үүнийг дефолт үйл явдал гэж үздэг:

- Зээлдэгч гэрээнд заасан санхүүгийн харьцаа үзүүлэлтүүдийг зөрчсөн тохиолдолд; эсвэл
- Зээлдэгчийн талаар дотооддоо боловсруулсан эсвэл гадаад эх сурвалжаас авсан мэдээлэл нь зээлдэгч бусад зээлдүүлэгчдэд болон Групп-д зээл ба авлагаа бүрэн эргүүлэн төлөх магадлал багатайг илэрхийлж буй тохиолдолд (Группын эзэмшигч буй харьцаа хөрөнгийг харгалзан үзэхгүй).

Дээрх шалгуураас үл хамааран Группын санхүүгийн хөрөнгийн төлбөр төлөх хугацаа 90 хоногос дээш хугацаагаар хэтэрсэн бол дефолт үйл явдал гэж үзнэ. Хэрэв гэрээнд заасан үүргээ биелүүлэхэд нэмэлт хугацаа хэрэгтэй болсныг батлах үндэслэлтэй бөгөөд дэмжигдэхүйц мэдээлэл байгаа бол дээрх тодорхойлолтонд хамаарахгүй байж болно.

Зээл ба авлагын үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгүүд

Нэг болон түүнээс дээш үйл явдал тухайн санхүүгийн хөрөнгөөс хүлээн авахаар тооцолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалд сөрөг нөлөө үзүүлж болзошгүй тохиолдолд тухайн санхүүгийн хөрөнгө нь зээл ба авлагын үнэ цэнийн бууралттай гэж үзнэ. Дараах

392
[Handwritten signature]

"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нагтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

тодорхойлолтууд нь санхүүгийн хөрөнгийн зээл ба авлагын үнэ цэнэ буурсан илэрхий нотолгоо болох юм:

- a) Гэрээний үүргээ биелүүлэхгүй байх, тухайлбал эргэн төлөлтийг төлбөрийн хугацааг хэтрүүлэх эсвэл төлөх чадамжгүй болох
- b) Үнэт цаас гаргагч эсвэл зээлдэгч талд томоохон хэмжээний санхүүгийн хүндрэл үүссэн;
- c) Зээлдэгчийн санхүүжүүлэгч нь зээлдэгчийн санхүүгийн хүндрэлтэй байдлаас үүссэн адийн засгийн болон гэрээний шалтгааны улмаас зээлдэгчидтэй тохирсон үүрэг амлалтаа хэрэгжүүлэх боломжгүй болох;
- d) Зээлдэгч нь дампуурлаа зарлах эсвэл санхүүгийн хувьд дахин бүтцийн өөрчлөлт хийх магадлалтай болсон;
- e) Санхүүгийн хүндрэлээс болж тухайн санхүүгийн хөрөнгийн идэвхтэй зах зээл байхгүй болох.

Бүртгэлээс хасах

Групп санхүүгийн хөрөнгийг зээлдэгч нь томоохон санхүүгийн хүндрэлд орсон ба зээлдэгчийн гатан буутдах эсвэл дампуурах үйл явц эхэлсэн, авлага төлөгдөх хугацаа 2 жилээс дээш хугацаагаар хэтэрсэн зэрэг үйл явдлын аль нэг нь бий болсон үед буюу авлагын эргэн төлөлт хийгдэх бодит боломж байхгүй болсон үед бүртгэлээс хасна. Бүртгэлээс хасагдсан санхүүгийн хөрөнгийг Группын бодлогын дагуу авлага цутгуулах үйл явц хийгдэж, хуулийн дагуу шаардлагатай арга хэмжээг авч болно. Бүртгэлээс хасагдсан авлага нь эргэн төлөгдсөн тохиолдолд тайлант жилийн ашиг, алдагдлын тайланд тусгана.

Хүлээгдэж буй зээл ба авлагын алдагдлыг хүлээн зөвшөөрөх, хэмжих

Хүлээгдэж буй зээл ба авлагын алдагдал нь төлбөр төлөгдөхгүй байх магадлал, алдагдал үүсэх магадлал болон эрсдэлд өртөх боломжтой зээл ба авлагын дүнгийн үржвэр юм. Төлбөр төлөгдөхгүй байх магадлал болон алдагдал үүсэх магадлалын үнэлгээ нь ирээдүйг таамаглаж буй мэдээлэлээр залруулагдсан түүхэн мэдээлэлд үндэслэгддэг.

Тайлангын өдрийн байдлаар дансны үнээрээ толилуулагдсан эрсдэлтэй зээл ба авлагын санхүүгийн хөрөнгийг Группын зээлдэгчийн ирээдүйд шаардагдах санхүүжилтийн хэмжээ болон ирээдүйг таамаглаж буй мэдээлэлүүд ашиглан тодорхойлно.

Тайлангийн өдрөөрх эрсдэлд өртөх магадлалтай зээл ба авлага нь тухайн санхүүгийн хөрөнгийн дансны үнээрээ илэрхийлэгдсэн.

Санхүүгийн хөрөнгийн хувьд хүлээгдэж буй зээл ба авлагын алдагдал нь гэрээний дагуу Группын хүлээн авах эрх бүхий нийт мөнгөн урсгал болон Группын хүлээн авахаар тооцолсон бүх мөнгөн гүйлгээг үр ашигт хүүгийн аргаар дискантчилсан дүнгийн зөрүүгээр тооцоологддог.

Хэрэв өмнөх тайлант үед санхүүгийн хэрэгслийн алдагдлын нөөц сан нь нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээл ба авлагын алдагдлаар хэмжигдсэн хэдий ч тайлант жилийн эцэст нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээл ба авлагын алдагдлын шалгуурыг хангаагүй бол Групп хялбарчилсан аргачлал ашигласан хөрөнгөөс бусад санхүүгийн хөрөнгийн хувьд тайлант жилийн эцсээрх 12 сарын хүлээгдэж буй зээл ба авлагын алдагдлыг тооцоолдог.

Групп бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн бусад их бүрэн орлогоор

Handwritten signature and the number 393.

"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

хэмждэг өрийн хэрэгслээр хөрөнгө оруулалтаас бусад бүх санхүүгийн хэрэгслийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдал болон буцаалтыг үнэ цэнийн бууралтын нөөц сангийн дансаар дамжуулан тэдгээрийн дансны үнийг залруулж, ашиг алдагдлаар бүртгэнэ. Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн бусад их бүрэн орлогоор хэмждэг өрийн хэрэгслээр хөрөнгө оруулалтын алдагдал нь бусад их бүрэн орлогоор бүртгэгдэж, хөрөнгө оруулалтын үнэлгээний нөөцөөр хуримтлуулан бүртгэж, тус дүнгээр санхүүгийн байдлын тайланд тусгагдсан санхүүгийн хөрөнгийн дансны үнийг бууруулж тайланчдаггүй.

2.10.3. Санхүүгийн хөрөнгийг данснаас хасах

Групп нь санхүүгийн хөрөнгийг дараах тохиолдолд данснаас хасна: санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрх дуусгавар болсон эсвэл санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрх ба хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой бүх эрсдэл болон өгөөжийг бусдад шилжүүлсэн. Хэрэв Групп нь санхүүгийн хөрөнгийг шилжүүлээгүй боловч санхүүгийн хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой ихэнх эрсдэл ба өгөөжийг хадгалж үлдээгүй бол уг хөрөнгөөс Групп-д үлдсэн хувь хэмжээгээр хөрөнгийг бүртгэлдээ хэвээр үлдээх ба төлбөр төлөх үүрэг байгаа бол холбогдох өрийг бүртгэнэ. Хэрэв Групп нь шилжүүлсэн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдэл ба өгөөжийн ихэнхийг өөртөө хадгалсаар байгаа бол санхүүгийн хөрөнгийг бүртгэлээс хасахгүй ба санхүүгийн хөрөнгөөр барьцаалсан зээлийн өрийг бүртгэнэ.

Хорогдуулсан өртгөөрх санхүүгийн хөрөнгийг данснаас хасахдаа тухайн хөрөнгийн дансны үнэ ба хүлээн авсан дүн болон аялалын нийлбэрийн зөрүүг ашиг алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

2.11. Өрийн ба өмчийн хэрэгсэл

2.11.1. Өр төлбөр эсвэл өмчийн хэрэгслээр ангилал

Өрийн болон өмчийн хэрэгслийг тэдгээрийн гэрээгээр хүлээсэн нөхцлийн бодит байдал ба санхүүгийн өр төлбөр болон өмчийн хэрэгслийн тодорхойлолтонд үндэслэн өр эсвэл өмчийн хэрэгслээр ангилдаг.

2.11.2. Өмчийн хэрэгсэл

Группын бүх хөрөнгөөс өр төлбөрийг хассаны дараа үлдэх хэсгээс хувь хүртэх нөхцөл бүхий аливаа гэрээг өмчийн хэрэгсэл гэдэг. Группээс гаргаж байгаа өмчийн хэрэгслийг хүлээн авсан мөнгөнөөс санхүүгийн хэрэгслийг гаргахтай холбоотой шууд зардлыг хассан дүнгээр хэмжиж бүртгэдэг.

2.11.3. Санхүүгийн өр төлбөр

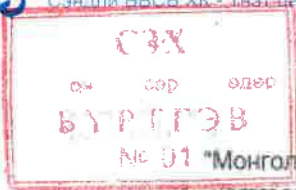
Бүх санхүүгийн өр төлбөрийг анх бүртгэсний дараа үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан хорогдуулсан өртгөөр бүртгэдэг. Группын санхүүгийн өр төлбөр нь үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан хорогдуулсан өртгөөр хэмжсэн санхүүгийн хэрэгслүүдээс бүрддэг.

➤ Хорогдуулсан өртгөөрх санхүүгийн өр төлбөр

Үр ашигт хүүгийн арга гэдэг нь санхүүгийн өр төлбөрийн хорогдуулсан өртгийг тооцож, холбогдох хугацааны туршид хүүгийн зардлыг хуваарилах арга юм. Үр ашигт хүүгийн хувь нь ирээдүйд төлөхөөр тооцогдсон бүх мөнгөн төлбөр (үр ашигт хүүгийн хувьд нөлөөлөх бүхий л төлбөр хураамж, ажил гүйлгээний зардал, хөнгөлөлт уремшууллыг багтаасан) -ийг санхүүгийн өр төлбөрийн хугацааны туршид эсвэл

394
Handwritten signature

“Монголын финтек групп” ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

швардлагатай тохиолдолд түүнээс бөгийн хугацаанд хорогдуулахад хэрэглэдэг хүүгийн хувь юм.

> Санхүүгийн өр төлбөрийг данснаас хасгах

Групп нь санхүүгийн өр төлбөрийг зөвхөн гэрээний үүрэг биелэгдсэн, цуцлагдсан эсвэл гэрээний хугацаа дууссан тохиолдолд данснаас хасна. Данснаас хасч буй санхүүгийн өр төлбөрийн дансны үнэ ба төлсөн дүн болон өглөгийн нийлбэрийн зөрүүг ашиг алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

2.12. Орлого хүлээн зөвшөөрөлт

Группын орлого нь дараах үндсэн эх үүсвэрээс бүрддэг.

- a) Үйлчилгээний орлого;
- b) Хүүгийн орлого
- c) Бусад орлого.

2.12.1. Үйлчилгээний орлого

Групп гүйцэтгэлийн үүргээ биелүүлэх үед уг гүйцэтгэлээр дамжуулан харилцагч үр өгөөж хүртэлх болон хяналтыг нэгэн зэрэг шилжүүлэн авснаар борлуулалтын орлогыг үйлчилгээ үзүүлж буй хугацааны туршид хүлээн зөвшөөрнө.

Гүйцэтгэлийн үүргийн ахиц дэвшилийг гарцын аргаар хэмжих бөгөөд тодорхой өдөр хүртэл харилцагчид шилжүүлсэн бараа, үйлчилгээний бодит үнэ цэнийг Группын гэрээний дагуу шилжүүлэхээр амласан үлдсэн бараа, үйлчилгээнд ногдох дүнгээр орлого хүлээн зөвшөөрнө.

2.12.2. Хүүгийн орлого

Эдийн засгийн өгөөж нь Групп-д ирэх өндөр магадлалтай ба орлогын дүнг найдвартайгаар тооцоолох боломжтой тохиолдолд хүүгийн орлогыг хүлээн зөвшөөрнө. Хүүг хугацаанаас хамваралтайгаар үндсэн өрийг үр ашигт хүүгийн хувиар үржүүлж хуримтлуулан бүртгэдэг. Үр ашигт хүүгийн хувь гэдэг нь санхүүгийн хөрөнгийг хорогдуулсан өртийг бодох ба хүү тооцох хугацааны турш бүртгэх хүүгийн зардлыг хуваарилах арга юм.

2.12.3. Бусад орлого

Бусад орлого нь бизнесийн хэвийн бус нөхцөлд үүссэн бөгөөд эдийн засгийн өгөөжийг найдвартай хэмжих боломжтой, үүнийг Групп хүртэх магадлалтай үед бусад орлогыг хүлээн зөвшөөрч бүртгэнэ.

2.13. Түрээс

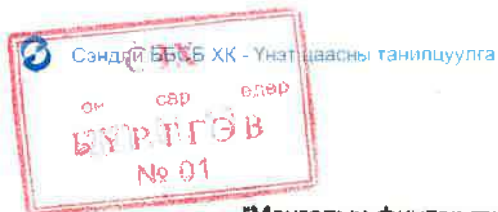
Хөрөнгийн өмчлөлтэй холбоотой барег бүх эрсдэл болон өгөөжийг түрээслэгчид шилжүүлж байвал уг түрээсийг санхүүгийн түрээсээр тайлагнадаг. Бусад бүх түрээсийг үйл ажиллагааны түрээсээр тайлагнадаг.

2.13.1. Түрээслүүлэгч

Үйл ажиллагааны түрээсийн орлогыг түрээсийн нийт төлбөрийг түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын арга ашиглан бүртгэдэг. Түрээсийн гэрээ байгуулах үед гарсан нэмэлт

Signature
395

**"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)**

зардлуудыг түрээсийн хөрөнгө оруулалт дээр нэмж бүртгэж түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын аргаар хорогдуулдаг.

2.13.2. Түрээслэгч

Групп-д томоохон түрээсийн гэрээ байхгүй. Үйл ажиллагааны түрээсийн нийт төлбөрийг түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын арга ашиглан зардлаар бүртгэдэг. Үйл ажиллагааны түрээстэй холбоотой болзошгүй төлбөрийг тэдгээрийг гарсан жилд зардлаар бүртгэдэг. Үйл ажиллагааны түрээсийн гэрээний дагуу урамшуулал авсан бол түүнийг өр төлбөр гэж бүртгэдэг ба түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын арга ашиглан түрээсийн өглөгийг бууруулж, зардлаар бүртгэдэг.

2.14. Гадаад валютын ажил гүйлгээ

Группын бие даасан компани бүрийн хувьд санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ компанийн тайлагналын валютаас бусад валютыг (гадаад валют) ажил гүйлгээ гарсан өдрийн ханшаар хөрвүүлэн бүртгэсэн. Төгрөгөөс бусад мөнгөн тэмдэгт нь гадаад валют гэж тооцогддог ба гадаад валютаар хийгдсэн гүйлгээнүүд нь тухайн гүйлгээний өдрийн зах зээлийн ханшаар төгрөг рүү хөрвүүлэгддэг.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн хөрөнгө болон өр төлбөр нь тухайн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн ханшаар төгрөг рүү хөрвүүлэгддэг. Энэхүү гадаад валютын хөрвүүлгийн гүйлгээнээс үүссэн ханшийн зөрүүг тухайн тайланг хугацаанд нэгтгэсэн иж бүрэн орлогын тайлангийн хэсэгт тусгадаг. Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн хөрөнгө ба өр төлбөр нь тухайн гүйлгээний өдрийн зах зээлийн ханшаар хөрвүүлэгддэг.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэхтэй холбоотойгоор, Группын гадаад үйл ажиллагааны хөрөнгө болон өр төлбөрийг тайланг хугацаа бүрийн эцсийн өдрийн ханшаар Төгрөг рүү хөрвүүлсэн. Тайланг хугацааны турш дахь орлого болон зардлын зүйлсийг хөрвүүлэхдээ ажил гүйлгээ үүссэн өдрийн ханшийг ашигласан. Ханшийн зөрүүнээс үүссэн зөрүүг бусад иж бүрэн орлогын тайланд тусган эздийн өмчийн хэсэгт хуримтлуулан бүртгэнэ.

2.15. Зардал хүлээн зөвшөөрөлт

Зардлыг нэгтгэсэн иж бүрэн орлогын тайланд зардлын чиг үүргийн аргыг ашиглан тайлагнадаг. Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөгт борлуулсан барааны бүтээгдэхүүнтэй шууд холбоотой зардлууд багтдаг. Группын үйл ажиллагааны зардалд өрөнхий ба удирдлагын, борлуулалт ба маркетингийн болон бусад бизнесийн үйл ажиллагааны зардлууд ордог.

2.16. Зээлийн зардал

Шалгуурт нийцсэн хөрөнгийн олж бэлтгэх, барьж байгуулах ба үйлдвэрлэхэд шууд холбоотой хүүгийн зардлыг тэдгээр хөрөнгийн өртөгт оруулж бүртгэдэг. Шалгуурт нийцсэн хөрөнгө гэдэг нь түүнийг зориулалтаар нь ашиглах эсвэл борлуулахад бэлэн болгохад их хэмжээний хугацаа зарцуулдаг хөрөнгийг халах ба уг хөрөнгийг ашиглах ба борлуулахад бэлэн болгох хүртэлх хугацаанд хүүгийн зардлыг хөрөнгийн өртөгт оруулдаг.

Шалгуурт нийцсэн хөрөнгийг санхүүжүүлэхээр хүлээж буй зээлийг сул чөлөөтэй үед нь богино хугацаагаар хүү олох хөрөнгө оруулалтад ашигласан бол олоон хүүг капитализуулах хүүгийн зардлыг бууруулж бүртгэнэ.

Бусад бүх зээлийн хүүг тэдгээрийг гарсан жилийн ашиг алдагдлын тайланд тусгана.

Чадварлаг Аудит ХХК

Handwritten signature
396

"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

Хэрэв дараах нөхцлийн аль нэг нь хангагдаж байвал тухайн аж ахуйн нэгжийг Групп-тэй холбоотой гэж үзнэ:

- Тухайн аж ахуйн нэгж болон Групп нь нэг бүлэг аж ахуйн нэгжийн бүрэлдэхүүнд багтаж байвал өөрөөр хэлбэл, толгой компани, охин компани болон нэг толгой компанид багтдаг охин компаниуд бүгд бусадтайгаа холбоотой гэсэн үг юм.
- Нэг аж ахуйн нэгж нь нөгөө аж ахуйн нэгжийн хараат эсвэл хамтарсан үйлдвэр бол эсвэл нөгөө аж ахуйн нэгжийг багтаасан бүлгийн нэг аж ахуйн нэгжийнх нь хараат эсвэл хамтарсан үйлдвэр бол
- Хоёр компани ховулаа нэг гуравдагч этгээдийн хамтарсан хөрөнгө оруулалттай компани бол
- Нэг аж ахуйн нэгж нь гуравдагч аж ахуйн нэгжийн хамтарсан үйлдвэр ба харин нөгөө аж ахуйн нэгж нь уг гуравдагч аж ахуйн нэгжийн хараат компани бол
- Тухайн аж ахуйн нэгж нь Групп эсвэл Групп-тэй холбоотой аж ахуйн нэгжийн аль нэгийг нь ажилчдын тэтгэвэр тэтгэмжинд зориулсан ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмжийн төлөөлөгөө байгаа бол
- Тухайн аж ахуйн нэгж нь дээр дурьдсан холбоотой талаар тодорхойлогдсон хувь хүний шууд эсвэл хамтарсан хяналтан дор байх
- Группыг шууд эсвэл хамтран хянадаг этгээд нь тухайн аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаанд их хэмжээний нөлөөтэй байх, тухайн аж ахуйн нэгжийн, эсвэл түүний толгой компанийн удирдах ажилтан

2.21. Татвар

Орлогын татварын зардал нь тухайн жилд төлөхөөр тооцсон татвар ба хойшлогдсон татварын нийлбэрээс бүрдэнэ.

2.21.1. Тухайн жилийн орлогын албан татвар

Тухайн жилийн татварын өглөг нь тухайн жилийн татвар ногдуулах орлогод суурилсан байна. Татвар ногдуулах орлого нь Группын санхүүгийн тайлангаар тодорхойлсон шилгээс зөрүүтэй байдаг нь санхүүгийн тайланд тусгагдсан орлого, зарлагын зүйлсийн татвар ногдох, татвар ногдох орлогоос хасагдах хугацаа нь татварын тайлангийн зорилгоор өөр тайлант хугацаанд үүсдэг эсвэл эдгээр нь огт татвар ногдохгүй эсвэл татвар ногдох орлогоос хасагдахгүй байдагтай холбоотой. Группын тухайн жилийн татварын өрийг тайлангийн өдрөөр хүчин төгөлдөр эсвэл хүчин төгөлдөр болох нь тодорхой татварын хувь хэмжээгээр тооцож, тодорхойлно.

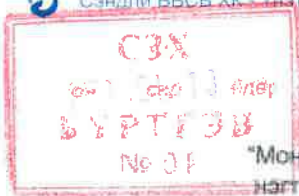
2.21.2. Хойшлогдсон татвар

Хойшлогдсон татварыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнэ болон татвар ногдуулах орлогыг тооцоход хэрэглэсэн тэдгээрийн татварын суурь хоёрын хоорондын түр зөрүүнд тооцдог. Ерөнхийдөө бүх татвар ногдох түр зөрүүгээр хойшлогдсон татварын өрийг бүртгэдэг. Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг бараг бүх хасагдах түр зөрүүнд тооцдог боловч ирээдүйд тэдгээр хасагдах түр зөрүүг шингээхэд хүрэлцэхүйц татвар ногдуулах ашигтай байх өндөр магадлалтай эсэхийг харгалздаг. Эдгээр хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг гүүдвил болон татварын ногдуулах орлого ба санхүүгийн ашгийн аль алинд нь нөлөөлдөггүй ажил гүйлгээ (бизнесийн нэгдлээс бусад)-ний үед бусад хөрөнгө ба өр төлбөрийг анх бүртгэхэд үүссэн түр зөрүүгээр бүртгэдэггүй.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дансны үнийг тайлант хугацааны эцэст хянаж үздэг ба уг хөрөнгийг болон хөрөнгийн зарим хэсгийг нөхөхөд хүрэлцэхүйц татвар ногдуулах ашигтай байх магадлал бага болсон бол дансны үнийг бууруулдаг. Тайлант жилийн татварын зардал нь тухайн жилийн татвар ногдох орлогод нэгтгэсэн санхүүгийн

398
Олзуулбал

"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

Байдлын тайлангийн өдрөөр хүчин төгөлдөр эсвэл хүчин төгөлдөр болох нь тодорхой татварын хувь хэмжээг ашиглан ногдуулсан татварын өр болон өмнөх жилүүдийн татварын өртэй холбоотой залруулгаас бүрдэнэ.

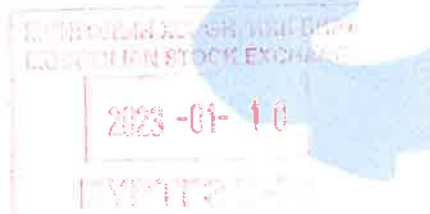
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг уг татварыг үүсгэж байгаа хөрөнгө, өр төлбөрийг борлуулах, барагдуулах үеийн татварын хувийг ашиглан хэмжих ба тайлангийн өдрөөр хүчин төгөлдөр эсвэл хүчин төгөлдөр болох нь тодорхой татварын хувь хэмжээгээр тооцож, тодорхойлно. Хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг хэмжихдээ уг татварыг үүсгэж байгаа хөрөнгө, өр төлбөрийг тайлангийн өдрийн байдлаар Групп хэрхэн борлуулах, барагдуулахаар төлөвлөж байгаа ба түүнээс хамаарсан татварын нөлөөллийг тусгасан байх ёстой.

Алтанбаяр
399

"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

3. МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ

Төрөл	(мянган төгрөгөөр)	
	2020	2021
Бэлэн мөнгө		
Төгрөг		4,982,142.1
Доллар	-	-
Бэлэн мөнгөний үлдэгдэл		4,982,142.1
Банкин дахь харилцах дансны мөнгө		
Төгрөг-Банк		2,656,428.9
Доллар Банк	-	-
Банкин дахь харилцах дансны үлдэгдэл		2,656,428.9
Нийт дүн		7,638,571.0

4. ДАНСНЫ АВЛАГА

Төрөл	(мянган төгрөгөөр)		
	Дансны авлага	НАХ	Дансны авлага (цэвэр)
Эхний үлдэгдэл			
Нэмэгдсэн			8,904,090.2
Хасагдсан	-	-	-
Эцсийн үлдэгдэл			8,904,090.2

Монголын Финтек групп ХК-ийн 20,000.0 мянган төгрөгийн, Сэндли ББСБ ХХК-ийн харилцагчид олгосон зээлийн үлдэгдэл 8,857,866.9 мянган төгрөгийн, Хай Пэймэнт солюшнс ХХК-ийн 230.0 мянган төгрөгийн, Сток Лаб секьюрити ХХК-ийн 4,093.6 мянган төгрөгийн, Мастер шийдэл ХХК-ийн 3,368.0 мянган төгрөгийн, Инвест Лаб Ви Си ХХК-ийн 18531.7 мянган төгрөгийн, нийт 8,904,090.2 мянган төгрөгийн авлагатай гэж нэгтгэгдсэнээс харилцагчид олгосон зээлийн үлдэгдэл 8,857,866.9, бусад дансны авлага 48,223.3 мянган төгрөгөөр тайлагнасан байна.

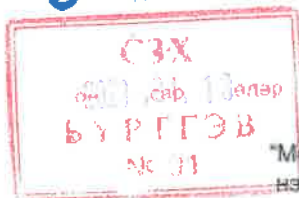
5. БУСАД АВЛАГА

Төрөл	(мянган төгрөгөөр)	
	2020	2021
Холбоотой талас авах авлагын тайлант хугацаанд хамарах дүн		455,267.3
Нийт дүн		455,267.3

2021 оны тайлант хугацаанд Монголын Финтек группын 142,000.0 мянган төгрөгийн, Сэндли ББСБ ХХК-ийн 2,189.2 мянган төгрөгийн, Хай Пэймэнт солюшнс ХХК-ийн 46,894.9 мянган төгрөгийн, Инвест Лаб Ви Си ХХК-ийн 264,183.3 мянган төгрөгийн нийт 455,267.3 мянган төгрөгийн холбоотой талас авах авлагатай байна.

400
Алтаншар

"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

6. САНХҮҮГИЙН ХӨРӨНГӨ

Төрөл	(мянган төгрөгөөр)	
	2020	2021
Бусад санхүүгийн хөрөнгө		2,450,000.0
Нийт дүн	-	2,450,000.0

Тайлант онд Датагүүл ХХК-д 2,450,000.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийсэн байна.

7. БАРАА МАТЕРИАЛ

Төрөл	(мянган төгрөгөөр)	
	2020	2021
Түүхий эд материал	-	-
Балхи бүтээгдэхүүн	-	-
Бараа		
Хангамжийн материал		61,455.7
Нийт дүн	-	61,455.7

Сэндли ББСБ ХХК-ийн 10,205.7 мянган төгрөгийн, Хай Пэймэнт солилцсн ХХК-ийн 2,623.5 мянган төгрөгийн, Инвэст Лаб Ви Си ХХК-ийн 48,626.7 мянган төгрөгийн нийт 61,455.7 мянган төгрөгийн хангамжийн материалын үлдэгдэлтэй байна.

8. УРЬДЧИЛЖ ТӨЛСӨН ЗАРДАЛ, ТООЦОО

Төрөл	(мянган төгрөгөөр)	
	2020	2021
Урьдчилж төлсөн зардал		366,773.8
Нийт дүн	-	366,773.8

Сэндли ББСБ ХХК-ийн 106,263.5 мянган төгрөгийн, Хай Пэймэнт солилцсн ХХК-ийн 101,228.4 мянган төгрөгийн, Мастер шийдэл ХХК 265.5 мянган төгрөг, Инвэст Лаб Ви Си ХХК-ийн 158,996.5 мянган төгрөгийн нийт 366,773.8 мянган төгрөгийн зардлыг урьдчилж төлсөн байна.

9. ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ

Төрөл	(мянган төгрөгөөр)	
	2020	2021
Тавилга, эд хөгжил		170,202.8
Хуримтлагдсан элэгдэл		(17,053.0)
Машин тоног төхөөрөмж		23,500.0
Хуримтлагдсан элэгдэл		(263.3)
Компьютер, бусад хэрэгсэл		1,758,863.2
Хуримтлагдсан элэгдэл		(251,505.2)
Нийт дүн	-	1,883,724.5

Handwritten signature and the number 401.

Монголын финтех групп ХК болон түүний охин компаниуд нээлтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

10. БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ

Төрөл	(мянган төгрөгөөр)	
	2020	2021
Компьютерийн програм хангамж	-	648,369.5
Хуримтлагдсан хорогдол		
Патент		1,195,794.2
Хуримтлагдсан хорогдол		
Барааны тэмдэгт		26.0
Хуримтлагдсан хорогдол		
Тусгай зөвшөөрөл		100,000.0
Хуримтлагдсан хорогдол		
Бусад биет бус хөрөнгө		40,690.0
Хуримтлагдсан хорогдол		(1,105.0)
Нийт дүн		1,983,974.7

11. УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

Төрөл	(мянган төгрөгөөр)	
	2020	2021
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	-	1,219,030.0
Нийт дүн	-	1,219,030.0

Хай Пэймент солилцсн ХХК-ийн 107,600.0 мянган төгрөгийн, Кориа ремитанс ХХК-ийн 256,500.0 мянган төгрөгийн, ИнвестЛаб Ви Си ХХК-ийн 854,930.0 мянган төгрөгийн нийт 1,219,030.0 мянган төгрөгийн урт хугацаат хөрөнгө оруулалтыг охин компаниуддаа хийсэн байна.

12. БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР

Төрөл	(мянган төгрөгөөр)	
	2020	2021
Дансны өглөг		2,536,347.8
ХХОАТ-ын өглөг		13,200.3
ЭМ, НДШ-ийн өглөг		3,273.0
Цалингийн өглөг		4,154.7
Нийт дүн		2,556,975.8

Монголын Финтех групп ХК-ийн 1,873,440.7 мянган төгрөгийн, Хай Пэймент солилцсн ХХК-ийн 317,016.3 мянган төгрөгийн, Хөүм моргейж корпорейшн ХХК-ийн 53,386.7 мянган төгрөгийн, Сток Лаб секьюрити ХХК-ийн 3,443.6 мянган төгрөгийн, Мастер шийдэл ХХК-ийн 110,915.2 мянган төгрөгийн, Инвест Лаб Ви Си ХХК-ийн 178,145.3 мянган төгрөгийн нийт 2,536,347.8 мянган төгрөгийн дансны өглөгтэй байна.

402

Монголын финтек групп* ХК болон түүний охин компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 бугаар сарын 31)

13. БУСАД БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР

Төрөл	(млн.төг.төлөөр)	
	2020	2021
Богино хугацаат зээл	-	97,300.0
Урьдчилж орсон орлого	-	163,024.1
Мөнгөн гуйвуулга бусад өглөг	-	734,293.2
Бондын өр төлбөр	-	6,380,214.0
Нийт дүн	-	7,374,831.3

Сэндли ББСБ 100,000.0 мянган төгрөгийн 3 сарын хугацаат зээл авсан бөгөөд тайлант онд 97,300.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Инвест Лаб Ви Си ХХК-д байгууллагуудаас Ni charge /зөөрийн цэнэглэгч/ үйлчилгээний 163,024.1 мянган төгрөгийн орлого урьдчилж орсон байна.

Сэндли ББСБ хувь хүмүүст өгөх мөнгөн гуйвуулгын 734,293.2 мянган төгрөгийн өглөгтэй байна.

Монголын Финтек групп ХК 3,794,000.0 мянган төгрөгийн, Сэндли ББСБ 2,510,340.0 мянган төгрөгийн, Инвест Лаб Ви Си ХХК 75,874.0 мянган төгрөгийн нийт 6,380,214.0 мянган төгрөгийн бонд гэсэн бондын өглөгөөр бүртгэж, тайлагнасан байна.

14. УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР

Төрөл	(млн.төг.төлөөр)	
	2020	2021
Урт хугацаат зээл	-	4,776,967.3
Нийт дүн	-	4,776,967.3

Хай Пэймэнт Солюшн ХХК 4,590,000.0 мянган төгрөгийн, Инвест Лаб Ви Си ХХК 186,967.3 мянган төгрөгийн урт хугацаат зээлийн үлдэгдэлтэй байна.

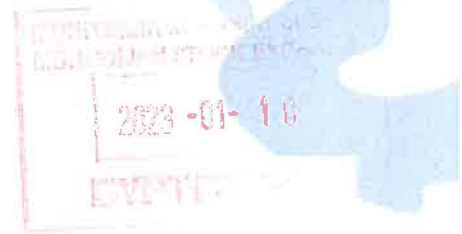
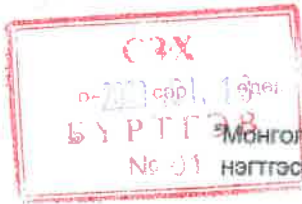
15. ЭЗДИЙН ӨМЧ

Төрөл	(млн.төг.төлөөр)	
	2020	2021
Өмч: а) терийн	-	-
б) хувийн	-	-
в) хувьцаат	-	10,527,877.2
Нийт дүн	-	10,527,877.2

Монголын Финтек групп ХК 6,519,022.4 мянган төгрөгийн, Сэндли ББСБ 6,254,930.5 мянган төгрөгийн, Хай Пэймэнт Солюшн ХХК 3,500,000.0 мянган төгрөгийн нийт 10,527,877.2 мянган төгрөгийн эздийн өмчтэй байна.

403
Алтаншар

Монголын финтек групп ХК болон түүний охин компаниуд нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

16. ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН БУСАД ХЭСЭГ

Төрөл	(млн.төг)	
	2020	2021
Нэмж төлөгдсөн капитал	-	4,047,898.3
Нийт дүн	-	4,047,898.3

Монголын Финтек групп ХК 3,791,461.3 мянган төгрөгийн, Инвест Лаб Ви Си ХХК 256,437.0 мянган төгрөгийн нэмж төлөгдсөн капитал гэж тайлагнасан байна.

17. ХУРИМТЛАГДСАН АШИГ

Төрөл	(млн.төг)	
	2020	2021
Тайлант үеийн ашиг (алдагдал)	-	2,600,898.9
Өмнөх үеийн ашиг (алдагдал)	-	(1,920,763.8)
Нийт дүн	-	(4,521,862.7)

Холбоотой компаниудын өмнөх үеийн хуримтлагдсан ашигийг тэгшгэх замаар хуримтлагдсан ашиг бүртгэж тайлагнасан байна.

18. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГО

Төрөл	(млн.төг)	
	2020	2021
Борлуулалтын орлого	-	4,650,258.6
Нийт дүн	-	4,650,258.6

Сэндли ББСБ 2,903,001.3 мянган төгрөгийн, Хай Пэймэнт Солвон ХХК 329,533.1 мянган төгрөгийн, Гялс Пропертиз ХХК 14,903.1 мянган төгрөгийн, Мастер шийдал ХХК-ийн 33,970.7 мянган төгрөгийн, Инвест Лаб Ви Си ХХК-ийн 1,968,845.5 мянган төгрөгийн борлуулалтын орлоготой ажилласан байна.

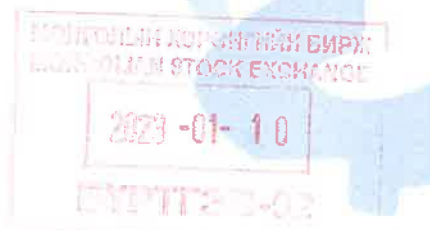
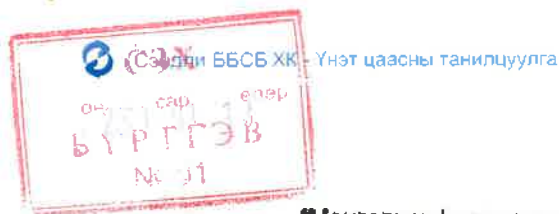
19. БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ӨРТӨГ

Төрөл	(млн.төг)	
	2020.12.31	2021.12.31
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	-	1,967,994.6
Нийт дүн	-	1,967,994.6

Сэндли ББСБ 164,391.0 мянган төгрөгийн, Гялс Пропертиз ХХК 9,559.6 мянган төгрөгийн, Инвест Лаб Ви Си ХХК-ийн 1,794,044.0 мянган төгрөгийн борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөгтэй ажилласан байна.

Handwritten signature and the number 404.

"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

20. ЕРӨНХИЙ БА УДИРДЛАГЫН ЗАРДАЛ

Зардлын төрөл	(млн.төг)	
	2020	2021
Ажиллагчдын цалингийн зардал		1,597,654.1
ААН-зэс төлсөн НДШ-ийн зардал		161,907.2
Мэргэжлийн үйлчилгээний зардал		555,576.6
Түрээсийн зардал		351,896.6
Тээврийн зардал		14,521.1
Зар сурталчилгааны зардал		491,923.7
Бусад зардал		2,045,397.5
Нийт дүн		5,238,876.8

21. ОРЛОГЫН ТАТВАРЫН ЗАРДАЛ

Төрөл	(төгрөгөөр)	
	2020	2021
Тайлент үеийн орлогын татварын зардал		44,286.6
Орлогын татварын зардал (орлого)-ын нийт д		44,286.6

Сэндли ББСБ 44,014.8 мянган төгрөгийн, Гялс Пропертиз ХХК 271.3 мянган төгрөгийн орлогын албан татварыг төлж тайлагнасан байна.

22. ХОЛБООТОЙ ТАЛУУДЫН ТОДРУУЛГА

№	Үзүүлэлт	Ажил гүйлгээний утга	Өслөг	Хөрөнгө оруулалт	Аллага	НИЙТ ДҮН
1	Сэндли ББСБ ХХК	Дүрмийн сан нэмэгдүүлсэн гүйлгээ	2,450,000.0	5,000,000.0		7,450,000.0
		Зээлийн санхүүжилтээр	6,653,900.0			6,653,900.0
2	Хэй пэймент солвшинс ХХК	Үйл ажиллагааны зардалд зарцуулсан	2,663,673.0			2,663,673.0
		Дүрмийн сан нэмэгдүүлсэн гүйлгээ		1,000,000.0		1,000,000.0
3	Гялс Төгрөг ХХК				-16,278,065.0	-16,278,065.0
4	Монголын финтек ХХК	Бондын санхүүжилтээр орж ирсэн	14,653,900.0		-14,400,000.0	253,900.0
5	Стоклав ХХК	Үйл ажиллагааны зардалд зарцуулсан	85,822.6	800,000.0		885,822.6

405

"Монголын финтек групп" ХК болон түүний охин компаниуд нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

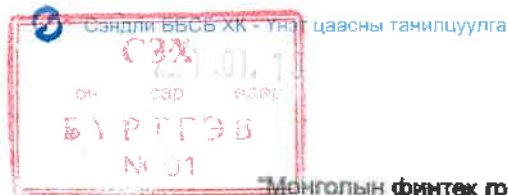
6	Инвест лав ХХК	Хөрөнгө оруулалт, дүрмийн сан нэмэгдүүлсэн	854,930.0	2,000,000.0		2,854,930.0
7	Мастер шийдэл ХХК	Үйл ажиллагааны зардалд зарцуулсан	173,549.0			173,549.0
8	Хоум мөргөйж ХХК	Үйл ажиллагааны зардалд зарцуулсан	155,100.8			155,100.8
9	Кореа ремитанс ХХК	Солонгос улсад мөнгөн гуйвуулга хийх барьцаа хөрөнгө	300,000.0	600,000.0		900,000.0
10	Даталуул ХХК	Итгэлцэл байршуулсан		5,000,000.0	-2,450,000.0	2,550,000.0
11	Арт кредит ХХК	Үйл ажиллагааны зардалд зарцуулсан		0.0	0.0	0.0
	Нийт		28,001,076.4	14,400,000.0	33,128,066.7	9,273,009.7

23. ОХИН КОМПАНИУУДЫН ЭРХЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛГАА

№	Охин компаниудын нэр	Эрхлэх үйл ажиллагаа
1	Сэндли ББСБ ХХК	Зээлийн үйлчилгээ Олон улсын мөнгөн гуйвуулга
2	Хай лэймент солгошинс ХХК	Мэдээлэл технологийн үйл ажиллагаа Програм хангамж
3	Гялс пропертиз ХХК	Менеджментийн зөвлөгөө өгөх
4	Стоклаб сеньоритиз ҮЛК ХХК	Брокерийн үйл ажиллагаа Төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх
5	Инвестлаб Ви Си ХХК	Бизнесийн зөвлөгөө өгөх Төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх
6	Мастер шийдэл ХХК	дэвтгэлийн зуучлалын үйлчилгээ
7	Хай лояалти ХХК	Мэдээлэл технологийн үйл ажиллагаа Төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх
8	Хоум мөргөйж ХХК	Санхүүгийн тайлан гаргах түүнтэй холбоотой зөвлөгөө өгөх Хөрөнгө итгэмжлэн удирдах Бизнесийн зөвлөгөө өгөх
9	Кореа ремитанс ХХК	Төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх
10	Даталуул ХХК	Төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх Мэдээлэл технологийн үйл ажиллагаа
11	Арт кредит ХХК	Барьцаалан зээлдүүлэх үйлчилгээ Үл хөдлөх хөрөнгийн худалдаа

406 *[Handwritten signature]*

"Монголын финтех групп" ХК болон түүний охион компаниуд
нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд (2021 оны 12 дугаар сарын 31)

24. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА ЗӨРЧЛИЙН ТАЛААР

1. Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нэгтгэгдсэн кассет байгаа бэлэн мөнгөний үлдэгдэл зарим компаниудад ихээхэн хэмжээгээр үлдэгдэлтэй гарсан байна. Үүнийг тодруулбал: Даталүүл ХХК 2540.0, Монгол финтех групп ХК 698.8, Стоклаб сөкьюритиз ХХК 596.3, Инвестлаб Ви Си ХХК 393.0, Кореа ремитанс ХХК 262.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан нь нийт кассет дахь мөнгөний 96.8 хувийг эзэлж байна.
2. Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаар гарсан авлага, өглөгийн үлдэгдлийг зарим компаниудын нь тооцоо нийлсэн акт үйлдээгүй байна.

Аудитаар нийт 4825.0 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 4825.0 сая төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмж өгсөн.

Дээрх зөрчлүүд нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.6. эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах; мөн хуулийн 13.7."Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно".20.2.5."дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах"; гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Мөн Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 3.1.9-д "Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг" гэж бүртгэлийн суурь, санхүүгийн тайлан гаргахад баримтлах зөрчмийг тодорхойлсон журам, заавар, аргачлалыг багтаасан баримт бичгийг; мөн хуулийн 18.2-т "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөж ажиллана" гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлэн, өөрийн байгууллагын онцлог тохирсон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулан мөрдөж ажиллах байгаа боловч кассет дахь бэлэн мөнгөний дээд үлдэгдлийн хэмжээг зааж өгөөгүй байна.

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ЗАХИРАЛ, АУДИТОР Д.РЭНЦЭНХАНД
АХЛАХ АУДИТОР П.СОСОРБУРАМ
АУДИТОР Б.АЛТАНЦЭЦЭГ

2022 ОНЫ 04 ДУГААР САРЫН 11-НЫ ӨДӨР

 407

